

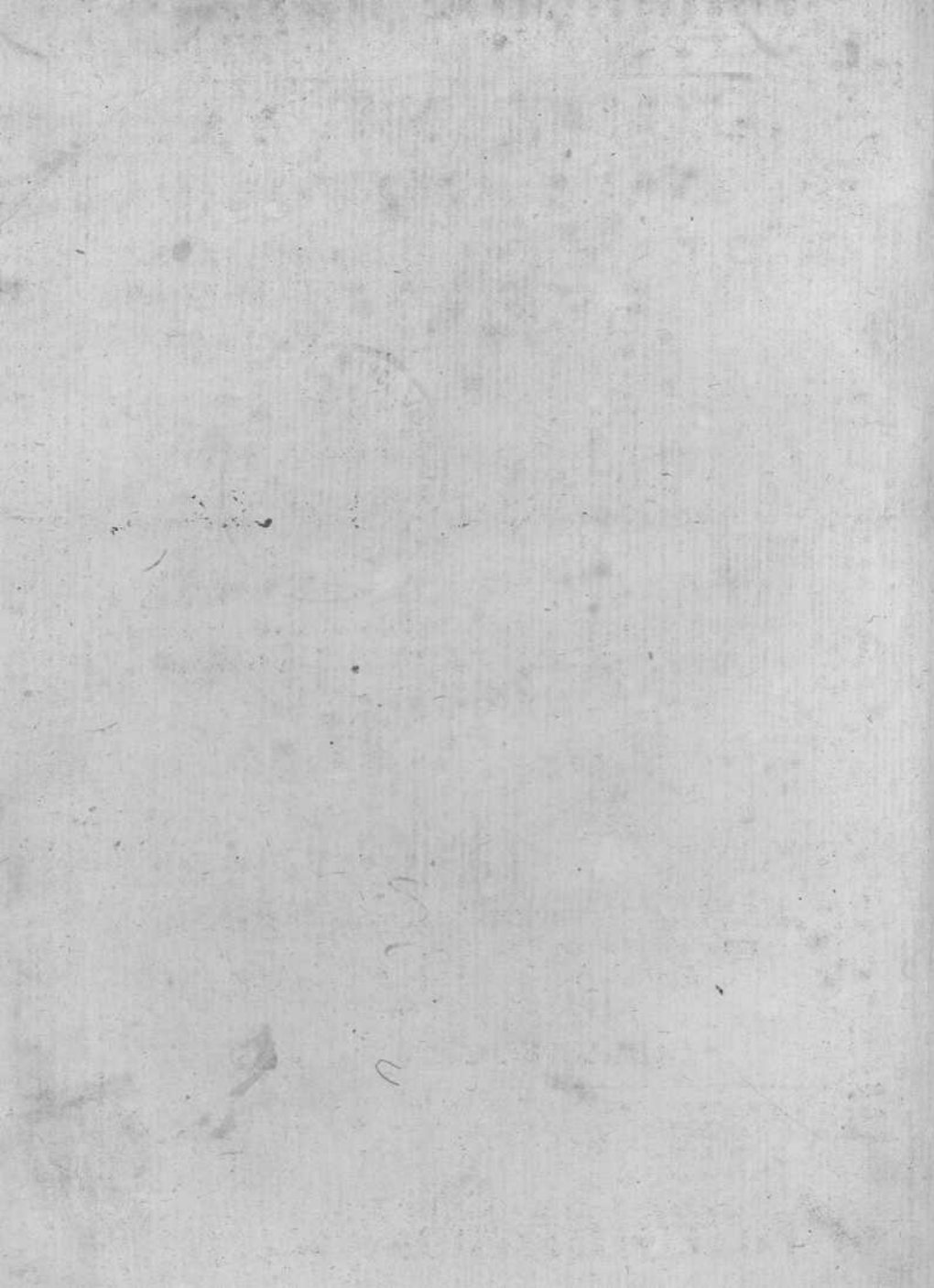
200

~~206~~
~~74~~

278

3

CONTINUATIO
JUSTÆ DEFENSIONIS
REVELATIONUM
AGREDANARUM
NOVÆ SIC DICTÆ DEMONSTRATIONI,
& aliis recentioribus insulribus Amortianis

Opposita,
C. & Cresov. & S. Buenav. & Palencia,
A C

AD UTILITATEM, ET JUCUNDITATEM
legentium condita variis Resolutionibus Scripturali-
bus, Theologicis, Philosophicis, Chronologi-
cis, & Criticis, &c.

TOMUS TERTIUS.

EDITIO PRIMA.

AUCTORE

R. P. FR. DALMATIO KICK ORD. MIN. S. P. N. FRANCISCI
*Reformatae Provinciae Bavaricae, in Conventu & studio
Generali Ingolstadiensi olim SS. Theol. Lectore,
nunc Ministro Provinciali.*

CUM SUPERIORUM PERMISSU.

MATRITI: Ex Typographia Causæ V. M. Mariæ à Jesu
de Agreda, Anno 1754.

SUPERMARIUM
CONTINENS
IUSTA DEFENSIONIS

Dióse ala Librería de este Con^{do}. H. C. de
Prov.^o fr. Pablo & Jesu. Siendo Guard^o & el
H. H.^o

J. Eugenio & S. Joseph

AD UTILITATEM ET INCREMENTUM
legendum contra vana Religiosorum scriptura
bus, Theologia, Philosophia, Chronologia,
et cetera, & cetera, & cetera.

TOMUS TERTIUS

EDITIO PRIMA

R. F. B. D. M. M. M. R. K. R. O. R. D. M. I. N. I. S. T. R. A. T. I. O. N. I. S.
Regulate Praedicationis Praedicationis, in Conventu & Hallis
Generalis Insuper Praedicationis olim SS. Theol. Professores,
nunc Missive Praedicationis.

CUM SUPERIORUM PERMISSU

MATTHI: Ex Typographia Cantus V. M. Mariae & Iohu
de Agria, Anno 1774.

SUMMARIUM TOTIUS OPUSCULLI

PARS PRIMA.

Defensio Revelationum Agredanarum contra novam Demonstrationem Amortianam.

Articulus I. In Præfatione Amortius 1. falsò asserit, argumentum suum esse *novam* Demonstrationem. Secundò incautè loquitur de Revelationibus privatis, approbatis à Sede Apostolica. Tertiò vanè loquitur. Numero marginali 1. 2. 3. & seq.

II. Nova sic dicta Demonstratio de morte Herodis, & mansione Christi in Ægypto est merum figmentum compositum ex contradictionibus manifestis, & falso supposito, ac corruptione sensus Agredani, num. 8. & seqq. item num. 11. & seqq.

PARS II.

Premittuntur dicta Adversarii, & Liber de Nativitate B. Virginis, prout à D. Amort refertur, num. 17. usque ad 29.

Articulus I. Liber de Nativitate B. Virginis criticè vindicatur testimoniis gravissimis, num. 29.

II. Puncta, in quibus Scripta Agredana cum Libro de Nativitate Mariæ conveniunt, stabiliuntur, num. 37. & seqq. Tractant illa de Parentibus B. Virginis SS. Joachim & Anna, eorum Patria, pietate &c. conjugio, conceptu prolis Virginæ: ibidem usque ad n. 45. iterum de desponsatione B. Virginis cum S. Joseph, n. 45. & seqq.

Summarium

P A R S III.

*Defensio Agredana contra excusionem Amortianam. Prefatio
hujus Partis detegit duo falsa Amortiana.*

C A P U T I.

Excutitur Pars I. excusionis Amortianæ.

Articulus I. Aliqua falso & ineptè dicta Adversarii de versione Latina, & Germanica Civitatis Mysticæ, hujusque versionis Auctore, & refugio perstringuntur, n. 45. & seqq.

II. Excutiuntur tria puncta excusionis Amortianæ, n. 53. & seqq. & ostenditur, quòd Revelationes Agredanæ bene possint in quibusdam comparari cum Revelationibus S. Birgittæ, Catharinæ Senensis &c. n. 59.

III. Discutiuntur tria alia puncta. Primum breviter tractat de Revelationibus incertis, n. 62; Secundum prolixius de Crucifixione Christi tribus clavis peracta, n. 63. Tertium de votis sanguinariis pro illibata Conceptione B. Virginis tuenda, n. 64.

IV. Varia dicta Amortii expenduntur, ubi etiam una (si non plures falsitates) ejus demonstrantur, n. 68. & seqq. Denique vanum effugium illius, de cumulo plurium Revelationum merè probabilem, præcluditur, n. 72. & seqq.

C A P U T II.

Excutitur excusio secunda partis excusionis.

Articulus Unicus. D. Amort imputatas sibi corruptiones textus Agredani minimè expungit, n. 74. & seqq.

CAPUT III.

Excutitur excussio tertiae partis de Chronologia.

Articulus I. Perpenduntur prima dicta excussio-
nis tertiae partis Adversarii, n. 78. & seqq. qui apertè falsum
dicit, n. 80. Ostenditur, Ven. Scriptricem non insistere *Ærae*
Vulgari, si subsistat Catalogus Consulum Romanorum *Amor-*
tianus, n. 80. & 81.

II. Series Consularis ab *Amortio* statuta, minimè est cer-
ta, imò Catalogo certo & demonstrato contradicit, ut osten-
ditur ex ipsius *Amortii* scriptis, n. 82. 83.

III. Auctoritas *Josephi Judæi* excutitur, n. 84. & seqq.

IV. Alia de auctoritate *Josephi Judæi*. Singulariter de
morte *Herodis*, & eclipsi eam præcedente, n. 87. 88. Plura
alia ibi ab *Adversario* satis confusè, & minus cohærenter di-
cuntur, n. 90. & seqq.

V. Art. 5. Notatu est dignissimus, in quo notabiliores
falsitates, deceptiones, & contradictiones *Amortianæ* circa
Chronologiam commissæ excutiuntur, n. 93. 94. & seqq.

VI. Reliqua de *Chronologia*, n. 100. & seqq. Non est cer-
tum, *Christum* esse mortuum duobus geminis Consulibus,
n. 101. & seqq. Non fideliter scribit *Adversarius* in hac ma-
teria, n. 102. Falsum est probabilius, *Christum* esse mortuum
26. *Martii*, n. 106. Quid de *Pleniluniis Paschalibus*? n. 107.
Quid de feriis, & litteris *Dominicalibus*? n. 111. Falsò dicit
Adversarius me nihil respondisse ipsius argumento de litteris
Dominicalibus, & *Pleniluniis* &c. n. 107. & seqq. Tandem
additur

CATALOGUS

Consulum Romanorum Amortianus notis illustratus.

Videatur, & legatur iste Catalogus post n. 112. positus, demonstrat enim manifestè fallacias, & crassos errores Amortianos.

CAPUT IV.

Excutitur excusio Amortiana partis quartæ juxta Defensionis Agredanæ.

Articulus I. Introductio Adversarii, n. 113. In hac probabilitatem Revelationum Agredanarum non rectè impugnat, n. 114. Cumulus centum propositionum merè probabilium, in uno libro Revelationum privatarum contentarum non officit probabilitati talium Revelationum, n. 117. 118. Adversarius falsa affingit Agredistis, & Revelationibus Agredanis, n. 116. & 119.

ARTICULUS II.

Excutiuntur argumenta Adversarii ex Marhesi, & Philosophia.

Argumentum I. De distantia Hierosolymæ, Nazarethi, & domus Zachariæ, n. 120. & seq.

II. An Christus intra triduum ex finibus Judææ Canam Galilææ potuerit venire? Hoc in argumento Criticus priori corruptioni sensus Agredani nunc addit novam falsitatem, n. 122. & seq.

III. De discessu Magorum ex Patria 25. Decembris, & adventu in Bethleem 6. Januarii. Ubi præter alios, crisin Amortianam confutat SS. D. N. BENEDICTUS XIV. n. 124. & 125.

IV.

- IV. De distantia Gazæ, & Hierosolymæ, n. 126.
- V. De itinere B. Virginis per desertum Bersabæ. Ubi Amort non diluit corruptionem textus Agredani, n. 127. & 128.
- VI. De mensura diametri terræ nondum certò cognita, n. 128. & seq.
- VII. De milliaribus Palæstinis &c. ubi asseritur Revelationem Divinam posse esse quoad nos dubiam, & obscuram, n. 131.
- VIII. & IX. De Patria trium Magorum contermina, n. 132. 133. & seq.
- X. Quo tempore B. Virgo ante partum suum Bethlehemum advenerit : ubi technis utitur Criticus, n. 135.
- XI. De translatione specierum consecratarum in cor B. V. ubi Amort continuat suas fallitates, n. 136. 137.
- XII. De formatione corporis Christi in utero Virgineo ex purissimo sanguine cordis Materni, n. 138. & seq.
- XIII. De corruptibilitate lactis B. Virginis, ubi iterum Criticus sibi est dissimilis, n. 142. & seq.
- XIV. An secundinæ Maternæ in Nativitate Christi venerint ex utero, n. 144. & seq.
- XV. De sanguine, quem Virginea Mater Christo in utero ministravit, n. 147. & seq.
- XVI. An B. Virgo plus lachrymata fuerit, quàm omnes homines, n. 149.
- XVII. De scientia B. V. Mariæ in utero Materno. Hic infidelis est D. Amort, n. 151. & seq.
- XVIII. De motu cœlorum in morte Christi. Ubi Adversarius corrumpit textum Agredanum, & technis utitur, n. 155. & seq.
- XIX. An caro Christi sit caro B. Virginis. Ubi Criticus unam fallitatem renovat, & ad alias ipsi verè imputatas tacet, n. 158.
- XX. De ætate 33. annorum, n. 159.

Summarium

XXI. De gratia B. Virgini concessa. Ubi loquitur Criticus contra sensum communissimum, & simul dissimulat corruptionem, quam commisit, Epistolæ SS. D. N. BENEDICTI XIV. n. 160.

XXII. Criticus falsò asserit, juxta Ven. Scriptricem cœlos esse solidos, n. 162.

XXIII. & XXIV. De quatuor humoribus in corpore humano, præsertim B. Virginis, & eorum temperamento, n. 163. 164. ac seqq.

XXV. De dolore Sanctorum, n. 167.

XXVI. Quanta à Deo acceperit B. Virgo, n. 169.

ARTICULUS III.

Excursio Argumentorum ex Historia Biblica.

Argumentum I. De Diabolo tentante Evam, n. 171.

II. De Libro Numerorum.

III. An omnia Mysteria Novæ legis fuerint declarata in Prophetis, & Psalmis. Ubi Criticus aperte falsum dicit, n. 175. & seqq.

IV. An Christus in ultima cœna ingruente nocte discesserit è cœnaculo, n. 177.

V. An B. Virgo Christo patiente fuerit tota Ecclesia, n. 178. & seqq. Ubi Casimirus Oudinus Apostata, in quo se D. Amort plurimum fundat, describitur ut homo nullius fidei, præsertim circa opera SS. Thoma, & Bonaventuræ, n. 180. & seqq. Dein Amortius duplicis falsitatis convincitur, n. 182. Hoc argumentum est lectu dignissimum.

VI. An ante 7. Diaconos primos, alii 6. viri fuerint constituti: conatur Criticus sua priùs dicta modò negare, n. 184. & seqq.

VII. De Communionem sub una specie tempore Apostolorum ab aliquibus usitata. Ubi Criticus priùs corripit textum Agredanum, nunc corripit suum proprium assertum, n. 186. & seqq.

VIII.

VIII. De mansione Christi in Judæa post Baptismum susceptum, n. 188.

IX. De Adventu Christi Adamo non peccante, n. 190.

X. De B. Virgine in Apocalypsi ostensa, S. Joanni, n. 192.

XI. An Simeon fuerit Summum Sacerdos, n. 192.

XII. De mansione B. Virginis in Ægypto, n. 196.

XIII. De sententia Mortis Christi, n. 197.

XIV. De S. Jacobo Majore occiso. Hic Criticus corruptioni textus Agredani novam fraudem addit, n. 198. & seq.

XV. De Templo Dianæ inferius redit.

ARTICULUS IV.

Argumentum negativum Amortianum excutitur.

§. I. **R**esponsio Amortiana, ad illa de argumento negativo dicta in Defensione justa Agredana, partim vera transit, partim falsa affert, n. 201. & seqq.

§. II. & III. Recensentur ab Adversario argumenta, quæ videntur ipsi incredibilia, n. 208. & seq.

§. IV. De Templo Dianæ Ephesis, imperante B. Virgine, diruto. Ubi plura de hoc Templo, & relatione Plinii, n. 212. & seqq. Falsum etiam auctori justæ Defens. Agredanæ Criticus affingit, n. 214. ad finem.

ARTICULUS V.

An Revelationes Agredanæ aliquid contineant contra opiniones ab Eruditis receptas, & moraliter certas.

Argum. I. De libris S. Dionysii Areopag. an illi sint genuini, n. 215. Hoc argumentum suum ipse Criticus immutat, n. 216. ac corrumpit in eo textum Agredanum, n. 217. simulque falsum affirmat, n. 218.

Summarium

II. An Christus statura fuerit æqualis Adamo, n. 220. Corripitur textus Agredanus, n. 221.

III. De Chronologia ab orbe condito; ubi de versione septuaginta interpretum, n. 222. & seq. Notatur etiam modica sinceritas Anti-Agredani in referendis dictis Agredanorum. Videatur n. cit. & seqq.

IV. De Conceptione B. Virginis &c. n. 226. Non refert D. Amort totum suum argumentum, nec impugnationem totam illius, n. 227. Infideliter allegat opera SS. D. N. BENEDICTI XIV. ac eis tribuit sensum à mente tanti Pontificis omnino alienum. Hinc fraudulenter truncatus per Amortium textus operum illorum integrè ponitur, n. 228. & seqq. & inde deceptio & fraus Amortiana multiplex deducitur, num. 231. & seqq. Doctrina Amortiana opposita est Constitutionibus Apostolicis de cultu Conceptionis B. Virginis editis, num. 236. Varia commenta Amortiana breviter refelluntur, n. 247. & seq. Peccat Amortius contra modestiam & veritatem. Ubi de Conceptione rationali B. Virginis die 8. Decembris facta, n. 248. Amortius variat in suis assertis, n. 249. Minis vanis agit, n. 250. Tandem falsa huic argumento de Conceptione Virginis inspersa ab Amortio paucis lineis recapitulantur, n. 251. Dicta Amortiana in hoc argumento sunt attentionis & animadversionis altioris indiga. Placeat tantum ea, & Defensionem ipsi hinc objectam legere.

V. An in luce naturali videri possint objecta naturalia, n. 252. falsitates, & fraudes Amortianæ iterum palam fiunt, n. 253. & seqq.

VI. De duratione operationum Angelicarum, n. 258. & seq.

VII. De Juda à diabolo tentato &c. n. 260. Ubi etiam taxatur conclusio quartæ partis Amortianæ, n. 262.

Excuditur quinta pars excussiois Amortiana.

Artic. I. Expenditur ingressus Amortianus. In hoc multa falsa dicit Amortius, n. 265. & seqq. qui asserens Ven. Scriptricem esse inconstantem, & garrulam in suis Scriptis, clarissimis testimoniis castigatur, n. 266. 267. Quibus auctoribus usus sim in Defensione Civitatis Mysticæ, quibus D. Amort, n. 268. Pro Defensione Revelationum Agredanarum rectè adhibentur Revelationes aliarum SS. Mulierum à S. Sede approbatæ, n. 269. Canones à D. Amort conficti nihil evincunt contra Civitatem Mysticam, qui & emendantur, aurea Doctrina SS. D. N. BENEDICTI XIV. n. 270. & seqq. ubi plura de Revelationibus privatis utilissima scitu, n. 271. & seqq. Duo exempla BEATISSIMI NOSTRI PONTIFICIS Adversario apprimè notanda, n. 277. & seqq.

II. Criticus nihil respondet Defensionem justæ probanti, per Revelationes Agredanas non mutari statum Religionis, n. 280. aliis in eadem Defensione dictis, de examine Civitatis Mysticæ, non satisfacit, n. 280. & seqq. Idem Amortius irreverenter scribit de SS. Pontificibus, & Regibus Hispaniæ, n. 282. Injuria ab Amortio præfatis illata explicatur, & vindicatur, n. 283. & seqq. Neque INNOCENTIUS XI. aut BENEDICTUS XIV. iniquè egerunt aliquid indulgentes in favorem Revelationum Agredanarum, contra styllum aliàs in his negotiis usitatum, n. 286. utiliter interdum Decreta Pontificia prius edita mutantur, ibidem.

III. Justam Defensionem de Titulis B. Virginis, Amort nec tangere audet, n. 288. & 289. ac seqq. Corruptit

Summarium

textum Civitatis Mysticæ, nova prius non commissa falsatione, n. 293. Tandem ostendit ipse suas crises nullius esse momenti, n. 294. & seqq.

IV. An B. Virgo sit passa, sicut Christus, pro humano genere, n. 295.

V. An B. Virgo meruerit Incarnationem quoad substantiam, n. 301.

VI. Quomodo omnes gratiæ profluant ex Maria, num. 304.

VII. De dominio B. Virginis ut Regina, n. 305.

VIII. De impeccabilitate B. V. Mariæ, n. 311. & seq.

IX. De scientia B. V. Mariæ, n. 313. Hoc in argumento, sicut in omnibus ferè aliis, Criticus fallaciter agit, n. 314.

X. Quomodo B. Virgo sit extinctrix omnium hæresum, n. 317.

XI. Revelationes Agredanę an servire debeant pro norma vitæ, n. 320. Adversarius auctori Defens. Justæ Revelationum Agredanarum affingit falsum, de dispositione ad virtutes supernaturales, n. 321. De Patrocinio B. Virginis sua dicta Amort obscurat, & negat; sed vincitur falsi, n. 323. & 324. An totum caput Proverbiorum octavum sit explicandum de B. V. n. 325.

XII. De cap. 12. Apocalypseos: ubi D. Amort priori falsitati duplicem aliam addit, n. 328. Quinque Paragraphis meæ Justæ Defensionis omnino nihil respondet Criticus, n. 330.

XIII. Falsa fingit Criticus, n. 331. & seq. Inconstans est in suis assertis, n. 333. Perstringit non satis reverenter Superiores Regulares, n. 334. Ubi aliqua de probabilismo, & actu indifferente, ibid. Iterum injurius est Ordini Franciscano, n. 336. & seqq. Impetit famam quorundam Reverendissimorum Ordinariorum, n. 340. & seq. Frustra se fundat in Epistola SS. D. N. BENEDICTI XIV. ipsi contraria, n. 341. Ubi plu-

plu-

totius Opusculi.

plura de paupertate Franciscanorum, & elemosynis annuis, quas recipiunt, n. 336. An Ven. Scriptrix licitè à Deipara, vel Deo, consulentibus Confessariis petierit majorem Revelationum declarationem, n. 344. & seqq.

XIV. De Civitate Mystica extradenda ad examen: ubi nova falsitas Adversarii, n. 350. De sensu litterali falsum mihi affingit, n. 353. qua convenientia se Deus communiçet ad extra, n. 355.

XV. Ven. Scriptrix nihil scripsit in vilipensionem Ecclesiae, n. 359. Adversarius denuò non candidè procedit, n. 360. 361. & seq. Aliqua de infantibus ab Herode occisis, n. 361. & seq. De Canonizatione veterum Sanctorum, n. 364.

XVI. Memoria visionis beatificæ transeunter præhabitæ non est intuitiva, n. 365. & seq. Corruptio notabilis Amortiana remissivè ad priora dicta, n. 367. De inclinationibus nostris evellendis, n. 368. De impeccabilitate B. Virginis, n. 369.

XVII. De impassibilitate B. Virginis, n. 372. Hoc in puncto Amort deserit suum argumentum, n. 372. & 373. ac fingit, n. 373. & 374. ac peccat contra regulas Summulisticas, n. 375. 376. iterum fingit, aut suis dictis confutatur, n. 377. atque addit palpabilem falsitatem, n. 379. sequitur alia corruptio nondum expuncta, n. 380.

XVIII. De lætitia dæmonum, n. 381. Amort negans dæmonibus potentiam rememorativam, & oblivionem, refellitur, n. 382. & seq. Colloquium trium Personarum de B. Virgine malè impugnatur à Critico, adjecta recenti falsitate, n. 385. & seq.

XIX. Concluduntur hæc enus dicta, & vaniloquium Amortianum castigatur, n. 387. 388. & seqq. His omnibus accedit

Summarium

APPENDIX

IN qua excutitur problema Amortianum suo auctore dignum, & ostenditur primò, malè Revelationes Agredanas comparari cum Pseudo-Evangolio de Infantia Christi. Secundò affertur utilis doctrina de Libris Apocryphis. Quibus omnibus subjungitur

CONCLUSIO

TOTIUS OPUSCULI,

QUÆ ex aureis Operibus SAPIENTISSIMI D. N. BENEDICTI XIV. vel affectatam, vel veram ignorantiam Amortianam manifestat, ac alia ei bene notanda inculcat.

PRÆ-

PRÆFATIO.

PRODIT anno 1750. in lucem *Iusta Defensio Revelationum Agredanarum* contra insultus novos tentatos adversus eandem à plurimum Reverendo Religiosissimo, ac Clarissimo D. Eusebio Amort in sua Controversia. Adhibitum est moderamen inculpatæ tutelæ, & præ oculis habita sola veritatis inquisitio. Verum Adversarius etiam modestissimæ refutationis impatiens statim tumultuariè congestit aliam Apologiam, cui hunc speciosum (si Superis placet) titulum præfixit: *NOVA DEMONSTRATIO DE FALSITATE REVELATIONUM AGREDANARUM CUM PARALLELO INTER PSEUDO-EXANGELIA, ET EASDEM REVELATIONES, ADDITA EXCUSSIONE NOVÆ DEFENSIONIS AGREDANÆ AB A. R. P. DALMATIO KICK, ORD. MIN. LECTORE EDITÆ. AUTHORE P. EUSEBIO AMORT, CANONICO REGULARI POLLINGÆ &c. &c. 1750.*

Quam inscriptionem sic formatam, etiam antequam è typo emerferat opus, jam fecit distrahi, ante victoriam canens triumphum. Eo facto excitavit quidem Altiozem Potestatem, ut impediret, ne similis Apologia, quæ solum animos & oculos legentium offendere posset, per Bavariam & alias terras vulgaretur: quia nihilominus dubitavi minime, quin ea extra fines Bojcos publicè, & intra hos clanculum sit spargenda, merito jam ante duos ferme menses volui in synopsi ac paucis foliis benigno, prudenti ac indifferenti Lectori offerre aliquas *Reflexiones*, quas supra prima quatuor ejus folia, quæ tunc temporis tantum ad manus meas venerunt, conscripsi. Credebam enim, ex his paucis facilè quævis conijcere posse, quid de opere toto sentiendum sit. Cæterum cum modo à bono quodam amico integrum hunc novum partum Amortianum acceperim, ei toti bellum movendum esse censent illi, quorum jussis refragari haud licet.

Horum itaque animatus imperio, ac præcipuè Dei ter-
Optimi, & Deiparæ semper illibatæ confusus auxilio, opus
istud aggredior, atque primò ea, quæ in Reflexionibus illis
attuli, repeto, dein materias alias secundum eum, quem
Criticus iis statuit, ordinem, in tribus magis principalioribus
Partibus pertracto, stylo plano & modesto, qui nempe Reli-
giosum & Christianum decet. Præmitto semper totum Ad-
versarii argumentum, prout illud ipsius verbis est conceptum,
& propositum, cui subin addo brevem Defensionem.

PROTESTATIO AUTHORIS.

Sicut in justa Defensione sum professus, ita & nunc in
continuatione ejus, Decretis URBANI VIII. demissif-
simè morem gerens protestor, omnia, quæ de Visionibus,
Miraculis, Revelationibus, Sanctitatis fama &c. alicujus ab
Ecclesia nondum inter Beatòs aut Sanctòs relati, hoc in
Opusculo dicuntur, me accipere, & accipi ab omnibus velle
eo duntaxat sensu, quo solent accipi, quæ humana solùm
auctoritate, non vero Divina, aut Sedis Apostolicæ, vel Ro-
manæ Ecclesiæ nituntur, illis tantùm exceptis, quæ præ-
dicta Sedes Apostolica approbavit, aut confirmavit.

Insuper omnia hïc & alibi scripta judicio prudentium,
præsertim Sedis Apostolicæ, ac S. R. Ecclesiæ, omni, qua par-
est, reverentiâ subjjicio.

P A R S I.
DEFENSIO REVELATIONUM

Agredanarum

CONTRA NOVAM SIC DICTAM
demonstrationem Amortianam, & Præfationem
toti suo Opusculo Recentissimo
præmissam.

ARTICULUS I.

EXPENDITUR PRÆFATIO

Adversarii.

UO novo operi D. Amort
hanc præfigit præfationem:
„ Edidi anno 1744 typis
„ Augustanis Librum sub ti-
„ tulo: De Revelationibus
„ Regulæ tutæ. Cum au-
„ tem in exemplificatione
tangerem Revelationes Agredanas, in earum De-

,, fensionem calamum strinxerunt P. Gonzalezius, &
 ,, P. Landelinus Mayr, ambo ex Ordine Minorum
 ,, S. Francisci. His respondi alio libro, quem dedi-
 ,, cavi Sanctissimo D. N. BENEDICTO XIV. sub
 ,, titulo: Historia Controversiæ Agredanæ. Prius
 ,, etiam opus, de Revelationibus Regulæ tutæ, re-
 ,, sum est de novo Venetiis apud Tyberinum anno
 ,, præsentè exeunte 1750. Patroni tamen Causæ Agre-
 ,, danæ minimè acquiescendum rati post fermè bien-
 ,, nale silentium pepererunt junctis plurimum quatuor
 ,, Virorum, ut dicitur, viribus novam Defensionem,
 ,, ut vocant, justam servato moderamine inculpatæ
 ,, tutelæ. In hac Defensione præter responsiones Pos-
 ,, tulatoris in Causa Agredana, à me in historia Con-
 ,, troversiæ Agredanæ consulto omiſſas, vix quid-
 ,, quam occurrit novi, cui non in præfata historia
 ,, abundè satisfecerim. Quia tamen necdum satisfac-
 ,, tum clamant, respondendum breviter censeo, non
 ,, ignarus, Romæ, & qui uspiam reperiuntur, sa-
 ,, pientibus, etiam hæc pauca suffectura pro forman-
 ,, do æquo in his rebus judicio. Primo loco ponam
 ,, novam Démonstrationem, de qua in prioribus meis
 ,, de hac re Libris ne quidem ullam feceram mentio-
 ,, nem. Parallelum inter Pseudo-Evangelia & Reve-
 ,, lationes Agredanas ex eo motivo præmittendum ju-
 ,, dicavi, quia Patroni hujus Causæ, cum videant,
 ,, Romam minimè inclinari ad ferendum in favorem
 ,, earundem Revelationum judicium, protestantur,
 ,, se nihil postulare, quam ut eæ agnoscantur tan-
 ,, quam probabiles, & tanquam probabiles more alia-
 ,, rum Revelationum muliebrium tolerentur ac per-
 ,, mittantur. Sperant enim ex ejusmodi tolerantia, aut
 ,, permissione exitium suæ spei emolumentum. Ve-
 ,, rum ad hujusmodi spem ratione dirigendam nil ap-

„ tuis mihi occurrit, quam, si ostendam, etiam in
 „ primitiva Ecclesia tolerata, atque pro lectione pri-
 „ vata permiffa esse, non solum innumera scripta apo-
 „ crypha, sed etiam ipsa Pseudo-Evangelia, quin ta-
 „ men ea unquam fuerint aut existimata sint proba-
 „ bilia. Primum anno 494. S. Gelasius Papa per suum
 „ Decretum de Libris apocryphis, ea à Foro Eccle-
 „ siastico, & usu Fidelium recedere iussit. Priori au-
 „ tem tempore, prout ex pluribus Ss. Patrum texti-
 „ bus ostendere possem, legebantur non solum impu-
 „ nè, sed etiam inculpatè à Fidelibus. Si ergo partus
 „ impostorum, ac hæreticorum pro lectione privata
 „ in Ecclesia veteri tolerantur, nec tamen propterea
 „ probabilia judicantur, neque ex tolerantia Revela-
 „ tionum Agredanarum, in quibus tot insinuationes
 „ Divinæ Pietatis, ac Virtutis continentur, pro earum
 „ quoad Quæstiones facti probabilitate sumi poterit
 „ argumentum. „ Hucusque Anti-Agredani Præfatio.
 „ Contra quam ponitur sequens.

D E F E N S I O.

2 **I**N Præmissa Præfatione D. Amontii primò
 falsum dicit: secundò incautè: tertio vanè
 loquitur. Primò ait Adversarius in titulo: *Nova De-*
monstratio: in Præfatione verò ita se explicat: *Primò*
locò pono Novam Demonstrationem, de qua in prioribus
meis de hac re Libris, ne quidem ullam feceram mentionem.
 Ita Criticus. Sed en manifesta falsitas: dicit *novam*
Demonstrationem, cujus ne quidem ullam mentionem fece-
rat in prioribus suis Libris Anti-Agredanis; & tamen
hic antiquam recoquit falsitatem jam in substantia
allatam in Observationibus suis Anti-Agredanis &

Controversia: Nam tota hæc sic dicta nova Demonstratio: (ut ex verbis Amortianis Artic. 2. afferendis patet:) quoad substantiam in hoc consistit, quod ex mansione B. Virginis post Nativitatem Christi integro septenniò in Ægypto usque ad obitum Herodis deducatur inter se non coherere Chronologiam Agredanam, cum mors Herodis in plures, quam deberet, annos differatur post Christum natum. At verò hoc ipsum argumentum antea ab Adversario fuit productum in medium contra Civitatem Mysticam in Controversia pag. 399. ubi ita habet: *Argumentum 12. Revelationes dicunt, Beatissimam Virginem integro septenniò mansisse in Ægypto usque ad obitum Herodis. Sed hoc dici nequit, cum ostendatur Herodem obijisse statim primo, aut secundo post Nativitatem Christi anno, & quidem jam ante Æram Vulgarem annò Juliano 41. aut 42. P. 2. n. 669. 700.*

Hæc in Controversia: in Observationibus autem prius editis pag. 530. ait: *Quartò asserit (Venerabilis Scriptrix) Beatissimam Virginem integro septenniò mansisse in Ægypto, nempe usque ad obitum Herodis. P. 2. n. 669. 700. ex hoc sequitur, Herodem obijisse sextò annò post Nativitatem Christi, aut certè quintò, hoc autem est difficillimum. Nam certum est, Herodem obijisse annò Juliano 41. aut 42. Atque adco Adversarius hujus argumenti, quod modò novæ Demonstrationis encomiò honorat, duplici in Libro de hac re tractante meminit, ergò apertè falsum est, quod hoc argumentum, vel hæc putativa demonstratio sit nova, quod ejus ne quidem ullam mentionem fecerit in Libro de hac re tractante: ergo iterum falsa est prima vox tituli: *Nova, &c.* Nam novum non est, quod jam antea fuit propositum, & à me dissipatum est in Defensione Agredana pag. 436. Ubi etiam præter renova-*

eam falsitatem anteriorem, & corruptionem textus, aut sensus Agredani nova palmaris contradictio Adversarii ostendetur. Sic orditur suam Apologiam novam Anti-Agredanam, falsitatem in fronte collocans, ut omnes noverint, quo tendant omnes ejus conatus Anti-Agredani, nempe ut agnitam quoque veritatem impugnet, & obscuret.

3. Secundò incauté dicit Criticus: *Parallelum inter Pseudo-Evangelium, & Revelationes Agredanas ex eo motivo premittendum judicavi, quia Patroni hujus Cause, cum videant, Romam minimè inclinari ad ferendum in favorem earum Revelationum judicium, protestantur, se nihil postulare, quam ut ee agnoscantur saltem tanquam probabiles, & tanquam probabiles more aliarum Revelationum muliebrium tolerentur, ac permittantur. Sperant enim ex ejusmodi tolerantia, aut permissione eximium sue spei fructum. Verùm ad hujusmodi spem ratione dirigendam nil aptius mihi occurrit, quàm si ostendam, etiam in primitiva Ecclesia tolerata, atque pro lectione privata permissa esse non solum innumera scripta apocrypha, sed etiam Pseudo-Evangelia, quin tamen ea unquam fuerint, aut existimata sint probabilia. Et reliqua, quæ superiùs in Præfatione leguntur, & satis incauté ab Anti-Agredano in chartam sunt effusa.*

Transco plura, unum tamen breviter perstringo, nimirum quòd ex tolerantia, permissione, & approbatione Revelationum Agredanarum: (quam utique Agredistæ sollicitant:) obtinenda, non sint eximium fructum consecuturi, imò, quòd Revelationes ejusmodi etiam obtenta approbatione, & permissione simili illi, qua Revelationes aliarum mulierum Sanctarum sunt approbatæ, aut legi permissæ, non sint alio loco habendæ, quàm Libri apocryphi hæreticorum, & impostorum, & Pseudo-Evangelia à S. Gelasio prof-

proscripta. Ex qua Amortiana Doctrina non potest sequi alia quàm sequens Catholicò Theologò sanè indigna conclusio : ergo Revelationes S. Birgittæ , S. Catharinæ Senensis , & aliarum Sanctarum Mulierum à Sede Apostolica approbatæ , vel legi permissæ non sunt pluris faciendæ , quàm Pseudo-Evangelia , & Scripta hæreticorum , ac impostorum , &c. Quis non videt , quàm parùm cauta , quàm parùm Ecclesiæ , & Sedi Apostolicæ honorificæ sit ista illatio & doctrina Anti-Agredana. Audet bonus hic vir comparisonem facere inter Revelationes mulierum à Sede Apostolica examinatas , & post rigidum examen ab Ecclesia legi permissas , ac inter Libros apocryphos hæreticorum , aut Pseudo-Evangeliarum ideo toleratos , quia nondum erant examinati , & sic eorum errores ac figmenta adhuc occulta.

Audet dicere , quòd Revelationes Agredanæ , etsi post discussionem Sedis Apostolicæ more aliarum Revelationum muliebrium agnoscantur tanquam probabiles , & permittantur , non tamen pro earum probabilitate quoad quæstiones facti , possit duci argumentum , sicut partus hæreticorum , & impostorum in veteri Ecclesia tolerati : (nimirum ante eorum examen :) non propterea probabiles judicantur. Ista est mens Adversarii integro contextu in posteriore Parte Præfationis manifestata ; sed hæc non est mens Ecclesiæ , neque illorum Fidelium , qui de discussionibus Sedis Apostolicæ in simili negotio , eâ , qua per est , modestiâ scribunt : hi enim uno ore fatentur , Revelationibus privatis ab Ecclesia examinatis , & approbatis non inesse quidem certitudinem Fidei Divinæ , bene autem aliquam probabilitatem , quòd nihil contineant manifestè erroneum contra Fidem , bonos mores , aut sanam doctrinam. Hæc probabilitas verò deest dictis

Libris apocryphis , Pseudo-Evangeliis nondum discussis , & ideo solum toleratis , quia necdum ab Ecclesia ad trutinam sunt vocata.

4. Essent sane otiosa examina , & post factæ permissiones Sedis Apostolicæ , si ex ijs non major sequeretur fructus , quàm ex omissione earum.

Percipiamus ea de re sententiam Sanctissimi P. N. BENEDICTI XIV. Hic in aureo suo opere de Beat. & Canon. lib. 2. cap. 32. ita sapientissimè loquitur :
 „ Sermonem autem instituendo de earum : (Revela-
 „ tionum privatarum) approbatione sciendum est,
 „ approbationem istam nil aliud esse , quàm permis-
 „ sionem , ut edantur ad fidelium institutionem , &
 „ utilitatem post maturum examen : siquidem hisce
 „ Revelationibus taliter approbatis licèt non debeat
 „ tur , nec possit adhiberi assensus Fidei Catholicæ,
 „ debetur tamen assensus fidei humanæ juxta pruden-
 „ tiæ regulas , juxta quas nempe tales Revelationes
 „ sunt probabiles , & piè credibiles , uti , loquendo
 „ de Revelationibus Beatæ Hildegardis , quæ ab Eu-
 „ genio III. S. Birgittæ , quæ à Bonifacio IX. & S.
 „ Catharinæ Senensis , quæ à Gregorio IX. approba-
 „ tæ dicuntur , docet Arauxo loc. cit. §. 2. & sequi-
 „ tur Lamindus Pritanius de ingeniorum moderatione
 „ l. I. cap. 7. nec etiam ex earum aliquando inter se
 „ contrarietate ulla absurditas deduci potest &c. „ Ita
 sapientissimus Pontifex : Cui in hoc suo novo partu
 minimè consentit D. Amort, qui tamen se jactat, cum
 eodem Sanctissimo Domino nostro habere commu-
 nia dogmata , ut in mea defensione in excussione
 Præfationis Amortianæ ex ipso D. Amort retuli.

Sed mirum non est , quòd à sensu Sanctissimi , &
 Sapientissimi Patris alienus sit , qui sibi ipsi est contra-
 rius in materia Agredana ; in sua enim Controver-
 sia

fia Anti-Agredana pag. 571. hæc scribit : „ Approba-
 „ tiones non solum Theologorum , sed ipsius etiam
 „ Ecclesiæ editæ in forma communi , in materia
 „ Revelationum non conciliant eis moralem certitu-
 „ dinem ; sed tantum probabilitatem , quod nihil
 „ contineant manifestè erroneum in rebus fidei , &
 „ morum. Ita docet P. Gavina Ord. Prædicat. in suo
 „ Lapide Lydio ad discernendas Revelationes Part. I.
 „ ubi sit scribit: Revelationes B. Hildegardis ab Archi-
 „ Episcopo Moguntino subjectas fuisse iudicio Euge-
 „ nij III. Qui eas iussit à duobus viris doctis exami-
 „ nari , factoque examine permisit publicari. Revela-
 „ tiones S. Birgittæ Cardinalis Turrecremata censet
 „ Divino Spiritu inspiratas ; eò quod magnorum vi-
 „ rorum ac etiam Summi Pontificis iudicio appro-
 „ bata fuerint , ut patet ex Prologo in cap. 1. ea-
 „ rum Revelationum. Dicendum tamen , quando hæ-
 „ Revelationes ab Ecclesia approbantur , non pro-
 „ bantur , ut illis certitudine fidei assentiamur , sed
 „ ut eas velut probabiles recipiamus. Neque de Reve-
 „ lationibus B. Hildegardis , aut S. Birgittæ statutum
 „ est , ut de fide recipiantur , sed quod in ijs nihil
 „ contineatur absolum fidei , vel bonis moribus. Cæ-
 „ terum quantum ad facta particularia , proponuntur
 „ tanquam probabilia , & fidelium pietatem promo-
 „ ventia , & nullam continere absurditatem. Sic etiam
 „ scribit P. Castaldo Ord. Prædicat. Inquisitionis Ro-
 „ manæ Qualificator tom. 1. de Potest. Ang. tract. 3. 1.
 „ cap. 1. & 5. & Cardinalis Cajetanus ab eo lib. cap.
 „ relatus , qui sic habet : Revelationibus Sanctorum
 „ quorum doctrinam Ecclesiæ suscipit , tanquam pro-
 „ babilibus inhæremus. „ Hucusque ipse D. Amort.
 „ Ecce ! in Controversiâ Anti-Agredana Revelationibus
 „ ab Ecclesia approbatis tribuit probabilitatem , nunc

verò eandem conatur negare, vel sui oblitus, vel ex proposito uti veritati, ita suis antea dictis vim inferens.

III. Tertio vanè Criticus suæ Præfationi hæc immiscet: *Patroni Causæ Agredanæ post fermè biennale silentium peperunt junctis plurium, quatuor virorum, ut dicitur, viribus novam Defensionem, ut vocant, justam servato moderamine inculpatæ tutelæ.* Hæc affert Adversarius, vel tarditatem, vel imbecillitatem Franciscanorum, sua opinione plurium, contra ipsum scribentium reprehendens; quæ nos filii humilis Patriarchæ S. Francisci non multum moramur, inanis gloriæ ceu fratres minores minimè avidi. Intercæ ut veritatem rei doceam Dominum Amort, hæc ejus asserpta strictim percurram. Primo ait: *Post biennale silentium peperunt novam Defensionem.* Fateor, annum, & 8. circiter menses fluxisse à Controversia Amortiana impressâ usque ad Defensionis Agredanæ impressionem absolutam: verum hoc tempus totum non est impensum: (prout videtur imputare Criticus:) elaborando huic operi: etenim Controversiam Anti-Agredanam, quam impugnandam susceperam, primum circa mensem Februarium anno 1749. acceperam, & opusculum defensivum illi Controversiæ oppositum jam 10. Februarij 1750. integrum, non solum compositum, sed & lectum & approbatum erat à Reverendissimo Domino Episcopali Censore, qui nec unum folium restituit, nec censuram concessit, antequam totum legisset, & omnia, quæ in eo tractabantur, à capite ad calcem usque diligenter inter se contulisset.

II. Secundò dicit: *Peperunt junctis plurium, quatuor virorum (ut dicitur): Viribus novam Defensionem.* Rectè addit: *ut dicitur.* Hic enim modus loquendi incerti-

tudinem asserentis significat. Sed quid deinde? dicatur hoc! etiam de D. Amort multa dicuntur, quæ tamen hætenus credere nolui; dictum fuit, & dicitur de eo, quòd Observationes Anti-Agredanæ, quas in lucem emisit, & quæ initium his controversiis inter ipsum, & Agredanos dederunt, tanquam parentem non agnoscant Dominum Amort, sed alium Theologum Romanum, qui dum suo nomine illas non auderet publico obtrudere, dederit plus audenti Eusebio, ut saltem sub hujus nomine lucem aspicerent. Dictum fuit, & dicitur de eodem D. Amort, quòd habeat suos adjuutores, & quidem plures, qui ipsum adjuvent laboribus, & consiliis suis in Causa Agredana persequenda, qui & *Amortiani* vocantur in epistola Nonneminis ad Nonneminem pag. 19. quæ epistola nota est Adversario, quam etiam imitatur ejus recens partus, qui Revelationes Agredanas comparat cum Pseudo-Evangeliis, sicut ille Nonnemo per calumniam eas appellat Evangelium Familiæ Seraphicæ. Hæc & plura alia dicuntur de D. Amort, quæ tamen ego nec crediderim, nec dixerim, benè gnarus illius: *qui cito credit, levis est corde*: existimo ergo, Dominum Amort non statim habiturum fidem quibusvis aliorum dictis. Ast ne existimet benevolus lector, me per ista vanam aucupari gloriolam, candidè aperio omnia, quæ fortè Adversarius noster tangit. Usus sum utique consiliis aliorum, & quidem complurium non solum Franciscanorum, sed etiam exterorum, non in omnibus, sed aliquibus materiis, maximè iis, circa quas defectum librorum patiebar, proposui illis mea dubia, rogavi etiam absentes, ut in Bibliothecis inquirerent in libros illos, quos Ingolstadt, ubi tunc degebam, non potui reperire: institi, ut fideliter annotarent, quæ Au-

thores de talibus materiis scriberent. Et Deo sint laudes! ex nostris, & exteris quoque inveni, qui libentissimè suam mihi hac in re commodarunt operam. Unde non diffiteor, quòd in aliquibus materiis excerpta ex annotationibus aliorum (quibus propterea me singulariter obstrictum profiteor): inseruerim defensionem à me editæ. Non enim conscribendò istud opus quæsi ostentationem eruditionis, aut grande nomen, sed tantum Dei, & Deiparæ honorem, ac nudam veritatem.

7 Inter vanè dicta rejici quoque petunt ista: *In hac defensione præter Responsiones Postulatoris in Causa Agredana à me in Historia Controversiæ Agredanæ consultò ommissas, vix quidquam occurrit novi, cui non in præfata Historia abundè satisfecerim.* Ad talia, quibus Adversarius suam Controversiam Anti-Agredanam prædicat, ac meam Defensionem contemptui habet, respondere non est animus, ne in causa propria judicem videar agere. Agat hunc benevolus lector, & indifferens; ejus enim sicut & Sedis Apostolicæ iudicio totum, quod conscripsi, Defensionis Agredanæ opusculum, in protestatione ipsi præfixa, omni, quæ par fuit, demissione jam subjeci, & iteratò subiectum volo. Judicabit (ut spero) aliquando eruditus, & veritati studens mundus, quis æquiores, melioremque causam fovcat, Anti-Agredanus, in suis objectionibus contra Mysticam Civitatem excogitatis, an Agredani in suis responsionibus pro eadem Civitate repositis? His igitur etiam satisfactum sit vanè ab Adversario dictis in Præfatione. Nunc ad ipsam novam (ut eam vocare placet) demonstrationem.

ARTICULUS II.

DISCUTITUR NOVA AMORTIANA
demonstratio.

8 **P**ræmittitur ipsa sic dicta nova demonstra-
tio, prout apud Adversarium à pag. 2.
usque ad 2. legitur, ubi sic sonat: „ Nova palpa-
„ bilis demonstratio de falsitate Revelationum Agre-
„ danarum. Revelationes Agredanæ mortem Hero-
„ dis Infanticidæ differunt usque ad annum à Nativi-
„ tate Christi octavum. Id autem absolutè falsum &
„ impossibile est, nisi concorditer mentiantur, aut
„ fallantur omnes antiqui Historici, tam Romani,
„ quàm Hebraici cum ipsiis fastis Consularibus. Ipsi-
„ met enim Historici Romani partim coævi, partim
„ proximè coævi illis temporibus non solum Jose-
„ pho Judæo tanquam veraci in hac re consentiunt,
„ sed eum etiam exseribunt. Utrumque ostenditur in
„ sequenti deductione, in qua præmitto Tabulam
„ Romanorum Imperatorum, & Consulum corres-
„ pondentium annis Æræ vulgaris juxta ipsummet
„ Apologistam Agredanum fol. 262.

Hic inserit Criticus aliquam Tabulam Romano-
rum Imperatorum, & Consulum ab anno 1. Æræ
vulgaris, quæ tamen à me commodius ponitur in
Parte 3. hujus Opusculi, & ibidem quibusdam notis
illustratur, omissa itaque Tabula pergo ad reliqua,
quæ de putatitia demonstratione restant, & sic so-
nant.

9 „ Revelationes Agredanæ testantur, quòd He-
„ rodes Infanticida primum objerit anno octavo post
„ Na-

„ Nativitatem Christi. Id ostenditur ex sequentibus
 „ harum Revelationum textibus. Primò, Part. 2. lib.
 „ 4. cap. 27. num. 624. sic scribunt: Sexto mense à
 „ Nativitate Domini hoc mandatum Regis Herodis
 „ (de occidendis infantibus) emanavit.
 „ Idem, Secundo. Ibidem cap. 26. num. 669. sic scribunt:
 „ ex his tam prodigiosis operibus colligi potest, qua-
 „ lia & quanta fuerint reliqua, quæ spatio integri sep-
 „ tenij Heliopoli in Ægypto commorantes effecerunt
 „ (Jesus, Maria, & Joseph) siquidem singula nume-
 „ rare omnino impossibile foret.

„ Ex his textibus patet, quòd sex menses à Nativi-
 „ tate Domini effluerint usque ad Decretum Herodia-
 „ num Infantieidii. Successit fuga in Ægyptum conti-
 „ nuata per unam, vel alteram hebdomadam. In
 „ Ægypto morabantur integrò septenniò. Ægyptum
 „ reliquerunt statim annuntiata per Angelum morte
 „ Herodis. Id enim patet ex textu proximè referendo.
 „ Ergo manifestum est, mortem Herodis juxta Reve-
 „ lationes Agredanas primum secutam esse anno post
 „ Nativitatem Domini octavo jam mediente. Textus
 „ Agredanus Part. 2. lib. 4. cap. 30. num. 702. sic ha-
 „ bet: „ *Destinatum ab Æterna Sapientia exilij tempus jam*
 „ *expletum erat, postquam Puer Jesus cum Parentibus suis*
 „ *in Ægypto commoratus aetatem septem annorum attigit.*
 „ In versione Germanica legitur: *Das Kindlein Jesus*
 „ *hatte annoch in Ægypten das sibente jahr erfüllet.* Ubi
 „ advertendum in versione Germanica poni numeros
 „ 670. 675. 705. ubi in Latina versione ponuntur
 „ numeri 669. 674. 702. Textus Agredanus numer.
 „ 702. & 704. 705. sic pergit: *Nocte apparuit Angelus*
 „ *Domini in somnis Joseph, eumque monuit, ut accipe-*
 „ *ret Puerum, & Matrem ejus, & vaderet in terram*
 „ *Israel, defunctos enim esse, qui quarebant animam Pue-*

„ri, Herodem scilicet, & Ministros nefarii operis. Re-
 „licta ergo Heliopoli in Palæstinam abierunt. Cum
 „Palæstinæ appropinquaret Virgineus Sponsus sciens,
 „quod Archelaus regnaret in Judæa pro Patre suo,
 „timuit, & præteritâ Judæa declinavit in Galilæam.
 „In Evangelio Matth. cap. 2. expressis verbis scribi-
 „tur: *Consurgens* (S. Josephus) *accepit Puerum, &*
 „*Matrem ejus nocte, & secessit in Ægyptum, & erat*
 „*ibi N. B. usque ad obitum Herodis = defuncto autem*
 „*Herode, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph*
 „*in Ægypto dicens: Surge, & accipe Puerum, & Ma-*
 „*trem ejus, defuncti sunt enim, qui quærebant animam*
 „*Pueri. Et venit in terram Israel; audiens autem, quod*
 „*Archelaus regnaret in Judæa pro Patre suo, timuit*
 „*illò ire, & admonitus in somnis secessit in partes Ga-*
 „*lilæa.*

„ Ex his manifestum est; coincidere mortem He-
 „rodis, & reditum Christi ex Ægypto. Ergo cum
 „juxta Revelationes Agredanas reditus ex Ægypto
 „contigerit anno octavo post Nativitatem Christi,
 „neceffe est, eodem anno octavo contigisse mortem
 „Herodis.

PERGIT D. AMORT.

10 „ **F**alsum, & impossibile est, Herodem
 „objisse annò octavò post Nativita-
 „tem Christi. Id probatur convincentibus argumen-
 „tîs. Nam indubitato constat ex Josepho, & Dione,
 „& aliis antiquis Scriptoribus, Archelaum filium He-
 „rodis fuisse ab Augusto exauthoratum anno Regi-
 „minis sui post mortem Patris sui nono completo,
 „decimo incompleto, & quidem sub Consulatu Æmis-

„ lii Lepidi, & L. Aruntii, qui incidit in annum
 „ Æræ Vulgaris quintum. Cum ergo juxta Revela-
 „ tiones Agredanas & Kickium hoc anno Herodes
 „ adhuc vixerit, imò adhuc duobus annis supervixe-
 „ rit, impossibile est, eodem anno Archelaum exau-
 „ thoratum esse, annò post mortem Patris sui deci-
 „ mò. Aut ergo falluntur, & fallunt simul concordes
 „ Historici Romani, Græci, & Judaici, quod morali-
 „ ter impossibile est circa ejusmodi acta publica, aut
 „ falsæ sunt Revelationes Agredanæ. Quòd autem
 „ Dio, & Josephus in hac re consentiant, fatetur Ba-
 „ ronius ad annum Christi decimum sextum, quam-
 „ vis ex præjudicio, quòd Herodes non potuerit mori,
 „ & Christus non potuerit nasci ante Æram Vulgarem,
 „ utrumque rejiciat, & exauthorationem Archelai in
 „ ultimum annum Augusti rejiciat, qui non potest dif-
 „ ferri ultra annum decimum tertium, vel ad summum
 „ decimum quartum, aut decimum quintum Æræ
 „ Vulgaris, consequenter etsi falleret Josephus & Dio,
 „ impossibile tamen foret, Herodem objisse anno Æræ
 „ Vulgaris octavo, & ejus filium exauthoratum esse
 „ annò regiminis sui nonò completo, ac decimò in-
 „ completò ab Imperatore Augusto, qui ab ipsomet
 „ Kickio fol. 792. conceditur, jam objisse anno Æræ
 „ Vulgaris decimo tertio, vel decimo quarto. Baronius
 „ lib. 4. num. 1. sic scribit: *Dio Josephum secutus, dam-
 „ natum dicit Herodem Palestinum* (sic enim Archelaum
 „ nominat) *& trans alpes relegatum sub Consulatu M.
 „ Æmilii Lepidi, & L. Aruntii annò ab urbe condita 759.*
 „ quo ipso anno à Josepho exactus dicitur. Josephus
 „ autem lib. 17. Antiquitat. cap. 18. sic scribit: „ De-
 „ cimò anno Principatûs Archelai Primates Judæo-
 „ rum, non ferentes Tyranidem ejus, apud Cæsarem
 „ accusationem instituunt: Archelaus in exilium trudi

„ præcipitur. Hæc omnia consimiliter demonstrantur
 „ etiam ex dicendis infra in excussione Partis 3. ubi
 „ ostenditur ex Josepho, Philippum Tetrarcham fi-
 „ lium Herodis obijisse anno Æræ Vulgaris trigesimo
 „ quarto, regiminis verò sui trigesimo septimo; hoc fie-
 „ ri nequit, si Herodes ejus pater primùm obijt anno
 „ octavo post Æram Vulgarem, aut Nativitatem
 „ Christi. Ibidem ex Josepho ostendam, Herodem
 „ Agrippam filium Herodis infanticidæ obijisse tertio
 „ annò Imperii Claudii, qui incidit in annum Æræ
 „ Vulgaris quadragesimum quartum, postquam jam
 „ prius per triennium Tetrarchiam sui fratris Philippi
 „ obtinuerat. Jam si etiam grâti concederetur, quòd
 „ hoc triennium computaretur tribus ultimis annis
 „ ejus vitæ, nihilominus cum Philippus 37. annis suum
 „ principatum teste Josepho tenuerit, sequitur, de-
 „ ductis 40. annis à 44. Herodem necessariò obijisse
 „ annò quartò Æræ Vulgaris. Itaque omnium Histo-
 „ ricorum calculò demonstratum est, falsum esse, quòd
 „ Herodes objerit anno octavo post Nativitatem
 „ Christi, dum econtra in nostrorum Authorum sen-
 „ tentia, quòd Christus natus sit sexto annò ante
 „ Æram Vulgarem, omnia plana sunt, & concor-
 „ dia, ac uniformia in Josepho, & Dione, & aliis,
 „ quæ uniformis dictorum consensio non reperitur in
 „ historia mendaci, aut fallaci. „ Sic sonat Nova Anti-
 „ Agredani Demonstratio.

D E F E N S I O.

„ **N**OVAM sanè, & hucusque inauditam
 „ demonstrationem producit Criticus.
 „ Nova utique est, quia in ea Author ipsius sibi non
 „ tantum semel, sed sæpius palpabiliter contradicit, ac

deinde falsum necessario supponit, vel affirmat. Nova, inquam, demonstratio est, quæ ex pluribus manifestis contradictionibus, quibus Criticus contra se ipsum, & suam Anti-Agredanam doctrinam pugnat, & ex falso supposito, vel asserto consuta est. Novitatis causâ inspiciamus eam penitiùs.

ORDIOR A CONTRADICTIONIBUS.

Primò in Observationibus Anti-Agredanis anno 1744. editis D. Amort ex Scriptis Agredanis, & mansione per septennium in Ægypto inferit sequi, quòd Herodes objerit sexto, vel quinto anno post Christum natum. Verba Observationis pag. 530. sunt ista: *Quartò asserit (Ven. Scriptrix) B. Virginem integro septenniò mansisse in Ægypto, nempe usque ad obitum Herodis. Part. 2. num. 669. 700. Ex hoc sequitur, Herodem objisse sextò annò post Nativitatem Christi, aut certè quinto. Hoc autem est difficile. Nam certum est, Herodem objisse annò Juliano 41. aut 42. Hæc est observatio Amortiana, in qua vides palpabilem contradictionem: modo enim, seu in sua nova sic vocata demonstratione, ait, scripta Agredana mortem Herodis differre in octavum annum post Christum natum, cum priùs, nimirum in mox citata Observatione ex eisdem scriptis statuerit annum quintum, vel sextum. Imò & in novo suo opusculo sibi & suæ novæ confictæ demonstrationi repugnat, dum in excussione tertiæ Partis justæ defensionis ad calcem ait, à Revelationibus Agredanis differri mortem Herodis (N.B.) in annum septimum post Christum natum. Vide dicendum. 100.*

12 Secundò ait Criticus superiùs in sua nova demonstratione ferè ad finem, quòd Philippus Tetrar-

cha filius Herodis objerit annò Æræ Vulgaris trigesimo quarto : & quidem non solum hoc dicit sub finem novæ fictiæ demonstrationis , sed simul se remittit ad excussionem (prout eam pro sua in me humanitate vocat) tertiæ Partis , in qua asserit , constare ex factis Consularibus Blanchini , quòd annus obitùs Philippi in trigessimum quartum Æræ Vulgaris , & vigesimum secundum Tiberii sub Consulatu Aceronii Proculi , & Pontii Nigrini sit referendus. Jam verò hæc non una , sed duplex est contradictio , & quidem ex proposito à Critico admittitur , ut inexcusabilem in Chronologia errorem coram rudibus saltem aliqua ex parte tegeret ; quod pluribus ostendetur in responsione ad excussionem tertiæ Partis paulò liberalius impertienda. Hic autem breviter , & in transitu designasse sufficiat utramque contradictionem. Una militat contra Controversiam Amortianam , in qua pag. 223. demonstrativè certum esse contendit , quòd mors Philippi filii Herodis incurrat in annum trigessimum sextum Æræ Vulgaris , cui certè contradicit , quòd Philippus non primum trigesimo sexto , sed trigesimo quarto annò ejusdem Æræ fuerit mortuus. Hanc antilogiam firmo pede premit altera , dum Criticus dicit , quòd Consulatus Aceronii Proculi , & Pontii Nigrini sit referendus in annum trigessimum quartum Æræ Vulgaris. Hoc enim est contra ipsum Catalogum Amortianum Consulatum , tam in Controversia pag. 219. quàm nova demonstratione pag. 6. qui uterque Catalogus non anno Æræ Vulgaris trigesimo quarto , sed trigesimo sexto affigit Consulatum Aceronii Proculi , & Pontii Nigrini. Ecce quàm benè contradictionibus facta sit nova hæc demonstratio. Plura de hoc puncto inferius Part. 3. ubi in aliqua Tabula cuilibet spectandas , imò & palpandas exhibebo fallitates , ac antilogias ad-

modum crassas in Chronotari commissas. In presentiarum tantum quærere liceat, quid de Chronologia Adversarii adeò versatili censendum sit? ascendit illa, & descendit pro libitu D. Amort, sicut mercurius in Barometro pro diversitate tempestatis, crescit & decrescit in annis, sicut Luna. Ast patiturne etiam veritas & demonstratio similes vicissitudines? Eam immutabilem hucusque credidit sanus intellectus, qui proin nihil veritatis, aut demonstrationis Amortiano argumento inesse æquò decideret iudiciò.

13 Antilogias sequitur falsum, vel suppositum, vel assertum Anti-Agredani. Totius novæ (ut appellatur) demonstrationis vis in eo ponitur, quòd Revelationes Agredanæ differant mortem Herodis in annum octavum post Christum natum, cum tamen juxta probatos Historicos antea ultimum objerit diem. Pro probatone hujus assumpti adducuntur Revelationes affirmantes, sexto mense à Nativitate Christi decretam esse ab Herode cædem infantum, huic Decreto successisse fugam in Ægyptum, eam continuatam esse per unam, & alteram hebdomadam, atque Christum moratum esse in Ægypto integro septenniò, inde rediisse annuntiata per Angelum morte Herodis. Hoc argumentum, ut aliquid probet, simul vel necessariò supponit, vel affirmat, in Revelationibus Agredanis adstrui, quòd S. Familia statim, ac Herodes mortuus est, redierit ex Ægypto. Id quod satis etiam indicant ipsissima verba Adversarii superius recitata, quæ in ejus nova sic dicta demonstratione ita sonant: *Ex his (textibus) manifestum est, coincidere mortem Herodis, & reditum Christi ex Ægypto. Ergo cum juxta Revelationes Agredanas reditus ex Ægypto contigerit annò octavo post Nativitatem Christi, necesse est, eodem anno octavo contigisse mortem Herodis.* Hoc igitur in asserto, ut cui-

libet rem perpendenti liquet, tota machina novæ demonstrationis quiescit, quo proin prostrato, & illam corruiere oportet.

At verò nil minus in Civitate Mystica, quamvis eam totam volvas & revolvas, reperies, quàm quòd Ss. hi Peregrini mortuo Herode statim ex Ægypto in Palaestinam sint reversi. Equidem Part. 2. Civit. Myst. num. 702. dicitur: *Angelus monuit eum (Josephum) ut acciperet Puerum, & rediret in terram Israel, defunctos enim esse, qui querebant animam Pueri, Herodem ejusque nefarii operis Ministros.* Verùm in isto textu non affirmatur, Angelum statim mortem Herodis, ac illa accidit, nuntiâsse Josepho: potuit mors, quæ pluribus antea annis contigit, primum postea indicari Sancto Nutritio, singulariter, quia hæc annuntiatio facta est non post solam mortem Herodis, sed aliorum quoque, qui cum Herode in interitum Christi conspirabant: nam ex cap. 2. Matthæi intelligimus, non solum Herodem, sed & Sacerdotes, & Scribas eodem tempore necem Domini fuisse meditados, ut legitur in Homilia S. Hieronymi in Vigil. Epiph. Monitum itaque Angelicum, de reditu S. Joseph accepit post mortem horum omnium, quorum plures primum posterioribus temporibus, mortuo prius Herode omninò probabiliter obierunt, ut discurret clarissimus P. Antonius Mayr inferiùs allegandus.

Neque aliter textus, seu num. 705. Part. 2. Civit. Myst. ab Adversario pro se allegatus, pro ipso facit, imò ex eodem sequitur, non statim, sed notabili tempore post mortem Herodis rediisse S. Familiam ex Ægyptiaco exilio. Textus Civit. Myst. conformiter Evangelio ita loquitur: *Cum jam Palaestine propinquarent Ss. Peregrini reduces, Virgineus Sponsus sciens, quòd Archelaus regnaret in Judæa pro Patre suo,*

timuit &c. ergo jam tunc regnavit Archelaus : atqui non statim post mortem Herodis patris regnavit : etenim defuncto Herode Romam petiit, (ut notant Siuri, Spondanus, Antonius Mayr, & alii, ibique diu teste Siuri) moratus est, donec Regnum à Cæsare Tetrarchiæ nomine administrandum acceperit. Unde colligitur, licet Herodes jam primò, vel secundò annò defunctus sit post Nativitatem Christi, nihilominus seriùs, & non statim post mortem Herodis S. Familiam reversam esse in Patriam suam. Hæc omnia jam reposui huic argumento Adversarii pag. 436. justæ Defens. Revelat. Agred. ubi illud jam solvi. Videatur quoque Gonzalezius num. 206.

150 Nec ex textu Evangelii S. Matth. cap. 2. aliquid pro se elicit Criticus, licet enim ibi dicatur de S. Josepho : *Erat ibi (in Ægypto) usque ad obitum Herodis*, hoc tamen solum significat, quòd S. Joseph non ante mortem Herodis redierit, non verò simul asseritur, quòd *statim* defuncto Herode reversus sit; ab hoc enim ille textus abstrahit. Idem dic ad ista verba : *Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph in Ægypto dicens : Surge, & accipe Puerum*. Ista enim verum sensum faciunt, licet multo post mortem Herodianam tempore Angelus Josepho primùm apparuerit &c. Unde non obstantibus istis textibus Doctissimi Siuri, Spondanus, & Antonius Mayr cum aliis affirmant, quòd Christus non statim post mortem Herodis, sed multò tardiùs in Palæstinam cum B. Virgine, & S. Josepho ex Ægypto redierit, quod hi viri celeberrimi haud facerent, si Evangelium certò, & evidenter diceret (prout Adversarius præterdit, utpote demonstrans) mortem Herodis, & reditum Christi ex Ægypto coincidere.

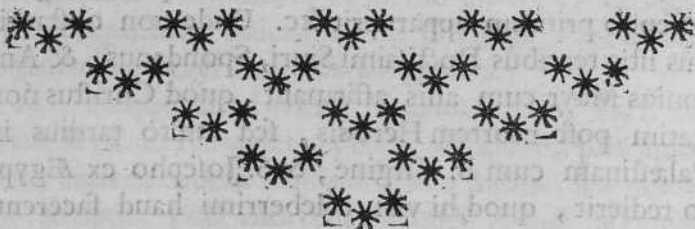
Videatur clarissimus P. Antonius Mayr de Primo

& secundo Adventu Christi num. 223. ubi eas ipse rationes, quas pro me contra Adversarium adduxi, declarat, nempe de Archelao jam regnante, dum redibant Ss. Peregrini, & quia prius mortui erant alii quoque Christo infensi præter Herodem.

16 Ex quibus iterum patet, quod hæc nova demonstratio pro fundamento suo, & principali fulcro habeat corruptionem textûs Agredani, dum Revelationibus Agredanis (concomitanter etiam mihi) affingit, quod juxta eas, & me Herodis mors, & reditus Christi ex Ægypto simul coincidant, & sic ultra septennium mors Herodis post Christum natum differri debeat. Quam assertionem non contineri in Civitate Mystica, aut mea defensione nõrunt omnes, qui utramque legerunt. Ea propter tota hæc demonstratio est merum coagulum ex contradictionibus, & falsitatibus. Si D. Amort hanc novam demonstrationem se authore dignam judicet, mea pace: ego verò cum candidis veritatis amatoribus exclamo: à

Logica, in qua docentur, & creduntur ejusmodi novæ demonstrationes, libera nos

Domine!

P A R S II.

JUSTA DEFENSIO REVELATIONUM
Agredanarum contra sic dictum Parallelon
Amortianum inter Pseudo-Evangelia,
& easdem Revelationes.

P R Æ F A T I O.

UAM laudem sibi comparavit Criticus hac sua comparatione Revelationum Agredanarum cum Pseudo-Evangeliis, norunt ij, quibus perspecta sunt, quæ in Bavaria, uti Ecclesie Romanæ, ita & B. Virgini constanter devotissima, fuere ex zelo justissimo gesta, vel solò titulò operis Amortiani evulgatò, in quo hujus Paralleli mentio fiebat. Hoc sic dictum Parallelon nunc examinabo. Priùs præmitto verba Adversarii, subin per aliquot Articulos eorum vim expendo.

DICTA ADVERSARII
 Pseudo-Evangelium

DE NATIVITATE

B. VIRGINIS MARIÆ.

PRÆFATIO.

17 „ **U**T pateat, quid Scriptores Catholici
 „ de Pseudo-Evangelio sentiant, præ-
 „ mitto quorundam testimonia. In ipso autem Pseu-
 „ do-Evangelio apposui numeros marginales cum aste-
 „ risis, per quos indicantur textus paralleli Revela-
 „ tionum Agredanarum inferius N. 3. subjiçendi.

SIXTUS SENENSIS BIBLIOTHECÆ

Sanctæ lib. 2. p. 107.

„ **M**atthæi Evangelista fingitur esse Author
 „ duorum librorum, quorum alter de ortu,
 „ sive stirpe Mariæ, alter de infantia Salvatoris inscri-
 „ bitur, qui Valentianorum, & Gnosticorum com-
 „ menta sunt. His libris inepti quidam autoritatem
 „ asserere cupientes, præfationes addiderunt sub no-
 „ mine Chromatii, & Heliodori Episcoporum ad Hie-
 „ ronimum, & Hieronymi ad ipsos confectas, quæ
 „ utrumque opus testarentur, ab Hieronymo in gra-
 „ tian eorundem Episcoporum ex Hebraico Matthæi
 „ volumine translatum, & ab hæreticorum falsationi-
 „ bus expurgatum. Sed cum in his libris eadem nunc
 „ extent aniles fabulæ, quas Irenæus in primo ad-

versus Valentinianorum hæreses, & Epiphanius primo Panarii, Sectione tertia ex iisdem voluminibus refellunt, palam apparet impostorum deceptio. Hæc Sixti Senensis ad verbum, ut solet, repetit Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, voce *Matthæus*. T. 2. p. 87.

MELCHIOR CANUS LIB. II. LOC. THEOL.

cap. 6. p. 536.

HUJUS generis fabula etiam illa est insulsa æquè, ac barbara de Nativitate Sanctæ Mariæ ad Chromatium, & Heliodorum Episcopos. Hujus generis sunt alia multa, quæ & rectissimè, & diligentissimè Erasimus refutavit.

CÆSAR BARONIUS APPARATU AD

Annales Ecclesiasticos, num. 44.

NEC innotuit scriptioni illi, quæ hætenus Hieronymi nomine ad Chromatium, & Heliodorum scripta vulgata est. Nam licet in ea complura veritate constantia reperiantur, quæ à dictis Authoribus (Epiphanio, Nisseno, &c.) sibi vendicent authoritatem, & fidem: tamen non tantum cam Hieronymi non esse diximus, sed Authoris planè ignoti, sic prorsus imperiti, qui in ea condenda, & conscribenda non novit aperta vitare mendacia, dum ait, illis temporibus, quibus ea acciderunt, fuisse Isachar Summum Pontificem, &c. Vide & ad annum Christi 44. num. 44.

DIONYSIUS PETAVIUS LIB. 14.

de Incarnatione cap. 7. num. 3.

” **S**anè opinio illa de viduitate Josephi, & liberis
 ” ab eo susceptis ex apocrypha illa historia mana-
 ” vit, quæ de Natali B. Mariæ ac reliqua ejus vita
 ” perscripta est in Prot Evangelio Jacobi, & in fra-
 ” mentitia quadam epistola, quæ inter rejicula Hiero-
 ” nymi legitur ex Hebræo Matthæi, ut planus ille
 ” mentitur. Vide eundem lib. 19. cap. 3. num. 12.

EVANGELIUM DE NATIVITATE

Mariæ.

18. ” **B**eata, & Gloriosa semper Virgo Maria de
 ” stirpe Regia, & familia David oriunda, in
 ” Civitate Nazareth nata, Hierosolymis in Templo
 ” Domini nutrita fuit. Pater ejus Joachim, mater
 ” verò Anna dicebatur. Domus paterna ex Galilæa, &
 ” Civitate Nazareth. Maternum autem genus ex Beth-
 ” lehem erat. Vita eorum simplex, & recta apud Do-
 ” minum, apud homines irreprehensibilis erat, & pia.
 ” Nam omnem substantiam suam trifariam diviserunt:
 ” unam partem Templo, & Templi servitoribus im-
 ” pendebant: aliam peregrinis, & pauperibus eroga-
 ” bant: tertiam suæ familiæ usibus, & sibi reserva-
 ” bant. Ita isti Deo chari, hominibus pii, per annos
 ” circiter viginti, castum domi conjugium sine libe-
 ” rorum procreatione exercebant. Voverunt tamen,
 ” si fortè Deus donaret eis sobolem, eam se Domini
 ” servitio mancipaturos, cujus rei gratiâ, & Tem-
 ” plum Domini singulis per annum festis frequentare
 ” solebant.

19 „ II. Factum est autem, ut Encaniorum festi-
 „ vitas appropinquaret, unde cum nonnullis contri-
 „ bulibus suis Hierosolymam, & Joachim ascendit.
 „ Ea verò tempestate Isachar ibi Pontifex erat. Cùm-
 „ que inter ceteros concives suos etiam Joachim cum
 „ oblatione sua videret, despexit eum, & munera ejus
 „ sprexit, interrogans, cur inter fœcundos infœcun-
 „ dus ipse stare præsumeret. Dicens munera nequa-
 „ quam Deo digna posse videri, quem ipse prole in-
 „ dignum judicasset, Scriptura dicente, *maledictum*
 „ *omnem esse, qui non genuisset masculum in Israel.* Di-
 „ cebat ergo, prius eum ab hac maledictione sobolis
 „ generatione solvendum, & sic demum in conspectu
 „ Domini cum oblationibus esse venturum. Cujus
 „ opprobrii objectu pudore magno suffusus Joachim
 „ ad Pastores, qui cum pecudibus erant, in pascuis
 „ suis secessit. Neque enim domum repetere voluit,
 „ ne fortè à contribulibus suis, qui simul aderant, &
 „ hoc à Sacerdote audierant, eodem opprobrii elogio
 „ notaretur.

20 „ III. Verùm cum ibi aliquamdiu esset, qua-
 „ dam die cùm esset solus, Angelus Domini ei cum
 „ immenso lumine astitit. Qui cum ad ejus visionem
 „ turbaretur, Angelus, qui ei apparuerat, timorem
 „ ejus compefcuit dicens: noli timere Joachim, ne-
 „ que in visione mea turberis, ego enim sum Ange-
 „ lus Domini, missus ab ipso ad te, ut annuntiem tibi,
 „ preces tuas esse exauditas, & eleemosynas tuas af-
 „ cendisse in conspectu ejus. Videns quippe vidit pu-
 „ dorem tuum, & audivit sterilitatis opprobrium nec
 „ rectè tibi objectum. Peccati namque, non naturæ
 „ ultor est Deus, & idè cùm alicujus uterum clau-
 „ dit, ad hoc facit, ut mirabilius denuo aperiat, &
 „ non libidinis esse, quod nascitur, sed Divini muneris

„ cognoscatur. Prima enim Gentis vestrae Sara mater,
 „ nonne usque ad octogesimum annum infœcunda
 „ fuit, & tamen in ultima senectutis ætate genuit Isaac,
 „ cui promissa erat benedictio omnium gentium? Ra-
 „ chel quoque tantum Domino grata, tantumque à
 „ Sancto Jacob adamata diu sterilis fuit, & tamen Jo-
 „ seph genuit, non solum Dominum Ægypti, sed
 „ plurimarum gentium fame periturarum liberatorem.
 „ Quis in Ducibus, vel fortior Samfone, vel sanctior
 „ Samuele? Et tamen hi ambo steriles matres habuê-
 „ re, si ergo ratio verbis meis non persuadet, crede
 „ re, dilatos diu conceptus, & steriles partus mirabi-
 „ liores esse solere. Proinde Anna pariet tibi filiam,
 „ & vocabis nomen ejus Mariam, hæc erit, ut vovif-
 „ tis, ab infantia sua Deo consecrata, & Spiritu Sanc-
 „ to replebitur adhuc ex utero matris. Omne immun-
 „ dum neque manducabit, neque bibet, neque inter
 „ populares forinsecus turbas, sed in Templo Domi-
 „ ni conversatio ejus erit, ne quid de ea sinistrum,
 „ vel suspicari possit, vel dici. Itaque ætate proce-
 „ dente, sicut ipsa mirabiliter ex sterili nascetur, ita
 „ incomparabiliter Virgo generabit Altissimi Filium,
 „ qui Jesus vocabitur, secundum nominis Etymolo-
 „ giam Salvator omnium gentium erit. Et hoc tibi
 „ eorum, quæ annuntio, signum erit: cum veneris ad
 „ auream Hierosolymis portam, habebis ibi obviam
 „ Annam uxorem tuam, quæ de tuæ regressions tar-
 „ datione modo sollicita, tunc in aspectu tuo gaude-
 „ bit. His dictis Angelus discessit ab eo.

21 „ IV. Deinde apparuit Annæ uxori ejus di-
 „ cens: ne timeas Anna, neque phantasma esse pu-
 „ tes, quod vides; ego enim sum Angelus ille, qui
 „ preces, & eleemosynas vestras obtuli in conspectu
 „ Dei, & nunc missus sum ad vos, ut annuntiem

„ vobis nascituram filiam , quæ Maria vocata super
„ omnes mulieres erit benedicta. Hæc à Nativitate
„ sua statim, Domini gratia plena, tribus ablactatio-
„ nis suæ annis in domo paterna permanebit, postea
„ servitio Domini mancipata, à Templo usque ad in-
„ telligibiles annos non discedet; ibi denique jejuniis,
„ & orationibus nocte, ac die Deo serviens ab omni
„ immundo se abstinebit; virum nunquam cognos-
„ cet, sed sola sine exemplo, sine macula, sine cor-
„ ruptione, sine virili commixtione Virgo Filium,
„ ancilla Dominum, & gratia, & nomine, & opere
„ Salvatorem mundi generabit. Itaque surge, & as-
„ cende Hierusalem, & cum perveneris ad portam,
„ quæ aurea pro eo, quod deaurata est, vocatur, ibi
„ pro signo virum tuum, pro cuius incolumitatis sta-
„ tu sollicita es, obvium habebis. Cum hæc igitur eve-
„ nerint ita, scito, quòd quæ annuntio, sine dubio
„ complenda erunt.

22 „ V. Igitur juxta Angeli Præceptum uterque
„ de loco, in quo erant, promoventes, ascendunt
„ Hierusalem, & cum ad locum pervenissent Angeli-
„ cò vaticiniò destinatum, ibi sibi invicem obviave-
„ runt. Tunc de mutua sua visione læti, & promissæ
„ prolis certitudine securi debitas Domino humilium
„ exaltatori gratias egerunt. Itaque adorato Domino
„ domum regressi Divinum promissum certi, & hila-
„ res expectabant. Concepit ergo Anna, & peperit
„ filiam, & juxta mandatum Angelicum vocabant no-
„ men ejus Mariam.

23 „ VI. Cùmque trium annorum circulus vol-
„ veretur, & ablactationis tempus completum esset,
„ ad Templum Domini Virginem cum oblationibus
„ adduxerunt. Erant autem circa Templum, juxta
„ quindecim graduum psalmos, quindecim ascensionis

„ gradus. Nam quia Templum erat in monte consti-
 „ tutum, Altare holocausti, quod forinsecus erat,
 „ adiri nisi gradibus non valebat. In horum itaque
 „ uno Beatam Virginem Mariam parvulam parentes
 „ constituerunt, cumque ipsi vestimenta, quæ in iti-
 „ nere habuerant, exuerent, & cultioribus ex more
 „ vestibus se, & mundioribus induerent, Virgo Do-
 „ mini cunctos singillatim gradus sine ducentis, & le-
 „ vantibus manu ita ascendit, ut perfectæ ætatis in hac
 „ dumtaxat infantia magnum quid operabatur, &
 „ quanta futura esset, hujus miraculi indicio præ-
 „ monstrabat. Igitur, sacrificio secundum consuetudi-
 „ nem legis celebrato, & voto suo perfecto, Virginem
 „ intra Templi septa cum aliis virginibus educandam
 „ dimiserunt, ipsi verò domum regressi sunt.

24 „ VII. Virgo autem Domini cum ætatis pro-
 „ cessu, & virtutibus proficiebat, & juxta Psalmistam;
 „ *Pater, & mater dereliquerunt me, Dominus autem as-
 „ sumpsit me.* Quotidiè namque ab Angelis frequenta-
 „ batur, quotidiè Divina visione fruebatur, quæ eam
 „ à malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus
 „ redundare faciebat. Itaque ad quartum decimum
 „ annum usque pervenit, ut non solum nihil de ea
 „ mali reprehensione dignum confingere possent, sed
 „ & boni omnes, qui eam noverant, vitam, & con-
 „ versationem ejus admiratione dignam judicarent.
 „ Tunc Pontifex publicè denuntiabat, ut Virgines,
 „ quæ in Templo publicè constituebantur, & hoc æta-
 „ tis tempus expleissent, domum reverterentur, &
 „ nuptiis, secundum morem gentis, & ætatis maturi-
 „ tatem, operam darent. Cui mandato cum ceteræ
 „ pronæ paruisent, sola Virgo Domini Maria hoc
 „ se facere non posse respondit, dicens, se quidem,
 „ & parentes suos Domini servitio mancipasse, &

27 insuper seipsam Domino virginitatem vovisse, quam
 27 nunquam viro aliquo commixtionis more cognito
 27 violare vellet. Pontifex vero in angustia constitu-
 27 tus animi, cum neque contra Scripturam, quæ di-
 27 cit: *Vovete & reddite*, votum infringendum puta-
 27 ret, neque morem genti insuetum introducere
 27 auderet, præcepit, ut ad festivitatem, quæ immi-
 27 nebat, omnes ex Jerosolymis, & vicinis locis pri-
 27 mores adessent, quorum consilio scire posset, quid
 27 de tam dubia re faciendum esset, quod cum fie-
 27 ret, omnibus in commune placuit, Dominum su-
 27 per hac re esse consulendum, & cunctis quidem
 27 orationi incumbentibus, Pontifex ad consulendum
 27 Deum ex more accessit. Nec mora cunctis audien-
 27 tibus de oraculo, & de Propitiatorii loco vox facta
 27 est secundum Isaiæ vaticinium, requirendum esse,
 27 cui Virgo illa commendari, & desponsari deberet;
 27 liquet enim, Isaiam dicere, *egredietur Virga de ra-
 27 dice Jesse, & flos de radice ejus ascendet, & requies-
 27 cet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientiæ, &
 27 intellectus, Spiritus consilii, & fortitudinis, Spiritus
 27 scientiæ, & pietatis, & replevit eum Spiritus timoris
 27 Domini.* Secundum hanc ergo Prophetiam cunctos
 27 de domo, & familia David nuptui habiles non con-
 27 jugatos, virgas suas allaturos ad altare prædixit, &
 27 cujuscumque post allationem virgula florem ger-
 27 minasset, & in cujus cacumine Spiritus Domini
 27 consedisset, ipsum esse, cui Virgo commendari, &
 27 desponsari deberet.

25 „ VIII. Erat autem inter cæteros Joseph homo
 27 de domo, & familia David grandævus, cunctis ve-
 27 rò virgas suas juxta ordinem deferentibus, solus ip-
 27 se suam subtraxit, unde cum nihil Divinæ voci
 27 consonum apparuisset, Pontifex iteratò Deum con-

„ sulendum putavit, qui respondit, solum illum ex
 „ his, qui designati erant, virgam suam non attulif-
 „ se, qui Virginem desponsare deberet. Proditus ita-
 „ que est Joseph, cum enim virgam suam attulisset,
 „ & in cacumine ejus columba de Coelo veniens con-
 „ sedisset, liquidò omnibus patuit, ei Virginem des-
 „ ponsandam esse: igitur nuptiarum jure de more ce-
 „ lebrato, ipse quidem in Bethlehemi recedit Civita-
 „ tem, domum suam dispositurus, & nuptui necessa-
 „ ria procuraturus. Virgo autem Domini cum aliis
 „ septem virginibus, & collactancis, quas à Sacer-
 „ dote acceperat, ad domum Parentum suorum re-
 „ versa est.

26 „ IX. His igitur diebus, scilicet adventus
 „ sui in Galilæam tempore, missus est ad eam Gabriel
 „ Angelus à Deo, qui ei conceptum Dominicum nar-
 „ raret, & conceptionis, vel modum, vel ordinem
 „ exponeret, denique ingressus ad eam, cubiculum
 „ quidem, ubi manebat, ingenti lumine perfudit,
 „ ipse verò gratantissimè salutans, dixit: Ave Maria
 „ Virgo Dei gratissima, Virgo gratia plena, Domi-
 „ nus tecum, benedicta tu in mulieribus præ omni-
 „ bus hactenus natis hominibus. Virgo autem, quæ
 „ jam Angelicos benè noverat vultus, & lumen cœ-
 „ leste insuetum non habebat, neque angelica vi-
 „ sione territa, neque luminis magnitudine stupe-
 „ facta, sed in solo ejus sermone turbata est, &
 „ cogitare cœpit, qualis ista salutatio tam insolita
 „ esse posset, quidve portenderet, vel quem finem
 „ esset habitura. Huic cogitationi Angelus divinitus
 „ inspiratus occurrens: ne timeas, inquit, Maria,
 „ quasi aliquid contrarium tuæ castitati hac saluta-
 „ tione prætexam. Invenisti enim gratiam apud Do-
 „ minum, quia castitatem elegisti, ideòque Virgo

„ sine peccato concipies, & paries filium. Hic erit
 „ magnus, quia dominabitur à mari usque ad ma-
 „ re, & à flumine usque ad terminos terræ, & Fi-
 „ lius Altissimi vocabitur. Quia, qui in terris nasci-
 „ tur humilis, in Cœlo regnat sublimis; & dabit
 „ illi Dominus Deus sedem David Patris ejus, &
 „ regnabit in domo Jacob in æternum, & Regni
 „ ejus non erit finis. Ipse quippè Rex Regum, & Do-
 „ minus dominantium est, & Thronus ejus in sæ-
 „ culum sæculi. His Angeli verbis Virgo non incre-
 „ dula, sed modum scire volens respondit: Quomo-
 „ dò istud fieri potest? nam, cum ipsa virum juxta
 „ votum meum nunquam agnosco, quomodo sine
 „ virilis seminis incremento parere possum? Ad hoc
 „ Angelus, ne existimes, inquit, Maria, quòd hu-
 „ mano more concipias, nam sine virili commixtio-
 „ ne Virgo concipies, Virgo paries, Virgo nutries,
 „ Spiritus enim Sanctus superveniet in te, & virtus
 „ Altissimi obumbrabit tibi contra omnes ardores
 „ libidinis, ideòque quod nascetur ex te, solum erit
 „ sanctum, quia solum sine peccato conceptum, &
 „ natum vocabitur Filius Dei. Tunc Maria manibus
 „ expansis, & oculis ad Cœlum levatis dixit: Ecce
 „ Ancilla Domini (neque enim Dominæ nomine dig-
 „ na sum) fiat mihi secundum verbum tuum. C.
 „ *Longum fortè, & quibusdam tædiosum erit, si cuncta*
 „ *opusculo inserere voluerimus, quæ Nativitatem Domi-*
 „ *nicam, vel præcessisse, vel subsequuta fuisse legimus,*
 „ *unde his omisissis, quæ in Evangelio plenius scripta sunt,*
 „ *ad ea, quæ minus habentur, narranda accedimus.*

27 „ X. Joseph igitur à Galilæa in Judæam ve-
 „ niens desponsatam sibi Virginem uxorem ducere
 „ intendebat, jam enim tres fluxerant menses, &
 „ quartus instabat ex eo tempore, quo sibi despon-

„ fata fuerat ; interea paulatim utero puerperæ in-
 „ tumefcente puerperam se manifestare cœpit , neque
 „ hoc latere potuit Joseph. Nam sponsi more libe-
 „ riùs ad Virginem introiens , & familiarius cum ea
 „ loquens gravidam esse deprehendit. Æstuare itaque
 „ animo , & fluctuare cœpit , quia ignorabat , quid
 „ sibi potissimum esset faciendum , neque enim eam
 „ traducere voluit , quia justus erat , neque fornica-
 „ tionis suspicione infamare , quia pius. Itaque co-
 „ gitabat clam dissolvere conjugium , & occultè di-
 „ mittere eam. Hæc autem eo cogitante , ecce An-
 „ gelus Domini ei apparuit in somnis dicens : Joseph
 „ fili David , noli timere , hoc est , ne velis fornica-
 „ tionis suspensionem in Virginem habere , vel ali-
 „ quid sinistrum cogitare , neque timeas eam in
 „ uxorem ducere , quod enim de ea natum est , &
 „ nunc animum tuum angit , non hominis , sed Spi-
 „ ritus Sancti opus est. Pariet enim omnium Virgo
 „ sola Dei Filium , & vocabis nomen ejus Jesum , id
 „ est , Salvatorem , ipse enim salvum faciet popu-
 „ lum suum à peccatis eorum. Igitur Joseph secun-
 „ dum Angeli præceptum Virginem uxorem duxit,
 „ nec tamen cognovit eam , sed castè procurans cus-
 „ todivit. Jamque nonus à Conceptione instabat
 „ mensis , cum Joseph , uxore cum aliis , quæ neces-
 „ saria erant , assumpta , Bethleem Civitatem , unde
 „ ipse erat , tendit ; factum est autem , cum essent ibi,
 „ impleti sunt dies , ut pareret , & peperit Filium
 „ suum primogenitum , sicut Ss. Evangelistæ docue-
 „ runt , Dominum nostrum Jesum Christum , qui
 „ cum Patre , & Spiritu Sancto vivit , & regnat
 „ in sæcula sæculorum.

III. PARALLELUM

HUIUS PSEUDO-EVANGELII
cum Revelationibus Agredanis.

28 „ QUI attentè legerit præfatum Pseudo-
 „ Evangelium, & sequentia excerpta
 „ Revelationum Agredanarum, facile
 „ adverteret earum similitudinem. Itaque V. Maria de
 „ Agreda Part. I. lib. I. sic scribit:
 „ I. 163. 164. ante adventum Christi impietas,
 „ quolibet mortalium pro phantasia sua Deos sibi
 „ efformante, jam supremum gradum tenuit, ut
 „ Deus habuisset jus destruendi mundum, & creata
 „ omnia in pristinum chaos; ac nihilum rejiciendis
 „ hinc tempus congruentissimum ostendendi miseri-
 „ cordiam.
 „ II. 165. Christus præmisit duo lumina, Joa-
 „ chim, & Annam. Joachim habebat suam habita-
 „ tionem, & cognationem in Nazareth Galilææ.
 „ III. 166. 167. Anna nata in Bethleem no-
 „ titiam confusam Scripturarum, Mysteriorumque,
 „ ac Sacramentorum ibi reconditorum obtinuerat, in
 „ virtutibus jam infusa, Fide, Spe, ac Charitate pa-
 „ rem non habebat. Supplicabat continuò pro ad-
 „ ventu Messiaë, & non est dubium, ejus preces pro
 „ adventu Messiaë accelerando plurimum valuisse. Ea-
 „ dem postulabat à Domino sibi dari conjugem pium.
 „ Itaque missus est ad Annam Angelus Gabriel in vi-
 „ sione corporali eam consolans, eò quòd paritura
 „ esset Matrem Dei, hoc tamen non manifestavit
 „ (quod & cæteri Angeli tunc non cognoverunt,
 „ cùm ea revelatio, seu illustratio Gabrieli immédia-

„ tē à Deo facta esset) sed præcisè eam adhortabatur,
 „ ut esset constans in oratione, Deum enim illi prof-
 „ pecturum.

„ 168. Apparuit Gabriel etiam Joachimo, sed in
 „ somno, non corporaliter: Joachim advertit ad se
 „ dirigi hæc verba: *Sis benedictus &c. sume Annam in*
 „ *conjugem, curam illius habe, eam honora, ut pignus à*
 „ *Deo tibi concreditum, & gratias age, quòd ea divinitus*
 „ *tibi obtigerit.* Paruit statim voci, & habitavit cum
 „ illa in Nazareth, per aliquot tamen annos non ma-
 „ nifestaverant sibi invicem Mysterium, quod illis
 „ contigerat. Cæterum rerum domesticarum adminif-
 „ trationem sic ordinabant. Redditi omnes in tres
 „ partes annuatim distribuebant, unam offerebant ad
 „ Hierosolymitanum Templum pro cultu Divino. Se-
 „ cundam largiebantur pauperibus, tertiã se fami-
 „ liãque decenter alebant, & quia sic liberales erant
 „ in distribuendo, augebantur bona illorum.

„ IV. 171. Viginti annis Sancti conjuges erant in-
 „ fœcundi, ob quod valde erant contempti apud vi-
 „ cinos, & cognatos, cum liberis carentes velut ex-
 „ tranei haberentur, quibus in adventu Messia ex-
 „ spectati pars nulla futura esset: itaque votum emi-
 „ serunt, quod prolem essent Deo oblaturi in Tem-
 „ plo, si quam Deus ipsis concederet.

„ V. 173. Postquam anno integro ab accepto Di-
 „ vino arduentes hæc preces fundendi mandato, in
 „ iisdem pro impetranda prole perstiterunt. Joachim
 „ profectus est Jerosolymam, ut pro ea gratia impe-
 „ tranda in Templo offerret Deo, sed dum inter po-
 „ pulares suos præsentē Summo Sacerdote vellet offer-
 „ re, alius quidam inferior Sacerdos, Isachar nomine,
 „ verbis durissimis excepit Venerabilem senem, quòd
 „ aliis sacrificaturis sese immisceret, cum infœcundus
 „ esset.

esset, dicens: *Quomodo tu audes offerre Deo, homo inutilis, & infœcundus? Appage, & cave, tuis sacrificiis indignetur Deus, utpote non acceptis coram ejus Divinis oculis.* Joachim totus confusus se convertit ad Deum, dicens: *tuo imperio accessi, sed is, qui tuas vices agit, me repellit, tunc recessit à Templo in suam villam, ubi hanc orationem Deo obtulit.*
Æterne Deus &c.

„ VI. 175. Intereà Angelus revelavit Annæ placitum Deo, si ab eo prolem peteret, itaque sic oravit: *Altissime Deus recordare, famulam tuam Annam Matrem Samuelis sterilem à liberali misericordia tua summam votorum suorum consecutam.*

„ VII. 177. Tunc voluntas Divina S. Angelis manifestata fuit, tribus Sacratissimis Personis (nostro concipiendi modo) ita ad eos locutis: *Statuimus incarnare Verbum, & in eo redimere genus humanum &c. Joachim, & Anna invenerunt coram nobis gratiam..... Angelus Gabriel legatus noster hæc lata ipsis nuntiet &c.*

„ VIII. 178. Postquam ea voluntas Dei manifestata fuit Angelis, exivit vox de Throno Dei dicens: *Gabriel perge ad Joachim, & Annam, & nuntia, Annam concepturam esse Filiam, cui imponemus nomen Mariam.*

„ IX. 179. Tunc Gabriel statim descendit ad Joachim, quem reperit orantem, dixit autem ad illum: *Anna pariet Filiam, quæ erit benedicta inter mulieres, & illam Beatam dicent omnes generationes: ille, qui potens est, mittit me ad te, quia opera, & elemosynæ tuæ placuerunt illi, Dominus ipsemet posuit nomen illius Maria. Ab infantia offeratur in Templo Deo, sicut promisisti; hæc Filia erit magna, & electa, & repleta Spiritu S. Ascende in*

Templum, & in signum eorum, quæ nuntiavi, re-
peries ad Portam Auream conjugem tuam, ex hac
ipsa causa properantem in Templum.

„ X. 180. Totum hoc nuntiatum fuit Joachimo
in somno, qui ipsi fuit immissus in longa sua ora-
tione.

„ XI. 181. Eodem tempore orabat Anna Deum
pro accelerando adventu Mesiæ, sicque orabat:
Summe Rex &c.

„ XII. 182. Omnia autem hæc conferebat Anna
cum Angelo suo Custode, qui ei sæpius, & tunc
clarius solito apparuerat, & erat occupata in medi-
tatione de futura Matre Mesiæ.

„ XIII. 183. Tunc intravit ad eam Gabriel Ange-
lus Sole splendidior, & dicebat: Anna Ancilla Al-
tissimi, Deus exaudivit preces tuas, perge sic orare
pro salute humani generis, — Moyfes per preces ob-
tinuit victoriam suo populo. Esther per preces aver-
tit interneccionem suæ gentis. Judith confortabatur
per preces ad tanta opera. David superabat Go-
liath, quia invocavit Dominum. Elias per oratio-
nem detraxit ignem è Cælo, & clausit Cælum, &
aperuit. Humilitas, fides, & eleemosynæ Joachimi,
tuæque venerunt ad Thronum Dei, — Deus te elegit
in Matrem illius, quæ paritura est Unigenitum Pa-
tris. Paries Filiam, quæ Divina ordinatione habebit
nomen Maria; erit benedicta inter mulieres, & re-
pleta Spiritu S. Erit nubes, unde depluet ros Cœ-
li; erit porta vitæ, & salus filiorum Adam. Joa-
chimo quidem nuntiavi, quòd habiturus esset Fi-
liam beatam ac benedictam; sed Dominus ipsi ab-
condit hoc Mysterium, quòd esset futura Mater
Mesiæ. Itaque hoc Mysterium serves in corde tuo.
Nunc citò eas in Templum: ad Portam Auream

„occurreret tibi Joachim, cum quo de hac re conferas.
 „Te vero, benedicta à Domino, visitabit, præcipuis-
 „que favoribus ditabit Omnipotens, in solitudine ad
 „cor tuum locuturus, legemque gratiæ auspicaturus,
 „intra viscera creando illam, quæ Deum immorta-
 „lem mortali carne vestiet, ac formâ humanâ cin-
 „get, in hac humanitate Verbo unita suo ipsius san-
 „guine vera misericordiæ lex describetur.

„XIV. 740. 741. 742. Deus in visione abstrac-
 „tiva apparet B. Virgini, eique præcipit, ut delige-
 „ret sibi statum conjugalem, Sponsumque reciperet,
 „custodem ac socium futurum. B. Virgo respondet
 „Deo: Deus æterne, Tu fecisti Cœlum, & Terram,
 „Tu Domine, qui fecisti ventis pondus, disponere
 „cum vili isthoc vermiculo pro libitu tuo potes, quin
 „ego deficiam ab eo, quod Tibi promisi; tunc Deus
 „illi dixit, non turbetur cor tuum Maria, submissio-
 „nem tuam gratanter accipio, præpotens brachium
 „meum legibus nullis subest, meum erit curare,
 „quod maximè Tibi convenerit. Postquam B. Virgo
 „à visione illa ad statum suum consuetum remeavit,
 „inter suspicionem ac spem, hinc à promisso, inde
 „à præcepto Divino causatam semper anxia, appa-
 „ruit Deus in somno Summo Sacerdoti Simeoni præ-
 „cipiens, ut Mariam jungat matrimonio. Respondit
 „Sacerdos, precatus Deum, ut voluntatem suam de-
 „clararet circa Virum Mariæ. Deus verò reposuit,
 „cogendum esse de hac re Concilium Sacerdotum,
 „ut jungatur ei, quem hoc conjugio dignissimum
 „judicassent, cum usus haberet, ne digrederentur
 „Templò primogenitæ, quin maritis jungerentur.

„XV. 743. 744. Itaque Simeon congregat Con-
 „cilium Sacerdotum, eique proponit, Mariam, cu-
 „jus hæreditas esset pinguis, tradendam esse conju-

„gio, Sacerdotes interno lumine ducti respondent,
 „petendum esse à Deo signum, quo manifestaret, cui
 „tradenda esset. In hunc finem jubet constituto die
 „in Templo comparere omnes masculos vinculo
 „conjugali liberos, ac solutos ex stemmate David.
 „Dies constitutus idem erat, quo B. Virgo comple-
 „verat annum ætatis decimum quartum, aperuit ta-
 „men illi prius Sacerdos, quid tractaretur.

„XVI. 745. 746. Respondit B. Virgo Simeoni:
 „Ego Domine, quantum ex mea voluntate est, perpe-
 „tuam servare castitatem optavi, Tu verò Domine,
 „qui vices Dei geris, indicabis mihi, quid ex ejus
 „sancta voluntate futurum sit. Respondit ei Sacerdos:
 „Filia mea, sancta tua desideria Deus acceptabit. Hoc
 „contigit novem diebus ante desponsationem, intra
 „hoc novemdiu illi apparuit Deus dicens: *Sponsa ac*
 „*Columba mea, dilata afflictissimum cor tuum, ego Spon-*
 „*sum tibi mea manu designabo &c.* 747. Cui B. Virgo
 „reposuit: *Bonum ac amor anima mea, optime Tibi pa-*
 „*rent abdita pectoris mei, & desideria &c.* 748. Allo-
 „cuta etiam de hac re Angelos suos, quibus sanctita-
 „te, & puritate superior erat, qui ipsi responderunt
 „dicentes: *Sponsa Altissimi, nosti Deum omnipotentem*
 „*esse, ac veracem, compone Domina cor tuum.*

„XVII. 752. Constituto die, quo B. Virgo
 „compleverat annum ætatis decimum quartum, con-
 „veniunt omnes soluti ex Tribu Juda de stemmate
 „David, inter quos, & Joseph incola Urbis Naza-
 „reth. Habebat tunc annum ætatis trigessimum ter-
 „tium, & jam annò duodecimò suæ ætatis deposue-
 „rat votum castitatis. Erat etiam B. Virgini in tertio
 „gradu cognatus.

„XVIII. Postquam omnes convenerant, Sum-
 „mus Sacerdos ex instinctu Divino omnibus tradit

„ virgam aridam , omnes cupiunt potiri Sponsa , &
 „ ejus præclaras dotes , & substantiam bonorum hæ-
 „ reditariorum. Solus S. Joseph se æstimat indig-
 „ num.

„ XIX. 753. Nihilominus sola virga Josephi visa
 „ est florere , cujus supra caput etiam sedit è Cælo
 „ descendens Columba candidissima. Deus quoque
 „ intus loquebatur dicens : *Josephæ famule meus , Ma-*
 „ *ria Sponsa tua erit , eam cum attentione ac reverentia*
 „ *suscipe.* Fit ergo in continenti desponsatio.

„ XX. 755. Tunc Beata Virgo , cum vale Sacer-
 „ dotibus dixisset , eosque ac Magistrum rogâset , ut
 „ bene sibi precarentur , deducitur cum Josepho , qui
 „ aliquamdiu Jerosolymis se detinuerat , à quibusdam
 „ famulis Templi in Nazareth , ubi statim domum pa-
 „ ternam possedit. 756.

„ XXI. 758. Beata Virgo ad Sanctum Josephum
 „ dixit : *Gaudeo Domine mi , quod te mihi Dominum , Spon-*
 „ *sumque Deus assignare fuerit dignatus ; cui hic respon-*
 „ *dit : Loquere Domina mea , quia audit Servus tuus.*
 „ Tunc adfuerunt in visibili forma omnes mille An-
 „ geli Custodes , ut petiit , quia B. Virgo hætenus
 „ nunquam sola locuta est cum viro aliquo , nisi
 „ quando hoc per repentinum occursum contigit cum
 „ Summo Sacerdote.

„ XXII. 761. Tunc Beata Virgo , & S. Josephus
 „ distribuerunt hæreditatem relictam à S. Joachimo ,
 „ & Sancta Anna. Unam partem dederunt Templo ,
 „ alteram pauperibus , tertia pro administratione cre-
 „ dita fuit S. Joseph. B. Virgo curabat unicè , ut ser-
 „ viret S. Josepho , & ut laboraret in domo , à nego-
 „ tiis externis emptionis , aut venditionis prorsus abs-
 „ tinuit.

FINIS.

„ Poteram hoc loco alterum addere Parallelum
 „ inter Pseudo-Evangelium de infantia Jesu, & Reve-
 „ lationes Agredanas, præsertim circa miracula patra-
 „ ta in Ægypto. Sed primum sufficit ad cautè biben-
 „ dos fontes. „

Hactenus Crisis Amortiana, quæ tamen novi ni-
 hil, quod antea non fuisset solutum, affert, ut statim
 clarebit. Quam ob rem sit

ARTICULUS I.

TESTIMONIA AB ADVERSARIO
allata solvuntur aliis Testimoniis.

79 **Q**Uàm immeritò inter Libros Apocry-
 phos à Gelasio rejectos, ac Pseudo-
 Evangelia proscrip̃ta, Liber de Nativi-
 tate, vel ortu Mariæ referatur, etiam non obstanti-
 bus testimoniis à Critico adductis, sequentes crises,
 quas ex RR. PP. Christophoro de Castro, ac Spinello
 desumo, docebunt. Dixi *Librum, non Pseudo-Evange-
 lium de Nativitate Mariæ.* Libelli enim, vel Libri no-
 mine venit in operibus S. Hieronymi, inter quæ est
 repositus, & apud alios Doctissimos Scriptores. Unde
 nomen *Pseudo-Evangeli* ei ab Amortio tribuitur, ut
 sub hoc illum, & cum illo Revelationes Agredanas
 sciolorum risui, & calumniis possit exponere. Sed
 percipiamus

TESTIMONIUM CHRISTOPHORI de Castro.

30 **Q**uod in Historia Deiparæ ad Calcem,
seu in Cathalogo Auctorum *ŷ. Hiero-
nymus* ita se habet: „ Hieronymo tri-
„ buunt multi, ut Anselmus lib. de Excellentia Beatæ
„ Mariæ, cap. 2. Tritemius lib. de Scriptor. Eccles.
„ & qui Sacrum Sanctæ Annæ officium composuere:
„ deniquè vulgus universum, librum illum, qui, sub
„ nomine Epistolæ ad Heliodorum, & Chromatium
„ Episcopos scriptæ, in Tomum quartum operum illius
„ olim, nunc in Tomum nonum continetur, de or-
„ tu, seu de Nativitate Mariæ, quem vindicare operæ
„ pretium est, à quocumque tandem confectus sit, à
„ morsibus eorum, qui ejus autoritatem elevare
„ contendunt. Insurgit Canus libro undecimo de Lo-
„ cis cap. 6. fabulam vocans infulsam æque, ac bar-
„ baram. Senensis lib. 2. Bibliothecæ in Matthæo, com-
„ menta dicit esse Valentinorum, & Gnosticorum, &
„ aniles illas fabulas, quas Irenæus, & Epiphanius
„ contra illos hæreticos differentes, ex ipso volumine
„ refellunt; & Gelasius Pontifex in celebri illo Decre-
„ to, *Sancta Romana*, hac nota hunc librum inurit:
„ *Liber de Nativitate Salvatoris, & de S. Maria, &
„ obsterice Salvatoris, apocryphus*, ut meritò impe-
„ ritia damnetur Auctor, qui in eo condendo, &
„ conscribendo non noverit aperta vitare mendacia,
„ dum inquit, illis temporibus, quibus ea accide-
„ runt, Isachar Summum fuisse Pontificem, cum cla-
„ rius ipsa luce habeatur notum ex Josepho lib. 15.
„ Antiquitat. cap. 12. Simonem Boethi Alexandrini
„ filium, Herodis socerum, tunc functum Pontificatu.

„ Hæc

„ Hæc sunt, ut arbitror, quæ libri hujus derogant fi-
 „ dem, & reddunt obscuram auctoritatem. Verum,
 „ ut demus his, librum hunc à majoribus, à viris
 „ Religiosissimis, ut habetur in Præfatione, per ma-
 „ nus acceptum à B. Hieronymo non fuisse traduc-
 „ tum, sed ignoto quodam, & innominato Auctore,
 „ pio illo quidem, & satis vetusto, & in hoc non mi-
 „ nus prudenti, quòd cum historiam dubiam esse pro-
 „ nuntiet, at liquidò falsam non audeat affirmare,
 „ quæ ratio patitur, ut insulsa fabula nominetur, ac
 „ barbara, & anilia hæreticorum continere figmenta
 „ existimetur libellus hic, si de eo loquuntur, in quo
 „ nihil legitur modò, vel à ratione alienum, vel
 „ quod Sanctissimorum, & gravissimorum Patrum
 „ non possit illustri auctoritate firmari: Epiphanius vi-
 „ delicet, Gregorii, Basilii fratris, Auctoris imper-
 „ fecti in Matthæum, Germani, Damasceni, Simeo-
 „ nis, & aliorum, quos suo loco retulimus, quo-
 „ rum testimoniis, dum hanc nostram historiam com-
 „ probamus, illam simul comprobari gaudemus. Sa-
 „ nè cum Epiphanius hæresi 79. sic loquitur. Tametsi
 „ enim historia Mariæ, & traditiones habent, quod
 „ dictum est Patri ipsius Joachim in deserto, uxor tua
 „ concepit: & cum Gregorius Nissenus oratione in
 „ diem natalem Domini, sic ait, Virginis Pater, ut ex
 „ historia quadam incerti Auctoris accepi, fuit insigni-
 „ nis quidam Civis, & eum referens Simeon Meta-
 „ phrastes, oratione de ortu, & dormitione Mariæ,
 „ audivi, inquit, arcanam quamdam, & occultam
 „ historiam de ea hæc narrantem, & demum cum
 „ Author imperfecti in Matthæum, sic dicit Homilia
 „ prima. Nam sicut historia quædam non incredibili-
 „ lis, neque irrationabilis docet, quando gesta sunt,
 „ quæ refert Lucas, Joseph absens erat: non aliam

„ significant historiam, quàm hanc, in qua omnia
„ illa, quæ referunt, proculdubiò reperiuntur. Cum
„ autem cætera, quæ in hac historia leguntur, omnia
„ penè uno, aut altero excepto, à gravissimis Aucto-
„ ribus referantur, Evodio, Andrea Cretensì, Gre-
„ gorio Nicomediensì, Germano Constantinopolita-
„ no, Damasceno, Simeone, & Nicephoro, aliif-
„ que supra relatis, ut per sex priora hujus operis ca-
„ pita poteris animadvertere, non est, cur fabula no-
„ minetur, & figmentum hæreticorum judicetur, sed
„ historia digna, vel in primis, cui fides jure optimo
„ tribuatur ex Hebræo à Græco aliquo Græcis commu-
„ nicata, & Latinis à Latino, qui Hieronymus esse
„ existimatur. Esse vero hanc ab illa diversam histo-
„ riam, quæ aniles hæreticorum fabulas continet, vel
„ ex hoc uno certum fit, quòd Epiphanius, qui loco
„ dicto Historiam Mariæ refert, & probat, Hæresi
„ 26. adversùs Gnosticos, refert librum alium dic-
„ tum stirps Mariæ, ex quo horrendum illud censet
„ de nece Zachariæ Patris Joannis, quòd populo de-
„ texerit hominem asini formâ in Templi aditis
„ confidentem: impiam certè fabulam ex Cornelio
„ Tacito ortam, ut Auctor est Tertullianus in Apolo-
„ getico ad gentes cap. 26. aut potius ex Posidonio,
„ & Apollonio, quos mendacii redarguit Josephus lib.
„ 2. contra Apionem. Ex quo etiam videtur desumpta
„ anilis illa confictio, quam refert Irenæus lib. 1. ad-
„ versùs hæreses cap. 17. de Christo puero sub Magif-
„ tri ferula discente alphabetum, & quam ex Zenone
„ referimus in hac historia cap. 7. num. 9. de obste-
„ trice. Ex quo manifestè colligitur, cum librum, in
„ quo ejusmodi figmenta narrantur, esse, quem Ge-
„ lasius damnat ut apocryphum, non hunc, de quo
„ decertamus. Alias autem multi sunt libri de hac re

„ compositi, ut Auctor est Epiphanius Presbyter Con-
 „ stantinopolitanus de Vita Virginis, sed parum sin-
 „ cerè, quos reprobare posset Gelasius, ut liber Jaco-
 „ bi cujusdam hebraei, qui Auctor existimatur Pseu-
 „ do-Evangeliï de Nativitate Mariæ, continentis ejus
 „ Historiam, usque ad adventum Magorum, cujus
 „ meminit Sixtus lib. 2. in Jacobo: & indignum illud
 „ refert ex eo, Josephum nempe, & Mariam stupri,
 „ & sacrilegii accusatos, ex Decteto Sacerdotum fuisse
 „ adactos ad bibendum poculum redargutionis, quo
 „ Moyfes jussit explorari foeminas innocentes de adul-
 „ terio suspectas. Et liber Aphrodisiani Persæ, Joan-
 „ nis Thesalonicensis, & alterius Joannis falso cogno-
 „ mento Theologi; scripsit etiam, & Seleucius Ma-
 „ nichæus, & passiones Apostolorum, & librum de
 „ Nativitate Mariæ, in quo multa non vera de corde
 „ suo confinxit. Leucium vocat Gelasius, dum dam-
 „ nat omnes ejus libros in capite dicto, & Innocen-
 „ tius Epist. 3. ad Exuperium, itemque Augustinus
 „ lib. de Fide contra Manichæos cap. 38. ex quo Fauf-
 „ tus, & ipse Manichæus suos de Maria Virgine, quòd
 „ fuerit de stirpe Levitica, apud Augustinum lib. 23.
 „ contra ipsum cap. 9. mutuatus videtur errores. A
 „ quibus omnibus, quam sit liber hic diversus, qui
 „ historiam Mariæ contextam habet, aut traductam,
 „ de qua est nobis sermo, ipsemet Auctor ejus satis
 „ superque, & ipsa narratio manifestat. Quod verò
 „ tandem imperitiæ damnatur, quòd manifesta non no-
 „ verit vitare mendacia, injustè quidem cum Auctore
 „ agitur, cum Isachar non Summum esse dixerit, sed
 „ Pontificem. At multos præter Summum ex Sacer-
 „ dotibus dictos Pontifices, & ex Evangeliiis satis com-
 „ pertum est, & ipse qui damnat, id indubiè faterur.
 „ Erat ergo non Summus Pontifex, sed ex Sacerdotum

„ fortasse Principibus , qui propterea Pontifex appelle-
 „ tur. Ecce igitur libellum à multis hactenus despectum,
 „ ab omni injuria vindicatum , & suæ fidei restitutum,
 „ ut noveris cum esse , qui possit meritò afferri ad ea,
 „ quæ dixerimus , confirmanda. „

Quid efficacius dici posset pro tuendo libro de Nativitate Mariæ ? Certè una hac crisi enervantur omnia , quæ superius Amortius produxit testimonia , contra prædictum librum. Priori jungo aliud

TESTIMONIUM R. P. PETRI Antonii Spinelli.

31 **H**IC L. *Maria Deipara Thronus Dei* dicto
 c. 18. ait : „ Hieronymus , sive alius
 „ Auctor libri de ortu , seu Nativitate Mariæ , qui in
 „ Tom. 9. Operum Hieronymi habetur ; multa ex iis,
 „ quæ diximus , refert , & præsertim piam illam bono-
 „ rum divisionem tripartitam à Sanctis Joachim , &
 „ Anna fieri solitam , addit , Angelum Sancto Joachi-
 „ mo apparuisse , eique inter alia : Anna , inquit,
 „ uxor tua pariet tibi filiam , & vocabis nomen ejus
 „ Mariam. Hæc enim erit , ut vovistis , ab infantia
 „ Domino consecrata , & Spiritu S. replebitur adhuc
 „ ex utero matris , & ætate procedente , sicut ipsa ex
 „ sterili nascitur , ita incomparabiliter Virgo genera-
 „ bit Altissimi Filium , qui Jesus vocatur. Et infra,
 „ eadem ab Angelo Sanctæ Annæ dicta commemorat.
 „ Hæc ibi. Hunc libellum tanquam pium ex Hebraico
 „ in Græcum , & in Latinum conversum recipit noster
 „ Canisius lib. 1. de B. Virgine Maria. Et quidem om-
 „ nia penè , quæ ibi leguntur , uno , vel altero dempto,
 „ apud gravissimos Auctores inveniuntur , & videtur
 „ libellus hic citari , & probari ab Epiphanio Hæres. 79.
 „ ut

„ ut diximus , & à Gregorio Niffeno oratione de hu-
 „ mana Christi generatione , Simeone Metaphraſte
 „ de ortu , & dormitione Mariæ , ubi eam appellat
 „ arcanam , & occultam hiftoriam , & ab Auctore
 „ Imperfecti in Matth. hom. 1. Nam Epiphanius Hæref.
 „ 26. contra Gnoſticos alium librum refert dictum
 „ ſtirps Mariæ , unde mendacia aliquot prodierunt , &
 „ hunc reprobat Gelafius cap. *Sancta Romana Eccle-*
 „ *ſia* : vide Chriſtophorum de Caſtro noſtræ Socie-
 „ tatis in ſua Hiftoria Deiparæ piè pariter , atque
 „ eruditè ex Sanctis Patribus collecta , ubi in Catha-
 „ logo Auctorum in Hieronymo , hunc libellum de
 „ ortu Mariæ ab omni calumnia egregiè vindicat. Et
 „ fanè Hieronymus Epiphanio familiaris hiftoriam , ac
 „ traditiones de Conceptione , & ortu B. Virginis ab
 „ Epiphanio Hæref. 78. citatas facilè cognoscere po-
 „ tuit , eaſque litteris mandare. Sic loquitur Spi-
 „ nellus. Ut autem majus adhuc dictis lumen acce-
 „ dat , cautelæque , in uſu libri iſtius obſervandæ , ad-
 „ dantur , juvat quoque referre , quæ doctiſſimus An-
 „ notator Illuſtriſſimus Joſephus Ximenez de Sama-
 „ niego, Epifcopus Placentinus annot. 35. ad Primam
 „ Partem Civitat. Myſticæ , §. 6. clarè de illo tractatu
 „ ſcribit.

DOCTRINA JOSEPHI XIMENEZ de Libro Laudato.

32 „ **V**iguiſſe primis Eccleſiæ Chriſtianæ
 „ ſæculis Hiftoriam quamdam , con-
 „ ſervataſque certas traditiones de modo Conceptionis ,
 „ ac Nativitatis Beatiffimæ Virginis , certum eſt
 „ conſtat enim idipſum ex Epiphanio lib. de Hæreſibus
 „ Hæref. 79. ubi ait : Tametiſi enim Hiftoria Mariæ ,

” & traditiones habeant, quod dictum est Patri ipsius
” Joachim in deserto -- uxor tua concepit; tamen non
” quod sine conjugio hoc factum, & sine semine viri
” &c. item ex Sancto Gregorio Niseno Orat. in Na-
” tal. Domini sic loquente: audivi arcanam, & oc-
” cultam quamdam Historiam, tales de ea (B. Maria)
” prodentem narrationes &c. Licet autem Historia
” hæc nostris temporibus minimè reperiatur, certum
” nihilominus videtur, antiquos Patres ex ea, aut
” ex traditionibus multa desumpsisse, quæ de Virginis
” hujus Sanctissimæ Genitoribus, deque modo, quo
” Deus ipsis tam admirabilem concessit Filiam, in eo-
” rum scriptis enarrata reperimus. Cæterum inter
” opera Sancti Hieronymi Tom. 9. Tractatus quidam
” aut Liber invenitur de Nativitate Sanctæ Mariæ, in
” quo historicè referuntur ea, quæ circa Conceptio-
” nem, & Vitam Sanctissimæ Virginis usque ad Nati-
” vitatem Christi contigerunt. De cujus libri Aucto-
” re, aut quam fidem ille promereatur, inter Docto-
” res modernos haud exigua est opinionum diversitas.
” Quod verò Auctor dicti libri (positò quod Hiero-
” nymus non fuerit) Scriptor quidam alius fuerit,
” Sancto huic contemporaneus, aut certè ab illo tem-
” pore parùm distans, ex eo clarè colligitur, quod
” Auctor operis Imperfecti Hom. 1. in Matth. de eo
” mentionem faciens dicat -- nam sicut Historia quæ-
” dam non incredibilis, nec irrationabilis docet, quan-
” do gesta sunt, quæ refert Lucas, Joseph absens
” erat. Constat autem de illo eum loqui, cujus hu-
” jusmodi est relatio. Porro, quod libri hujus aucto-
” ritas modica sit, aut valdè debilis, probant Melchior
” Canus lib. 11. de Locis, cap. 6. Sixtus Senensis lib.
” 2. Bibliothecæ Sanctæ in Matth. Molanus lib. 2. de
” Imag. cap. 26. Cæsar Baronius in Apparatu ad An-

„ nal. num. 33. citantes etiam pro eadem opinione S.
 „ Anselmum lib. de Excellentia Virg. cap. 2. & Ful-
 „ bertum Carnotensem Serm. 2. & 3. de Nativ. Virg.
 „ Contrarium autem tenent, librique auctoritatem, ac
 „ fidem pro viribus tuentur Petrus Canisius lib. 1. de
 „ Maria Deipara cap. 12. Christophorus de Castro in
 „ Historia Deiparæ ad calcem, in Cathal. Auctorum,
 „ verb. Hieronymus. Spinellus in Throno Dei, cap. 18.
 „ num. 3. & Poza in Elucid. Virg. lib. 2. Tract. 15.
 „ cap. 1. *ob sup. obliquum in libro auctoritatis ex*
 „ 33. „ Interim in rei veritate liber ille multa conti-
 „ net ex iis, quæ in indubitatis SS. Patrum scriptis
 „ authenticè reperiuntur, multa item alia, licet à Pa-
 „ tribus illius antiquitatis haud expressa, iis tamen,
 „ quæ iidem scripserunt, valdè consonantia, nihil au-
 „ tem, quod ex dictis, vel aliis illius antiquitatis scrip-
 „ tis, quibus fides adhibenda, falsitatis convinci pos-
 „ sit. Illud enim, in quo maximam ponunt difficulta-
 „ tem ii, qui fidem libro denegant, aliud non est,
 „ quàm quòd in eo dicatur, Isachar in illo tempore
 „ Pontificem extitisse, cum tamen in Cathalogo Sum-
 „ morum Hebraicæ gentis Pontificum (quem exactif-
 „ simè conscripsit Joseph Hebræus de Antiquitat. lib.
 „ 15. 16. & 17. & de Bello Judaico lib. 1. & seq.)
 „ nullus Summus Pontifex hujus nominis reperiatur.
 „ Verumtamen difficultas isthæc facilè dissolvitur, si-
 „ quidem liber non dicit, quòd Isachar tunc tempo-
 „ ris Summus fuerit Pontifex, prout Baronius ipsi hoc
 „ attribuit, verùm dumtaxat, quòd in tempore illò,
 „ seu occasione, quando Joachim ad offerendum sa-
 „ crificium illuc advenit, Isachar Pontifex extiterit:
 „ *Ea autem tempestate Isachar ibi Pontifex erat.* Sic so-
 „ nant formalia libri verba. Certum autem est, non
 „ fuisse apud Populum Hebræum idem, esse Pon-

11 tificem, ac esse *Summum Pontificem*, Summus enim
 12 Pontifex unicus erat, Pontifices verò multi, prout
 13 ex S. Joanne cap. 11. v. 47. constat: *Collegerunt erga*
 14 *Pontifices, & Pharisei ministros.* Pluribus alijs texti-
 15 bus similiter loquentibus. Pontifices isti ipsissimi
 16 erant, qui Sacris in paginis Matth. 26. Principes
 17 Sacerdotum vocantur; prout docet Cornelius à La-
 18 pide in cap. 3. Lucæ, v. 2. & supradictus Baronius
 19 ipsemet ait Tom. 1. ad annot. 3. 1. eorum viginti
 20 quatuor numero fuisse, ac quemlibet eorum Caput
 21 cujusdam Congregationis extitisse, & hanc ob cau-
 22 sam nomen Principis gessisse. Ac propterea non est
 23 ratio impugnandi, quòd fuerit tunc aliquis ex hu-
 24 jusmodi Pontificibus, seu Principibus Sacerdotum,
 25 vocatus Isachar, qui Joachimo (quemadmodum in
 26 libro refertur) suam exprobravit sterilitatem.

34 Id, quod ego in hac re sentio, est: adhi-
 27 bendam esse libro fidem, conformiter ad ea, quæ
 28 Auctor in Præfatione dicit, ait enim: Historiam,
 29 quam enarrandam in se suscepit, accepisse se ex li-
 30 bro quodam, linguâ Hebraica conscripto, in cujus
 31 Præfatione dicebatur: compositum eum fuisse à S.
 32 Matthæo, positumque in principio Evangelii sui.
 33 Cui assertioni prædictus Auctor hanc adjungit cen-
 34 suram: quod an verum sit? Auctori Præfationis, &
 35 fidei Scriptoris committo; ipse enim, ut hæc du-
 36 bia esse pronuntio, ita liquidò falsa non affirmo.
 37 Moxque modum, quo fides supradicto libro, ex
 38 quo ipse Historiam desumpsit, adhiberi possit, of-
 39 tendens ait: illud autem liberè dico, quòd Fide-
 40 lium neminem negaturum puto: sive hæc vera sint,
 41 sive ab aliquo conficta, Sacrosanctam Mariam mag-
 42 na miracula præcessisse: maxima consecuta fuisse,
 43 & idcirco salva fide ab omnibus, qui Deum ista

,, facere posse credunt, sine periculo animæ suæ credi,
 ,, & legi posse. Denique modum declarans, quo ex
 ,, dicto libro suam hauserit Historiam, hæc habet:
 ,, Denique in quantum recordari possum, sensum,
 ,, non verba, Scriptoris sequens, & nunc eadem se-
 ,, mita, non iisdem vestigiis incedens: nunc quibus-
 ,, dam diverticulis ad eandem viam recurrens: sic nar-
 ,, rationis styllum tentabo, & non alia dicam, quàm
 ,, quæ scripta sunt ibi, aut consequenter scribi potue-
 ,, runt. Fatetur igitur Auctor istius operis historici,
 ,, quòd, licet circa relatos à se eventus quoad substan-
 ,, tiam plura non scripserit, quàm ea, quæ in antiquo
 ,, illo libro repererat, quoad circumstantias tamen eo-
 ,, rum, aliqua ex propriis apposuerit, quæ nimirum
 ,, consequenter ad ipsam eventuum substantiam ipsi
 ,, videbantur, circa modum, quo acciderunt, scribi
 ,, posse. Ex quo apparet, adhibendam esse duntaxat
 ,, fidem historicam eventuum relatorum substantiæ,
 ,, non autem circumstantiis, aut modo, quo eos acci-
 ,, disse perhibet, sic illos, quasi totidem diverticulis
 ,, (ut ipse loquitur) adornans: etenim, dum hujusmo-
 ,, di circumstantias, & modos ipse ponit, proprium
 ,, tantummodo sequitur discursum, in quo difficulter
 ,, haberi potest certitudo, ob modorum nimirum di-
 ,, versitatem, quibus accidisse hæc omnia potuerunt.
 ,, Ea prorsus ratione, qua iudicium suum formavit
 ,, Cardinalis Bellarminus *lib. de Script. Eccles. de Histo-*
 ,, *riis à Simeone Metaphraste conscriptis: Illud autem,*
 ,, *inquiens, est observandum: à Metaphraste scriptas fuis-*
 ,, *se Historias de Vitis Sanctorum, multis additis ex pro-*
 ,, *prio ingenio, non ut res gesta fuerant, sed ut geri po-*
 ,, *tuerant.* Atque hoc modo mihi persuadeo, fidem
 ,, illi etiam Tractatui Historico, qui inter Opera S.

„ Hieronymi reperitur , adhibendam esse ; dato enim ,
 „ quòd Sanctus hic ejusdem libri Auctor non fuerit ;
 „ ingenuitas tamen , sinceritas , ac Catholicæ veritatis
 „ zelus ab Authore demonstratus , venerabili conjunc-
 „ tus antiquitati , non minorem , quàm alii Patrum
 „ Antiquorum Tractatus promeretur fidem ; & in hac
 „ quidem conformitate Authores reperiuntur innume-
 „ ri , qui Historiam illam venerabundè citant , & alle-
 „ gant. Teneo præterea tanquam valdè probabile:
 „ Librum illum linguâ Hebraicâ conscriptum , ex quo
 „ Auctor dicit , desumpsisse se eventus à se relatos ,
 „ illam esse Virginis Deiparæ Historiam , de qua men-
 „ tionem ingerit Sanctus Epiphanius , & Sanctus Gre-
 „ gorius Nissenus. Primò , quia substantia eorum , quæ
 „ ipsi referunt velut desumpta ex dicta Historia , in
 „ hoc tractatu jugiter reperitur. Secundò , quia illud
 „ S. Gregorii effatum : *Audi vi arcanam , & occultam*
 „ *quamdam historiam* , omnino convenit cum eo , quod
 „ Author hujus Tractatûs dicit de illo Libro , in prin-
 „ cip. Epist. ad Chromatium , & Heliodorum , ubi
 „ modum explicans , quo fuerit conservatus , hæc
 „ scribit : Liber scriptus Hebraicis litteris à Viris Re-
 „ ligiosissimis habetur , qui eum à suis prioribus sus-
 „ ceperunt. Hunc autem ipsum librum nunquam ali-
 „ cui transferendum tradiderunt , hinc textum ejus ali-
 „ ter atque aliter narraverunt.

36 „ Conveniens mihi videbatur , hac occasione
 „ occurrente , præsentem facere digressionem de aucto-
 „ ritate , & fide , quam supra relatus meretur Tracta-
 „ tus de Nativitate S. Mariæ ; etenim Scriptrix nostra
 „ Venerabilis , in hac sua historia omnes quoad sub-
 „ stantiam ponit eventus in illo Tractatu relatos ; li-
 „ cèt cum diversitate quarumdam circumstantiarum ,
 „ ac modorum hujusmodi eventuum. Hæc ipsa autem

„ conformitas quoad substantiam, & diversitas in mo-
 „ do, seu circumstantiis inter hanc Historiam, & illum
 „ Tractatum, aliquam poterat causare difficultatem;
 „ etenim, cum Historia hæc quoad omnes eventus,
 „ quos singulariter recenset, cum illo Tractatu con-
 „ veniat, videtur hic sufficientem præbere authorita-
 „ tem, ut per ipsum impugnari possit Historia quoad
 „ circumstantias, in quibus hæc ab illo discrepat; ut
 „ proinde hæc abs re fuerit, declarare modum, quo
 „ fides Tractatui illi sit adhibenda? Ex cujus declara-
 „ tione apparet; quomodo Venerabilis Matris narra-
 „ tio conveniat cum iis, quæ Auctor dicti Tractatus
 „ ex Historia illa antiqua, & Venerabili, linguâ He-
 „ braicâ exarata desumpsit, solumque discrepet in ali-
 „ quibus, quæ idem Author fatetur, nonnisi ex pro-
 „ prio iudicio, ac imaginaria persuasione à se super-
 „ addita fuisse. Hæc Illustrissimus Annotator.

Quibus prælibatis Civitati Mysticæ nihil nocu-
 menti affert, quod ea in plurimis cum prædicto libro
 de Nativitate Mariæ conveniat. Ut verò penitus dis-
 solvatur inutilis Crisis Amortiana, omnia puncta,
 quibus Parallelon suum confirmat, succinctè percur-
 ram.

ARTICULUS II.

EXECUTIUNTUR BREVITER PUNCTA *Paralleli Amortiani.*

37 **D**icit Criticus: Qui attentè legerit præfatum
Pseudo-Evangelium, & sequentia excerpta
Revelationum Agredanarum, facile advertet earum si-
militudinem. Nunc iterum librum de Nativitate Mariæ
priori Articulo vindicatum vocat Pseudo-Evangelium.
 Quod

Quod nomen Tractatui illi minimè convenire, jam supra vidimus. Hoc præmissò, & omnibus dicendis universim præsupposito sit Punctum ex Civitate Mystica ab Anti-Agredano allatum.

38 „ I. Num. 163. 164. Ante adventum Christi
 „ impietas, quoslibet mortalium pro phantasia sua
 „ Deos sibi efformante jam supremum gradum tenuit,
 „ ut Deus habuisset jus destruendi mundum, & creata
 „ omnia in pristinum chaos ac nihilum rejiciendis;
 „ hinc tempus congruentissimum ostendendi miseri-
 „ cordiam. Ita Adversarius hoc punctum recitat, ego
 „ verò illud singulariter quoad ultimam ejus partem
 „ reddo verbis ipsius Civitatis Mysticæ, sic sonantibus:
 „ Quando denique Deus injuriis hisce summè irrita-
 „ tus, hominesque gratia ejus maximè indigni erant,
 „ ita ut attributum Justitiæ causam haberet æquissi-
 „ mam, creata omnia in pristinum chaos, ac nihilum
 „ rejiciendi, tunc Deus (nostro concipiendi modo)
 „ attentionem suam ad attributum Misericordiæ con-
 „ vertens pondus incomprehensibile æquitatis, suæ ad
 „ legem clementiæ inflexit, statuitque (N.B.) magis
 „ obstrictum bonitate sua, clamoribusque Justorum,
 „ Prophetarumque populi sui, quàm malitia, & offen-
 „ sis cæterorum peccatorum omnium irritatum se
 „ monstrare. Quid absurdi habent hæc verba? Nonne
 „ sanam nobis explicant doctrinam? Cur ergo Adversa-
 „ rius ea traducit tanquam similia doctrinæ alicui in
 „ Pseudo-Evangelio contentæ? Præterea nihil de hac
 „ materia, & de hoc puncto primo in libello de Nativi-
 „ tate Mariæ ab ipso D. Amort superius integrè posito
 „ dicitur: ergo falsum est, quod ex hoc puncto primo
 „ possit colligi aliqua similitudo inter librum prædictum,
 „ & Revelationes Agredanas.

39 II. Num. 165. *Premisit duo lumina Joachim, &*

Annam, Joachim habebat suam habitationem, & cognationem in Nazareth Galilææ. Similia quidem etiam referuntur in libro de Nativitate B. Virginis: ergo propterea falsa sunt? Nequaquam. Quod Parentes B. Virginis Mariæ vocentur Joachim, & Anna, aliunde ex gravissimis testimoniis, auctoritate quoque Sanctissimi D. N. BENEDICTI XIV. atque adeo præscindendo etiam ab illo libro de ortu Mariæ, comprobavi in Justa Defensione pag. 492. & sequentibus. Quod verò Joachim habuerit suam habitationem, & cognationem Nazarethi in Galilæa, affirmat, & probat Christophorus à Castro *Hist. Deip. cap. 1. pag. 26. num. 8.* ac pro se præter librum de Nativitate Virginis allegat Hypolitum Portuensum apud Nicephorum lib. 2. *Hist. Eccles. cap. 3.* Eiusdem mentis est Spondanus in Epitome Annalium Baronii in Apparatu num. 19. Quæres fortè, cur Joachimus, cum esset de Domo David, non etiam Bethlehemi Civitate David habuerit suam habitationem &c.? Ad hoc dubium apud Christophorum à Castro citatum respondet Epiphanius his verbis: Hæresi 51. qui dispersi erant tempore bellorum in Machabæis factorum, per omnem terram dissipati erant, & pauci omnino manserunt in Bethleem habitantes. Hinc sequitur nihil irrationabile, aut improbabile in secundo puncto asserti à Ven. Scriptrice.

40 III. 166. 167. „ Anna nata in Bethleem notitiam confusam Scripturarum Divinarum, mysteriorumque ac Sacramentorum ibi reconditorum obtinuerat, in Virtutibus jam infusis, Fide, Spe, ac Charitate parem non habebat. Supplicabat continuo pro adventu Messia, & non est dubium, ejus preces pro adventu Messia accelerando plurimum valuisse; eadem postulabat, à Domino sibi dari conjugem pium, & eodem tempore postulabat Joachim sibi

„ sibi dari conjugem piam. Itaque missus est ad Annam
 „ Angelus Gabriel in visione corporali eam consolans,
 „ eò quòd paritura esset Matrem Dei, hoc tamen ei
 „ non manifestavit (quòd, & cæteri Angeli tunc non
 „ cognoverunt, cum ea Revelatio, seu illustratio Ga-
 „ brielii immediatè à Deo facta esset) sed præcise eam
 „ adhortabatur, ut esset constans in oratione, Deum
 „ enim illi prospecturum.

168. „ Apparuit Gabriel etiam Joachimo, sed
 „ in somno, non corporaliter: Joachim advertit ad se
 „ dirigi hæc verba: Sis benedictus, &c. Sume Annam
 „ in conjugem, curam illius habe, eam honora, ut pig-
 „ nus à Deo tibi concreditum, & gratias age, quòd
 „ ea Divinitus tibi obtigerit. Paruit statim voci, & ha-
 „ bitavit cum illa in Nazareth, per aliquot tamen
 „ annos non manifestaverant sibi invicem Myste-
 „ rium, quòd illis contigerat. Cæterum rerum do-
 „ mesticarum administrationem sic ordinabant: red-
 „ ditus omnes in 3. partes annuatim distribuebant,
 „ unam offerebant ad Jerosolymitanum Templum
 „ pro Cultu Divino. Secundam largiebantur pauperi-
 „ bus. Tertiã se, familiãque decenter alebant, &
 „ quia sic liberales erant in distribuendo, augebantur
 „ bona illorum.

Huic tertio Puncto ex Scriptis Agredanis me-
 morato in *Libello de Nativitate Mariæ* tantum ista res-
 pondent: quòd B. Virgo Maternum genus ex Bethle-
 hem traxerit, seu Anna ejus Mater Bethlehemitis
 fuerit. Item, quòd Vita Parentum Sanctissimæ Virgi-
 nis fuerit simplex, & recta apud Dominum, apud
 homines irreprehensibilis: item, quòd hi Parentes
 fuerint Deo chari, hominibus pii. Denique, quòd
 illam bonorum suorum divisionem fecerint: ast pri-
 mum, quòd fuerit B. Virgo Bethlehemitis, non

solum à Civitate Mystica , & libro de Nativitate Mariæ asseritur, sed, & constans est omnium opinio, ut ait Christophorus à Castro, cap. 1. n. 12. ubi plura pro hac assertionè legere potes. Quòd attinet pietatem, & sanctitatem istorum Parentum Virgineæ Matris, non credo eam in dubium vocari posse, cum ceu Sancti ab Ecclesia Universa Officio, & Ritu publico colantur. Si testimonia Scriptorum, & Patrum de sanctitate, & pietate Joachimi, & Annæ fidem facientium desideras, ea reperies magna in copia apud Spinellum de Maria Deipara, cap. 18. ac apud alios. Neque divisio illa bonorum est incredibilis, nam habet pro fundamento pietatem erga Deum, & charitatem erga proximum, in qua utraque virtute excelluisse utrumque Deiparæ Parentem, solum ille negare audebit, qui ipsis sanctitatem vitæ denegat.

41. IV. 171. „ Viginti annis Sancti Conju-
 „ ges erant infœcundi, ob quod valde erant con-
 „ tempti apud vicinos, & cognatos, cum liberis
 „ carentes velut extranei haberentur, quibus in ad-
 „ ventu Messiaæ expectati pars nulla esset futura;
 „ itaque votum emisèrunt, quòd prolem essent
 „ Deo oblaturi in Templo, si quam Deus ipsis con-
 „ cederet.

Punctum istud quartum ex pluribus Patrum, & Scriptorum antiquorum textibus deductum exhibet Christophorus à Castro, cap. 2. num. 1. allegantur ibi inter alios Gregorius Nissenus, Andreas Cretensis, Germanus Archi-Episcopus Constantinopolitanus, Dasmascenus.

V. 173. „ Postquam annò integrò ab accepto
 „ Divino ardentès hasce preces fundendi mandato
 „ in iisdem pro impetranda prole persistèrunt, Joa-
 „ chim

„ chim profectus est Jerofolymam, ut pro ea gra-
 „ tia impetranda in Templo offerret Deo, sed dum
 „ inter Populares suos præfente Summo Sacerdote
 „ vellet offerre, alius quidam inferior Sacerdos,
 „ Ifachar nomine verbis duriffimis excepit Venera-
 „ bilem Senem, quòd aliis sacrificaturis fefe im-
 „ miferet, cum infœcundus effer, dicens: quomo-
 „ do tu audes offerre Deo homo inutilis, & infœ-
 „ cundus? Apage, & cave, tuis Sacrificiis indig-
 „ netur Deus, utpotè non acceptis coram ejus di-
 „ vinis oculis. Joachim totus confufus fe convertit
 „ ad Deum dicens: Tuo imperio acceffi, fed is,
 „ qui tuas vices agit, me repellit; tunc recessit à
 „ Templo in Villam fuam, ubi hanc orationem
 „ Deo obtulit: *Æterne Deus, &c.*

Præfens punctum in Libro de Nativitate Mariæ
 fuit quibusdam Lapis offenfionis, quem tamen mo-
 vère fuperiùs Christophorus à Caftro, & Annota-
 tor; penitus autem illum fustulit Civitas Myftica,
 dum dicit, Ifachar fuiffe Sacerdotem, non Sum-
 mum, fed quemdam inferiorem. Videantur dicta
 fuperiùs. De ipfo facto hujus puncti fic loquitur
 Christophorus à Caftro, cap. 2. num. 1. *Repulfam
 paffum* (fcilicet in templo per contemptum Ifa-
 chari, de qua ibi fermo) Joachimum Germanus
 etiam affirmat, cæterique tanquam certum fuppo-
 nunt. Addit rationem ex moribus veteris illius po-
 puli, apud quem uti feliciffimum, & honorificentif-
 fimum æftimabatur, aliquem effer liberis copiofum,
 ita defpectui habebatur, qui prole carebat.

43. De puncto VI. nihil potui reperire in libro
 de ortu Mariæ, quòd fcilicet S. Anna admonita ab
 Angelo prolem à Deo petierit, & eum in modum,
 qui in Civitate Myftica expreffus effer, oraverit. Con-
 tra

tra quam narrationem solum silentium coævorum Scriptorum opponi potest: verum argumentum illud ex silentio veterum in præsentī materia jam est filere jussum in mea Defensione, pag. 446. & seq. Idem dicitur ad Punctum VII. & ad alia similia.

44. Puncta VIII. IX. & X. XI. XII. XIII. In hoc assimilantur dictis in Tractatu de Nativitate, quod in illis referatur, Angelum Joachim, & Annæ apparuisse, nuntiasseque, & auditas esse preces, & gignendam ab ipsis Filiam, vocandam Mariam. Atqui ejusmodi relatio eò minus est incredibilis, quod majus fundamentum habet in Scriptoribus pluribus apud Christophorum à Castro, cap. 2. in Historia B. V. num. 2. & aliis allegatis, qui ajunt Beatissimam Virginem per preces à Deo impetratam, & Parentibus per Angelum promissam, ac prænuntiatam. His adtipulatur Clarissimus P. Antonius Mayr de primò, & secundò adventu Christi, num. 2. asserens: *SS. Epiphanius, & Gregorius Nissenus scribunt, B. Virginis Nativitatem per Angelum parentibus prænuntiatam fuisse, & citatus Scriptor de Nativitate B. Virginis, addit, nomen quoque Mariæ ipsi imponendum revelatum fuisse. Et sanè, si S. Zachariæ per Angelum innotuit futura Nativitas Præcursoris, & nomen Joannis ipsi tribuendum, non videtur hic favor negatus fuisse Matri Divinæ.*

45. Puncta reliqua agunt de Desponsatione Virginis Intemeratæ cum Virgineo Sponso, sorte ac signo visibili, & supernaturalitèr florente virga, &c. electo. Pro hac assertionē apud continuò Laudatum Christophorum à Castro, cap. 4. Stant egregii Scriptores, &c. S. Epiphanius Hærci 78. ait: Sortibus cogentibus B. Virginem traditam esse Josepho. S. Germanus de Oblat. Mariæ. *Tunc Dei nutu, & consilio Sacerdotum de Eadem datur fors, & sorte eligitur*

Joseph Justus. Adhuc clarius loquitur Gregorius Cerdrenus in Compendio Historiæ, cum annum, in-
 quiens, decimum quartum (Maria) attigisset, Judæi in
 Templo eam deinde morari non sunt passi. Porro Sacer-
 dotes ejus causa Deum, precati sunt. Ibi Pontifex duo-
 decim Senum Cognatorum Mariæ ferulas accepit, inque
 ara posuit dicens, ostende Domine, cui Virgo debeat copu-
 lari. Floruit autem Virga Joseph Fabri, &c.

Quibus subjicit Clarissimus P. Christophorus à
 Castro: „ Ne tibi præter rem videatur, signò visi-
 „ bili electum fuisse Josephum à Deo: animadvertè
 „ in Scriptura Sacra, sortis nomine accipi divinam vo-
 „ luntatem signò externò declaratam, qua ostenditur,
 „ eligiturque is, qui quæritur. Sic num. 17. Flori-
 „ bus, & amygdalis germiuantibus in virga electus
 „ est Aaron in Sacerdotem: sic divina forte quæsi-
 „ tus est prævaricator Acham Josue 7. Sic 1. Reg. 10.
 „ Sortibus electus est Saul; sic divina fors cecidit su-
 „ per Mathiam Actorum 1. quam sortem appellasse
 „ Scripturam ait Dionysius Arcopagita, lib. de Ec-
 „ clesiast. Hierarch. cap. 1. Divini quiddam, & præ-
 „ cipui muneris, quòd illi Choro Sacratissimo insi-
 „ nuaretur, qui esset divina electione declaratus. Quòd
 „ si hujusmodi sortes tam frequentes erant ad osten-
 „ dendos eos, qui vel ad munia aliqua eligebantur,
 „ vel ut punirentur, quòd, & in Lege Evangelicà
 „ contigit aliquando, ut futuri Episcopi columbæ ad-
 „ ventu declararentur, quid mirum, si ad eligen-
 „ dum eum, qui futurus erat Sponsus Virginis, Cus-
 „ tos, & Patronus, & Dei Filii Nutritus, forte di-
 „ vina floreret virga, & columba in ejus fastigio con-
 „ sideret. „ Hæc citatus.

46. Ex quibus, & præcedentibus sequitur, om-
 nia adducta ab Adversario, & cum dictis libri de

Nativitate Mariæ per modum Paralleli comparata, esse admodum credibilia, ac verè rationabilia, atque ideo non rejicienda, quia similia quoque in allegato Libello recensentur. Nam I. Libellus ille non est proscriptus à Gelasio, neque est apocryphus, & saltem facta, quæ refert, quoad substantiam videntur rationi consona, ac dictis aliorum Scriptorum, & Patrum vel roborata, vel non difformia, esto fortè aliquæ circumstantiæ sint adjunctæ ab alio, quas Auctor Libri secundum dicta superius omisit. Secundò dato etiam, quòd Liber ille de Nativitate foret apocryphus, & aliquod Pseudo-Evangelium proscriptum à Gelasio, vel saltem quoad aliqua puncta cum aliquo Pseudo-Evangelio conveniret: attamen proptereà non omnia ejus asserta statim essent apocrypha, & proscripta: hæc enim illatio esset pessima: istud continetur in Libro apocrypho, ergo est apocryphum; singularitè hoc non procedit, quando aliundè ejusmodi dictorum rationabilitas, & convenientia probatur, vel ex auctoritate alia, vel ex ratione, aut certè positivæ falsitatis, & irrationabilitatis talis relatio convinci non potest.

Potest aliqua doctrina Legi in libro hæretico, & tamen potest illa esse non hæretica: utique etiam in libris aliquorum hæreticorum referuntur dogmata SS. Trinitatis, Incarnationis, &c. Et tamen proptereà ista non sunt hæretica: ergo à pari potest aliqua sententia Legi in Libro Apocrypho, & tamen non esse apocrypha, si ea aliundè certa, vel rationabilis redditur, uti fit circa sententias in Civitate Mystica assertas. Hinc rectè ait Clarissimus P. Ant. Mayr de primò, & secundò Adventu Christi, n. 980. *Eminentissimus* (Baronius anno 48. num. 10.) *piè ac*

solidè notat, non propterea (quia ex apocryphis excerpta sunt) ista neganda sunt, quasi vera esse non potuissent, siquidem Deo omnia possibilia sunt. Adde, nec illa statim rejicienda esse in Revelationibus privatis, quæ vel in nullo, vel solum in apocrypho Libro leguntur. Multa enim sunt facta, quæ non sunt Litteris consignata, vel saltem non satis authenticè sunt conscripta: ergo, & hæc, quæ vel in nullo vel solo apocrypho Libro continentur, potuerunt esse facta, & per consequens potuerunt alicui piæ animæ revelari. Placeat de hac re videre, pag. 449. & seq. Defensionis justæ, ubi ista res magis dilucidatur, Undè manet liquidum, quòd D. Amort suo Parallelo nihil effecerit contra Civitatem Mysticam.

P A R S III.

DEFENSIO REVELATIONUM

Agredanarum

C O N T R A

SIC VOCATAM EXCUSSIONEM

Amortianam Novæ Defensionis Agredanæ.

P R Æ F A T I O.

EXCUSSIONEM appellat D. Amort apologiam suam recentissimam oppositam justæ meæ Defensionis Agredanæ anno 1750. editæ. Verùm ipsa Amortiana Excusio, tot falsitatibus turgida novam exigit excussionem, quam hac Parte tertia effectui dare aggredior. Ea complectitur capita quinque, hæc in plures articulos, isti, ubi opus est, in paragraphos vel puncta majoris claritatis gratiâ secantur.

Priusquam verò ipsi operi manum applicem, Titulum, & Præfationem sic dictæ Excussionis Amortianæ præmittere oportet. Sic sonant.

Excusio Novæ Defensionis Agredanæ ab A. R. P. Dalmatio Kick edita. Editus est Ratisbonæ anno corrente 1750. Liber sub sequenti titulo: Revelationum Agredanarum

justa Defensio Auctore P. Fr. Dalmatio Kick, Ord. Min. SS. Theologiae Lectore, &c. videamus, quid in octo illius partibus operis justum, vel injustum sit.

Vel in primis paucis his Lineolis Adversarius, nec sincerè, nec exactè satis procedit. Primò dicit: *Editus est anno currente 1750.* quibus indicare, vel repetere vult annum editionis, & impressiois suæ Novæ Demonstrationis, Excursionis, &c. Quem etiam in fronte, & titulo jam designavit esse 1750. sed malè, & non satis sincerè, cum novum istud opusculum primum anno 1751. sit approbatum, & editum, ut partim ex censura ei præfixa, partim aliunde mihi constat.

Secundò ait: *In octo illius* (id est, meæ Defensionis) *partibus.* En ignorat, quot mea Defensio, quam confutandam suscepit, numeret partes, ei tribuendò octo, cum solum quinque habeat. Levia quidem videntur hæc esse; sed tamen non levi sunt argumento, quòd Adversarius in isto suo opere veritatem, aut occultare, aut saltem non candidè, nec studiosè velit quærere.

Non miror profectò, quòd in referendis meæ Defensionis assertis, tam infidelis sit, tamque parùm convenientes responsiones reponat. Quomodo enim fieri aliter potuisset, cum mox recitata verba ostendant, ab ipso totam meam Defensionem non esse, saltem attentè perlectam, adeoque nec ejus vim penetratam: si enim integrè, & attentè illam legisset, ejus partes, vel solis quinque digitis numerandas, nôsset.

CAPUT I.]

EXCUTITUR AMORTIANA EXCUSSIO

Primæ Partis.

ADversarius in sua excussione contra meæ Defensionis Agredanæ Partem Primam adducit sex puncta, hæc à me per sequentes articulos excutienda. Quare sit

ARTICULUS I.

PUNCTUM PRIMUM EXCUSSIONIS

Partis Primæ.

CRiticus pag. 26. Excussionem sic dictam primæ meæ partis ita orditur: „ Primò Apologista,
 „ art. 1. part. 1. conatur probare, quòd jam eo tem-
 „ pore, quo cœperam scribere contra Revelationes
 „ Agredanas, habuerim notitiam versionis Latinæ ab
 „ aliquo Franciscano factæ earum Revelationum. Af-
 „ fert præsumptionem; sed cedant præsumptiones ve-
 „ ritati. En testem idoneum. Contestor enim, quòd
 „ ante annum quadragesimum, vel quadragesimum
 „ primum, quo operi pluribûs annis prius composi-
 „ to ultimam manum, ipsamque præfationem appo-
 „ sui, versionem illam Latinam nunquam lege-
 „ rim, fidelitate omnium interpretum, præsertim
 „ germanici, cum esset Presbyter sæcularis doctus,
 „ probus, atque ab omni suspitione corruptionis, vel
 „ dissimulationis remotus, fidenter, & prudenter
 „ confisus. Addo, frustra ab Apologista provocari
 „ ad versionem Latinam, cum ipsemet art. 3. fatea-
 „ tur,

tur, eam discordare à textu Hispanico, qua de causa ipsemet se eam non esse secutum fatetur. Hæc contra meæ justæ Defensionis partem primam primò objicit Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

48 **I**N mox recitato puncto falsum est primò, intentum meum, quòd art. 1. part. 1. conatus fui probare, fuisse hoc, quòd D. Amort jam eo tempore, quo cœperat scribere contra Revelationes Agredanas, habuerit notitiam versionis Latinæ, ab aliquo Franciscano factæ. Certè longè quid aliud ibi intendi probare, nimirum istud, quòd Adversarius in Observationibus suis Anti-Agredanis impugnârit Revelationes Agredanas præscindendò à versione quacunque, præsertim germanica, proin falsò in Præfatione suæ Controversiæ præfixa asserat, se observationes suas concinnâsse (N. B.) *juxta Versionem Germanicam in specie*. Id liquet legenti paginam 4. & 5. meæ Defensionis. Pro probatione hujus mei asserti adduxi duas rationes, & ad alias inferiùs adducendas me remisi. Primam, eamque efficacissimam desumpsi ex titulo Observationum, qui penitus à quacunque versione, maximè Germanica abstrahendò, de Revelationibus V. Mariæ de Agreda loquitur. Secunda erat; quia tunc temporis, dum Adversarius scripsit, & edidit suum opus primum Anti-Agredanum, utpote jam anno 1719. Augustæ Vindelicorum excusa, exstabat etiã versio Latina, quam vel ideo ab Adversario lectam quoque fuisse existimo, quia eam primis quatuor lincis suarum Observationum Anti-Agredanarum allegavit. Et quis credat, non esse usurpatum ad opus aliquod librum illum, qui tamen

in principio talis operis allegatur? Quæ contra hanc alteram rationem affert D. Amort, paulò post excutitur.

49 Falsum est secundò, quòd versionis Germanicæ Civitatis Mysticæ Auctor sit Sacerdos quidam Sæcularis probus, & doctus, cum eam non adornârit Sacerdos, vel Clericus, sed quidam Laicus sæcularis, ut ille ipse Presbyter testatur, cui tanquam Versori hîc, & in Controversia, fortè non sine fraude, & astutia, Anti-Agredanus affingit editionem Germanicam. Est ille (ut D. Amort in Controversia affirmat) adhuc in vivis, & in Diœcesi Augustana præest alicui Seminario Episcopali; qui eò lubentiùs hac in parte veritati adversus dicta Amortiana adstipulatur, quo minus eidem placere potest, quòd ipsi imputetur versio Germanica, quam à se omnino alienam esse novit, & fatetur, ut probè mihi constat ex litteris ipsis mox laudati Presbyteri, quas ad Excellentissimum quempiam Virum (cujus Epistola adhuc in manibus meis existit) dedit. Ubi sic contra D. Amort conqueritur: *Indignor, quòd Germanica versio mihi data fuerit, non quidem sine laude, sed nec sine fraude, dum (D. Amort) suos errores in me vult exonerare. Illud verum: anno 1713. Germanicam versionem vidi, & pro emendatione rogatus fui; sed ita in multis displicuit, ut potius de novo vertere, quàm corrigere voluerim. Fuit autem hæc versio (nempe Germanica, quam nunc habemus) à Tirolensi facta viro aliàs præclari nominis, sed Laico, &c.* Ecce ille Presbyter pius, & doctus, cui imputat, sed falsò versionem Germanicam, contra D. Amort fert testimonium, & sibi non permittit adscribi illam, benè verò ex ejusdem litteris honorandissimis didici, quòd ad versionem Latinam, vel componendam, vel cum textu Originali conferendam

dam multam magna ex parte opem, & operam contulerit.

50 Tertio Criticus valdè ineptè videtur loqui, dum factum sibi non sine causâ imputatum, à se credit amovisse, si ipse pro se testimonium ferat; sed quis unquam in causâ propria fuit testis idoneus? Et quomodo pro teste legitimo recipi potest aliquis in ea causâ, in qua jam plurima falsa asseruit, sibi sæpius contradixit, ac omnem movit lapidem, ut veritas magis, magisque obscuraretur, sicut, hætenus fecisse D. Amort in causâ Agredana, cuilibet legenti vindicias Agredanas contra eum editas perspicuum est?

Sed examinemus ejus testimonium. Contestatur, quòd ante annum 40. &c. non legerit versionem Latinam; ergone hoc verum est, & elidit præsumptionem, ac probationem contrariam? D. Amort supra num. 1. in hoc suo opusculo, seu in Præfatione ejus asseruit, & testatus est, quòd novæ suæ (scilicet putativæ) *demonstrationis, in prioribus suis de hac re Libris ne quidem ullam fecerit mentionem*, & tamen hoc falsum est, ut ibi num. seq. est ostensum. Ergo quamvis modò testetur, & asserat, se ante annum 40. vel 41. non legisse Latinam Augustanam editionem Civit. Mysticæ, tamen hoc falsum esse potest, seu non facit certam veritatem, cui præsumptio opposita cedit.

Dein non capio hæc verba Adversarii: contestor, quòd versionem illam Latinam ante 40. vel 41. annum nunquam legerim, *fidelitate omnium interpretum, præsertim germanici fidenter, & prudenter confusus*. Sanè ista assertio secum ipsa, & cum aliis dictis Amortianis pugnat. In Controversia Anti-Agredana Criticus contendit solam versionem Germanicam à se

impugnata, & usurpata fuisse in suis observationibus, ut legenti Controversiam totam patet. Nunc autem dicit, se in componendis suis observationibus confisum fuisse fidelitati omnium Interpretum, præsertim Germanici: quibus ostendit, se non solum versionem Interpretis Germanici, sed & aliorum adhibuisse ad suas observationes. Nunquid hoc est sibi contradicere? Ast si omnium Interpretum fidelitati in conscribendis observationibus est confisus, vel inter hos omnes Interpretes etiam intelligit Latinæ Augustanæ versionis Auctorem, vel non? Si primum, per se falsum est, quod Latinam versionem non legerit eo tempore, quo conscripsit observationes. Si secundum dicit, aliquid mihi, & aliis prudentibus incredibile affirmat, nimirum se tunc legisse versionem, v.gr. Interpretis Galli, ac Itali, in remotis terris factam, & Latinam Augustæ in loco non multum distante, ante compositum illud Opus Anti-Agredanum, jam absolutam, & per Bavariam ubique divulgatam non legisse. Quis hæc credat, præsertim si videat, illam versionem Latinam allegari ab Adversario sub initium sui operis Anti-Agredani, vel observationum?

51 Addit Criticus, frustra à me provocari ad Versionem Latinam, cum ipsemet Art. 3. fatear, eam discordare à textu Hispanico, & hac de causa fatear, me ipsum eam non esse secutum. Ne quis his dictis decipiatur, ipsa mea verba ex justa Defensione pag. 24. sunt referenda, ibi in Præfatione ad acta Agredana inter alia dixi: *Ut à quovis etiam Linguae Latinae perito, licet Italicam non calleat, acta laudata facile ac integrè percipi valeant, textibus Italicis ex Civitate Mystica desumptis substituti sunt Latini, prout hi in Versione Latina Augustana leguntur, paucis exceptis, nimirum iis, in quibus Italica, & Latina Versio inter se, vel utraque à textu ori-*

Cap. I. Puncta quædam excutiuntur. 71

ginali Hispanico discordare videtur. Quibus certè non ita illimitatè, & determinatè (ut mihi impingit Adversarius) assero, me non esse secutum Versionem Augustanam Latinam, & eam discordare à textu Hispanico. Imò mea propositio, quæ est disjunctiva, adhuc vera manet, dummodò Versio Itala ab Augustana Latina in paucis discordet, sicut reverà discordat, etsi hæc seu Augustana Latina cum textu originali ubique conveniat, ut Summulistis constat. Præterea ista verba præmissi actis per modum cautelæ, ratione quorundam verborum paucissimorum, quæ non omnino clarè aut exactissimè videntur reddere sensum in originali textu Hispanico expressum. Id quod ex assertis à Postulatore Causæ, ut in ejus actis referendis fidelis essem, debui notare. Per hoc autem nolui derogare Augustanæ Latinæ Versioni, aut eam absolutè contrariam textui originali pronuntiare; multo minus passus sum, me illam absolutè non esse secutum. Et sanè ex tota mea Defensione justa, in qua Versionem Latinam Augustanam continuò allegavi, patet oppositum.

ARTICULUS II.

RECENSENTUR SECUNDUM,

Tertium, & Quartum Punctam Excussionis

Primæ Partis.

52 **S**ECUNDUM PUNCTUM hoc est apud Criticum:
„ Excusat (scilicet Apologista, ut me
„ apellat) §. 2. mordacem stylum Gonzalezii, incusat
„ meum. Quid hoc ad causam, uter nostrum uno,
„ vel altero grano justiore mordacior? Hæc D. Amort.

DEFENSIO.

53 **F**ateor: ad substantiam causæ nihil videtur conferre, ad modum verò plurimum, si quis singulariter Vir religiosus, mordaci stylo utatur, & alios diceriis sine sufficiente causa lacestat, prout fecit Adversarius non solum Gonzalezio, sed & Landelino, à quo modestè admodum fuit refutatus. Et quidni liceat injurias nobis illatas saltem paucis verbis indicare, si Criticus sibi licenciam concedit, easdem plenè manibus in nos conjiciendi? Nihil conferunt ad causam aliquam, seu impugnandam, seu tuendam convitia in adversam partem jactata, hoc verum est; sed hoc quoque sibi notet Adversarius, qui suas Apologias, præsertim Anti-Agredanas ejusmodi convitiis ad tædium omnium prudentum Catholicorum, & ad risum, & scandalum Heterodoxorum maculare consuevit. Notet, inquam, sibi hoc Criticus, & vel ideò deinceps ab ejusmodi, nihil ad rem, vel Defensionem ipsius facientibus, & charitatem solum lædentibus verbis, & injuriis absteineat. Prætereà non rectè omnia refert, sic neque refellit Criticus, quæ illo Art. 2. dixi: nolo hìc repetere ibi legenda.

54 Punctum tertium ab Adversario sic proponitur: „ Tertio ægre fert (Apologista) Part. 1. Art. 2. §. 1. „ quòd scripserim, opus meum de Revelationibus „ usui fuisse Eminentissimis Patribus in præsentì Discussionè Causæ Agredanæ. Ægrius feret, si viderit „ novam editionem mei operis, quæ prodiit hoc ipso „ anno corrente 1750. Venetiis ad usum plurium Romanæ, & in Italia. Ita Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

55 **H**IC aliqua transilit Adversarius, & alia non rectè refert. Transilit paragra-
 phum tertium Articuli primi, ad quem nihil omninò
 respondet, licèt in eo fuerit accusatus neglectæ reve-
 rentiæ erga Summa Ecclesiæ Capita, Purpuratos Pa-
 tres, & Theologos Romanos, dum Discussiones Ro-
 manas Revelationum privatarum secundùm Decreta
 Pontificia institutas annumerare fuit ausus studiis inu-
 tilibus, ex quibus diabolus abundans lucrum repor-
 tat &c. quæ cum aliis à pag. 7. meæ Defensionis legen-
 da manifestant, quàm parùm cautè se gerat Adversa-
 rius in perfequenda Causa Agredana.

56 Illa verò, quæ Anti-Agredanus responsionis
 locò dicit ad §. I. Art. 2. P. I. meæ Defensionis, præter
 inanem propriam laudem Amortianam, nihil ad rem
 afferunt, cùm neque punctum illo paragrapho à me
 pertractatum tangere videantur. Nam ibi solùm mo-
 deratæ Crisi subjeci altum sonantia, & contra alicujus
 Eruditione, & Purpurâ Romanâ Eminentissimî
 Ecclesiæ Principis Epistolam non adeò modestè, nec
 satis reverenter Controversiæ suæ inserta hæc verba:
 „ Porro siquis requirat, *cui bono* circa has nugas
 „ Agredanas oleum, & bonas horas impendam? In
 „ promptu responsio est. Primò, ut Eminentissimos Pa-
 „ tres, & Romanos Theologos, negotiis graviori-
 „ bus natos, molestia continua aliquantisper liberem,
 „ ne integros dies, & annos, & lustra, & canos, vi-
 „ tamque ipsam hujusmodi somniis mulierum discu-
 „ tiendis impendant.

57 In his verbis negavi suppositum, quod Pur-
 purati Patres, & Romani Theologi per opera Anti-
 Agre-

Agredana Amortii aliquâ molestiâ liberentur : tum, quia juxta Decretum Urbani VIII. Revelationes istæ ab ipsa SS. Rituum Congregatione examinandæ sunt, non obstantibus scriptis ab Amortio, utpotè homine privato circa Causam Agredanam editis. Tum quia D. Amort in suis Anti-Agredanis discussionebus non observat, sed passim transgreditur regulas in examine similium librorum necessariò observandas &c. quæ magis deducta citato paragrapho, si benevolus Lector contulerit cum Responsione Adversarii, perspiciet hanc minimè sufficere, nec ad propositum facere.

58 Punctum quartum apud Criticum tale est.
 „ Æquiparat (Apologista) Art. 2. §. 2. Revelationes
 „ Agredanas cum Revelationibus S. Birgittæ, S. The-
 „ resis, S. Catharinæ Senensis, & S. Magdalenæ de
 „ Pazzis quoad emolumenta, vel nocumenta exinde
 „ speranda Ecclesiæ. Verùm Revelationes S. Birgittæ,
 „ S. Theresis, & S. Catharinæ Senensis vix quidquam
 „ continent, nisi doctrinas receptissimas ab Ecclesia.
 „ Revelationes S. Magdalenæ de Pazzis nonnisi Doc-
 „ torum teruntur manibus idiomate latio ipsomet
 „ docto. At verò Revelationes Agredanæ reformant
 „ totam ferè Theologiam, & Historiam Ecclesiasti-
 „ cam, idque idiomate plebejo Hispanico, Gallico,
 „ Italico, & Germanico. Quid aliud exinde in Cathe-
 „ dris sperandum, nisi turbatio plebis, & opinionum,
 „ non sine calore, ac plurimorum scandalo agitata-
 „ rum confusio? Hæc D. Amort.

DEFENSIO.

59 **A**llegatò per Adversarium locò *Defensionis* *justæ* asserui, per Revelationes Agredanas (N.B. si approbandæ forent à Sede Apostolica) nullam maculam aspergendam fore Ecclesiæ, sicut hæc nullam labem contraxit ex approbatione Revelationum aliarum SS. Mulierum, ut S. Birgittæ, Catharinæ Senensis &c. esto in his probatis, & permisis Revelationibus multa dubia, & adhuc in scholis controversa contineantur.

Contra hanc meam instantiam opponit Criticus, quòd Revelationes S. Birgittæ, S. Theresiæ, & S. Catharinæ Senensis vix quidquam contineant, nisi doctrinas receptissimas ab Ecclesia. Ast quæro, quid intelligat Criticus per doctrinas receptissimas ab Ecclesia? Talesne, quæ non pugnant contra fidem, aut bonos mores, neque aliquid manifestè erroneum admittunt, etiamsi cæteroquin plures earum nondum sint posita extra controversiam? An intelligit doctrinas meras certas ab omnibus admittas? Si primum, etiam Revelationes Agredanæ complectuntur meras ab Ecclesia receptissimas sententias, ut ex lectione meæ *justæ* *Defensionis* clarè conjiciet quisvis. Si secundum intendit Adversarius, falsum asserit; etenim in Revelationibus approbatis S. Birgittæ, S. Magdalænæ de Pazzis, S. Catharinæ Senensis &c. sunt plurimæ assertiones, etiam vocibus scholasticis propositæ, quæ etiamnum apud Doctores Catholicos in utramque partem disputantur, prout acta Agredana in *justa* *Defensione* pag. 90. videnda ostendunt. Si ergo hæc Revelationes potuère approbari non obstantibus tot controversis sententiis, si non reformant totam Theo-

lo-

logiam, non oberunt quoque Civitati Mysticæ propositiones inter Theologos controversæ eidem inperfectæ, neque propterea reformabit universam Theologiam, maximè, quia Revelationes privatæ, etiam à Sede Apostolica probatæ, opinionibus scholasticis nihil addunt, nihilque demunt probabilitatis: quæ jam satis sunt deducta in justa Defensione pag. 90. item 213. ubi crises imaginariæ Anti-Agredani, quas hic recoquit, jam sunt penitus dissipatæ; unde ne & ego inutiles faciam repetitiones, hic nihil de illis recolo.

60 Quod additum est de editione Civitatis Mysticæ in multiplici idiomate, etiam non docto, ut vocat Adversarius, nihil facit ad rem. Nam & Revelationes S. Birgittæ &c. licet abundant controversis doctrinis, in omni lingua sine scrupulo eduntur, & leguntur, nec tamen inde scandala, aut alia mala sunt orta: neque ergo erunt oritura ex Civitate Mystica, ut edita in vario, & vernaculo idiomate. Dein doctrina Ven. Mariæ de Agreda omnino est sana (ut tot honorificentissimæ Censuræ sunt testes) est simul instructa pulcherrimè monitis cuiusvis hominum conditioni utilissimis, atque adeò meritò in omni lingua ad omnium utilitatem legenda proponitur, neque ex ejus lectione scandalum aliud, quàm Pharisaicum, & ideò non attendendum timeri potest. Fortassis D. Amort fraterna admonitione opus habet, ne suis novis sententiis de amore, & aliis, scholas clamoribus, & mentes fidelium turbatione, ac confusione repleat.

ARTICULUS III.

EXCUTITUR QUINTUM PUNCTUM
Excursionis Primæ Partis.

61 **P**unctum quintum Critici pag. 27. sic sonat: „ Quinto censet (Apologista) Art. 2. „ §. 3. Decretum Tridentini de arcendis ab usu publico Revelationibus incertis, quæ specie falsi laborant, solum intelligendum esse de Revelationibus, circa Purgatorium, non verò de Revelationibus incertis, quæ specie falsi laborant, si versentur circa alias materias. Ego verò Decretum Tridentini ob paritatem rationis ad quasvis alias materias Theologicas, aut Ecclesiasticas extendendum contendo. Uter nostrum mentem Concilii propius attingat, judicio limato prudentum relinquo: verum subinfert Apologista: ergo prohibendæ forent ab Ecclesia omnes Revelationes privatæ? Id nequiquam sequitur; non omnes transcunt in usum publicum, prout transire cœperant Revelationes Agredanæ; non omnes argumentis positivis convincuntur, esse probabilius, vel saltem probabiliter falsæ, sicut vincuntur Revelationes Agredanæ. In tanta ubertate veritatum constantium non expedit Ecclesiæ substituere certis incerta, & veris probabilius, vel probabiliter falsa. Addit Apologista inter alias Revelationes probabiliter falsas etiam hanc reperiri S. Birgittæ, quòd Christus quatuor clavibus fuerit affixus. Ego verò hanc veritatem, quòd Christus quatuor clavibus fuerit affixus, moraliter certam esse affirmo, non quia revelatum est S. Birgittæ, sed quia omnes ferme antiquæ Imagines primis duodecim sæculis cla-

boratæ id luculenter demonstrant, prout patet ex
 „ P. Crucio, speciatim autem ex Pollingana, Ursper-
 „ genfi, & ea, quæ depicta reperitur in Missali ma-
 „ nuscripto Sæculi decimi asservato Monachii in Bi-
 „ bliotheca Electorali, cujus possessor se scribit Udal-
 „ ricum, qui erat verosimiliter Episcopus Augustanus,
 „ & ex illa, quæ asservatur Bambergæ donata Cune-
 „ gundi à S. Henrico &c. Eodem loco Apologista men-
 „ tionem facit voti sanguinarii: videtur ignorare, quæ
 „ in Sicilia gesta sunt, alioquin non tam facile cense-
 „ ret rem carere metu. Ita Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

62 **T**Ria in dicta Responsione affert Adver-
 sarius. Primum concernit Revelatio-
 nes incertas: alterum crucifixionem Christi tribus cla-
 vis factam: tertium vota sanguinaria. Primum, quod
 attinet, illud omni ex parte in Defensione Justa pag.
 16. & 17. ac pag. 813. & pluribus aliis ibi sequenti-
 bus ita excussum est, ut nil excutiendum restet. Quæ
 itaque repetere esset labor supervacaneus. Neque no-
 vum quid affert Adversarius, dum inter Revelationes
 Agredanas, & alias vult ponere disparitatem, eò quòd
 Agredanæ, non verò aliæ transeant in usum publi-
 cum. Nam transmissio, quòd transeant in usum pu-
 blicum, non tamen id aliter fit, quàm solitum est in
 Revelationibus privatis, quæ tantùm admittuntur ceu
 piè credibiles, & probabiles &c. Deindè quid intelli-
 git Adversarius per usum publicum? quòd nempe pu-
 blicè legantur ab omnibus, allegentur in libris &c.
 Jam verò hoc etiam fit circa Revelationes Birgittanas:
 si ergo propterea prohibendæ non sunt, neque idcirco
 (si nil aliud obstat) prohibendæ erunt Revelationes

Agredanæ, vel vicissim, si Agredanæ prohiberi debent, etiam Birgittanæ prohiberi debent; reliqua (ut dixi) jam sunt citatis locis confutata.

63 In altero responsionis suæ membro, dum Adversarius sententiam illam de quatuor clavis in crucifixione Christi adhibitis moraliter certam, proinde oppositam certo falsam, & improbabilem pronuntiat, iterum nimium sibi sapit, aliis modestius sentientibus. Clarissimus P. Antonius Mayr propugnat quidem sententiam de quatuor clavis, sed solum, ut probabiliorem opposita; proinde, & huic suam relinquit probabilitatem. Et revera non statim improbabilis est censenda illa sententia, quam gravis SS. PP. & Doctorum tuetur auctoritas, & non una comprobatur ratio, qualis opinio est de crucifixione Christi tribus clavibus peracta. Pro hac enim apud R. P. Gelasium Hieber, part. 2. serm. 57. Prædicatæ Hist. Reliq. allegantur S. Gregorius Nazianzenus, S. Ambrosius, Nonus, S. Anselmus, S. Bonaventura, Rufinus, Nicephorus, Eutropius, Sigonius, quorum citationes apud laudatum Hieber videre potes. Quibus accedunt, & ipse Hieber, & Alphonsus Tostatus in Paradoxo, qui Paradoxo 3. cap. 10. ait, majorem clavorum numerum, quam quibus opus sit, admitti non oportere; longiori autem clavò ambos trajici pedes posse, si alter alteri superimponatur, ac trinīs propterea tantum clavibus Christum affixum esse cruci. Præterea in Sindone Sacra, qua Christi mortui corpus involutum erat, Taurini asservata, apparet, vulnus unius pedis fuisse majus vulnere alterius; quod valde probabili est argumento, pedem unum alteri fuisse impositum, & utrumque uno clavo superiorem pedem magis lædente, fuisse affixum. Insuper miraculosa illa efformatio ternorum (& non qua-

quatuor) clavorum in corde B. Claræ de Monte Falco fat clarum dat testimonium pro tribus, & non pro pluribus clavis. Alia potes videre apud citatum Hieber. Unum Adversarius adducit argumentum, quo certitudinem sententiæ quatuor adstruentis clavos demonstratam cupit, nempe imagines antiquas: sed certè non omnes referunt quatuor clavos; plures etiam ex antiquis tres solum repræsentant. Quòd inde fortè venit, quia (ut Berti tom. 5. lib. 29. cap. ult. num. 19. de Theolog. Disciplin. asserit) apud Romanos rei modò tribus, modò quatuor clavus fuere cruci affixi. Qui diversus crucifigendi mos, etiam in diversas sententias de numero clavorum, potuit Catholicos dividere, qui credibiliter ideò variè effigiem Crucifixi, videlicet pro sua quivis opinione, fecere sculpi, vel pingi. Cæterùm nulla effigies exactiùs Passionis Christi instrumenta exhibebit, ac illa, quam Omnipotens Dei manus in corde B. Claræ de Monte Falco formavit; hæc autem, ut dixi, trinos solum ostendit clavos. Hæc omnia, & alia, quæ apud celeberrimum Patrem Hieber, & alios pro hac sententia leguntur, eam intellectui ritè disposito utique verisimilem, & verè probabilem reddunt. Unde opposita, sine ratione sufficiente, moraliter certa proclamatur ab Adversario, qui sibi notare habet sequentia verba SS. D. N. BENEDICTI XIV. part. 1. Comment. de Fest. num. 279. ubi ita præclare loquitur: *Gretserus lib. 1. de Cruce cap. 20. optimè ad hunc modum disputat: nec quidquam pietati officit, tribusne, an quatuor clavis Christus crucifixus venerantium oculis subjiciatur, dummodo pax, & concordia animorum inconcussa permaneat, utpote in controversia, nec à Sacris Litteris, nec à Doctoribus Ecclesiæ definita.* Hæc BEATISSIMUS PATER. Quæ bene menti suæ imprimens D. Amort

nolit pertinaci sua Crisi, & innata contradicendi libidine pacem quomodolibet turbare, affingendo uni parti certitudinem in controversia adhuc dubia, necdum per Sacras Litteras, aut Doctores definita.

64 Nunc ad tertium etiam quaedam respondenda sunt Adversario, cui videor nescire, quæ circa vota sanguinaria (ut appellat) in Sicilia sunt facta. Qui tamen hic, & in *Controversia sua Anti-Agredana* præstantiùs quid egisset, si utroque loco de Voto Sanguinario siluisset, ut dicenda dabunt.

In Præfatione suæ *Controversiæ Anti-Agredanæ*, num. 6. dicebat: *Ex permissione Romana ejusmodi Revelationum positiva, oritur non leves perturbationes Ecclesie, quin etiam nova vota sanguinaria, timeo.* Ad hæc dicta otiosa, & timores inanes, tantum paucula ista reposui in Defensione justa pag. 19. num. 17. *Sicut ex permissione positiva Romana Revelationum S. Birgittæ, & aliarum Sanctarum Mulierum, nullæ exorta sunt perturbationes, aut vota sanguinaria, ita neque sequuntur, si Revelationes Agredanæ fuerint positivè permixtæ.* Ne verò Critico videar ignorare, quæ in Sicilia gesta sunt, hinc ex ipsis Siculis gestis cum redarguere statui. Non me latet, Siculos præprimis fervere pietate erga Immaculatæ Conceptionis B. Virginis Mysteriorum, atque eorum non paucos, singulariter Panormi, se voto obstringere ad sanguinem quoque (si opus fuerit) fundendum pro defensione Virginæ à labe originali immunitatis. Neque ignoro, hæc vota (ut vocant) *sanguinaria*, fuisse impugnata magna contentione, fuisse quoque defensa non minore eruditione, & soliditate, quàm fervore; sed etiam scio, hæc vota non traxisse originem ex approbatione Romana aliquarum Revelationum privatarum, ut patet in Tractatibus de hac re editis. Sanè hæc Vota fluunt tamquam

quam ex fontibus, ex certitudine non quidem fidei, sed morali ipsius Mysterii proximè definibilis, ac ex cultu eidem ab Ecclesia impenso, ut palam ex dissertatione Theologica de hac materia à sic dicto Candido Parthenotimo Siculo S. Theologiæ Professore edita, & aliis de isto voto præclare, & piè scribentibus, singulariter id clarè deducitur ex nuperrimè Tridenti edito insigni opere Vindicante Votum illud, quòd vocant Sanguinarium contra Crises Trinominis Auctoris, id est, *Lamindi Pritanii*, *Antonii Lampridii*, ac *Ferdinandi Valdesii*. Auctor istius lectu dignissimi Libri se dicit Octavium Valerium. Atque adeò, si Vota ista in Sicilia nuncupata, ubi usque in hodiernum diem frequentantur, non sunt orta ex approbatione positiva Revelationum privatarum, neque alibi ex tali approbatione orientur. Quibus equidem satisfactum est objectioni; sed timeo, ne non etiam fecerim satis, & pietati erga Virginem illibatam, & voluntati D. Eusebii Amort, qui hac repetita, utpotè minimè ad propositum pertinente, & vi attracta mentione Voti hujus pro tuenda Immaculata Conceptione Virginea usque ad effusionem sanguinis, & mortem, primò videtur velle ostentare suam eruditionem, & notitiam, quam de hoc Voto habet; secundo conatur illud implicite saltem reprobare, dum tamquam malum Christianis timendum proponit. Sicuti primò ceu meræ vanitati immorari operæ præmium non est, ita alterum omnino transire haud oportet.

65. Atque ante omnia Anti-Agredano salutaris moniti locò in aurem dicere liceat sequentia verba, quæ Lamindo Pritanio sic se vocanti inculcavit mox laudatus Candidus pag. 29. inquiens: *Præclariùs opinor, se gessisset Pritanius (ego ajo D. Amort) si suam in hanc messem non immisisset falcem: rationem hujus adde-*

addere volui petendam ex eodem Candido pag. 7. num. 7. ubi hæc scribit: *Hiscæ votis, ac juramentis, eorumque incremente in dies consuetudine, facile dictu non est, quantum incrementi cœperit pietas in Deiparam sine labe conceptam, quàm profundas radices in votentium animos egerit Virginæ immunitatis persuasio.* (N.B.) *Hinc factum est, ut quotquot aversos habuerat ejusmodi immunitas, eosdem hostes experta sint immunitatis vota, & sacramenta.* Hæc Candidi dicta candidè insinuare volui D. Amort, ne impugnando vota ista se ulterius suspectum reddat de sinistra erga cultum, vel Mysterium Immaculatæ Virginis &c. opinione. Si ulterius quid desideret Benevolus Lector de præsentia materia, consulere placeat Tractatus, qui tam piè, quàm doctè pro his votis sunt editi ab exteris, & Franciscanis, præsertim recentissimum Tridenti vulgatum, & præcedente numero indicatum.

66 Ne verò penitus jejundè videar pertractâsse objectum pulcherrimum, & fœcundissimum, duas rationes ex insigni Libro à Clarissimo P. Benedicto Piazza Panormi primùm 1747. impresso, & *Causa Immaculatæ Conceptionis* inscripto, perpendendas Mariano Lectori offero, quibus confici videtur, quòd simplex votum defendendi illibatam Conceptionem afferat obligationem tuendi eam (defensione scilicet negativa, seu non abnegandi illam) usque ad extremum mortis discrimen, atque adeo usque ad sanguinem. Argumenta illa apud laudatum Piazza act. 7. art. 3. num. 314. sic sonant, „ Primum argumen-
 „ tum: Non aliundè mortis discrimen defendendi
 „ piam sententiam immutare potest, quàm ab aliquo
 „ impiissimò Tyranno, qui necem minitetur, nisi,
 „ & contra legem Pontificiam, & contra votum serio
 „ asseras, B. Virginem cum originali peccato con-

ceptam fuisse. Tam barbarum facinus ab hoc tyranni-
no non in alium finem intentari, prudenter præ-
sumere possumus, nisi in odium, seu contemptum,
vel legis Pontificiæ, vel voti, vel saltem pii sen-
sûs, & cultûs Immaculatæ Conceptionis (uterque
enim pius declaratus est ab Ecclesia); cùm ergo hu-
iusmodi contemptus sit intrinsecè malus (contemp-
tus enim non tantùm legis, sed & cuiuscumque
pii operis ex se malus est), ne huic contemptui ob-
secundemus, mors utique nobis est eligenda.

67 „ Alterum argumentum : qui piam senten-
tiam, interposita voti, vel iuramenti religione de-
fensurum se spondet, sibi firmiter persuadet, illam
esse veram, quin ad hanc intimam persuasionem
auferendam vis ulla extrema sufficiat. Veniat ergo
tyrannus, & necem tibi comminetur, nisi asseve-
res, piam sententiam esse falsam, affirmando, B.
Virginem originali peccato infectam fuisse. Si mo-
rem geras, nonne reluctante conscientia falsum
crimen SS. Dei Genitrici affinges, ac veluti falsum
testimonium in eam dices? Sed quid de falso testi-
monio sentit Lampridius? (N. B. Lampridius ut
supra dixi, acerrimè impugnavit vota tuendi Im-
maculatam Conceptionem, usque ad sanguinem)
veniat, inquit, impius mortem nobis comminandò, nisi
..... falsum testimonium dicamus, &c. minimè ob-
temperandum est, fortiter vita danda est. Hoc argu-
mentum probat, non solùm voventi, sed etiam
cuicumque firmiter sustinenti piam sententiam,
obligationem adesse eam defendendi usque ad san-
guinem, ut de se ipso luculenter testatur Henri-
cus Spondanus tom. 1. Contin. Annal. Baron : ad
annum 1350. num. 4. qui narrata repentina mor-
te cuiusdam Pauli publicè concionantis Cracoviæ

„ contra piam sententiam subjungit : Nos sanè pro
 „ assertione Immaculatissimæ Conceptionis Deiparæ
 „ Virginis , ejusque propugnatione paratissimi esse-
 „ mus , toties vitam profundere , quoties continge-
 „ ret , eam in dubium vocari , idque ex toto animo
 „ scribimus , & profitemur , &c.

Hæc duo sunt argumenta , quæ pensanda relin-
 quo cuivis erudito Lectori. Cæterùm ea mihi in-
 fedis opinio , neque in Bavaria deesse tam magnani-
 mos Illibatae Marianæ Conceptionis assertores , qui
 pro ea tuenda vitam , & sanguinem fundere sint
 parati , quibus , & lubens accedo , licèt illis annume-
 rari fortassis timeat D. Amort.

ARTICULUS IV.

EXCUTITUR SEXTUM PUNCTUM

Excussionis Primæ Partis.

68 **P**unctum sextum tale est apud Criticum
 pag. 28. „ Sexto dolet (Apologista)
 „ art. 3. quòd in Historia Controversiæ Agredanæ
 „ omiserim *Responsiones doctas* Postulatoris in Causa
 „ Agredana ad objectiones Reverendissimi , ac Illus-
 „ trissimi Promotoris fidei , dolo ne , an metu sic ege-
 „ rim , se ignorare fatetur. Potuisset tamen , ac de-
 „ buisset scire , me nec dolo , nec metu ad eam omis-
 „ sionem permotum esse , cum earundem responsio-
 „ num meminerim , atque pro omissionis causa ipsa-
 „ rum earum insufficientiam ad acquiescendum res-
 „ ponsis , prout SS. Dominus Noster in sua ad Minis-
 „ trum Generalem Epistola declarat , aperte reddide-
 „ rim. At verò Apologista discurrit. Sanctissimus
 „ Dominus Noster responsiones illas doctas vocat,

„ sint doctissimæ, non reuoc. At num ex eo, quod
 „ doctæ sint, sequitur eas propterea à Summo Ponti-
 „ fice sufficientes repertas esse ad acquiescendum ref-
 „ ponis sine novo examine Causæ Agredanæ? Id
 „ adeò non sequitur, ut Pontifex in sua Epistola ma-
 „ nifestè contrarium declaret, dum actu institui no-
 „ vum examen præcipit. Non itaque obligatus eram
 „ ad inferendum meæ Historiæ integrum Tomum
 „ Responsonum insufficientium, molestum emptori.
 „ Sperabam hanc accessionem Causæ Agredanæ rec-
 „ tius imponendam Patronis, & Marsupii Agreda-
 „ nis: Eodem loc. fol. 24. Apologista fatetur in fine,
 „ se textibus Italicis ex Civitate Mystica desumptis
 „ substituisse Latinos, prout hi in Versione Latina
 „ Augustana leguntur, paucis exceptis, nimirum iis,
 „ in quibus Italica, & Latina Versio inter se, vel
 „ utraque à textu Hispanico discordare videtur. Sub-
 „ sistamus paulisper. Fatetur proin Apologista, tam
 „ Versionem Italicam, quàm Latinam in aliquibus
 „ locis à textu Hispanico discordare. Si discordat uter-
 „ que textus, cur me corruptionis, imposturæ, & fal-
 „ sæ expositionis convictum arguit? An erat corrup-
 „ tor, impostor, & falsationis reus ipsemet Postulator
 „ in Causa Agredana, dum Summo Pontifici, & Emi-
 „ nentissimis Patribus Versionem Italicam falsam à
 „ textu originali discordantem nomine totius Ordini-
 „ nis in Defensionem Causæ Agredanæ allegat? An
 „ corruptor, impostor, aut falsationis reus ipsemet
 „ Interpret Latinus eximium Ordinis Seraphici decus,
 „ dum textum Latinum à textu originali Hispanico
 „ discordantem toti Orbi obtrudit? Si autem hi, nec
 „ impostores, nec corruptores, nec falsarii jure me-
 „ ritò dici possunt, dum ille Versioni Italicæ credi-
 „ dit, & iste sensum textus Hispanici non rectè est
 „ asse-

„ affectus , nec mihi impostoris, corruptoris, aut fal-
„ sarii pessimum nomen sine gravi calumnia congruit,
„ dum Versioni Germanicæ sine suspitione notabilis
„ variationis, in aliis Versionibus timendæ, credidi, aut
„ quia Versionem Germanicam immediatè ex idioma-
„ te Hispanico à sæculari Presbytero probo, ac in-
„ differenti factam, neutiquam inferiorem, ac infide-
„ liorem Versione Latina à membro Seraphici Ordi-
„ nis adornatam, judicandam censui.

„ Ibidem à fol. 25. usque ad fol. 229. Apologista
„ affert responsiones Postulatoris in Causa Agredana,
„ quas ad objectiones Reverendissimi, ac Illustrissimi
„ Promotoris fidei coràm Summo Pontifice, ac Emi-
„ nentissimis Patribus proposuit. Miror, quòd Apo-
„ logista proponere voluerit responsiones sine objec-
„ tionibus, cum tamen mihi vitio verterit, quòd pro-
„ posuerim objectiones sine responsionibus. Hæ certè
„ sufficienter intelligi nequeunt, nisi in meo opere,
„ cui titulus: Historia Controversiæ Agredanæ, le-
„ gantur ipsæ objectiones Reverendissimi Promotoris
„ fidei. Quomodò enim in Philosophia, aut Theolo-
„ gia rectè intelligi poterunt solutiones objectionum,
„ aut ferri rectum de earum soliditate, aut infirmita-
„ te iudicium, nisi cum ipsis objectionibus attentè
„ conferantur? Ad eas itaque Lectorem remitto, at-
„ que Apologistam interrogo, quid Patroni Causæ
„ Agredanæ evincere per omnes has responsiones so-
„ litarias conentur, aut evictum putent? Respondet
„ Apologista Part. 1. Art. 2. P. 2. num. 18. fol. 19. ni-
„ hil aliud postulari, quàm probabilitatem Revela-
„ tionum Agredanarum, sic enim scribit: quòd Agre-
„ dani nihil aliud postulent à Sede Apostolica, quàm
„ ut Revelationes hæ approbentur ceu probabiles, ex
„ actis Causæ Beatificationis infra ponendis, sole me-

ridiano clarius est. Ex hac confessione liquet, à Pa-
 tronis Causæ Agredanæ nihil aliud quæri, nisi ut
 ipsis concedatur probabilitas Revelationum Agre-
 danarum. Si loquantur de probabilitate singularum
 responsionum præfatarum, spectando eas seorsim,
 transmitti fortè posset, quod postulant; at verò si
 sermo sit de probabilitate omnium earum respon-
 sionum simul sumptarum, nulla omnino concedi
 potest tot propositionum seorsim fallibilium unifor-
 mis, ac simultanea veritas, seu quod idem est simul-
 tanæ uniformis veritatis probabilitas. Etiam si in
 alea probabile sit, me quovis determinato jactu jac-
 turum numerum parem, non tamen probabile est,
 me centum jactibus semper jacturum parem nume-
 rum, quia contingentia non procedunt uniformiter;
 & prout Tertullianus loquitur, in multis eventibus
 non est idem exitus. Pari igitur ratione, cum in-
 ter tot responsiones, quarum quælibet potest fallere
 seorsim, difficulter præsumi potest, nullam contin-
 genter fallere. Et sicut non est probabile, hominem
 inter tot mille mortis pericula probabilia evasurum
 simul omnia, ita non est probabile, inter mille ar-
 gumenta fallibilia, nullum fallere. Itaque ex eo,
 quòd Patroni Causæ Agredanæ ad objectiones Re-
 verendissimi, ac Illustrissimi Promotoris fidei red-
 derent responsionem probabilem, minimè conseque-
 retur, complexum omnium responsionum esse pro-
 babile; ex additione enim probabilitatum multipli-
 cantur casus fallibiles, quorum uno deficiente tol-
 litur veritas, & multiplicato numero causarum falli-
 bilium decrescit probabilitas, seu credulitas. Dixi,
 si redderent; neque enim omnes earum responsio-
 nes probabiles censeo. Earum tamen probabilita-
 tem, vel improbabilitatem discutere superfluum du-

co, quamdiu abundant alia de falsitate Revelationum Agredanarum indubia indicia. Sic perorat Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

69 **I**N præfenti Puncto Sexto Criticus, præter alibi confutata, nil nisi quædam nova falsa assert. Hinc breviter expediendus est. Primò ait, se meminisse Responsionum earundem Postulatoris Causæ, à se omissarum, atque pro omissionis causa earundem insufficientiam ad acquiescendum illis, apertè reddidisse. Verum est, meminisse Responsionum illarum in Præfatione Controversiæ, sed ita frigidè, ac tam transeunter, ut ignoret quispiam, quid intelligat per memoratas Responsiones, an intelligat tantùm illa R. P. Prudentii in Causa Agredana Postulatoris acta, quæ ipse D. Amort inseruit suæ Controversiæ, an quid aliud, maximè quia non addit, se responsa illa omis- sisse. Solum enim ait in Controversia in Præfat. pag. 28. *Ex ista (Epistola SS. D. N.) colligitur, Responsiones Postulatoris in Causa Agredana tanti momenti non esse, ut deputatis Theologis, & ipsi Summo Pontifici pro voto, & postulato Agredistarum suffecerint.* Quibus minimè significat, se responsa illa omis- sisse, multò minus se hæc dicere pro reddenda causa omissionis illius. Quare Adversarius hæc iterum falsum dicit. Sanè dum pauca hæc verba in Controversia obiter dicta legi, non adverti statim, à Critico esse dissimulatas, & omis- sas Responsiones Postulatoris ad Animadversiones Illustri- ssimi fidei Promotoris, donec ex ipsis actis expli- catis, quid circa ea fuerit actum, didicerim. Id, quod aliis de ista causa nihil scientibus facilius potuit acci- dere. Hinc si D. Amort voluisset candidum, & verita-

tis amantem Criticum se ostendere, debuisset apertam actorum, & eorum omissionis mentionem facere, vel ea integra cum objectionibus, & harum solutionibus referre, aut integra prætermittere. Neque se satis excusat Amortius per plures expensas faciendas &c. si responsa quoque Postulatoris suæ Controversiæ inseruisset. Ingenui enim, & sinceri Auctoris est, documenta, quæ adducit, & ad rem apprimè faciunt, contemptis etiam sumptibus majoribus, vel integra recensere, vel prorsus omittere, ne iis integrè non prolatis, de illo, de quo scribitur, malè judicetur, aut Lector seducatur.

70 Secundò non renuit, Responsiones Postulatoris esse doctas, non existimat tamen, eas propterea quòd doctæ sint, à Summo Pontifice sufficientes esse repertas ad acquiescendum illis sine novo examine Causæ Agredanæ. Hic aliqua iterum recoquit Criticus, quæ jam satis sunt soluta in Epistola SS. D. N. BENEDICTI XIV. ad Reverendissimum M. Generalem, in qua indicantur puncta, quæ examinanda supersunt, inter quæ tamen non memorantur Responsiones illæ Postulatoris causæ, utpote quæ jam rigidè examinatæ, & ab ipso SS. Pontifice ut doctæ sunt commendatæ. Ex hoc autem, quòd ceu doctæ, per consequens ut prudentes sint agnitæ, sequi dixi, quòd, per animadversiones illis contrarias, Revelationes Agredanæ non fuerint violentis præsumptionibus gravatæ. Hoc Punctum præcipuè pag. 20. & seq. Justæ Defensionis meæ probandum assumpsi, & ad hoc ex principiis juris ibi stabilitum respondeat Adversarius, si velit meam Defensionem impugnare.

71 Tertiò manifestè falsum est, quòd referens partem actorum Agredanorum omisis objectionibus, & Animadversionibus Illustrissimi, & Reverendissimi

fidei Promotoris solas Responsiones Postulatoris Causæ inferuerim Defensionem meam; falsum hoc esse quilibet comperiet, qui dignabitur acta illa in prima Defensionis Justæ parte volvere. Sed quid judicemus modò de D. Amort? Hoc, quòd vel meam Defensionem, quam tamen refutare vult, non integrè, nec obiter quidem, evolverit; nam si tantùm transeunter eam lustrâsset, objectiones illæ in oculos illius incurrissent: vel quòd contra agnitam, & in actis illis visu perceptam veritatem falsum dixerit.

72 Quartò ait, me fateri, quod Versio Italica, & Latina Civitatis Mysticæ in aliquibus locis discordent à textu Hispanico. Ad ista, & alia, quæ de hac materia ab Anti-Agredano hîc repetuntur, jam respondi in præsentî opusculo num. 51. quæ ibi videri possunt.

Quintò tandem repetit rem in mea Defensione prolixè satis discussam, solutis quibuscumque scrupulis, quos hîc ideò innovat, quia credibiliter totam meam Defensionem, quam modò ait se excutere, non lêgit, multò minùs ejus argumenta ritè ponderavit. Oro, velit amicus Lector relegere illa, quæ à pag. 813. ferè usque ad finem meæ Justæ Defensionis disputavi, & ibi reperiet excussum omni ex parte jam esse, quiddam iterum in hac sua excussione profert. Specialiter lubeat recolere, quæ à pag. 821. dicuntur. Et utinam sibi tantùm D. Amort imprimeret, quòd Revelationes privatæ soleant approbari eodem modo, quo multorum aliorum Libri, & Sanctorum Historiæ, & legendæ licentiantur legi fidelibus, ut ait SS. D. N. BENEDICTUS citato loco laudatus. Si hoc enim sibi notaret Criticus, posset sic discurrere: Libri mei, & aliorum Scholasticorum, ac Historicorum possunt legi, neque debent prohiberi, etiamsi plurimas, imò ple-

ras-

rasque probabiles sententias contineant, & quamvis ex his sententiis probabilibus fortè una, & altera in se, & re ipsa falsa sit, & sic tota collectio omnium sententiarum non sit vera: ergo idem dicendum de Revelationibus Agredanis, & aliis privatis, quia hæc eodem modo approbantur, & permittuntur legi, sicut mei, & aliorum Scholasticorum, ac Historicorum Libri.

73 Unum istud argumentum confringit totam vim Responsionis Adversarii, qui satis mirabilis mihi in suo discursu apparet, dum ita loquitur: *si sermo sit de probabilitate omnium earum Responsionum simul sumptarum, nulla omnino concedi potest tot propositionum seorsim fallibilium uniformis, ac simultanea veritas, seu quod idem est, simultaneæ uniformis veritatis probabilitas.* Mirabilis sanè, ac necdum auditus modus loquendi, quòd idem sit: *uniformis, ac simultanea veritas, & simultaneæ uniformis veritatis probabilitas.* Licèt probabilitas fundetur in gravi motivo, hæctenus tamen apud Doctos non fuit eadem, ac veritas: quia omne probabile subjacet periculo falsitatis, & sæpè illud, quod gravibus quoque nixum videtur fundamentis, & verè probabile est, actu, & re ipsa falsum est: ita Alvarez Archi-Episcopus Tranensis solvens objectiones contra Revelationes S. Theresiæ Censura quinta ait ex Aristotele: *multa falsa sunt probabiliora veris*, adeòque potest haberi multarum, imò innumerarum Propositionum seorsim fallibilium, seu probabilium uniformis, ac simultanea probabilitas, seu verisimilitudo, quin habeatur earum simultanea veritas. Pluribus hìc opus non est, qui tamen plura petit, consulat citatis locis meam Justam Defensionem Revelationum Agredanarum. Ast, ut dixi, istud dedi tantùm Critico, quia ad ejus argumentum prosterndum sufficit, ne-

que volui exceptionem facere circa Revelationum plurium complexum, quæ licet fortè fieri posset, necessaria tamen haud est ad responsionem, ac instantiam istam Amortianam dissolvendam.

Tandem Adversarius Responsiones Postulatoris Causæ Agredanæ non censet omnes esse probabiles. Ergo propterea non sunt omnes probabiles? Absit hoc. Sufficit, quòd SS. D. N. BENEDICTUS XIV. eas omnes, nulla exceptione facta, laudârit, *ut doctè appositas*, per consequens ut prudentes, & probabiles. Judicium Amortianum, quod in Causa Agredana malè affectus animus plurimum pervertit, haud considerandum est. Affirmet ille, asserta Agredana non esse probabilia, & jactet abundare alia indubia de falsitate eorum indicia; id tamen iis non oberit, dummodò alii, qui mente indifferente Civitatem Mysticam lustrant, pro iis sentiant. Noverit quoque Criticus solo contemptu, quo plerumque Revelationes Agredanas, & earum vindicias explodit, non solvi argumenta.

CAPUT II.

EXCUTITUR EXCUSSIO PARTIS
secundæ Adversarii.

ARTICULUS UNICUS.

PONITUR TEXTUS ANTI-AGREDANI,
& succinctè refellitur.

74 **A**Dversarius ita loquitur : „ In Parte Se-
 „ cunda Apologista solum reimprimit
 „ Catalogum plus quam octoginta corruptionum cir-
 „ ca textum, & sensum Agredanum, quem Gonzalezius
 „ imprudenter ediderat, at mea Historia Controversiæ
 „ Agredanæ abundè falsitatum convicerat. Quid
 „ agam? Repetamne & ipse meas huic Catalogo Gon-
 „ zaleziano appositæ vindicias? Non repetam. Lec-
 „ torem tamen rogatum velim, ne circa imputatio-
 „ nes tot falsitatum, sibi Lectoris ingenui nomen, aut
 „ æqui Judicis partes assumat, nisi affirmare queat, se
 „ præfatas meas non percurrisse, sed perlegisse vindicias.
 „ Una sola est corruptio prætenfa, quam novus Apo-
 „ logista præ cæteris vocat notabilem, cui proin hoc
 „ loco propria, ac specialis debetur responsio.

„ Part. 2. fol. 253. sic scribit: *Octogesimò secundò*
 „ *impingit falsò Scriptis Agredanis, quòd secundùm ea*
 „ *Christus in Baptismo omnibus baptizandis impetrârît ge-*
 „ *neralem extasim. Est hæc corruptio notabilis, ubi quoque*
 „ *plura de recursu Adversarii ad Versionem Germanicam,*
 „ *quæ hic eum nullatenus salvat, dicuntur. Vide à num.*
 „ 882. Et in Præfato num. 552. Apologista sic scribit:

„ Recurrit hic quidem Adversarius ad consuetum suum
 „ asyllum Versionem Germanicam, verum in ea haud re-
 „ perit speratam immunitatem ab omni labe, vel incuria,
 „ vel fictionis, nam licet error typi in Versionem Germa-
 „ nicam irrepserit, & locò veniæ Verzeichnung sit posita
 „ vox extasis Verzückung, in idiomate Germanico paucis
 „ litteris à priore distincta, hunc tamen errorem prudens
 „ Lector, qualis est Anti-Agredanus, corrigere potuis-
 „ set, & debuisset. Fateor, errorem hunc Typogra-
 „ pho erranti à me tribui potuisse, & debuisse, nisi
 „ ipsamet Revelationes consimilem extasim multis in-
 „ fantium millibus ab Herode occisis tribuissent. Do-
 „ cent enim, omnes infantes occisos ab Herode eli-
 „ cuisse actum Fidei, Spei, & Charitatis per modum
 „ dispositionis ad Baptismum suum sanguinis. V. Ma-
 „ ria de Agreda part. 2. lib. 4. cap. 27. num. 678. sic
 „ scribit: B. Virgo agnovit, quòd omnibus illis in-
 „ fantibus (ab Herode occisis), quamvis ad summum
 „ aliqui eorum duos ætatis annos, alii tantum octo
 „ dies, alii duos menses, & alii sex menses plus vel
 „ minus habuerint, usus rationis fuerit concessus, &
 „ quòd illis profundissima agnitio Divinæ Essentiæ
 „ cum perfecto amore, Fide, & Spe fuerit infusa,
 „ quibus Heroicos actus Fidei, reverentiæ, amoris,
 „ & compassionis erga suos parentes elicuerint. Ita
 „ habent Revelationes Agredanæ. Quis non videt, in
 „ hoc textu infantibus Bethleemiticis tribui quòd-
 „ dam genus extasis, nisi velimus litigare de nomine?
 „ Quomodò enim Divina Essentia profundissimè ag-
 „ nosci, aut Mysteria Fidei ab infantibus disci, &
 „ uniformis omnium assensio subsequi potuerat sine
 „ quodam genere extasis? Si ergo Revelationes Agre-
 „ danæ talem extasim agnoscunt in illis infantibus, an
 „ non pronum erat, dubitare saltem, an non etiam
 „ ad-

„admitteretur consimilis extasis in aliis infantibus, sic
 „testante Versione Germanica? Meum igitur non erat,
 „supponere tamquam alienum à mente Ven. Scrip-
 „ticis eum textum Versionis Germanicæ, qui con-
 „formis erat ejus principiis, & exemplis. Ex his pa-
 „tet, corruptionem præ cæteris notabilem, in qua
 „Apologistæ Agredani me convictum toties clami-
 „tant, non hæere nisi in eorum phantasia. *Crimine*
 „*ab uno*, benevole Lector, *disce omnes* circa corrup-
 „tionum cæterarum spectra inania, & si ingenui no-
 „men meritò prætendis, aut soppone de ingenuo
 „meliora, aut lege meas in Historia Controversiæ
 „Agredanæ vindicias. Hæc sunt Adversarii dicta.

DEFENSIO.

75 **B**ENè, optimè facit D. Amort, quòd
 vindicias suarum non paucarum, nec
 parvarum falsationum, & corruptionum textûs Agre-
 dani non repetat amplius: eas enim commisisse, &
 vel semel pertinaciter defendisse jam sat piaculi habet.
 Dein actum ageret, quidquid ageret pro excusatio-
 ne illarum: sunt enim tales, quæ etiam palpari queunt
 ab illis, qui non solum meum Catalogum corruptio-
 num in parte secunda meæ justæ Defensionis percur-
 runt, verùm & numeros ibi significatos explicant, &
 attendente mente legunt. Sicut ergo Criticus ad suas vin-
 dicias Controversiæ Anti-Agredanæ insertas Lecto-
 rem remittit, ita eundem rogo, ut & meæ Defensio-
 nis Partem Secundam adire, ibique in Præfatione, &
 Conclusionem notata observare, ac tandem arbitrari
 velit, quis æquiores foveat causam, Criticusne in
 committendis, & dein negandis, an verò Agredani in
 imputandis illis corruptionibus?

76 Quæ reddit Criticus ad explicatam à me admodum notabilem corruptionem textûs Agredani, verba sunt prorsus inania. Unum id præstitit subdoluus Criticus, ut nempe vim meæ Defensionis debilitaret, eam mutilavit, paucula ex ea retulit, majora, quibûs priora confirmantur, subticuit. Multiplex erat motivum, quo speratam Adversario immunitatem in asylo Versionis Germanicæ denegavi. Unum tangit, reliqua omittit. Sed strictim attingam singula; prolixius tractata benevolus Lector in fonte suo pag. 752. justæ Defensionis hauriet. Primò itaque mendum Typographi irreplisse Versioni Germanicæ citato loco, quivis advertit, qui textum totum legit, sed hunc prudens Lector emendat, non autem inde ansam attripit, falsum sensum affigendi Auctori. Secundò in promptu adfuit medium etiam aliud notandi, & emendandi erratum ejusmodi Typographicum, nimirum Versio Latina Augustana. Si hanc, imò & alias adhibuit Adversarius ad defendendum suum honorem contra Gonzalezium, quare non etiam iis usus est ad impugnamdam Civitatem Mysticam, & invadendum honorem alienum Ven. Scriptricis? Tertio ipsa excusatio Adversarii ab Interprete (qui in opinione Adversarii est Presbyter eximie probus, & doctus) petita, ipsum accusat, & condemnat; de tali enim Interprete non est præsumendum, quòd doctrinam adeò affinem pestifero Lutherano dogmati, mediante Versione voluisset juris publici facere, si illam in Civitate Mystica legisset. Quarto credi non potest, quòd Augustanus, & alii Librorum Censores, ac viri gravissimi, qui probavêre Civitatem Mysticam, voluissent, aut potuissent approbare tam absurdum assertum. Quintò tandem vocabulum istud *Verzuckung* esse merum errorem Typi, ipsa Versio Germanica demonstrat, dum

ante illas voces *Allgemeine Verzuchung* ponit Litteram Latinam N. quæ designat textum ex 1. Petri 3. v. 21. ad calcem allegatum, non loquentem de aliqua extasi, benè de salute animæ, & emundatione conscientiæ, ac remissione peccatorum per Baptismum. His ergo ex capitibus, ampliùs citatò locò Defensionis justæ declaratis, Adversarii refugium ad Versionem Germanicam nihil ipsi prodesse affirmavi, & affirmo adhuc, & quidem eò confidentiùs, quo majus pondus his meis rationibus ipse Adversarius inesse tacitè insinuat, dum illas nec referre quidem, multo minus refellere audet.

77. Dum verò priora mea motiva transfilit, confidit, se ac honorem suum servatum iri alio novo ratiocinio, ab infantibus Bethleemiticis per Herodem occisis emendicato. Verùm, quòd neque infantes pro ipso pugnent, potuisset discere ex dictis in justa Defensione pag. 746. ubi tota hæc Adversarii objectio jam est soluta. Repetò aliqua ibi asserta. Nunquid in S. Joanne Baptista, & B. Virgine adhuc infantibus, & in utero materno jacentibus, per miraculum anticipatum esse usum rationis, gravissimi testantur Doctores? Jam si ex hoc eorum asserto aliquis inferre vellet, etiam in reliquis omnibus infantibus, dum baptizantur, usum rationis esse, nonne sic inferens verè infans esset in rebus Theologicis? Si ergo ex hoc miraculoso privilegio B. Virgini, & S. Joanni Baptistæ asserto, non licet prudenter ad ordinarium cursum gratiæ argumentari in omnibus omnino infantibus, id neque licebit facere in altero miraculo, & favore extraordinario infantibus ab Herode occisis adstructo. Atque adeò, etiamsi Revelationes agnovissent aliquam extasim (si ita appellari debet usus rationis anticipatus) in infantibus ab Herode occisis, illis per speciale privile-

vilegium, & miraculum indultam, attamen inde prudenter inferri nequit, quòd idcirco etiam agnoverint in infantibus omnibus, dum baptizantur, per cursum ordinarium gratiæ dari ejusmodi extasim. Ast Criticus ipse veretur id inferre, ait enim solum: *Si Revelationes talem extasim agnoscunt in illis infantibus, an non primum erat dubitare saltem, an non etiam similis extasis admittatur in aliis infantibus?* Ergo primum erat dubitare; nolo disceptare, an hoc dubium prudens, ac fundatum sit, sic duntaxat discuro. Si primum erat dubitare, certum non erat, quòd Ven. Scriptrix talem extasim universalem ibi intellexerit: sed si merè dubium, & certum non est, quòd sine ulla restrictione, & limitatione ejusmodi absurdum, & Lutheranis favens assertum, potest impingi Venerabili Scriptrici Personæ in fama sanctitatis defunctæ, cujus scripta à tot viris doctrina, & pietate, ac dignitate Ecclesiastica summè conspicuis sunt plurimum commendata? In dubio nemo præsumitur malus; neque D. Amort præsumere debuisset malignum dogma stante dubio, sed in id incumbere, ut in certam rei veritatem deveniret, consultis etiam aliis Versionibus, quas in Diocesi Augustana facilè habere potuisset, ut in linguâ Hispanica, qua Ven. Scriptrix conscribendo Civitatem Mysticam usa est, & Latina, quæ jam pluribus annis Augustæ, ante editas Observationes Anti-Agredanas, impressa fuit. Profecto si Adversarius pro Defensione sui honoris novit omnia convasare ex Versionibus Latina, Hispanica, Gallica, Italica, & Germanica, cur non & plures etiam Versiones adhibuit, dum alienum honorem Ven. Scriptricis, & tot gravissimorum Censorum aggressus est, maximè quando dubium erat de aliquo verbo, vel textu sensum non sanum faciente? Veritatis studium exigit, ut in du-

bio, singulariter dum agitur de fama alicujus, non statim illud effutiat, quod malè affectus animus suggerit, sed ut suspendatur calamus, & prius omni, qua potest fieri diligentia, in certam veritatem inquiratur. Vide sis amice Lector, quomodò Criticus hic Anti-Agredanus oleum, & operam perdat, cum abolere nititur maculas corruptionum, quibus sua Scripta Anti-Agredana contaminavit. Spectra non sunt inania, nisi fortè in phantasia illa, à qua ortum suum habuere. Sunt veri errores, qui uti virum Religiosum, ac Theologum maximè dedecent, ita omnibus veritatis amatoribus summè displicere debent. Non possumus de Auctore eorum (utut id prætendat) supponere meliora, qui continuo malis prioribus pejora addit.

CAPUT III.

EXECUTIUR EXCUSSIO TERTIÆ

Partis.

UT Criticus, fucò quodam apparentis veritatis, vitia Chronologica manifesta occuleret, statim recitandam sic vocatam Excursionem Tertie mee Partis conscripsit. Spongiam igitur modestæ refutationis applicabo, & absterfo fucò, apertas Adversarii falsitates, & nudam Agredanæ Historiæ veritatem, saltem probabilem exhibebo, quem in finem sit

ARTICULUS I.

PERPENDUNTUR DICTA PRIMA
Excursionis Tertiæ Partis.

78 **Q**UÆ sic sonant: „In hac Parte Tertia
 „ Apologista argumentum meum non
 „ infimum aggreditur, quo ostende-
 „ ram, falsitatem Ærę Vulgaris esse morali certitudi-
 „ ne demonstratam. Sic enim argumentum meum
 „ expressi. Revelationes hæ non conveniunt cum
 „ principiis Chronologiæ moraliter certis. Ergo. Ant.
 „ prob. Moraliter certum est, mortem Christi incide-
 „ re in annum Ærę Vulgaris 28. atqui hæ Revelatio-
 „ nes non conveniunt cum anno 28. Ergo. Min.
 „ prob. Hæ Revelationes ponunt eas notas caracte-
 „ risticas, quæ ostendunt, Christum obiisse anno 34.
 „ Ergo. Ut demonstrarem antecedens, collegi ex Re-
 „ velationibus Agredanis notas Temporum caracte-
 „ risticas, quas manifestè ostendi, cum nullo alio anno
 „ Ærę Vulgaris posse combinari, nisi cum anno Ærę
 „ Vulgaris 34: eas notas characteristicas Lector be-
 „ nevolus ad finem Excursionis præsentis reperiet.
 „ Quo se vertunt Agredani ad declinandum hoc argu-
 „ mentum? Sentiunt difficultatem evadendi telum,
 „ jamque per biennium, quo siluerunt, tentârunt vias
 „ omnes. Nunc tandem prodit Apologista, qui suis
 „ Agredanis duas effugiendi vias reteggit. Asserit pri-
 „ mò, falsitatem Ærę Vulgaris necdum esse à nœ de-
 „ monstratam; verùm quia advertit, machinas pro-
 „ evertenda demonstratione tam solida, nimium esse
 „ fragiles, asserit secundò Ven. Scriptricem non se-

„ qui Æram Vulgarem. Videamus, quid novi robo-
 „ ris subsit huic novo effugio, post desperatam causam
 „ residuo.

„ Primo audacter negat, quòd Ven. Scriptrix se-
 „ cuta sit Æram Vulgarem, nec tamen verbulo, non
 „ dicam solvit, sed nec attingit totum, ac unicum
 „ demonstrationis meæ argumentum, ductum ex
 „ Agredanis notis temporum characteristicis. Ostendi
 „ ego in meis Tabulis, Agredanas notas temporum
 „ Characteristicas nulli annò alligari posse, nisi anno
 „ Æræ Vulgaris trigesimo quarto. Perdidit cau-
 „ sam, si Benevolus Lector ullam in Apologista re-
 „ periat lineolam, qua hanc demonstrationem ver-
 „ bulo attingat, & his notis temporum characteristi-
 „ cis alium annum reperiat. Quamdiu hoc non præsti-
 „ terint Agredani, convictos se fatebuntur, quòd Ven.
 „ Scriptrix in suis notis temporum characteristicis se-
 „ quatur Æram Vulgarem. Secundò conatur evincere
 „ principia, quibus demonstratio mea de falsitate Æræ
 „ Vulgaris innititur, admodum incerta, ac dubia esse.
 „ Ad hoc autem probandum asserit primò &c. Ita An-
 „ ti-Agredanus.

DEFENSIO.

79 **I**Nitium istud more omnium Scriptorum,
 & Tractatum Anti-Agredanorum ab
 Adversario, non tam confectorum, quàm confictio-
 rum, partim vanè, & leviter, partim falsò dicta com-
 plectitur. Uni ex his, tamquam magis præcipuo, aliqua-
 liter inhærebo, cætera levi manu cursim tangam,
 cum jam ex Parte 3. Defens. Justæ attentè perlecta,
 eorum vanitas, & falsitas clarè pateat. Nam ex illa
 liquet falsum, & vanum esse Primò, quòd Adversarius

in controversia, agens de Æra Christi, aliquid aliud demonstrârit contra Civitatem Mysticam, quàm solam suarum putatitiarum demonstrationum incertitudinem. Secundò, quòd Agredani, quo se vertant ad declinandum argumentum Amortianum, reperiant difficultatem evadendi telum. Quod subdit de biennali silentio Agredanorum, uti aliqua ex vanitate, & contemptu Franciscanorum profertur, ita forsan ex mente Adversarii veritati videtur repugnare, de quo superius dixi num. 6. Sed hæc leviora sunt, modò ad caput quoddam gravius.

80 Ait, me audacter negare, quod Ven. Scriptrix secuta sit Æram Vulgarem, nec tamen verbulo solvere, imò nec attingere totum, ac unicum demonstrationis suæ, scilicet fictitiæ, argumentum ductum ex Agredanis notis temporum characteristicis. Sed videamus, quis audacior sit, Criticus, an ego. Ille, dum hæc, quæ modo retuli, falsò dicit: an ego, qui ex ipso Catalogo Amortiano ostendi, quòd V. Scriptrix non sequatur Æram Vulgarem, imò hanc necessariò aliquibus annis præveniat. Perditam vult D. Amort esse causam suam, si Benevolus Lector ullam in mea Defensione reperiat lineolam, qua hanc demonstrationem verbulò attingam. Stet ergo verbis suis Amortius, & tandem se causa cecidisse existimet ex propria, quam sibi ipsi dixit, sententia, postquam ostendero verbulum illud, & lineolam, quam in negotio Agredano plurimùm cæcutientes oculi Anti-Agredani non viderunt. Antequam autem me data fide liberem, notet velim Criticus ex sua Controversia Anti-Agredana, & pag. ejus 113. ac sequente, inter notas characteristicas, quod Ven. Scriptrix sequatur Æram Vulgarem, ab ipso collocari, quòd Revelationes Agredanæ in computo annorum mundi, &

annorum Christi, sequantur Martyrologium Romanum, & conformiter huic dicant, Christum natum anno Mundi 5199. & passum esse anno Mundi 5233, verum ex hac ipsa nota characteristica, & ex Catalogo, quem Amortius suæ controversiæ inseruit, & demonstratum esse cupit, evidenter intuli, Civitatem Mysticam nec explicitè, nec implicitè inhærere Æræ Vulgari, sed eam necessariò aliquibus annis prævenire.

Hoc præmissò, non unicum verbulum, aut lineolam, sed plures lineas ex meæ justæ Defensionis part. 3. pag. 259. & seq. repeto; sic ibi sum locutus:
 „ Ex titulo citato 3. partis Controversiæ Anti-Agre-
 „ danæ, & ex ipsa parte hac 3. ac propositione 1. in
 „ libro Observationum constat, Adversarium con-
 „ stanter imputare Ven. Scriptrici, quòd sequatur in
 „ Civitate Mystica Æram Vulgarem, seu *Dionysianam*.
 „ Hoc autem à Scriptis Agredanis alienum, & sic co-
 „ rum textum, vel sensum ab Adversario corruptum
 „ esse jam ostendit Gonzalezius num. 23. & 24. quòd
 „ patet etiam ex hoc, quia fatente ipso Adversario
 „ fol. 113. Controversiæ: *Verissimum est, quòd Ven.*
 „ *Scriptrix nullibi faciat mentionem Æræ Vulgaris ter-*
 „ *minis explicitis.* Nunc verò evidenter demonstrabi-
 „ tur, quòd neque *implicitè* Æram Vulgarem sequa-
 „ tur. Nam P. 2. num. 134. (uti eam citat Adversa-
 „ rius) nec verbulum habet de Anno Christi, vel
 „ temporum calculo; contra verò num. 138. solum
 „ ait: Quòd Christus conceptus, & natus sit (N. B.)
 „ prout supputat in Martyrologio Romana Ecclesia, à Spi-
 „ ritu S. directa; ista autem supputatio vera est, & certa,
 „ sic mihi insinuatum est, vel (ut habet *Versio Germanica*)
 „ *revelatum est.*

„ Pariter eadem part. 2. num. 1358. & 1359. tan-
 „ tum

„ tum afferit , Christum esse mortuum annò ab Orbe
 „ condito 5233. die 25. Martii ; item Christum anno
 „ ab Orbe condito 5199. esse incarnatum 25. Martii,
 „ & natum 25. Decembris. His annis nati Christi,
 „ si jungas illos 33. annos , & tres menses, quibùs in-
 „ ter homines agebat Servator, habebis ab Orbe con-
 „ dito usque ad mortem Christi illos 5233. annos.
 „ Tandem addit Ven. Scriptrix : *Porrò inter diversas*
 „ *Doctòrum opiniones illam veritati consentaneam esse di-*
 „ *dici , quam in Martyrologio Romano Sancta sequitur*
 „ *Ecclesia.* Ipse quoque Adversarius in sua Controver-
 „ sia pag. 113. affirmat, quod Revelationes Agredanae
 „ in materia Chronologica sequantur Martyrologium
 „ Romanum. Itaque ex hac confessione Anti-Agre-
 „ dani , & assertionem Ven. Mariæ de Agreda aperte
 „ constat, quòd ea, supputando annos Christi nati,
 „ & mortui, non sectetur Æram Vulgarem, seu Dio-
 „ nysianam, vulgò vocatam. Id quod luce meridiana
 „ clariùs demonstro. Juxta calculum Romani Mar-
 „ tyrologii ad diem 25. Decembris, Annus Nativitatis
 „ Christi incidit in septingentesimum quinquagesi-
 „ mum secundum ab Urbe condita, & quadragesi-
 „ mum secundum Imperii Octaviani Augusti, ac Olym-
 „ piadem 194. atque adeò, ipso Adversario teste,
 „ Chronologia Agredana abhudit ab Æra Vulgari,
 „ juxta quam (prout in Cathalogo Romanorum Con-
 „ sulum in Controv. D. Amort, fol. 216. videre li-
 „ cet) annus primus Christi nati, non in annum Ur-
 „ bis conditæ 752. sed 754. vel 755. non in Olym-
 „ piadem 194. sed 95. incidit ; ergo evidens est ex ipso
 „ Cathalogo Amortiano, quod Ven. Maria de Agre-
 „ da cum Martyrologio Romano, duobùs, vel tri-
 „ bùs annis in sua Æra præveniat Vulgarem. Hoc dis-
 „ crimen, utriusque Æræ etiam ex eo fit liquidum ;
 „ quia

„ quia annus *Æræ* Vulgaris primus est ipse 44. vel
 „ 45. Imperii Octaviani Augusti, cum tamen juxta
 „ Martyrologium Romanum, proinde & Ven. Scrip-
 „ tricem annus primus nati Christi sit 42. dicti Im-
 „ perii Augusti. Ecce manifesta exempla adfunt, quòd
 „ Chronologia Agredana *explicitè* aliam, quam Vul-
 „ garem *Æram* sibi sectandam selegerit, quod in se-
 „ quentibus pluribus palam fiet. Unde evidenti seque-
 „ la fluit, Criticum istum pro fundamento suarum
 „ Crisium Anti-Agredanarum posuisse enormem cor-
 „ ruptionem textûs, & sensûs Agredani.

81 Hæc sunt plura verbula, & plures lineolæ,
 quibus & attigi, & evidenter ex ipso Amortiano Catha-
 logo dissolvi notam characteristicam, qua, affictam
 Ven. Scriptrici *Æram* Vulgarem, stabilire cupit Anti-
 Agredanus; imò ex hac nota, & Cathalogo illo de-
 duxi clarâ consequentiâ, à Ven. Scriptrice minimè
 computari annos Christi secundum *Æram* Vulgarem,
 utpote quam duobus, vel tribus annis prævenit, ut
 inde nec Natalis Christi in primum annum, nec mors
 ejusdem in annum 34. *Æræ* Dionysianæ, seu Vulgaris
 incidat. Itaque perdita est Causa Amortiana. Cæter-
 ras quoque notas undeunde petitas, à me etiam tac-
 tas, & quantum ad præsens institutum necesse erat,
 sufficientissimè confutatas esse, levi negotio intelliget,
 qui non gravatur legere, quæ in justa Defensione à
 pag. 303. & sequentibus scripsi: verum de ista mate-
 ria inferius redibit sermo. Interea ex his paucis conii-
 cere potest quivis prudens, & indifferens Lector,
 quòd Adversarius in Causa Agredana omnis penè sin-
 ceritatis, & veracitatis videatur esse oblitus, verita-
 temque etiam apertam, omnibus viribus conetur oc-
 cultare, aut manifestis falsitatibus contaminare. Estne
 ejusmodi homini fides aliqua habenda, dum scribit

con-

contra Civitatem Mysticam? Caterum id sibi etiam notet Criticus, sicut Ven. Scriptrix Æram Vulgarem non est sectata, sed alium computum temporum (saltem in systemate Cathalogi Consulium ab Amortio statuti) sibi selegit, ita neque me in Defensione justa Revelationum Agredanarum, aut hic in ejus continuatione tueri Æram Dionysianam; sed solum in id intendere, ut probem Adversarii asserta, & principia contra Chronologiam Civitatis Mysticæ producta, nec certa esse, nec probabilitati Scriptorum Agredanorum obstare.

ARTICULUS II.

EXCUTIUNTUR ULTERIORA

dicta Anti-Agredani de Cathalogo Consulium Romanorum.

82 **S**IC loquitur pag. 33. „Asserit primo, *fastos*
 „ *Consulares incertos esse.* Ad hoc respon-
 „ deo distinguendo: incerti sunt ante eorum coordi-
 „ nationem ex monumentis Synchronis innumeris Blan-
 „ chinianam, concedo. Post coordinationem Blan-
 „ chinianam, nego. Agredani, aut evertant Ordinem
 „ Romanorum Consulium, quem Franciscus Blanchi-
 „ nus CLEMENTIS XI. Prælati Domestici, im-
 „ mensa eruditione ex antiquis inscriptionibus, & do-
 „ cumentis, cum serie actorum Synchronis, Romæ anno
 „ 1723. edidit, aut fateantur, causam suam ex fastis
 „ Consularibus ritè à Blanchino coordinatis, tanquam
 „ fundamento certo, & immobili impugnari. Causâ
 „ ceciderim, si benevolus Lector in Apologista ullum
 „ reperiat verbulum, quò vel unicum Blanchinianum
 „ Consulium saltem tenet à sua sede dimovere. Sic ite-
 rum

rum contra meam justam Defensionem detonat
Amortius,

DEFENSIO.

83 **L**Audo Franciscum Blanchinum, nec gloriæ, quam ob peritiam rei Chronologica apud eruditos Scriptores consecutus est, quidquam demptum volo: eo tamen adigi haud possum, ut existimem, notitiam temporum ab ipso extra omnes dubii cujusvis tenebras, ac in clara veritatis, & certitudinis luce esse collocatam. Esto Blanchinus deduxerit sua ex Synchronis, & coævis Scriptoribus; sed quibus fuere hi coævi? postremis in Cathalogo recensitis Consulibus: ita ait Amortius pag. 223. Jam autem in mea Defensione justa pag. 270. docui, incertum esse suffragium, quod ex his Authoribus, qui solum ultimis Consulibus sunt coævi, & ex eorum documentis petitur. Etenim agitur hinc de tota serie Consulari: ad hanc sciendam requiritur imperturbata notitia anni primi conditæ Urbis, ac primæ Olympiadis, ut ex ipsa Amortiana Controversia perspicuum est. Ast, ut certò assequamur annum illum primum conditæ Urbis, ac Olympiadum, necessaria videntur indubitata documenta Synchrona, ac coæva ipsi initio Urbis Romæ, ac Olympiadum, ut palàm est: qualia tamen nec D. Amort, nec Blanchinus, nec alius adhuc potuit producere. Atque adèd tota series Consulium, quæ, ceu basi, anno primo Urbis conditæ, ac Olympiadum insistit, manet incerta, cum ejus basis certa haud sit. Minimè igitur videbatur requiri, ut unum, vel alterum Consulem sua, quam Amortius ei assignavit, statione moverem. Id enim nimis parum mihi fuisset, aggressus sum omnes: dum vero omnes, vel totam

seriem Consulium è certa possessione dejeci, etiam unus, & alter in ea haud persistet. Rogo, velit amicus Lector, revolvere, quæ de hac re in Defensione justa à pag. 261. dixi, ubi allegavi quoque clarissimos Patres Schnart, ac Daude Historiographos recentissimos, ac nominatissimos, qui licet post Blanchinum scripserint, hujusque fundamenta credibiliter non ignoraverint, magnam nihilominus incertitudinem agnoscunt inesse factis Consularibus. Citato loco etiam dissolvi breviter alia adminicula, quibus fulcire laborat Criticus suum Cathalogum.

Demùm quidquid de certitudine, vel infallibilitate sit Cathalogi Consulium Amortiani, hoc certum est, ex eo ipsum D. Amort efficacissimè impugnari, & de evidentibus contradictionibus, quibus sua Scripta Anti-Agredana inficit, convinci. Quod statim apparebit, cum brevem indiculum eidem Cathalogo apposuero, quod sufficeret ad Causam Agredanam tuendam, & Anti-Agredani insultus retundendos, etsi cætera omnia, quæ hic, & in Defensione justa attuli, nihil probarent.

His à me Scriptis, & ab Amanuensi jam descriptis ad meas manus primum pervenit diu antea desiderata, & magnò studiò conquisita Chronologia universalissima clarissimi Domini Angeli Flerchen edita Hildesii anno 1742. ac SS. D. N. BENEDICTO XIV. dicata. Quæ ad alia properantem fecit paulisper subsistere. Nam illa est, cujus Cathalogum Consulium, æquè ac Blanchini, D. Amort existimat penitus esse certum, & demonstratum. Ita enim dictus Amort in sua Controversia pag. 221. asseverat: *Demonstranda etiam foret ipsa series Consulium, nisi Blanchinus, & (N.B.) Flerchenius in sua Chronologia edita Hildesii anno 1741. voluit, vel saltem debuit scribere 1742. & dedicata SS. D. N.*

BENEDICTO XIV. partim ex antiquis Scriptoribus Romanis, partim ex Numismatis, partim ex antiquis inscriptionibus eam tam luculenter demonstrassent, ut in hac materia oleum, & operam perderem. Ergò series Consularis Floercheniana, teste D. Amort ex Scriptoribus Antiquis Romanis, Numismatis, & vetustis inscriptionibus est evidens, demonstrata, ac demonstrativè certa. Ast inde sequitur, seriem Amortianam Consulum, utpote Floerchenianæ undequaque adversantem, esse demonstrativè, & evidenter falsam. Id enim, quod demonstratæ conclusioni opponitur, certò, & demonstrativè falsum esse scimus. Itaque Cathalogus Floerchenianus, à capite usque ad calcem, cum Amortiano pugnat, dum singulis Consulatus alium annum Æræ Vulgaris (quam D. Floerchenius ab Æra vera Christi non distinguit) apponit. Unde secundo, Consulatum duorum Geminorum, quem Adversarius figit ad annum 28. Æræ Vulgaris, rejicit Floerchenius ad annum 30. & sic in notabilissimo puncto hic ab illo differt. Ex quo sequitur, quòd Christus non anno 28. (ut tanquam certum & evidens haberi imperat Amortius) sed 30. Æræ Vulgaris fuerit mortuus, cum teste eodem Amortio certò, & infallibiliter mors Christi in Consulatum duorum Geminorum inciderit. Tertiò Anti-Agredanus in Cathalogo suæ Controversiæ inserto pag. 209. anno 72. ante Æram Vulgarem statuit *L. Gellium Poplicolam*, & *Cn. Aufidium Oresten* Consules: anno 71. *M. Licium Crassum*, ac *Cn. Pompejum Magnum*: anno 70. *Or. Hortensium*, & *Or. Cæcilium Metellum*; sed hæc nulla ratione consonant cum serie Floercheniana, in qua non tantum pag. mihi 188. pro anno 72. designantur Consules *M. Terent. Varro Lucullus*, & *Cnejus Cossius Varus Longin*, sed & illi, quos uno hoc anno conjunxit D. Amort, in duos alios annos dividuntur, addito semper alio

alio Collega. Nam D. Floerchenius anno 71. antecedente Æram Vulgarem refert, fuisse Consules (N.B.) *L. Gellium Poplicolam*, & *Cn. Corn. Lent. Clodian.* Anno verò 70. (N. B.) *Cn. Aufidium Oresten*, & *P. Corn. Lent. Sura.* Quartò Amortius in sua serie Consulari pag. 219. Controv. recenset quinque Consulatus Caii Cæsaris Caligulæ, cum D. Floerchenius fol. 189. quatuor solum numeret. Quintò Anti-Agredanus Consulatum quartum Caii Cæsaris Caligulæ cum C. Sentio Saturnino annectit anno 40. Æræ Vulgaris, & D. Floerchenius laudato loco cum differt ad annum 42. Vide quomodo series Consulatum Floercheniana Adversario demonstrata totum Cathalogum Amortianum concutiat, ac locò moveat, & simul authorem suum, seu D. Amort, manifestæ falsitatis arguat: falsum enim est, quòd D. Floerchenius seriem Consulare Amortianam (prout tamen Adversarius pag. 221. Controv. jactare præsumit) ex Numismatis, scriptis, & inscriptionibus antiquis luculenter demonstrarit, cum series Floercheniana ab Authore suo Doctissimo eleganter elaborata, per omnia opponatur Cathalogo Amortiano, & inde hunc magis destruat, ac falsum reddat, non verò confirmet, aut demonstrat.

Dein dato, quòd Floercheniana Consularis series integra cum Amortiana conveniret, nihil pro se inde eliceret Criticus; nam Chronologus ille certè celeberrimus, nimirum D. Floerchenius, non obstante serie illa Romanorum Consulatum fol. 49. affirmat, Æram Dionysianam esse Æram veram Christi: ergo ex serie tali Consulari Criticus non potest evidenter inferre, quòd Æra vera Christiana Vulgarem antevertat quinque, aut sex annis. Videat benevolus Lector, quòd D. Amort proprio gladiò se, ac sua asserta trucidet. Fortassis, & Blanchino sæpius contradicit, & utinam hujus

jus Cathalogum obtinere possem! Interea satis est, quòd Floerchenio, à quo seriem Consularem in claro demonstrationis lumine positam deprædicat, continuò adverteretur.

ARTICULUS III.

ALIQUA MINORA DE AUTHORITYTE

Josephi Judæi excutiuntur.

84. **C**RITICUS pag. 33. scribit de me: „Afferit
 „secundò, *authoritatem Josephi circa hanc*
 „*materiam nullius fidei esse.* Et cur istud? Rationem
 „reddit Apologista; quia culpatur tanquam infidus,
 „præsertim circa annos Herodis, à gravissimis Autho-
 „ribus; v.g. à Baronio, Saliano &c. imò quia con-
 „vincitur sæpius errasse. Et ubi erravit? Ubi testatur,
 „Herodi adhuc adolescenti quindecim annorum Gali-
 „læam regendam commissam esse; & quia scribit, An-
 „tipatrum Herodis Patrem fuisse Idumæum, & quia
 „scribit, Herodiadem, quam Herodes Antipas tulit,
 „fuisse uxorem illius Herodis, quem Rex Herodes ex
 „Mariamne Simonis Pontificis filia procrearat, cum
 „tamen Evangelium testetur, Herodiadem fuisse uxo-
 „rem Philippi. Hæc nimis levia sunt, quam sufficient
 „ad extenuandam Josephi fidem circa acta publica
 „coæva, aut circa acta Herodiana desumpta ex *Nico-*
 „*lao Damasceno* Herodis Aulico. Authores allegati
 „Baronius, & Salianus &c. ante reperta documenta,
 „erant Æræ Vulgari additi; hinc cum Josephi do-
 „cumenta, cum hac Æra combinari non possent, co-
 „gebantur Historici attenuare fidem. Verum D. *Fran-*
 „*ciscus Biacca* integris duobus Tomis in 4. Neapoli

1728. editis sub titulo : Trattenimento Istoricò,
 e Cronologico, &c. adversus Calinum ex instituto
 fidem, & auctoritatem Josephi vindicat. Quòd He-
 rodes scribatur Juvenis quindecim annorum, dum
 illi Galilæa regenda traditur, non probatur erra-
 tum, cum habeamus exempla recentia ante oculos
 suscepti à Juvenibus Principatûs, Regni, aut Impe-
 rii. Quòd Herodem Josephus Idumæum scripserit,
 verissimè scripsit; perque hoc insigne argumentum
 præbuit boni Historici, eò quòd in hac re non cœco
 modo secutus sit Nicolaum Damascenum, suum
 alioquin Ducem in Herodiana Historia. Si denique
 Josephus errâsset circa concubinam Herodis, cen-
 sendum, Historias Concubinarum, & genus non
 pertinere ad acta publica, atque ad acta Herodis Magni,
 desumpta ex Nicolao Damasceno, de quibus solis scrip-
 si, ac etiamnum contendo, seclusis amanuensium
 erroribus, moraliter certa esse Josephi cœvi testimo-
 nia. Dico : seclusis amanuensium erroribus : neque
 enim etiam istud excedit morem properantis cala-
 mi, ut pro Philippo scribatur Herodes, cum id ipsum
 contigerit in Historia Controversiæ Agredanæ fol.
 240. ut bis pro nomine Augusti, de quo totus ser-
 mo, scriberetur nomen Herodis. Cæterum Apologista
 vim mei argumenti cautè dissimulat, dum solius
 Josephi auctoritati illud inniti innuit. Longè aliis
 limitibus stringitur, & stringit, quod affero, prin-
 cipium. Requiro namque etiam circa acta publica
 cœva ad fundandam moralem certitudinem con-
 sensum testium. En verba, quæ præmissi meæ De-
 monstrationi fol. 203. & 204. *Moralem certitudinem*
voco, quæ omne prudens dubium, aut formidinem excludat
de opposito. Talis certitudo habetur de existentia Madriti,
aut Londini, &c. ob consensum idoneorum testium : ex

„ hoc ergo principio testimonium Josephi, ubi consentiunt
 „ documenta Scriptorum Gentilium (v.g. documenta Con-
 „ sulatum Romanorum à Blanchino eruditione singu-
 „ lari collecta) præsertim circa acta publica, aut acta
 „ Herodiana notoria ac adiaphora, quæ exscripsit ex Ni-
 „ colao Damasceno Herodis aulico, pro moraliter certo re-
 „ cipiendum est, nisi in casu particulari extraordinario
 „ occurrat erroris iudicium. Itaque Agredanæ Causæ
 „ Patronis incumbit, ut ostendant, testimonium Jo-
 „ sephi fallere circa acta publica cœva, non obstante,
 „ quòd cum ejus testimonio consentiant documenta
 „ Scriptorum Gentilium, desumpta ex ritè coordinato
 „ per Blanchinum ordine Consulatum. Nî hoc præ-
 „ stiterint, Lector benevolus agnoscat, victas ab Agre-
 „ danis, quoad auctoritatem Josephi in hoc puncto, præ-
 „ beri manus. „ Hæc Criticus. Quibus brevis sequens
 obiicitur

DEFENSIO.

85... **P**RO extenuanda auctoritate Josephi, in
 mea Justa Defensione allegavi Baro-
 nium, Salianum, Gelasium Hieber, Ignatium Schi-
 varz, Brietium, qui non omnes erant Æræ Vulgari
 addicti. Certè Salianus, ac Schivarzius unò anno præ-
 veniunt Epocham Vulgarem. Baronius quoque in de-
 signando Natali Christi, non adhibuit Æram Vulga-
 rem, præcurrens eam duobus annis, licèt id verifimi-
 liter fecerit ex erronea credibilitate, qua sibi persuasit,
 eam duobus annis priùs capisse. Vide de hoc Grave-
 sonium Histor. Eccles. tom. 3. Colloq. ult. fol. mihi
 156. Spondanum in Epitome Annal. Baronii in appa-
 ratu ad finem. In Defensione Justa etiam ex Clarissimo
 P. Schivarz retuli, quòd in *Quæstione de annis Herodis,*
 nil

nil ob stare videatur Josephi autoritas contrarium, statuen-
 tis, utpote sibi in Chronotaxi contradicentis, nec sa-
 tis accurati in distinguendis annis, silentioque invol-
 ventis res celeberrimas, ac publicè gestas. Verùm si
 isti, quos laudavi, Authores, Adversario non arri-
 deant, adeat doctissimum P. Cherubinum à Spiritu
 S., qui in Critica Sacra per multas paginas inquit,
 quanam fides in re Historica sit tribuenda Flavio Jo-
 sepho. Adducitur ibi ab eo numerus non parvus Scrip-
 torum pro Josepho sententium, ast & producantur
 duplo ferè plures contra ipsum stantes. Discutitur
 Quæstio illa omni diligentia in utramque partem, nec
 quidquam relinquitur, quod, vel fidem Josepho con-
 ciliare, vel minuere possit, ac tandem concluditur,
 incertum esse, cujus fide, & autoritatis sit Flavius
 Josephus in illis, quæ non clarè contra S. Scripturam,
 adeòque apertè falsa existunt. Quid autem subsidii ad
 certitudinem moralem eruendam afferet ille Scriptor,
 de quo incertum, cujus fidei, & autoritatis sit?

186 Quòd anno decimoquinto Herodi jam fuerit com-
 missa Galilæa, non tam à me, quàm peritissimis Histo-
 ricis exsufflatur, quales certè sunt P. Schivarz, & Gra-
 vesonius, quorum posterior aliàs est addictissimus Jo-
 sepho, ejusque autoritatem magni facit. Ratio unica
 denegandi in hoc puncto fidem non est sola ju-
 ventus Herodis; sed tot, & tanta facinora majorem
 ætatem exigentia, quæ à Josepho, juveni Herodi guber-
 nacula Galilææ tenenti, adscribuntur. Dein Nicolaus
 Damascenus, ex quo sua Josephus exscripsit, ait, annos
 viginti quinque fuisse natum Herodem, dum ei com-
 missa fuit Galilæa. Errores Amanuensium non excu-
 sant Josephum, ut jam dixi in Defensione justa: sive
 enim ex errore Amanuensium, sive ex intentione, aut
 negligentia Josephi fallat ejus Historia, & à vero aber-
 ret,

ret, jam fidem certam, & indubitatam non meretur.
Vide Defens. Just. pag. 274.

Si Herodes fuit Idumæus, tunc Nicolaus Damascenus Aulicus Herodis in hujus gratiam fuit mentitus, scribens, eum fuisse de nobilissimo genere Judæorum: verum si Damascenus in hoc puncto publico non erubuit mentiri, certè timendum est, ne sapius circa alia facta publica Herodiana ausus fuerit falsum litteris prode-
dere contra propriam mentem, & conscientiam, & fortassis studio Regnum Herodis, in gratiam ipsius, voluerit abbreviare, ne Author dicatur illius crudelis stragis infantum, sicut hanc nec ipse Damascenus, nec Josephus referant in suis Historiis, haud dubiè illam ex industria occultantes. Ex quo intuli, etiam Josephi (qui Duce[m] secutus est Damascenum, ex eo sua describens) Historiam Herodianam jure æquissimo in dubium vocari posse, nec ei certum, & firmum deberi assensum. Hoc meum erat argumentum, quod Adversarius integrum non retulit, ne ejus efficacia notaretur, quam minimè enervat suis dictis, substantiam rationis meæ ne tangentibus quidem. Plura videre placeat in mea Defensione pag. 275. Inde colligis, non esse moraliter certa Josephi coævi testimonia, acta publica Herodis Magni defumentis ex Nicolao Damasceno, prout tamen tanquam certa nobis ea vult vendere Anti-Agredanus.

Ut ad cætera quoque respondeam, si Criticus vult, Herodiadem fuisse Concubinam Philippi, cui ablata fuit, agit contra textum Evangelii vocantis eam *Uxorem Philippi*. Licet autem Concubina dicatur Herodis Antipæ, ob adulterinam, & incestuosam cohabitationem cum eâ habitam, nihilominus ejus genus, ac prius connubium ad acta publica, & veracis ac accurati historici relationem pertinere censenda est; cum ob
- eam

eam, Regis Arabum Aretæ filia ab Herode Antipa fuerit repudiata, & ideo illatam filiae injuriam ulturus Pater, bello Antipæ indicto, eundem devicerit.

Præterea, si Josephus circa ejusmodi facta publica, & Historiam filiorum Herodianorum hallucinatus est, quis credat eum esse sine nâvo circa facta alia publica ipsius Herodis Magni?

Neque dissimulavi vim argumenti Critici, ut mihi imputat; etenim documenta Scriptorum coævorum Gentilium, ut Nicolai Damasceni, ac Dionis in mea Justa Defensione impugnavi pag. 273. ac 275. Testimonia verò Consulatum Romanorum à Blanchino collecta, sicut & Consulatus ipsi in Amortiano Catalogo ordinati, tantum serviunt ad Antilogias Criticæ demonstrandas, & confutandas, ut inferius videbimus. Unde ansam minimè habet de illis gloriandi, sed volens, nolens victas Agredanis debet præbere manus.

ARTICULUS IV.

EXCUTIUNTUR ALIA DICTA INANIA

Amortii, Authoritatem Josephi concernentia.

87 **C**ontinuat Criticus suam inanem Respon-
sionem pag. 35. tali modo. „ Asserit,
3. nimis brevem à me inter *Eclipsin* Lunarem, à
die 13. Martii, usque ad 25. Martii, assignari in-
tercapedinem; hinc longè verosimilius esse, eam
Eclipsin referendam esse ad diem 10. Januarii, uno
anno ante Æram Vulgarem. Verùm in hoc effugio
Apologista undique impingit; nam primo ex Jo-
sepho, dum asserit, Herodem, postquam ad se se-

ditiosi Juvenes perducti fuerunt, ex Hierichunte con-
 vocasse Principes, & iis ibi exprobrasse seditionis
 temeritatem, manifestè constat, Herodem tempore
 illius Eclipsis non fuisse Jerosolymis, sed Hierichun-
 te; & ex Revelationibus Agredanis L. 4. cap. 16. à
 n. 555. constat, Herodem à sexto Januarii, & se-
 quentibus fuisse Jerosolymis in adventu, & abitu
 Magorum. Itaque Eclipsis illa, quæ brevi præces-
 sit mortem Herodis, contingere non potuit 10. die
 Januarii, nisi apertè refigatur testimonium Josephi
 circa acta publica, & circumstantias notorias,
 itineris Herodiani Hierichuntini ante mortem.

Sic Anti-Agredanus, addens adhuc quinque alias
 rationes merè apparentes, quibus assertum suum ro-
 borare nititur. Hæ per decursum inferius, majoris
 claritatis gratiâ, & quidem ipsis verbis Amortianis,
 allegabuntur. Modò contra recitata sūt.

DEFENSIO.

38 **N**ON ego solum assero, verum ante me
 jam statuerunt peritissimi Chronologi,
 nimis breve esse intervallum inter Eclipsin Lunarem
 13. Martii factam, & mortem Herodis, si hic dica-
 tur, eodem anno sub tempus Paschale obiisse. Ulse-
 rius enim Schelstratius, Antonius Pagius, imò & ipse
 Franciscus Blanchinus (N. B.) cujus systema ceu mo-
 raliter certum, & demonstratum D. Amort in sua Con-
 troversia Revelationibus Agredanis obiicit dicunt, illo
 anno, quo credunt Eclipsin memoratam accidisse, non
 sub Pascha, sed die 25. Novembris Herodem mor-
 tum esse, cum illa, quæ ab ea defectione Lunæ, us-
 que ad mortem Herodianam facta referuntur, majore
 egeant

egeant spatio temporis, quam illud erat, quod intercessit inter Eclipsin illam, & Pascha.

Ex quo sequitur, Adversarium hinc, dum mihi diem dicit, etiam aliis Doctissimis Viris se opponere, singulariter Francisco Blanchino, cujus tamen asserta Chronologica ut certa, & demonstrata adorat. Unde

Sequitur ulterius, Criticum non posse existimare, quod aliquid probabilitatis insit suis de hac re dictis, quia eisdem contrarium placitum Blanchinianum certum censet, cum toto ejus systemate Chronologico sine ulla exceptione.

Verum, nec satis candidè agit Anti-Agredanus, dum aliqua à me adducta studiosè occultat, aut non fideliter refert, & alia falsa substituit. Primò omittit dissensum gravissimorum Historicorum circa tempus, quo contigerit illa Eclipsis Lunaris, quæ, sic imperante Amortio, certò indicat tempus mortis Herodianæ; item dissimulat, quod, teste Pagio, ex ista Eclipsi annus mortis Herodis certò detegi non possit.

Secundò solum conditionatè scripsi in mea Defensione pag. 278. *Meliori fundamento (N. B. si tamen aliqua Eclipsis Lunaris pro nota characteristica mortis Herodis statui potest) statuitur illa, quæ teste ipsomet Adversario pag. 235. suæ Controversiæ accidit unò annò ante Æram Vulgarem die 10. Januarii.* Sub hac ergo conditione (cujus Adversarius non meminit, ut majore licentia posset in me defavire) sub hac, inquam, conditione assero, longè verisimilius esse, quod ea Eclipsis referenda sit ad 10. Januarii, annò uno ante Æram Vulgarem. Etenim animus mihi nunquam fuit, determinatè, & absolutè alicui systemati ab eruditis defenso alligare Chronotarin Agredanam, cum id ad propositum meum non sit necessarium, vi cujus unicè ostendere nitor, quod contra seriem annorum, juxta quam

Ven. Scriptrix computat gesta Christi, nihil certi possit opponi, quodque in re adeò incerta, qualis est Chronologia, nulla certitudo à Scriptis Agredanis exigi possit, sed sufficiat, eis competentem non deesse probabilitatem. Igitur, si interdum videor alicui systemati propius accedere, vel aliquid ex eo admittere, id aut retorsionis gratià, aut certè sub conveniente hypothesi, & restrictione facio.

Tertiò dicit Adversarius, me variè impingere; & quidem primò, quia assero, Herodem adhuc fuisse Jerosolymis, dum 10. Januarii Eclipsis prænuntia mortis ejus contigit. Sed videamus, an non Criticus magis, quam ego, contra veritatem impingat. Hoc ut capiamus, sciendum est, juxta Adversarium Eclipsim Januariam non fuisse eam, quæ mortis Herodianæ index erat, quia facta est Herode adhuc Jerosolymis existente, & à Magis ibi de ortu stellæ interrogato; cum tamen illa Eclipsis, de qua loquitur Josephus, contigerit, dum Herodes ex balneo reversus est Hierichuntem. Ad hanc objectionem, duplicem dedi responsionem, primam modò impugnat, alteram transit silentiò. Verùm hoc ipso testatur, illam responsionem secundam fuisse efficacissimam, & totam difficultatem ipsius dihuisse, cum nihil ei occurrat, quod contra eam posset dicere; adeòque, etsi prima solutio non subsisteret, jam secunda satisfecisset, quod intento meo semper sufficit. Responsio autem consistebat in hoc, quòd adventus Magorum in annum unum saltem anteriorem, quam Herodes ad mortem infirmatus ad balneum trans Jordanem se contulerit, sit referendus, adeòque, advenientibus Magis, illo anno priore circa 10. Januarii, bene potuerit esse Jerosolymis, etiam si anno sequente, dum dicto mense, & die Luna defecit, inde abfuerit: quæ probata, & declarata

rata vide in Justa Defensione pag. 281. & seq.

Nunc, ad primam responsionem redeundo, Josephi testimonium non me, bene autem Adversarium erroris, & falsitatis accusat. Dicit Josephus lib. 17. Antiq. cap. 8. *Rex vinculis eos (id est, seditiosos illos) constringi precipiens, evocavit ex Hierichunte Judæorum Principes, quibus advenientibus confessus omnium congregatur: subin enarratur exprobratio, quin ullum verbum addatur, quòd hæc ibi, seu in Civitate Jericho acta fuerint: imò ex contextu patet, Herodem tunc temporis non fuisse Hierichunte; cùm inde ad se evocaverit Principes; aliàs enim si ipse quoque ibi fuisset, non ex Civitate Hierichuntina evocare, sed in illa convocare oportuisset prædictos proceres. Vitiat itaque Adversarius quoque textum Josephi.*

Quartò iterum falsum est, quòd, secundùm Josephum, Eclipsis memorata prænumcia mortis Herodiana, hanc brevi præcesserit: hoc enim non legitur in historia Josephi, sed potius ex ea oppositum colligunt Gravesonius, Schelstratius, Blanchinus &c. ut dictum est. De hoc plura videre licet in Justa Defensione à pag. 278. ubi etiam assero, quòd magis cohæreat Chronologia Herodiana, si affirmetur, Josephum locutum esse de Eclipsi, quæ anno uno ante Æram Vulgarem 10. Januarii accidit.

89 Pergit modo Criticus. *Ex hoc desperato Apologista effugio sequitur, Æram Vulgarem, ac consequenter etiam Revelationes Agredanas eidem, prout ex notis Characteristicis temporum superius ostensum est, infallibiliter innexas, simul falsas esse. His dictis Adversarius solum fingit. Ven. Scriptricem non inhaerere Æræ Vulgari, in prioribus est dictum, & in Justa Defensione, ex ipso Cathalogo Consulum Amortiano, ostensum. Neque alias notas certas. Characteristicas Æræ Vulgaris*

ris in Civitate Mystica reperiri , per decursum clarebit.

90 Prosequitur D. Amort. *Tertiò sequitur , illo anno præcedente ad Æram Vulgarem , plenilunium Paschale nec incidisse in mensem Martium , nec Passionem Dominicam in diem Veneris , atque in diem 25. Martii , quod Revelationes Agredanas funditus evertit.* Hæc Criticus: ex quo quæro , ubi Ven. Scriptrix anno Æram Vulgarem præcedente 25. Martii affixerit plenilunium Paschale ? vel ubi ipsi sermo de plenilunio Paschali illius anni ? Si ergo nihil de hoc habet, sicut nihil de eo scribit, quomodo evertuntur funditus Revelationes Agredanæ , si illo anno in illum mensem non incurrit plenilunium istud ? Sequitur igitur, dicta hæc Critici esse verba merè inutilia , nihil ad rem facientia. Dum verò dicit, Passionem Dominicam non incidisse tali modo in diem Veneris , neque in 25. Martii , vel intelligit per annum , qui præcessit Æram Vulgarem , ipsum annum mortis Christi , quod utique ineptissimè faceret , ut palam est , cum anno Æram Vulgarem immediatè antecedente , neque juxta Revelationes Agredanas , neque juxta Agredistas Christus sit mortuus , esto dicatur , tum mortuum esse Herodem ? vel intelligit, quòd sequatur vero anno mortis Christi , ut ille specificatur à Revelationibus Agredanis , non incidere Passionem Dominicam in diem Veneris &c? Tunc aliquid dicit , quod inferius Num. 111. abundè diluetur.

91 Denuò ait Criticus. „ Quartò sequitur , nec „ Consulatus Geminorum concurrere cum anno Pas- „ sionis Dominicæ , quod repugnat testimoniis Patrum. „ Quintò sequitur , Herodem nihilominus obiisse ante „ Nativitatem Christi , quod repugnat Evangelio. „ Sextò sequitur , Historiam Herodis non convenire „ cum

„ cum Consulatus Romanis, quæ omnia ex Testi-
 „ moniis Josephi, & serie Consulatum Blanchiniana
 „ liquidò constant. Itaque relinquitur, Eclipsin illam
 „ Lunarem nulli alteri anno assignari posse, nisi
 „ quarto, aut, si Apologistæ intervallum temporis
 „ inter 13. & 25. Martii nimis breve est, quod non
 „ evincit, quinto ante Æram Vulgarem, ita, ut De-
 „ monstratio mea prorsus invicta maneat sine proba-
 „ bili effugio. Hucusque Anti-Agredanus.

Ad quartum respondetur inferius num. 101. ex
 instituto. Hinc nunc aliqua dicere est superfluum.
 Quintum falsum est: nam juxta systema Agredanum,
 quod & in Cathalogo Amortiano Consulum suffra-
 gium pro se invenit, Christus natus est anno secundo,
 vel tertio ante Æram Vulgarem; ergo Herodes uno
 tantum anno mortuus ante Æram Vulgarem, non
 esset defunctus ante Christum natum, ut clarum est.
 Quod & Criticus fatetur in Controversia pag. 235.
 scribens: *Tertia Eclipsis contigit 10. Januarii unò, anno
 ante Æram Vulgarem: quod si de ista loqueretur Josephus,
 sequeretur nihilominus, Christum biennio ante Æram Vul-
 garem natum esse.* Ecce quomodo D. Amort iteratò
 sibi contradicit.

Sextum nihil ponderis habet. Historiam Josephi,
 quam Criticus se sequi profitetur, non convenire cum
 Consulatus Romanis, testis est clarissimus P. Ignat.
 Schivarz Historicus celeberrimus à me laudatus in
 Justa Defens. pag. 272. & seq. Deinde, ipsum D.
 Amort Cathalogo suorum Consulum in materia hac
 Chronologica, & Anti-Agredana contradicere, offen-
 det sequens Articulus, & ad finem hujus capituli addi-
 tus ipse Cathalogus Amortianus, notis quibusdam à
 me illustratus. Si autem D. Amort potest huic Catha-
 logo, quem ipse sibi pro norma constituit, contra-

venire, hoc privilegium etiam aliis (qui necdum pro infallibili regula illam seriem Consularem assumpsere) concedat, necesse est. Demum Cathalogus ille incertus, & fallibilis (de quo in Defensione. Justa pluribus pag. 265. egi) utique nec Agredanos, nec alios obligare poterit ad inevitabilem sui sequelam.

92 Ut ad ultima verba Critici etiam breve dem responsum. Illud intervallum inter Eclipsim, & tempus Paschale, ac mortem Herodis ad capienda omnia acta, quæ interea gesta fuisse commemorat Josephus, nimis breve, non tantum mihi, sed & ipsi Francisco Blanchino, cujus systema Amortius amplectitur, ac aliis visum est. Unde si systema Blanchinianum est demonstratum, prout illud sine restrictione certum, & demonstratum Criticus affirmat, *quoad hoc punctum intervalli illius nimis brevis assignati ab Amortio*, intentum meum contra eum evinco.

Qui nec effugit gressu retrogrado, & cancrino, ab anno quarto ante Æram Vulgarem ad quintum recedendo. Si enim Eclipsis, quæ ab Adversario pag. 234. anno quinto præcedenti Æram Vulgarem, & 23. Martii affigitur, fuit prænuncia mortis Herodianæ, eamque proximè præcessit, quæro, an mors Herodis secuta fuerit circa Pascha anno quinto, quo fuit Luna passa illam Eclipsin 23. Martii, vel anno primum posteriore, ita, ut annus integer, & plus adhuc temporis inter Eclipsin, & mortem intercesserit. Primum juxta ipsum Adversarium Controvers. pag. 234. admitti non potest; quia illo anno in diem vigesimum tertium Martii festum Paschale incidit, & sic illa Eclipsis non præcessisset Pascha, quod tamen secundum seriem Historiæ Josephinæ præcedere debuit. Videatur Adversarius citatus. Si secundum, falsum est, quod dicta Eclipsis brevi præcesserit mortem Herodis: quinimò

neque immediatè præcessisset eam, cum alia vicinior intervenisset, nimirum, quæ facta est anno quarto ante Æram Vulgarem 13. Martii; quæque proinde melius indicasset annum mortis. Utrumque militat contra placita Amortiana, tam in Controversia, quam in nova ejus sic dicta Demonstratione. Eapropter invicta manet mea justa Defensio, nec relinquitur locus effugiendi Critico, semper magis, ac magis impingenti, & sibi ac aliis, quos in Duces elegerat, ut Blanchino, ac Josepho contradicenti, quod amplius sequentia docebunt.

ARTICULUS V.

NOTABILIORES FALSITATES,

Deceptiones, & Contradictiones Amortianæ excutiuntur.

93 **J**AM omne frænum ab Adversario laxatur falsitatibus, contradictionibusque, dum ita continuat suam excusionem, graviore manu (si secundum merita ejus agere animus foret) excutiendam. Sic loquitur. „*Asserit quartò, evidenter à Josepho, & me errari in calculandis annis Herodianis. Videamus hujus Apologistæ os sublime. Part. 3. §. 1. Arg. 2. num. 128. fol. 283. sic scribit: Ex Chronologia Josephina filiorum Herodianorum Adversarium ipsum certo, ac evidenter confutari posse, mihi evidens est. Unum solum, vel alterum paradigma producere, ex quo, velut ungue Leonem, solis erroribus suis terribilem quilibet, ni cæcus sit, conspiciet. Verum ex solo aspectu sequentis laterculi de annis Herodianis, & testimonio Josephi, & Blanchiniano Cathalogo*

Con-

„Consulum Romanorum confecti, Apologistæ error
 „confunditur.

ANNI HERODIANORUM FRATRUM

ex Testimonio Iosephi, & fastorum Consu-
 larium, & ex Calculis Astro-
 nomis.

Anni

Ante

Æ.V.

6. Christus nascitur 25. Decembris.
 5. Herodes in Januario infantes occidit, &
 spectantur Jerosolymis duæ Eclipses Lu-
 nares, una 23. Martii, altera 13. Septem-
 bris.
 4. Spectatur Jerosolymis Eclipsis Lunaribus, &
 Herodes paulò ante Pascha moritur: hoc
 anno exeunte, & proximo ineunte, Hero-
 di succedunt ejus quatuor filii, Archelaus,
 Philippus, Herodes Agrippa, Herodes
 Antipas, à Cæsare in quatuor Tetrarchias
 divisi.

Post

Æ.V.

7. Exauthoratur Archelaus.
 34. Moritur Philippus anno regiminis 37. in-
 eunte, Tiberii Imperatoris 22.
 36.) Herodes Agrippa obtinet Romæ à Cajo Ca-
 ligula Titulum, & Diadema Regium, post-
 quam Tetrarchiam sui fratris Philippi jam
 triennio tenuerat.
 39.) Herodes Antipas accusatur Romæ, & con-
 demnatur: hoc anno cusus est Numus
 Herodianus, regiminis anno 43. Herodis

An-

	Antipæ Tetrarchia datur Herodi Agrippe.
41.	Cajus Caligula occiditur die 9. Februarii.
44.	Moritur Herodes Agrippa anno Claudii Imperatoris Tertio, Regni sui septimo, cuius quatuor annos exegerat sub Cajo Caligula, tres sub Claudio.

„ Hæc Tabella errorem Apologiftæ penitus confundit:
 „ cum enim Josephus testetur, Philippum obiisse anno
 „ Regiminis trigesimo septimo, anno Tiberii 22.
 „ quem ex fastis Consularibus Blanchini constat, in
 „ annum Æ. V. trigesimum quartum referendum esse,
 „ sub Consulatu Aeronii Proculi, & Pontii Nigrini,
 „ manifestum est, ejus Patrem debere esse mortuum
 „ quarto ad minimum anno ante Æ. V. Similiter,
 „ cum constet ex Josepho, quod Herodes Agrippa
 „ quarto anno Caji Caligulæ Tetrarchiam Herodis
 „ Antipæ sui fratris exauthorati obtinuerit, atque
 „ ex fastis Consularibus Blanchini certum sit, Cajum
 „ Caligulam Imperium suscepisse anno 36. hoc est tri-
 „ gesimo sexto Æ. V., adeoque quartum annum hu-
 „ jus Imperii incidere in annum Æ. V. 40. quo Hero-
 „ dis exauthorati Tetrarchiam obtinuit: iterum mani-
 „ festum est, Numum Herodis Antipæ signatum anno
 „ 43., non solum nullius falsitatis convinci, sed etiam
 „ ex eo convincenter probari, quod ejus Pater Hero-
 „ des Magnus quarto ad minimum anno ante Æ. V.
 „ objerit. Itaque falsitas Æræ hoc argumento, vel solo
 „ morali certitudine demonstrata, & præcox gloria-
 „ tio Apologiftæ, duabus lincolis meæ Historiæ sine
 „ consideratione textûs præcedentis, & subsequæ
 „ malè mendosis, ungue leonis, in quem compro-
 „ mittit, crasa est. Hæc sunt verba Amortiana. Qui-
 „ bus, ut docet sequens

DEFENSIO.

94 **N**ON mediocriter Chronotaxin Herodianam, & seipsum confundit, falsa falsis consultò addens, ac omni ex parte suis dictis, & suo Cathalogo Consulium, ac Josephi Historiæ contradicens. Et quid aliud sperari potuisset ab illo, qui non studio veritatis, sed immoderata propriæ existimationis cura ad scribendum impellitur? Sed ad rem.

Et quoniam Criticus ad aspectum sui laterculi provocat, eum lustrare oportet attentiore oculo, non ad meam, ut existimo, sed bene ad Adversarii maximam confusionem. Considerabo autem solùm illa, quæ, vel Testimonio Josephi, vel ipsius Amortii, de falsitate, aut contradictione evidentè convincuntur.

Primò falsum est, quòd Herodi, & quidem anno quarto ante Æram Vulgarem exeunte, & proximo ineunte, successerint quatuor ejus filii, Archelaus, Philippus, Herodes Agrippa, Herodes Antipas, à Cæsare in quatuor Tetrarchias divisi. Hæc assertio Amortiana multipliciter fallit. Etenim Præprimis Herodes Agrippa non fuit unus ex filiis ab Herode defuncto relictis, ut claret ex Historia Josephi lib. 18. Antiquit. cap. 11. , ubi describitur universa Herodis progenies, & peculiariter ex libro 2. de Bello Judaico, ubi Josephus ait: *Agrippa fuit filius Aristobuli, quem Pater Herodes interfecit*: ergò Agrippa fuit nepos, non verò filius Herodis Magni. Vide de hoc Dictionarium Biblicum D. Calmet *ŷ. Agrippa*. Deinde falsum est, & contradicit Josepho, ac Critico, quod filii Herodis fuerint in quatuor Tetrarchias divisi: siquidem Cæsar Regnum Herodianum, solùm in tres partes, vel Tetrarchias, tribus filiis Herodis concessas, partitus est.

Id constat ex Controversia D. Amort, qui pag. 229. ex Historia Josephi, seu lib. 17. Ant. cap. 16. (apud me est caput 17.) sequentia recitat: *Cæsar post paucos dies Archelaum quidem non pronunciat Regem, dimidia verò Judææ Regionis, quæ Herodi tributa reddebat, Tetrarcham constituit. Alteram dimidiam (NB) bifariam distribuit alteris Herodis filiis, Philippo scilicet, & Antipæ, hoc est, Herodi Antipæ, qui contra fratrem Archelaum de universo Regno certaverant. Et huic quidem Regio trans Jordanem Galilæa tributa reddebat; Philippo autem Bæthonæa cum Trachonitide, & Auranitis reddebant talenta; ceterum Archelao Idumæa, & Judæa, & Samaria. Et hæc quidem de filiis Herodis ordinata sunt.* Demum nec anno quarto ante Æram Vulgarem Herodem mortuum esse, nec filios ejus ipsi successisse, jam vidimus in Defensione Justa à pag. 282., ubi & aliæ contradictiones Adversarii sunt ostensæ, quas iterùm adducam in sequentibus.

95. Secundò datâ operâ Criticus decipere cupit, dum ait anno 34. Æræ Vulgaris, & 37. ineunte sui regiminis, ac Tiberii Imperatoris vigesimo secundo, mortuum esse Philippum: videns enim malè cohærere suam Chronologiam in Controversia sua propositam, ei ex proposito, aliisque sine ullo rubore contradicit, alligans modò mortem Philippi anno trigésimo quarto Æræ Vulgaris, licèt in Controversia pag. 233. demonstrativè certum esse voluerit, quòd mors illa Philippi filii Herodis acciderit anno 36. consequenter non trigésimo quarto dictæ Æræ.

Tertiò falsum est, ac contradicit Josepho, & Anti-Agredano, quòd Herodes Agrippa annis 36. 37. Æræ Vulgaris obtinuerit Titulum, & Diadema Regium, (NB) postquam Tetrarchiam sui fratris Philippi jam triennio tenuerat. Nam primò, ut ex Controversia

Amortiana à pag. 233. & Josepho ibi variè citatò constat, Agrippa Tetrarchiâ Philippi non est potitus ante mortem Philippi, quæ primum anno 36. Æræ Vulgaris, teste Amortio juxta mox dicta, contigit: ergò ante annum 36. vel etiam 37. Æ. V. Agrippa non jam tenuit Tetrarchiam Philippi. Secundò lib. 18: Antiq. à cap. 12. & seq. Josephus refert, usque ad mortem Tiberii Cæsaris, quæ primum, juxta Catalogum Consulium Amortianum, & asserta Amortiana in Controversia ejus, anno 36. Æræ Vulgaris accidit, ut ostendi in Justa Defensione pag. 286. Herodem Agrippam variâ fortunâ usum esse, neque alicui Regioni, ut Tetrarcham præfuisse, donec tandem à Cajo Caligula, post mortem Tiberii, è vinculis, in quæ conjectus erat, liberatus, Diademate, ac Titulo Regio, & Tetrarchia Philippi defuncti donatus fuerit, quod confirmatur ex pag. 233. Controversiæ, ubi D. Amort ait ex Josepho, Herodem Agrippam quarto anno ante obitum Caii Caligulæ, & imperium Claudii (NB) Philippo. in sua Tetrarchia successisse. Jam verò iterum liquet, tam ex Controversia Amortiana, quàm aliunde, Cajum Caligulam tantum quatuor annis imperâsse, & quinto interfectum esse, & sic quartum annum ante mortem ejus, fuisse primum imperii ipsius: atque adeò ante primum annum imperii Caii Caligulæ, qui ipso fatente Amortio, fuit 36. Æræ Vulgaris, Agrippa non tenuit Tetrarchiam Philippi. Plura alia asserere possem, quæ antilogiam istam confirmant, qua Adversarius secum ipso, ac cum suo Josepho decertat, sed illa perspicui possunt ab iis, qui consideratè scripta Amortiana, tam in Controversia à pag. 231. quàm hîc ex eodem recitata, & confutata legere, ac cum meis responsionibus modò, & in Defensione justa à pag. 282. datis, conferre voluerint.

96 Quartò sibi contradicit Criticus, dum modò ait, anno 41. Æræ Vulgaris occisum fuisse Cajum Caligulam. Etenim oppositum huic tuetur in Controversia pag. 233. jam tum sibi contradicens: ejus verba sunt: *Cum constet, Caligulam obiisse, & Claudium successisse sub Consulatu Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini, qui incidit (NB) in annum 36. Æræ Vulgaris.*

97 Nonne parva ista Amortiana Tabella tot fallitatibus, & contradictionibus foedata non meos, sed Authoris sui errores confundit? & utinam ipsum D. Amort aliquando rubore suffunderet, ne, ad suæ famæ detrimentum maximum, lapsus tam crassos, ac antilogias tam palpabiles, admittere auderet. Verùm nondum finis fallitatum, & contradictionum. Insequamur eas. Præter jam tactam antilogiam, iterum hic recoctam, qua contra suam Controversiam mortem Philippi alligavit anno 34. Æ. V. non veretur Consulatum Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini retrahere ad annum 34. Æ. V. & sic contradicere suo Cathalogo Consulum, quem jactat, esse moraliter certum, & demonstratum: nam in hoc, tam in Controversia pag. 219. quàm Nova ejus Demonstratione pag. 6. Consulatu illi Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini assignat annum 36. Æræ Vulgaris. Deinde in Controversia pag. 233. refert annum quartum Caligulæ in 39; in nova autem Demonstratione pag. 37. ait, illum incidere in annum 40. Æræ Vulgaris. Equidem me minimè fugit, quòd Adversarius necessitate compulsus ad extrema ista media descendat, & dum vera responsione manifesta errata tueri nequit, saltem fallitatibus, & contradictionibus eis opem haud æquam ferre cupiat. Sed hoc pacto, ut opinor, ostendit, se perditam, & desperatam fovere causam. Et quis ita hebes erit, ut existimet, argumentum, & responsum

Adversarii ex tam multis, tam evidentibus antilogiis, ac proinde certò falsis assertis confutum, mereri nomen Demonstrationis? Ausim dicere, quòd nec inter opiniones verè probabiles locum reperiat, sed ad Regionem Chimerarum, Vulpanferum, & Hircocervorum, qui contradictionibus delectantur, omni jure debeat relegari.

98. Dispulsis igitur errorum, & falsitatum tenebris, quibus Criticus meam Defensionem obscurare laboravit, eam iteratò, in synopsis, oculis eruditi, ac benevoli Lectoris exponere volui.

Primò sic argumentabar, & adhuc pergo argumentari. Josephus cum Amortio testatur, Philippum esse mortuum anno regiminis 37. qui juxta Adversarium referendus est ad Consulatum Acronii Proculi, & Pontii Nigrini incidentem in annum 36. Æræ Vulgaris, ut habet Catalogus Consulum Amortianus, quem ejus Author, seu D. Amort vult per omnia esse demonstratum, & infallibilem: ergò manifestè falsum est, quòd Pater Philippi, seu Herodes, fuerit mortuus anno quarto ante Æ. V. nam ut ex scriptis Amortianis constat, eodem anno, quo mortuus est Herodes, successerunt ejus filii, vel certè statim sequente. Si enim 37. annos Regiminis Philippi subtrahas à nullis 36. annis Æræ Vulgaris, manet 1. ante Æram Vulgarem, ut pueri, qui prima Arithmeticæ principia in schola, ut vocamus, Germanica delibant, computare sciunt. Proinde annò uno, vel duobus, Æram Vulgarem antecedentibus, Herodes mortuus est, & ei Philippus cum aliis Herodianis filiis successit: & sic pluribus annis vixit Herodes, quàm Anti-Agredanus, ex Josepho assignat. Hoc erat meum argumentum, quod hic contradictionibus tan-

tum abscondere studuit Criticus, ne ejus evidens efficacia statim omnium oculis appareret.

99 Secundò falsum est, quòd Herodes Antipas regnârit usque ad exauthorationem 43. annos. Nam secundùm dicta Adversarii in Controversia pag. 283. & seq. à morte Herodis, & initio Regni Herodis Antipæ, & Philippi usq. ad mortem Tiberii, numerantur 37. anni, quibus, si addas illos Caligulæ 4. quibus adhuc Tetrarcha fuit Antipas, tunc 41. conficiunt, si anni illi 37. & quatuor omnes fuerint completi; vel 40. si unus, & alter fuerint incompleti. Ex quo manifestum est, numum Herodis Antipæ signantem 43. annos regiminis Antipæ, falsitatis, & placitum Amortianum in hoc numo se fundans, iterum contradictionis convinci à quolibet prima rudimenta Arithmeticæ edocto. Jam verò ex hoc argumento iterum clarum est, quod Herodes nec mortuus fuerit, nec ejus filii successerint anno quarto, sed benè uno, vel altero ante Æram Vulgarem. Nam si annos 40. vel quadagesimum annum subtrahas ab annis 39. Æræ Vulgaris, in quorum ultimum, juxta Controversiam Amortianam, incidit quartus annus Caligulæ, tunc manet annus unus ante Æram Vulgarem, &c. Hæc mea iterum erat argumentatio, quam minimè crasis, aut debilitavit Leo Anti-Agredanus, licèt omnes suos ungues fat fortes eidem infixerit: qua de re non præcox erat mea gloriatio, non os sublime; hæc encomia, uti debentur Amortio, ita ei omninò relinquo.

Moralem certitudinem iterum jactat, ast non aliam, quàm suarum confusionum, & errorum, quos notavi plures, & gravissimos, considerato textu præcedente, subsequente, & medio Adversarii, quem omni ex parte pessimè mendosum, nimirum meris An-

tologiis contra seipsum pugnantes reperi, repertumque omnium conspectui exposui, ut sciant, quam parum videat Criticus iste, dum se tam multa observationis indigna videre putat in scriptis Agredanis, & Agredanorum. Viderit aliquando, se dum causam bonam incautè, & solis fallitatibus persequitur, causam suam in dies deteriorem facere, & ab inconsulto ardore pugnandi, in nescio quæ viro Theologo, & Docto indignissima errata proripi. Verùm, licet Adversarius ad meridianam quoque lucem velit ex proposito nihil videre, perspiciet tamen indifferens Lector, meam defensionem, quam modò impugnat Criticus, esse in suo pristino robore: hanc non infringunt contradictiones, & fallitates Amortianæ, etiamsi turmatim in eam incursum tentent.

Manet ergò, quòd minimè certum sit, Herodem jam quarto anno ante Æ. V. esse mortuum, & sic Christum sexto, vel quinto ante eam esse natum. Videatur iusta Defensio à pag. 282. ubi híc repetita, amplius deducta sunt.

ARTICULUS VI.

EXCUTIUNTUR RELIQUA, QUÆ
restant de excussione tertiæ meæ partis ab
Adversario tentata.

100 **S**IC sonant dicta cætera Anti-Agredani à pag. 38., Asserit quinto, Passionem Christi non posse fundamento moraliter certo figi ad Consulatum duorum Geminorum, ad quem eam plerique Scriptorum veterum consignant. Cur ita? Quia, inquit, multi Scriptorum Recentiorum repugnant.

„ Præsumptionibus Apologista agit, ubi de demon-
 „ stratione quæritur. Statui pro regula inconcussa, &
 „ immobili, variante testimonio Scriptorum, illud am-
 „ plectendum esse, cum quo solo consentiunt docu-
 „ menta connexa, synchrona, & indubia. Si enim
 „ variante depositione testium, nemo dubitat, illis so-
 „ lis inhærendum esse, quibus solis assisit liquida
 „ circumstantiarum aliunde indubiarum veritas, quis
 „ neget prudenter, illa testimonia magis uniformia ve-
 „ terum Scriptorum circa tempus Passionis Dominicæ
 „ tutò præferri posse, ac debere, cum quibus solis con-
 „ veniant documenta connexa, synchrona, & indu-
 „ bia, putà facti Consulares, tabulæ Astronomica, Cy-
 „ cli, Litteræ Dominicales, Historici coævi, praxis
 „ ac observantia perpetua Ecclesiæ? Hæc autem om-
 „ nia concurrere cum solo Consulatu duorum Gemi-
 „ minorum constat, partim ex demonstratis, partim
 „ ex ferie actorum deductâ fusè in mea Historia. Nam
 „ cum Consulatu, quem Patroni Æræ Vulgaris, ac Re-
 „ velationum Agredanarum requirunt, nec consen-
 „ tiunt testimonia Josephi, nec numus Herodianus,
 „ nec tabulæ Astronomica quoad circumstantiam Ple-
 „ nilunii Paschalis, nec Litterarum Dominicalium, &
 „ feriarum per marmor Hyppolitanum usque ad Con-
 „ cilium Nicænum continuata periodus, nec dies 25.
 „ Martij, certus ex consensu ferè unanimi veterum,
 „ nec feria hebdomadæ *quinosexta* stabilita ex perpetua
 „ observantia Ecclesiæ, quæ tamen omnia partim exactè
 „ consentiunt, partim non repugnant cum concursu
 „ Consulatus duorum Geminorum, & Passionis Domi-
 „ nicæ, prout abundè demonstratum est *in Historia Con-*
 „ troversia. De testimonio Josephi liquet ex dictis. De

„ Pleniluniis Paschalibus à me ad 25. Martii, & diem
 „ 26.
 „ Hebdomadæ quinosextum per tabulas Astronomicas,
 „ & tabulas Litterarum Dominicalium ac feriarum de-
 „ ductis, Apologista nec audet quidem movere dubium.
 „ Pro *Ruffio Gemino*, & *Rubellio Gemino* Consulibus, ad
 „ quorum Consulatum à me alligatur Passio Domini-
 „ ca, stant ex antiquis *Lactantius*, *Augustinus*, *Catalogus*
 „ *Romanorum Pontificum* scriptus tempore *Tiberii Pa-*
 „ *pæ*, *Sulpitius Severus*, *Victorius*, *Idarius*, *antiqui Catalogi*
 „ *Consulum*, *Cedrenus*, *Irenæus* &c. qui omnes testantur,
 „ Christum passum esse sub duobus Geminis. Nullus
 „ veterum pro anno Passionis Dominicæ alios Consu-
 „ les assignat, nisi *S. Epiphanius*, qui de *hæresi Alogo-*
 „ *rum* loquens *Vinicium*, & *Longinum Cassium* pro anno
 „ Dominicæ Passionis ponit, quo tamen ipso testimo-
 „ nio nil aliud, quam eundem secundum olympiades
 „ annum, ac duorum Geminorum consignat: quia
 „ certum est, eodem adhuc anno, quo Consulatum
 „ gerebant duo Gemini, usque ad finem Aprilis gu-
 „ bernantes, initio Maii in fasto Paliliorum more Ro-
 „ mano successivè novos Consules, nempe *Vinicium*,
 „ & *Longinum Cassium* creatos esse, prout ex *Catalogo*
 „ *Consulum* per *Blanchinum* demonstrato patet. Ita-
 „ que pro nota temporis Characteristica circa an-
 „ num Passionis Dominicæ certitudine morali assu-
 „ mendus est ille annus, in quem ab initio Januarii,
 „ usque ad initium Maii indidit Consulatus duorum
 „ Geminorum, & residuo tempore illius anni *Consu-*
 „ *latus Vinicii*, & *Longini Cassii*.
 „ Ex his omnibus patet, morali certitudi-
 „ ni meæ demonstrationis de falsitate Æræ Vulgaris,
 „ ab Apologista nec hilum ademptum esse. Assert qui-
 „ dem

dem Authores varios, qui de Æra Vulgari variant,
 sed nullos affert, qui argumenta meæ demonstra-
 tionis solvant. Siquid valet eorum authoritas, ibi
 & tamdiu valet, ubi & quamdiu agitur solis præ-
 sumptionibus, prout hæctenus agebatur, necdum ha-
 bito Catalogo Consulium ex observationibus Astro-
 nomicis, antiquis inscriptionibus, antiquis numis,
 & diligentissima combinatione documentorum syn-
 chronorum, demonstrato; at verò habito tali Ca-
 talogo, & præ oculis omnium exposita ejusmodi
 combinatione documentorum, rogandi sunt, qui
 Authores obiciunt, ut ex iis Authoribus principia,
 & argumenta meæ demonstrationis moraliter certa
 dissolvant, quod Apologista non præstitit, prout
 hæctenus ostensum est. Pro coronide accludo Notas
 Characteristicas temporum Agredanas, quibus af-
 firmo, certitudine physica constare, quòd Ven. Maria
 de Agreda Æræ Vulgari inhæserit. Apologista huic
 demonstrationi nec verbum opposuit: utrum hoc
 genus demonstrationis non intellexerit, vel tanquam
 insolubile dissimulaverit, aliis coniiendum relin-
 quo. Intereà, donec Agredani alium, quàm Æræ Vul-
 garis trigessimum quartum, designent, cum quo hæ-
 notæ temporum characteristicæ ex Revelationibus
 Agredanis depromptæ, quoad Plenilunia Paschalia, &
 hebdomadarum ferias, consentiant, Lectores benevo-
 li credant certissimè, demonstrationem meam, quòd
 Revelationes Agredanæ cum Æra Vulgari consen-
 tiant, ab Agredanis nec solvi potuisse, nec posse.

VARIÆ NOTÆ CHARACTERISTICÆ in Revelationibus Agredanis.

- 1 Conceptio B. Virginis contigit die Sabba-
thi die 8. Decembris ante N. C. annò 16.
Part. 1. num. 218. 219. 220. 484. 485. 752.
765. Part. 3. num. 551.
- 2 Annuntiatio B. Virg. contigit die Veneris 25.
die Martii, novem mensibus ante N. C. Part. 1.
num. 765. Part. 2. num. 138.
- 3 Nativitas Christi contigit die Dominica 25.
Decembris. Part. 1. num. 463. Part. 2. nu-
mer. 1035.
- 4 Nuptiæ in Cana contigerunt Feriâ secunda 6.
Januarii, anno post N. C. 31. Part. 2. n. 1034.
1035.
- 5 Mors Christi contigit die Veneris, die 25.
Martii annò post N. C. 34. Par. 1. num. 1035.
1099. Part. 2. num. 1157. 1297. 1358. Part.
3. num. 742.
- 6 Mors B. Virg. contigit die Veneris, die 13.
Augusti annò post Christi Nativitatem 55.
Part. 3. num. 742.
- 7 Pascha Judaicum annò post Christi Nativita-
tem 31. contigit die 24. Martii. Part. 2. nu-
mer. 1045.
- 8 Pascha Judaicum annò post C. N. 34. conti-
git die 25. Martii. Part. 2. num. 1157.
1158. 1159. 1297. 1358.
- 9 Pascha Judaicum annò post N. C. 41. conti-
git circa finem Martii, id est circa 31. Mar-
tii. Part. 3. num. 402.
- 10 B. Virgo septimo primum annò, ubi per An-

gelum de morte Herodis nuntium accipit, ex
 „ Aegypto revertitur. Part. 2. 1. 4. c. 26. nu-
 „ mer. 669. & 670. & c. 30. num. 703.

„ N.B. Hæc ultima Nota temporis sola sufficit ad
 „ evidenter, & certitudine morali summa, demonstnan-
 „ dam falsitatem Revelationum Agredanarum. Quo-
 „ modo enim mors Herodis dilata in annum septi-
 „ mum post N. C. cum factis Consularibus, & omni
 „ Historia illorum temporum combinari potest?

Tandem finem habet Excusio Amortiana Ter-
 tiæ Partis.

DEFENSIO.

101 **U**T Lectorem confundat Criticus, ad finem
 suæ plurimùm confusæ excusiois Ter-
 tiæ Partis, plura in unum cumulum sine ordine, sine
 lege confundere voluit. Sed separemus ea.

Primò non solum præsumptionibus, sed effica-
 cibus quoque, & nondum solutis probationibus ostendi,
 non esse certum, quod mors Christi debeat figi
 ad Consulatum duorum Geminorum, vel saltem, quod
 Consulatus illorum incidit in annum 28. Æræ Vul-
 garis. Si enim utrumque hoc certum est, si ostendi-
 tur *ex constanti traditione SS. Patrum & Ecclesiæ, &*
quidem tali traditione, quæ sit uniformis, circumstantio-
nata, intrepida, & circa rem publicam nullo perito Scrip-
tore quoad substantiam repugnante, prout superbè ma-
 gis, quàm verè declamat Adversarius pag. 238. Con-
 troversia; si tam evidens, tam infallibile, inquam,
 hoc utrumque est, tunc utique supra vires viri eru-
 diti non esset assignare annum Mortis Dominicæ de-
 terminatum, & certum, singulariter non esset supra
 vires eruditissimi, & sapientissimi Moderni Pontificis.

Nihilominus hic Commentario de Feltis N. 322. fol. 143. ita loquitur: *Si quoto Æræ Christianæ anno crucifixus est IESUS, aut etiam quoto anno ætatis suæ, differere in animo haberemus, Controversiam sanè gravem susciperemus, N. B. cui nostræ vires impares sunt, &c.* Textum totum à me allegatum videre potes in mea Defensione fol. 290. Cum ergò TANTUS DOCTOR, ET PONTIFEX se imparem agnoscat in designando certo anno mortis Dominicæ, incertum esse debet, in quem Consulatum illa inciderit, vel si de Consulatu constet, debet dubium remanere, cui anno Æræ Vulgaris illa affigi debeat, aliàs enim facillimè indicari posset, præsertim à Sapientissimo, & SS. D. N. BENEDICTO. Unde infero, asserto Amortiano, circa præsentem Controversiam, non *assistere liquidam circumstantiarum aliunde indubiarum veritatem, nec cum eo convenire documenta connexa, synchrona, & indubia.* Nam tam liquida, ac tam indubia veritas non fugeret intellectum PONTIFICIS MAXIMI in omni scientiarum genere, præsertim in Eruditione Historica versatissimi. Respondeat Criticus ad hoc argumentum, quod in substantia jam objeci in justa Defensione pag. 290. & seq.

102 Dein non fideliter Anti-Agredanus meam refert Defensionem: estne hæc una mea ratio, quam oppono certitudini in hac materia prætensæ, quia multi Scriptorum Recentiorum repugnant? certè non. Nonne pag. 290. dixi: *Inter hos Authores, qui in hoc puncto adversantur Anti-Agredano, præter alios etiam sunt P. Schivarz, Barradius, ac illi ferè omnes, qui docent, Christum Cruci esse affixum post annum 15. Tiberii, qui non sunt pauci, etiam N. B. ex antiquis Scriptoribus, & Patribus.* Addidi postèa, quòd Origenes, (ut nil dicam de S. Epiphanio) PP. Synodi Cæsarensis

sis seu Palestinae celebratae saeculo 2. S. Hieronymus, ac
 Eusebius non possint in hac parte cum systemate
 Amortiano convenire. Et revera hi omnes, vel mor-
 tem Dominicam alteri Consulatu, vel Consulatum
 Geminorum alteri anno debent assignare: quidquid
 autem ex his duobus dicatur, destruit totum argumen-
 tum Critici, & istud penitus incertum reddit, ut de-
 claratum est magis in Justa Defensione pag. 288. &
 rei Chronologicae peritus statim advertit. Non solis
 igitur Scriptoribus Recentioribus nitor. Ad haec, ipsi
 Recentiores Chronologi non sunt contemnendi, sunt
 enim *innumeri* (ut ait Berti Tom. 5. L. 29. c. 7.
 Theol. Disciplin.) qui repudiant illam, de morte
 Christi sub Consulatu duorum Geminorum, senten-
 tiam: sed Chronologi *innumeri*, etsi Recentiores, non
 statim abiiciendi sunt, nec credendum, quod sine gra-
 vi, & verè probabili fundamento, cæco pruritu, ag-
 mine facto in opinionem aliquam irruant.

103. Ulterius docui in Justa Defensione pag. 294.
 quod ipsi veteres PP. & Scriptores, quos pro se alle-
 gat D. Amort, in ipsum arma convertant, & ejus
 systemati repugnent, dum mortem Christi non ad eum
 diem, ad quem illam statuit Criticus, designant, &
 sic necessariò contradicunt Critico, & ipsius demon-
 strationem claudicare faciunt; imò ipso die variato,
 & anni variare oportet, ut Chronologiae periti sciunt.
 Itaque, vel Consulatus Geminorum ad alium annum
 Erae Vulgaris, vel mors Christi ad alium Consulatum
 figi debet: quod, ut compertum est, & jam monui,
 singulariter in Justa Defensione, totum argumentum,
 imò totum systema Chronologicum Adversarii ever-
 tit. Haec, & alia contra Criticum protuli citata De-
 fensione. Proinde non solis praesumptionibus egi, sed
 validis fundamentis Amortianam putativam demon-
 stra-

strationem concussi, & sine fundamento solido, in arena esse positam, ostendi.

104 Ast Consulatu Geminorum fixo ad annum Æræ Vulgaris 28. & morti Christi fixæ ad Consulatum istum, conveniunt documenta connexa synchrona, & indubia, utputa fasti Consulares &c. Itane? ergo fasti Consulares sunt documenta synchrona, & indubia? ast dubiam & incertam esse seriem Consulare jam in Defensione mea, & hoc opusculo probavi: & reapse, ac exercitè confirmat ipse Anti-Agredanus, dum suo Catalogo, quem toties vociferatur esse demonstratum, audet imperterritè contradicere, vel illum mutare, ut Articulo præcedente num. 96. vidimus. Quid igitur de simili Catalogo censendam, quem ipse D. Amort Defensor ejus acerrimus infallibilem haud agnoscit, ac liberè deserit? Dein vel Catalogus ille est demonstratus, & certus, vel non? Si secundum, bene est, & lucratus sum causam. Si primum, systema Chronologicum Amortianum huic Catalogo certo contradicens, & non subsistens, nisi illius series Consularis mutetur, non est certum, & demonstratum, utpote rei demonstratæ, & certæ directè oppositum. Cesset ergo vanagloriatio, qua suum Catalogum, & in eo fundatam Chronologiam continuò usque ad apicem certitudinis, & demonstratæ veritatis extollit.

105 Provocat præterea Criticus ad Historicos coævus, ac praxin, & observantiam perpetuam Ecclesiæ. Edicat, quinam sint Historici illi coævi morti Christi, qui eam Consulatu duorum Geminorum alligant. Nullum in scriptis Adversarii legi: nam quos citat, pluribus sæculis florere post Christum passum, neque hi se referunt ad Historicos Christo coævus. Hic quidem iterum alludit ad suum dilectum Josephum, sed iste, ut alia taceam, fallibilis ut plurimum

est in re Chronologica, quemadmodum propriò dam-
nò id se expertum esse dolebit Adversarius, & fateri
debebit, si veritati locum cedere velit. Tantùm legan-
tur, quæ Articulis immediatè præcedentibus, & locis
justæ Defensionis ibi citatis dixi. Quòd numus Hero-
dis Antipæ pro D. Amort nec obolum valeat, cum-
que contradictionis reum faciat, partim ex Articulo
priorè, partim ex justa Defensione pag. 285. clarum est.

Praxin Ecclesiæ non favere Critico exinde patet,
quia SS. D. N. optimè perspectam habet praxin, &
observantiam perpetuam Ecclesiæ, quod vix mihi de-
negabit Criticus. BEATISSIMUS autem PATER jam
citatus (cujus verba in justa Defensione pag. 291. le-
gere potes) ait, *tacito quodam Ecclesiæ consensu proba-
tam, atque communem videri opinionem eam, quam te-
net Baronius. circa annum mortis Christi, quæ etiam
est Ven. Scriptricis, & cum systemate Amortiano non
convenit, sed ab hoc tribus annis differt: quod jam
notavi in justa Defensione pag. 293. sed D. Amort illud
dissimulavit, nec quidquam respondit.*

106. Ex die Passionis Dominicæ, quam statuit
Criticus, nihil pro se elicit. Nam probabilius falsum
est, Christum mortuum esse 26. Martii, cùm plerique
PP. quos Adversarius pro se, & die 26. adducit, vi-
gesimum quintum ejusdem mensis statuunt, ut pluri-
bus docui in Defensione justa pag. 300. Pauca verba
solum recito ex ibi adducto textu SS. D. N. BENE-
DICTI, qui in Commentario de Festis fol. 142. num.
318. sic loquitur: *Quod ad diem emortualem D. N.
JESU CHRISTI pertinet. (NB) vetus est, & perpetua tra-
ditio, Christum vigesima quinta die Martii obiisse, ut con-
stat ex Tertulliano, Augustino, Chrysostomo, &c. Hactè-
nus illa excusati, quæ solam ferè auctoritatem concer-
nunt, nunc ad alia, quæ in subsidium evocavit con-*

tra me, properandum est, nempe ad Plenilunia Paschalia, & litteras Dominicales, ac Ferias. Igitur
 107 Secundo dicit Criticus, me de Pleniluniis Paschalibus &c. ne quidem movere dubium: sed legat dumtaxat illa, quæ à pag. 303. usque ad 307. tractavi in mea justa Defensione, & ex iis discet, me ex auctoritate, & ratione in dubium vocasse doctrinam ejus de Pleniluniis, & litteris Dominicalibus: fingit itaque, & falsum dicit, dum contrarium mihi affingit. Porro cum ad mea prima de Pleniluniis asserta nil responderit, ea in priore sua quiete remanent, nec Defensione opus habent. Nihilominus ex liberalitate quadam declarabo, quomodo, etiam consentiente Adversario, Paschale Plenilunium rectè congruat systemati Agredano, etsi illud non sequatur Æram Vulgarem, sed eam duobus, vel tribus annis antevertat, prout probabiliter, saltem insistendo seriei Consulari Amortianæ, illam tanto spatio antecedit.

Ut verò ad hominem (ut dicere solemus) argumenter, omnia declarationis principia ex Scriptis Amortianis desumam.

108 Itaque sciendum est, quòd sequendo Catalogum Consulium Amortianum, si præcedat Chronologia Agredana tribus annis Æram Vulgarem, mors Christi incidat in trigesimum primum annum Æræ Vulgaris. Jam verò juxta tabulam Paschalem ab Anti-Agredano suis observationibus fol. 513. insertam, illo anno Plenilunium Paschale Kalendarii Nicæni incidit in vigesimum quintum Martii, juxta Kalendarium verò Julianum, & tabulas Astronomicas de la Hire in 27. Martii.

Dices fortè: saltem Plenilunium, quod in 27. Martii incidit, non congruit Paschati illius anni. Sed huic instantiæ ita respondeo ex Adversario, qui pag. 254.

Controversiæ defendit, Plenilunio Paschali anno 28. Æræ Vulgaris non obstare, etsi illud sive medium, sive verum incidit in 29. Martii. Ait enim, hoc non obstante, Plenilunium Paschale juxta Cyclum Judaicum, in diem 26. Martii incidisse, cum Plenilunia media, seu Cyclica à veris triduo distare possint, ut Astronomis notum est. Si ita loqui libet, & licet Critico, quidni & mihi? Si ergò anno Æræ Vulgaris 31. Plenilunium Paschale verum incurrit in diem 27. tunc Cyclicum poni potest die vigesimo quinto ejusdem, quia sic ultra tres dies non distat à Plenilunio vero. Videatur Anti-Agredanus citato loco, & simul consulatur mea Defensio mox antea allegatis paginis, ubi ex ipso Adversario quoque prostrata sunt, quæ ex tabulis Astronomicis demonstrata esse jubet. Inde

109 Infero, nec Plenilunium Paschale, vel Pascha anni trigésimi quarti, seu ultimi vitæ Christi, esse notam characteristicam physicè certam anni trigésimi quarti Æræ Vulgaris, cum hoc Plenilunium, & Pascha convenire quoque possint anno alteri ejusdem Æræ. Sed obtrudit Criticus adhuc duo Paschata, ex quibus ait constare, quòd Ven. Scriptrix secuta fuerit Æram Vulgarem. Verùm neque istis suum probat intentum: nam, dum obiicit Pascha Judaicum anni trigésimi primi post Christum natum, & ait, illud juxta Revelationes Agredanas incidisse in 24. Martii, corrumpit textum, ac sensum Agredanum, qui hoc non dicit, ut Adversario jam ostendi in justa Defensione à pag. 315.

110 Ut reliquæ quoque notæ aliquantulum excutiantur, adverti debet, quòd eæ concernant ferias, & dies, quibus quædam gesta Christi, & B. Virginis affiguntur à Revelationibus. Verùm circa has, scilicet secundam de Annuntiatione B. Virginis, ac quartam

de Nuptiis in Cana, duplicem esse ab Adversario commissam corruptionem textûs, aut sensûs Agredani, jam ostendi in justa Defensione pag. 310. & seq. ac 313. & seq. Dein universim de istis feriis, ac ordine Litterarum Dominicalium, à quo illæ dependent, nihil certi posse adstrui ex clarissimo P. Schivarz pag. 304. justæ Defens. docui, non sola quidem illius nixus autoritate, sed ratione quoque certè gravi, quam Criticus verisimiliter idèò dissimulat, ac tangere non audet, quia ejus efficaciam timet: juvat itaque eam recolere, ac denuò Critico solvendam obiicere. Censet laudatus Historicus, ideo nihil certi ex ordine Litterarum Dominicalium circa ferias, & gesta Christi posse colligi, cùm bissextilium Canones tunc, dum Christus, & Deipara in terris agebant, fuerint Poparum imperitia fat confusi: unde etiam Authores circa has Litteras variant, ut P. I. Coll. Hist. fol. 336. ostendit laudatus Historicus. Neque obest, quòd Augustus errorem Poparum denuò compensârit, jubens duodecim annos continuos sine intercalatione decurrere, non enim per hoc omnem incertitudinem sustulit: quippè, etsi illa compensatio ab Augusto facta certa sit, non tamen teste Petaviò certum est, quos annos tres ex illis duodecim non intercalandos Augustus determinârit. Iterum incertum est, quis annus, evolutis hisce duodecim, primus fuerit intercalatus, ita quidem ut, teste P. Schivarz, tres diversæ sententiæ sint circa primum annum ab Augusto iterum intercalatum. Cùm igitur ab intercalatione maximè dependeat ordo Litterarum Dominicalium, & illa sit multùm incerta circa annos Christi, etiam Litteræ Dominicales circa illos annos multùm incertæ erunt, ut merito cum P. Schivarz dicere possimus: *Omnia hic sunt incerta*, incertæ Tabulæ Astronomicæ, incertæ Tabulæ

le feriarum. Videatur Iusta Defensio.

III Verum ultima nota temporis de morte Herodis in 7. annum post Christum Natum dilata, sola sufficit ad evidenter, & certitudine morali summa, demonstrandam falsitatem Revelationum Agredanarum. Ita quidem Criticus, qui tamen sola hac putatitia demonstratione, vel verius vano figmento, ex pluribus contradictionibus, ac fallitatibus confarcinato, seipsum enormiter prostituit, simulque verè demonstrat, se nihil contra Civitatem Mysticam posse demonstrare, quàm Demonstrationum suarum insufficientiam, & evidentem falsitatem. Hæc nota in prima Parte hujus Opusculi, sicut & in defensione iusta pag. 436. jam est confutata.

112 Ex his conijci potest, quàm falsò Criticus asserat, me nec verbulum opposuisse huic suæ demonstrationi de notis Characteristicis Æ. V. malè depromptis ex Plenilunijs Paschalibus, ac ordine Litterarum Dominicalium. Notavi corruptiones textûs in illis, impugnavi eas universim, & declaravi omnium Amortianorum dictorum, circa ejusmodi materias, incertitudinem, & Adversarius audet falsò dicere, quòd nec verbulum illis opposuerim: estnè hoc candidè agere? Deindè ait, me afferre Authores varios, qui de Æra Vulgari variant, sed nullos me afferre, qui argumenta ipsius moraliter certa solvant. Ast Authores non attuli, ut ostenderem, illos variare de Æra Vulgari, quam Ven. Scriptrix nec explicitè, imò probabiliter satis nec implicitè adstruit, & quam nec defendendam suscepi, ut liquido constat legenti Iustæ Defensionis Partem Tertiam, & illa, quæ hoc capite 3. adduxi. Illos ergò laudavi, ut eorum auctoritate, & ratione larvam detraherem personatæ Demonstrationi Amortianæ, cui etiam nihil certitudi-

nis adimere volui, aut potui, quia nullam habuit. Id quod non solis præsumptionibus, sed efficaci suffragante, ac ex versatissimis Chronologis petita ratione præstiti, diluendo ea, quæ Criticus objecit, & quibus suam putatitiam demonstrationem stabilire studuit. Neque de hoc multa juvat dicere; relinquo rem istam dijudicandam prudenti, indifferenti, & scripta Amortiana cum meis ritè conferenti Lectori, qui haud dubiè inveniet, Adversarium suis argumentis, probationibus, ac confirmationibus, quæ tot falsitatibus, ac contradictionibus fœtent, id tandem demonstrâsse, quòd nihil possit demonstrare contra Chronologiam Agredanam, & ei, licèt invitus, probabilitatem suam relinquere debeat, seque eò magis confundere, quo plura scripta contra Civitatem Mysticam publico obtudat. Ut magis patefiant fraudes, falsitates, & contradictiones Amortianæ circa calculum temporum perpetrata, Catalogum ejus Consulum multa ex parte, additis quibusdam notis, subjungam. Interea me quod attinet, piaculo mihi ducerem, si solius existimationis propriæ, vel conservandæ, vel acquirendæ causâ, tot, & tam palpabilibus falsitatibus Libros, & Tractatus implerem. Sibi forsân persuadet D. Amort, se solùm ista intelligere, & neminem in toto mundo ejus errores adeò manifestos posse deprehendere? sed crediderit, si ita sentiat, se à seipso maxime decipi, & confundi: sicut etiam fallitur vehementer, dum in re Chronologica tangente annos, & Gesta Christi, atque B. Virginis, contra unanimum ferè omnium in notitia temporum optimè exercitatorum virorum sensum, systema omni ex parte certum, ferriemq. Consularem infallibilem sibi fingit. Fallitur, inquam, ut vel ipsæ contradictiones, quibus sese toties, & tant luculenter implicat, demonstrant. Unde

meritò Adversarius, multiplicatis suis hallucinationibus, falsitatibus, & antilogiis, quibus Chronotaxin suam infecit in libris Anti-Agredanis, inferre posset, & deberet illa, quæ Spondanus, in Epitome Annalium Baronii, apparatus ad illos Annales adjungit, ubi ad finem ita pronunciat: *adeò nihil in temporum Historia usquequaque certum, & ita plerisque omnes diversi abeunt, dum singuli antiquos Scriptores in suas opiniones detorquent, & fastos Consulares ad libitum invertunt, annosque Imperatorum contrahunt, protrahuntve, ut computis suis æquent, ac denique suas temporum epochas, per incertos cœlestes characteres, priscorumq. sæculorum neomenias, embolismos, eclipses, ac varios diversarum nationum menses, firmare gaudent, anxio sese nimis, & si non profusus inutili, certè ad rerum per orbem gestarum veram afferendam Chronologiam, admodum incerto labore miserè torquentes.* Hoc inferat D. Amort: sequentia, quæ addit Spondanus, serviunt nobis Agredanis pro conclusione hujus materiæ, qui cum eodem exclamamus: *Sed sinamus eos (Amortium, & Amortianos) otiosè in iis industriam suam exercere, ac pertinacissimis inter se dissensionibus (vel contradictionibus) digladiari.* Sinamus eos, nobis sufficit, otiosè, & inutiliter eos tempus, & bonas horas perdere, dum nihil afferre possunt certum in hac, vel alia materia, quod à statu probabilitatis suæ, Revelationes Agredanas dejicere valeat.

CATALOGUS

CONSULUM ROMANORUM

Amortianus

NOTIS NECESSARIIS ILLUSTRATUS.

Seriem duplicem Consulum Romanorum D. Amortianus in suis Operibus Anti-Agredanis ponit, alteram in sua Controversia pag. 205. alteram in nova sua sic appellata Demonstratione, ac Excursione pag. 5. Priorem inchoatam ab anno 122. ante Æram Vulgarem continuat usque ad annum 51. dictę Ærę. Alteram ab anno primo Æ.V. prosequitur usque ad annum 44. Ærę illius. Priori apponit Notas annorum ab Urbe Condita, Olympiadum, & Litterarum Dominicalium, quas tamen omittit omnes in secunda, earum loco addens Cæsares, ac acta Historica. Proinde nec eas ego adducam, cum ad præsens institutum meum nihil utilitatis conferant. Ipsa quoque acta Historica, ne per ea turbetur ordo, Catalogo quidem non immiscebo, sed ad declarationem notarum reservabo. Porrò & illos ex antecedentibus Æram Vulgarem annis solum adducam, qui videntur meo proposito necessarii, reliquos dimittam insalutatos, ut iis Lector sine causa non gravetur. Notas ipsas post Catalogum positas in valvula illis designata dumtaxat Litteris Alphabeti indico.

<i>Anni ante Æram Vulg.</i>	<i>Cæsares.</i>	<i>Consules Romani.</i>	<i>Notæ.</i>
72.		L. Gellius Poplicula. Cn. Aufidius Orestes.	Contrad. A.
71.		M. Licius Crassus. Cn. Pompejus Magnus.	Contrad. B.
70.		Q. Hortensius. Q. Cæcilius Metellus.	Contrad. C.
4.		L. Cornelius Lentulus. M. Valerius Corvinus Messala.	Falsitat. & contra. D.
<i>Anni Æ. V.</i>			
1.	<i>Augustus</i>	P. Vinicius. P. Alfenius Varus.	Contrad. univ. E.
2.		P. Ælius Lamia. M. Servilius.	Contrad. univ. E.
3.		L. Ælius Catus. C. Sentius Saturninus.	Contrad. univ. E.
4.		L. Valerius (Messala) Volosius. Cn. (Cornelius) Cinna Magnus.	Contrad. univ. E.
5.		M. Æmilius Lepidus. L. Arruntius.	Contrad. univ. E.
6.		A. Licinius Nerva Silanus. Q. Cæcil. Metell. Cret. Silan.	Contrad. univ. E.
7.		M. Furius Camillus. Sex. Nonius.	Contrad. univ. E.
8.		Q. Poppæus Sabinus. Q. Sulpitius Camerinus.	Contrad. univ. E.

<i>Anni Ære Vulg.</i>	<i>Cæsares.</i>	<i>Consules Romanos.</i>	<i>Notæ.</i>
9.	<i>Augustus</i>	P. Cornelius Dolabella. C. Junius Silanus.	Contrad. univ. E.
10.		M. Æmilius Lepidus. T. Stalitiuſ Taurus.	Contrad. univ. E.
11.		Germanicus Cæſ. Aug. C. Fontejuſ.	Contrad. univ. E.
12.		C. Siliuſ. L. Munatiuſ Plancuſ.	Contrad. univ. E.
13.		Sex. Pompejuſ. Sex. Appulejuſ.	Contrad. univ. E.
14.	<i>Tiberiuſ.</i>	Drufuſ Cæſar. C. Norbanuſ Flaccuſ.	Contrad. univ. E.
15.		T. Stalitiuſ Sifenna Tauruſ. L. Scriboniuſ Libo.	Contrad. univ. E.
16.		C. Pompejuſ (in Controv. ponitur Pomponiuſ) Flaccuſ. L. Cæliuſ Rufuſ.	Contrad. univ. E.
17.		Auguſtuſ III. Germanicuſ Cæſar.	Contrad. univ. E.
18.		M. Juniuſ Silanuſ. L. Norbanuſ Balbuſ.	Contrad. univ. E.
19.		M. Valeriuſ Meſſala. M. Aureliuſ Cotta.	Contrad. univ. E.
20.		Auguſtuſ IV. Drufuſ Auguſtuſ II.	Contrad. univ. E.

Anni Ære Vulg.	Cæsares.	Cōsules Romani.	Notæ.
21.	Tiberius.	P. Naterius Agrippa. L. Sulpitius Galba.	Contrad. univ. E.
22.		L. Aſinius Pollio. C. Antiftius Vetus.	Contrad. univ. E.
23.		L. Cornelius Cethegus. L. Vitellius Varo.	Contrad. univ. E.
24.		Coffus Cornelius Lentulus. M. Aſinius Agrippa.	Contrad. univ. E.
25.		Cn. Cornelius Getulicus. C. Calviſius Sabinus.	Contrad. univ. E.
26.		M. Licinius Craſſus Frugi. L. Calpurinus Piſo.	Contrad. univ. E.
27.		Appius Junius Silanus. P. Silius Nerva.	Contrad. univ. E.
28.		C. Rufius Geminus. C. Rubellius Geminus.	Contrad. F.
		(NB) Sequentem annum cum aliis quibuſdam omittit Criticus in ſecundo ſuo Catalogo, haud dubiè ex intentione occultandi con- tradictiones hìc commif- ſas. Verùm ſupplentur nunc omiſſi ex priore Con- troverſia Amortiana.	

<i>Anni Æræ Vulg.</i>	<i>Cæsares.</i>	<i>Consules Romani.</i>	<i>Nota.</i>
29.	<i>Tiberius.</i>	L. Cæsius Longinus. M. Vinicius.	Contrad. univ. E.
30.		Augustus V. L. Ælius Sejanus.	Contrad. univ. E.
31.		Cn. Domitius Ahenobarbus. M. Furius Camillus Scribonianus.	Contrad. univ. E.
32.		L. Sulpitius Galba. L. Cornelius Sulla Felix.	Contrad. univ. E.
33.		Paulus Fabius Perficus. L. Vitellius.	Contrad. univ. E.
34.		C. Cestius Gallus. M. Servilius Nonianus.	Contradi- ctiones. G.
35.		Sex. Papirius Alenius. Q. Plautus.	Contrad. univ. E.
36.	<i>Caligula.</i>	C. Aceronius Proculus. C. Pontius Nigrinus.	Contr. & Falsit. H.
37.		M. Aquilanus Julianus. P. Nonius Asprenas.	Contrad. univ. E.
38.		C. Cæsar Aug. Germanicus II. L. Apronias Cæsius.	Contrad. univ. E.
39.		C. Cæsar Aug. Germ. III. <i>solus.</i>	Contradi- ctio. I.
40.		C. Cæsar IV. C. Sentius Saturninus.	Contradi- ctiones. K.

Anni Æræ Vulg.	Cæsares.	Consules Romani.	Notæ.
41.	Claudius.	(NB) In Controversia hi ponuntur Consules C. Cæsar Aug. V. occisus IX. Kal. Februarii. Tit. Catius. P. Cærelius. Et addit : (NB) <i>Consules fortè abrazi.</i> In novo opusculo collocantur soli duo ultimi Cajo Caligula omisso.	Contradictiones. L.
42.		Ti. Claudius Aug. II. C. Cæcina Largus.	Contrad. univ. E.
43.		Ti. Claudius Aug. III. L. Vitellius.	Contrad. univ. E.
44.		L. Quinctius Crispinus. M. Statilius Taurus.	Contrad. mem. M.

NOTÆ.

(A.) (B.) (C.) Superiùs num. 83. jam insinuatum est, quod Amortius suam seriem Consulum asseruerit, esse demonstratam à FLOERCHENIO. Cum hoc igitur, Adversarium circa ordinem Consularem omni ex parte convenire, est necesse, ni secum ipso velit pugnare, & sibi contradicere, ut nemo, qui adhuc rationis compos est, inficiari potest. Jam verò annò 72. Æram Vulgarem præcedente, à Floerchenio statuuntur Consules *M. Terent. Varro Lucullus, & Cnejus Cas-*

Cassius Longinus. Dein illi, quos Anti-Agredanus hoc anno conjungit, ab illo in duos alios annos dividuntur, addito semper alio Collega. Nam D. Floerchenius anno 71. affigit Consulatum *L. Gellii Poplicola*, & *Corn. Lent. Clodian*: anno verò 70. adscribit Consulatum *Cn. Aufidii Orestis*, & P. *Corn. Lent. Sura*. Quæ repugnant ordini Consulari Amortiano, ut ex mox relatis, & in ipsius Catalogo, quem hîc invariaturum circa seriem Consulum propono, enumeratis Consulibus liquet: videatur num. 83. citatus.

(D.) Anno quarto ante Æram Vulgarem Criticus pag. 37. Novæ Demonstrationis in laterculo hæc adscribit: *Spectatur ferofolymis Eclipsis Lunaris, & Herodes paulo ante Pascha moritur. Hoc anno exeunte, & proximo ineunte, Herodi succedunt ejus quatuor filii, Archelaus, Philippus, Herodes Agrippa, Herodes Antipas, à Cæsare in quatuor Tetrarchias divisi*. Verùm hîc plura falsa conjunguntur. Primò falsum est, quòd Herodes Agrippa fuerit filius Herodis. Secundò, quòd huic successerit cum reliquis tribus filiis. Tertiò, quòd filii, vel hæredes Herodis fuerint in quatuor Tetrarchias divisi. Hæc omnia falsa sunt, & contradicunt Historiæ Josephi, quam Criticus, circa facta Herodiana, vult certam, & infallibilem, ex qua etiam, suum Chronologicum systema in præsentî materia, imperat esse extra dubium, & ostensum. Videantur dicta num. 94. Dein Amortius etiam contradicit suo Blanchino, cujus tamen systema vult esse demonstratum; hic enim ait, Herodem non paulo ante Pascha, sed 25. Novembris obiisse. Vide dicta num. 88. Taceo alia, quæ citato loco, & sequentibus à me sunt asserta, & quæ ostendunt, Herodem non anno quarto ante Æram Vulgarem esse mortuum, si testimonia Josephi, ad Catalogum Amortianum applicata, aliquid probant.

(E.) Catalogus Floerchenianus universim differt ab Amortiano, cum ille alium annum Æ. V. quam hic tribuat singulis Consulatibus, & interdum uno, interdum duobus annis ab altero discrepet. Quod inde venit, quia D. Floerchenius nunc aliquos ponit Consules, quos D. Amort penitus omittit, nunc Consulatum ab Adversario positum ille præterit: videatur num. 83. Qua de re series Consularis Amortii semper adversatur seriei, ex propria confessione sua, demonstratæ. Videatur de hoc superius num. 83. ubi afferuntur verba Anti-Agredani, quibus indicat, suum Catalogum à Floerchenio esse demonstratum.

(F.) Hoc anno (ita ait Criticus pag. 7. *Novæ putatiæ Demonstrationis, & Excursionis*) *juxta concurs testimonium ferè omnium Patrum moritur Christus*. Primò contradicit iterum Floerchenio, qui Consulatum horum duorum Geminorum affigit anno trigesimo Æræ Vulgaris: videatur num. 83. Secundò falsum est, quòd juxta concurs ferè omnium Patrum testimonium, sub Geminis Consulibus Christus sit mortuus: videatur num. 101.

(G.) Pag. 37. recentis sui opusculi, seu *Novæ Demonstrationis &c.* dicit: *anno hoc 34. Æræ Vulgaris moritur Philippus anno regiminis 37. ineunte, Tiberii 22.* Item pag. sequente asseverat, in hunc annum 34. etiam incurrere Consulatum Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini. En duplex antilogia, qua sibi ipsi, & suo Catalogo Consulari contrarius est D. Amort. Nam in Controversia sua pag. 233. demonstrativè certum esse jubet, & mortem Philippi, & Consulatum prædictum incidere in annum 36. Æræ Vulgaris. Dein Catalogus Consulatum ab Amortio positus uterque clarè ejus fraudem exhibet, cum in utroque hi duo Consules anno 36. alligentur: videantur dicta n. 95.

(H.) Nota Amortiana in Catalogo recentis opusculi pag. 6. sic sonat: *Hoc anno* (id est 36. Æ.V.) *Herodes Agrippa, filius Infanticidæ obtinet titulum Regium ab Imperatore Caligula.* In laterculo verò pag. 37. (quem huic meo opusculo num. 93. inserui) ait, annis 36. 37. Æ. V. Agrippam obtinuisse titulum Regium à Caligula, (NB) *postquam Tetrarchiam sui fratris Philippi jam triennio possederat.* Quibus plura falsa, tum repetuntur, tum recenter asseruntur. Primò falsum est, Agrippam fuisse filium Herodis Infanticidæ, ut ostensum est supra num. 94. ex Josepho, cujus historia circa facta Herodiana Critico est demonstrata; proin iterum demonstrationi à se admissæ contradicit. Recoli etiam potest Nota sub lit. D. antè allata. Secundò falsum est, ac contradicit Josepho, & Amortio, quòd Herodes Agrippa annis 36. 37. Æræ Vulgaris obtinuerit titulum Regium (NB) *postquam Tetrarchiam sui fratris Philippi jam triennio tenuerat,* quod satis declaratum num. 95. qui potest relegi. Tertio recurrit jam commemorata sub lit. I. contradictio de Consulatu Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini. Quarto sibi contradicit denuò, dum in suo Catalogo hunc annum statuit primum Imperii Caligulæ, cum tamen in sua Controversia pag. 233. juxta ipsum *constet, Caligulam obijisse sub Consulatu Aceronii Proculi, & Pontii Nigrini incidente in annum 36. Æ.V.* quod utique necessariò adversatur Critico, secundum quem (uti habet in sua Controversia pag. 219. & in nova, quam modò excutio, Apologia pag. 37.) *Cajus Caligula fuit occisus anno 41. Æ. V.* videatur num. 96. Quintò contradicit Domino Fløerchenio, qui, non ab anno 36. Æ. V. ut D. Amort, sed 39. inchoat imperium Caji Caligulæ Cæsaris. Sextò eidem D. Fløerchenio adversatur, quòd *Cajus Caligula quinque annis præfuerit*

imperio, ut ponit Criticus in suo Catalogo, cum Floerchenius solum quatuor annos statuatur. Vide D. Floerchenium fol. 189.

(I.) In Controversia pag. 223. Criticus refert annum quartum Caligulae in 39. in nova autem demonstratione pag. 37. ait, illum incidere in annum quadragesimum, & iterum in Controversia pag. 223. in annum 36. Æ. V. Ecce, quam sibi semper dissimilis sit Anti-Agredanus in sua Chronotaxi, quam nihilominus per omnia cupit, esse infallibilem, & demonstratam.

(K.) Primò Anti-Agredanus Consulatum quartum Caji Cæsaris Caligulae cum C. Sextio Saturnino annectit anno 40. Æ. V. & D. Floerchenius, à quo tamen Amortius vult, suam quoque, seu Amortianam seriem Consularem, esse demonstratam fol. 189. eum rejicit ad annum 42. dictæ Æræ. Secundò in Laterculo pag. 37. novi opusculi, Criticus ait: *annis 39. 40. Æ. V. Herodes Antipas accusatur Romæ, & condemnatur. Hoc anno cusus est numus Herodianus regiminis anno 43. Herodis Antipæ Tetrarchia datur Herodi Agrippæ.* Hæc dicta iterum continent manifestam contradictionem, nempe hanc, quòd Herodes mortuus fuerit, & ejus filii successerint uno, vel altero dumtaxat anno ante Æram Vulgarem: quod evertit totum systema Amortianum, secundum quod mors Herodis, & filiorum successio retrahitur usque ad annum 4. ante Æram illam. Quæ deducta habes num. 99. & præcedente. Videri etiam potest justa Defensio à pag. 282. ubi ista paulò prolixius explicata sunt.

(L.) Annum 41. Æræ Vulgaris in Controversia signat D. Amort quinto Consulatu Caji Cæsaris Caligulae, cum tamen Floerchenius, nec hoc, nec alio loco
quin-

quinti Consulatus hujus meminerit, & omnes Consulatus Caligulae quaternario numero concludat. Forfan corrigere voluit errorem in Controversia commissum, omittendo nunc Caligulam in novo opusculo. Ast hoc ipso ostendit, se errasse prius, & non demonstrasse in sua Controversia, licet in ea semper demonstrationem crepet. Dein timida, & dubia locutio: *Consules forte abradi*: nec certa, nec demonstrativa est. Neque respondeat, Caesarem Cajum Januario adhuc occisum, non esse computandum; hoc enim si diceret, falsum esset: siquidem a renuntiatis ad initium Januarii Consulibus annus numerabatur, etiam modico tempore Consulatum gesserint, aliis, vel ob obitum illorum, vel aliam causam, suffectis.

(M.) Nota huic anno quadragesimo quarto Æ. V. ab Adversario in Catalogo Consulium pag. 8. novae opusculi apposita, hæc est: *hoc anno moritur Herodes Agrippa anno post obitum patris sui 48, & post obitum Philippi fratris, qui 37. Galilææ præerat, decimo.* Hæc Criticus: consultè prolongans annos Agrippæ, ut aliquale subsidium ferat vacillanti undequaque Chronotaxi suæ. Ait, Agrippam mortuum esse post obitum Philippi fratris *annò decimò*: sed hoc apertè contradicit assertis Amortianis, & pro demonstrata veritate venditis in ejus Controversia. In hac enim ista affirmantur ex Josepho. Primò *Agrippa vitâ privatus est habens annum Regni (NB) septimum: quatuor namque sub Cajo Cæsare Caligula regnavit annis, (NB) Philippi Tetrarchia potitus per triennium; quarto verò Herodis quoque Tetrarchia adjuncta, tribus reliquis sub Claudii Cæsaris imperio exactis, nempe in Tetrarchia utraque.* Ita ex Josepho pag. 234. Controversiæ indubitatum esse asserit. Proinde totum regni Agrippæ tempus uno septennio absolvitur. Ergo etiam totum tempus vitæ ejus post mor-

mortem fratris Philippi ultra septennium extendi nequit, nempè statim, ac mortuus est Philippus cum Tiberio, qui eodem anno cum illo defungebatur, Cajus Caligula Agrippæ tribuit Tetrarchiam fratris sui Philippi; unde primus annus regni Agrippæ, fuit etiam primus annus vitæ actæ post obitum Philippi: aliàs enim quatuor annis sub Caligula Imperatore non regnâssèt Tetrarchiâ illâ potitus, cum Cajus Caligula tantum quatuor annis præfuerit imperio, juxta Chronologiam Floerchenianam fol. 189. & dicta Amortiana pag. 233. Controv. Si autem primus annus regiminis, fuit primus vitæ actæ post obitum fratris Philippi, tunc, sicut non amplius septennio regnavit post mortem Philippi, ita nec diutius vixit. Hæc omnia, ex testimoniis Josephi, ab Adversario in sua Controversia à pag. 233. adductis tanquam infallibilibus, patent. Videantur etiam dicta hoc meo opusculo num. 95.

Modica hæc notâsse sufficiat, plura exactiùs observari possent, ut credo, errata, si diligentius excuterentur singula dicta Adversarii. Interea vel ex his solis satis confusa est gloria Anti-Agredani, qui publico, sub nomine demonstrationis, exhibet tantum plaustrum antilogiarum, & falsitatum, quibus secum ipso, & cum illis, ex quibus suum contendit esse demonstratum systema, continuò pugnat, homo varius semper, & inconstans.

CAPUT IV.

EXECUTITUR EXCUSSIO PARTIS IV.

ARTICULUS I.

EXECUTITUR INTRODUCTIO, VEL
Præfatio Adversarii.

113 **E**Xcussio Partis Quartæ nec hiò est me-
 lior prioribus, ut vel ipsa præfatio,
 aut introductio comprobat, sic se habens apud Ad-
 versarium: „ In hac Parte IV. Apologista præmittit
 „ per modum Postulati duo prænotanda. Primum est
 „ istud: *si argumenta Adversarii solum probabilia, & non*
 „ *certa sunt, nihil efficiunt Scriptis Agredanis: rationem*
 „ *hujus Postulati reddidit in Præfatione Partis Tertix,*
 „ *& in pluribus aliis locis, ubi perpetuò protestatur,*
 „ *à suis Agredanis nil aliud prætendi, nisi probabili-*
 „ *tatem earum Revelationum. In Præfatione præfata*
 „ *sic scribit: Præmitto, semper per decursum hujus opus-*
 „ *culi, præ oculis habendum esse, quòd Revelationes Agre-*
 „ *dane non vendantur pro iis, quæ fide Divina, & indu-*
 „ *bitata credi debent; sunt enim Revelationes privata, quæ*
 „ *haud aliter, quàm probabiles, ac piè ab aliis credibiles,*
 „ *approbari solent in Ecclesia. Non ergò statim expugnata*
 „ *cessendæ sunt, si de earum veritate certò non constat, si*
 „ *probabilibus argumentis impeti possunt. His enim stanti-*
 „ *bus possunt adhuc manere valde, & verè probabiles, &*
 „ *esse piè credibiles, maximè, si concurrant alia signa, quæ*
 „ *illusionis speciem amovent. Ita postulat Apologista; in*
 „ quo

quo postulato explicito observo, contineri duo alia postulata implicite; nam dum probabilia certis opponit, eo ipso implicite prætendit, nihil officii Revelationibus Agredanis, etiamsi ostendantur esse probabilius falsæ. Alterum, quod implicite postulat Apologista, consistit in eo, quod licet hæ Revelationes monstrantur esse probabilius falsæ, nihilominus debeat illis reverentia, veneratio, ac respectus tanquam rebus, quæ saltem probabiliter sunt Divinæ. Huc enim collimat tota intentio Agredistarum, ut habeantur tanquam sacrilegi, qui verbò, aut factò irreverenter tractant res, quæ probabiliter sunt Sacratæ, vel Divinæ, v.g. Hostias, quæ probabiliter sunt consecratæ, aut Reliquias, quæ probabiliter sunt genuinæ &c. Huc, inquam, Agredistæ implicite collimant, licet necdum aperte, & explicitè hunc à tota Ecclesia cultum prætendant.

Secundum Postulatum Apologistæ est, ut si Revelationes Agredanæ ex aliquo principio, aut experimento Philosophico convincantur certitudine physica esse falsæ, id nihil officiat Revelationibus Agredanis. Ratio est, quia Agredistis licet confugere ad miracula, quæ omnem etiam certitudinem physicam contemnunt, & irrident. Hoc Postulatum Apologista non iisdem verbis, eodem tamen sensu pro urbe refugii eligit, dum in Præfatione Partis Quartæ sic scribit: *Secundum notandum est, quod præviè monevi petivi, mirabilia, quæ DEUS in SS. Deipara operari dignatus est, legibus naturæ, & Philosophiæ haud esse conclusa: unde sequitur, non statim rejiciendam esse aliquam assertionem circa vitam, ac gesta B. Virginis, licet illa videatur contraria quibusdam sententiis Philosophicis.* Ex hoc ergò Postulato sequitur, nihil officii Revelationibus Agredanis, si ea, quæ

„ in illis Revelationibus tanquam *connaturales causæ,*
 „ *proprietas, effectus, aut circumstantiæ* rerum gesta-
 „ rum simpliciter sine *nota characteristica miraculi* enar-
 „ rantur, demonstrentur esse Physicè impossibilia. Re-
 „ cipiunt enim se Agredistæ ad urbem refugii, hoc est,
 „ ad suffugium miraculi. Itaque juxta Apologistam
 „ frustra laboravi, dum in meo de *Revelationibus* opere,
 „ & in Historia Controversiæ Agredanæ attuli argu-
 „ menta varia ex Mathesi, Philosophia, & Historia,
 „ quæ Revelationes Agredanas partim falsitatis con-
 „ vincunt, partim præsumptione falsitatis violenta
 „ gravant.

„ Post præfata duo Postulata, Agredanus Apolo-
 „ gista conatur suo robore destituere argumenta à me
 „ proposita, intermixtis subin observationibus, quod
 „ textus, à me ex versione Germanica allegatus, discor-
 „ det à textu originali Hispanico. Quantum roboris
 „ Apologista meis argumentis detrahat, patebit ex
 „ decursu: quod ad corruptiones textuum attinet,
 „ sufficienter respondi in Historia Controversiæ. Ipsa
 „ verò Postulata Postulatis contrariis subverto. Sit
 „ itaque

„ Postulatum 1. Si contra aliquod corpus Reve-
 „ lationum afferantur centum falsitatis argumenta, ex
 „ quorum quolibet seorsim sumpto monstrentur esse
 „ probabilius falsæ, eo ipso laborant specie falli, ac
 „ proin, per argumentum Decreti Concilii Tridentini,
 „ ab usu publico Ecclesiastico arcendæ sunt. Patet per
 „ se, & ex dictis Part. 1.

„ Postulatum 2. Si in Revelationibus quibuscum-
 „ que recensentur tanquam *connaturales causæ, pro-*
 „ *prietates, effectus, aut circumstantiæ rerum gestarum*
 „ nullâ addita nota characteristica miraculi, quoad
 „ eam causalitatem, proprietatem, aut circumstan-
 „ tiam,

„ tiam, quæ tamen ex Mathesi, Philosophia, aut
 „ Historia ostendantur, esse physicè impossibilia, non
 „ tanquam miraculosa, sed tanquam absurda, & falsa
 „ explodenda sunt. Ratio est, quia alioquin non ha-
 „ beretur criterium inter Pseudo-Evangelia, & genui-
 „ na, inter Fabulas, & Historias, inter Apocrypha, &
 „ sincera, inter veras Revelationes, & falsas, prout
 „ in opere de Revelationibus ostensum est.

„ Postulatum 3. Si contra corpus aliquod Reve-
 „ lationum, quarum Scriptor, vel Scriptrix affirmat,
 „ omnes sine exceptione venire à Deo, afferantur
 „ centum argumenta falsitatis seorsim probabilia, vio-
 „ lenta præsumptio falsitatis adversus integrum cor-
 „ pus Revelationum concipienda est, quæ non exclu-
 „ ditur, nisi per demonstrationem certam Revelatio-
 „ nis factæ. Hoc Postulatum bimembre, quoad poste-
 „ rius membrum patet, quia præsumptiones violentæ
 „ nulli cedunt, nisi liquidæ veritati. Itaque, nisi Agre-
 „ distæ attulerint argumenta demonstrativa, aut de-
 „ monstrativis æquivalentia, quòd corpus Revelatio-
 „ num Agredanarum sit ex integro revelatum à Deo,
 „ sed tantum in argumentis probabilibus hæreant,
 „ præsumptionem violentam oppositam Revelationi-
 „ bus neutiquam enervant. Quoad primum verò
 „ membrum Postulati, quòd nempè sola argumenta
 „ probabilia conglobata præsumptionem violentam
 „ pariant, probatur ab innumeris exemplis. Sic enim,
 „ prout in Historia Controversiæ Agredanæ Part. 5.
 „ fol. 548. ostendi ad finem; si dentur 100. monetae
 „ diversarum formarum, quarum quælibet est proba-
 „ biliter falsa, ob rationes particulares cuilibet pro-
 „ prias, moraliter certum, aut certè violenta præ-
 „ sumptio est, unam, & alteram esse falsam. Et quan-
 „ do in hospitali dantur centum ægroti, diversis

„ morbis periculosè decumbentes , ita ut de quolibet
 „ eorum probabile sit , moraliter certum , aut certè
 „ violenta præsumptio est , unum , vel alterum ex iis
 „ moriturum . Et quando dantur centum domus rui-
 „ nosæ , de quarum singulis probabile , eam brevi rui-
 „ turam , moraliter certum , aut certè violenta præ-
 „ sumptio est , unam , vel alteram brevi ruituram .
 „ Et , si producantur centum testes , de quorum singu-
 „ lis ob rationes particulares probabile sit , eum falli ,
 „ aut fallere , violenta præsumptio est , unum ex illis
 „ falli , aut fallere . Et , si testis alioquin fide dignissi-
 „ mus testetur circa trecenta objecta à se observata ,
 „ vel audita in Indiis , circa quorum singula possit
 „ habere locum deceptio passiva testantis , ita ut circa
 „ singula illa objecta , ob particulares rationes , pro-
 „ babile sit , eum falli , moraliter certum , vel certè
 „ violenta præsumptio est , eum falli , saltem in una ,
 „ vel altera relatione . Et , si centum personæ ducantur
 „ ad inquisitionem , quarum quælibet ex particulari-
 „ bus indiciis suspecta est , & probabiliter rea , mora-
 „ liter certum , vel saltem violenta præsumptio est ,
 „ unam , vel alteram , licèt quoad nos indetermina-
 „ tam , esse ream . Jam applicando hæc exempla ad
 „ centum assertiones Ven. Mariæ de Agreda , utut fide
 „ dignissimæ , eo ipso tamen illusioni phantasiæ ob-
 „ noxias , si harum singulæ monstrantur esse probabi-
 „ liter falsæ , consequitur , moraliter certum , vel sal-
 „ tem violentam præsumptionem esse , quòd saltem
 „ una , vel altera earum , licèt quoad nos indetermi-
 „ natà , falsa sit : quò concessò , eo ipso sequitur , non
 „ esse probabile , corpus Revelationum Agredanarum
 „ ex integro , prout Ven. Scriptrix asserit , à Deo
 „ esse .

„ Ex his etiam consequitur , quòd Apologista non

„ referat fideliter vim meæ demonstrationis. Ego
 „ enim præsumptionem violentam, & vim convin-
 „ centem posui in aggregato, seu collectione om-
 „ nium indiciorum probabilium Revelationes Agre-
 „ danas gravantium; ille verò mentem meam sic ex-
 „ ponit, quasi in argumentis singulis, aut vim con-
 „ vincentem, aut præsumptionem violentam agnos-
 „ cam. Hinc Parte IV. id solum totus agit, ut ostendat,
 „ argumenta scorsim sumpta neutiquam ejus ro-
 „ boris esse, ut Revelationes Agredanas, aut falsitatis
 „ convincant, aut præsumptionem violentam pariant:
 „ quàm iniqua sit hæc mentis meæ expositio, non so-
 „ lum ex conclusione mea Partis V. sed etiam ex ipsa
 „ operis mei Præfatione, imò ex ipsa Dedicatione mea
 „ ad SS. D. N. BENEDICTUM XIV. liquet. In Præ-
 „ fatione, de meis argumentis loquens, his verbis
 „ mentem meam exposui: in Parte IV. affero ex Ma-
 „ thesi, Philosophia, & Historia argumenta varia,
 „ quorum aliqua determinatè moralem certitudinem,
 „ alia verò saltem magnam probabilitatem, seu pru-
 „ dens dubium adversus Revelationes Agredanas evin-
 „ cunt. Ipsi autem his argumentis probabilibus (NB)
 „ collectivè, sumptis certitudinem moralem tribuo,
 „ quia morali certitudine constat, inter centum casus
 „ fallibiles, ubi ad destruendam Divinitatem Civitatis
 „ Mysticę sufficit, si in unico casu fallant, non pru-
 „ denter sperari uniformem exitum, nisi aliunde de-
 „ monstratur certitudo absoluta pro Revelationibus
 „ Agredanis. Talem verò certitudinem non reperiri
 „ Parte VI. & VII. evinco. Eodem modò loquor in De-
 „ dicatione ad Sanctissimum; en verba Dedicationis:
 „ in Parte IV. ex *Mathesi, Philosophia, & Historia varia*
 „ *argumenta resumo, quorum nonnulla in eo certitudinis*
 „ *gradu colloco, ut apud peritos prudens dubium planè*

„ nullum relinquunt. Aliis pluribus in hoc genere argu-
 „ mentis, vires saltem movendi prudens dubium assero, quod
 „ suffecerit, ut circa Revelationes Agredanas, nullo indu-
 „ bio divinitatis caractere insignitas, (NB) ipsa sua mul-
 „ titudine, prudentibus metum fortem latentis aliquando
 „ falsi iniiciant. Ex his manifestum est, à me in meis
 „ argumentis agnosci, & vendi aliqua solùm tanquam
 „ probabilia, ita tamen, ut, ex collectione tot indi-
 „ ciorum falsitatis probabilium, nascatur violenta
 „ præsumptio. Quis est ergò ille incorruptionis can-
 „ dor in iis, qui mihi falsationem textûs Agredani te-
 „ merè obijciunt, dum ipsimet mentem meam, non
 „ in puncto ad caput rei indifferenti, vel accidentali,
 „ sed in articulo omnium maximè substantiali, tam
 „ malè exponunt, ut ubi ego vim demonstrativam,
 „ aut præsumptionem violentam in collectione argu-
 „ mentorum probabilium colloco, illi Lectori fucum
 „ faciant, quasi omnia pro demonstrativis, aut pa-
 „ rientibus violentam præsumptionem venditem?
 „ Ex his autem consequitur, Partem IV. Apolo-
 „ gistæ laborare in ventos, dum responsis suis in id
 „ unum incumbit, ut ostendat, varia mea argumen-
 „ ta seorsim spectata non esse convincentia. Idipsum
 „ enim, prout ostendi, non semel, nec in uno loco
 „ professus sum. Itaque cum Apologista vim mei ar-
 „ gumenti ne quidem attigerit, à scopo longè aber-
 „ rat, tamdiùque victam dabit causam, donec osten-
 „ derit, ea argumenta, quæ pro demonstrativis habeo,
 „ non esse demonstrativa, & quæ pro probabilibus
 „ vendito, aut non esse probabilia, aut si sint proba-
 „ bilia, ea non esse idonea ad constandam aliquam
 „ moralem certitudinem, vel præsumptionem violentam,
 „ etiam si collectivè sumantur.

„ Si quis proin quærat; quænam determinatè ar-

gumenta pro demonstrativis, quænam tanquam probabilia venditem, id sequens meorum argumentorum brevis indiculus docebit, ubi dum ostendo, argumentum ab Apologifta non ex sui certitudine morali, aut physica, signum esto, illud à me defendi tanquam demonstrativum. Reliquis, in quibus non ostenditur variatio textûs Hispanici, quoad substantiam, probabilitatem, aut præsumptionem vendito. Hucusque Præfatio Anti-Agredani, qui, ut exhibet

DEFENSIO

114 **P**Ræter verba inania nihil attulit. Præprimis primum meum Postulatum petit crisi bus fati inceptis. Pronuntiavi, probabilitatem solam oppositam Revelationibus Agredanis, illis obstare minimè. Assertum istud extra dubium me jam posuisse in Defensione Justa à pag. 813. confido: placeat ibi videre; neque enim animus mihi est antiquam semper tundere incudem, & sæpius recocta nauseam solum creant.

Ast, ait Criticus, me in dicto Postulato oppone-
re certis probabilia: ita est; nempe in hoc sensu, quòd non requiratur, ut constet certò de privatim Revelatorum veritate, scilicet objectiva, sed sufficiat, ipsis competentem suffragari probabilitatem, quòd nihil Sacris Litteris, aut aliàs sanæ doctrinæ, aut bonis moribus dissonum contineant. Atque hoc pacto cum SS. D. N. BENEDICTO XIV. ac cum ipso Amortio citatis pag. 817. Justæ Defensionis, ac aliis Viris doctissimis loquor, nec deest ratio: quia privatæ Revelationes, tantum probari solent, ut eas ceu dicto modo probabiles, non verò ut certas, aut fide Divina cre-
den-

dendas respiciamus. Verùm istam, quæ omnes Revelationes privatas, & non solas Agredanas spectat, doctrinam haud sustinet Adversarius.

115 Dicit enim iterum, quòd eo ipso implicite prætendatur, nihil officii Revelationibus Agredanis, etiamsi ostendantur *probabilius* falsæ, quia licet demonstrentur probabilissimè in summo gradu probabilitatis esse falsæ, necdum tamen per hoc sunt certò falsæ.

Quibus Criticus nimium sibi iterum sapiens, insidias struit placito non tam meo, quàm virorum gravissimorum; verùm ab his me facilè expedio, dicendo, quid intelligam, dum affirmo, Revelationibus Agredanis (idem est de aliis privatis) non obesse, si probabilibus argumentis impetantur; nam quid Author implicite intelligat, ubi verba id non indicant, hoc ex ipso petendum est, cùm quilibet sit interpret verborum suorum; neque statim pro libito alicui Scriptori sensum quempiam implicitum, de quo ille fortè nec cogitavit unquam, affingere licet. Aperio ergo mentem meam asserens, præeunte R. P. Viva in Thesin 3. ab Alexandro IV. confixam num. 103. Revelationem aliquam, vel propositionem privatim revelatam eo usque esse probabilem, & piè credibilem, ac non esse rejiciendam ut certò falsam, quousque excessus opinionis probabilioris, vel probabilissimæ oppositæ non sit tantus, ut pariat quamdam certitudinem moralem &c. Igitur quæro ex Adversario, ne de voce multum certemus: intelligitne per opinionem probabilissimam talem, quæ oppositæ probabilitatem veram, ac solidam penitus evacuat, & relinquit solam probabilitatem tenuem? vel intelligit illam, quæ adhuc secum compatitur aliam verè, respectivè, & absolutè probabilem sententiam oppositam, licet in

infimo probabilitatis gradu constitutam? Si primum, ajo, me negare omnino, quòd talis propositio, quæ dicitur privatim revelata, adhuc possit dici sufficienter probabilis, & quòd ei non obstet probabilissima sententia opposita; secus est, si alterum affirmetur. Subdo tamen, quòd nec D. Amort, nec alius hucusque contra ullam ex Revelationibus Agredanis proferre potuerit sententiam oppositam in primo sensu probabilissimam, vel in eo probabilitatis, sive majoris, sive summæ gradu constitutam, ut penitus solidam, ac veram probabilitatem talis Revelationis eliserit, eamque reddiderit certò falsam. Quod patet ex Justa Defensione, & meo proposito abundè sufficit.

116 Postulatum meum secundum non tam implicitum, quàm explicitum est hoc, quòd Revelationes Agredanæ probari, & permitti possint ad normam aliarum Revelationum à Sede Apostolica approbatarum. Atque in hoc me haud quaquam errasse existimabit ille, qui mente quieta, à præjudiciis libera, ultimum articulum Defensionis Justæ de probabilitate Revelationum Agredanarum tractantem, legere voluerit. Ubi verò dico, vel tacitè etiam insinuo, sacrilegum esse, qui irreverenter tractat Revelationes Agredanas probabiliter veras; sicut sacrilegus est tractans irreverenter hostias probabiliter consecratas? Nihil, quod vel minimam speciem haberet, aut suspicionem moveret similis absurdi effati, tota in Justa Defensione, aut aliis Vindiciis Agredanis reperiet benevolus Lector. Affingit ergo Anti-Agredanus talia placita Agredistis, ut eos, & Scripta Agredana contemptui, & ludibrio hominum, rem istam non penetrantium, queat exponere.

117 Postulata alia Criticus objicit meis præsup-
po-

positis, quæ tamen omnia meritò postulantur falsi. Primum, & tertium variè jam excussum est in Justa Defensione, & nuper primum in præsentis meo opere num. 72. & seq. Placeat videre ibi dicta, & citata ex Justa Defensione, sicut & ipsum integrum ultimum paragraphum ejusdem Justæ Defensionis, in quo libratur probabilitas Revelationum Agredanarum ad pondus Sanctuarii, & mentem versatissimorum in hac arte virorum. Ad hæc, si Criticus hîc vel supponere, vel affirmare velit, suo primo Postulato, se centum falsitatis argumenta Revelationibus Agredanis opposuisse, ex quorum quolibet seorsim sumpto monstrantur esse *probabilius* falsæ, ipsius assertio non solum *specie falsi* laborat, sed reapse falsa est. Quàm parum probabilitatis, plerisque argumentis Anti-Agredanis ab Amortio conglobatis, insit, nôrunt illi, qui ea cum responsionibus Agredanorum expenderunt, idque patefiet amplius in sequentibus.

Sed impugnemus Criticum propriò telò. Ex assertionibus centum Ven. Mariæ de Agreda, utut fide dignissimæ, si tamen singulæ monstrantur esse probabiliter falsæ, seu sint tantum probabiliter veræ, aut merè probabiles, consequi existimat, certum esse moraliter, vel saltem violentam præsumptionem, quòd saltem una, & altera earum falsa sit, & sic non sit probabile, totum corpus Revelationum esse verum. Verùm si hoc de centum Revelationibus tantum probabiliter veris dici debet, nonne & idem asserti potest, & debet de centum illis argumentis probabilibus Amortianis, quibus probat, vel probare nititur, has Revelationes singulas probabiliter esse falsas? quidni? siquidem probabilitates Amortianæ plus privilegii sibi non vindicant, quàm aliæ; ergo & moraliter certum, vel violenta præsumptio est, quòd

quòd tota collectio harum probabilitatum non sit probabilis ex integro. Jam sic quæro: possuntne stante hac præsumptione violenta, aut certitudine, adhuc centum illæ assertiones Amortianæ merè probabiles, & consequenter fallibiles approbari, ut licitè legi valeant? Omnino possunt probari, si præter solam probabilitatem illis nihil obstet, respondebit Amortius; aliàs enim non solum de his Scriptis Anti-Agredanis, sed etiam de omnibus ferè libris Theologorum Scholasticorum, ac Philosophorum foret conclamatum, eùm in iis ordinariè pleræque, & ultra centum conclusiones merè probabiles, quæ etiam ab aliis probabiliter falsæ dicuntur, reperiantur, & sic non ampliùs approbari possent, si earum approbationi mera probabilitas centum propositionum officeret. Verùm inde sequi necesse est, quòd, & Revelationes Agredanæ, non obstante illa collectione tot probabilium assertionum, adhuc approbari possint, ut licitè legi queant: quia & Revelationes privatæ tantum probantur, & legi permittuntur, sicut libri aliorum Auctorum, ut in Defensione Justa, & in hoc opusculo ex SS. D. N. BENEDICTO XIV. & Eminentissimo Cardinali Turrecremata monui.

118 Neque obstat, quòd omnes Revelationes dicantur Divinæ, vel à Deo esse: nam & hoc tantum probabile est, & ex fide humana Ven. Scriptricis, Personæ famâ sanctitatis claræ pendet. Verùm hujusmodi commenta, quæ Criticus perpetuò repetit, jam omnia sunt dissipata, & soluta à pag. 813. Justæ Defensionis, ut nullatenus D. Amort causam conquærendi habeat, quòd mentem, aut vim argumenti ipsius non attigerim, aut falsò fuerim interpretatus: hoc enim falsò asserit. Equidem crisin hanc inutilem de centum propositionibus probabilibus collectivè accep-

acceptis, ex qua violentam præsumptionem contra Civitatem Mysticam deducere conatus est, per plura folia perstrinxi ad finem, seu Articulo ultimo Justæ Defensionis; hinc Parte IV. & V. mihi solùm reliquum erat docere, quòd omnes, & singulæ assertiones Agredanæ, ab Adversario in dubium revocatæ, adhuc sint, & maneant solidè probabiles. Ex eo enim, uti modò vidimus, jam infertur, quòd nulla violenta præsumptio, quæ earum approbationi obesset, possit adstrui.

Nihilominus, ne credat Criticus, sua exempla superius adducta de 100. monetis probabiliter falsis, de 100. agrotis periculosè decumbentibus, ac centum domibus ruinosis, & aliis ejusmodi, esse tam ponderosa, ut ea ne digito quidem hìc attingere, vel levare audeam, aut possim, ea brevi, & repetita retorsione in Adversarium rejicio. Percontor enim: vel ex recitatis exemplis sequitur, unam ex 100. sententiis merè probabilibus Amortii, aut aliorum Scholasticorum, esse certò falsam, aut sanè præsumptionem esse violentam, quòd una ex iis sit certò falsa, vel non sequitur. Si secundum, idem infertur de 100. assertis Agredanis solùm probabiliter veris, & argumentum Amortianum omni robore destituitur. Si primum, recurrit mox à me formata ratiocinatio. Nam si non obstante cumulo centum placitorum merè probabilium, seu probabiliter etiam falsorum, possunt libri Scholasticorum, ac Amortii probari, & edi, ac legi permitti, idem judicium ferri & potest, & debet de Civitate Mystica, ut ex præsentì discursu sit liquidum.

Præterea non obesse quidquam Revelationibus privatis, earumque approbationi, esto una, vel altera assertio earum in se falsa sit, dummodo verè proba-

bilis respectu nostri intellectus maneat, neque certe falsitatis argui queat, inferius num. 275. hujus opusculi clarè docet SS. D. N. BENEDICTUS XIV. ubi quoque pronuntiat, nihil absurdi inde deduci, dum duæ diversarum personarum Revelationes sibi sunt contrariæ, aut omnino contradictoriæ, ex quibus utique unam in se esse falsam necesse est, cum duæ è diametro contrariæ, & sibi repugnantes doctrinæ simul veræ esse hand possint. Præter alia mox citato loco videnda hæc habet ERUDITISSIMUS PONTIFEX: *Nihil refert, quædam falsa (in Revelationibus privatis contenta) piè credi. Non quod ea ratione, qua falsa sunt, vel si sciuntur esse falsa, credi possint; procul hoc à pietate fidelium: sed cadit existimatio, vel pia credulitas, non super veritate, & falsitate, sed tantummodò super apparentia, vel probabilitate. Et hoc utique non est periculosum, vel falsum; quia constat de apparentia, & probabilitate, dum falsitas, vel veritas ignota est. Sicut stat, quodlibet contradictorium esse probabile, & unum stat cum altero, (NB) non in veritate, sed probabilitates sic diversis respectibus utrumque contradictorium credi potest cum fidei puritate.* Plura citato num. 275. præsentis opusculi dicit SS. D. N. quæ muscas Amortianas penitus abigunt. Etenim ex his ita inferre possum. Primò, duo contradictoria possunt non solum seorsim, sed & simul sumpta esse probabilia, & horum probabilitas stat simul, licèt unum eorum indeterminatè sumptum, necessariò, & evidenter sit falsum: ergo à pari etiam centum Revelationes merè probabiles non solum seorsim, sed etiam simul acceptæ manent probabiles, quamvis earum una, aut altera, scilicèt indeterminatè accepta esset (ut intercà permitto) certò falsa. Secundò, Revelationes duæ contradictoriæ probabiliter veræ possunt piè credi, &

simul permitti, ut legantur, esto una earum indeterminatè accepta necessariò, & evidentè falsa sit: iterum Revelationes istæ duæ contrariæ, vel contradictoriæ nihil de sua perdunt probabilitate, quam seorsim habent, etsi simul sumantur; alioquin simul ab Ecclesia non possent approbari, aut permitti: ergo idem dic de cumulo 100. Revelationum verè probabilem, & concludere, probabilitatem in Revelationibus privatis requisitam non tolli per hoc, quòd una, vel altera earum indeterminatè accepta, sit certò falsa, sed exigi, ut determinari queat, quænam singillatim falsa sit: aliàs duæ Revelationes contradictoriæ non possent sufficienter manere probabiles, nec simul permitti, ut legantur, nec piè credi. Hunc nodum solvat Criticus, quo ipsum Maximi Pontificis doctrina constrictum tenet.

119 Quæ reddit Adversarius ad secundum meum Postulatum, more consueto Amortiano falsa sunt, & falsam maculam Revelationibus Agredanis tribuunt. Hæ enim nuspian illa, quæ in Christo, & Deipara supra naturam sunt, recensent tanquam *causas connaturales, proprietates, effectus, circumstantias rerum gestarum*, nullâ additâ notâ caracteristicâ miraculi, aut eventus supernaturalis. Contrarium constat ex tota Parte IV. & V. Justæ Defensionis, imò ex universa Civitate Mystica attentè perlecta. Quare Postulatum secundum Critici laborat suppositò falsò.

Insuper argumenta illa, quæ in causa Agredana pro demonstratis habet D. Amort, non esse demonstrata, & ea, quæ pro probabilibus venditat, aut non esse probabilia, aut si sint probabilia, non esse idonea ad conflandam aliquam moralem certitudinem, vel præsumptionem violentam, etiamsi collectivè sumantur, partim ex his, partim in Defensione Justa,

citato locò agitatis, liquidum est; ab imputatis verò corruptionibus textus, se Criticum nondum purgâsse per refugium ad versionem Germanicam, neque se purgaturum esse deinceps, superius Parte secunda hujus opusculi, & in Defensione justa variis locis de hac re dicta exhibent. Criticus itaque *sisyphi more versat saxum nitendo sudans, neque proficit hilum*, dum in omnem se partem movens, Revelationes Agredanas nec lato ungue è possessione suâ probabilitatis movet.

ARTICULUS II.

~~EXCUTIUNTUR ARGUMENTA~~ Adversarii ex *Mathesi*, & *Philosophia*.

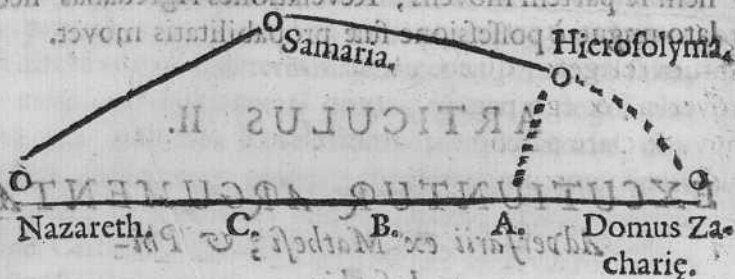
IN hoc, & sequente Capite quinto primò ponitur argumentum, & responsio Adversarii ad meam justam Defensionem iisdem verbis, quibus leguntur apud eundem in suo novo opere, seu nova sua Demonstratione, & Excussione; subinde subdo novam, & continuatam Defensionem.

Argumentum I.

120. „**R**evelationes Agredanæ dicunt, Hierosolymam distare Nazaretho 30. milliaribus; è contrâ domum Zachariæ, seu Civitatem „Juda tantum distare Nazaretho 27. milliaribus; quod „est impossibile; cum Civitas Juda utpote Hierosolyma „australior, evidenter longius distet Nazaretho, quam „Hierosolyma. Part. 2. num. 201. 211. 738.

„**P.** Hoc argumentum Apologista non exiit sua

certitudine: nam si fingat Nazarethum, Samariam,
& Hierosolyman sitam esse in triangulo, nihilomi-
nus minor erit distantia ex curbe Hierosolyma, vel
certè aequalis, quàm ex domo Zachariae. Poterit
enim itinerans Hierosolyman tendere per A. B. C. ut
patet ex adjecto schemate.

Hoc est argumentum, & responsio Amortiana mihi
data.

DEFENSIO.

Primò in Defensione 3. justa pag. 323.
ostendi, ab Adversario corruptum esse
textum Agredanum, qui semper leucas ponit, ubi
Criticus milliaria habet, cum tamen leucam inter,
& milliare magnum apud eruditos discrimen interce-
dat. Quam corruptionem non delet per hæctenus alla-
ras excusationes, ut ex dictis Part. 2. hujus opusculi,
& assertis Civitatis Mysticæ variis locis claret.
Secundò dissimulat aliam rationem meam sanè
gravem, quam attuli pag. 326. Consistit ea in hoc,
quòd teste Sansonio peritissimo Mathematico, nulla
Mappa Geographica exactè designans situm locorum
Palæstinae data fuerit. Unde ritè intuli, nihil, certi

de distantia locorum Palæstinae ex Mappis posse inferri. Rationis hujus efficaciam, quæ argumentum Adversarii in Mappis Geographicis, & Figura ex his deducta pag. 333. Controversiæ Amortianæ fundamentum, prætenfa certitudine penitus exiit, subtrahit subdolè. Dein nunquam percipere potui, quo pacto Anti-Agredanus longitudinem viæ, qua unus ab altero loco distat, & de qua in præsentî puncto, citatis locis Ven. Scriptrici sermo est, certò velit discere ex Mappis Geographicis. Geographi distantiam locorum lineis rectis per avia, & devia dimetiuntur; cum tamen viæ plerumque suas habeant ambages sat curvas, nunc majores, nunc minores. Unde crisis ista Amortiana, non inter argumenta infallibilia, sed inter argutias otiosas collocari petit.

Tertiò fingit sibi Criticus figuram suo proposito accommodatam; sed istud sibi notet, quòd aliud sint lineæ in charta formatae, aliud viâ trita, & usitata. Potest quidem Adversarius lineas facillè ducere per A. B. C. sed nequit illac iter agere, si non sit quoque viâ per illas lineas exstructa, aut fortè, ob impedimenta intervenientia, exstrui non possit. Ostendat ergò Criticus priùs aliquo documento certo, & ipsam viam per A. B. C. conformiter illi figuræ fuisse factam, & simul Ven. Scriptricem de hac viâ esse locutam, dum eam 30. leucas longam dixit, & non de alia ducente Hierosolymam. Si hæc non ostendat, sicut nec ostendet in æternum, nihil certum, imo neque probabile quid objicere potest Doctrinæ Agredanæ. Nec desunt alia, quæ contra figuram Amortianam novam militant, possetque opponi alia figura; verùm brevitatîs causa hæc omnia, præsertim novam figuram Amortianæ contrariam, omitto. Nam, ut insinuatum est, ex similibus figuris, & Mappis Geographicis in

præsenti puncto, parum subsidii invenitur, si de viis peculiariter antiquis, quæ modò jam possunt esse destructæ, quæritur, sicuti modò solum quæstio est de via usitata, & trita vivente B. Virgine Maria. Patenter in Defensione justa asserui, Nazarethum, Samariam, & Hierosolymam in quibusdam Mappis peritissimorum Mathematicorum habere quasi triangularem situm, quam particulam quasi & Criticus addere debuisset, ut fideliter mentem, & sensum redderet.

Argumentum II.

122. „ **R**evelationes Agredanæ asserunt, moraliter impossibile esse, ut Christus intra triduum venerit in Canam Galilææ ex finibus Judææ. Atqui hoc moraliter non est impossibile. Part. 2. num. 1034. „ & Hoc loco Apologista responderet, in originali Hispanico sensum esse, quòd ex Judæa sit iter trium dierum in Canam. Si ita est, cessat argumentum, sed tamen eo ipso meum argumentum erat demonstrativum, quò ostendi, moraliter hoc esse possibile, quòd negabatur in versione Germanica. Ita Adversarius.

DEFENSIO.

123. **C**essat, & nullum omnino est, ac fuit argumentum Critici, quòd apertè corruptit textum, vel sensum Civitatis Mytica, non solum prout ille in originali Hispanico, sed & in versione Germanica continetur. Nam sicut editiones Latina, & Hispanica habent, quòd ex finibus Judææ Canam sit *via trium dierum*, ita & Germanica Augustana

tana citato num. 1034. expressis verbis ait: *Da doch 3. tag reifen bis dahin gezellet vverden*: id est, *cum tamen trium dierum iter illuc sit*. Proinde Christus, etiam juxta versionem Germanicam, iter illud trium dierum intra triduum moraliter potuit emetiri. Quare Criticus priori corruptioni modò addit falsam excusationem, cum versio Germanica editioni Hispanicæ, & aliis in hoc puncto apprimè sit conformis, quod & Adversarium non latet, utpote qui pag. 120. Controv. allegat textum Germanicum clarum. Placeat tantùm relegere, quæ Criticus à pag. 117. in sua Controversia, & ego pag. 327. in Justa Defensione adduximus, & clarè patebit, quàm evidens, & quàm inexcusabilis sit corruptio illa.

Argumentum III.

124 „ **R**evelationes Agredanæ dicunt, tres
 „ Reges venisse ex Persia, Saba, &
 „ Arabia, eosque 25. Decembris discessisse, & 6. Ja-
 „ nuarii advenisse in Bethleem. Verùm, totum affir-
 „ mavi esse difficile; quia cum etiam morati sint
 „ unò, vel alterò die Hierosolymis, ut colligitur ex
 „ Evangelio, hoc iter, ad minimum 300. miliarium
 „ Germanicorum, conficiendum fuisset intra decem
 „ dies. Part. 2. num. 552. 557. 568. 1035.

„ &. Hoc loco Apologista confugit cum Gonza-
 „ lezio, & Landelino ad Dromedarios. Sed ubi osten-
 „ dit, aliquando ullum Regum, etiam urgente ne-
 „ cessitate, sic profectum? quod sine exemplo est
 „ in moribus humanis, morali certitudine falsum est.
 „ Inferiùs autem Apologista concedit, hos tres Reges
 „ tantùm fuisse Dynastas. Quæ igitur Dynastis causa
 „ sic properandi, ut intra decem dies trecenta millia-

Isaie oraculum adhibitis velocissimis Dromedariis, potuisse percommode Bethlaemum pervenire, parare itineri, quae opus essent, & Hierosolymis aliquantum temporis immorari; cum (ut rationem sui asserti dat BEATISSIMUS PATER) ab Hierosolymis, non plus, quam octo dierum iter ea regio, id est Arabia felix, absit.

Argumentum IV.

Revelationes Agredanae affirmant, Garam Hierosolymam distare 20. horis, Sed ex mappa P. Coronelli, & aliorum colligitur, distare 28. Part. 2. num. 63 r. 1483. Apologista varietatem Mapparum objicit: per hoc non tollit dubium. Ita Criticus.

DEFENSIO

Stante dubio, & incertitudine Mapparum manet praesumptio pro veritate, ac probabilitate Scriptorum Agredanorum, quae ex tam incertis, & inter se pugnantibus principiis, id est mappis, certae fallitatis argui, aut convinci nequeunt. Plura dat Justa Defensio pag. 334. Insuper, doctrinam quoad nos dubiam, & adhuc controversam, privatae Personae posse revelari, in Justa Defensione pag. 68. 90. & aliis pluribus dictum est: cujus ratio est, quia omne, quod est in se verum, a Deo revelari potest; sed doctrina quoad nos dubia, & controversa potest in se esse vera, ergo potest revelari. Hinc, si aliquid legitur in Revelationibus privatis, de quo etiam prudenter dubitari potest, non idcirco statim ceu figmentum rejiciendum est.

Argumentum V.

127 „ **R**evelationes Agredanæ afferunt , B.
 „ Virginem in deserto Bersabeæ con-
 „ fecisse 60. milliaria. Sed hoc non potest dici , cum
 „ hoc desertum vix duret 5. milliariibus. Part. 2. num.
 „ 631. 1483.

„ B. Hoc loco Apologista iterum alium sensum
 „ ex originali Hispanico producit , ubi illa 60. millia-
 „ ria non referuntur ad desertum Bersabeæ , sed ad
 „ reliquum iter. Si ita est , cessat hoc argumentum.
 „ Ex hoc ipso tamen sequitur , argumentum ex ver-
 „ sione Germanica fuisse demonstrativum. Hæc D.
 Amort.

DEFENSIO.

ITA est , cessat argumentum Critici , & nullum est,
 cùm textus Agredanus (ut patet ex versione La-
 tina Augustana) *per deserta ut plurimum* loca Part. 2.
 num. 630. non solum desertum Bersabeæ , sed & reli-
 qua loca deserta à solitudine Bersabeæ usque Heliopo-
 lim clarè , & in sensu obvio significet. Verùm sicut
 cessat argumentum Adversarii , ita minimè cessat , aut
 diluitur corruptio textûs , vel sensûs Agredani , per
 recursum ad editionem Germanicam , ut jam variis in
 locis , tum in Defensione Justa , tum Part. 3. cap. 2.
 hujus opusculi ostendi. Videatur etiam in Indice De-
 fensionis Justæ *¶ Versio Germanica Civit. Myst.*

Argumentum VI.

128 „ **R**evelationes Agredanæ definiunt terræ diametrum esse 2502. milliarium, seu leucarum. Sed hic numerus leucarum in ea notione, ac mensura, in qua à Revelationibus Agredanis sumuntur, non convenit cum dimensionibus terræ aliunde certis. Part. 2. num. 1459.

„ B. Hoc loco Apologifta censet, diametrum terræ non esse exactius cognitum à modernis Astronomis. Errat. Legat acta Academiæ Regiæ Parisiensis, ab anno 1699. 1700. 1701. 1702. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. ubi per observationes Astronomicas institutas in Gallia, America, & Suecia, videbit, certitudinem haberi de terræ diametro, non per opiniones, sed demonstrationes. Hactenus Adversarius.

DEFENSIO.

Diametron terræ non esse demonstratam, & certò ac evidenter cognitam, probavi in Justa Defensione primò ex S. Scriptura, quæ cap. 1. ver. 2. Eccli. cognitionem (nempe certam, ac indubitatam) latitudinis, consequenter & diametri terræ, inter impossibilia videtur collocare. Secundò ex testimonio recentissimi ac Clarissimi P. Antonii Mayr, & alterius ingeniosi ac moderni Mathematici ab illo allegati. Nonne laudatus P. Mayr, tanquam Auctor recentissimus, scripsit postquam jam magna pars actorum illorum Academiæ Regiæ Parisiensis fuit publico communicata, atque adeò dicto Viro Eruditissimo optimè cognita, nec tamen ipse vim quamdam demonstrativam

vam in ejusmodi actis invenit? Tertio stabilivi id ex ratione; quia praxēs, & observationes, quas moderni ad dimetiendam terram, seu cœlestes, seu terrestres, sunt omnes non levi fallibilitatis periculo expositæ. Omnia in Defensione justa à pag. 336. & seqq. prolixius deducta videri possunt, quæ Anti-Agredanus sua pertinaci contradictione necdum solvit. Ad hæc: ineptè impugnatur hic Ven. Scriptrix, cum non constet, de qualibus leucis locuta fuerit. Neque obest, quòd tali modo Revelationes Agredanæ circa hoc punctum sint quoad nos obscuræ, & indeterminatæ: nam hoc non repugnare Revelationi privatæ, ab exemplo tum S. Scripturæ, tum aliarum Revelationum privatarum, ostendi pag. 340. justè Defensionis. Quibus etiam solutum est

Argumentum VII.

129 „ **R**evelationes Agredanæ affirmant, per
 „ 60. stadia confici 4. milliaria Pa-
 „ læstina, seu Hispanica. Jam verò, aut sumitur no-
 „ men stadiorum, & leucarum in aliqua notione de-
 „ terminata, quoad nos cognoscibili, vel non? Si
 „ loquitur in notione hominibus incognoscibili, eo
 „ ipso illa revelatio Deo indigna est, & ridicula. Nam
 „ locum habet illud 1. Corinth. 14. v. 6. *Si venero ad*
 „ *vos linguis loquens* (quas nemo intelligit) *quid vobis*
 „ *prodero, nisi vobis loquar aut in revelatione, aut in scien-*
 „ *tia? Tibia, sive cithara, nisi distinctionem sonituum de-*
 „ *derint, quomodo scietur id, quod canitur, aut quòd ci-*
 „ *tharizatur? Etenim si incertam vocem det tuba, quis*
 „ *parabit se ad bellum? ita & vos per linguam, nisi mani-*
 „ *festum sermonem dederitis, eritis in aera loquentes.*
 „ Quod si his stadiis, & leucis tribuatur determinata

notio, in Revelationibus Agredanis expressa, ea
 subistere non potest cum suppositis, & observationi-
 bus aliunde certis. Part. 2. num. 1483.

R. Apologista observat, dimensiones leucarum
 esse varias. Et ego observo, non decere Deum eam
 indeterminationem in suis Revelationibus: Deum
 sequi hunc morem loquendi indeterminatum, im-
 possibile est. Sic habet Criticus.

DEFENSIO.

130 **S**olutio hujus argumenti jam est data in
 excussione præcedentis, seu sexti ar-
 gumenti. Dicit quidem Criticus, non decere Deum
 eam indeterminationem, & obscuritatem. Sed etiam
 dixit Lutherus, hanc non decere Deum in Revelatio-
 nibus publicis in Sacra Scriptura factis, dum in li-
 bro de servo arbitrio, applaudentibus aliis hæreticis
 ita interrogavit: *Si Scriptura est vel ambigua, quid
 illam opus fuit nobis Divinitus tradi? an non sumus satis
 obscuro, & ambigui, nisi de caelo nobis augeatur obscuritas,
 & tenebræ?* Ergo bene dicit Lutherus? ergo sic lo-
 quenti etiam applaudet D. Amort? Absit. Si autem
 in Sacra Scriptura, in Revelationibus publicis decuit
 Deum obscure loqui, & in sensu quoad nos dubio; cur
 id non deceat etiam in Revelationibus privatis? Res-
 pondeat Adversarius ad exempla Sacræ Scripturæ, &
 Revelationum Birgittanarum ipsi objecta in Defensio-
 ne justa, antecedente numero citata. Ad hæc tacet.
 Caterum, & ipsi jam declaravi pag. 340. just. Defens.
 & seq. qua ratione dimensio illa fuerit clarè cognita à
 Ven. Scriptrice, & aliis, non sciolis, sed devotis pro-
 fit, etsi ab his tantum obscure apprehensa sit. Ad quod
 iterum altum in responsione Adversarii silentium.

Argumentum VIII.

131 „ **R**evelationes Agredanzæ asserunt, stel-
 „ lam à tribus Regibus in Persia, Sa-
 „ ba, & Arabia simul eodem tempore visam fuisse in
 „ infima aeris Regione; sed hoc est impossibile, quia
 „ est demonstratum, totam atmosphæram aeris non
 „ esse altiorem ad summum 30. milliaribus. In hac
 „ autem altitudine idem objectum nec spectari, nec
 „ in eandem viam dirigere potest. Part. 2. num. 557.

„ **R.** Apologista conatur effugere, quòd Domi-
 „ nia horum trium Regum fuerint contermina, eos-
 „ que tantum fuisse Dynastas finitimos. Etiam si enim
 „ fuerint solum Dynastæ, erat tamen unus in Persia,
 „ alter in Saba, tertius in Arabia, quorum locorum
 „ tanta est distantia, quanta Hispaniæ à Germania,
 „ ita ut objectum ad altitudinem 30. milliarium
 „ spectari non possit à Dynasta Hispano, & Germani-
 „ co, ac simul dirigere in eandem viam. Demonstratio
 „ ergo manet. Hucusque Amortius. Qui tamen,
 „ ut nova exhibet

DEFENSIO

132 **T**otam Defensionem meam priorem non
 recensuit, ne vis ejus notaretur. Si-
 quidem pag. 343. & seq. Defensionis justæ primò do-
 cui, tres Magos fuisse Regulos seu Primores oppido-
 rum suorum, habentes Regna, vel veriùs Dominia
 non ampla, ac contermina, ita ut mutua familiarita-
 te inter se uterentur. Secundò explicavi pluribus,
 quomodo eorum Regna, vel Dominia fuerint vicinas
 eo quòd Saba fuerit pars Arabiæ felicis, ex qua alter

eorum ortus fuit, & inter Persiam, ex qua unus Magorum venisse dicitur, ac Arabiam non tanta sit distantia, cum hac ab illa solo sinu Persico separetur, vel omnino ille Magus fuerit Arabs, seu oriundus ex parte Arabiae Persiae finitima, ideo Persia appellata: nam Arabia secundum partem vicinam Persiae, & ipsa Persia vocabatur. Tandem ostendi, ab Anti-Agredano fuisse corruptum textum Agredanum, qui non ait *in infima aeris regione*, stellam illam fuisse positam. Ad ista igitur omnia citato loco iuxta Defensionis fusè explicata, & efficaciter probata, unum solum novit reponere Criticus sequente argumento, cui proinde dum satisfacio, & Defensionem contra praesens argumentum confirmo. Sit igitur

Argumentum IX.

133 „ **R**evelationes dicunt, quòd stella eadem tres Reges, unum ex Persia, „ alterum ex Saba, tertium ex Arabia, procedendo „ ita direxerit, ut brevi convenerint, & suas revelationes contulerint, ita ut intra undecim dies jam fuerint Hierosolymis. Atqui haec sunt impossibilia: quia si stella existat in infima regione aeris, versus eandem viam praecundo dirigere non potest. Part. 2. num. 556. 557.

„ R. Apologista respondet, Sabam esse partem Arabiae: sed si est pars contenta in Arabia, malè à Revelationibus distinguitur, sicut malè dicerem: ex Hispania, & Catalonia, & Gallia &c. venerunt peregrini. Si autem distinguuntur ista tria loca, Dynasta non erant finitimi, sed ab invicem remotissimi. „ Manet ergo certitudo argumenti. Ita pronunciat Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

134 **S**Abam esse partem Arabiae felicitis cum Plinio docent Suarez, Baronius, & alii, ut in justa Defensione pag. 345. & seq. dictum jam est. Sabam itaque Ven. Scriptrix distinguit solum ab alia parte Arabiae, quae nomen aliud, quam Saba habet, vel simpliciter Arabia dicitur, non autem intendit, Sabam à tota Arabia esse penitus distinctam. Sed malè sic locuta est Ven. Scriptrix? Ita credit quidem Criticus, sed non alii sic existimant, nimirum illi, quibus Psalmista non est malè locutus, dum Psal. 71. cecinit: *Reges Arabum, & Saba dona adducent*, etiamsi juxta eruditos Arabiae pars sit Saba. Psalmistam igitur imitatur Ven. Scriptrix. Exemplum Critici nihil ad rem facit, ubi illud per Biblicum eliditur; quinimo Adversarius ex illo ipso exemplo, quod usurpat, refellitur. Ecce Joannes Hubner in suo lexico v. SPANIEN ait Aragoniam, & Castiliam speciali titulo, & modo vocari Hispaniam praeter alios Regnis, & Provinciis Regi Hispano subjectis; jam si Hispaniam in illa pressiore, & specialiore significatione acciperem pro sola *Castilia & Aragonia*, non vero pro *Catalonia*, utique bene dicerem: *Ex Hispania & Catalonia venere peregrini*. Ita quoque credibiliter nomen Arabiae, alicui parti ejus specialiter à Sacra Scriptura, & Ven. Scriptrice S. Scripturam imitante, adscribitur, & per consequens rectè dicitur, *ex Arabia*, (intelligendo partem illam Arabiae, cui speciali titulo hoc nomen tribuitur) & *Saba venisse Magos*. Qua de re, manet in suo vigore utraque contra hoc, & prius argumentum, facta Defensio, quam minimè labefactat crisis Amortiana, ut ut se certam jactet.

Argumentum X.

Revelationes dicunt, B. Virginem die 24. Decembris Bethleemi advenisse hora quarta sole jam occidente. Sed ex Astronomia constat, Solem eo tempore Bethleemi occidere hora quinta. Part. 2. num. 463. O mi oculi caeci ut
 Apologiffa contendit, eo die, quo Sol hora quinta occidit, si ea hora aliquid fiat, dici posse, id occidente Sole contigiffe. Communior ufus loquendi apud nos vix aliquando hunc modum loquendi observat. Manet ergo argumento ex visitationi more loquendi fua præfumptio, qua fumitur ex communibus contingentibus.

DEFENSIO.

In responsione ifta Adversarius literarum technas infurpat, ut veritatem nimis apertam togat. Primum fuum argumentum non ritè refert; fecundò plura in mea Defenfione afferta præferit, ac tertio illam rationem, quam affert, & impugnat, ita immutat, ut fibi lipfi non fit fimilis. Argumentum fuum vitiat, quia modò ait, 24. Decembris Solem occidere hora quinta, cum prius in observationibus pag. 521. dixerit, Solem tum occidere hora quinta ferme, uno videlicet minuto tantum ante quintam &c. Neque me latet, quare hoc faciat: nam aliàs virtutem rationis illius, quam hìc refutat, & mutat, non potuiffet effugere. Quod ftatim patebit cum illis, qua sunt à Critico callidè prætermiffa, fi totam feriem Defenfionis meæ in compendio dederò. Itaque

Primò ipse Criticus in observat. fol. 521. fatetur, quod verba Ven. Scriptricis in hac materia possint in sano sensu explicari: adeòque vanè tantum, & sine causa ea observat, & perstringit. Secundò Ven. Scriptrix solùm asserit, quòd hora quarta illo tempore Sol fuerit in via ad occasum, & prope occasum; sed si Sol circa quintam, & quidem unò minutò priùs occidit, ut citato loco in Observationibus testatur ipse Criticus, horà quarta jam fuit in via ad occasum, & prope occasum, nam tò prope occasum admittit latitudinem moralem. Tertio ponitur illa ratio, quam Adversarius tangit, & ita immutat, ut sibi non sit amplius similis. Ea sic habet: usitato more in Hispania (addo, & in Germania) hora quarta numeratur usque dum quinta est impleta, sicut annus 20. ætatis numeratur, donec impletus est annus 21: ergò rectè asserit Ven. Scriptrix secundum modum usitatum, Solem tum occidisse horà quarta, licèt minuto ante quartam occiderit, quia nondum erat quinta completa, & sic adhuc numerabatur quarta: hoc est argumentum meum ex Gonzalezio adductum, quod Adversarius corrumpit, quia & ipse novit, justam causam non aliter impugnari posse, quàm similibus mediis parùm æquis, quæ tamen Scriptis Agredanis, & Agredanorum nihil roboris detrahunt. Videatur totum argumentum in justa Defensione pag. 348. ubi etiam modestia Amortiana commendatur.

Argumentum XI.

136. „ **R**evelationes afferunt, S. Hostiam in
 „ Communicantibus ascendere in cor,
 „ & ibi imprimere characterem; sed hoc est impossi-
 „ bile, cum S. Hostia in stomacho resolvatur in chy-
 „ lum, & species destruantur. Imò Revelationes plus
 „ afferunt; quòd nempe S. Hostia in corde B. Virginis,
 „ tanquam in tabernaculo perpetuò fuerit conservata.
 „ Part. 2. num. 1197. 1202. Part. 3. num. 116. 121.
 „ 122. 123. & 24.
 „ R. Apologista fatetur, id fieri non potuisse in
 „ B. Virgine sine miraculo. Sed non ostendit, in Re-
 „ velationibus addi notam characteristicam miraculi
 „ quoad ipsam translationem. Prodigium in Revela-
 „ tionibus solum constituitur in eo, quod S. Hostia
 „ non fuerit corrupta in stomacho, sicut corrumpi-
 „ tur apud alios homines; utrùm verò Revelationes
 „ admittant in pectore communicantium supra cor
 „ post resurrectionem characterem perpetuum, & qua
 „ de causa, & num ob effectum à S. Hostia relictum
 „ transeuntem in cor, meritò dubium manet in-
 „ specto textu Revelationum. Cæterùm vis mei ar-
 „ gumenti verè demonstrativi in eo consistit, quòd
 „ stultum sit, S. Hostiam collocare in corde, tanquam
 „ tabernaculo, nisi supponatur ibi stagnatio purissimi
 „ sanguinis. Itaque Revelationes Agredanæ, nisi rem
 „ stultam concedant, necessariò debuerunt supponere,
 „ quòd stagnet sanguis, & nulla detur circulatio san-
 „ guinis per cor, in quod simul omnis potus, & ma-
 „ gna pars chyli transferatur.

DEFENSIO.

137 **C**ontinuat D. Amort suas falsitates, sine quibus in causa Agredana aliquid scribere ipsi videtur impossibile. Notam characteristicam miraculi desiderat in scriptis Agredanis: verum hanc ipse solus studiosè ad meridianum Solem claudens oculos, non videt. Textum ex Part. 3. Civitatis Mysticæ, ac num. 124. adduxi in justa Defensione pag. 354. qui non solam conservationem specierum Eucharisticarum sine corruptione, sed & earum translationem ad cor Virgineum &c. *prodigium novo quodam singulari modo factum* appellat.

Quòd dicta Amortiana de impressione characteris in cordibus communicantium sint meræ inanes cavillationes sine ullo fundamento, satis superque dixi à pag. 355. justa Defens. ubi videatur.

Ultima verba Anti-Agredani sine ulla modestia prolata, & acerbiorè aceto, si par pari referre vellem, diluenda, nullo modo ad rem sunt. Transeo, quòd hujus verè demonstrativi argumenti (melius commentum dixeris) vim affirmet in eo consistere, quòd ex collocatione hostiæ in corde tanquam tabernaculo sequatur in eodem stagnatio sanguinis purissimi: transeo, inquam, quòd hujus asserti, in quo tamen vim demonstrationis esse prætendit, nec meminerit quidem in observationibus, & controversia: illud unum assero, sive novæ, sive antiquæ demonstrationis vis in hujusmodi dictis ponatur, eam nullius esse roboris: si enim Criticus intendit per talia tribuere Ven. Scriptrici, quòd juxta eam in omnibus communicantium cordibus S. Hostia aservetur tanquam in tabernaculo, iterat signum jam pag. 351. Defens. justa rejectum.

atum. Si autem loquitur de corde B. Virginis, tunc talis conservatio specierum consecratarum illo tempore, quo fiebat, & durabat, erat miraculosa, & supernaturalis, ut ex citato textu Civitatis Mysticæ, ut ex tractatis de hac re in justa Defensione clarum est. Atque hoc prodigium ita patrare, & S. Hostiam Deus ita in corde Deiparæ locare potuit, ut non obesset functioni naturali organorum vitalium, neque impediret circulationem sanguinis? Vel hoc fuit Deo impossibile, quia ita imperat D. Amort? Tantum cesset Anti-Agredanus Deo patranti prodigia præscribere regulas, aut limites. Plura expetentem Lectorem ad meam justam Defensionem pag. 331. invito.

Argumentum XII.

138 „ **R**evelationes dicunt, quòd in utero
 „ Virginis B. Virginis 3. guttæ san-
 „ guinis ex corde destillaverint, ac delatæ fuerint in
 „ matricem, & ex iis formatum Corpus Christi. Sed
 „ ista dupliciter errant. Primò, quia supponunt, non
 „ dari circulationem sanguinis, sed sanguinem per-
 „ fectissimum stagnare in corde. Secundò, quòd pro-
 „ xima materia conceptionis sit formalis sanguis. Jam
 „ autem physicè certum est, dari circulationem san-
 „ guinis, & guttas sanguinis esse in perpetuo transitu
 „ per cordis ventriculos. Dein etiam moraliter ex ob-
 „ servationibus recentiorum Medicorum certum est,
 „ proximam materiam conceptionis esse ovula de-
 „ ducta ex ovario in matricem. Cum ergò aliunde
 „ constet, quòd Deus in assumptione humanæ naturæ
 „ in omnibus se accommodaverit ordini causarum se-
 „ cundarum, quantum salva virginitate, honestate,
 „ ac decencia fieri potuit, non est verosimile, Deum

„ voluisse pro materia conceptionis assumere forma-
 „ lem sanguinem. Part. 2. num. 137.
 „ B: Apologista hoc loco plenis manibus conatur
 „ oculis Lectorum iniicere pulverem, ne videant ab-
 „ surditatem hujus miraculi. Undecumque enim Deus
 „ materiam pro corpusculo Salvatoris formando ex
 „ carne virginea sumpserit, manifestum est, à nullo
 „ eam efformationem ex sanguine cordis omnium im-
 „ purissimo, utpote cui miscetur chylus & potus,
 „ prudenter admitti posse, nisi qui stagnationem pu-
 „ rissimi sanguinis supposuerit. Aut igitur Revelatio-
 „ nes Agredanæ supponunt, ac eo ipso affirmant, aut
 „ fingunt miraculum absurdissimum. Itaque hoc meum
 „ argumentum non exiit sua certitudine. Ita res-
 „ ponsio, & argumentum Amortianum, in quo, ut
 „ docet

DEFENSIO

139 **A**dversarius suos defectus mihi affingit.
 Dum ipse obscurat veritatem, ne à
 Lectoribus videatur, ait, me plenis manibus oculis
 Lectorum iniicere pulverem. Ast abstergamus pulve-
 rem sive à D. Amort, sive à me sparsum, ut eluces-
 cat, quisnam occultatæ, aut violatæ veritatis sit
 reus.

Primò, Criticus est varius, & non sibi constat in
 hoc argumento; nam in observationibus pag. 521.
 asseruit, secundum Scripta Agredana ex corde Virgi-
 neo tres guttas sanguinis purissimi decidisse (scilicet
 naturaliter, & via naturali) in matricem; quod ibi
 impugnavit cœu adversum circulationi sanguinis, vi
 cujus sanguis ex corde in arterias, ex his in venas pro-
 pellitur. Cum verò in hoc notata fuerit corruptio

textus Agredani volentis has tres guttas (non via, nec actione naturali, sed virtute supernaturali) delatas esse ex corde ad matricem, nunc & in Controversia ad alia convertitur, & ait, in systemate circulationis sanguinis (quod nec ego, nec Ven. Scriptrix ab eo præscindens negamus) sanguinem purissimum non posse dari in corde. Quis tibi videtur, benevole Lector, homo adeò varius, ab uno ad alterum saltitans? Nonne hic quærit occulere manifestam veritatem, & pulverem tentat oculis legentium iniicere, ne perspiciant corruptionem ab ipso commissam. De qua etiam alium silentium servat in responsione ad meam Defensionem, cum tamen in hac illa corruptio pag. 357. pluribus fuerit demonstrata.

140 Præterea illud, quod modo meis sat prolixè deductis assertis obiicit, jam omni ex parte dilutum est in Defensione justa pag. 362. ubi ex ipso systemate circulationis sanguineæ intuli, posse reperiri in corde tres guttas (plures non requirit Ven. Scriptrix) purissimi sanguinis etiam naturaliter, & sine miraculo: licet enim (ita ibi ratiocinabar) *chylus cum sanguine ante hujus ingressum in cor in vena subclavia commisceatur, tamen in illa massa sanguinea multe sunt particule, quæ jam sæpius per varia viscera, quasi vasa, & cribra depuratoria transeuntes plurimum depurate, & ita dispositæ sunt, ut maximam perfectionem in utroque cordis ventriculo accipiant. Ex hoc ergò sanguine purissimo cordis fuere illæ tres particule. Ubi etiam rejeci illud assertum Amortianum, quòd sanguis purissimus tantum in cerebro detur; cum enim juxta systema circulationis sanguinis, sanguificatio non in aliquo determinato viscere, tanquam officina sua peragatur, sed in toto corpore per ipsum motum circulatorium perficiatur, ita fit, ut hæc portio sanguinis in hoc vis-*

cere, vel parte, altera in alia, & aliqua etiam in corde suam perfectionem ultimam obtineant. Hic meus de hac re jam in Defensione justa erat sermo, penitus conformis placitis novæ Philosophiæ, admittentis circulationem sanguinis: quo etiam dissolutum jam fuit, quod nunc inaniter repetit Criticus, dictitans, à Ven. Scriptrice debere admitti stagnationem sanguinis oppositam circulationi.

141. Cæterùm Revelationes Agredanæ non supponunt, nec affirmant, aut fingunt miraculum absurdissimum. Quod dum Criticus incautè (ut sæpius solet) loquitur, simul tangit honorem Ecclesiæ, quæ jam in Revelationibus S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis lib. 3. cap. 16. num. 1. approbavit hoc miraculum conceptionis Christi factum per extractum ex corde Virgineo purissimum sanguinem, & in utero collocatum. Plura de hac re dixi in justa Defensione pag. 359. & sequentibus, quæ si legantur, evidenter constabit, argumentum Critici non potuisse exui certitudine aliqua, eâ solum ratione, qua homo nudus non potest exui veste.

Argumentum XIII.

142. „ **R**evelationes dicunt, lac B. Virginis esse naturaliter incorruptibile. Sed hoc fieri non potest. Part. 2. num. 549.
 „ R. Apologista negat, eum esse sensum textus Agredani, quod lac B. Virginis sit naturaliter incorruptibile; & ego dico, id consequi ex principiis Ven. Mariæ de Agreda, dum asserit, corpus destitutum peccato originali habere in se principium per modum naturæ congenitum incorruptionis, nempe donum primævum justitiæ originalis, quod
 „ licè

licet supernaturale sit, transit tamen simul cum natura, & per modum naturæ in posteros non infectos peccato originali. Hanc suppositionem Agredanam dico falsam esse, quia nec ipsa quidem caro & sanguis Christi erant de se incorruptibilia, aut immortalia independenter à Verbo. Hactenus verba Amortiana.

DEFENSIO.

143 **I**gnoro planè, quid mirer amplius in Anti-Agredano, constantiamne ejus, aut inconstantiam. Illam ostendit pertinaciter insistendo suis, ut vocat, argumentis, etiam postquam clarè eorum deceptio fuit detecta. Hanc, seu inconstantiam monstrat, tantopere variando in propugnandis illis, quæ Civitati Mysticæ objicit. Paradigma utriusque dat præsens argumentum. Perseverat in argumentatione ista, quòd Revelationes Agredanæ Part. 2. num. 549. affirmant, lac B. Virginis esse naturaliter incorruptibile, licet jam Landelinus, & Gonzalezius demonstrârint, hoc esse alienum à sensu Civitatis Mysticæ, quæ citato loco solum adstruit, lac B. Virginis propter optimam temperiem, & proprias qualitates, si asservatum fuisset, multo tempore non fuisse corrupendum, omnimodam autem incorruptibilitatem fuisse habiturum ex speciali privilegio, proinde non naturaliter. Perspicuus igitur Criticus, textum Agredanum contra ipsius argumentum pugnare, novum recenti falsitate in eum lectum paravit in sua Controversia pag. 350. dicens: *Ita est: Revelationes asserunt, lac B. Virginis esse incorruptibile per speciale privilegium, sed privilegium consistens (NB) in collatione complexionis specificæ, vicujus illud lac non alteraretur. Quam*

verò in Defensione iusta pag. 368. docui, responsum istud Amortianum esse novum, Revelationibus Agredanis, in quibus nil simile legitur, evidenter repugnans figmentum, nunc ad aliud commentum convertitur, falsò affirmans, incorruptibilitatem lactis Mariani consequi ex principiis Ven. Mariae de Agreda, dum asserit, corpus destitutum peccato originali habere in se principium per modum naturæ congenitum incorruptionis, &c.

Commentum hoc, & falsam assertionem Adversarii principium petere, dum ejusmodi principia à placitis fidei nostræ ad eò abluentia Revelationibus Agredanis affingit, nimis notum est iis, qui Civitatem Mysticam indifferente animo voverunt. Et ubi statuit ejusmodi principia Ven. Scriptrix? Cur non allegavit textum continentem ista principia? Ille textus, quem hîc impugnat, & in argumento citat, nil de his imaginariis à Critico confictis principiis habet, neque alium adducere poterit: imò contrarium longè ex Scriptis Agredanis eruitur, ut patet legenti illa, quæ circa similem materiam dixi à pag. 762. iustæ Defensionis. Ad ea ibi videnda Lectorem remitto, ne opusculum istud ob similes non necessarias repetitiones nimiam in molem excrescat.

Jam vidimus varium, & mutabilem Criticum, ab uno ad aliud medium saltitantem, vel, si mavis, celesiter equitantes, ut suo argumento subsidium aliquod ferret, quod tamen tandem attulisse non est censendus, quamdiu textum non produxerit, in quo principia illa Bajana, vel Bajanis affinia, quæ affingere tentat Criticus Ven. Scriptrici, sunt comprehensa.

Dignetur pariter recolere benevolus Lector illa, quæ à pag. 368. iustæ Defens. huic argumento opposui, & ad quæ ferè omnia Criticus nunc obmutescit;

horret nempè eruditionem longè maximam SS. D. N. BENEDICTI XIV. suis Anti-Agredanis allertis citato loco evidenter repetitis vicibus oppositam.

Erubescit quoque, & silentio abscondere nititur sua falsa dicta circa hanc materiam suæ controversiæ insperfa. Et utinam aliquando sileret penitus, vel si loqui ei luberet, ita loqueretur, & scriberet, ut Christianum, ac Religiosum, & veritatis studiosum virum decet.

Argumentum XIV.

144 „ **R**evelationes dicunt, secundinas in
 „ Nativitate Christi non venisse ex
 „ utero Virgineo, quia fuerunt continuæ cum corpo-
 „ re Christi, & portio materni sanguinis. Sed neu-
 „ trum potest dici, quia secundinæ nec sunt aliquod
 „ continuum cum corpore infantis, nec sunt pars
 „ materni sanguinis. Part. 2. num. 479.

„ R. Apologista iterum amat miracula, ac defen-
 „ dit, in B. Virgine corpus Christi non fuisse forma-
 „ tum ex ovulo materno, quia censet, illud non de-
 „ cidi ex ovario sine motibus concupiscentiæ, sed
 „ illud esse formatum ex sanguine Virgineo. At ego
 „ dico, ovulum illud, tanquam connaturalem ac im-
 „ mediatam Conceptionis materiam, fuisse à B. Vir-
 „ gine more naturali formatum, sine motibus concu-
 „ piscentiæ per naturalem operationem Spiritus Sancti
 „ decisam, & translatum in matricem. Formationem
 „ autem miraculosam ex sanguine B. Virginis, cum
 „ recedat à consuetò ordine naturæ, sine necessitate,
 „ utilitate, congruitate, inter miracula incredibilia,
 „ ac proin improbabilia pono. Qualis autem è textu
 „ Agredano intelligatur continuïtas secundinarum,
 „ dubium manet.

DEFENSIO.

145 **A**MO miracula, sed ea, quæ amant alii viri doctissimi, & ratio comprobant. Non licet enim ex communibus, & iis, quæ in nobis fiunt, inenarrabilem Virginis partum, quæ supra mentem, & sermonem Verbum peperit, definire, metiri, & describere. Ita habet Canon 79. Concilii Trullensis, quem allegant, & sequuntur Suarez 3. Part. D. Thom. Disp. 13. ac Viva in Prop. 14. ab ALEXAND. VIII. confixam: ubi laudatus Viva cum Ven. Scriptrice sentiens pronuntiat, *Christum à B. Virgine sine ullo dolore, sine secundinis, sine ullis sordibus esse natum.* Et nemo negaverit, abfuisse à Conceptione, & Nativitate Christi ea omnia, quæ quidem si absunt, generationis substantiæ non derogant, in ipsis autem naturæ terminis involvunt, aut innuunt aliquam impuritatem, aut superfluitatem non necessariam ad id, ut *Regina Cæli dicatur Vera Mater, & Christus D. Noster verus ejus filius, & natus ex illa,* ut Ven. Scriptrix Part. 2. num. 478. loquitur. Ex quibus utique inferre licet, conceptionem Christi non fuisse factam ex ovulo, quod vel ipsum semen fœmineum est, vel semen in se continet, ut moderni Medici docent: etenim juxta Suarium tom. 2. in 3. Part. D. Thom. Disp. 10. sect. 1. fati-
pium & probabile est, *Conceptionem hanc absque ulla seminis transmissione perfectam esse, si propriè, & rigo-
rose de semine loquamur. Hoc enim dictis Sanctorum, & perfectioni Virginitatis magis est consentaneum, & Phi-
losophicæ doctrinæ non repugnat, & si repugnaret, potius
(NB) esset Theologiæ accommodanda, quam è contrario.* Quamobrem SS. D. N. BENEDICT. XIV. Part. 2. Comn. de Fest. pag. 266. num. 39. Catechismus Ro-

manus, Saavedra, & alii maximi nominis DD. ac Revelationes S. Magdalenaë de Pazzis ab Ecclesia approbatae cum Ven. Scriptrice tenent, Corpus Christi ex purissimo Virginis sanguine ad matricem delato (per consequens non ex semine, aut ovulo) esse primò formatum. Piget de hac re plura verba facere, cum eam jam (ut puto) amplè, & efficaciter satis declaraverim in just. Defens. pag. 359. & seqq. Neque ibi adducta argumenta Adversarius attingere, multò minus solvere est ausus; manent ergò inconcussa. Nec admitto miraculum, quod non deceat Christi Nati, & Virgineae Matris dignitatem; cum hoc miraculum videatur necessarium, ut Nativitas Christi decenter, & congruè fieret, & ab ea abesset, quidquid indecentiae nomen feminis foeminei, vel in ipsa voce involvit. Nunquid & ipse Criticus, ut decentiae consulat, asserit, semen, vel ovulum sine motibus concupiscentiae contra alias consuetum morem esse per Spiritus Sancti operationem decisum? Unde & ob eam rationem etiam affirmet, omnino nullum semen, sed ejus loco sanguinem purissimum intervenisse. Verum, ut dixi, inanibus ejusmodi crisibus citato loco jam est satisfactum: quare hic supersedere possum longiore excussione earum.

Inde quoque justâ sequelâ fluit, non esse inconveniens, nec improbabile, quòd secundinae Virgineae Matris fuerint ex sanguine purissimo ejusdem tanquam ex materia *ex qua*, ut Philosophi loqui solent: quia non decebat, ut ad purissimam hanc generationem concurreret semen, aut ovulum seminis receptaculum &c. aut sanguis menstruus, sed unicè purissimus.

Demum, si dubium manet, qualem continuitatem secundinarum cum corpore infantis intelligat

Textus Agredanus; quò pacto potest Criticus in observationibus, & controversiis sua imputare Revelationibus Agredanis determinatum aliquem hujus continuitatis sensum? Verùm Revelationes Agredanas nec absurdum, nec improbabilem, sed potius Medicorum sententiæ conformem sensum reddere, dum secundinas cum corpore infantis *continuas*, vel *contiguas*, aut *continuas*, & *contiguas simul* dicunt, explicavi pag. 373. justæ Defensionis, dum asserui sub diversa consideratione eas contiguas, & continuas dici posse: *contiguæ* enim sunt, quia fœtui non immediate uniuntur; *continuae* verò, quia mediatè, seu mediante funiculo umbilicali cum corpore fœtus profusus arctum habent nexum naturalem. Vide cit. pag. justa Defens.

Argumentum XV.

147 „**R**evelationes dicunt, quòd B. Virgo ministraverit in utero sanguinem purissimum; quia ministrabatur ex impulsu amoris, & aliarum virtutum. Hæc causalis est falsa. Ratio est, quia si Mater etiam Sanctissima sit, non tamen propterea per affectus amoris, & aliarum virtutum depurabit sanguinem v. g. scorbuticum, podagricum, leprosum, corruptum, aut salibus, & particulis crassis ex alimento crudo plenum, ab ejusmodi partibus ineptis ad bonam complexionem communicandam infanti. Part. 2. num. 139.

„**B.** Apologista textui huic Agredano conatur illinire sensum pium. Sed pro sensu obvio, ac connaturali, quem ego verbis Agredanis attribui, stat præsumptio.

DEFENSIO.

148 **S**ensus, quem faciunt verba Ven. Scriptricis, hic est: quòd concoctionem sanguinis purissimi in Deipara maximopere promoverint affectus amoris, & virtutum, illum alterando, & alteratione hac concurrentibus ipsa vi nativa, & organis corporis Virginei ad suam perfectionem perducendò. Hunc sensum pium, & verum non illinio Scriptis Agredanis, sed illis inexistere in Defensione justa pag. 375. ostendo ex triplici textu Civitatis Mysticæ: quorum prior Part. 2. num. 139. hic est: *Cùm sanguis ille, quem reliquæ Matres suis infantibus ad eorum incrementum subministrant, sit imperfectus, & immundus, contra Virgo dabat filio suo purissimum &c. quia intervenientibus affectibus amoris, atque aliarum virtutum.* Alter verò habetur Part. 1. num. 214. ubi corpus B. Virginis dicitur perfectissimum, optimis organis, & temperamento instructum, quod utique etiam plurimum contulit ad perfectiorem sanguinem elaborandum, sicut & Ven. Scriptrix affirmat Part. 2. Civitat. Myst. num. 548. (hic est textus tertius à me laudatus.) *lac apprimè dulce, & suave esse procreatum in corpore tam puro, perfecto, & temperatissima constitutionis.*

In isto sensu intellecta Ven. Scriptrix (sicut nec aliter intelligi potest) loquitur conformiter Menti SS. D. N. BENEDICTI XIV. ac Medicorum, qui sustinent, amorem internum, & alios affectus posse plurimum alterare sanguinem, atque adeò vel meliorem, vel deteriorem reddere: quod solum impugnat, & negat Criticus nixus inconveniente ratione illa, quòd Mater etiam sanctissima non possit per affectus amo-

ris depurare sanguinem scorbuticum &c. quæ si aliquid probet, supponit necessariò, in B. Virgine creatura hac perfectissima fuisse sanguinem scorbuticum, podagricum, leprosum, ac corruptum. Hoc suppositum quàm malè conveniat B. Virgini, jam in Defensione justa docui. Neque D. Amort aliquid contra meam ibi de hac re factam crisin justissimam movere audet. Inde sequitur, neque pro sensu (si Criticus alium, quàm supra explicatum, Ven. Scriptrici in hac materia tribuit) neque pro argumento Anti-Agredani stare præsumptionem, sed contra utrumque certe re apertam veritatem, quam invadere præsumit ratione planè indigna Mariano Cliente.

Argumentum XVI.

149 „ **R**evelationes dicunt, quòd B. Virgo
 „ plus lachrymarum profuderit, quàm
 „ omnes homines simul sumpti. Sed hoc fieri nequit.
 „ Part. 2. num. 801.
 „ B. Apologista illam particulam *plus* ita explicat,
 „ ut dicatur B. Virgo acerbius flevisse. Sed plus la-
 „ chrymarum fundere, quàm omnes homines simul
 „ sumpti, & acerbius flere, valde sunt diversa. Imò si
 „ textus Agredanus solùm urgeret acerbitatem, dice-
 „ ret potiùs: acerbius flevit, quàm omnes homines
 „ sigillatim sumpti; simultas enim hominum non au-
 „ get acerbitatem, sed multitudinem lachrymarum.
 „ Si textus Hispanicus verè aliud haberet, cessaret ar-
 „ gumentum, sed eo ipso foret absurda Revelatio, quæ
 „ ad exprimendam acerbitatem adhibet simultatem
 „ creaturarum dicendò: *Nulla ex creaturis omnibus,*
 „ *immò nec omnes simul acerbius ploraverunt.* Stat ergò
 „ præsumptio pro multitudine lachrymarum intenta
 „ per textum.

DEFENSIO.

150 **N**on ita explico, sed Revelationes in versione Augustana Latina Part. 2. num. 801. ipsæ dicunt: *Nulla ex creaturis omnibus, immò nec omnes simul (NB) acerbius ploraverunt.* Neque est absurda Revelatio, dum ad exprimendam acerbitatem, vel intensiorem acerbitatis assumit simultatem omnium creaturarum; id enim etiam in aliis locum habet: sic enim dici potest: *B. Virgo plus, id est intensius dilexit Christum, quàm omnes creaturæ puræ simul.* Item dici potest, & dicitur à præstantissimis Viris: *B. Virgo plus gloriæ in cœlis obtinet, quàm omnes Angeli, & homines beati simul:* consequenter etiam plus, seu intensius gaudet in cœlo, quàm illi simul sumpti: ergò etiam major intensio doloris explicari potest absque absurdo ita dicendo: *B. Virgo plus, seu acerbius, ac intensius doluit, vel majori cum amaritudine flevit, quàm omnes creaturæ simul sumptæ.* Cessât ergò non solum argumentum Critici, sed & ejus nova, ac inanis crisis.

Argumentum XVII.

151 „ **R**evelationes dicunt, quòd B. Virgo
 „ in utero materno plus sciverit de
 „ operibus Divinis naturalibus, ac supernaturalibus,
 „ quàm scient omnes Angeli, & Beati per totam æter-
 „ nitatem. Sed hoc dici nequit, quia cum successive
 „ scienda per totam æternitatem sint aliquod infini-
 „ tum syncategorematicum, huic infinito aliquod fi-
 „ nitum, quale est habitus scientificus etiam superna-
 „ turalis, æquari non potest. Part. 1. num. 226.

„ R. Apologista cenſet , eam ſcientiam , qua quis
 „ ſciat omnia , quæ Sancti per totam æternitatem ſci-
 „ turi ſunt , fore nihilominus entitativè finitam. Sed
 „ hanc ſententiam meritò rejicit Philoſophia , & Theo-
 „ logia probabilior , ac ſenſus Doctorum communior:
 „ non eſt verofimile , Deum per ejuſmodi Revelatio-
 „ nes muliebres voluiſſe informare Theologos.

DEFENSIO.

152 **C**andoris ſui in re Agredana uſitati ite-
 rum argumentum præbet Criticus,
 dum recenſet dumtaxat illud , quod ſolum tranſmiſi,
 & meam ultimam reſponſionem , in qua meam fixi
 mentem , ſiccò pede tranſiit , nec verbulo ejus men-
 tionem faciens.

Primum à me ſolum gratis datum quod attinet,
 ſic ſonant mea dicta pag. 382. juſt. Defenſ. *Primò
 tranſmiſſo (NB) minimè conceſſò , quòd ſenſus textus
 Agredani ſit ille , quem Adverſarius proponit , Revelatio-
 nesque dicant , B. Virginem in utero jam cognoviſſe ſynca-
 tegorematicè infinita objecta , tamen hujusmodi doctrina
 non eſt omnino improbabilis.* Dein ex placitis Doctoris
 Mariano-Subtilis , & plurium Scotiſtarum , ac Docto-
 ris Eximii contendebam , doctrinam iſtam eſſe verè
 probabilem , proinde rationem Adverſarii oppoſitam
 ex infinito depromptam , nec certam , nec evidentem
 eſſe , qualem tamen eſſe jactat in controverſia fol. 361.
 Et hoc jam ſufficeret mihi , cum officii mei ſit ſolum
 probare , nihil improbable , & certò falſum in Reve-
 lationibus Agredanis oſtendi poſſe.

153 Ait D. Amort , à probabiliori Theologia,
 & Philoſophia rejici hanc meam ſententiam ; ſed ne-
 que id dicenti obliſto : probabilior ſit oppoſita opinio,
 hu-

huius tamen per hoc non tollitur probabilitas vera ac solida; cum minus quoque probabilia possint esse verè probabilia. Neque Revelationes, si minus probabilem opinionem proponunt, reformant Theologiam: nihil enim probabilitatis addi, vel demi opinionibus Theologorum in Scholis disputatis per Revelationes privatas, nòrunt, vel leviter Theologica scientia tincti, & aliunde in mea iusta Defensione sæpius inculcatum est Adversario, & acta etiam Agredana docent. De hac ergò reformatione nihil timendum Amortio, qui tamen in hac materia, sicut & aliàs sæpius, reformat se ipsum, dum sententiam illam, quam prius in Controversia cit. loc. asseruit certam, modò solùm agnoscit probabiliozem.

154 Verùm, ut jam monui, ista omnia tantùm liberaliter largitus sum, & transmissi, non concessi; etenim in iusta Defensione pag. 383. allegatis textibus Civitatis Mysticæ declaro, mentem Ven. Scriptricis non esse, quòd scientia illa B. Virginis se debuerit actu extendere ad omnia objecta, quæ aliquando in æternum cognoscent omnes creaturæ. Atque ipse Criticus proculdubiò advertit vim meorum dictorum, & corruptionem sensûs Agredani ab ipso factam, hinc apud ipsum altum silentium de isto puncto, quod cum non fuerit aggressus, sic nihil attulit, quod meæ Defensionis in hoc puncto præcipuè, vel minimum obesset.

Argumentum XVIII.

155 „ **R**evelationes dicunt, quòd in morte
 „ Christi ad imperium B. Virginis
 „ steterit motus cœlorum. Sed hoc fieri nequit; quia
 „ cessante motu cœlorum cessat motus ætheris, seu

„ materiae subtilis , tranſeuntis per poros aeris , & om-
 „ nium corporum , & ſic neceſſariò etiam ceſſaret mo-
 „ tus aeris ; ceſſante autem motu aeris ceſſaret respi-
 „ ratio , & omnis alius motus in animalibus , & plan-
 „ tis ; quia facultas motrix in animalibus , & plantis
 „ nihil agit , niſi præſuppoſita meatione aeris. Hæc
 „ omnia certa ſunt apud Ariſtotelem , D. Thomam ,
 „ & in omni fana Philoſophia. Part. 2. num. 1389.
 „ 1390.

„ R. Hoc loco Apologiſta concedit denuò duplex
 „ miraculum otioſum. Primò , quòd motus cœlo-
 „ rum interruperint ſuum curſum. Secundò , quòd
 „ interrupto motu cœlorum non fuerit interruptus
 „ motus inferiorum. Hoc miraculum otioſum voco ,
 „ quia nec utile erat Angelis in Cœlo , nec hominibus
 „ in terra : itaque ad otioſa ſomnia , reſque Sapiëntia
 „ Divina indignas , indubitato releganda ſunt.

DEFENSIO.

156 **R**urfus in fidelitatem delinquit Criticus,
 dum meam reſponſionem ad ſuum ar-
 gumentum , nescio quibus tenebris , involvere videtur.
 Demonſtravi , textum Agredanum eſſe corruptum ab
 Adverſario , falſò imputante Ven. Scriptrici , quòd in
 morte Chriſti Cœli ab omni motu ceſſârint ; cum ta-
 men illa evidenter ſuas aſſertiones reſtringat ad mo-
 tum , & influxum *ordinarium* , ſeu *aliàs ſolitum* , quem
 (NB) mutatum eſſe ait in morte Chriſti , prout ipſi
 textus Civitatis Myſticae ab Adverſario citati ex Part.
 2. num. 1389. 1390. clarè docent , ubi expreſſè di-
 citur : *Solobſcuratus eſt , alii autem Planeta (NB) ordi-*
narium in res terreſtres actum , & influxum non habebant,
Cœli , & Luna (NB) aliò agebantur motu : ita textus. Si

autem Cœli alio fuerunt acti motu, non cessârunt ab omni motu. Hæc, & plura alia his similia objecti Critico, ostendens ejus palpabilem corruptionem textus, & fallitatem; ab hac se purget oportet, si quid ad rem respondere velit.

157 Ast excutiamus ejus responsionem, vel ideò otiosam, quia dicit, me duplex admittere miraculum otiosum. Et quodnam est primum illud à me concessum miraculum inane? Hoc, quòd motus Cœlorum in morte Christi interruperit cursum suum. Verùm interrogo, intelligitne Adversarius omnem, vel dumtaxat ordinarium cursum Cœlorum juxta me tunc esse interruptum, & omissum? Si primum, & mihi falsum affingit, ut liquet ex mox, & in justa Defensione pag. 385. dictis. Si secundum, quòd motus ordinarius Cœlorum, præsertim Solis, & Lunæ, fuerit interruptus, & mutatus, affirmat à me assertum, lubens in ejus concedo sententiam; sed per hoc non adstruo otiosum miraculum, utpote quod in Evangelistis fundamentum, & in peritissimis Scriptoribus assensum invenit. Nonne S. Mathæus 27. S. Marcus 15. S. Lucas 23. testantur, Christo Cruci suffixo à sexta hora tenebras factas esse usque ad horam nonam? Illas autem tenebras ortum habuisse ex miraculosa eclipsi, quæ haud immutato motu ordinario Cœli, maximè Solis ac Lunæ, non potuit contingere, testantur Doctores maximi, ut SS. D. N. BENEDICTUS XIV. qui Part. 1. Comment. de Festis num. 304. ait, hanc eclipsin, quæ universum orbem terrarum tenebris circumfudit, fuisse miraculum: nihil enim ejusmodi Lunæ pleno orbe potest contingere: ubi Sanctissimus alios quoque pro se allegat. Quibus se conjungit Clarissimus P. Antonius Mayr de Adventu Christi num. 361. & sequenti loquens: „Hæc eclipsis utique fuit valde mirabi-

lis, utpote, quæ contigit tunc, quando Luna toto
 „ semicirculo distabat à Sole, adeoque plena potius
 „ erat, quàm nova, sive Soli conjuncta. Sed hunc ip-
 „ sum Lunæ ad Solem accessum, S. Dionysius scribit,
 „ sibi & Apollophani visum esse prodigiosum; hinc
 „ idem Sanctus fertur tunc exclamasse: *Aut Deus na-*
 „ *turæ patitur, aut mundi machina dissolvetur.* Atta-
 „ men fateri necesse est, Lunam solam nullatenus suf-
 „ fecisse, ad totum Solem terris omnibus absconden-
 „ dum; cùm illa sit terrâ saltem quindecies minor, Sol
 „ autem utrâque plurimis millenis vicibus major.

„ Unde Suarez addit miraculum alterum, docens,
 „ negatum Soli fuisse concursum Divinum, ad radios
 „ in terram vibrandos, quamvis in Cœlum, & stellas,
 „ tunc emittere eos potuerit. Et quidem ipse agnos-
 „ cit, sic non opus fuisse, ut Luna miraculosè per to-
 „ tum semicirculum orbitæ suæ regrederetur ad So-
 „ lem: at reponit, ex testimonio S. Dionysii hoc fa-
 „ ctum haberi, & Deum voluisse, ut utrumque lumi-
 „ nare, majus, & minus, Christi gloriæ deserviret,
 „ fieretque miraculum majus, ac manifestius: quod,
 „ Deum voluisse, utique est valde probabile, cùm alia
 „ tunc prodigia accumulaverit. Hæc Ant. Mayr. Jam
 „ verò si SS. D. N. BENEDICTUS, & alii Doctissimi
 „ Viri admissò extraordinario, & miraculoso motu in
 „ Cœlo pro illis circumstantiis non admittunt otiosum
 „ miraculum, neque ego admitto, adstruens illum ex-
 „ traordinarium cursum, vel mutationem cursûs, & in-
 „ fluxûs ordinarii. Dein si alia miracula in morte Chri-
 „ sti contingentia fuere rationabilia, etiam de hujus ra-
 „ tionabilitate non est dubitandum; præcipuè, quia ex
 „ Historia Evangelica constat, quòd Deus illo tempore
 „ voluerit miracula accumulare.

Alterum à me sustineri miraculum otiosè, & fal-
 so

so dicit Adversarius. Unicè pag. 386. justæ Defensionis scripsi, quòd motus inferiorum non cesset, cessante motu cœlorum (NB) *ex hac ratione* (ab Adversario pag. 364. controversiæ assignata) *quia omnes inferiorum motus dependent à motu ætheris, seu aura æthereæ.* Verbò rationem ibi impugnavi, non verò assertionem Adversarii, ab hac enim abstraxi. Immò id solum transeunter factum est, neque in impugnatione rationis illius fundavi sententiam Ven. Scriptricis, ut vel ex ultimis verbis, quibus meam responsionem clausi, constat; quæ hæc sunt: *Quomodocumque ista se habeant, nihilominus æthere suo Adversarius aerem verberat, dum falsò attribuit Venerabili Scriptrici, quòd illa minimè scripsit, scilicèt in Crucifixione Christi omnem motum cœlorum cessasse.* Non admisi ergo primum miraculum, quòd omnis motus cœlorum cessarit in morte Christi; unde consequitur, quòd neque admiserim secundum à primo dependens, saltem juxta Adversarium, quòd scilicèt omni motu Cœlorum cessante non cessarit motus inferiorum.

Criticus itaque, cùm nihil veritati consonum possit in aciem educere contra Scripta Agredana, variis ambagibus, & fraudibus vult ea circumvallare, ne amplius illorum verus sensus legentibus pateat; nam vel solo illo agnito, jam quoque perspicuum est, Criticum nec posse, nec velle aliter Civitatem Mysticam aggredi, quàm per argumenta aut falsa, aut ad rem minimè facientia.

Ut ejusdem subdulus agendi modus, circa hoc argumentum adhibitus, magis appareat, eum paucis exhibeo. Primò corrumpit sensum Ven. Scriptricis. Secundò, cùm videret, ipsam versionem Germanicam Civitatis Mysticæ obstare sibi, eam in controversia circa hoc punctum non adduxit, cùm tamen aliàs conti-

nuò illam citet, tanquam unicè in observationibus suis discussam, & impugnatam. Textus ille Part. 2. Civit. Myft. num. 1390. in Germanica Augustana editione Critico (ut ipse protestatur) per quam familiari sic habet : *Die Sonne verberge ihr Liecht, die Planeten (NB) veranderten ihren einfluss, die himmel und der Mond ihre bewegungen* : Id est, *Sol abscondebat lumen suum, Planeta (NB) mutabant suum influxum, Cæli & Luna suos motus.* Tertiò affert in controversia loco versionis Germanicæ Gallicam, sed cùm ejusdem textum, in Latinum idioma transferens, mutilet, rursus Lectori vult illudere; sed tantùm suum intentum obtinere potest apud linguæ Gallicæ penitus ignarum. Textus Gallicus apud Criticum in controversia hic est: *Les planettes changerent leurs influences: les cieux, & la lune interrompirent leurs mouvemens* : quæ verba ita latinè reddidit : *Cæli, & Luna interruperunt motus suos*; ubi omittit primam sibi contrariam constructionem hanc : *Planeta mutaverunt influxus suos.* Quartò, quàm infideliter se gerat Criticus in referenda, & impugnanda mea responsione, & Defensione opposita huic argumento, ex dictis palam est.

Argumentum XIX.

158 „ **R**evelationes dicunt, quòd caro Christi sit caro B. Virginis, & quidem eadem. Part. 3. num. 117. 766. sed hoc dici nequit.

„ B. Apologista nixus auctoritate quorundam tuctur, quòd probabiliter fuerit in Christo caro eadem, quæ fuerat in B. Virgine. Sit ea sententia ab auctoritate probabilis, ab intrinseco tamen ex ratione probabilius est falsa. Itaque contra Revelationes Agredanas stat fortis præsumptio.

DEFENSIO.

IN præsentè responsione Criticus unam falsitatem prius jam à me castigatam renovat, & ad alias tres à me verè imputatas nihil responderet, quia nempe novit se apertè reum. Prima, quam hic innovat, falsitas est, quòd particula carnis B. Virginis transferit in corpus Christi, vel quòd caro Christi sit caro B. Virginis; simile enim nihil in Civitate Mystica aliquem deprehensurum esse, etiamsi eam lynceis quoque oculis lustret, jam docui pag. 388. Defens. just.

Alterum falsum suppositum ab Anti-Agredano Scriptis Agredanis affectum, est, quòd *sanguis B. Virginis transferit in corpus Christi per modum partis constituti-
væ sine ulla mutatione substantiali.* De quo pag. 389. Hoc falsum sequuntur duo, vel adhuc plura alia à pag. 390. iusta Defens. confutata. Ad quæ cum nihil respondeat Criticus, neque se possit, aut audeat liberare à primò falso imputato, manet inconcussa mea Defensio imputans verè eidem quadruplicem, aut quintuplicem falsitatem. Insuper omnia, quæ Ven. Scriptrix refert de carne Christi ex sanguine B. Virginis formata, & in utero nutrita, ac postea in eodem permanente summè consona esse rationi, & auctoritati, ac simul doctrinæ gloriosissimè regnantis SS. PONTIFICIS BENEDICTI XIV. intelliget benevolus Lector, relecto integro §. 18. Part. 4. art. 1. iustæ Defens. qui incipit à pag. 387. ac destruit penitus vanam, quam Criticus Revelationibus Agredanis opponit, præsumptionem.

Argumentum XX.

159 „ **R**evelationes docent, 33. annorum
 „ esse ætatem perfectam; nec ab eo
 „ tempore hominem crescere in longitudine, sed cras-
 „ sitie, quod tamen non est perfectionis: ita Part. II.
 „ num. 856. item & ab eo tempore hominem jam
 „ deficere, ac calorem, & humorem naturalem mi-
 „ nui, & propterea hominem in senium vergere. Sed
 „ hoc posterius non est verum.

„ R. Apologista censet, in Revelationibus Agre-
 „ danis annum ætatis trigessimum tertium sumi circi-
 „ ter, ita ut duos, vel tres annos supra, vel infra re-
 „ cipiatur. Si ita est, eo ipso hæc locutio tam indeter-
 „ minata est indigna Deo.

DEFENSIO.

Repetit Criticus prorsus inutiliter in sua respon-
 sione prius jam excussam assertionem, de Re-
 velatione quoad nos incerta, & indeterminata, ceu
 indigna Deo. Ne & ego otiosæ recoctionis arguar, re-
 mitto Lectorem benevolum ad justam Defensionem
 meam pag. 340. & seq. Huc etiam faciunt, quæ scrip-
 psi in eadem Defens. justa pag. 331. num. 168. Redit
 hæc Adversarii responsio frequentius in sequentibus,
 sed semper expeditur simili remissione. Vide etiam di-
 cta superius in hoc opusculo num. 130.

Argumentum XXI.

160 „ **R**evelationes dicunt, quòd B. Virgini
 „ tot & tantæ fuerint concessæ gra-
 „ tiæ, quantæ per absolutam ejus potentiam *pro ejus*
 „ *capacitate potuerunt decenter concedi.* Hoc tamen est
 „ difficile, etsi in eam sententiam ipse valdè propen-
 „ deam: Part. II. num. 1515. 146. 243. Part. III.
 „ num. 515. Part. I. num. 251. 283. 289. 480. 481.
 „ 483. 487. 507. 590. 490. 497. 498.

„ B. Apologista censet, me contradicere mihi met
 „ ipsi, dum in Revelationibus Agredanis crisi subji-
 „ cio eas propositiones, in quas alibi fateor me ipsum
 „ propendere. Non contradico mihi met ipsi, dum in
 „ Revelationibus Agredanis annoto propositiones, vel
 „ inter Theologos controversas, vel in sensum erro-
 „ neum declives. Censeo enim, Deum nolle per mu-
 „ lierem reformare Theologiam, præsertim per pro-
 „ positiones æquivocas, aut facile in sensum erroneum
 „ versatiles. Ex illo ergò modo loquendi, & docendi,
 „ qui Deum dedecet, à me eruitur contra has Revela-
 „ tiones præsumptio.

DEFENSIO.

Doctrina, quam Criticus sibi ipsi contrarius hoc
 argumento perstringit, apud Ven. Scriptricem
 est, à B. Virgine post Christum summam in moderna
 providentia obtentam esse gratiam, in eo sensu, quòd
 Deus quidem alicui creaturæ adhuc potuerit de abso-
 luta potentia conferre majorem, non tamen de po-
 tentia ordinaria, quia in providentia moderna statuit,
 ut nulla creatura pura ad tantum gradum gratiæ
 ascen-

ascenderet, ad quantum evecta est Deipara. Atque as-
 fertio ista clarè continetur in Civitate Mystica, ut
 ostendi pag. 396. & seqq. justa Defens. Dein citra
 ullam controversiam est conformis unanimi sensui
 Doctorum, & indoctorum verè fidelium, quorum
 nullus audebit B. Virgini denegare gratiam in prædi-
 cto sensu Agredano summam: qua ratione ergò po-
 test Criticus dictam Agredanam doctrinam accense-
 re propositionibus inter Theologos controversis, &
 in erroneum sensum declivibus, aut facillè versatilibus?
 Hic modus loquendi, & docendi, quem sectatur Ci-
 vitas Mystica, nec Deum dedecet, nec præsumptio-
 nem adversus illam inducit, ut nôrunt, qui ea, qua
 oportet, intentione voverunt Revelationes Agreda-
 nas: sed an modus loquendi, & docendi Eusebii
 Amort in Causa Agredana, in qua continuo fingit, &
 decipere conatur, Theologum Christianum deceat,
 aliis censendum relinquo.

Ad hoc D. Amort se adhuc sciat esse debitorem:
 dissimulat enim corruptionem sensui Epistolæ SS. D.
 N. BENEDICTI ipsi à me imputatam à pag. 400.
 justæ Defens. & ab Adversario verè circa hoc argu-
 mentum commissam: quare nihil dicit? Nempe cum
 delictum nimis manifestum fateri nolit, saltem illud
 taciturnitate sua vult abscondere. Rogo, adeat ami-
 cus, & indifferens Lector justam Defensionem à pag.
 396. ubi videbit, quomodo Amortius contrarius sit
 textui Agredano, SS. D. N. BENEDICTO XIV. si-
 bi ipsi, & Suarezio à se allegato, ac proinde omni ex
 parte, ad quam se vertit, impingat, & ipsas suas ma-
 chinas confringat.

Argumentum XXII.

161. **R**evelationes dicunt, Caelos esse cry-
stallinos. Part. II. num. 17. 128.

Quod juxta modernos Astronomos indubitato fal-
sum est. Apologista censet, Revelationes Agredanas
per Caelos crystallinos intelligere aqueos. Verum,
si revera ac constanter in his Revelationibus intelli-
guntur Caeli aquei, tribuitur Deo impropria locu-
tio, dum in iisdem Revelationibus dicitur, quod
ascendente in Caelos Domino Caeli se *aperuerint*, ac
diviserint; alioquin debuisset etiam hoc in classem
miraculorum reponi, quod ascendente Domino se
aperuerit, ac *diviserit* aer, corpus illis aquis coelesti-
bus longè crassius.

DEFENSIO.

162. **Q**uod descendente Verbo, in signum re-
verentiae sese etiam aperuerit aer, ait
Ven. Scriptrix citato per Adversa-
rium textu scilicet num. 128. Part. II. Civit. Myst.
ubi ita habet: *Quamvis necesse non sit parare viam, cum*
Deitas compleat omnia, & ubique locorum praesens assi-
stat, nec quidquam illi possit obsistere, nihilominus Caeli ma-
teriales suspicientes Creatorem suum reverentiam exhibue-
runt, omnes undecim cum elementis inferioribus (proinde
& cum aere) sese aperientes, & dividentes. Verum, ut
pateat, Criticum meae responsionis vim non enervasse,
refero primò ex argumento ejus, ut in observat. pag.
524. proponitur, haec verba: *Certum est apud modernos*
Astronomos Caelos esse fluidos, non solidos, seu crystallinos; non

igitur videtur, descendente Verbo eos ab invicem divelli.
 Secundò iterum recito meam responſionem in
 Defenſ. juſta pag. 402. datam, quæ talis eſt: huic
 obſervationi, & argumento jam fecit ſatis Gonzalez
 oſtendens, minimè in allatis textibus affirmari, quòd
 cœli ſint ſolidi: ab hoc enim, an ſolidi, vel liquidi, aut
 fluidi ſint, abſtrahunt. Nam primò, etiam fluida inter-
 dum cryſtallina dicuntur, ob puritatem, & transparen-
 tiam ſuam: ſic aqua pura cryſtallina, vel cryſtallò pu-
 rior dici ſolet. Hunc in modum etiam Apoc. 22. dicitur:
 & oſtendit mihi fluvium aquæ vitæ ſplendidum tan-
 quam cryſtallum. Secundò, etiam fluida divelli, & di-
 vidi poſſunt; nam aqua maris, extendente Moſe manum,
 diviſa eſt Exodi 14. & percutiente Elia pallio ſuo aquas
 Jordonis, ea diviſæ ſunt. 4. Reg. 4. ergò, eſto cœli ſint
 fluidi, in proprietate tamen ſermonis potuerunt divelli.
 Item Ven. Scriptrix citato textu non reſtrinxit ſuum aſſer-
 tum ad diviſionem ſolarum rerum ſolidarum, prout putat
 Adverſarius, quòd patet ex ipſius verbis; ait enim cœlos
 cum elementis inferioribus ſeſe aperuiſſe, & diviſiſſe:
 inter elementa etiam inferiora eſt aer fluidus, & mi-
 nimè ſolidus, atque aded per hoc, quòd Ven. Scriptrix
 aſſermet, cœlos ſe aperuiſſe, ſe diviſiſſe, noluit aſſirma-
 re eos eſſe ſolidos; cum etiam fluida juxta ipſius textum
 ſe poſſint dividere, & actu diviſerint. Ex quibus colligi
 poteſt, quòd fluida, proinde aer quoque, ac cœli,
 ſi fluidi ſint, poſſint propriè dici divelli &c. & con-
 ſequenter reſponſio Amortiana meæ Defenſionis vim
 minimè debellârît.

Argumentum XXIII.

163 „ **R**evelationes dicunt , corpus huma-
 „ num ex quatuor humoribus com-
 „ pactum esse. Sed hoc est falsum ; quia chymici ex
 „ partibus constitutivis humani corporis , v.g. ossibus,
 „ nervis , carne non eliciunt quatuor istos humores.
 „ Part. I. num. 214.
 „ B. Apologista textum Agredanum sic explicat,
 „ ut corpus B. Virginis non dicatur *compactum* ex qua-
 „ tuor humoribus , sed tantum in eo reperiri quatuor
 „ humores. Sed inspicienti textum merito dubium
 „ relinquitur , an non potius , prout mihi videtur,
 „ intelligendus in sensu obvio , ingeneret sensum de
 „ compositione corporis ex quatuor humoribus.

DEFENSIO.

UTinam aliquando Criticus desineret fingere du-
 bia , ubi nulla sunt : certè textus Ven. Scriptri-
 cis Part. I. Civit. Myst. num. 214. clarissimè signifi-
 cat , quatuor humores tantum dari in corpore huma-
 no , nullatenus autem indicat , hoc ex illis ceu par-
 tibus constitutivis esse compactum , & compositum:
 videatur tantum textus ipse , ac justa Defensio pag.
 403.

Argumentum XXIV.

164 „ **R**evelationes dicunt Part. I. num. 214.
 „ quatuor humores in B. Virgine
 „ fuisse tam perfecti temperamenti , ut non agerent ad
 „ corruptionem mutuam. Hoc autem naturaliter fieri
 „ nequit.

» R. Apologista hoc loco denuò in subsidium vo-
 » cat miraculum, ita ut ipsum B. Virginis tempera-
 » mentum etiam in sua conservatione potuerit dici
 » supernaturale. Ego verò, utut B. Virgini concedam
 » omnes gratias animæ, puritatis, & sanctificationis
 » constitutivas, hanc incorruptibilitatem corporis
 » censeo esse improbabilem, cum ipsemet Christus
 » infirmitates nostras in corpore suo portaverit, & teste
 » Apostolo ad Hebr. 4. tentatus fuerit per omnia pra-
 » similitudine (hoc est, sic exigente cum nostra natura
 » similitudine) absque peccato.

DEFENSIO.

165

QUI totam meam responsionem in just.
 Defens. pag. 405. legerit, statim ad-
 vertet, quàm manca sit responsio
 Amortiana. Docui cum Ven. Scriptrice superna vir-
 tute, & non sine miraculo à Deo in Deipara tale tem-
 peramentum elaboratum, & conservatum fuisse, ut
 nunquam aliqua intemperies exurgeret humorum in
 corpore Virgineo, quæ corruptionem, aut putredi-
 nem exigeret, vel efficeret. Assertum hoc compro-
 bavi ex ipsa dignitate Deiparæ, & perfectione corpo-
 ris Mariani, stabilivique autoritate plurium ibi ad-
 ductorum.

Subinde intuli, frustrà ab Anti-Agredano fuisse
 impugnatum hoc temperamentum, quod Revelatio-
 nes dicunt *miraculosum*, per hoc, quod *naturaliter fieri*
nequeat: nam quæ miraculosa sunt, utique naturaliter
 fieri nequeunt.

Ostendi tandem, quòd hoc temperamentum, &
 in sua productione, & in conservatione, possit dici
supernaturale. In productione quidem; quoniam ad

ipſius in tali, tamque perfecta temperie coordinationem, & formationem Artifex Deus in utero S. Annæ ſpecialiter, ac ſupernaturaliter, ſeu extraordinariâ providentiâ concurrebat. In conſervatione verò ſupernaturale dici poteſt; quia Deus ſingulari, & extraordinaria providentia hoc temperamentum in ſuo ſemper vigore conſervavit, curavitque, ne ab ullo agente intrinſeco, vel extrinſeco turbaretur &c. Ad hæc itaque Adverſarius reſpondeat neceſſe eſt, ſi velit meam infringere Deſenſionem, quam citata pag. 405. inveniet benevolus Lector adhuc inconcuſſam, etiam poſt excuſſionem Amortianam.

166 Sed ipſe Chriſtus Dominus infirmitates noſtras portavit: ergò & B. Virgo Maria. Pulchra hæc fanè eſſet illatio! Non dixerit utique Criticus, in Chriſto fuiſſe morbum, aut infirmitatem aliquam ex intemperie, aut corruptione humorum corporis humani ortam; aliàs enim ipſi occurreret Suarez tom. 1. in 3. Part. D. Thom. Diſp. 33. dicens: *eſt ſententia temeraria, & piarum aurium offenſiva*, quod Chriſtus, ut nobis in omnibus aſſimilaretur, aſſumpſerit huiusmodi ægri tudines; ubi etiam contrariam concluſionem ſtatuit cum D. Thoma, & aliis pluribus. Rationem dat, quia morbus, vel ægri tudo non oritur, niſi ex imperfecta corporis formatione, quæ in Chriſto locum non habuit, ut conſtat; vel ex aliqua immoderatione in cibo, & potu, aut alia ex conſimili cauſa, quæ quàm longiſſimè etiam à Chriſto abſuit. Ubi etiam docet Doctör Eximius, quòd in Chriſto fuerit optimum temperamentum, & quòd textus S. Scripturæ, qui de aſſimilatione Chriſti cum hominibus in infirmitatibus &c. loquuntur, nullatenus de morbo, vel ægri tudine intelligi petant. Eam ob rem antecedens illud ab Adverſario in dicto ſenſu, in quo ſolo

Re-

Revelationibus Agredanis opponi potest, intellectum, falsum est. Si verò intelligatur de aliquibus pœnalitatibus aliis, quas Christus amore nostræ salutis liberè in se suscepit, tunc neque ab illis sese B. Virgo eximere voluit, *sed potius* (ita habet Civit. Myst. Part. II. num. 19. & 20.) *omnes creaturas mandatô suô eò adigit, ut secum peragerent illa opera, & actiones, quæ sibi naturaliter molesta, acerba, & pœnalia essent: quia ita similis foret SS. Filio suo passura cum illo &c.* Inde fit, aut nihil probare crisin illam Amortianam ex paritate cum Christo Domino instituta deductam, aut nimium.

Argumentum XXV.

167 „ **R**evelationes dicunt: dolor in patientia, verus dolor, aut luctus non est, sed tantum apparens, quia cum sola lætitia tolleratur. Sed hoc non potest dici, quia conjunctio unius contrarii ad alterum non tollit naturam veram illius. Part I. num. 255.

„ R. Apologista textum Agredanum sic explicat, ut dolores Sanctorum neget solum esse respectivè dolores, nempe comparatè ad alios dolores. Verùm an textus Agredanus præcisè hoc dicere velit, meritò dubium manet; & supposito etiam, quòd sic sumi posset, is tamen modus loquendi non est usitatus à Deo, qui in Scriptura suos dolores, tanquam veros dolores proponit; v. g. in Propheta: *videte, si est dolor, sicut dolor meus.* Thren. I.

DEFENSIO.

168. **D**ubitet Criticus de sensu textûs Agredani, sufficit mihi vel ipsum textum videndum pag. 408. in just. Defens. dubio facere satis. Non loquitur ille aliter, quam aliàs Ascetæ, PP. immò, & ipsa Sacra pagina loqui solent? ait Spiritus Sanctus: *non contristabit justum, quidquid ei acciderit: non sunt condignæ passionés hujus temporis ad futuram gloriam.* Christus beatos dicit suos Discipulos, cum eos oderint homines, exprobraverint, & persecuti fuerint, in illa die eos gaudere jubet; & hæc utique crisi sua non notabit Criticus? ergò nec verba Ven. Scriptricis: *Dolor in patiendo* (apud justos meritis Christi & Patrocínio B. Virginis ad profectum suum ritè utentes) *non est verus dolor, qui cum vera & summa lætitiâ toleratur, & immensè pretii est:* vide sis, an non modus loquendi Ven. Scriptricis sit etiam usitatus Spiritui Sancto in sacro Codice? Verùm, & ipse dolor à Christo pro nobis toleratur, edulcat justorum adversitates, quod piæ expertæ sunt animæ, & testantur; unde & illud: *videte, si est dolor sicut dolor meus,* potius confirmat, quàm infirma reddit dicta Ven. Scriptricis. Videatur justa Defensio pag. 408. quæ jam omnia Critici dubia dissolvit.

Argumentum XXVI.

169. „ **R**evelationes dicunt, quòd Deus B. Virgini tanta contulerit, quanta „ Deus potuit conferre, ita, ut plura conferre non „ potuerit. Item tribuunt B. Virgini virtutes in gradu „ absolutè perfectissimo, & possibili &c. Sed hæc

„ dici nequeunt, quia sequeretur dari infinitum ma-
 „ ximum, quod implicat. Part. I. num. 251. 283.
 „ 289. 480. 483. 487. 507. 590. 488. 489. 497.
 „ 498. 506. 562. 657. 772. Part. II. num. 38. 71. 75.
 „ 82. 426. 152. 244. 426. 190. 243.

„ B. Apologifta repetit ea, quæ superius dixerat
 „ ad Argumentum XXI. & ego repeto ea, quæ ibi-
 „ dem respondi. Addo, per hoc denuò admitti innu-
 „ mera miracula, quæ non pertinent ad puritatem,
 „ & sanctitatem B. Virginis; immò neque ad digni-
 „ tatem. Hæc enim tanquam verè summa semper
 „ agnita est per sedecim præcedentia sæcula ab omni-
 „ bus Sanctis etiam devotissimis Mariæ, quin ad men-
 „ surandam eam dignitatem indiguerint hoc genere
 „ miraculorum. Pertinent ergò in classẽ miraculo-
 „ rum otiosorum, vel curiosorum, contra quæ stat
 „ præsumptio.

DEFENSIO.

170 **C**Riticus priorem argumento vigesimo
 „ primo jam auditam cantilenam repe-
 „ tens, nec aliam, quàm ibi datam responsionem me-
 „ xetur. Nihilominus non credas velim præter jejunam
 „ prorsus repetitionem superius ad argumentum vigesi-
 „ mum primum dictorum, argumento præsentis seu vi-
 „ gesimo sexto à me reponi nihil. Nam iusta Defensio
 „ pag. 409. & seqq. prius jam probata novis additis testi-
 „ moniis, etiam ex ipso Critico depromptis roborat, ac
 „ eundem sibi satis evidenter adversari ostendit. Dein
 „ sensus omnium fidelium rectè sentientium per cuncta
 „ hucusque elapsa sæcula fuit, B. Virgini, utpote ad
 „ dignitatem Matris Divinæ à Deo supra cæteras puras
 „ creaturas elevatæ, maximas præ omnibus puris crea-
 „ tu-

tūris collatas esse gratias, & dona, quamvis de potentia absoluta, & B. Virgini, & alteri creaturæ adhuc major, & major gratia in infinitum conferri potuerit: atque hic est ipsissimus sensus Ven. Scriptricis, ut ex variis ejus textibus fit liquidum: unum solum exhibeo. Part. II. Civit. Myst. num. 84. ita alloquitur Deipara Ven. Scriptricem: *quemadmodum (Deus) animam meam adeò ineffabili dote (gratiarum) dotavit, ita posset innumeras alias dotare (NB) salvò tamen semper toto infinito residuo. Et quamvis nulli alteri creaturæ exhibeat tantam liberalitatem, sicut mihi exhibuit, id non est exinde, quòd aut non possit &c.* atque adeò Ven. Scriptrix sectatur communem sensum fidelium, qui hactenus existimârunt, quòd Virgineæ Matri suæ magna præ aliis fecerit, qui potens est: videatur justa Defensio jam citata.

ARTICULUS III.

EXCUSSIO ARGUMENTORUM EX

Historia Biblica &c.

Argumentum I.

171 „ **R**evelationes dicunt, quòd Scriptura
 „ asserat, Diabolum tentando Evam
 „ serpentis formam mentitum esse. Sed hoc Scriptura
 „ non asserit. Part. I. num. 139.
 „ & Apologista ait; posse Scripturæ hoc tribui,
 „ quod affirmet, Diabolum ipsum in forma serpentis
 „ esse locutum, eò quòd in uno loco dicatur, Diabo-
 „ lum esse locutum, & in alio loco id ipsum tribua-
 „ tur serpenti. Verum non videtur verosimile, quòd

„Deus, revelando aliquam veritatem, se referat ad
 „textus Scripturæ versatiles in varios sensus, qui
 „etiam diligenter expensi, vel combinati non inge-
 „nerant sensum obvium à revelatione intentum. Ita-
 „que contra hunc morem loquendi, qui tribuitur
 „Deo, stat præsumptio.

DEFENSIO.

172 **C**Avillationem Amortianam, vel sola
 sequentia Bonavent. Baronis verba in
 tract. de operibus 6. dierum Part. 2. pag. 247. con-
 futant. Ea sic sonant: *Nimis notum est, quàm familiare
 sit Scripturæ appellare res nominibus earum rerum, in qua-
 rum specie apparent. Sic Gen. 8. tres Angeli apparentes
 appellantur viri, in quorum specie apparuerunt. Similiter
 Act. 1. duo Angeli apparentes vocantur viri. Unde etiam
 Diabolus vocabatur serpens, in ejus specie apparuit,
 vel (ut cum Ven. Scriptrice loquar) cujus speciem
 mentitus est, ut posset Evam sub e mentiro schemate
 serpentis decipere: hinc discimus, Ven. Scriptricem
 nil contra stylum Scripturæ loqui, imò huic maximè
 conformari. Unde patet, inania esse ista verba Criti-
 ci: non videtur verosimile, quòd Deus, revelando aliquam
 veritatem, se referat ad textus Scripturæ versatiles in va-
 rios sensus, qui etiam diligenter expensi, & combinati
 non ingenerant sensum obvium à revelatione intentum. Si-
 quidem textus Sacræ Scripturæ cap. 3. Genesis colla-
 tus cum aliis textibus ingenerat sensum obvium à Re-
 velatione Agredana intentum, ut vidimus. Ad hæc,
 vel sunt in S. Scriptura textus versatiles in varios sen-
 sus, vel non sunt? Si ultimum, tunc si se Deus in pri-
 vata Revelatione refert ad unum, vel plures textus S.
 Scripturæ, ineptè dicitur, quòd se referat ad textus*

versatiles, quales in Sacra pagina non reperiuntur. Si primum, utique illi textus utur versatiles sunt Verbum Dei, Divinitus ad publicam Ecclesiæ institutionem revelatum: ergò etiam Deus in aliqua Revelatione se potest ad illos referre; nam quæ inconvenientia, si Deus loquens se referat ad suum verbum antea dictum, & revelatum? Dein si aliquis textus in Sacra Scriptura, ut iste de Eva à serpente tentata, est dubii sensus, & idcò interpretes in plures opiniones abeunt, potest Deus privatim alicui Personæ revelare, quænam opinio, vel expositio attingat sensum determinatè à S. Scriptura intentum: hæc enim non sunt impossibilia, atque hac de causa non est mox rejicienda Revelatio privata, quia in ea legitur unus determinatus sensus circa textum adhuc dubium apud interpretes in vario sensu eum accipientes. Hæc, & plura alia videre potes in justa Defensione pag. 414. Nam Criticus hic nihil novi affert, quod ibi non est plenè dilutum.

Argumentum II.

173 „ **R**evelationes dicunt, quòd in Libro
 „ Numerorum contineantur perti-
 „ nentia ad Arithmetiam. Si sensus horum verbo-
 „ rum est, quòd in isto libro numeri contineantur,
 „ qui spectant ad Arithmetiam, sensus est otiosus:
 „ quis enim ignorat, ut opus sit animadversione, nu-
 „ meros spectare ad Arithmetiam? Si autem sensus
 „ sit, ibi contineri spectantia ad præcepta Arithmeti-
 „ ca, etiam falsus est; neque enim ex isto libro discitur
 „ Arithmetica. Part. I. num. 149.

„ & Apologista pro hoc more loquendi impro-
 „ prio affert textum parallelum ex S. Hieronymo. Sed

„ in primis pro locutione impropria valdè extraordi-
 „ naria non stat præsumptio ; dein ejusmodi modus lo-
 „ quendi versatilis ac improprius non decet Deum
 „ revelantem.

DEFENSIO.

174 **C**riticus in omnem partem versatilis
 modum loquendi versatilem iterum
 sed falso tribuit Ven. Scriptrici. Ipse in observationi-
 bus pag. 527. fatetur Scripta Agredana posse in sensu
 fano accipi : ast , quia tantum cavillari voluit Civita-
 tem Mysticam , ei sensum ab ipsa non intentum affin-
 gere laboravit , & sic rursus sensum Agredanum cor-
 rumpit.

Textus itaque Civit. Myst. Part. I. num. 149. ait:
*Liber Numerorum involvit etiam ea , quæ ad Arithmeticam
 spectant , & recondita ubique Sacramenta latent , ubi per
 spectantia ad Arithmeticam , non præcepta artis com-
 putandi , sed ipsa Mysteriis reconditis plena enumera-
 tio , & supputatio mansionum populi in deserto intelli-
 gitur , ut colligitur ex parallelo textu S. Hieronymi,
 qui in 2. Prol. ad Paulinum cap. 7. de lib. Num. ait:
 Numeri verò nonne totius Arithmeticæ , & Prophetiæ Ba-
 laam , & quadraginta duarum mansionum per eremum
 mysteria continent ? ubi explanator habet : per totius
 Arithmeticæ mysteria , non speculationes mathemati-
 cas , sed dictas enumerationes arcanae intelligentiæ
 plenissimas indicari.*

Tam ergo modus loquendi usitatus S. Hieronymo
 Doctore , in exponendis Scripturis Maximo , non po-
 test ab Amortio justè morderi tanquam versatilis , &
 extraordinariè improprius , aut indignus Deo reve-
 lante. Plura in just. Defens. pag. 411. contra quam

nihil hætenus, quàm otiosa verba attulit Criticus.

Argumentum III.

175 „ **R**evelationes dicunt, quòd omnia my-
 „ steria novæ legis fuerint *declarata*
 „ in Prophetis, & Psalmis. Sed hoc non est verum;
 „ quia S. Paulus testatur, documenta Veteris legis
 „ fuisse tantum umbram futurorum. Part. I. num. 155.
 „ 159. ibi.
 „ R. Apologista ait; hunc terminum, *declarari*,
 „ in eo sensu accipiendum esse, ut idem significet, ac
 „ *obscurè præfigurari*: verum ille terminus in sensu ob-
 „ vido ac usitato, pro quo solo stat præsumptio, plus
 „ dicit. Deum autem immediatè per seinetipsum lo-
 „ qui verbis impropriis, nec decet, nec præsumen-
 „ dum est.

DEFENSIO.

IN mox recitata responsione Criticus corrumpit
 meam Defensionem; & manifestè falsum dicit,
 Ostendat ille in mea Defensione, præsertim pag. 418,
 & seq. (ubi de hoc argumento solum agitur qua-
 stio) ista, vel similia verba; hunc terminum *declarari*
 in eo sensu accipiendum esse, ut idem significet, ac
obscurè præfigurari. Nil tale mea scripta omnia excu-
 tienti occurret, benè oppositum. Nam distinguo ibi
 ista duo, nimirum *declarationem*, & *obscuram præfigu-
 rationem*; primam ajo juxta Ven. Scriptricem esse fa-
 ctam *ipsis Prophetis*, quibus revelata sunt mysteria no-
 væ legis; secundam seu obscuram præfigurationem
 horum mysteriorum posse adhuc dari in libris Pro-
 phetarum: nam non est idem, hoc est clarè cogni-
 tum

tum à Propheta , & hoc est clarè descriptum in libro à Propheta : primum , quod affirmat Ven. Scriptrix , potest esse sine altero , & hinc ex primo asserto, alterum non necessariò sequitur. Tantùm legat amicus Lector meam justam Defensionem cit. loco , & videbit , quòd non solùm ibi imputata corruptio textus aut sensus Agredani subsistat , sed & aucta sit nova ex proposito commissà , fallaci perversione meorum dictorum. Ita agit candidus , ac honoratus hic vir, gloriamque suam similibus apud honestum mundum hucusque præscriptis artibus protegere nititur ; sed timeo , ne per ejusmodi facta in Causa Agredana fati multiplicata , vix amplius delendam maculam famæ suæ antea obtentæ inurat , Deo & Deipara justè id permittentibus.

Argumentum IV.

- 177 „ **R**evelationes dicunt , Christum in ultima cœna è coenaculo discesse
 „ *ingruente nocte*. Sed hoc fieri nequit consideratis circumstantiis, & consideratis iis , quæ alibi dicunt hæ
 „ ipsæ Revelationes , quòd illa ultima cœna *nocte* peracta sit. Part. II. num. 1204.
 „ B. Apologista hoc argumentum conatur solve-
 „ re per textum Hispanicum, ubi dicitur : *ingressa jam nocte* : verùm præsumptio est , interpretem Latinum,
 „ Gallicum , Italicum , & Germanicum melius intellexisse hæc verba Hispanica , *y entrada ya nocte*.
 „ Gonzalezio interpreti in hac re testi in causa propria non creditur.

„ si quòd audacter defendat , tempore Passionis in so-
 „ la B. Virgine perstitisse fidem ; pro se citat duo opuf-
 „ cula certò supposititia , quæ Annatus quidem recen-
 „ fuerat , sed antequam editæ fuerant observaciones
 „ Oudini , cujus rationibus , ubi convincentes sunt ,
 „ prout eas convincentes ostendi in hoc puncto , me-
 „ ritò tribuitur fides.

DEFENSIO.

179

Q Uòd Apostolis relinquentibus Chri-
 stum captum , in sola B. Virgine
 fuerit fides , & Ecclesia *Christiana* , seu
 Evangelica , affirmat Ven. Scriptrix , quam & in hoc
 puncto non esse reprehendendam assero in mea justa
 Defensione , non solum , quia id docent duo illa
 opuscula S. Thomæ , & Bonaventuræ , quæ Adversario
 certò sunt supposititia ; sed quia illud quoque tenent
 Doctores gravissimi , ut Alexand. Alen. Turrecrema-
 ta , Panormitanus , Durandus , Jansenius , & alii : imò
 & ipse S. Augustinus tract. 103. in Joannem dicens
 de Apostolis : *non enim , quando comprehensus est , tan-
 tummodò carne sua ejus carnem , verùm etiam mente reli-
 querunt fidem.* Hinc , licèt S. Thomas , & S. Bonaven-
 tura nihil de hac re haberent , ea tamen aliunde satis
 in dicta justa Defensione stabilita foret.

180 Verùm & illa opuscula non statim ut certò
 supposititia deneganda sunt SS. illis Doctoribus , eò
 quòd ita jubeat Oudinus à fide , & Religioso Ordine
 Apostata , cujus liber de Scriptoribus Ecclesiasticis est
 prohibitus , & cui minimè fidendum esse ostendi in just.
 Defens. pag. 423. & singulariter pag. 521. Peculiariter
 nullam fidem homo hic heterodoxus meretur , dum
 disserit de SS. Thoma , & Bonaventura , quorum ho-

nori detrahit, eorum opera ex proposito contemptui habet, ac numerum illorum data opera minuere tentat. Id fateri debet quilibet, qui perlustrat dissertationes, quas ad Sæculum XIII. de istis Sanctis, & eorum libris conscripsit. Paucula sequentia ex iis dumtaxat profero, & ea sufficient prorsus ad nauseam in quovis ingenuo, ac Catholicæ Ecclesiæ addicto animo excitandam. Ita igitur loquitur Oudinus cit. fol. mihi 356. *Quamvis Pontificii innumeri S. Thomam Aquinatem ob doctrinam laudarint, tamen apud viros varium emunctarum, vel nullam, vel modicam eruditionem ex lectione operum ejus hauriri creditur. Nam Scholasticam trutinam, & garrulitatem unicam sciebat, hac etate omnibus Scholasticis communem, & facilem: unde nullum ipsius hac in parte meritum agnosci potest, cum tunc temporis tonsoribus etiam cognita esset. Nesciebat historiam, linguas, quas appellant exoticas, neque artem criticam, quibus eruditi hodie maximè celebres sunt. In tantum istorum ignarus, ut græca nec tantisper intelligeret. Tanto jam hodie illius volumina crassa contemptui habentur, ut negligant illa legere, ii etiam, qui compararunt. Immeritò itaque à Romanis Pontificibus Doctor Ecclesiæ quintus ad instantiam Ordinis Fratrum Prædicatorum renuntiatus fuit: sicut & S. Bonaventura ad instantiam Fratrum Minorum, de quo dissertatione sequenti loquemur, idem judicium de ejus doctrina, & operibus pronuntiantes,*

Dein pag. 383. rursus sic scribit prædictus Oudinus: *noverunt in Historiis Eruditi, quam emulationem ab antiquo inter sese habuerint ambo Ordines Fratrum Minorum, & Prædicatorum: unde quemadmodum Pius V. Dominicanus S. Thomam Aquinatem inter Ecclesiæ Doctores accensuerat, ita etiam Sixtus V. Franciscanus S. Bonaventuram Sodalitii sui alumnum Sextum Ecclesiæ Doctorem instituit. Et quemadmodum etiam Fratres Domini-*
ca-

cani in editione Romana anno 1570. omnium S. Thomæ Aquinatis opusculorum ad 73. opuscula undique emendicata pervenerant : ita Franciscani anno 1596. in editione Romana omnium S. Bonaventuræ opusculorum ad opuscula 73. assurgunt, ne posterî minorem Thomæ Aquinate S. Bonaventuram crederent. Hæc, & plura similia Oudinus, quæ malevolus erga rem Catholicam animus ipsi dictat, garrit in dissertationibus duabus de operibus SS. Thomæ, & Bonaventuræ : quid autem de tali authore censendum ? Estne aliqua fides tribuenda illi, præsertim quando loquitur de his duobus Doctoribus, & operibus eorum ? Quantum ego existimo, fides nulla habenda ei, qui fidem Ecclesiæ nostræ non servat, cam, & ejus summa capita, ac Doctores de ipsa omnium piorum, & prudentum judicio optimè meritos, tam protervè more hæreticis usitato, profcindit. Sed quid laudis etiam apud Sedem Apostolicam, & Ecclesiam, hujusque genuinos filios sperare potest ille Theologus, qui locum suum Theologicum de SS. Patribus, & Scriptoribus fundat ut plurimum in proscripto isto ab Ecclesia, & in alio non melioris notæ authore, nempe Caveo ? Erubescerem sanè, si meam eruditionem ex fontibus tam turbidis haurire vellem. Certè Casimirus Oudinus, notissimus, & Christianis Sacris infensissimus Apostata, à Benedicto Piazza in pluribus arguitur mendacii, imperitiæ, & calumniæ : mihi sufficit ejus librum de Scriptoribus Ecclesiasticis esse prohibitum, unde in mentem haud inducere possum, quòd Annatus propter Oudini garrulitatem ex præconcepto erga Ecclesiam, & ejus Doctores odio profectam, si hæc ipsi cognita fuisset, voluisset suam mutare sententiam.

181 Sed libremus rationes Oudini, an convincentes sint, ut jactat Criticus noster. De opusculo igitur

tur quarto de Præceptis duobus charitatis, & decem legis præceptis S. Thomæ adscripto, scribit sequentiâ Oudinus Differtat. de operibus hujus Sancti Doctoris cap. 21. ibi adducit Nicolaum Treveth Anglum, in cronico tribuentem istud quartum cum aliis duobus, nempe sexto, & septimo, opusculis Petro de Adria. Post hæc autem sic pergit citatus: & alii omnes, qui fide digniores sunt, attribuunt (tria opuscula laudata) Sancto Doctori Angelico in suis Catalogis, quos contexuerunt. Ita Ptolomæus Lucensis Torcellanus Episcopus, & S. Thomæ Discipulus lib. 23. Historiæ Ecclesiast. cap. 12. 13. & 14. ubi de opusculis S. Doctoris agit. (NB) Bernardus Guidonis Lodoüensis Episcopus lib. 1. de Vita S. Thomæ Aquinatis cap. ult. de numero, & nominibus opusculorum, & tractatum S. Thomæ: Clemens VI. Summus Pontifex in sermone manuscripto de laudibus S. Thomæ Aquinatis, saltem in genere, dum 40. opuscula recensent, ipsis hæc tria, de quibus loquimur, constanter omnes annumerant. Denique S. Antoninus Archi-Episcopus Florentinus 3. Part. Chronici, seu Summæ Historialis tit. 18. cap. 10. §. 2. hæc eadem cæteris S. Thomæ Aquinatis opusculis accenset: quæ etiam in manuscriptis antiquis, & bonæ notæ, sub ejus nomine inveniuntur. Opusculis istis attentissimè discussis inuenio opusculum IV. de duobus præceptis charitatis, & decem præceptis (est illud, de quo quæritur), opusculum V. de articulis fidei, item VI. VII. & VIII. esse unius ejusdemque Authoris, sed incerti, qui aliquot post mortem D. Thomæ annis ista opuscula composuerit, quæ postmodum Aquinati attributa sint. Hæc Oudinus, qui paulò inferiùs subdit, quòd verisimile sit, Henricum de Urinaria esse verum Authorem horum quinque opusculorum S. Thomæ, quæ à num. IV. usque ad VIII. habentur, & à fratribus Prædicatoribus gratis eidem attributa sunt.

182 His præmissis liceat subungere aliquas reflexiones. Dicit Criticus, ut vidimus, in sua responsione: *rationibus Oudini, ubi convincentes sunt, prout eas convincentes ostendi in hoc puncto, meritò tribuitur fides.* Quibus in lineolis duo falsa continentur. Primò falsum est, quòd rationes Oudini (si tamen aliquam rationem pro se habeat Oudinus) ostenderit esse convincentes: quò enim ostendere potuit illud esse convincens, cujus non meminit? Tota ratio, cui innititur Oudinus negans Doctori Angelico istud opusculum quartum de 10. præceptis, consistit in ejus judicio, quod sibi formavit, relictis, vel ipso teste, fide dignioribus testibus, ac manuscriptis antiquis bonæ notæ: atque hujus ne mentionem quidem fecit D. Amort in sua controversia pag. 389. ubi pro rejiciendo quidem opusculo de Meditatione Vitæ Christi, Doctori Seraphico aliàs asserto allegavit Oudinum; sed reprobans opusculum de 10. Præceptis tanquam haud germanum S. Thomæ partum, non solum non nominat Oudinum, sed etiam manifestè contradicit. Etenim sic tantum D. Amort loquitur citato loco controversiæ: *opusculum de decem Præceptis, nec à Bernardo Guidone, nec à S. Antonino inter ejus (S. Thomæ) opuscula ponitur, quod ipsi Oudino adversatur, qui mox recitato textu clarè testatur, Bernardum Guidonem, & S. Antoninum illud IV. de decem Præceptis aliis Angelici Doctoris opusculis annumerasse.* Secundò falsum est, quòd ratio Oudini, ex qua abjudicat Doctori Angelico prædictum opusculum, in se sit convincens. Sistit ea in una ferè imaginaria apprehensione ac testimonio fallaci Oudini Novatoris aliàs mendacis, protervi, hostis Ecclesiæ, ac rerum Ecclesiasticarum non ultimi: nihil enim pro opinione sua hac stabilienda affert, aut asserre potest, quàm quòd discussione à se facta invenerit ipse, hoc opusculum esse incerti Authoris.

183 Verùm quis uno hoc testimonio, contra quod tantæ pugnans exceptiones, se convinci credat, præsertim, cum ipso Oudino liberè fatente, alii omnes fide digniores testentur contrarium? Quid sciverit recentior hic Apostata de opusculis illis? nonne plus credendum Ptolomæo Lucensi Episcopo S. Thomæ Discipulo, & contemporaneo, quàm Apostatæ tot sæculis posteriori? certè Discipulus S. Doctoris melius dijudicare novit stylum sui S. Præceptoris, quàm quis alius, pluribus sæculis ab illo distans. Unde non perspicio, qua ratione Annatus, si videret futes observationes Oudini, ab eis deberet in aliam flecti sententiam de opusculo hoc S. Thomæ vindicato, aut alio de Meditatione vitæ Christi Sancto Bonaventuræ asserto: quòd enim rationes Apostatæ illius contra istum quoque Doctoris Seraphici Tractatum confictæ, nihil ponderis habeant, jam ostendit mea responsio pag. 423. just. Defens. Non enim Tractatus ille indignus est S. Bonaventura, ut ei obijcit Oudinus, nec amat fabulas, cum teste Annato sit *doctrina, pietate, ac devotione plenus*. Unde si Annatus vir ille veræ, sobriæ, ac Christianæ Criticæ peritissimus, ac nullatenus amans fabularum, cerneret contrarium statuentes observationes Oudini, eas ceu confictas à pietatis, & devotionis, ac veræ doctrinæ osore contemneret, prout jure spernuntur, & exploduntur à quovis, qui erga veritatem plus, quàm similia novatorum commenta afficitur. Dein neque amplius, quàm præcedentem valere judicaret Annatus illam Oudini rationem, quòd aliqua in opusculo illo contineantur, quæ etiam reperiuntur in Revelationibus S. Gertrudis; hæc enim oppositio levissima uno halitu exsufflatur facillimè: nam quis neget, aliquem Doctorem posse aliqua suis libris inferere, quæ posteriore ætate alteri à Deo revelantur,

vel ab eo scribuntur? Miror, quòd nugaces similes rationes (si tamen rationis nomen figmenta merentur) vir cordatus velit convincentes appellare. Verùm, ut jam dixi, D. Amort pessimè suo nomini, ac rei literariæ Catholicæ consulit, dum operibus Oudini, & Cavei Authorum mendacium, & hæreticorum, ac prohibitorum adèò frequenter utitur contra Revelationes Agredanas.

Argumentum VI.

184 „ **R**evelationes dicunt, quòd jam ante
 „ septem Diaconos, de quibus fit men-
 „ tio Act. 6. fuerint priùs constituti, & additi alii sex
 „ Diaconi; & consequenter constituti fuissent tredecim. Sed hoc non congruit Actorum Apostolico-
 „ rum Historiæ, ubi potiùs videtur, septem Diaconos
 „ non fuisse sex aliis Diaconis additos, sed tantùm in
 „ locum Apostolorum, qui priùs curam pauperum
 „ Evangelicorum gesserant, substitutos. Part. III. num.
 „ 103. 109. 190.

„ & Apologista textum Agredanum excusat, quòd
 „ sex priores Ministri pro colligendis elemosynis, &
 „ administratione temporalium ab Apostolis constitu-
 „ ti nunquam vocentur Diaconi. Verùm hoc loco agi-
 „ tur de re, non de nomine. Ex actis Apostolorum
 „ colligitur, nullos omninò ante septem Diaconos
 „ fuisse constitutos, qui gererent curam victualium pro
 „ sanctis, qui sua bona deposuerunt ad pedes Aposto-
 „ lorum. Nisi enim Apostoli sibimet ipsis eam curam
 „ reservassent, nullam haberet Petrus causam consti-
 „ tuendi septem Diaconos propter murmur viduarum
 „ græcarum dicens: *non est æquum, nos derelinquere Ver-
 „ bum Dei, & ministrare mensis.*

DEFENSIO.

185 **P**ROdit ipsum argumentum Critici rem, quam in controversiam vocabat, fuisse saltem ex parte sitam in hoc, quòd illi 6. viri etiam fuerint Diaconi, & sic non solum septem, sed omnino tredecim fuerint constituti: quid enim aliud volunt illa verba: *Revelationes dicunt, quòd jam ante 7. Diaconos, de quibus sit mentio Act. 6. fuerint prius constituti, & additi alii 6. Diaconi, & consequenter constituti fuissent tredecim. Sed hoc non congruit Actorum Historiæ, ubi potius videtur, septem Diaconos non fuisse 6. aliis Diaconis additos?*

Non me latet, cur Anti-Agredanus modò manifestam suam assertionem velit, vel negare, vel tegere, ut nempe sic quoque oculere possit veram à me ipsi imputatam corruptionem textûs Agredani. Verùm non ita eam abscondere potest Criticus, ut non in oculos legentium Civitatem Mysticam, & justam meam Defensionem à pag. 424. evidenter incurrat: ubi etiam jam planum feci, & istud placitum Agredanum, quòd accrescente numero fidelium ad 5000. hominum, Apostoli rei domesticæ curandæ præfecerint 6. viros, subin etiam aliquas mulieres ad hoc ministerium singulariter aliis mulieribus, & infirmis præstandum, illis viris addiderint, ac tandem ob murmur exortum sedandum 7. Diaconos constituerint, qui & viris illis 6. ac mulieribus præessent. Quam doctrinam ibi firmavi argumento ex ipsa ratione vivendi Apostolorum petita: quod Criticus nec attingere quidem fuit ausus, adeoque illud in suo vigore perseverat.

Quòd autem Apostoli sibi met ipsis usque ad creationem 7. Diaconorum non reservârint curam illam

cum exclusione omnium aliorum, patet ex ipsis actibus Apostolorum; hæc enim satis indicant, aliquas viduas jam ante constitutos 7. Diaconos fuisse, ad quas hoc ministerium spectaret, ob quas etiam murmur illud excitatum erat; unde non est ratio, cur non etiam aliquibus viris simile officium jam tum fuerit commissum. Habuit tamen S. Petrus causam constituendi 7. Diaconos, ut hi essent supremi æconomi, qui alios inferiores viros, & fœminas in officio continerent, & eorum servitia ordinarent, ut debitè fierent, sicque Apostolos ab hac suprema cura, & vigilantia liberarent. Videatur justa Defensio pag. 424. & seq. ubi jam satisfactum est ejusmodi crisis Amortianis.

Argumentum VII.

186 „ **R**evelationes dicunt, quòd populus
 „ in primitiva Ecclesia tantum com-
 „ municaverit sub una specie. Sed hoc falsum est; quia
 „ contraria consuetudo primitivæ Ecclesiæ patet ex
 „ Apostolo 1. Corinth. 2. & ex innumeris textibus
 „ Sanctorum Patrum; ita, ut potius generalis consue-
 „ tudo Ecclesiæ ubivis fuerit, ut cuivis, qui vellet,
 „ præberetur Sacramentum sub utraque specie.
 „ R. Apologista probat, quòd *aliqui* in primitiva
 „ Ecclesia communicaverint sub una specie, & quòd
 „ hujus rei, quòd *aliqui* sic communicaverint, non
 „ pauca reperiantur in antiquitate exempla. Hæc sunt
 „ verissima. Sed ex hoc ipso consequitur, quòd *ordi-*
 „ *nariè plerique* communicaverint sub utraque specie:
 „ verum Revelationes Agredanæ ex opposito dicunt,
 „ quòd *jam in primitiva Ecclesia invaluerit consuetudo* (hoc
 „ est, mos majoris partis communitatis) *communica-*
 „ *di sub una specie, tametsi* (NB) *aliqui laici communica-*

Verint sub utraque specie. Dum hoc loco communio
 laicorum tantum ad aliquos extenditur; evidens est,
 peccari à Revelationibus contra veritatem histori-
 cam.

DEFENSIO.

187 **C**RITICUS in responsione sua aucupem ver-
 borum agit, ac se in voce illa *consue-
 tudo* detinet, quam ita explicat, ut per eam morem
 majoris partis communitatis petat intelligi. Ita est:
 consuetudo juris, quæ legem, aut inducit, aut abro-
 gat, frequentatos à maiore parte communitatis actus
 supponit, ut consensum in eam, vel totius, vel majo-
 ris partis communitatis indicet. Ast hic Ven. Scriptri-
 ci non est sermo de consuetudine juris, sed sumpta
 præcisè pro usu, praxi, & frequentatione actuum
 sæpè contingentium, sive dein à majori, vel saltem
 magna parte populi fiant; atque in hoc sensu jam
 tempore Apostolorum coepisse consuetudinem com-
 municandi sub una specie, neque ipse Criticus nega-
 re poterit, & satis ostendunt illa, quæ à pag. 426,
 iustæ Defensionis leguntur. Sic ibi ex Tournely addu-
 xi, quòd (NB) *usus, & praxis* Apostolorum, & pri-
 morum fidelium jam fuerit sub una specie communi-
 care. Ibi quoque ex Concilio Constantiensi dixi, jam
 ante istud *diutissimè consuetudinem communicandi sub
 una specie ab Ecclesia observatam esse*. Plura, quæ rem
 hanc declarant, ibi protuli, ex quibus sequi existimo,
 quòd praxis, seu usus non infrequens fuerit jam in
 prima Ecclesia communicandi sub una specie, licèt
 tum liberum fuerit etiam sub utraque specie hoc Sa-
 cramentum sumere, & aliqui etiam laici, sive multi,
 sive pauci, sub utraque sumpserint. Nam Tò aliqui est

indifferens ad multos, & paucos significandos. Sic propositio hæc: *aliqui currunt*, vera est, & si multi currant. Dein, si textus Ven. Scriptricis rectè, & sincerè pensatur, id verè unum affirmat, quòd praxis communicandi sub una specie suum derivet initium à tempore primævæ Ecclesiæ, quamvis tunc temporis etiam licitum fuerit communicare sub utraque specie: atque hoc dicendo Venerab. Scriptrix consentit optimè cum Doctrina fidei, Conciliorum, Patrum, & Historicorum. Hinc, non sine injuria, ejus doctrina à D. Amort obliquis oculis observatur.

Nec prætermittendum est, quòd D. Amort iterum varius, ac sibi ipsi dissimilis sit. Prius in argumento in observationibus proposito asseruit, à Ven. Scriptrice doceri, quòd populus tantum sub una specie in primæva Ecclesia S. Synaxin sumpserit; modò verò mutat suum assertum, & restringit ad majorem partem populi. Primum dum dixit, textum Venerabilis Scriptricis corruptit, ut jam notavi in justa Defensione citata; alterum dum modò statuit, sibi ipsi adversatur. Sed videat benevolus Lector allegatam justam Defensionem, quæ crises Amortianas jam diluit.

Argumentum VIII.

188. **R**evelationes Agredanæ asserunt, quòd Christus, post susceptum à Joanne Baptisum, & expletum quadragesimale jejunium, adhuc decem mensibus manserit in Judæa. Sed hoc non est verosimile; quia de illo intermedio spatio inter jejunium, & nuptias in Cana, nec jota annotatur ab ullo Evangelistarum. Part. I. num.

„ R. Apologista respondet, ex silentio rerum ge-
 „ starum nil probari convincenter. Vera scribit. Ve-
 „ rum cum quatuor Evangelistæ profiteantur ea scri-
 „ bere, quæ à tempore prædicationis Evangelicæ, ac
 „ vocationis Apostolorum gesta sunt, ac D. Joannes
 „ supplere soleat, quæ ab aliis Apostolis omiſſa sunt,
 „ nascitur *violenta præsumptio*, integrum decem men-
 „ ſum spatium eo tempore intercalatum, de quo nec
 „ in genere, nec in specie fit in Evangeliiis mentio,
 „ prorsus fictitium esse.

DEFENSIO.

189 **A**rgumentum istud uno silentio Evan-
 „ gelistarum nititur, & ideo illud silere
 „ jubet S. Joannes cap. ult. dicens: *sunt autem* (præter
 „ scripta ab Evangelistis) *& alia multa, quæ fecit Iesus,*
 „ *quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitratur mundum*
 „ *capere posse eos, qui scribendi sunt, libros:* ubi fatetur, se
 „ non omnia litteris consignasse de Christo, quæ alii
 „ Evangelistæ omiserunt. Verùm de hac re jam satis in
 „ Defens. justa pag. 429.

Argumentum IX.

190 „ **R**evelationes afferunt, in ea quæſtio-
 „ ne, an Christus venisset, si Adam
 „ non peccasset, Theologos non dissentire inter se,
 „ si bene intelligantur. Sed hoc falsum est. Part. I.
 „ num. 74.
 „ R. Apologista frustra excusat contradictoria tex-
 „ tus Agredani. Simul enim scribit, Theologos, si
 „ benè intelligantur, non dissentire inter se; & simul

„ affirmat , uni parti horum Theologorum nega-
 „ tum esse à Deo lumen intelligendi hæc myſteria.

DEFENSIO.

191 **A** Mabo! estne contradictio , dum dico:
æthiops non est albus simpliciter , est ta-
men albus secundum quid , vel secundum dentes considera-
tus? Ita etiam Ven. Scriptrix ait quidem Part. I. num.
 75. diversas dari de hac re Doctorum sententias , ad-
 ditque , dissensum in hac , vel aliis materiis apud do-
 ctos oriri , quia Deus aliis circa hæc , aliis circa alia
 myſteria lumen suum solet conferre. Hoc non ob-
 stante admittit Ven. Scriptrix utriusque sententiæ Do-
 ctiores secundum quid convenire , & hinc rectè senti-
 re , si ritè intelligantur : utraque enim sententia affir-
 mat , Christum nunc venisse ut Redemptorem , &
 propter redemptionem , & sic ambæ bene sentiunt:
 differunt autem , quòd Thomistica constituat præci-
 puum , & unicum motivum ipsius substantiæ Incarna-
 tionis in Redemptione , quam Schola Scotistica tan-
 tum vult motivum secundarium modi Incarnationis,
 quo nunc venit ut passibilis. Quæ cum satis dilucidet
 iusta Defensio pag. 430. & simul corruptionem textus
 Agredani factam ab Adversario exhibeat , sic nil ad-
 dendum restat.

Argumentum X.

192 „ **R** evelationes dicunt , S. Joanni Evan-
 „ gelistæ in Apocalypſi ostensam esse
 „ illam mulierem Apocalypticam , ut hac visione ani-
 „ maretur ad majorem curam gerendam in protegen-
 „ da

da B. Virgine; sed hoc fieri nequit, cum B. Virgo
 ante Apocalypsin dudum prius objerit. Part. II. num.
 248.
 B. Apologista nescit aliud solidum responsum,
 nisi quod dicat, eam visionem, quæ hoc loco in
 Apocalypsi describitur, à S. Joanne habitam fuisse
 adhuc vivente B. Virgine, hoc est, ad minimum
 quadraginta annis ante conscriptionem Apocalypsis.
 Verùm legenti Apocalypsin patet, visionem illam
 esse unam continuam. Rupertus, & S. Augustinus
 solum testantur, quod visiones Apocalypsicæ etiam
 tractent de præteritis, non verò, quod ipsarum vi-
 sionum aliquæ jam præcesserint tempore præterito;
 hoc ergò effugium nullum, & argumentum meum
 convincens est.

DEFENSIO.

193. S. Augustinus, Rupertus, Hugo Car-
 dinalis, Gilbertus Pictaviensis, Lyra-
 nus testentur, quod Apocalypsis tractet etiam de præ-
 teritis; tunc non subsistit istud assertum Amortianum
 pag. 397. Controv: *Totus liber (Apocalypsis) vocatur*
à D. Joanne una Prophetia futurorum, non mixtura ex
historia præteritorum, & prænuntiatione futurorum. Quod
 assertum Adversarii falsum, Scriptis Agredanis præ-
 cipiti calamò oppositum, unice in just. Defens. pag.
 433. num. 265. oppugnavi per laudatos S. Augusti-
 num, Rupertum, & alios mox nominatos.

Quod autem aliquæ visionum Apocalypicarum jam
 præcesserint tempore præterito, probavi cit. pag. just. De-
 fens. numero præcedente 264. ex Cornelio à Lapide
 in Prolegomenis in Apocalypsin, ubi quæst. 3. cap. 2.
 docet, quod visiones Propheticæ S. Joannis (NB) diversis

temporibus, ut videtur, revelata, non describantur ordinem temporis &c. Totum textum Cornelii allegato loco justæ Defensionis videre potes, ad quem cum Criticus non respondeat, ostendit, se illo convictum, atque argumentum ejus nullum, & responsionem in excusatione propositam, esse undequaque mancam, & solum inane effugium.

Argumentum XI.

194. „ **R**evelationes dicunt, quòd Simeon
 „ qui Christum in suas ulnas accepit,
 „ fuerit Summus Sacerdos. Sed hoc non benè con-
 „ gruit cum modo loquendi Evangelistæ, dum ait: erat
 „ homo in Jerusalem, cui nomen Simeon. Part. I. num.
 „ 422. Part. II. num. 592. 600. 603.

„ B. Apologista docet, adhuc probabile esse,
 „ quòd Simeon fuerit Summus Sacerdos; sed proba-
 „ bilem rationem præter Authores, fortè nixos sal-
 „ tem mediatè Pseudo---Evangelio infra referendo,
 „ nullam ex antiquitate adducit. Dein saltat ad alte-
 „ ram opinionem, quòd saltem fuerit aliquis inter
 „ Principes Sacerdotum. Verùm textus Agredanus
 „ cum absolutè vocat Summum Sacerdotem, quem
 „ titulum Deus in Scriptura nunquam tribuit ulli Sa-
 „ cerdotum. Itaque alienum est à more Divino, sic
 „ vocare unum ex principibus, & consequenter ve-
 „ hemens oritur præsumptio, hanc revelationem non
 „ esse à Deo.

DEFENSIO.

195 **V**erum est. Solos ferè Authores produco pro probanda sententia illa Agredana; sed in hoc me malè agere haud arbitror. Ea enim est controversia, quæ (ut prudentes nôrunt) sola authoritate dirimi petit. Dum verò Scriptores, quos allego, Amortius nixos fortè credit Pseudo-Evangeliò, injuriam ipsis facere viderur. Nam ut jam in justa Defensione ex clarissimo P. Antonio Mayr declaravi, non potest sinè irreverentia præsumi de authoribus, seu antiquis, seu paulo recentioribus, quòd sua duntaxat ex apocryphis documentis hanferint: potuerunt enim Scripta authentica, ex quibus sua excerpterunt, intercidißè intereà, aut potuerunt sua habere ex veridica ad ipsos usque devoluta traditione. Igitur priùs ostendat Criticus, Authores illos sua ex solo Pseudo-Evangeliò habuisse, quàm ipsis hoc impingar, quod tamen mihi non poterit efficere.

Salta quidem sæpius Adversarius ad talia, quæ minimè ad causam Agredanam faciunt, & transit plura; sed me hìc non saltasse extra orbitam, exinde colligitur, quia Revelationes Agredanæ adhuc subsistunt, etiamsi Simeon non fuerit omnino Summus Sacerdos, sed unus ex Primoribus, ac Principibus Sacerdotum, qui & ipsi phrasi Evangelica Summi Sacerdotes appellari solent, sic qui apud Mathæum 26. ̄. 3. & ̄. 59. dicuntur *Principes Sacerdotum*, apud Marcum 14. vocantur *Summi Sacerdotes*, ut ̄. 1. *querabant Summi Sacerdotes*, & *Scribæ* &c. ̄. 55. *Summi verò Sacerdotes*, & *omne Concilium*: ubi sub nomine Summorum Sacerdotum etiam Primores, ac Principes Sacerdotum veniunt. Unde patet, quàm peregrinus sit

fit Criticus in Sacra Scriptura, & Historia Evangelica, dum affirmat, à more Divino, & S. Scripturæ alienum esse, nomine Sacerdotis Summi vocari aliquem ex Principibus Sacerdotum, cum tamen clare in S. Scriptura ita appellentur omnes Principes Sacerdotum. Ex his.

Infero, Simeonem à Ven. Scriptrice rectè dici Summum Sacerdotem, quia vel fuit omninò Summus, & Supremus inter omnes Sacerdotes, ut volunt aliqui à me in justa Defensione allegati, vel si prius non sit verum, quia fuit saltem unus ex Primoribus, & Principibus Sacerdotum, quo in sensu Silveyra dicit, esse veram, & communem sententiam, quòd Simeon fuerit Sacerdos ex præstantissimis Aaronis filijs. Vide plura in just. Defens. pag. 435.

Argumentum XII.

196 „ **R**evelationes dicunt, B. Virginem integro septennio mansisse in Ægypto usque ad obitum Herodis; sed hoc dici nequit, cum ostendatur, Herodem obiisse statim primo, aut secundo anno post Nativitatem Christi; & quidem jam ante Æram vulgarem, anno Juliano 41. aut 42. Part. II. num. 669. 700.

„ R. Apologista respondet; ad hoc jam esse responsum Part. III. Verùm nec ibi demonstrationem, circa Æram vulgarem esse, nec etiam novam meam demonstrationem posse in ulla ullius Historici, etiam Baronii, hypothèsi Chronologica solvi, superius num. I. satis demonstratum est.

DEFENSIO.

HOC argumentum, & ejus responſionem jam excuſi in prima Parte hujus opuſculi, ubi placeat videre.

Argumentum XIII.

197 „ **R**evelationes aſſerunt, Pilatum ſcripſiſſe ſententiam in Chriſtum hac
 „ forma: *Ego Pontius Pilatus Præfeſtus* inferioris Ga-
 „ lilææ hîc Hieroſolymis à Romano Imperio conſtitu-
 „ tus anno ab orbe condito 5233. &c. Sed hoc eſt
 „ falſum; quia hæc formâ ferendi ſententias eſt aliena
 „ à moribus Romanis Part. II. num. 1358.

„ B. Apologiſta remittit pro reſponſione ad Par-
 „ tem I. P. Delrio, qui excuſat Pilatum, quòd ſecu-
 „ tus ſit morem Hebræorum. Sed hujusmodi effugia
 „ in rebus hîſtoricis aniles nugæ ſunt, utpote contra-
 „ ria moribus, & principijs Romanorum, & He-
 „ bræorum. Neque enim ipſimet Hebræi uſpîam in
 „ Scriptura veteris, aut Novi Teſtamenti, aut in
 „ nullo Scriptore Judaico illorum temporum repe-
 „ riuntur annos actorum numerâſſe à creatione mun-
 „ di, prout oſtendi manifeſtè in Hîſtoria Controver-
 „ ſiæ Agredanæ. Itaque hoc argumentum planè con-
 „ vincens eſt.

DEFENSIO.

QUOD apud Hebræos fuerit in usu numerare annos ab orbe condito, & simul, quod Pilatus in ferenda sententia adversus Christum se accommodarit mori Hebræorum, jam probavit Postulator Causæ Agredanæ, ut videre est in just. Defens. pag. 218. num. 88. cum ibi allatis fundamentis Criticus nihil opposuerit, ea manent in suo robore, quæ cit. loco legi poterunt.

Argumentum XIV.

198 „ **R**evelationes Part. III. num. 396. dicunt, quod S. Jacobus Major occisus fuerit ex consilio Abjathar, qui illò anno erat Summus Sacerdos. Cùm autem illis temporibus nullus fuerit Summus Sacerdos sub hoc nomine, id dici nequit.

„ R. Apologista hoc loco ostendit, se neque intelligere Chronologiam, neque meum argumentum convincens ductum ex Chronologia. Non capit, quomodò computatum à textu Agredano tempus mortis S. Jacobi ad annum à Nativitate Christi 41. retrotracto anno Nativitatis Dominicæ integrò sexennio, quod suppono demonstratum, necessariò etiam debeat retraheri sexennio mors S. Jacobi, in qua tamen retractione non congruunt feriæ à Revelationibus Agredanis assignatæ. Itaque non intellecto argumento etiam solutio nulla est.

DEFENSIO.

199 **C**RITICUS fraudem iterum in subsidium
 vocat, ut Defensionem meam, &
 suam corruptionem textus possit tegere, cum hanc
 excusare, & illam expugnare nequeat. Corruptio tex-
 tus Agredani in hoc consistit, quod Adversarius au-
 dacter audeat affirmare, S. Jacobum secundum Re-
 velationes Agredanas esse martyriò affectum 35. post
 Christum natum anno, cum tamen Revelationes di-
 cant, eum esse occisum anno à Nativitate Domini
 41. Me autem benè intellexisse Critici argumentum,
 & Chronologiam Agredanam sequentia docent, quæ
 ex mea justa Defensione pag. 438. repeto, & ibi ita
 sonant: „Hic primò infertur violentia Scriptis Agre-
 „danis, in quibus Part. 3. num. 401. legitur, quòd
 „S. Jacobus ultimum diem clausèrit capite plexus an-
 „no à Nativitate Domini 41. non verò 35. Neque
 „corruptionem ejusmodi Anti-Agredanus à se re-
 „movet, dum in Controversia pag. 402. ait: *Jaco-*
 „*bum passum esse post Nativitatem Christi anno 35. sensus*
 „*horum verborum est, D. Jacobum passum esse post Nati-*
 „*vitatem Christi anno Æræ vulgaris 35.* Nam primò
 „Chronologia Agredana nunquam numerat annos
 „juxta Æram Christi vulgarem, sed veram, ut Part. 3.
 „dictum est. Secundò juxta Adversarium ideò mors
 „S. Jacobi, quæ accidit anno vero Christi nati 41.
 „incidit vî Chronologiæ Agredanæ in annum 35.
 „quia Christus mortuus est anno Æræ vulgaris 28.
 „ut ait Adversarius hic in Controv. pag. jam cit. at-
 „qui hoc apertè est contra Chronologiam Agreda-
 „nam, ut dictum est Part. 3. Siquidem juxta Agre-
 „danum calculum Nativitas Christi non in annum
 „sex-

„ sextum , ut vult Adversarius pag. 202. sed in secun-
 „ dum , vel tertium ante Æram vulgarem incidit , &
 „ inde necessariò mors Christi , quæ secundùm Civita-
 „ tem Mysticam contigit anno Christi verò 34. in-
 „ choato , debet incurrere in annum Æræ vulgaris , vel
 „ 32. vel 31: ergò hìc Adversarius Chronotaxin Agre-
 „ danam iterum corrumpit , præsertim , quia secundùm
 „ Ven. Scriptricem Part. 3. num. 401. S. Jacobus
 „ Martyrio affectus est annis septem integris post mor-
 „ tem Christi : proinde anno 38. vel 39. Æræ vulga-
 „ ris , per consequens non anno 35. ejusdem , quæ
 „ omnia sequuntur ex dictis Part. 3. Passum autem
 „ esse S. Jacobum Abiatharò Summò Sacerdotè con-
 „ citante turbas præter D. Antoninum Part. 1. Hist. tit.
 „ 6. cap. 7. etiam tenent Ribadeneira ad diem 25.
 „ Julii , ac Joannes Georgius Braun in vitis 12. Apo-
 „ stolorum.

Ad hæc itaque Anti-Agredanus respondeat. Sed,
 ut video , hæret ei aqua ; unde adducit alia ad rem
 non pertinentia , quibus Lectorem avertat à mea De-
 fensione , nimis clarè falsationem ab ipso commissam
 perstringente. Ferias hìc commemorat , quarum nec
 in observationibus , nec in controversia , proponens,
 aut defendens suum hoc argumentum meminit. Ve-
 rùm quidquid etiam de feriis his sit , eas non rectè ap-
 plicari ab Adversario contra Chronologiam Agreda-
 nam capite 3. hujus Partis 3. ex P. Schivarz & mea
 justa Defensione dilucidavi , sicut & mihi certum est,
 quòd suis demonstrationibus utut jactatis nihil osten-
 dat aliud , quàm plures falsitates & contradiçiones in
 re Chronologica admittas.

Sunt adhuc alia , quæ occasione hujus argumenti
 tueri debui, uti auctoritatem S. Antonini ab Adversario
 invasam , quæ præterit Adversarius , pondus eorum

sentiens. Hinc taceo & ego, sed Lectorem remitto ad justam Defensionem, in qua pag. 438. & seq. videbit à me esse omnino penetratum argumentum Critici, & meam integram Defensionem adhuc Adversario solvendam esse.

Argumentum XV.

200 „ **R**evelationes Par. 3. num. 445. dicunt,
 „ quòd Templum Dianæ à B. Virgine
 „ ope Angeli unica nocte solo æquatum, ac dein ab
 „ Ephesinis aliud novum ædificatum sit. Sed hoc non
 „ potest dici, cum omnes Historici de illa destructione
 „ ac reædificatione sileant, ac D. Paulus decennio
 „ circiter post illam prætersam destructionem adhuc
 „ vetus templum repererit, & Plinius adhuc suo tem-
 „ pore veteris templi magnificentiam, ut etiamnum
 „ præsentem describat.

„ R. Apologista conatur hoc loco defendere lepi-
 „ dissimam fabulam de destructione templi Ephesinis
 „ contrarium enim legenti *Historiam Controversiæ* non
 „ potest non videri demonstratum. Adde, etiam hoc
 „ miraculum pertinere ad classem illorum, de quibus
 „ agitur in Pseudo-Evangelio de *Infantia Jesu*.

DEFENSIO.

CUM Adversarius hujus argumenti inferius pag. 74. sui opusculi memoriam fat festivam faciat, id evidentiæ prærogativa honorans, illuc differendum est examen. De Pseudo-Evangelio objecto ad calcem in Appendice tractabitur prolixius: ubi etiam satisfiet Argumento XVI. ita sonanti: „ Revelationes dicunt, „ intrante B. Virgine cum Jesu in Ægyptum fermè om-
 „ nia

„nia Idola, & Tempa Ægypti corruisse. Sed hoc ne-
 „quit dici; cum id temporis inventa fuerint varia
 „Tempa Ægypti. Part. II. num. 644. 649. 650. 654.
 „666.

„R. Apologista hoc loco juvatur à Pseudo-Evan-
 „gelio de Infantia Jesu inferius adducendo. Similes
 „fontes, similis manet corona. Hæc Criticus, quæ
 ad finem opusculi discutientur. Interea hoc notet Ad-
 versarius, me non fuisse adjutum in justa Defensione
 Revelationum Agredanarum à Pseudo-Evangelio, bene
 à S. Scriptura, PP. & Scriptoribus peritissimis; his
 respondeat. Noverit enim me non delectari fontibus
 impuris, sicut ipsum, qui ex heterodoxis Oudino, &
 Caveo suam eruditionem haurire sæpius non fuit ve-
 ritus; qualem coronam idcirco mereatur, judicent
 illi, quorum interest. De ruina Idolorum, & Tem-
 plorum in Ægypto facta, intrantibus eam JESU, &
 MARIA egi, adductis probatissimis testimoniis pag.
 812. just. Def. Videantur etiam pag. 443. & seq. ejus-
 dem just. Defens. ad quæ Criticus nihil scit reponere,
 quàm unum Pseudo-Evangelium, ad quod tamen Re-
 velationes Agredanæ nunquam respiciunt, ut ad finem
 presentis opusculi declaratur.

ARTICULUS IV.

EXECUTITUR ARGUMENTUM negativum Critici.

§. I.

EXPENDITUR RESPONSIO ANTI-

*Agredani reposita meis dictis in Defensione
justa à pag. 446.*

201 **C**riticus in sua nova (sic vocata) De-
monstratione pag. 65. ait:

ARGUMENTUM

EX UNIVERSALI SILENTIO

*Scriptorum Veterum, & ex oppositione ad
circumstantias aliunde certas.*

” **I**N Revelationibus Agredanis multa narrantur,
” quæ sunt moraliter impossibilia cum silentio
” universali omnium Scriptorum, aut cum circumstan-
” tiis aliunde certis. Illa autem voco *moraliter incom-*
” *possibilia*, quæ *nunquam aut ferè nunquam* solent con-
” jungi. Sic juxta leges contingentium nunquam so-
” lent conjungi, v. g. *clades integri exercitus centum-*
” *millium, mors Imperatoris, grassatio novarum sectarum,*
” *&c.* & silentium universale omnium Novellistarum,
” aut Scriptorum historicorum in toto mundo. Eo-

„ dem ergo modo assero, esse moraliter impossi-
 „ bile silentium *universale* Evangelistarum, præsertim
 „ D. Lucae in *Actis Apostolorum*, & omnium aliorum
 „ Scriptorum veterum cum rebus, quæ in Revelatio-
 „ nibus Agredanis recensentur.

„ B. Apologista respondet; in primis varios tex-
 „ tus à me allegatos aliter reperiri in textu Hispanico,
 „ immò etiam in versionibus. Secundò respondet, ca
 „ omnia, quæ à me tanquam *incredibilia* proponuntur
 „ propter silentium authorum coævorum, vel proxi-
 „ mè coævorum, re ipsa tamen esse possibilia, adeo-
 „ que ea, licèt alioquin prorsus extraordinaria vi-
 „ deantur, credibilia fieri propter auctoritatem atte-
 „ stantis, nempe Ven. Mariæ de Agreda, quæ testatur,
 „ se ea accepisse à Deo. Ita quoad rem Apologista à
 „ fol. 430. usque ad fol. 496. discurret.

„ Ad hanc responsionem tria repono. *Primò*, me
 „ hoc loco textus Agredanos adducturum, prout ab
 „ ipsismet Agredanis fuere adducti juxta exemplaria
 „ hispanica. *Secundò*, me præmissurum exactam no-
 „ tionem, seu definitionem hujus termini, *incredibile*
 „ *dictum, aut factum*. *Tertiò*, me subsequenter osten-
 „ surum, ab Agredanis Romæ necdum probatum, aut
 „ persuasum fuisse, auctoritatem Ven. Mariæ de Agre-
 „ da circa Revelationes ipsi assertas certam esse. Sic
 „ itaque

„ *Primò*. *Illud dictum, aut factum incredibile est,*
 „ quod ex una parte repugnat dispositioni causarum
 „ naturalium, humanarum, vel divinarum; ex altera
 „ verò parte caret teste, & exemplo consimili aliunde
 „ certo. Hinc

„ 1. *Incredibilia* sunt illa miracula, quæ ex una
 „ parte videntur repugnare Sapientiæ divinæ nullo
 „ apparente sine prudenter intendibili; ex altera verò

parte carent teste, ac exemplo consimili aliunde certo. Talia miracula voco otiosa. Dixi, quæ videntur repugnare nullo apparente fine. Quamvis enim Deus habere possit fines homini imperscrutabiles, ubi tamen nullus ab homine invenitur finis prudenter intendibilis, nisi de ipso facto constet per testem certum, vel exemplum consimile, ejusmodi factum dicitur incredibile.

2. Illa miracula sunt incredibilia, quæ ex una parte videntur repugnare moribus divinis, ex altera verò parte carent apparente in contrarium teste ac exemplo consimili aliunde certo. Dixi, quæ videntur repugnare moribus divinis, hoc est, decretis divinis præstabilitis, ac principiis à Deo receptis circa modum operandi, tam ordinarium, quam extraordinarium ex sacra historia certum. Nam, ubi nec in operationibus Dei ordinariis, nec in ullis ejus operationibus extraordinariis circa eadem subjecta ex traditione, vel ex historiis aliunde certis habetur exemplum, illud tanquam alienum à propensione voluntatis divinæ est præsumendum, & tanquam incredibile habendum est, nisi probetur teste, vel exemplo consimili certo.

3. Illa acta humana incredibilia sunt, quæ ex una parte repugnant, tam ordinario, quam extraordinario cursui rerum humanarum, ex altera verò parte carent teste ac exemplo consimili aliunde certo. Sic si quis diceret, in Hispaniam, vel Moscoviam irrupisse se inopinatò centum millia Turcarum nullo respecto Novellista, historico, aut teste, id meritò diceretur incredibile. Idem diceretur, si quis scriberet, in terris incognitis australibus reperiri homines monoculos in fronte, aut unipedes celerrimè currentes, vel gigantæum genus altitudinis decem ulnarum,

„meritò id diceretur incredibile, nullo comparente
 „teste, aut exemplo consimili. Hinc
 „4. Ea facta in rebus naturalibus tanquam incre-
 „dibilia habenda sunt, quæ ex una parte repugnant
 „dispositioni, tam ordinariæ, quàm extraordinariæ
 „causarum naturalium aliunde certæ, ex altera verò
 „parte carent teste ac exemplo consimili aliunde cer-
 „to. Res patet ex adducto exemplo. Hac definitione
 „præmissa subiungo &c. Hæc D. Amort, qui, ut se-
 „quens docet

DEFENSIO

202 **P**artim vera studiosè transit, partim fal-
 sa adducit. Veritatem, qua nimis pre-
 mitur, præterit, dum nec mentionem facit à me dicto-
 rum in justa Defensione Part. 4. Art. 3. §. 1. ubi exami-
 navi argumentum negativum, ostendique illud in præ-
 senti materia, qua agitur de Mysteriis ac miraculis vi-
 tæ B. Virginis nihil obstare Revelationibus Agreda-
 nis. Adduxi ibi conditiones quatuor argumenti hujus
 ex silentio veterum petiti, quas etiam solidè contra
 Amortium non satis modestè loquentem, ex ipsius
 placitis, & assertis SS. D. N. BENEDICTI deduxi, &
 comprobavi. Ad hæc omnia Criticus tacet, & tacen-
 do se convictum esse fatetur; nam si vel minimum
 quid ei in promptu esset, quod posset reponere meæ
 Defensioni, haud omitteret, ut palàm est legenti ejus
 Scripta Anti-Agredana. Intereà actum ipsum agere
 affirmo, ni argumentum negativum, & silentium ve-
 terum, in quo tota moles sequentium hoc integro ar-
 ticulo contentarum observationum, seu argumentor-
 um quiescit, adversus me firmet, & objectas à me
 difficultates, ac sua ipsissima asserta, quibus meam de

Argumento negativo, hinc nihil probante, dissertationem munivi, dissolvat. Videat Marianus Lector pag. 446. & seq. meæ justæ Defensionis, & rideat inanes crises Anti-Agredani. Non juvat eas hinc repetere, ne verba sine necessitate multiplicentur.

203 Hactenus de veritate occultata, nunc de falsitate admissa ab Adversario, sermo erit. Antequam autem id præstem, breviter duo præmitto. Primum est, quod Criticus, quomodocunque textus Agredanos allegaverit, nullatenus expuncturus sit, vel unam ipsi à me imputatam corruptionem sensus, aut textus Agredani, prout constabit. Secundum est, quod Agredani, dum Revelationum asserta, & sententias defendunt tanquam probabiles, non petant authoritatem V. Mariæ de Agreda esse certam, saltem in hunc finem, ut & ipsæ Revelationes tanquam certæ credantur; nam eorum intento sufficit, Revelationes esse probabiles, seu nihil complecti, quod bonis moribus, aut doctrinæ fidei &c. repugnat. Unde sequitur, Criticum iterum suis dictis facere saltum extra orbitam. His strictim indicatis unum, & alterum falsum excutiendum assumo.

Præprimis inter falsa numero, quod omnia mea responsa data à fol. 430. justæ Defensionis usque ad folium 496. concludantur his paucis lineis: *Secundo respondet, ea omnia, quæ à me tanquam incredibilia proponuntur propter silentium Authorum coævorum, vel proximè coævorum, re ipsa tamen esse possibilia, adeoque ea credibilia fieri propter authoritatem attestantis, nempe Ven. Mariæ de Agreda, quæ testatur, se ea accepisse à Deo.* Quis enim non videt, Criticum falsum dicere? volvat benevolus Lector illas paginas meæ justæ Defensionis, & longè alia reperiet momenta ex ratione, & authoritate gravissimorum virorum deprompta, quàm illa sunt,

quorum meminit Criticus. Relata illis paginis certè non in sola possibilitate, & autoritate dicentis Ven. Mariæ de Agreda fundavi, prout tamen mihi affingit Criticus.

204 Deinde à veritate multum abludit Amortius, dum ait, se dare exactam notionem, seu definitionem hujus termini, *incredibile dictum, aut factum*. Quippe tota notio variis terminis ferè idem significantibus proposita consistit in hoc, quòd incredibilia sint, quæ ex una parte carent teste, ac exemplo consimili aliunde certo, & ex altera parte repugnant dispositioni causarum naturalium, & humanarum, vel Divinarum, aut (quod idem significat) dispositioni tam ordinariæ, quàm extraordinariæ causarum naturalium aliunde certæ, aut (quod iterum idem est ac prius) ordinario, & extraordinario cûrsui rerum humanarum, vel Sapientiæ Divinæ nullo apparente fine prudenter intendibili, aut moribus Divinis, hoc est, Decretis Divinis præstabilitis, ac principiis à Deo receptis circa modum operandi, tam ordinarium, quàm extraordinarium ex S. Historia certum.

Jam verò cùm Amortius hanc notionem opponat Revelationibus Agredanis, affirmat, vel supponit falsum. Supponit enim in illis asseri facta & miracula repugnantia moribus, & Sapientiæ Divinæ, ac contraria dispositioni causarum etiam extraordinariæ, absque ullo fine apparente prudenter intendibili.

Non diffiteor, varia magnalia in Civitate Mystica prædicari, sed de illa, *cui fecit Magna, qui potens est*. Extraordinaria leguntur facta & miracula in Scriptis Agredanis, sed tribuntur ei, quam Deus supra omnes puras creaturas extraordinariè voluit evectam, & singularissimis donis esse exornatam. Unde finis sanè prudentissimus omnium rectè videntium, & intelli-

gen.

gentiam oculis evidenter sese insinuat, nempe mirabilis planè, ac sine exemplo maxima Dignitas, Sanctitasque Deiparæ, à Deo supra modum & captum nostrum factis quoque miraculosis honorata, ut merito exclamet D. Chrysostomus, ut legimus in Officio Divino die 5. infra Octavam Nativit. B. Virginis Mariæ: *magnum reverè miraculum fuit semper B. Virgo Maria.* Atque adeo moribus Divinis, & principiis, ac Decreto Maternitatis Divinæ præstabilito donâ, & prærogativæ in Civitate Mystica memoratæ, licèt extraordinariæ, & maximæ videantur, omnino congruunt, neque dignitatem amplissimam Virginæ Matris, quæ ipsum Omnipotentem Deum genuit, excedunt.

205 Confirmo hæc adductis jam in justa Defensione pag. 584. verbis censuræ Facultatis Theologicæ florentissimæ Universitatis Tolosanæ, quæ ita sonant:

„ Non disconvenimus, quin in hoc compendio (Civitatis Mysticæ) sint nova quædam facta, quæ nondum audieramus, & revelationes extraordinariæ, quæ ultra omnia, quæ hucusque credidimus, se extendunt, sed neque in his factis, neque in istis extraordinariis revelationibus quidquam fidei principis, aut bonis moribus repugnans videmus. Nil itidem, quod Mariæ magnitudinem superet, quodque non perfectissimè concordet ideæ generali, ac implicitæ, quam de Dei Matris excellentia concipimus, quam SS. PP. incomprehensibilem vocant, & Ecclesia singularissimam, ac super omnes creaturas specialissimis, altissimisque privilegiis ornata, semper aspexit; ita ut opus istud bene consideratum, nil aliud acturum sit, quàm generalem & confusam illam ideam explicare, quo distinctius, & in speciali per partes inspiciamus ea, quæ confusè & in generali totum simul conspiciamus: nimirum vitæ nor-

„mam Dei Genitricis planè divinam, ac stupenda mirabilia, quæ in ea Domino placuit operari. Paucula ista dicta, & alia plura in approbationibus reliquis Sapientissimorum Censorum, quorum examen Civitas Mystica sustinuit, prolixè contenta, ostendunt nullius valoris, & veritatis esse totum suppositum, quod de Revelationibus Agredanis concipit Anti-Agredanus.

206 Dein frustra est Criticus, dum cunctas in Revelationibus propositas novas, & antea inauditas assertiones teste certo, vel consimili exemplo pariter certo jubet esse comprobatas. Ad quid enim certitudo requiritur, ubi probabilitas sufficit? Profectò in Theologia Scholastica à peritissimis Theologis, ut D. Thomas, S. Bonaventura, Suario, Herinex, & aliis multa de Mysteriis Vitæ Christi, & Deiparæ ex probabilibus solum rationibus inferantur, & affirmantur: cur ergo quid amplius requiritur in Revelationibus privatis, quæ haud aliter, ac alii libri approbari solent, ut jam sapius ex SS. P. N. BENEDICTO XIV. Eminentissimo Turrecremata, & aliis est relatam? Adde, exemplum consimile gratis exigi in explicandis prerogativis illius, quæ *sine exemplo* Magna est, ac Angelos, hominesque transcendit omnes, Cœli, Terræque Regina Augustissima; licet non negaverim in pluribus non deesse exempla favorum aliis Sanctis quoque collatorum, ex quibus argumentum, ut appellamus, à minori ad majus desumunt Agredani, prout in eorum vindiciis passim legitur. Quo in puncto illis præluxit Christophorus de Castro, qui in Præfatione ad Historiam Deiparæ sub finem ita scribit: *Si fatendum est quam plurima, quæ de Beata Virgine Maria referuntur, & de aliis Sanctis narrari, cur queso, quæ in aliorum gratiam Sanctorum fecit DEUS, in Matris suæ gratiam*

tiam fecisse negabimus? nisi quis temerè sibi persuadeat, majoris aestimasse Patrem servos, quàm filium, aut filium famulos pluris habuisse, quàm Matrem. Quod ergo Ministris largitus est, matri filius non fuisset largitus liberalius? Quod vel paucis mortalium, ait rectè Sanctus Bernardus, constat fuisse collatum, fas certè non est suspicari, tantæ Virgini esse negatum, per quam omnis mortalitas emerfit ad vitam.

207 Nec prætermittenda sunt, quæ in Defens. just. pag. 449. & seq. dixi. Declaravi ibi, quòd saltem in genere, & implicite omnia, quæ in Civitate Mystica B. Virgini tribuuntur, attingantur ab Evangelistis. Ostendi eodem loco, quàm absurdæ sequelæ ex doctrina Amortiana fol. 420. Controv. proposita fluant. Pariter ex V. Beda, Petro Cellensi, Revelationibus Birgittanis, & S. Magdalenæ de Pazzis docui, non omnia esse Scripta, quæ à SS. Virgine & Matre Dei sunt gesta; imò fuisse motivum non contemnendum, quod Evangelistas & alios Hagiographos coævos B. Virgini ab ejus vita, & gestis exactius conscribendis absterruit: quæ proin licet nullo scripto certo testimonio probari queant, tamen à Deo privatim revelari possunt piæ cuidam animæ. Quid enim obstat, quò minus hoc fieri possit? Fortè Amortius suis scribis impedit Deum, ne Scientiæ Cœlestis arcana, quæ abscondit sapientibus & prudentibus hujus mundi, revelet parvulis suis? Verùm ista ex citato & aliis justæ Defensionis meæ locis abundè crui possunt. Exempla, & similitudines Critici multum claudicant; non enim Hagiographi cum Novellarum convasatoribus, qui pagellas suis non rarò pluribus falsis relationibus implent, in comparationem veniunt. Adhæc vel illi Novellarum convasatores, & alii Historici habent speciale motivum non consignandi litteris ali-
qua

qua facta, vel non habent? si non habent, non est paritas inter istos, & Evangelistas, qui ex peculiari motivo pleraque facta B. Virginis, & quidem etiam extrema, ut ejus Immaculatam Conceptionem, Nativitatem ut Sanctam, Præsentationem in Templo, Assumptionem in Cœlum, & alia ejusmodi plura explicitè non scripsere. Si verò & alii Historici, aut Scriptores motivo quodam gravi ducti abstinerent à conscriptione alicujus v. g. cladis &c. ex eorum silentio pessimè negaretur tale factum, aut clades. Idem cum proportione in proposito dicendum. Videatur tantum pag. 449. just. Defens.

Cæterùm Agredanos non prætere, quòd auctoritas Ven. Mariæ de Agreda sit certa, & inde etiam Revelationes Agredanæ sint certæ, nõrunt omnes, qui vindicias ab illis editas lustrârunt, utpote in quibus sola adstruitur & defenditur probabilitas, & pia credibilitas Revelationum earundem, sive hæc petatur ex Persona, cui factæ referuntur Revelationes, sive ex objecto, quod pertractant. Videatur tantum Pars V. just. Defens. art. ult. & §. ult. & patebit, quod modo dixi.

§. II.

RECENSENTUR AB ADVERSARIO

*argumenta, quæ ipsi videntur
incredibilia.*

208 **R**elatis superiore Paragrapho dictis, & discursui suo subdit Criticus: „Hac definitione præmissâ subjungo miracula & facta, quæ in Revelationibus Agredanis enarrantur *incredibilia.*“

1. Quando B. Virgo fuit in templo præsentata, ipsa sola tum agnovit, à Deo se admitti ac recipi, vocemque è divino quodam fulgore templum cullustrante profetam audivit sibi dicentem: *Veni Sponsa mea* &c. Part.

1. num. 421.

2. B. Virgo post præsentationem in templo duodecim suos Angelos affata dixit: *Vos, Legati mei, oro, si facultatem Deus concedat, eatis, parentibus meis in afflictione ac solitudine, quam patiuntur, solatium ingesturi. Mox Seraphinis lateri ejus assistentibus præcepit Deus, sanctissimam ipsius animam collustrarent, ac præpararent. Illico secutum lumen quoddam, ac qualitas divina, potentias perficiens. Dispositione hac præmissa univrsus angelis suis stipata infans divina, & nubecula fulgida amicta in cælum empyreum corpore, & anima elevata fuit, ibique à SS. Triade excepta.* Part. 1. num. 428.

429.

3. Quando desponsabatur S. Josepho, Summus Sacerdos in plenario concilio sacerdotum congregavit omnes juvenes ac masculos solutos ex Tribu Juda, quorum singulis tradidit ramum aridum: tunc florere coepit solus ramus S. Josephi. Part. 1. num.

752. 753.

4. Multi ex solo aspectu B. Virginis convertebantur, & omnes ex ejus præsentia fiebant perfectiores. Part. 2. num. 1. 2.

5. In itinere, quando visitabat S. Elisabetham, invisebat, & sanabat ægros. Part. 2. num. 207.

6. Reddidit Zachariæ usum linguæ. Part. 2. num. 291.

7. In Ægypto circumibat in pagis, & patrabat multa miracula; eiciebat demones ex idolis, & corporibus. Part. 2. num. 646.

8. In Ægypto folia & fructus illius arboris, quæ

„ quæ se inclinavit , sanârunt morbos. Part. 2. num.
 „ 647.

„ 9. In Ægypto Heliopoli patravit multa miracu-
 „ la. Part. 2. num. 654. ea tot erant , ut essent descri-
 „ benda integris libris. ib. num. 666. 667.

„ 10. In Ægypto docebat populum , tenendo Je-
 „ sulum in brachiis. Doctrinam confirmabat miracu-
 „ lis ; sæpe ibat in Hospitalia , & sanabat ægros. ib.
 „ num. 667. 668. 669.

„ 11. Exorta peste ex tota Provincia concurrebat
 „ ad eam magna multitudo. Omnes redibant recepta
 „ sanitate animæ & corporis. Part. 2. num. 670.

„ 12. Numerus animarum , quas sanctificavit , agro-
 „ rum , quos sanavit , & miraculorum , quæ patravit
 „ per illud septennium in Ægypto , non potest compre-
 „ hendi. Part. 2. num. 700.

„ 13. Quando Jesus duodennis rediit ex templo in
 „ Nazareth , ipse & B. Virgo sanabat multos ægros.
 „ Part. 2. num. 769.

„ 14. Christus comitante B. Virgine , per tres an-
 „ nos ante suum baptismum circumibat vicina loca
 „ usque ad tribum Nephtali , & instruebat homines de
 „ adventu Mefsia. B. Virgo adhortationes suas tunc
 „ potissimum habuit ad fœminas. Miracula tunc in
 „ hoc itinere à B. Virgine patrata sunt. Part. 2. num.
 „ 927. (quamvis non ita publica ut dein).

„ 15. Innumera sunt miracula , quæ B. Virgo tunc
 „ patravit tempore prædicationis Christi ; illuminabat
 „ cœcos , sanabat ægros &c. Evangelista propterea
 „ meminit tantum miraculorum Christi , quia voluit
 „ tantum adducere ea miracula , quæ sufficiebant ad
 „ stabiliendam fidem. Erant innumerabiles mulieres,
 „ quæ à B. Virgine ad agnitionem Christi , & ad per-
 „ fectionem Evangelii adducti sunt. Part. 2. num. 1048.

16. Fideles fere omnes concurrebant ad B. Virginem, & congratulantes confitebantur, eam esse Matrem Messia. Part. 2. num. 1058.

17. B. Virgo fere semper comitabatur filium tempore praedicationis, nisi iis temporibus, quibus in comitatu S. Joannis operabatur conversiones & miracula. Part. 2. num. 1108.

18. Ante Ascensionem Christi in caelum Christus B. Virgini dixit: *Mater mea dilectissima; ego jam ad Patrem meum vado; meum autem in locum te constituo, ac Ecclesia mea curam tibi impono, ejus filios, fratres meos tibi commendo, sicuti ipse Pater mihi eosdem commisit.* Part. 2. num. 1501.

19. Quando Christus in caelos ascendit, tollit etiam secum suam SS. Matrem, & ibi ad dexteram sui filii collocatur. Part. 2. num. 1509. 1510. 1511. 1512. Et Part. 3. num. 118. V. Maria de Agreda sic scribit: *Reticere non sustineo illas praerogativas, quibus magna Regina nostra aucta fuit a potenti dextera filii sui ex tunc, quando ab eodem iterum ad regimen Ecclesiae descendit.*

20. B. Virgo post reditum suum e caelo explicavit Apostolis mysterium Trinitatis, & unionis Hypostaticae, & alia fidei Dogmata. Part. 3. num. 48.

21. De miraculis, quae B. Virgo operata est in primitiva Ecclesia, nec minima pars describi potest. Part. 3. num. 87.

22. Donum miraculorum collatum fuit (tempore adventus Spiritus S.) etiam foeminis; nam & ipsae tunc impositione manuum contulerunt aegris sanitatem, caecis visum, mutis loquelam, claudis gressum, mortuis vitam. Part. 3. num. 83.

23. B. Virgo determinavit omnes controversias in Ecclesia, v.g. an in posterum sit baptismus Joan-

- „ nis administrandus , an verò Christi ? Part. 3. num.
 „ 101. Quomodo sint administranda bona tempora-
 „ lia , num. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.
- „ 24. Sanabat omnes morbos omnium fidelium in
 „ Palæstina, quando cognovit hoc illis esse utile. Part. 3.
 „ num. 159.
 „ 25. Ordinavit Apostolis , ut conscribant symbo-
 „ lum fidei , cujus docet modum & formulam. Part. 3.
 „ num. 211. 212. &c. Et ejus symboli plurimas co-
 „ pias descriptas ab Angelis misit ad omnes ubivis in
 „ toto orbe fideles , jussitque eas promulgari. Part. 3.
 „ num. 222. 223. Per has copias etiam facta sunt ma-
 „ xima miracula impositione manuscriptæ copię supra
 „ obsessos, ægros, mortuos. Part. 3. num. 224.
 „ 26. Cuius Apostolorum ante divisionem dona-
 „ vit togam contextam ministerio Angelorum, & Cru-
 „ cem ejus altitudinis , cujus quivis fuerat , & thecam
 „ Reliquiarum. Part. 3. num. 237. 238.
 „ 27. Ephesi destruxit ac solo æquavit Templum
 „ Dianæ , quasi in momento per suos Angelos. Part. 3.
 „ num. 445.
 „ 28. B. Virgo Ephesi erexit Collegium septuagin-
 „ ta trium mulierum , quibus monita propria manu
 „ scripta reliquit. Antistitem autem illis mulieribus
 „ dedit unam ex devotis mulieribus. Part. 3. num. 461.
 „ 462.
 „ 29. Rogatur à Petro , ut veniat Hierosolymam
 „ ad Concilium , ut ejus assistentia resolvatur contro-
 „ versia. Part. 3. num. 457.
 „ 30. Ea navigante navis aliquoties ab Angelis
 „ sublata fuit è fluctibus in aerem. Part. 3. num. 466.
 „ 31. Ordinavit, ut conscriberentur quatuor Evan-
 „ gelia , eaque cum quatuor Evangelistis , antequam
 „ conscriberentur , contulit. Part. 3. n. 560. 561. &c.

32. Ordinavit Apostolis eandem formam vestium,
 easque ipsamet confecit adjuvantibus Angelis. Part. 3.
 num. 566.
33. Nullus transibat dies, aut nox, quibus non
 operata est varia miracula in bonum Apostolorum,
 & Ecclesiæ. Part. 3. num. 567.
34. Sapè Apostolis apparuit, & tractavit cum
 ipsis de variis negotiis Ecclesiæ, præsertim de insti-
 tuendis festis. Sic ex ejus ordinatione instituta sunt
 festa Nativitatis, Passionis, & Cœnæ Domini, Af-
 censio, Pentecoste, & Cæremoniæ Ecclesiasticæ. Part.
 3. num. 568.
35. Si conscriberentur omnia miracula, quæ
 operata est in gubernatione Apostolorum, & Eccle-
 siæ, pluribus libris opus foret, quàm continentur
 lineæ in hac historia. Part. 3. num. 571. (continen-
 tur autem in hac historia ad minimum 6400. li-
 neæ.)
36. Tribus annis ante ejus obitum tota natura
 cœpit demonstrare suum luctum; cœli, stellæ, pla-
 netæ inceperunt deperdere multum pulchritudinis, &
 splendoris, sicut minuitur dies ingruente nocte. Aves
 duobus ultimis annis circumvolitantes ejus cubicu-
 lum, edebant lugubres voces. Part. 3. num. 705. Si-
 milem luctum dederunt feræ, nam cum semel visi-
 taret loca sancta, ad eam concurrerunt multæ feræ
 ex sylvis & montibus. Sex ultimis mensibus sol, lu-
 na, & stellæ lucebant minori lumine, quàm hæcte-
 nus consueverunt. In die verò obitus totaliter obscu-
 rabantur. Et quamvis multi viri docti hanc muta-
 tionem in cœlo observaverint, causâ tamen iis erat
 incognita. Apostoli tamen, & Discipuli, qui inter-
 fuerunt ejus morti, causam agnoverunt. Part. 3. num.
 706.

- „ 37. Ex eo tempore fideles osculabantur terram,
 „ ubi vestigia posuit. Part. 3. num. 707.
- „ 38. Duobus ultimis annis omnibus ægris , &
 „ miseris ad se venientibus contulit sanitatem animæ,
 „ & corporis. Part. 3. num. 709.
- „ 39. Quotiescunque communicabat , circumda-
 „ batur miro splendore omnibus id videntibus. Part.
 „ 3. num. 718.
- „ 40. In articulo mortis illius cœlestis odor , &
 „ angelica musica , diffundebatur etiam in plateam.
 „ Cœnaculum replebatur splendore, quem omnes vi-
 „ derunt. In testimonium hujus miraculi factus est
 „ magnus concursus populi in plateis Hierosolymæ.
 „ Part. 3. num. 740.
- „ 41. In hac morte sol aliquot horis obscuratus
 „ fuit in testimonium luctus ; omnes ægri advenien-
 „ tes retulerunt sanitatem ; & tres personæ eo momen-
 „ to Hierosolymis in peccato mortuæ redierunt ad vi-
 „ tam , & poenitentiam. Part. 3. num. 743.
- „ 42. Ad sepulturam convenerunt non solum fi-
 „ deles , qui portabant candelas accensas , quarum
 „ nulla per illud triduum , vel minimum consumeba-
 „ tur , sed etiam reliqui omnes incolæ Hierosolymæ,
 „ vix ullo etiam gentilium excepto. Mille Angeli præ-
 „ cedebant canentes , quorum musica audiebatur ab
 „ Apostolis , & Discipulis , & multis aliis. Part. 3. num.
 „ 752.
- „ 43. In via ad sepulchrum contigerunt multa mi-
 „ racula ; omnes ægri , quorum convenerat magna
 „ multitudo , sanabantur. Part. 3. num. 753.
- „ 44. Ad illius tumulum per integrum annum
 „ permanfit suavissimus odor ; in cœnaculo autem
 „ mansit multis annis. Part. 3. num. 754.
- „ 45. Decretum fuit ab Apostolis , quando con-

diderunt symbolum, ut B. Virgo vocaretur *Mater Dei*. Ab aliis fidelibus vocabatur communiter *Maria à Jesu*. *Maria à Jesu Nazareno*. *Maria filia Joachimi & Annæ*. Part. 3. num. 459. Ista habet Criticus à pag. 68. usque ad 72.

DEFENSIO.

209 **C**UM Anti-Agredanus tantum argumenta proferat omisis meis responsionibus & solutionibus, quas ad illa in justa Defens. à pag. 451. usque ad 496. reddidi, nihil agere, immò se victum, & convictum fateri videtur. Si ergo debite confutare intendit meam Defensionem crisis suis oppositam, eam candidè per singula puncta referat, & solidè refellat, quod modò non audet facere. Dum verò intacta mea asserta relinquit, ea in suo robore persistere existimo, nec aliis novis rationibus confirmo, cum primæ nondum impugnatae, multò minus expugnatae sint. Afferit quidem D. Amort aliquoties diserta verba Ven. Scriptricis; per illa tamen imputatas à me corruptiones textus, aut sensus Agredani delet minimè, ut liquidum est cuivis revolventi citatas paginas justæ Defensionis. Aliqua quoque ex iis punctis, quæ ab Adversario inter incredibilia rejiciuntur, ampla eruditione illustrantur apud Christophorum Castro in *Historia Deiparæ veterum Patrum testimoniis comprobata, accuratèque discussa*. Quam si conferre lubet cum Civitate Mystica, apparebit, plura quæ Amortio incredibilia videntur, jam fuisse credita, & affirmata ab antiquis Patribus, & Scriptoribus. Inter hæc etiam est Historia Defensionis Virginis Sanctissimæ cum S. Josepho, de qua etiam satis egi Part. 2. hujus opusculi, seu continuationis justæ Defensionis num. 45.

§. III.

REFERUNTUR ALIA DICTA ANTI-

Agredani huc spectantia.

210 **P**ergit Criticus pag. 72. suæ novæ (sic appellatæ) Demonstrationis ita scribens: „Alia exempla Revelationum Agredanarum, quæ partim ex silentio Scriptorum veterum, partim ex aliis rationibus impugnantur.

„ 1. In Nativitate Christi meliorabantur omnes influxus planetarum; sol accelerabat suum cursum; stellæ clariùs splendebant; multæ arbores proferebant flores & fructus. Aliquot templa idolorum corruerunt; multa idola dejecta fuerunt in terram expulsis dæmonibus. Hæc & plura alia miracula erant tunc nota mundo, sed homines ignorabant causam. Part. 2. num. 493.

„ 2. Quando Jesus intravit Ægyptum, contrita sunt in Ægypto idola, altaria, & templa. Part. 2. num. 644. 649. 650. 654. 666. 934. 1041. Omnes dæmones instar fulguris ex idolis Ægypti tunc in orcum detrusi sunt. Ægyptii mirabantur de his eventibus. Metus eorum erat universalis; loquebantur etiam cum Maria de everfione suorum templorum. Part. 2. num. 644. 645. Lucifer propterea peragrabat totum Ægyptum, ubi fuerunt templa, & altaria suorum idolorum. Tunc rediit in orcum, & narravit dæmonibus, qui fuerant expulsi, quòd eorum templa, & idola fuerint destructa; ipsi enim tanta festinatione recesserunt, ut ignoraverint, quid acciderit templis, & idolis. Part. 2. num. 649. 650.

„ 3. B. Virgo tenens in brachiis Jesulum circum-
ibat, & convertebat suis prædicationibus ac miracu-
lis fere totum Ægyptum. Part. 2. num. 667.

„ 4. Post baptismum, & jejunium quadragesimale
Christus mansit adhuc decem mensibus in Judæa; &
tunc primum secessit in Galilæam in Cana. Part. 2.
num. 1013.

„ 5. Christus cum B. Virgine jam cœpit prædica-
re triennio integro ante suum baptismum, quamvis
tunc non apertè dixerit, se esse Mefsiam, nec etiam
aperta perpetraverit miracula. Part. 2. num. 924. 927.
928.

„ 6. In Pentecoste, quando descendit Spiritus
sanctus, ii, qui fuerunt causa mortis Christi, ceci-
derunt retrò in terram, & impegerunt capita sua, &
jacuerunt in terra per tres horas. Qui autem offen-
derunt Dominum, moriebantur repente, & in suo
sanguine suffocabantur. Alii Judæi fuerunt afflicti
acutissimis doloribus, & foedissimis infirmitatibus,
quæ etiamnum perseverant. Omnes etiam inimici
Domini per fulgura & tonitrua terribilia vehemen-
ter conterriti sunt. Hæc Evangelistæ, & Apostoli,
tanquam rem non notabilem, scribere neglexerunt.
Part. 3. num. 65. 73.

„ 7. Scribunt hæ Revelationes, Montem Calva-
rium esse locum foetidum ex foetore cadaverum. Part.
2. num. 1375.

„ 8. Etiam Sacerdotes jecerunt lapides in Christum
crucifixum. Part. 2. num. 1388.

„ 9. B. Virgo acclinabat se cruci. Part. 2. num.
1436.

„ 10. Christus jam fuit inunctus ante sepulturam.
Part. 2. num. 1448.

„ 11. Donum miraculorum per adventum Spiritus

21 tus sancti fuit collatum etiam foeminis. Part. 3. num.

22 83.

21 12. S. Jacobus in Hispania ubique maximos ha-
22 buit fructus; ædificavit Ecclesias, & fundavit Epit-
23 copatus. Part. 3. num. 322. 353. 358.

21 13. B. Virgo à fidelibus communiter vocabatur
22 Maria à Jesu, Maria à Jesu Nazareno, Maria filia Joa-
23 chimi & Annæ. Part. 3. num. 459.

21 14. B. Virgo multis mulieribus in baptismo
22 suum nomen contulit. Part. 3. num. 463.

21 15. In exequiis B. Virginis omnes fideles porta-
22 bant candelas, comitante ferè tota Hierosolyma.
23 Part. 3. num. 751.

21 16. Quando Lucæ I. v. 31. dicitur: B. Virgi-
22 nem ascendisse in Civitatem Juda, Revelationes istæ
23 affirmant, hic intelligi aliquam Civitatem, quæ vo-
24 cabatur nomine Judæeam tamen post mortem Chri-
25 sti sic fuisse destructam, ut nulla ejus apparuerint ve-
26 stigia, excepta sola domo Zachariæ. Part. 2. num.
27 208.

21 Hæc omnia partim incredibilia, partim eviden-
22 tissimè falsa esse, in Historia Controversiæ luculen-
23 ter ostendi. Ex his eligo causa brevitatis exemplum
24 unicum. Sic sonant verba Amortiana.

DEFENSIO.

211 **A**Dversarius hic solum provocat ad suam
Controversiam, ego verò benevolum
Lectorem invito ad meam justam Defensionem; in qua
pag. 468. & seqq. satis superque soluta inveniet ista du-
bia Amortiana. Interea cum Criticus iterum nil repo-
suerit meis solutionibus ac responsis, & illa adhuc per-
manent in suo vigore, nec nova defensione egent.

§. IV.

EXCUTITUR EXEMPLUM EVIDENS
(ut vocatur) falsitatis Revelationum
Agredanarum.

212 **A**Nti-Agredanus pag. 74. ita continuat
 suam Apologiam : „ Exemplum evi-
 dens falsitatis Revelationum Agredanarum. Revela-
 tiones Agredanæ Part. 3. num. 445. dicunt , tem-
 plum DIANÆ Ephesii ad imperium B. Virginis per
 Angelos dirutum ac solo æquatum esse nocte unica.
 At verò Plinius testis synchronus testatur , vetus
 templum Dianæ adhuc extitisse anno Æræ vulgaris
 septuagesimo primo, hoc est, viginti duobus, aut cer-
 tè juxta Agredistam Kickium septemdecim annis post
 mortem B. Virginis : nam Revelationes Agredanæ
 Part. 3. num. 742. testantur , B. Virginem obiisse
 anno quinquagesimo quinto post Nativitatem Chri-
 sti. Itaque si Nativitas Christi contigit anno sexto,
 ut ego sentio , vel uno anno , ut P. Kickius sentit,
 ante Æram vulgarem , necessarium est , B. Virginem
 obiisse anno Æræ vulgaris quadragesimo nono , vel
 quinquagesimo quarto. Quòd autem templum Dia-
 næ adhuc extiterit anno septuagesimo primo , testa-
 tur Plinius lib. 16. cap. 40. ubi asserit , Mutianum
 tertio anno sui Consulatus , hoc est, tertio anno Pro-
 consulatus in Syria , dimensum esse templum vetus
 Ephesinum Dianæ. *Convenit*, inquit, *tectum ejus esse*
è cedrinis trabibus. De ipso Simulacro Deæ cæteri ex ebe-
no esse tradunt, Mutianus ter Consul, ex his, qui pro-
xime viso eo scripserunt, vitigineum & nunquam muta-

„ tum. Adjicit Mutianus, valvas esse è cupressò, & jam
 „ quadringentis prope annis durare materiam omnem novæ
 „ similem &c. Quòd autem Mutianus primum suum
 „ annum Proconsulatus in Syria inchoaverit anno Æræ
 „ vulgaris sexagesimo octavo, ostendit Blanchinus in
 „ sua Chronologia: idemque ostendit SUETONIUS
 „ in Vespasiano. C. 4, dum in obitu Othonis Impe-
 „ ratoris Licinium Mutianum jam fuisse Præsidentem, seu
 „ Proconsulem Syriæ ostendit.

„ His omnibus partim miraculis, partim extraor-
 „ dinariis eventibus addi possent innumera similia acta,
 „ ex quibus tamen, ut appareat magis concordia Re-
 „ velationum cum Pseudo-Evangelio de Infantia Jesu,
 „ addo sequentia.

„ I. Jesulus sæpe clara voce loquebatur ad B. Vir-
 „ ginem, non tamen audiente S. Josepho, usquedum
 „ attigerat primum annum ætatis. Textus Agredanus
 „ sic habet: *Puer Jesus statim à Nativitatis suæ tempore*
 „ *voce intelligibili dulcissimæ Matri suæ cœpit loqui, dum*
 „ *scilicet, quam primum erat natus, effatus est verba illa:*
 „ *Imitare me sponsa mea, & assimilare mihi. Et tametsi*
 „ *verba sua perfectè absoluteque enuntiârit, solus tamen so-*
 „ *li loquebatur, uti etiam D. Patriarcha nunquam in-*
 „ *audit loquentem, usque dum post spatium unius anni*
 „ *paulatim eidem colloqueretur.* Part. 2. 578. Et Part. 2.
 „ 625. & 626. *In itinere (versus Ægyptum) nonnun-*
 „ *quam Jesulo incipiente miscebant Jesus & Maria suavia*
 „ *colloquia. Mirabilia inter se colloquebantur Filius &*
 „ *Mater Dei.* Et num. 637. *Alia vice Regina cœli (in*
 „ *illa fuga in Ægyptum) filio suo ita loquebatur: Amor*
 „ *meus, quomodo, quas pateris molestias, avertam? Res-*
 „ *pondit puer Jesus: admodum mihi benè est inter brachia*
 „ *tua; quanquam, quæ divinus puer sensibilibus Matri suæ*
 „ *loquebat ut, S. Josephus non audierit.*

„ 2. Summus Sacerdos Simeon venit in templum, &
 „ accedens, ubi erat puer Iesus repositus inter brachia dul-
 „ cissimæ Matris, ambos filium & matrem, pro proportio-
 „ ne tamen sua, eximio splendore corruscos vidit. Part. 2.
 „ num. 599.

„ 3. Egrédientibus Jesu & Maria è præsepio comi-
 „ tabantur decem millia Angelorum, omnes in spe-
 „ cie humana. Part. 1. num. 590. Et Part. 1. num. 362.
 „ & 363. nongenti Angeli, quoties forma corporali spe-
 „ ctandos se exhibuerunt, schema juvenis induebant: cor-
 „ pus erat crystallo animato simile: vestitus magnificus, &
 „ velut totus splendor erat: corollas singuli in capitibus ge-
 „ stabant, è viridissimis floribus: manibus præferabant pal-
 „ mas: in pectore certum quoddam symbolum ac insigne
 „ habebant, quod insigni Ordinum militarium comparabi-
 „ mus; huic secretis characteribus inscriptum erat: Maria
 „ mater Dei, quamvis id SS. Virgo ante momentum, quo
 „ Verbum Incarnatum concepit, haud intellexerit. Et Part.
 „ 2. num. 595. Decem millia Angelorum, comitantia
 „ Iesum in templum, in corde lemme SS. Nominis IESU
 „ insigniti erant.

„ Jam verò tot miracula nullo apparente fine, tot
 „ eventus mirabiles & circumstantiæ nullo apparente
 „ teste, & exemplo simili certo, necessariò inter in-
 „ credibilia referenda sunt, quamdiu non evicerint in
 „ Tribunali Romano, V. Mariam de Agreda esse au-
 „ thorem harum Revelationum, eamque nec falli, nec
 „ fallere; quorum primum, quòd non fuerit saltem
 „ decepta ex illusione phantasiæ, nunquam proba-
 „ bunt.

„ Pro coronide hujus Paragraphi accludo proble-
 „ ma à benevolo Lectore solvendum. Utrum plura in-
 „ credibilia miracula contineantur in Pseudo-Evangelio de
 „ Infantia Iesu, an verò in Revelationibus Agredanis?

„ Illud Pseudo-Evangelium reperitur in fine hujus
 „ opusculi.

DEFENSIO.

213 **C**Riticus evidentis falsitatis se reum red-
 dit, dum contendit, templum Dianæ
 Ephesiis ad imperium B. Virginis per Angelos diru-
 tum, ac solo æquatum, esse evidens exemplum falsi-
 tatis Revelationum Agredanarum. Quare nihil res-
 pondet ad meam Defensionem? Quia nimirum nihil
 occurrit, quo dicta mea enervari possent. Transilit
 igitur illa, & tantum pauca à me jam dissoluta ex sua
 controversia repetit, omissa mea responsione. Hanc
 igitur in compendium redactam denuo Adversario sol-
 vendam offero.

Dico itaque Plinium non loqui de templo Ephe-
 sino primitus ædificato, sed de alio in locum prioris
 diruti exstructo; vel Plinium solum velle, quod idem
 numero templum prius tam magnificè exstructum, ad-
 huc suo tempore extiterit moraliter in alio sibi sub-
 stituto: nam ædificia collapsa, vel diruta, & iterum
 ædificata dicimus in æstimatione morali esse eadem,
 vel melius dicimus (nempe in sensu morali, non phy-
 sico) permanere, aut extare arcem, domum jam col-
 lapsam, si in ejus locum alia est ædificata. Et ita loqui
 debere Plinium, vel inde concludo, quia aliter non
 rectè cum aliis historicis, neque secum ipso conveni-
 ret. Primo enim Cancellotus ad annum Christi 57.
 num. 3. dicit, *hoc templum fuisse sæpius collapsum*: er-
 go non est certum, quod tempore Plinii adhuc vetus
 physicè idem numero templum Dianæ steterit.

Secundò, sicut agente in terris Christo, templum
 Jerosolymitanum aliquo in sensu potuit dici Salomo-
 ni-

nicum, seu à Salomone erectum, etsi illud ipsum, quod Salomon condidit, non amplius exstiterit, sed aliud ejus loco constructum; ita quoque Plinius templum Dianæ Ephesinum describere potuit, ceu à Regibus Asiæ ædificatum, quamvis idem numero physicè non amplius exstiterit, alio ab Ephesiis in ejus locum sub eodem nomine condito.

Tertiò ipse Plinius apud Adversarium fol. 404. controv. ait, templum illud Dianæ fuisse septies restitutum, id est de novo ædificatum, de quo vide meam justam Defensionem pag. 441. & seq. ergo vel ipso Plinio teste vetus idem numero templum suo tempore non persistit physicè.

Quartò Plinius (apud Criticum pag. 404. controversiæ) affirmans exstare templam Dianæ, loquitur de illo, cujus operi præfuit Ctesiphon; sed templum illud, cujus operi præfuit Ctesiphon, teste Strab. lib. 14. fuit ab Herostrato incendio consumptum, atque adeò physicè, vivente Plinio, non amplius exstiterit; indeque Plinius non de physica, sed morali superius explicata permanentia est intelligendus. Hæc in synopsi resumo ex justa Defensione, in qua paulò amplius deducta, & probata à pag. 440. leguntur; reliqua verò ipsis verbis do, quibus in justa Defensione continentur, ut videat benevolus Lector, unam, quam Anti-Agredanus in novo opusculo recoquit difficultatem ex Plinio, jam fuisse prius à me dissipatam. Sic ergo in justa Defensione pag. 442. scripsi:

„ Nec obstat, quòd Plinius supra citatus addat, te-
 „ stum templi esse (NB) non fuisse) è trabibus ce-
 „ drinis, & valvas è cupresso, omnem materiam novæ si-
 „ milem durare quadringentis prope annis. Nam ex hoc
 „ ipso colligitur, Plinio in rebus Historicis non esse
 „ adeò magnam fidem tribuendam; cum enim mox

„relata scribat de templo à Ctesiphonte fabricato, cer-
 „tum est, ejus tecti trabes, aut valvas tempore Pli-
 „nii non fuisse amplius superstites, utpote ab Hero-
 „strato incendio jam consumptas. Si verò id diceret
 „de trabibus & valvis templi à Dinocrate, aut alio
 „fabrefactis, id adhuc subsisteret, etsi templum illud
 „jussu Beatissimæ Virginis ope alicujus Angeli fuerit
 „una nocte solo æquatum: nam stante hoc, trabes
 „aliquæ & valvæ, necnon lapides integri manere po-
 „tuerunt, & ab Ephesinis ad novi templi ædificium
 „eò lubentius denuo applicari, quo meliori ex ma-
 „teria constabant. Hucusque in justa Defensione:
 modò

218. Addo primò. Plinium non dicere, quòd
 jam quadringentis annis duret templum, sed materia:
 quod verum est, etsi templum sit dirutum, & aliud no-
 vum ædificatum, ad quod denuò assumpta fuit mate-
 ria restans ex priore ædificio destructo.

Addo secundò, testimonium Plinii circa templum
 Dianæ, utpote sibi ipse contrarii non facere fidem
 certam; ait enim lib. 16. cap. 40. apud me 41. tem-
 plum Dianæ quadringentis annis tota Asia concurren-
 te exstructum esse; L. verò 36. cap. 14. dicit, tem-
 plum istud ducentis viginti annis factum esse à tota
 Asia. Cum igitur sibi ipsi hac in historia adversetur
 Plinius, non videtur satis accuratè in ea referenda
 processisse, neque ejus testimonium, qualecunque sit,
 evidentiam parere. Ad hæc respondeat D. Amort,
 antequam testimonium Plinii tanquam evidens ven-
 dat, vel inde argumentum evidens deducat contra
 Scripta Agredana: quæ circa præsens punctum non vi-
 dentur convinci à Plinio alicujus falsitatis, dum di-
 cunt, templum Dianæ, quod prædicante Ephesi S.
 Paulo exstabat, scilicet physicè, non fuisse prius, &

vetus illud, sed physicè aliud, priore destructo, ab Ephesius iterum ædificatum : quo in sensu, modo in præcedentibus exposito, adhuc verificari potest, prius templum tempore S. Pauli, & Plinii existitisse, nimirum moraliter. Ira explicari debet testimonium Plinii, ne illud sibi ipsi adversetur, ut vidimus. Reliquæ crises Amortianæ ad incudem revocantur sub finem hujus opusculi in Appendice de Pseudo-Evangelio Infantia Jesu. Hinc nunc omittuntur.

Verùm hic prætermitti non debet, quod Adversarius falsò affirmet, Nativitatem Christi juxta me contigisse anno uno ante Æram vulgarem. Id enim verum haud esse novit ille, qui legit Partem tertiam meæ juxta Defensionis, & caput tertium Partis tertiæ hujus mei opusculi, ubi, & quidem merè ex supposito Catalogi Consulatis Amortiani, Nativitatem illam retraho ad annum tertium, vel secundum, non autem primum ante præfatam æram.

ARTICULUS V.

EXECUTITUR ISTA PROPOSITIO

Adversarii.

Revelationes Agredana multa continent contra opiniones ab Eruditis receptas, & moraliter certas.

Argumentum I.

QUO citatam propositionem suam D. Amort probare nititur, apud ipsum una cum responsione ad Defensionem meam, in novo opusculo pag. 76. ita proponitur:

Revelationes Agredanæ citant Opera Dionysii tanquam legitimum ejus partum, quæ tamen teste Labbeo, Gravesonio, & aliis viris doctissimis reputantur esse dubia: hoc meum erat quoad rem argumentum.

„ R. Apologista duo respondet. Primò, in Revelationibus Agredanis non allegari Opera Dionysii, sed tantùm verba. Secundò, probat fusè, hæc opera probabilius esse genuina. Circa primum, dubium manet, an Revelationes non respiciant ad supposititias Epistolas Dionysii. Quoad secundum mihi sufficit, quòd hæc Opera sint dubia, quod probandum susceperam: exinde enim denuò sequeretur, à Revelationibus Agredanis auctoritatem tribui puncto Historiæ Ecclesiasticæ controverso, sicque ab iis reformari Historiam simul cum Theologia, quod non est verosimile hoc instrumento voluisse Deum. Hæc D. Amort allegato loco.

DEFENSIO.

216 **P**rimò Anti-Agredanus suæ haud fidens causæ, & clarè perspicuus, argumentum suum nihil probare, illud immutat; verùm & immutatum prima fronte demonstrat suam imbecillitatem. Deberet enim illud (si ad rem est) ostendere, quòd Opera S. Dionysii (posito, quòd in libris Agredanis allegentur) ex recepta apud Eruditos moraliter certa, ac proinde indubitata sententia sint supposititia; atqui argumentum istud hoc non ostendit, sed omninò oppositum, cum dicat, Opera laudata teste Labbeo, Gravesonio, & aliis viris doctissimis reputari dubia, consequenter non certò supposititia &c. Verum ut fucus Adversarii magis pateat, argumen-

tum prout in Controversia pag. 432. legitur, & à me in justa Defensione pag. 497. impugnatur, sic se habet: *Revelationes Agredanæ multa continent contra opiniones ab Eruditis receptas, ac moraliter certas. Vis argumenti consistit in eo, quòd variæ sententiæ moraliter certæ opponantur Revelationibus Agredanis.* Dein paucis interpositis enumerat illa, quæ judicat in Revelationibus hisce esse opposita sententiis moraliter certis, & receptis ab Eruditis, & quidem loco primo collocat sequens argumentum: *Revelationes citant Opera Dionysii Areopagitæ tanquam legitimum ejus partum.* Part. 1. num. 592. & Part. 3. num. 13. *De his operibus Labbeus de Scriptoribus Ecclesiasticis Sæcul. 1. Dionys. loquens ait: alii firmissimis argumentis negant, ea esse Dionysii Parisiensis, vel Atheniensis: ita Petavius, Morinus &c. in quibus etiam ea argumenta videri possunt, uti & in Oudino de Scriptoribus Ecclesiasticis.* Ita habet argumentum Amortianum in Controversia, quo sententia denegans D. Dionysio Opera illa, quæ aliàs ei tribuuntur, venditur ut opinio ab Eruditis recepta, ac moraliter certa: nunc autem in novo opusculo Anti-Agredani dicitur illa sententia tantum dubia: ergo Criticus iste sibi ipsi est contrarius & infidelis, & recenti suo opusculo semetipsum confutat, ostendens, se falsò ac nimis inconsideratè rem adhuc dubiam, & maximè controversam placitis moraliter certis accensuisse. Ex his itaque clarum est, Anti-Agredanum suum mutasse, ac penitus evertisse argumentum: qui etiam bene abstinuit in nupero opusculo ab allegatione Casimiri Oudini, fortè absterritus per elogium eidem à me in consutatione hujus argumenti pag. 521. just. Defens. datum.

217 Secundò penitus falsum est, quòd Revelationes Agredanæ respiciant ad Epistolas S. Dionysii, vel aliud ejusdem opus; nunquam enim alicujus operis aut Epi-

læ Dionysianæ meminerunt. Equidem Part. 1. num. 592. & Part. 3. num. 13. Ven. Scriptrix ait, S. Dionysium *ingenuè fassum & palam testatum esse* de B. Virgine, quòd nisi à fide aliter doceretur, eam ut Deam suspiceret; atq; ut ex ipsis verbis quilibet prudens conjicit, & pag. 408. just. Defens. pluribus declaravit, iste modus loquendi manifestè abstrahit ab opere aliquo, & adhuc subsistit, ac verus est, si S. Dionysius hoc solùm voce, non vero calamo testatus, aut confessus fuisset.

218 Tertiò denuò falsum affirmat Criticus scribens, se probandum suscepisse, quòd opera Dionysiana sint dubia: nam ut ex dictis liquet, & ex propositione, ad quam probandam, hoc argumentum primo loco, ceu Achillem collocavit, ostendere voluit Adversarius, aut saltem debuit, ea opera esse certò non genuinum partum S. Arcopagitæ. Modò cùm manibus palpet, à plurimis, & maximi nominis viris verè Eruditis opera illa, de quibus sermo est, certò S. Dionysio adscribi, conatur veritati fucum facere, variato argumento. Volvat benevolus Lector meam fat prolixam dissertationem de operibus S. Dionysii à pag. 507. just. Defensionis, & videbit, quàm incautè Criticus in sua controversia pronunciarit, ex verè Eruditis esse unicum Alexandrum Natalem, qui operibus Dionysianis subscribat. Videbit quoque, quàm parum ponderent congestæ rationes Adversarii, si ad veritatis lancem suspendantur.

219 Caterùm sententias solùm certas, dum obijciuntur Revelationibus Agredanis, & aliis privatis, illis obstare est assertio apud Mysticos explorata, ac in hoc meo opusculo, & in ipsa justa Defens. tam convincenter, tamque frequenter ostensa, ut oleum & operam perderem, si vel modicum nunc adderem.

Cum autem Criticus rursus reformationem Historiæ Ecclesiasticæ ac Theologiæ obtrudit, nihil agit, ut pariter jam sæpius dictum. Nam Revelationes privatas sententiis Theologicis nihil addere, aut demere probabilitatis, apud doctos hæcenus semper fuit in confesso, & utique novimus omnes, quod Revelationes privatæ, utuntur [piè] [credibiles], & approbatæ, non habeant sedem inter locos Theologicos. Dein quot sententiæ reperiuntur in Revelationibus Birgittanis, & S. Catharinæ Senensis &c. opinionibus verè probabilibus Theologorum, & relationibus Historicorum contrariæ, quibus non obstantibus Revelationes istæ probatæ sunt, nec illis reformatur Theologia aut Historia Ecclesiastica? Qua de re hujusmodi asserta Critici sunt otiosa, ad propositum nihil facientia verba. Verùm & de his jam alibi satis, ut norunt, qui præcedentia in hoc opusculo, & meam justam Defensionem legerunt.

Argumentum II.

220. „ **R**evelationes asserunt, Adamum Christo, & Evam B. Virgini fuisse quoad corpus ita similes, ut quoad formam & staturam, vix potuissent discerni. Sed hoc est falsum; cum constet ex cadaverum antiquorum magnitudine staturam primorum hominum fuisse longè majorem.

„ B. Apologista ait, in textu Agredano nullam fieri mentionem de æquali magnitudine inter corpus Adami & Christi. Verùm licèt hoc Revelationes expressè non dicant, dubium tamen est, an non voluerint hanc æqualitatem illis verbis: *Deus creavit Adamum tanta cum humanitate Verbi similitudine, ut*

„corpore vix differret. Ceterum semper verosimilius
 „erit, Adamum fuisse majoris staturæ, quàm quæ
 „circumfertur de Christo, & colligitur ex ejus sacra
 „facie impressa, aut picta variis modis v. g. quæ asser-
 „vatur Romæ.

DEFENSIO.

221 **V**EN. Scriptricem de sola similitudine in li-
 neamentis &c. fuisse locutam, non verò
 de æqualitate Christi & Adami, Mariæ & Evæ in statura,
 patet legenti textum integrum Agredanum, & meam
 annotationem pag. 552. just. Defens. ubi ostendi à
 Critico esse corruptum textum, vel sensum Agreda-
 num. Dein magnam proportionem Christum & Ada-
 mum in mole corporis habuisse, suasi ratiocinio non
 contemnendo pag. 523. & seq. ubi etiam rationes Cri-
 tici sat leves levi brachio dilui. Cur nihil respondet
 D. Amort meis objectionibus, & rationibus? cur
 non defendit argumenta sua à me soluta? Cur relin-
 quit rationes prius adductas, ac cadavera antiqua &c.
 & modò ad imaginem Christi pictam confugit? quia
 nempe sentit ipse priorum suorum dictorum labile, ac
 penitus à me prostratum fundamentum; quærit igitur
 aliud in imagine. Ast què ex una imagine Christi,
 hujus cum Adamo inæqualitatem demonstrabit? Hanc
 ut ostendat, necessè est, utriusque veram imaginem,
 quæ utriusque staturam & magnitudinem exactè ex-
 primat, proferre, ut cuilibet prudenti evidens est.
 At verò ubi asservatur vera imago Adami, & ejus-
 dem staturæ?

Argumentum III.

222 „ **R**evelationes juxta Bibliam Græcam
 „ septuaginta Interpretum numerant
 „ ab Orbe condito usque ad Nativitatem Dominicam
 „ annos 5199. Sed hoc est evidenter contra Bibliam
 „ Hebraicam, & Latinam jam ultra mille annos in
 „ Ecclesia Latina receptam.

„ B. Apologista ait, in Revelationibus non dici,
 „ quòd Ecclesia computum annorum ab Orbe condi-
 „ to juxta versionem septuaginta Interpretum adop-
 „ taverit, sed tantum dicit, quòd *Ecclesia sequatur hunc*
 „ *computum*. Verùm *adoptare*, & *sequi* an certò diffe-
 „ runt in mente V. Scriptricis? Dein Revelationes af-
 „ serunt, hunc computum esse revelatum à Deo; cur
 „ ergò timeret dicere, eum esse ab Ecclesia adopta-
 „ tum? Addit Apologista, adhuc probabile esse, quòd
 „ Biblia nostra Latina circa hunc computum mille
 „ annis fallat: ego verò non sum hujus mentis. Deia
 „ Apologista, dum asserit, suam Agredanam senten-
 „ tiam esse probabilem, tacitè concedit, oppositum
 „ esse probabilius. Ergò jam continetur in Revela-
 „ tionibus Agredanis aliquid probabilius falsum.

DEFENSIO.

223 **N**E quis Ven. Scriptricis, & mea dicta si-
 „ nistro sensu accipiat, seductus ab Amor-
 „ tio, eorundem principium ex juxta Defens. pag. 529. &
 „ seq. recito. Ita sonat meæ Defensionis exordium:
 „ Hæc, quæ ex Adversario sunt adducta, scaten-
 „ ris falsis, quæ contra Civitatem Mysticam, ac Lan-
 „ delinum, & ipsam rei veritatem excogitavit. Primò

„ falsum est , quòd Ven. Scriptrix illum computum
 „ Martyrologii Romani vendat pro sententia per Ec-
 „ clesiam adoptata. De hac enim materia Ven. Scri-
 „ trix Part. 2. num. 476. & 1359. non plus dicit,
 „ quàm quòd B. Virgo Christum genuerit anno à crea-
 „ tione mundi 5199. & quòd (NB) inter DD. opiniones
 „ illam (opinionem) veritati consentaneam esse didice-
 „ rit, quam in Martyrologio Romano sancta sequitur Ec-
 „ clesia, quæ est illa ipsa, quòd Christus natus sit anno
 „ mundi 5199. Iam verò dicere præcisè, quòd Eccle-
 „ sia hanc, vel illam sententiam sequatur, seu opi-
 „ nionem, & quidem inter DD. adhuc controversam,
 „ utique non est dicere, quòd Ecclesia illam adopta-
 „ verit ut suam, vel agnoscat ut suam, seu sententiam
 „ Ecclesiæ. Nam vel Adversarius per sententiam ab
 „ Ecclesia adoptatam intelligit eam, quæ strictè &
 „ propriè agnoscitur pro sententia Ecclesiæ, ita ut ab
 „ hac sit definita, vel intelligit solum adoptatam lar-
 „ gè, ut sensus sit, quòd Ecclesia hujusmodi opinio-
 „ nem toleret, admittat, & usurpet tanquam verè
 „ probabilem? Si primum, evidenter corrumpit tex-
 „ tum & sensum Agredanum, prout ex mox recitatis
 „ verbis Civitatis Mysticæ evidens est. Imò si hoc pri-
 „ mum adstruit, manifestè sibimetipsi contradicit, &
 „ falsò Gonzalezium arguit alicujus calumniæ hic in
 „ Epicrisi pag. 457. ubi protestatur, se non dicere,
 „ quòd Revelationes Agredanæ vendant hanc senten-
 „ tiam pro definita ab Ecclesia. Si secundum affirmat,
 „ nihil agit contra Revelationes Agredanas, quæ ip-
 „ sæ non plus dicunt, quàm quòd hæc sententia sit
 „ ab Ecclesia recepta, & tolerata tanquam opinio, per
 „ consequens tanquam sententia merè probabilis. Qua
 „ ratione etiam verum asserunt, ut pluribus ostende-
 „ tur; proinde sine ratione lis intentatur Scriptis Agre-

danis. Hæc in iusta Defensione, quæ ostendunt, rationabiliter omnino Ven. Scriptricem, & me esse in hac materia locutos, ut aded immeritò se nostris assertis opponat Criticus.

224 Ast *Revelationes asserunt, hunc computum esse à Deo revelatum: cur ergo timeret dicere, eum esse ab Ecclesia adoptatum?* sic interrogat Anti-Agredanus iterum oblitus argumenti, & objecti, quòd pertractat. Agit ille de Revelationibus privatis, quarum sententiæ ex hoc solum, quòd Personæ privatæ sint revelatæ, non sunt ab Ecclesia adoptatæ, seu non sunt sensus Ecclesiæ ab ea definitus, nec propterea ceu infallibilia dogmata ab illa omnibus fidelibus proponuntur. Quæ & quanta sunt in Birgittanis, & aliis privatis revelationibus Sanctis animabus (ut piè creditur) manifestata, quin ea adoptet Ecclesia, ut sua dogmata, aut suas sententias? Relinquit enim ea in statu suæ controversiæ, dubii, aut probabilitatis, quem ante similem Revelationem privatam habuerunt. Idem dicendum esset de Revelationibus Agredanis. Paucis, ut sententia aliqua revelata sit ab Ecclesia adoptata, requiritur aliqua revelatio publica, vel saltem publicè proposita per Ecclesiam tanquam infallibile divinitus revelatum dogma; non verò sufficit privata, ut norunt, qui primis labiis placita Theologica, in tractatu de fide aliàs explicari solita, delibârunt.

225 Præterea ait D. Amort: *addit Apologista, adhuc probabile esse, quòd Biblia nostra Latina circa hunc computum mille annis fallat; ego verò non sum hujus mentis.* Hæc Adversarius, qui tamen non rectè refert mea dicta. Nam assero 1. nullum certum computum ætatis mundi posse statui, atque aded quancunque sententiam (utpote semper incertam.) Criticus opposuerit.

Ven.

Ven. Scriptrici, ejus Chronologiam per hoc non reddi certò falsam, & improbabilem.

Affirmò 2. calculum Agredanum muniri momentis planè gravibus, ut autoritate Virorum gravium, ac Martyrologii Romani, & Versionis septuaginta Interpretum, & sic esse verè, & solidè probabilem, quod ad vindicandam sententiam versantem circa tale objectum, de quo certitudo nulla dari potest, abundè sufficit. Pronuncio 3. non deesse Doctores, qui uti in aliis, ita quoque in Chronologia censent posse concordari Versionem Græcam, quæ est septuaginta Interpretum, cum Hebræa, vel vulgata. Quartò tandem (NB) dato, *impossibilem esse concordiam Versionis septuaginta Interpretum cum Bibliis latinis vulgatæ editionis*, infero, necdum certò falsum esse computum Versionis Græcæ, seu 70. Interpretum, cui insidit calculus Agredanus, idque probo ex ipsius D. Amort demonstratione Critica Religionis, ex Doctrina Alexandri Natalis, Augustini Calmet, Cornelii à Lapide, nostri Herinex, & Bulla Sixti V. Versioni 70. Interpretum præfixa. Quæ omnia in justa Defensione prolixè discussa videri possunt.

Ex quibus patet 1. me non absolutè, & affirmando dicere, probabile esse, quòd Biblia vulgata circa ætatem mundi mille annis fallant. Afferò solùm hypoteticè, necdum certò falsum esse computum Agredanum, & 70. Interpretum, etiamsi sit impossibilis (quod solum transmittò) concordia Biblia inter Vulgata, & Græca, atque sic ista ab illis mille circiter annis discordent. Unde Criticus non fideliter expressit mea dicta.

Patet secundò, Adversarium nihil respondisse, & præterisse omnia mea fundamenta, quæ ipsi propterea

Fea solvenda restant. Per hoc solum, quod ipse alterius sit mentis, Adversariis suis non satisfacit, ni mentem suam ratione firma, & irrefragabili nixam ostendat, quod hactenus non praestitit, procul dubio ideo quia non potuit.

Porro dum affirmo Agredanam, vel quamcunque sententiam esse probabilem, non statim implicite concedo, oppositam esse probabiliorem, neque alius id mox concedet. Profecto in hac argumentatione: *hoc est probabile: ergo huic oppositum est probabilius*, absque ullo negotio negari potest consequentia. Siquidem cum hoc, quod istud sit probabile, stare potest, quod oppositum aequaliter, vel etiam minus sit probabile: nam non obstante aequali, vel minore probabilitate oppositi manet istud, & consequenter dici potest probabile.

Verum demus, sententiam Agredanae oppositam esse probabiliorem, & Agredanam solum esse minus, sed tamen verè, ac solidè, tam absolutè, quam respectivè probabilem. Quid inde? ergo Agredana sententia rejici debet? nequaquam; etiam in aliis libris permittuntur legi, & approbantur sententiae, quae multis videntur minus; verè tamen adhuc probabiles: ergo etiam in Revelationibus Agredanis sic permitti possunt, & probari; quia haec tanquam Revelationes privatae non aliter probari solent, vel possunt, juxta stylum ordinarium Ecclesiae, quam alii libri, ut jam sapissimè est inculcatum. Nolo repetere, quod teste Aristotele *falsa non raro sint probabiliora veris*, ut pariter jam superius monui.

Argumentum IV.

226 „ **R**evelationes dicunt, quòd Ecclesia
 „ computet novem menses à festo
 „ Conceptionis B. Virginis, usque ad ejus Nativita-
 „ tem, numerando tempus ab infusione animæ ratio-
 „ nalis. Sed hoc non potest dici; quia anima corpori
 „ B. Virginis non fuit statim infusa die primo Conce-
 „ ptionis materialis.

„ R. Apologista asserit, meam hanc doctrinam
 „ pluribus meritò stomachum movisse, & in ea plura con-
 „ tineri, quæ cum decretis Summorum Pontificum, necnon
 „ cum pietate Intemeratæ Virgini debita ex æquo non con-
 „ veniant. Hic tandem virus suum, & calumnias Re-
 „ ligioso indignas evomit, ad quas equidem sufficien-
 „ ter respondi in libellis Polemicis cum P. Virgilio;
 „ ut tamen me paucis expediam, remitto Calumniato-
 „ res ejusmodi ad tractatum meum de peccato ori-
 „ ginali & gratia, cum reliqua mea Theologia publi-
 „ candum. Intereà etiamnum profiteor publicè, me
 „ semper fuisse zelosum defensorem Immaculatę Con-
 „ ceptionis B. Virginis in eo sensu, quem SS. D. N.
 „ BENEDICTUS XIV. in suo opere de *Festis* exprimit;
 „ eam tamen opinionem, quòd Ecclesia unquam existi-
 „ maverit, aut ullus Theologorum ante exortum
 „ Revelationum Agredanarum unquam somniaverit,
 „ Conceptionem rationalem B. Virginis contigisse
 „ die octavo Decembris, ad stultitias hominum phan-
 „ tasticorum in observationibus meis Agredanis refe-
 „ ro. Verba autem SS. D. N. BENEDICTI XIV. ubi
 „ in præfato opere de festo Immaculatæ Conceptionis
 „ B. V. agit, sunt sequentia: *Conceptio dupliciter accipi*
 „ *potest: vel enim est activa, in qua S. Virginis parentes*

„ opere maritali invicem convenientes præstiterunt ea, quæ
 „ maximè spectabant ad ipsius corporis formationem; vet
 „ est passiva, cum rationalis anima cum corpore copulatur.
 „ Non hic de activa Conceptione sermo est, sed de passiva;
 „ quæ pura & Immaculata fuisse dicitur. Quæ igitur apud
 „ Theologos leguntur propositiones: Conceptio B. Virginis est
 „ Immaculata &c. significant, gratiam illi sanctifican-
 „ tem in ipso momento fuisse infusam, cum corpori ani-
 „ ma unita fuit, in quam sententiam firmissimis fultam
 „ fundamentis propendet Apostolica Sedes, eamque (NB)
 „ vulgo (hoc est passim) fideles amplectuntur. num.
 „ 185. 186. Itaque summa rei huc redit, ut Ecclesia ad
 „ (NB) opinionem Immaculatæ Conceptionis propensior sit;
 „ nondum tamen Apostolica Sedes tanquam fidei articulum
 „ eam definierit. num. 200. Quidam eam opinionem de
 „ Immaculata Conceptione arbitrati sunt declaratam esse
 „ articulum fidei, id verò (NB) probari non potest. Festum
 „ enim Conceptionis celebrari potest, etsi nihil Ecclesia de
 „ mysterio definierit. Atque ita sensit BELLARMINUS
 „ Contr. tom. 2. lib. 3. cap. 16. fundamentum huius festi
 „ præcipuum non esse Conceptionem Immaculatam,
 „ sed simpliciter Conceptionem Matris Dei futuræ.
 „ Qualiscunque enim fuerit illa Conceptio, eo ipso
 „ quod fuit Conceptio Matris Dei, singulare gaudium
 „ affert mundo ejus memoria, tunc enim primam
 „ habuimus pignus certum Redemptionis. Itaque hoc
 „ festum etiam illi celebrant, qui putant Virginem in
 „ peccato conceptam. Bellarmini responsionem amplecti-
 „ tur Cardinalis GOTTUS in opere suo adversus Piceninum,
 „ ubi pulchrè animadvertit, Constitutionis, quam edidit
 „ CLEMENS XI. hunc esse titulum: ut festum Conceptionis
 „ nis B. Mariæ Virginis Immaculatæ de præcepto ubique in
 „ posterum observetur; vocemque illam, Immaculatæ, non
 „ ad Conceptionem, sed ad B. Virginem referri Pontificem

„ voluisse, ut appareret, ipsum, cum ex præcepto eam
 „ solemnitate observari juberet, noluisse controversiam
 „ definire. Quin etiam, cum ea Bulla in quadam Italiae
 „ Civitate typis impressa esset cum titulo: Ut festum
 „ Immaculatae Conceptionis B. Mariae &c. vehementer ma-
 „ gnus ille Pontifex ea de re conquestus est, ac die 12. Octo-
 „ bris anni 1709. Ordinario loci mandavit, ut eos acriter
 „ reprehenderet, qui typis eam Bullam cum adulterino hu-
 „ jusmodi titulo imprimendam curaverant, eamque in eum
 „ modum impressam suppressi jussit, & luce publica pro-
 „ hiberi. num. 208. Illud satis erit, hic iterare, quæ de
 „ Canonizat. docuimus, nimirum verè dici non posse, Im-
 „ maculatam Conceptionem veluti fidei articulum esse defi-
 „ nitam, etiamsi Apostolica auctoritate festum Immacula-
 „ tæ Conceptionis B. Virginis celebretur. Hucusque Sum-
 „ mus Pontifex. Jam quæro ab Adversariis, an hæc
 „ duo idem sint: Festum Conceptionis B. Virginis Imma-
 „ culatæ, & festum Immaculatæ Conceptionis. Si idem
 „ sunt, cur unum Pontifex concedit, alterum cum
 „ indignatione prohibet? Si autem diversa sunt, prout
 „ certissimè sunt diversa, ut quid mihi indignamini,
 „ meque Mariophilorum odio exponitis, qui hæc duo
 „ tanquam diversa recensui? Si Pontifici licuit, tam
 „ in lingua Italica, quàm Latina scribere; quod fide-
 „ les vulgò, hoc est passim, sequantur piam senten-
 „ tiam; & quod juxta Bellarminum festum Conceptionis
 „ B. Virginis celebrari possit, quin necessariò creda-
 „ tur, esse sine peccato conceptam, qua conscientia
 „ me traducitis, quod scripserim, me confidere, hoc
 „ tempore à plerisque celebrari hoc festum justa men-
 „ tem piæ sententiæ. Investigate Lexica antiqua & vet-
 „ tera; an aliud sit, vulgò ita fieri, aut credi; passim
 „ ita fieri, aut credi, à plerisque ita fieri, aut credi. Si
 „ non evidenter agnoscitis, hanc Summi Pontificis

„ declarationem esse contrariam vestris calumniis, cur
 „ eam celâstis iis, quos laudatis, Mariophilis? Nempe
 „ patuisset calumnia. Immò cur Apologista in suis
 „ venenatis foliis alto silentio pressit hunc textum de-
 „ cretorium Pontificis? Quomodò sine actorum pœ-
 „ nitentiâ, prout Salvator Math. 23. vers. 33. monet,
 „ *fugietis à iudicio gehennæ*, qui hominem à juventute
 „ laborantem pro decore & disciplina Ecclesiæ, ubi
 „ hujus mentem proponit apertè ac candidè, tam te-
 „ merè cum publico fidelium scandalo vocatis in ca-
 „ lumniam? Hæc Adversarius.

DEFENSIO.

227 **P**ergit D. Amort suam cantare cantile-
 nam auribus Marianis minimè accep-
 tam, & magis magisque eam, quam intus de Virginis
 Illibatae cultu ac festo, mysterioque fovet, opinionem
 manifestat; qui ait quidem, virus & calumnias Reli-
 gioso calamo indignas me evomere, sed videat, ne
 majori jure hæc de ipso dici valeant, quod aliis arbi-
 trandum relinquo. Ego verò similia dicteria, quæ li-
 cèt satis aperta, sed molesta tamen veritas extorsit Cri-
 tico, hilari mente pro honore Virginis sine labe con-
 ceptæ eò lubentius suscipio, quo magis etiam pro co-
 dem tuendo sanguinem fundere sum paratus. Ast mis-
 sis istis, ad rem ipsam properandum est.

Ante omnia sciendum, quòd D. Amort non re-
 ferat totum argumentum, prout illud impugnavi, ut
 simul meam Defensionem, ad quam multa ex parte ni-
 hil respondet, dissimulare possit. Igitur in synopsis
 tantum referre volo, quæ in Adversarii argumento,
 quod in justa mea Defensione pag. 538. totum videri
 potest, displicuerunt. Primò non videbatur sustinen-
 da

da illa Critici propositio nudè prolata, quòd Doctores quoad institutionem festorum sint os Ecclesiæ. Secundò multò magis displicuit, quòd D. Thomas circa festum Conceptionis B. Virginis sit os Ecclesiæ; cum tempore S. Thomæ Ecclesia Romana nondum festum hoc celebraverit. Tertiò non placuit, quòd D. Amort affirmet, supponere D. Thomam celebrari diem Conceptionis quoad corpus: hoc enim suppositum falsò affingitur Doctori Angelico. Quartò peculiariter reprehendi, quòd Adversarius explicando celebrationem festi Conceptionis B. Virginis Mariæ juxta sensum S. Thomæ, videatur contravenire sensui fidelium, & Constitutionibus Pontificiis. Hæc omnia pluribus citato Defensionis meæ loco dilucidata hìc omittit Criticus: adducit tamen alia, quæ nunc ut ordinatè expendam, ea in sequentia puncta divido. Primum ostendet, quàm infideliter alleget D. Amort Opera SS. D. N. BENEDICTI XIV. Alterum deteget, quàm alienam à sensu Ecclesiæ, & Constitutionum Pontificiarum, opinionem circa mysterium & cultum Illibatæ Conceptionis Deiparæ Adversarius tueri audeat. Tertium tandem reliqua Critici asserta expendet.

Punctum 1. textus ex operibus aureis SS. D. N. BENEDICTI XIV. infideliter non sine injuria tanti Pontificis allegantur; ut fallacia Critici omnium oculis palàm fiat, textus ipsos BEATISSIMI PATRIS NOSTRI, sicut in celeberrimo Comentario de festis Part. 2. leguntur, hìc (quantum ad propositum necessè est) integros pono. Ex quo amicus, & Marianus Lector intelliget, Adversarium nunc tantùm allegasse, quæ SS. D. N. solum narrando, non verò asserendo, ex aliis retulit, nunc studiosè omisissè, quæ mentem Authoris declarare possent. Textus SS. D. N. citato loco tales sunt.

CLXXXVI.

De Conceptione Passiva hic agitur. Variæ Theologorum Propositiones, quibus exprimitur B. Mariæ Immaculata Conceptio. Hanc sententiam non exprimeret, qui eam sanctificatam diceret in utero. Apostolica Sedes favet Immaculatæ Conceptioni.

228 „ **N**ON hic de activa Conceptione ser-
 „ mo est, sed de passiva, quæ pura
 „ & Immaculata fuisse dicitur. B. enim Virgo ab ori-
 „ ginali labe fuit immunis, & à comuni omnium
 „ hominum contagione libera per gratiam sanctifi-
 „ cantem, quam Deus illi indidit in primo Concep-
 „ tionis momento, cum anima corpori jam membris
 „ suis instructo unita fuit. Quæ igitur leguntur Pro-
 „ positiones apud Theologos, qui tractant hoc argu-
 „ mentum, omnes consentiunt: *Conceptio B. Virginis*
 „ *est Immaculata*; vel *B. Virgo in eo puncto temporis, quo*
 „ *anima corpori unita est, ab originali peccato munda fuit*
 „ *& immunis*; vel *B. Virgo præveniente gratia nunquam*
 „ *actu originali peccato subdita fuit*; vel *B. Virgo primo*
 „ *existentiæ suæ momento fuit sanctificante gratia prædita:*
 „ *vel denique B. Virgo ab originali peccato servata fuit.*
 „ At non satis B. Mariæ Immaculatam Conceptionem
 „ verbis significaret, qui eam, antequam prodiret ex
 „ utero, sanctificatam diceret; nam Hieremias, dum
 „ esset in utero Matris, sanctificatus fuit: *antequam*
 „ *exires de vulva, sanctificavi te.* Hierem. cap. 1. Et de
 „ Joanne Baptista scribit Lucas cap. 1. *Spiritu S. reple-*
 „ *bitur adhuc ex utero matris suæ.* Uterque tamen ori-
 „ ginalem labem contraxit. Itaque quidquid id est, in
 „ momento consistit, quo infunditur gratia. Qui igitur
 „ sententiam sequitur Immaculatæ Conceptionis
 „ Ma-

„ Mariæ, unam ex paulò superius allatis Propositionibus adhibet ad eam sententiam declarandam, quæ
 „ Propositiones non tantùm eam significant in utero
 „ fuisse sanctificatam, sed etiam gratiam illi sanctifican-
 „ cantem in ipso momento fuisse infusam, cum cor-
 „ pori anima unita fuit, ita ut sanctissima foemina à
 „ communi omnium originali labe fuerit immunis,
 „ in quam sententiam firmissimis fultam fundamentis
 „ propendet Apostolica Sedes, eamque vulgò fideles
 „ amplectuntur: quamobrem Petavius Theologic.
 „ Dogmat. L. 14. cap. 2. num. 10. in eam se inclinare
 „ declarat: *movet autem me, ut in eam sim partem pro-*
 „ *pensior, communis maximè sensus fidelium omnium, qui*
 „ *hoc intimis mentibus, alteque defixum habent, & qui-*
 „ *buis possunt iudiciis, officiisque testantur, nihil illa Virgine*
 „ *castius, purius, innocentius, alienius denique ab omni*
 „ *sorde ac labe peccati procreatum à Deo fuisse; tum verò*
 „ *nihil cum inferis, & horum rectore Diabolo, adeoque*
 „ *cum qualicumque Dei offensa, & damnatione commune*
 „ *unquam fuisse.*

CCVIII.

Falsò quidam putant, à Sede Apostolica definitum hunc
 Articulum. Clemens XI. id reipsa
 testatus est.

229 „ **Q**uidam devotione tacti erga B. Virgi-
 „ nem tot jam Sedis Apostolicæ
 „ actis sententiæ de Immaculata
 „ Conceptione adstipulantibus, eam opinionem arbi-
 „ trati sunt declaratam esse fidei articulum. Id verò
 „ probari non potest; festum enim Conceptionis ce-
 „ lebrari potest, etsi nihil Ecclesia de mysterio defi-
 „ nierit, atque ita sensit Bellarminus controvers. tom.

2. lib. 3. cap. 16. fundamentum hujus festi præcipuum
 non esse Conceptionem Immaculatam, sed simpliciter Con-
 ceptionem Matris Dei futuræ: qualiscunque enim fuerit
 illa Conceptio, eo ipso, quòd Conceptio fuerit Matris Dei,
 singulare gaudium affert mundo ejus memoria. Tunc
 enim primum habuimus pignus certum Redemptionis, præ-
 sertim cum non sine miraculo ex matre sterili concepta
 fuerit. Itaque hoc festum etiam illi celebrant, qui putant
 Virginem in peccato conceptam. Bellarmini responsio-
 nem amplectitur Cardinalis Gottus in opere suo ad-
 versus Piceninum Italicè scripto, ubi pulchrè ani-
 madvertit, Constitutionis, quam edidit CLEMENS
 XI. hunc esse titulum: ut festum Conceptionis B. Ma-
 riæ Virginis Immaculæ de præcepto ubique in posterum
 observetur, vocemque illam Immaculæ, non ad
 Conceptionem, sed ad B. Virginem referri Pontifi-
 cem voluisse, ut appareret, ipsum, cum ex præcep-
 to observari eam solemnitatem juberet, noluisse con-
 troversiam definire. Quin etiam cum ea Bulla in qua-
 dam Italiæ Civitate typis impressa esset cum titulo
 ut festum Immaculæ Conceptionis B. Mariæ &c. vehe-
 menter magnus ille Pontifex ea de re conquestus est,
 ac die 12. Octobris anni 1709. Ordinario loci man-
 davit, ut eos acriter reprehenderet, qui typis eam
 Bullam cum adulterino hujusmodi titulo imprimen-
 dam curaverant; eamque in eum modum impressam
 suppressi jussit, & luce publica prohiberi.

CCIX.

Suarez putat ab Ecclesia Conceptionem celebrari
ut Sanctam, & Immaculatam.

230 „ **C**ONTRA Suarez in 3. Part. D. Thomæ
„ tom. 2. quæst. 27. art. 2. disp. 3. sect.
„ 5. strenuè tuetur, in festivitate Conceptionis ab
„ Ecclesia Conceptionem ut sanctam, Immaculatam-
„ que celebrari; ac rationes, quas profert, fatemur
„ esse gravissimas; non est nostrum Theologicis hisce
„ quæstionibus implicari. Illud satis erit hic eadem
„ iterare, quæ primo Tomo de Canonizat. Sanctor.
„ docuimus cap. 42. num. 13. & sequent. nimirum ve-
„ rè dici non posse, Immaculatam Conceptionem ve-
„ luti fidei articulum esse definitam; etiamsi Apostoli-
„ ca Authoritate festum Immaculatæ Conceptionis B.
„ Virginis celebretur, cum præsertim concessis offi-
„ cio, & Missa, & festo ad ritum duplicis evecto Pau-
„ lus V. Gregorius XV. Alexander VII. declaraverint,
„ controversiam non esse iudicio definitam. Prætereà
„ Christiani Orbis potentissimi, & maximi Reges à
„ Summis Pontificibus Urbano VIII. & Alexandro VII.
„ postularunt, ut rem veluti fidei articulum decide-
„ rent, qui tantorum Principum precibus se non passi
„ sunt exorari. Nuperrimè eadem instauratæ sunt pre-
„ ces apud Clementem XII. qui post præceptum Cle-
„ mentis XI. ut Conceptionis festivitas ab omnibus
„ celebraretur, terminos Prædecessorum suorum trans-
„ gredi noluit, ut apparet è quodam scripto Romæ ty-
„ pis edito, de quo superius à Nobis mentio facta est.

CCX.

Declaratio Authoris in hac controversia.

231 „ **Q**Uamobrem huic sermone nostro fi-
 „ nem imponentes declaramus, toto
 „ nos animo Immaculatæ Concep-
 „ tionis B. Mariæ sequi sententiam, Ecclesiæ, Sedis-
 „ que Apostolicæ propensionem in eam sententiam de-
 „ missè venerari, firmiter tamen allatis Pontificum
 „ Romanorum Constitutionibus adhærere, eosdem-
 „ que arbitramur esse sensus Universitatis Parisiensis,
 „ qui sunt cæterorum Theologorum etiam Italorum;
 „ ea enim declaravit sententiam suam esse, B. Virgi-
 „ nem sine macula esse conceptam &c. Subjungit tan-
 „ dem, hanc sententiam piam, non obstante Ecclesia in
 „ eam propensione, non esse definitam tanquam articu-
 „ lum fidei. Hucusque Summus Pontifex; erga quem
 „ proin infidelis, & injurius est D. Amort, dum dicit,
 „ se decretoriam illius in hac materia sententiam attu-
 „ lisse, cum tamen nec verbum de numero illo, in quo
 „ mentem, & sententiam suam Sanctissimus de Immacu-
 „ lata Conceptione Deiparæ protulit, ausus fuerit addu-
 „ cere. Hanc infidelitatem ac injuriam auget, dum ver-
 „ ba Eminentissimi Gotti, quæ à BEATISSIMO PA-
 „ TRE solum recitantur, & non afferuntur quoad
 „ punctum hinc controversum, seu quoad objectum, &
 „ fundamentum festi Conceptionis Virginæ Matris,
 „ cum positiva protestatione, quod hisce Theologicis
 „ quaestionibus se nolit implicare, ab Amort venduntur
 „ pro decretoria ejusdem SS. Pontificis sententia, ex qua
 „ constet, non esse idem festum Conceptionis B. Virgi-
 „ nis Immaculatæ, & festum Immaculatæ Conceptionis.
 „ Secundam istam fallaciam ut alio dolo occultaret Cri-

ticus, etiam omisit protestationem illam, quæ se supra Gotti & Suarezii dicta reflectit, & qua affirmat SS. Pontifex, se nolle implicari hisce Theologicis quæstionibus, præsentem controversiam tangentibus; utpote cujus intento, quod ibi tractabat, suffecit, quòd verè dici non possit, Immaculatam Conceptionem veluti fidei articulum esse definitam, etiamsi Apostolica Authoritate festum Immaculatæ Conceptionis B. Virginis celebretur. Quo in puncto, sicut & in aliis BEATISSIMUS PATER Agredanos habet sibi omninò consentientes.

Verùm progrediendum ulteriùs. SS. D. N. hic se remittit ad lib. 1. de Beatif. cap. 42. num. 13. & seq. adjuncta ipsa allegatione mox posita, quam Criticus iterum videtur ex proposito non addidisse; adducto enim loco clarè patet, SS. D. Nostrium in præsentem materia dissidere penitus à Doctrina Amortiana. Nam citato num. 13. & seq. Summus Pontifex statuit, ad hoc, ut cultus, festum, indulgentiæ à SIXTO IV. in honorem Illibatæ Virginis potuerint concedi, sufficere (NB) *moralem certitudinem* de Immaculata Conceptione, quæ objectum hujus cultus &c. est. Verba ejus sunt: „ Ponderata Sixti IV. Constitutione (quæ
 „ incipit: *Grave nimis* tit. de Reliq. & Venerat. Sanctor.
 „ inter Extravag. comm. ubi festum, indulgentias, &
 „ alia concedit in honorem Conceptionis Immaculatæ
 „ B. Mariæ Virginis, de qua infra docet Cajetanus in
 „ 3. Part. D. Thomæ quæst. 27. art. 2. ita dicens: quòd,
 „ si de intentione ejus (hoc est Sixti) ut versatur circa
 „ opinionem utramque, adversantem videlicet & fa-
 „ ventem Immaculatæ Conceptioni, agatur, tunc ali-
 „ ter dicendum est, scilicet, quòd opinionem de præ-
 „ servatione tenuit determinatè, licet non de fide esse
 „ veram. Scilicet ad ea omnia prudenter peragenda

sufficit (NB) moralis certitudo; quemadmodum be-
 nè prosequitur P. Theophilus Raynaudus. (Hic in-
 feritur textus sat longus Raynaudi, & additur alius
 Natalis Alexandri, uterque videri potest laudato loco)
 modò pergit num. 14. suis verbis Sanctissimus: „ Ref-
 picit, nempe Theophilus Raynaudus, & unà cum
 eo Natalis ad cultum Beatæ Mariæ Virginis, ut sin-
 gulari privilegio à peccato originali in sua Concep-
 tione servatæ: super qua quidem re plures prodie-
 runt Romanorum Pontificum Constitutiones Sixti
 videlicet IV. S. Pii V. Pauli V. Gregorii XV. Ale-
 xandri VII. & (NB) Clementis XI. quæ in unum
 collectæ legi possunt in Notis ad Quilhelmum Estium
 Tom. 2. Edit. Neapol. 1720. pag. 8. & ex quibus cla-
 rè desumitur unanimis eorum propensio erga sen-
 tentiam, quæ B. Virginem Mariam à peccato origi-
 nali servatam in sua Conceptione adstruit atque con-
 firmat.

232 Hæc SANCTISSIMUS NOSTER. Ex qui-
 bus iterum evidens est, Clementem XI. ex mente
 SANCTISSIMI NOSTRI in sua Constitutione de
 festo Conceptionis B. Virginis Mariæ Immaculatæ, res-
 pexisse cum aliis Pontificibus unanimi consensu ad cul-
 tum ejusdem Sanctissimæ Deiparæ, ut in sua Concep-
 tione Immaculatæ, ac sic ostendisse propensionem suam
 erga Conceptionem Mariæ *Immaculatam*. Ergò ex
 mente Summi Pontificis utriusque, Clementis XI. &
 moderni felicissimè regnantis, certissimè non est aliud
 festum Conceptionis B. Virginis Immaculatæ, & festum Im-
 maculatæ Conceptionis, ut cuilibet ad oculum patet. Quid
 dein vult sibi illud (NB) *opinionem Immaculatæ Conceptionis*?
 nimirum per hoc indicat Adversarius, ex assertis
 Summi Pontificis sequi, non esse moraliter certum, B.
 Virginem esse sine labe conceptam, & esse meram opi-

nionem solum probabilem: at hoc certò falsum est: nam S. Pontifex illo loco non accipit opinionem in sensu illo logico, & pressò, pro sententia adhuc in utramque partem disputabili, sed latiore pro quacunque assertionem, sententia ac placito, cum eam sententiam esse moraliter certam præsupponat ad ordinationes Sedis Apostolicæ circa cultum, & festum Immaculatae Conceptionis sapientissimè, & prudentissimè factas.

233 Neque prætermittenda est alia fraus Adversarii, cujus se reum facit in allegandis, & suæ doctrinæ applicandis verbis SS. D. N. BENEDICTI XIV. dum ex Part. 2. Comment. de Festis numerum 186. mutilum solum adducit. Si enim integrum produxisset, clarè patuisset mens S. Pontificis contraria Amortiano asserto, quo contenditur, *vulgò*, id est, secundum D. Amort, à *plerisque*, non verò ab omnibus fidelibus modò agi festum Conceptionis B. Virginis juxta mentem piæ sententiæ. Hanc suam doctrinam fundat Criticus in unica vocula, *vulgò*, nam juxta illum *vulgò ita fieri, & credi*, est perinde ac *passim, & à plerisque ita fieri* &c. Verùm secundum me *vulgò* idem est, ac *communiter*, & licèt *Tò communiter*, & *vulgò* sæpe sumantur pro eo, quod *passim* & *plerumque* contingit: hoc tamen non procedit, quando per subsequentià dicta ejusmodi particula ad universalem, & nullatenus restrictam significationem extenditur &c. ut si dico: *hoc vulgò seu ab omnibus fit*: item *hoc vulgò sentitur, seu est communis omnium sensus*. Iam videamus, an S. Pontifex in sensu restricto Amortiano, vel alio universalis ad omnes extenso locutus fuerit. Verba BEATISSIMI PATRIS sunt ista citato à me superius integro textu: *in quam sententiam (de Immaculata Conceptione) firmissimis fultam fundamentis propendet Apostolica Sedes,*

eamque vulgò fideles amplectuntur : hucusque Adversarius solum allegare fuit ausus textum, reliqua verò, quibus priora, maximè Tò vulgò, explicantur, fraudulenter subticuit : sed pergit BEATISSIMUS PATER : *quam ob rem* (id est, quia eam vulgò fideles amplectuntur) *Petavius in eam se inclinare declarat* : *moveat autem me* (sic loquitur cum Petavio Sanctissimus) *ut in eam partem sem propensior* (NB) *communis maxime sensus fidelium omnium &c.*

234 Quid clarius ? Sed etiam dato, ac transmissio, quòd Tò vulgò sensum restrictiorem in Commentario laudato patiat, & à SANCTISSIMO dicatur, quòd plerique, seu non omnino omnes sententiam de Immaculata Conceptione amplectantur, nihilominus hæc assertio longissimè recederet à sensu Amortiano; quamvis enim ex mente Pontificia aliqui, sive ex malitia, sive ex ignorantia etiamnum festum Conceptionis non agerent, respiciendo eam ut Immaculatam, animus tamen hujus Sanctissimi, & Virgini Illibatæ devotissimi Pontificis nunquam fuit asserere, quòd Clemens XI. suo Decreto non respexerit ad piam sententiam, & quòd, postquam Clementina ordinatio festum Conceptionis Virginis Immaculatæ voluit cadere sub præceptum, fideles illud celebrantes non debeant respicere pro objecto, & fundamento sui cultus Virginem in sua Conceptione à macula immunem. Similis assertio nullatenus legitur in libris Sapientissimi Pontificis, sed potius directè contraria, ut ex dictis liquidum est: ergò in hoc puncto, esto transmitteretur, quòd Tò vulgò citato loco sensum illum restrictiorem haberet, Amortius tamen nihil pro se posset elicere, utpote qui ejusmodi dictis id tandem & ultimò inferre cupit, quòd certissimè aliud sit *Conceptio Virginis Immaculatæ*, & *Immaculata Conceptio*, quodque etiam post Clementem XI.

ab aliquibus negantibus Immaculatam Conceptionem, possit licitè festum Conceptionis agi absque respectu ad eam ut Illibatam.

235 Ex hætenus fideliter relatis, & diligenter inter se collatis dictis BEATISSIMI PATRIS NOSTRI jam concluditur, Criticum injuriam palmarem intulisse sapientissimis libris ejusdem Sanctissimi, dum eorum textu & truncato, & ineptè allegato contra expressum ejus sensum, sua Anti-Mariana dogmata tegere, & ut ita dicam, palliare, ac falsò sic scribere non erubuit: *profiteor publicè, me semper fuisse zelosum Defensorem Immaculatæ Conceptionis B. Virginis in eo sensu, quem SS. D. N. BENEDICTUS XIV. in suo opere de festis exprimit.* Alio planè sensu, alio affectu, quàm D. Amort erga Mysterium Immaculatæ Conceptionis fertur hic piissimus, & Illibatæ Virgini addictissimus Pontifex, de quo Piazza Act. 5. art. 2. pag. 453. num. 243. scribit: *SS. D. N. BENEDICTUS XIV. qui antea sub nomine Prospero de Lambertinis Archiepiscopi Bononiensis piam sententiam in suis doctissimis lucubrationibus lib. 1. de Beat. cap. 24. num. 14. & Part. 2. annot. super festa præsertim num. 186. mirificè illustraverat; ubi primum ad Apostolicum Thronum erectus est, suum erga originalem B. Virginis Innocentiam studium & pietatem contestari cepit: cum (NB) Immaculatæ Conceptionis titulum, toties ab adversariis impetitur, nedum ab omnibus, & ubique usurpari liberè mandavit, sed in ipsis etiam Ecclesiasticis, suisque ac Sacrarum Congregationum edictis emicare voluit.* Hæc Piazza. Quibus addi debet, quòd idem SANCTISSIMUS ex singularissima pietate erga Virginem Immaculatam, festo Conceptionis illius ordinaverit Capellam Pontificiam in Basilica S. Mariæ Majoris singulis annis habendam, ut testatur ipse SANCTISSIMUS Part. 2. Comment. de festis num. 207.

Et huic erga Myſterium Conceptionis Illibatae Devotiſſimo Pontifici non veretur D. Amort affingere eam doctrinam, quae cum cultu & feſto hujus Myſterii haud convenit? Quam bene putas eum idcirco eſſe de B. Deipara, & BEATISSIMO PATRE N. BENEDICTO meritum?

236 Punctum ſecundum. Detegitur Doctrina Amortiana aliena à Conſtitutionibus Apoſtolicis, circa cultum Immaculatae Conceptionis editis.

Doctrina Amortiana (ut ex allato ejus argumento liquet) conſiſtit in hoc, quod fundamentum feſti Conceptionis B. Virginis, & objectum cultus, qui citato feſto impenditur Deiparae à fidelibus, non ſit neceſſario Conceptio Immaculata, ſed ſimpliciter Conceptio Matris Dei futurae, abſtrahens ſcilicet, an fuerit Immaculata, nec ne, quodque etiam illi, qui putant B. Virginem eſſe in peccato conceptam, ritè celebrent hoc feſtum, ſuffragante illis Clemente XI. qui feſtum Conceptionis Virginis Immaculatae, non verò Immaculatae Conceptionis ſub præcepto omnibus fidelibus injunxit agendum: conformiter huic ſuae doctrinae quoque aſſerit, certiſſimè eſſe aliud feſtum Conceptionis B. Virginis Mariae Immaculatae, & feſtum Immaculatae Conceptionis.

237 His dictis clarè impingit Criticus contra Conſtitutionem Alexandr. VII. *ſollicitudo omnium Eccleſiarum*, cujus fragmentum jam in Defenſione juſta pag. 540. poſitum, hic denuò in memoriam Adverſarii revocare juvat, quia ejuſdem videtur jam iterum eſſe oblitus. Sic ſonat: „ Sanè vetus eſt Chriſti fidelium erga „ ejus B. Matrem Virginem Mariam pietas, ſentien- „ tium, ejus animam in primo inſtanti creationis, at- „ que inſuſionis in corpus fuiſſe ſpeciali Dei gratia & „ privilegio, intuitu meritorum Jeſu Chriſti ejus filii,

5, humani generis Redemptoris , à macula peccati ori-
 6, ginalis præservatam , immunem , atque in hoc sensu
 7, ejus Conceptionis festivitatem solemni ritu colentium &
 8, celebrantium ; crevit horum numerus , atque hujus-
 9, modi cultus post editas à Fel. Record. SIXTO PP.
 10, IV. Prædecessore nostro in ejus commendationem
 11, Apostolicas Constitutiones , quas Sacrum Tridenti-
 12, num innovavit , atque observari mandavit. Pergit
 13, dein Pontifex , & §. 4. ulterius subjungit : Nos con-
 14, siderantes , quòd S. Romana Ecclesia de Intemeratæ,
 15, semperque Virginis Mariæ Conceptione festum so-
 16, lemniter celebrat , & speciale ac proprium super
 17, hoc officium olim ordinavit juxta piam , devotam,
 18, ac laudabilem institutionem , quæ à SIXTO IV.
 19, Prædecessore nostro tunc emanavit , volentesque
 20, laudabili huic pietati & devotioni , & festo ac cultui
 21, secundum illam (piam sententiam) exhibito in Ec-
 22, clesia Romana, post ipsius cultus institutionem nun-
 23, quam immutato , Romanorum Pontificum Præ-
 24, decessorum nostrorum exemplo favere , necnon tue-
 25, ri pietatem & devotionem hanc (NB) colendi & ce-
 26, lebrandi B. Virginem, præveniente scilicet Spiritus
 27, S. gratia , à peccato originali præservatam , cupien-
 28, tesque in grege Christi unitatem Spiritus in vinculo
 29, pacis Constitutiones , & Decreta à Romanis Ponti-
 30, ficibus , præcipuè à SIXTO IV. PAULO V. & GRE-
 31, GORIO XV. edita in favorem sententiæ afferentis,
 32, animam B. Virginis in sui creatione , & in corpus
 33, infusione, Spiritus S. gratia donatam , & à peccato
 34, originali præservatam fuisse , necnon & in favorem
 35, Festi , & Cultus Conceptioni ejusdem Virginis Dei-
 36, paræ secundum piam sententiam , ut præfertur , ex-
 37, hibiti innovamus , & sub censuris , ac poenis in iis-
 38, dem constitutionibus contentis , observari manda-
 39, mus.

mus. Dein §. 5. addit: Insuper omnes & singulos,
 qui præfatas Constitutiones, seu Decreta ita per-
 gent interpretari, ut favorem per illas dictæ sen-
 tentiæ, & (NB) festo, seu cultui secundum illam
 exhibito frustrentur, vel qui hanc eandem piam sen-
 tentiam, (NB) festum, seu cultum in disputationem
 revocare, aut contra ea quoquo modo, directè, vel
 indirectè, aut sub quovis prætextu, etiam (NB) *de-*
finibilitatis ejus examinandæ, sive Sacram Scripturam,
 aut SS. Patres, sive (NB) *Doctores glossandi*, vel in-
 terpretandi, denique alio quovis prætextu, seu occa-
 sione scripto, seu voce loqui, concionari, tractare,
 disputare, contra ea quidquam determinando, aut
 asserendo, vel argumenta contra ea asserendo, &
 insoluta relinquendo, aut *alio quovis excogitabili modo*
disserendo ausi fuerint, præter pœnas, & censuras, in
 Constitutionibus SIXTI IV. contentas, quibus illos
 subjacere volumus, & per præfentes subjicimus,
 etiam concionandi, publicè legendi, seu docendi,
 & interpretandi facultate, ac voce activa & passiva
 in quibuscunque electionibus eo ipso, absque alia
 declaratione privatos esse volumus &c. item libros,
 quibus præfata sententia, festum, seu cultus secun-
 dum illam in dubium revocatur, aut contra ea quo-
 modocunque aliquid scribitur &c. prohibemus sub
 pœnis, ac censuris in indice librorum prohibitorum
 contentis, & ipso facto absque alia declaratione pro-
 expressè prohibitis haberi volumus &c. ita ALE-
 XANDER VII.

238 Nunc liceat quærere, an non clarè & aper-
 tè eò collimet Adversarius suis Crisibus, ut favorem
 per Constitutiones Pontificias piæ sententiæ, & (NB)
 festo agendo secundum illam piam sententiam exhibi-
 rum frustretur? item an non festum, & cultum se-

cundum piam sententiam impendendum in dubium revocet, contra eum disputet? Sanè adeò aperta est Amortiana transgressio hujus Constitutionis, & aliarum in ea allegatarum, ut nulla alia ratione excusari valeat, quàm per ignorantiam ipsius Constitutionis, quæ an locum inveniat in viro, qui omnia vult scire, nescio: sciverit ipse, qui suam si excuteret hac in parte conscientiam loco aliarum excussionum, quas in se suscipit, majorem fortè fructum inde reportaret.

Neque confugere poterit Criticus ad Decretum CLEMENTIS XI. prout tamen libenter faceret; etenim CLEMENS nihil immutavit de valore Constitutionum priorum Pontificum, quas uti D. Amort est transgressus, ita videat, quomodo à poenis ibi taxatis se possit eximere. Imò secundò. Idem CLEMENS XI. in Constitutione, qua festum Conceptionis B. Virginis Mariæ Immaculatæ de præcepto esse statuerat, declarat se more aliorum suorum Prædecessorum cultum & venerationem velle promovere gloriosissimæ Dei Genitricis, cujus Conceptio gaudium annuntiavit universo mundo. Unde nihil voluit derogare cultui, & festo secundum piam sententiam ex Indulto Prædecessorum aliorum Pontificum celebrato, sed potius pristinos favores concessos voluit ampliare & augere. Atque ideo eundem ipsum cultum & festum, qui prius ex mente aliorum Pontificum pro objecto respectit Immaculatam Conceptionem Virginis, jussit CLEMENS deinceps agi sub præcepto, & ex obligatione *ab omnibus & singulis* (ita enim sonant verba Decreti) & non à plerisque solum Christi fidelibus. Id quod tertio comprobatur jam sæpius laudatus Sanctissimus D. N. BENEDICTUS XIV. qui lib. 1. de Beatif. cap. 42. num. 14. (verba ejus sunt superius allegata) testatur,

CLEMENTEM XI. Decreto isto respexisse ad *Immaculatam* Conceptionem seu fundamentum, vel objectum cultus, ac festi hujus.

239 Ut autem Adversario scrupulos eximiam, quos sibi contra mentem Constitutionum Pontificiarum confinxit ex malè allegato, & pejus applicato præstantissimo opere SS. D. N. in quo Gotti dicta duntaxat referuntur, non verò approbantur, affero eorum clarissimam juxta ac solidissimam resolutionem à Doctissimo P. Benedicto Piazza in libro *Causa Immaculatae Concept.* vocato Act. 5. art. 2. à num. 223. datam. Sic loquitur celeberrimus hic Defensor originalis Innocentiae Marianae. Perdoctus Magister Ludovicus Gotti Ord. Præd. S. R. E. postea Cardinalis dignissimus, in opere, cui titulus: *La vera Chiesa di Cristo de mostrata &c.* Jacobo Picenino de antilogia arguenti ALEXANDRUM VII. quòd dixerit, Conceptionem Virginis Immaculatam se nolle decidere, cum tamen ejus festum approbando reipsa deciderit, respondet primò illis Bellarmini verbis L. 3. de Cult. Sanct. cap. 16. pag. 514. & seq. tom. 2. fundamentum hujus festi præcipuum non est Conceptio Immaculata, sed simpliciter Conceptio Matris Dei futuræ. Qualiscunque enim fuerit illa Conceptio, eoipso, quòd Conceptio fuerit Matris Dei, singulare gaudium affert mundo ejus memoria, tunc enim primùm habuimus pignus certum Redemptionis &c. Tum addit Laudatus Magister: huc respexit CLEMENS XI. in sua Constitutione pro dicto festo 6. Decembris 1708. cujus Conceptio gaudium annuntiavit universo mundo. Atque ut nemo sibi persuadeat, voluisse illum hoc factò controversiam decidere, non illud appellat festum Immaculatae Conceptionis B. Mariæ Virginis, sed festum Conceptionis B. Mariæ Immaculatae. Non

240 „ Non diffitemur, CLEMENTEM XI. præ-
 „ cipiendo festum Conceptionis B. Mariæ Virginis no-
 „ luisse tanquam fidei dogma decidere præsentem con-
 „ troverfiam, sicut nec decidere voluit ALEXANDER
 „ VII. contendimus tamen, festum à CLEMENTE
 „ præceptum, non esse de Conceptione utcumque Ma-
 „ tris Dei futuræ, sed de ipsius Conceptione *sancta &*
 „ *Immaculata*, atque ab originali peccato præser-
 „ vata.

„ Ratio est manifesta: festum quod in universa
 „ Ecclesia sanctum haberi mandavit CLEMENS, est
 „ illud idem, quod SIXTUS IV. olim instituit, & pro
 „ quo speciale ac proprium Officium ordinavit, &
 „ thesauros Indulgentiarum aperuit: illud, quod
 „ GREGORIUS XV. non sub alio titulo, quàm Con-
 „ ceptionis, in sacrosancto Missæ Sacrificio & Divino
 „ Officio (ubi ea Conceptio sancta, & cultu dignissi-
 „ ma prædicatur) celebrandum mandavit; illud etiam,
 „ quod ALEXANDER VII. à Romana Ecclesia, cul-
 „ tu nunquam immutato juxta piam sententiam cele-
 „ brari declaravit; illud denique, quod, teste eodem
 „ ALEXANDRO, omnes ferè Christi fideles ex spon-
 „ tanea pietate jam diu frequentabant. Quis enim cre-
 „ dat, quòd CLEMENS XI. hunc Dei Genitricis cul-
 „ tum Prædecessorum suorum more ampliare studens,
 „ sincera erga eandem Cœli Reginam devotione inci-
 „ tatus, longè aliud festum universæ Ecclesiæ obser-
 „ vandum præceperit, quàm quod sui Prædecessores
 „ instituerunt, comendarunt, designarunt, & quod
 „ Sancta Romana Ecclesia perpetuò celebrabat, quod-
 „ que omnes ferè Christi fideles sponte sua frequenta-
 „ bant?

„ Quamobrem usurpans CLEMENS ea verba: cu-
 „ jus Conceptio gaudium annuntiavit universo mun-

do: non eò respexit, ut significaret, in fesso Conceptionis celebrari duntaxat Maternitatem Dei futuram, sicuti non eò tantum respexit Ecclesia, eadem verba recitans in officio Nativitatis B. Virginis Mariae. Sed verba ista utrobique indicant, Sanctitatem Conceptionis, & Nativitatis B. Virginis idcirco tam solemniter celebrari, quòd fuerit Conceptio, & Nativitas sancta, non cujuscunque, sed Matris Dei futuræ: vel potius indicant, ideò sanctam & Immaculatam fuisse, atque adeò colendam B. Virginis, seu Conceptionem, seu Nativitatem, quia Conceptio & Nativitas fuit Matris Dei futuræ.

241 „ Similiter, quòd CLEMENS festum istud non appellat festum Immaculatæ Conceptionis B. Mariæ Virginis, sed festum Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ, nihil officit sensui Immaculatæ Conceptionis: sicuti nihil officit sensui Immaculatæ Nativitatis, quòd hoc festum non appelletur ab Ecclesia festum Immaculatæ Nativitatis, sed festum Nativitatis B. Mariæ Virginis. Etenim perinde est, celebrari festum ipsius Conceptionis, aut Nativitatis B. Virginis, ac celebrari illud tanquam festum rei sanctæ & Immaculatæ. Maluit verò CLEMENS uti illo loquendi modo, fortè ut indicaret, non ipsam propriè Conceptionem esse sanctam, & Immaculatam (Conceptio namque ipsa, hoc est, actio, qua anima corpori infunditur, nec gratiæ, nec peccati capax est) sed Conceptionem B. Virginis, sicut & Nativitatem denominari sanctam & Immaculatam ab ipsamet B. Virgine, quæ in sua Conceptione, sicut & in Nativitate fuit sancta & Immaculata.

242 „ Illustris est de hac re locus Henrici Gaudenensis tom. 2. Quodlibetor. Quodlibet. 15. Q. 3. fol. 38. col. 4. secundæ edit. &c. *Causa*, inquit, *prima*
 „ *ria*,

„*ria, & per se celebrationis festi cujuslibet, sive Conceptionis,*
 „*nis, sive Nativitatis, sive Circumcisionis, sive alicujus*
 „*alterius, non est, nisi sanctitas, aut sanctificatio illius,*
 „*de quo, sive in cujus honorem celebratur; non autem ipse*
 „*actus Conceptionis, Nativitatis, aut Circumcisionis. Unde*
 „*festum Conceptionis Christi non celebratur, nisi quia ipse*
 „*in sua Conceptione secundum hominem est sanctificatus;*
 „*neque festum Nativitatis, aut Circumcisionis ejus, nisi*
 „*quia sanctus erat ille, qui nascebatur, & circumcideba-*
 „*tur. Quia tamen propter talem sanctificationem in Con-*
 „*ceptione Christi, etiam ipsa Conceptio sancta est; & pro-*
 „*pter ipsius Sancti Nati & circumcisi sanctitatem, & ip-*
 „*sa Nativitas & Circumcisio sancta est; dico, quod causa*
 „*secundaria celebrationis festi cujuscunque dictorum, est*
 „*ipse actus Conceptionis, Nativitatis, & Circumcisio-*
 „*nis.*

243 „*Ad Bellarminum quod attinet, in primis*
 „*illa ejus sententia, qualiscunque sit, de fundamento*
 „*festi Conceptionis, nostris hisce temporibus impor-*
 „*tunè obtruditur; nam Bellarminus fidei controver-*
 „*sias explicare aggressus est anno 1576. ut notatum*
 „*habemus in Bibliotheca scriptorum Societatis Jesu,*
 „*atque adeò quadraginta sex annos ante Decretum*
 „*GREGORII XV. & plusquam sexaginta annos ante*
 „*Constitutionem ALEXANDRI VII. cum nondum*
 „*erat Apostolica autoritate satis apertè declaratum*
 „*objectum cultus Religiosi, à Romana Ecclesia exhi-*
 „*biti, & ab omnibus exhibendi in festo Conceptionis.*
 „*nis.*

„*Deinde si locus Bellarmini plenè, & integrè re-*
 „*feratur, statim apparebit, id non dixisse Bellarmi-*
 „*num ex propria sententia, sed juxta sententiam illo-*
 „*rum, qui maculatam putabant B. Virginis Con-*
 „*ceptionem, cujus nihilominus festum celebrabant.*

Nam Hæreticis contra festum Conceptionis ob-
 jicientibus, illud falso, vel saltem dubio fundamento niti;
 primo loco sic respondet Bellarminus: dico primo, in
 majori parte Ecclesie piè credi, B. Virginem sine peccato
 originali conceptam, quod etiam ex adversariis fatentur
 Lutherus, & Erasmus. Et similiter ad aliam instan-
 tiam Hæreticorum infra respondet: quia major pars
 Ecclesie piè credit Immaculatam Conceptionem, inde
 habuit eadem Ecclesia occasionem instituendi hoc festum.
 Fundamentum ergo ipsius festi, juxta mentem Bellar-
 mini, est ipsa Conceptio B. Virginis Immaculata.
 Et ideo ubi ex instituto agit de præsentì controver-
 sia lib. 4. de Amis. gratiæ, & statu peccati cap. 15.
 num. 35. pag. 141. tom. 4. ex hoc ipso festo probat,
 B. Virginis Conceptionem fuisse Immaculatam: To-
 tus, inquit, Orbis Christianus celebrat festum diem Con-
 ceptionis Virginis Mariæ, eamque Conceptionem Imma-
 culatam vocat. Verumtamen ut Hæreticis etiam res-
 pondeat juxta sententiam paucorum illorum Catho-
 licorum, postea subdit: dico secundo, fundamentum
 hujus festi præcipuum non esse Conceptionem Immacula-
 tam &c. itaque (id est, & ita) hoc festum etiam illi ce-
 lebrant, qui putant Virginem in peccato conceptam.

Severiori castigatione dignus videtur Lampridius cap. 12. pag. 90. qui eundem Bellarmini locum
 non modò diminutum, sed & interpolatum refert
 in hunc modum: Cum apud nos etiam (uti inquit Car-
 dinalis Bellarminus) non sit certum, an B. Virgo sine
 peccato originali concepta fuerit: Ecclesia enim utramque
 opinionem permittit: & fundamentum hujus præcipuum
 non est Conceptio Immaculata, sed simpliciter Conceptio
 Matris Dei futuræ. Consule Bellarmini locum, & vi-
 debis; à Lampridio in unam misceri sententiam ea,
 quæ Bellarminus ex adversariis sibi objecerat, & quæ
 ipse

„ ipse post multa illis secundo respondet. Denique
 „ quidquid obiter scripserit Bellarminus in eo Contro-
 „ versiarum loco, de objecto festi Conceptionis, cer-
 „ tē jam senior & Cardinalis non aliud agnovit obje-
 „ ctum festi Conceptionis, quod celebratur ab Eccle-
 „ sia, nisi ipsam Dei Genitricis *sanctam & Immacula-*
 „ *tam* Conceptionem. Siquidem in voto (de quo alibi)
 „ quod quadraginta ferē annis post scriptas Contro-
 „ versias protulit in Congregatione S. R. & Univer-
 „ salis Inquisitionis, habita coram PAULO V. die ulti-
 „ ma Augusti anno 1617. asseveranter dixit: *Non posse*
 „ *definiri, quod sententia communior non sit tenenda ut*
 „ *pia, sed ab omnibus rejicienda, ut temeraria & scanda-*
 „ *losa. Quia hoc esset dicere, quod Sedes Apostolica errave-*
 „ *rit in approbando officio Conceptionis, & tota Ecclesia*
 „ *erraverit in eo recitando, quod certē falsissimum & erro-*
 „ *neum est.* Hæc de Bellarmini mente fusiùs, quàm
 „ opus erat, disseruimus, ut de illis verbis, quæ tanto
 „ viro olim exciderunt, desinant & Adversarii gloria-
 „ ri, & nostri dolere.

244 „ Nodus à Picinino Catholicis objectus (sic
 „ eum vocat Cardinalis Gotti) solutionem istam, nodo
 „ ipso implicatiorem, non postulabat, sed facillimē
 „ dissolvi poterat, distinguendo cum Melchiore Cano
 „ superiùs laudato, duplicem Ecclesiæ decisionem,
 „ quarum una sit Articulorum fidei, altera aliarum
 „ veritatum, quæ infra certitudinem fidei, pro indu-
 „ bitatis habendæ sunt à fidelibus. A decisione primi
 „ generis in re præsentī omnino abstinere se velle, de-
 „ claravit ALEXANDER, non autem à decisione se-
 „ cundi generis.

„ Itaque quin aliquam antilogiam ALEXANDRO
 „ affingamus, meritò sustinemus, ALEXANDRUM
 „ declarando festum Conceptionis ab Ecclesia celebra-
 „ tum,

tum, habere pro objecto ipsam B. Virginis Concep-
 tionem Sanctam & Immaculatam: virtualiter & facto
 ipso decidisse, decisione secundi generis, eandem B.
 Virginis Conceptionem reverà fuisse Sanctam & Im-
 maculatam: quia nimirum hæc veritas ex ejusmodi
 festi solemnè celebratione rectissimè colligitur, ut
 Actione III. §. II. abundè demonstratum est.

245 „ Ad CLEMENTEM redeamus: novimus
 referente Card. de Lambertinis (qui est modernus
 Summus Pontifex BENED. XIV.) Tom. 1. Annot.
 in Festa Domini, & B. Virg. part. 2. num. 208. quòd
 cum in quadam Italiae urbe Clementina hæc Consti-
 tutio impressa fuisset sub hoc titulo: *ut festum Imma-
 culatæ Conceptionis Beatæ Mariæ &c.* ipse CLEMENS
 die 12. Octobris anno 1709. Ordinario loci man-
 davit, ut istius impressiois authores severè argue-
 ret, ejusque exemplaria supprimeret. Sed etiam sci-
 mus, quòd Sacra Congregatio Generalis S. Officii
 anno 1712. ab Inquisitore Bononiensi de permitten-
 do titulo Immaculatæ Conceptionis interrogata,
 CLEMENTE XI. prius consultò rescripserit, quòd
 non impediatur, imprimi Conciones, aliaque Themata, in
 quibus Conceptioni B. Mariæ Virginis titulus Immaculatæ
 tribuitur. Refertur in libello de Capella Pontificia
 Conceptionis.

„ Non ergò displicebat CLEMENTI titulus Im-
 maculatæ Conceptionis, cujus ipse festum de Præcepto
 servandum instituerat. Sed justæ animadversionis ra-
 tio fuit regula illa generalis sanctè custodienda, quòd
 exquisitè standum est verbis præscriptis in Decretis
 Pontificiis, nec immiscenda sunt alia pro libitu,
 etiamsi pia & vera, & ex affectu optimo adjiciantur,
 juxta mandatum illud Deuteronomii IV. 2. *Non ad-
 detis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo.*

„ Hæc

246 Hæc insignis Mariana doctissimi P. Piazza responsio abigit scrupulos omnes, quos sibi D. Amort ex malè applicatis, & apud SS. D. N. BENEDICTUM recitative, non verò assertive adductis verbis Gotti formavit. Ex quibus tandem omnibus hæc dictis id sequi existimo, quòd Adversarii responsio ad meam justam Defensionem data, multum adversetur sensui Ecclesiæ circa festum, & cultum Conceptionis Marianæ, utpote quam illa determinatè ut *sanctam*, & *originali macula immunem* ex præcepto à Sede Apostolica omnibus, & singulis fidelibus imposito, colit festiva illa die, cum tamen Critico sufficiat eam dicto festo colere abstrahendo ab hoc, an Immaculata fuerit. Nunc ad

247 Punctum tertium, quo breviter discutiuntur reliqua responsionis Amortianæ insperfa dicta.

Primò ait: *Apologista asserit, meam hanc doctrinam pluribus meritò stomachum movisse, & in ea plura contineri, quæ cum pietate Intemeratæ Virgini debita ex equo non conveniant. Hic tandem virus suum, & calumnias Religioso indignas evomit, ad quas equidem sufficienter respondi in libellis Polemicis cum P. Virgilio; ut tamen me paucis expediam, remitto calumniatores ejusmodi ad tractatum meum de peccato originali, & gratia cum reliqua mea Theologia publicandum.* Hæc Criticus. Ad quæ dico, doctrinam Amortianam de festo, & cultu Immaculatæ Conceptionis Marianæ stomachum meritò movisse variorum Ordinum Mariophilis, & quidem post decertationem habitam cum clarissimo P. Virgilio, res est in Bavaria, & ejus Vicinia omnium ore decantata. Quod manifesto est argumento, neque responsa ad objectiones Virgilianas data satisfecisse rectè sentientibus. Deinquare nihil reponit ad plura meæ Defensionis puncta, & non pauca contra ipsum congesta? Illa Defensio etiam refellit plures responsiones doctissimo P. Virgilio

siō redditas, ceu haud sufficienter; sed intactas relinquit, sicut & multa alia, quæ ipsum premunt. Remittit me, & alios mecum loquentes, & sentientes (quos calumniatores more suo appellat) ad tractatum de gratia, & peccato originali publicandum cum reliqua ejus Theologia. At verò si non aliter loquitur in sua Theologia, quàm in suis scriptis Anti-Virgilianis, & Anti-Agredanis, attendat, ne quid deterius sibi in Bavaria nostra Mariana accidat, & ne posteriora fiant pejora prioribus. Maximè caveat, ne repetat, quod ex mente Ecclesiæ & Sedis Apostolicæ hæc duo certissimè sint diversa: *Festum Conceptionis B. Virginis Immaculatæ*, & *festum Immaculatæ Conceptionis*; item quòd festum Immaculatæ Conceptionis B. Virginis pro fundamento, & objecto non habeat præcipuè, necessariò, aut determinatè B. Virginem *in sua Conceptione innocentem*, & *ab originali macula liberam*. Hæc, ceu aliena à pietate fidelium, & Sedis Apostolicæ in Immaculatam Conceptionem propensione, ac Apostolicarum Constitutionum tenore nolit recoquere, si boni & salutaris consilii patiens, & adhuc capax est. Crediderit enim, ejusmodi asserta Marianis ac Bojcis auribus fore intolerabilia.

248 Dicit secundò, quòd *Ecclesia unquam existimaverit, aut ullus Theologorum ante exortum Revelationum Agredanarum unquam somniaverit Conceptionem rationalem B. Virginis contigisse die 8. Decembris ad stultitias hominum phantasticorum in observationibus meis Agredanis refero*. Tam modestè D. Amort pro sua humanitate, qua solet prosequi illos, qui ipsi etiam justissimè contradicunt, occurrit Viris eruditione, & pietate clarissimis, sustinentibus, 8. Decembris contigisse Conceptionem rationalem Virgineam. Quare nihil dicit ad probationes, quas pro hac conclusione adduxi? Con-

temptu agere etiam indoctis solemne est : ut ab his Amortius se distinguat in præsentī materia, ratione, & autoritate cum Agredanis, & Viris illis doctissimis, quos ei opposui, concurrat, necesse est : quod dum non amplius audet, eo ipso palmam illis cedere creditur, vel ipso suo silentio ostendens, quòd nihil solidi probationibus, & solutionibus objectionum illorum possit reponere. Legat benevolus Lector, quæ in justa Defensione à pag. 557. usque ad 563. prolixius ex ratione, & autoritate deduxi, & inveniet, assertionem ab Amortio adedò contemptam, non inter stultitias phantasticorum hominum, sed inter probatissimas, ac solidissimas sententias Virorum verè insignium esse collocandam. Authores, quos ibi pro isto Agredano placito ex P. Piazza de Causa Immacul. Concept. pag. 303. laudavi, sunt Hieronymus Florentinus, Jacobus Granadus, Franciscus Guerra Episcopus Gadicensis, quibus modo addo ex eodem Piazza in Defensione omisos Philippum Malla Doctorem Parisiensem florentem jam anno 1486. item Pozam in Elucidario Deiparæ, ac Joann. Bapt. Novatum de Eminentia Deiparæ.

249 Ex quibus (uti apud laudatum P. Plazzam annum editionis librorum cujuslibet Authoris à se citati allegantem videri potest) unus & alter jam scripsere ante Revelationes Agredanas conscriptas, utpote anno 1488. & 1627. & aliqui annis 1639. ac 1659. ante eas publicatas, & impressas, & consequenter ante exortum earum publicum, qui ante annum 1668. non contigit. Unde falsum est, quòd nullus unquam Theologorum usque ad exortum Revelationum Agredanarum ita docuerit. Et nullus dubito, quin & plures alii ex antiquioribus possint inveniri, qui ante Revelationum Agredanarum originem, hanc ipsam doctrinam

asseruere, ut colligitur ex illis, quæ pag. 558. & seq. in justa Defensione scripti.

Porro Adversarius hîc variat in suo argumento: nam in Controversia pag. 561. affirmavit, quod sit contra communem sensum omnium hæctenus Theologorum, B. Virginem post Conceptionem rationalem octavo Decembris factam, adhuc 9. mensibus jacuisse in utero materno. Nunc solum ait esse contra omnes Theologos usque ad exortum Revelationum Agredanarum. Quid autem de simili Scriptore variante, & inconstante censendum? Prioribus authoribus accedit & ipse Piazza, qui hanc assertionem pulcherrimè pertractat: adduntur & alii à clarissimo P. Virgilio Sedlmayr, ut Laurent. Sylvest. in Fastis Marianis lib. 1. num. 47. Vega in Theol. Mar. num. 608. Magnificus D. Cœlest. Mayr in Hyperd. Mar. Venerat. 1. num. 8. quibus etiam subscribit ipse Virgilius Sedlmayr. Ut autem in mea Defensione allatis majus robur adveniat, hîc subungere juvat verba Reverendissimi P. Thyrsi Gonzalez S. I. Præpositi Generalis, qui Tract. Theol. de Immacul. Concept. B. Virg. disp. 2. sect. 20. num. 237. (ut testatur Magnoaldus Zieglbauer) ita loquitur: *Mihi maximè arridet sententia, quæ modò circumfertur, affirmans primam Conceptionem B. Virginis factam esse initio Decembris in die Dominica per correspondentiam ad primam diem Creationis mundi, in qua conditi sunt Angeli, in quorum Reginam electa fuerat B. Virgo; Conceptionem verò secundam (seu rationalem) factam esse septima die à prima, id est Sabbatho, proximè sequenti 8. Decembris, & tunc in eodem instanti, in quo anima illa creata est, eximiis gratiæ dotibus fuisse ornatam, & idèò diem Sabbathi specialiter deputatum fuisse cultui B. Virginis: quia Divina Omnipotentia septem illis diebus perfectius organizavit, & disposuit corpus ad infusionem animæ, quam virtute solius naturæ solet*

disponi corpus fœmineum ad receptionem animæ intra longum tempus, quod Medici & Philosophi assignant vel 80. vel 50. vel 40. dierum. Ita Reverendissimus ac clarissimus Vir.

Præterea esto, quòd usque ad exortum Revelationum Agredanarum talem doctrinam nullus Theologorum sustinuerit, quia tamen modò post has Revelationes cum illis in eodem puncto consentiunt plures Doctores sanè insignes, argumento est sat claro, ejusmodi sententiam esse omninò rationabilem, verè fundatam, ac nullatenus stultitiis phantasticorum hominum annumerandam.

250 Tertiò ita altum tonat vir grandiloquus quomodo sine actorum pœnitentia, prout Salvator Mat. 23. num. 33. monet, fugietis à judicio gehennæ, qui hominem à juventute laborantem pro decore & disciplina Ecclesiæ, ubi hujus mentem proponit aperte, ac candidè, tam temerè cum publico scandalo vocatis in calumniam?

Terriculamenta hæc sunt, quæ secura mens non metuit; paveat Criticus, qui certè talis in causa Agredana non est, qualem hîc & alibi propria ipsius manus depingit. Si laboravit à juventute pro decore Ecclesiæ, in senectute pergat, & videat, ne in fine corrumpat. Planè crises ejus Anti-Marianæ hoc in argumento ostensæ, decorem Ecclesiæ, quæ in cultum Immaculatæ Conceptionis tantopere propendet, non promovet. Ut autem Adversarius in compendio perspicere possit sua errata commissa, & falsa hoc in argumento, vel supposita, vel affirmata, ea hîc subjungo.

FALSA HUIC ARGUMENTO IMMIXTA à D. Amortio.

251 **F**alsum est primò, quòd D. Amort sit, & fuerit zelofus Defensor Immaculatæ Conceptionis in sensu, quem SS. D. N. BENEDICTUS XIV. in suo opere de festis exprimit. Inde

Falsum est secundò, quòd D. Amort ritè allegeret opera SS. D. N. BENEDICTI, & ejus in hac materia Decretoriam sententiam.

Falsum est tertio, quòd Agredistæ Mariophilis cecularint aliquam Decretoriam Sententiam Summi Pontificis, qui faveret Amortio.

Falsum est quartò, quòd in sensu Ecclesiæ certissimè diversa sint; *festum Conceptionis B. virginis Immaculatæ*, & *festum Immaculatæ Conceptionis*.

Falsum est quintò, quòd D. Amort saltem in hac materia mentem Ecclesiæ proponat aperte, & candidè, & quòd ab Agredistis temerè, & cum fidelium scandalo vocetur in calumniam.

Hæc prolixius disputata concludo verbis aureis Petri Abbatis Cellensis Epistola 25. lib. 6. de Conceptione Deiparæ differentis, & sic ex intimis præcordiis pronuntiantis: *Cataractas Cœli, & fontes abyssi libentius in obsequium Virginis solverem, quàm clauderem. Et si filius ejus Jesus aliquid omisisset in prerogativa exaltationis suæ MATRIS, ego Servus, ego mancipium, non quidem de effectu, sed saltem affectu supplere gestirem. Malleme certè non habere linguam, quàm aliquid dicere contra DOMINAM nostram. Ante eligerem non habere animam, quàm vellem ejus extenuare gloriam. Quibus dum & sensa affectumque animi mei infimus ego sine labe conceptæ Virginis cliens & mancipium explico, simul Adversa-*

rium omni, qua possum, contentione oro, ut idipsum sentiat, idipsum velit.

Argumentum V.

252 „ **D**Ocent Revelationes, in luce supernaturali etiam cognosci objecta scientiarum naturalium, de quibus loquitur Salomon cap. 7. Sed hoc est contra praxin divinæ Sapientiæ, ordinantis congruos habitus & media proportionata objectis, naturales pro naturalibus, supernaturales pro supernaturalibus.

„ B. Apologista iterum de novo declinat vim mei argumenti. Ego asserui, nulli homini viatori contulisse Deum unquam habitum intrinsecè supernaturalem permanentem ad cognoscenda prorsus omnia objecta naturalia, quia pro effectu naturali quoad substantiam ordinatur etiam causa quoad substantiam naturalis stabilis. Sed Apologista solum probat, quòd in vita beata, aut in casu extraordinario transeunter, relatè ad aliqua objecta particularia, soleant per lumen habituale supernaturale etiam videri objecta naturalia. Itaque argumentum meum manet, ita ut si Deus voluisset B. Virgini conferre stabilem habitum scientificum omnium rerum naturalium, infudisset præter lumen supernaturale relativum ad objecta supernaturalia, aliud lumen habituale naturale relativum ad objecta naturalia.

DEFENSIO.

253 **R** Esponsio nunc recitata confirmat, mihi bellum esse cum hoste tali, qui etiam victus manus dare detrectat; sed more anguillarum lubricus, quoquo modo illum apprehendam, elabinitur arte quadam prudentibus haud adeò probanda. Dum D. Amort sua dicta, vel argumenta (ut vocat) confutata videt, ea immutat, inconstans, ac varius semper. Contendit modò, me iterum de novo declinare vim sui argumenti. Ast edicat, ubi prius, vel semel vim argumenti cuiusdam ab ipso contra scripta Agredana confecti declinaverim, ut iteratò hujus culpæ insimulari queam. Nec antea, nec in presentiarum declinare solitus fui argumenta ab Adversario proposita, sed ea secundum sensum obvium, quem verba præferunt, in controversiam vocavi. Ostendat ergo, si potest Criticus, aliquod argumentum à me subdolè prius declinatum, vel demonstret, qua ratione vim præsentis argumenti effugere tentaverim. Respondet quidem: „Ego asserui, nulli homini viatori contulisse Deum unquam habitum intrinsecè „supernaturalem permanentem ad cognoscenda prorsus omnia objecta naturalia, quia pro effectu naturali quoad substantiam ordinatur etiam causa quoad substantiam naturalis stabilis. Sed Apologista solum „probat, quòd in vita beata, aut in casu extraordinario transeunter relatè ad aliqua objecta particularia, „soleant per lumen habituale supernaturale etiam videri objecta naturalia. Ita loquitur Criticus.

Ast inquiramus, quomodo dicta ejusmodi Amortiana subsistant, quæ unicè (ut legenti evidens est) volunt, ab argumento Anti-Agredano impugnari ba-

bitum supernaturalem permanentem, creaturæ rationali concessum, quo etiam objecta naturalia cognoscantur, scilicet stabiliter, & non transeunter. Quibus duo falsa affinguntur, unum propriis dictis Anti-Agredani, alterum Civitati Mystica.

254 Argumentum Anti-Agredanum primò formatum in observationibus pag. 544. ita sonat: „Do-
cent (Revelationes) in illa luce intrinsecè superna-
turali, in qua cognoscuntur certitudinaliter myste-
ria, etiam cognosci veritates naturales, puta ini-
tium, medium, & finem temporum, de quibus agit
Salomon L. Sapient. cap. 7. Part. 1. num. 12. 15. 18.
19. Est contra sensum Theologorum moraliter cer-
tum, quòd Deus soleat ordinare media intrinsecè
supernaturalia ad finem intrinsecè naturalem, qua-
lis est cognitio temporum, & cursus stellarum. Scien-
tia infusa rerum naturalium sufficienter habetur per
augmentum luminis naturalis, aut per infusionem
specierum naturalium; nec opus est lumine super-
naturali intrinsecè. Fateor tamen, hanc posse esse
vim luminis supernaturalis modo extraordinario.
Hoc est integrum ibi propositum argumentum. Proinde
judicet prudens Lector, an vis hujus argumenti in
habitu supernaturali permanente &c. ponatur. Certè il-
lud ab habitu, & causa supernaturali permanente prorsus
abstrahit, & ejus efficacia (si quam habet) in hoc si-
ta est tota, quòd non sit opus lumine supernaturali,
seu illud stabile, & habituale, seu transiens sit (ab
utroque enim præscinditur) sed sufficiat augmentum
luminis naturalis, aut infusio specierum naturalium
ad cognoscenda objecta naturalia.

Jam sic liceat quærere: vel Criticus in Contro-
versia, qua suas observationes tuetur, etiam abstrahit
ab habitu supernaturali, aut vim in illo præcipuè, vel

unicè collocat? Si primum, rectè facit quidem; verum peccat in veritatem in novo opusculo, *nova demonstratio* &c. dicto, ac sibi ipsi est oppositus, dum in hoc affirmat, vim sui argumenti sistere in habitu supernaturali &c. Si alterum; tunc in Controversia argumentum suum non defendit, sed corrumpit, ac mutat, simulque ostendit, illud à se amplius sustineri ac propugnari non posse. Imò, etiamsi D. Amort in Controversia fol. 461. aliquoties nominet habitum supernaturalem, non tamen id alio fine fit, quàm ut inde concludat, habitum illum, utpote causam supernaturalem, non esse proportionatum ad acquirendam scientiam rerum naturalium. Universa igitur virtus argumenti Amortiani in eo volvitur cardine, ut doceat lumen intrinsecè supernaturale non esse aptum ad notitiam rerum naturalium. Si itaque hoc in sensu, vel ipso Adversario tacitè innuente, impugnavi argumentum, & meam assertionem probavi, vim dictorum Amortianorum penetravi, ac etiam debellavi, ut legenti meam Defensionem erit exploratum.

255 Ex quibus fit palam, quòd Anti-Agredanus declinet efficaciam meæ responsionis; cum enim non occurreret ei, quod reponeret productis à me contra ipsum pro doctrina Agredana testimoniis gravissimorum, ac in Theologia Mystica versatissimorum Jacobi Alvarezii, & Lopezii citantis pariter SS. Augustinum, & Bonaventuram, ac S. Joannem de Cruce, & S. Theresiam, item Sandei, Hæfreni, Angeli de Nuce, & Erasmi Gottola apud SS. D. N. BENEDICTUM XIV. lib. 3. de Beatificatione cap. 50. num. 7. laudatorum: cum, inquam, his testimoniis sibi contrariis nihil sciret respondere, callidè meam totam Defensionem conatus est eludere argumento suo immutato: verum sic non evadit, sed irretitur magis
la-

laqueo proprio, quo alium capere voluit. Fraudulenta enim ejusmodi effugia apud prudentem, & indifferentem Lectorem adeò non solvunt objectiones factas, ut eas potius robovent, & confirmet. Hisce ergo meis dictis, & objectionibus Criticus adhuc debet responsionem, quam hucusque non dedit, ut vel ideo mea, vel verius Agredana doctrina adhuc suo in vigore perrennet. Nihilominus audiamus pro se loquentem.

Itaque Adversarius dicit primò. *Apologista solum probat, quòd in vita beata, aut in casu extraordinario transeunter relatè ad aliqua objecta particularia soleant per lumen habituale supernaturale etiam videri objecta naturalia.* Hæc illæ. Ad quæ respondeo primò, me in Defens. just. pag. 567. & seq. non affirmasse, aut probasse, quòd solum in vita beata per visionem supernaturalem videantur res naturales, sed unicè à me assumptam esse visionem beatam pro exemplo, ut declararem Adversario, quomodo per intellectionem supernaturalem, qualis certè est visio beatifica, possit etiam res naturalis cognosci, quod docebat Ven. Scriptrix. Ita ibi discurrebam: „ Sicut enim Beati, dum mediante super-

„ naturali lumine gloriæ vident intuitivè Deum, etiam
 „ eadem visione supernaturali vident simul in Deo
 „ tanquam medio cognito representata objecta crea-
 „ ta, tum supernaturalia, tum naturalia, prout teste
 „ Henno in tract. de Deo uno pag. 44. communior
 „ Theologorum cum Scoto, D. Bonaventura, & aliis
 „ docet; ita pariter intellectus Viatorum per speciale
 „ lumen supernaturale (sive dein hoc sit species im-
 „ pressa, sive alia supernaturalis qualitas) ad viden-
 „ dum Deum elevatus, ac Deum ita abstractivè, vel
 „ quocunque modo, qui non est verè intuitivus, vi-
 „ dens, potest eadem visione supernaturali in Deo tan-
 „ quam medio cognito simul representata videre ob-

jecta creata, sive supernaturalia, sive naturalia. Ista habet iusta Defensio. Si itaque Criticus alio in sensu, quam mox expresso vult mea dicta exponere, decipit.

256 Hæc de primis verbis adductæ objectionis: reliqua contra suum Authorem, seu D. Amort pugnant, & nihil efficiunt Scriptis Agredanis. Dicit, me probare, quòd in casu *extraordinario transeunter* per lumen (NB) *supernaturale habituale* etiam videantur objecta particularia naturalia: ergò fatetur Criticus, quòd probaverim Doctrinam Agredanam ab ipso impugnatam; adstruit enim Ven. Scriptrix lumen ejusmodi habituale, *extraordinario modo* sibi collatum, quod non continuo, & perseveranter exiit in actum, sed solum *transeunter*, & pro illo casu *extraordinario*, quo Deus in se ipso priùs per lumen illud cognito, velut in speculo voluntario voluit quosdam, non omnes simul, pro libitu suo exhibere creaturas cognoscendas. Sic enim ait Ven. Scriptrix Part. 1. cap. 2. num. 14. non 12. prout citat Adversarius: „ *Intellectui nova lux orta est,*
 „ *communicata eidem, & infusa scientia, qua res omnes*
 „ (NB) *in Deo cognoscit, tum quod in se ipsis sunt, tum*
 „ *earum operationes; & hæc manifestantur, quantum vo-*
 „ *luntati Divinæ placet, ut cognoscam, & videam.* Num.
 „ *verò 15. ibidem dicitur: quòd Deus sit speculum vo-*
 „ *luntarium, in quo subinde aliqua Mystèria panduntur,*
 „ *alia verò occultantur.* Et num. 23. declarat Ven. Scri-
 „ *ptrix, quomodo in Deo per hanc lucem videat San-*
 „ *ctos, eorumque operationes, ac mirabilia, ac crea-*
 „ *turas: insuper num. 14. 18. dicitur illa lux, qua vi-*
 „ *dentur in Deo creaturæ, transcendere omnem vim,*
 „ *ac virtutem naturalem, consequenter esse superna-*
 „ *turalem intrinsecè.* Ecce! idem omnino docet Ven. Scriptrix, quod à me probatum esse confitetur Adver-

farius. Si autem jam probavi assertionem Agredanam, quid ulterius desiderat D. Amort? Vel igitur meas probationes enervet, quas tamen nec attingere audet, vel Doctrinam Agredanam sanam, & probatam agnoscat, oportet.

Ad hæc notari meretur, quòd vel nolenti hæc veritas exciderit non tantum in sua nova (sic appellata) demonstratione, verum etiam prius in observationibus superius allegatis, ubi ait: *fateor tamen hanc (lucem seu scientiam rerum naturalium) posse esse vim luminis supernaturalis modo extraordinario.* Hæc dicendo factus est illa, quæ petit Ven. Maria de Agreda, nempe illam cognitionem rerum naturalium, quam prorsus extraordinario, & aliàs secundum ordinarium cursum non usitato modo se accepisse testatur, posse esse vim luminis supernaturalis. Ista ex mente Anti-Agredani deprompta, ad ejus instantiam interim sufficiunt; alia adhuc in sequentibus addentur.

257 Dicit secundò Adversarius: *Si Deus voluisset B. Virgini conferre stabilem habitum scientificum omnium rerum naturalium, infudisset præter lumen supernaturale relativum ad objecta supernaturalia, aliud lumen habituale naturale relativum ad objecta naturalia.* Quibus verbis Anti-Agredanus iterum demonstrat suam maximam incuriam in discutienda Civitate Mystica; cum ipse loquatur de scientia B. Virgini infusa, Ven. Scriptrix verò loco citato, & per Adversarium obliquis oculis observato, agat de modo illo extraordinario, quo Mystica, ac vita Cœlorum Reginæ cum aliis, ipsi Ven. Scriptrici manifestata sunt in ordine ad Civitatem Mysticam conscribendam. Legatur tantummodo caput secundum primæ Partis Civitatis Mysticæ, ex quo excerpti sunt textus ab Anti-Agredano per hoc argumentum crisi subjecti.

Præterea D. Amort gratis præter lumen habituale requirit aliam naturalem habitualem lucem ad cognoscenda objecta naturalia, de quibus Ven. Scriptrix ibi loquitur. Ad quid enim ille habitus, & lumen naturale requireretur ad cognoscenda objecta naturalia, si per lucem supernaturalem sufficienter cognosci possunt, ut ipse Adversarius fatetur? Deinde scientia illa rerum naturalium non fuit Ven. Scriptrici collata ad finem naturalem, sed supernaturalem, ad perfectionem propriam, & aliarum animarum utilitatem spiritualem, ac supernaturalem mediantibus Mysteriis, & doctrinis in Civitate Mystica manifestatis acquirendam; atque adeò omnino congruum fuit, ut res illæ licet in se naturales, ex intentione tamen Dei manifestantis eas ad finem supernum relatæ, per lumen supernaturale superius explicatum revelarentur. Nonne & per eundem habitum supernaturalem fidei credere possumus altissima Mysteria supernaturalia fidei, ac etiam objecta naturalia in Sacra Scriptura descripta? Exemplum aliud de visione beatifica jam antea adductum est.

Cæterum difficultas illa de luce *habituali*, quam sibi movet Criticus, jam pridem suam solutionem obtinuit ab Illustrissimo & Reverendissimo P. Josepho Ximenez *Annotat. VII. ad primam partem Civit. Myst.* ubi sequentia adducit. Primò à num. 11. explicat modum visionis ac lucis illius, quam D. Amort impugnat; & ostendit, quòd juxta Civitatem Mysticam V. Scriptrix actum ejusmodi cognitionis & visionis &c. non habuerit continuò & permanentem, sed transeunter, & *determinatis solum temporibus, & occasionibus, quoties nimirum placuit Altissimo.* Dein docet ex eadem Civitate Mystica, permanisse habitum lucis præfatæ *supernaturalis*, vel lucem habitualem, quæ tamen in actum

non

non potuit prodire, nisi quando, & quâ ratione Deo placuit; hinc modò plura, modò pauciora objecta, nunc clarius, nunc minus clarè (prout nempe Deo lubebat) V. Scriptrici, mediante illa luce, sunt in Deo prius cognito exhibita.

Denique num. 15. & 16. idem Illustrissimus Annotator probat, quòd nihil opponit possit contra talem habitum, vel lucem habitualementem; cum non sit ratio dicendit, quòd forma ista elevans non sit ex natura sua permanentem; præsertim quia fuit ordinata ad actus plurimos repetendos in diversis occasionibus. Non ergo apparet congruentia, ob quam Deus solùm produceret qualitatem transeuntem, vel ob quam toties lucem eandem destrueret, ac reproduceret, cum posset eam producere ex natura sua permanentem; sicque eandem semper conservare ad omnes actus, maximè cum nulla interveniret culpa, quæ tali conservatione Ven. Scriptricem redderet indignam. Sic etiam, quia Virtutes Theologicæ infusæ hominem debent habilitare ad actus harum virtutum plures diversis temporibus eliciendos, eæ non transeunter, sed permanentem homini à Deo conceduntur, nec destruantur sine culpa hominis: idem cum proportionem die de luce hac extraordinaria Ven. Scriptrici infusa; nam quoad hoc punctum nulla videtur esse differentia inter elevationem supernaturalem ad ordinarios virtutum Theologicarum actus, & extraordinarios illos, de quibus Civitas Mystica allegato loco tractat, ut Illustrissimus Annotator advertit. Plura desiderantem remitto ad Annotationem Patris Ximenez laudatam, ubi crisi Amortianæ, antequam fieret, jam fuit satisfactum.

Argumentum VI.

258 „ **R**evelationes dicunt , quòd aliquòd
 „ concilium dæmonum duraverit à
 „ die Lunæ usque ad diem jovis ; & alibi dicunt , quòd
 „ tale concilium diu duraverit. Sed hoc non potest
 „ dici ; quia operationes mentales dæmonum non
 „ mensurantur tempore extrinsecò ; sed in unico mo-
 „ mento evolvuntur innumera series concatenata-
 „ rum consequentiarum , illationum , & rerum con-
 „ nexarum.

„ R. Apologista ait : operationes Angelorum ex-
 „ plicari per tempus extrinsecum saltem quoad nos ;
 „ sicut in Scriptura dicitur ; factum esse silentium in
 „ cœlo quasi media hora , & quòd Angelus Persiæ re-
 „ stiterit Angelo Ecclesiæ Judaicæ viginti , & uno die-
 „ bus. Verùm ibi in priori textu ex circumstantiis , &
 „ subjecta materia patet , esse locutionem metaphori-
 „ cam ; in altero casu tempus verè mensuratur per actus
 „ inspirationum receptarum in Rege Persiæ , verè exi-
 „ stentes in tempore. Sed in textu Agredano non re-
 „ peritur signum locutionis metaphoricæ , nec effectus
 „ mensuratus à tempore extrinsecus. Res enim ageba-
 „ tur deliberativè inter solos dæmones.

DEFENSIO. A

259 **N**ON tantùm ego dico , sed mecùm af-
 „ ferunt plurimi alii , tam Recentiores ,
 „ quàm Scotistæ , & probabilioribus ex fundamentis de-
 „ fendunt , operationes Angelicas mensurari quoad nos
 „ per tempus extrinsecum nostrum. Cur nihil respon-
 „ det Criticus ad ea , quæ ex Suario , & Mastrio , ac aliis
 „ con-

contra ipsum in justa mea Defensione pag. 569. adduxi? videat ibi benevolus Lector, & cernet hanc sterilem quæstionem de nomine perperam esse Revelationibus Agredanis objectam.

Duo exempla ex S. Scriptura à me deprompta quod attinet, ea non sunt ita facile contemnenda, ut putat Adversarius. Esto enim aliqui sint, qui illud silentium, quod Apocal. 8. *v. 1. quasi media hora factum* esse dicitur, in sensu metaphorico accipiant, sunt tamen & alii, qui cum Sylveira per illud intelligunt ingentem admirationem Angelorum, quæ quasi media hora durasse dicitur. Et sic ad nostrum captum mensuratur nostro tempore extrinseco.

Sic quoque licet nonnullis expositoribus persuasum sit, pugnam illam Angelicam Danielis 10. constituisse in inspirationibus contrariis per duos Angelos Regi Persarum suggestis, nihilominus sunt alii iterum, qui cum Cornelio à Lapide disceptationem illam Gabrielis cum Angelo Custode Persiæ volunt præcisè peractam esse cogitationibus, volitionibus, ac orationibus contrariis horum Angelorum, vel operationibus ipsis Angelicis: quæ pugna tali modo confecta dicitur durasse uno, & viginti diebus. Proin exempla ista probabile fundamentum præbent pro Doctrina Agredana, tam declaranda, quam tuenda.

Argumentum VII.

260 „ **R**evelationes dicunt, Diabolum constanter jam ante ultimam cœnam, „ & jam in Bethania Judæ inspirasse, ne traderet „ Christum. Sed hoc repugnat verbis Evangelistæ, qui „ adhuc in ultima cœna proditorem Judæ adscribit „ suggestioni dæmonis.

„ Apologifta circa hoc argumentum non repe-
 „ rit aliud effugium , nifi quòd dicat ; Judam quidem
 „ fuiffe in die Palmarum tentatum à doëmone , ut tra-
 „ dat Christum , fed die Martis , aut Mercurii doëmo-
 „ nem Judæ fuafiffe , ut non tradat Christum. Quo-
 „ modo hæc cõvenient cum fenfu Patrum & fide-
 „ lium , atque cum obvio ac naturali fenfu verborum
 „ Evangeliftæ , qui caufam traditionis continuam per
 „ plures dies , particula continuativa , *jam* afignaturus
 „ ait : *Cæna facta , cum Diabolus* (non de novo , ac fe-
 „ cundò) *jam miffet in cor , ut traderet eum Judas .*
 „ Alioquin juxta Revelationes Agredanas , & Apolo-
 „ giftam debuiffet Evangelifta dicere : Judas tradidit
 „ Christum , quia noluit acquiefcere fuafionibus doë-
 „ monis , eam traditionem diffluadentis .

DEFENSIO.

261 **S**Trictim nimis mea dicta tranfit Anti-
 Agredanus. Nihil dicit ad imputatam
 à me , & ab ipfo verè admiſſam immutationem dolo-
 fam fui argumenti. Nihil ad testimonia ex S. Scriptu-
 ra , S. Auguftino , Toletò & aliis allata : hæc enim
 folvere non poteft. Videatur juſta Defenſio pag. 572.
 Dum verò nunc ait particulam *jam* eſſe *continuativam* ,
 rem mihi novam loquitur. Id certum eſſe exiſtimo ,
 per particulam illam tempus præteritum non rarò , &
 eleganter ſignificari ; ut patet his exemplis ; *jam feci*
hoc : jam pridem hoc contigit . Quod autem laudatus tex-
 tus Evangelicus per illas voces : *cum Diabolus jam miſ-*
ſſet in cor , de tentatione Judæ , ut re præterita loqua-
 tur , colligitur ex ipſo verbo *miſſet* , quod in tempo-
 re præterito pluſquamperfecto ponitur , ut ſenſus ſit ;
Cæna facta , cum prius , vel antea Diabolus Judæ miſſet

in cor, ut traderet Magistrum suum. Quod verum est, etiam si dæmon tunc cœna facta non amplius incitaret ad traditionis facinus, imò contrarium suggereret.

Neque obest, quòd S. Textus videatur suggestioni diabolicæ adscribere proditorem, & traditionem Christi, quod D. Amort sua responsione ad meam Defensionem urgere videtur. Hoc, inquam, non obest Civitati Mysticæ: licet enim dæmon mutato consilio alia inspiraverit; Judas tamen ex prima tentatione conceptum propositum non amplius mutavit, sicque adhuc vi prioris tentationis missæ in cor Judæ fuit Christus traditus. Ex quo sequitur, solutum esse scrupulum Amortianum, & dicta Ven. Scriptricis optimè convenire cum Textu Evangelico, vel saltem illi non adversari, quod sufficit.

262 Denique quartæ suæ parti hanc conclusionem adjungit: „ Ex dictis patet, complura ex adductis hætenus argumentis *remanere moraliter certa, nonnulla eminenter probabiliora*, ita ut pariant præsumptionem violentam, *reliqua probabilia*, excepto uno, vel altero, quæ Apologistæ in sui laboris solatium cedo. Hæc Criticus. Verùm rogatum cupio prudentem, & indifferentem Lectorem, ut cum Amortianis mea in Defensione justa, & hinc asserta diligenter conferre velit, & dijudicare, an conclusio præfata Adversarii plus veritatis, quàm propriæ laudis sibi vendicet. Id saltem pronuntiare ausim: argumenta Critici hætenus allata, nec seorsim, nec simul accepta Civitatem Mysticam dejecisse à statu probabilitatis illius, quæ in Revelationibus privatis requiritur, & sufficit. Unde sequi existimo, tantum abesse, ut Scripta Agredana violenta præsumptione falsitatis graventur, ut potius per impugnationes contrarias eorum veritas,

saltem sufficienter probabilis magis eluceſcat. Viderit
verò Adverſarius, ne ejus Apologiæ Anti-Agredanæ
ob multas inſperſas contradictiones, corruptiones tex-
tus, & falſationes inexcufabiles violentam præſumptio-
nem contra ſe ipſas pariant.

CAPUT V.

EXCUTITUR QUINTA PARS
excuſſionis Amortianæ cum Problemate
eidem quintæ Parti addito.

ARTICULUS I.

EXPENDITUR INGRESSUS AMOR-
tianus præfixus quintæ parti.

263 **E**Xordium quintæ Partis excuſſionis Amor-
tianæ ita ſonat: „ In hac Parte V. Apo-
„ logiſta quid novi ferat, vix quidquam reperio. Re-
„ petit reſponſa P. Landelini, & P. Gonzalezii ſuffi-
„ cienter à me confutata in *Historia Controverſiæ.*
„ Materiam huic parti præbent Encomia, prærogati-
„ væ, & dona divinitus indulgta B. Virgini. Ut propo-
„ ſitiones Agredanas à me in examen vocatas ab omni
„ ſuſpicionem purget, utitur quadruplici ſpongia. Pri-
„ mò contendit conſtanter, textum Agredanum à me
„ corrumpti. Ubi enim ego compendio uſus garruli-
„ tatem Revelationum paucis verbis conſtrinxi, aut
„ ſenſum verbis ſynonimis reddidi, vel denique veri-
„ tates, & ſequelas neceſſariò connexas, V. Scriptrici
„ attribui, ibi ille interpretationem, vel illationem

„ meam averfatus, corruptionem inelamat. Ego verò
 „ contendo, nec fenfum verborum à me fuiſſe corrup-
 „ tum, nec ullam propoſitionem Ven. Scriptrici tri-
 „ butam, quæ non connexionem neceſſaria, vel illatio-
 „ ne legitima ex verbis ac doctrinis Agredanis ultrò
 „ fluat. Quis inter altercantes Judex idoneus? Nullus
 „ planè, niſi qui & libellum accuſationis, & replicam,
 „ & duplicam, & triplicam utriuſque partis cum ipſo
 „ Codice Revelationum Agredanarum attentè verſa-
 „ verit. Hinc circa hoc punctum Lectorem benevo-
 „ lum ad ipſum Revelationum iſtarum fontem, meam-
 „ que Hiſtoriam Controverſiæ Agredanæ remitto.
 „ Secunda Apologiſtæ eſſugii via eſt, ut, ubi ego ma-
 „ niſteſtos textus pro ſenſu propoſitionis Agredanæ à
 „ me aſſignato educo, ille alios textus ejuſdem Ven.
 „ Scriptricis quoad ſpeciem oppoſitos producat. Cum
 „ enim Ven. Scriptrix diverſis temporibus ac per annos
 „ complures interruptim tam vaſtum opus congeſſerit,
 „ mirum non eſt, variari interdum ideas intellectu-
 „ alium rerum, & ſublimium, in quarum claſſem ſpe-
 „ ctant dona ac prærogativæ, & exacti tituli B. Virgi-
 „ nis. Tertium præſidium Apologiſtæ præbet authori-
 „ tas quorundam authorum recentium, ita ut ubi tex-
 „ tus Agredanus, vel rationi, vel traditioni opponitur,
 „ fulcrum ſaltem inveniat in ejuſmodi oraculo, v. gr.
 „ Virgilio Sedlmayr &c. Quartum denique ſubſidium
 „ petit à revelationum aliarum, v. gr. S. Birgittæ, vel
 „ S. Catharinæ Senenſis, gemello textu, ita ut, uno
 „ ſtante, vel cadente, ſtet ſimul alter, vel cadat neceſſe
 „ eſt. At verò his generalibus locis Apologiſtæ topi-
 „ cis viciffim oppono generales ſequentes CANO-
 „ NES.

„ 1. Non ſunt in genere Revelationum permitten-
 „ dæ propoſitiones ambigüæ, proclives ac verſatiles

in sensum erroneum connaturalem ac obvium,
quantumvis absolutè ex contextu non obvio, in sensu
sano explicari possint.

2. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones similes aut affines propositioni-
bus fallis.

3. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones, quæ, ut sensum sanum reci-
pian, perpetuo indigent commentario.

4. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones, quæ, spectata dispositione ho-
minum ac temporum, facile inveniunt Interpretem
erroneum.

5. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones, ex quibus vel per connexio-
nem, vel per argumentum à pari aut simili pronum
est inferre consecutaria periculosa aut incongrua.

6. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones, quarum una admissa necesse est
admittere integra similibus plaustra, quarum mul-
titudine enormiter aucta gravatur, irrisioni acatho-
licorum exponitur, à reductione hæreticorum impe-
ditur, & quoad profanos nutantes in fide hoc tem-
pore sat multos, periculo contemptus generalis re-
rum nostrarum catholicarum involvitur Ecclesia.

7. Non sunt in genere Revelationum permit-
tendæ propositiones, quæ nova probabilitate ex
authoritate mulieris veneranda & multitudine asser-
tionum turbant ordinata, ex locis Theologicis, puta
ex Scriptura & traditione alioquin regulanda ratio-
cinia in Theologia, & Historia Ecclesiastica.

264 „Hi sunt mei Canones, quos ratio, tradi-
tio, & prudentia probat. Jam Lectoris benevoli
judicio relinquitur, utrum in hos Canones peccent

,, propositiones Agredanæ, quas licet Apologista in
 ,, sensu quodam latentiore, latiore, tropico ac ex
 ,, contextu non obvio aut remotiore sanet, in sensu
 ,, tamen obvio, stricto, ac proprio, quem Revelatio-
 ,, nes istæ magistræ ac dogmaticæ requirunt, per
 ,, Canones examini meritò subjiciuntur. Propositio-
 ,, nes autem illæ à me in Opere de Revelationibus, &
 ,, in Historia Controversiæ compendio excerptæ à
 ,, benevolo Lectore legi poterunt in ipsis Revelatio-
 ,, bus Agredanis, quarum loca huc respicientia, de-
 ,, signavi in *Historia* à fol. 469. usque ad fol. 506.
 ,, cum earum vindiciis *Parte V.* Hucusque ingressus Ad-
 ,, versarii.

DEFENSIO.

265 **I**N quinta parte meæ justæ Defensionis,
 quid novi feram, non reperit D. Amort,
 qui forsan illam aut non integram, aut non conside-
 ratè legit. Sed non multum moror, si Criticus præju-
 diciis suis prævencus mea Scripta contemptui habet,
 dummodò alii indifferentes, ac prudentes viri ea vol-
 vere, & de illis sententiam ferre dignentur, qui, ut
 opinor, invenient non solum responsa P. Landelini,
 & Gonzalezii ab insultibus Amortianis plurima ex
 parte vindicata, sed plura quoque alia responsis Gon-
 zalezianis, & Landelinianis à me adjecta, ac encomia
 B. Virgini à V. Scriptrice attributa per Defensionem
 Justam, ac moderatam in tuto posita. Verùm de hoc
 (ita enim enixè rogitò) judicent alii.

Quadruplici spongia me uti ait Adversarius, ut
 Revelationes Agredanas in examen vocatas ab omni
 suspitione liberem. Nec id inficior: sed spongiam
 illam quadruplicem crisibus Anti-Agredanis aliquan-
 tisper foedatam mundare liceat.

266 Primo continuo imputatas à me corruptiones negare audet : quòd verò illæ omnino subsistant, textus Agredanus in fonte inspectus, ad quem provocat, & Controversia Amortiana collata cum vindiciis Agredanis, ac mea iusta Defensione ostendent.

Ut secunda spongia purgetur, lympha alia iterum non requiritur, quàm illa, quæ in clarissimo fonte Civitatis Mysticæ copiosè affunditur. Volvatur hæc, & revolvatur (sed in fonte, non verò solam in libris Amortianis) & apparebit, quòd textum nullum manifestum pro suis Anti-Agredanis placitis Criticus attulerit, imò quòd Civitas Mystica expressè ejusdem machinis resistat. Ne veròvolvendo vastum V. Scriptricis opus Lector nimium fatigetur, in subsidium ei venit mea iusta Defensio, quæ præprimis exhibet allegationem fidelem illorum textuum, quos Adversarius corrumpit, transilit, obscurat, truncat, quòsque criminibus (ut nos germani loquimur) in alium, quàm à V. Scriptrice intentum, sensum trahit. Adjungit deinde (eadem iusta Defensio) textus clarè exprimentes sensum V. Scriptricis. Neque, dum illos textus adduxi, & sincerè designavi, *viam effugii* quæsivi, sed unicè Criticum in viam veritatis reducere studui ; qui malè impingit V. Mariæ de Agreda, quòd ejus ideæ intellectuales varient circa res sublimes, quas tractavit : licèt enim in iis conscribendis plures annos insumpserit, constans tamen semper sibi, miro ordine, ac eadem styli elegantia, dictorumque suorum concordia, & nexu perpetuo totam illam B. Virginis Historiam à principio ad finem usque continuavit, ac perfecit. Quod & illustri argumento est, illam hoc opus perfecisse haud aliter, quàm superna Virtute dirigente manum ejus. Legantur tantum approbationes libro Civitatis Mysticæ præfixæ, atque hæc, quæ dixi, &

majora ibi reperientur. Unde D. Amort errat non parum, dum opus superna Virtute confectum sola satis curta naturali Virtute ac mensura humani intellectus vult dimetiri. Pejùs adhuc agit, dum pronunciarè præsumit: *ego compendio usus garrulitatem Revelationum paucis verbis constrinxi.*

267 Modestius, & honorificentius loquuntur viri plurimi summa doctrinæ, & pietatis laude conspiciui, qui vel ex officio, vel jussu Superiorum Civitatem Mysticam rigidè examinarunt, & de ea suam edixerunt sententiam. Andreas Mendo celeberrimæ Societatis Jesu Concionator Regius S. Theologiæ in Universitate Salmanticensi olim Professor, Qualificator Supremæ Inquisitionis &c. in sua censura latinæ Editioni Augustanæ præfixa inter alia in hæc encomia effunditur: *Ea fuit lectio Civitatis Mysticæ, ut mihi tot pepererit admirationes, quot lineas obrulit conspiciendas; atque ex ea sola plura didici, quàm ex omnibus libris, in quorum studio multis annis assidua cura sum versatus, idque in materiis omnibus, quas pertractat, ob insignem claritatem, dexteritatem, & quam ubique in loquendo tenet, profunditatem. Equidem verborum proprietates, locutiones ad omne punctum exactæ, securitas in difficultatibus profusus inconcussa, ad venerationem pariter movent, & stuporem.* Plura alia legi possunt in laudata censura, quæ planè non conveniunt inutili garrulitati foemineæ, sicut nec ea, quæ habet in censura sequente Reverendissimus, & Illustrissimus D. Didacus de Silva S. Theol. Magister, antiquissimi Ordinis S. Benedicti Generalis, ac Episcopus Gaditanus. Hic ait: *Est stylus (Ven. Scriptricis in Civitate Mystica) & scribendi methodus inter tot lumina constans sibi, & summopere propria: mira quædam & efficacissima persuadendi vis &c.* Reverendissimus, & Illustrissimus D. Michael de

Efcartin Epifcopus Tarraconenfis, & Ordinarius Ven. Scriptricis in fua approbatione præter cœtera elogia prorfus in fignia, etiam hoc Civitati Myfticæ, & Ven. Scriptrici tribuit: *De S. Thoma dixit S. Pontifex, fingulos operum ejus articulos fingula miracula effe. Idem & nos dicere poffumus de quolibet capite librorum hujus Venerabilis Matris. Cenfura Universitatis florentiffimæ Lovanienfis de libro Civitatis Myfticæ hæc enunciat: quidquid fublime docet Theologia, tanta hic inferitur facilitate, & tam nova, fimplicique ac clara methodo exprimitur, ut planè afferendum fit, ut nil aliud, quàm (NB) fanum judicium, ut per lectionem hujus operis perveniatur in intelligentiam noftre fidei Myfteriorum, requiratur. Ad hæc fimplex ejus proferendi modus tanta multitudinem rationum, ac illustratis probationibus accumulata eft, quòd fimile alibi difficile reperire fit. Certè tam exquisitum, tamque fublime, ac in feipfo confiftens opus non ita leviter vanæ imaginationi imputandum eft. Imò tantò minus quis fibi imaginabitur, quòd impoftor aliquis tam dilatatum opus, quod (NB) per totam feriem in difficillimis, & difparatis materiis pari forma procedit, perficere potuerit, ne unquam erret, aut fibi ipfi imponat, quantumvis innumeros articulos & circumftantias includat. Porrò tam alta, & cor ipfum rapientia, ac fibi invicem fubfequentia in hac Divina Hiftoria percipiuntur, ut quo pacto ingenii partus folummodò vocetur, perfpicere nullus poffit. Clariffimus P. Francifcus de Almada celeberrimæ S. I. in fua approbatione Civitatis Myfticæ ita loquitur: Unidit Cœleftis hæc Author cum fuaviffima ftyle elegantia religiofiffimam prorfus, & modèfiffimam verborum gravitatem, cumque fubtiliffima Theologia summam etiam sermonis claritatem, proprietatemque, cum reconditiffimis Sacrarum Litterarum fenfibus feliciffimam, expeditiffimamque explanationem, ac denique cum tenerrima devotione primæ difcretionis colloquia:*

Deum,

Deum, & Dei Matrem, & Angelos loquentes inducit, verbis Deo, Dei Matre, & Angelis planè dignis. Est præterea per omnia novum quoddam gratiæ miraculum, ac portentum, ac planè talis, ut piè, & prudenter credi possit, calamum ejus superno quodam Matris Sapientiæ instinctu motum, directumque fuisse. Similia etiam Antonius de Morales S. Theol. Doctor celeberrimus profert. Quæ sanè elogia non garrulam, ac sibi in Scriptis suis malè cohærentibus obloquentem foeminam, sed personam à spiritu superno directam, ac per omnia adjutam indicant, cujus opera nunquam satis laudari, & nullo ex capite vituperari queant. Si nec ista sufficiunt Critico, remitto eum ad acta Romana, in quibus non minora legere poterit.

268 Tertiò asserit Adversarius, me subsidium petere ab Authoritate Recentium, quando textus Agredanus traditioni, vel rationi opponitur. Ita quidem audacter mihi imputat. Sed scire vellem, ubi sit aliquis textus Civitatis Mysticæ, qui traditioni, vel rationi certæ, & evidenti repugnet. Nullum talem protulit Criticus, neque proferre potuit, quantumcunque laboraverit: id patebit legenti justam Defensionem. Nosse etiam vellem, an meros Recentes Authores in Part. 5. Defensionis allegarim. Si legit eam totam, aliter judicare debet, etsi fortè aliter, & conformiter veritati loqui nolit. Recentes quoque adduxi Authores, & inter hos primum locum tribuo moderno felicissimè regnanti Summo Pontifici BENEDICTO XIV. Ergo recentes Authores allegari nequeunt? maximè si non levi ratione, vel etiam autoritate Antiquorum nitantur, qualis certè quoque est sapissimè à me laudatus Antonius Mayr, vir uti pietatis, ita & eruditionis sacræ, & philosophicæ fama celeberrimus. Si Domino A mort adeò placent recentes partus duo-

duorum heterodoxorum veritatis Catholicæ oforum
 Guilielmi Cavei, & Casimiri Oudini, cur mihi non
 arrideant Authores recentes Orthodoxi doctrinæ lau-
 de apud rectè sentientem mundum florentes? Sed
 etiam allegavi P. Virgilium Sedlmayr. Quare non?
 Vir hic profectò non solùm mihi, sed & aliis pruden-
 tibus fuit semper maximo in honore ob eximiam ejus
 scientiam, quam partim Philosophiam, ac Theolo-
 giam plurimis annis prælegendo ut Professor Excellen-
 tissimus, partim plures etiam tractatus edendo ut Au-
 thor celeberrimus, ad admirationem aliorum maxi-
 mam ostendit. Novi equidem, quas insidias libellis
 ultimis hujus viri struxerit D. Amort; verùm eæ suo
 tantùm Authori Eusebio nocuerunt. Inde enim acci-
 dit, ut magnoperè à SS. D. N. BENEDICTO XIV.
 fuerit commendata Doctrina Virgiliana Amortianæ
 opposita. Sic enim scripsisse fertur SS. D. N. BENE-
 DICTUS XIV. ad quemdam Magnum Ecclesiæ Prin-
 cipem: *In libro vestri Benedictini (P. Virgilio Sedl-
 mayr contra D. Amort vulgato) non est inventum quid
 pian contra Doctrinam; nam ejusdem assertiones, & sen-
 tentiæ conformes non minus sunt illis, quas nos scripsimus
 in opere nostro de Canonizatione, quàm illis, quas docent
 probatissimi, & Summæ authoritatis Theologi: Ita legit in
 fragmento transcripto ex litteris Laudatissimi Eccle-
 siæ Principis, ac mihi per veracem, & fidelem ami-
 cum communicato. Non itaque habet D. Amort, cur
 excipiat contra allegationem Clarissimi P. Virgilio,
 etsi sui Adversarii: nam & virtus in hoste laudanda est.
 Quidquid demum sit, nec solos antiquos, nec solos
 recentiores pro me laudo Authores, nec soli præcisè
 fido authoritati, ni ratione muniatur, præsertim si
 non sint SS. Patres, qui allegantur. Lectione tantùm
 opus est Defensionis justæ, & jam confutata est, ac*
 fal-

falsitatis, vel saltem dissimulatæ ex proposito veritatis convicta assertio hæc tertia Amortiana, quæ tertium meum (ut vocat) præsidium invadit.

269 Quartum auxilium equidem quæro in Revelationibus aliarum Personarum, sed duntaxat in approbatis à Sede Apostolica e. g. SS. Birgittæ, Catharinæ Senensis, ac Magdalenæ de Pazzis. Nec abs ratione hoc facio: si enim istæ Revelationes approbatæ eadem prædicata, & prærogativas, quas Ven. Scriptrix adstruit, tribuant Sanctissimæ Cœlorum Reginae, quæ capite poterit propterea reprehendi Ven. Virgo Agredana? Si non obstantibus similibus titulis totæ & integræ Revelationes Birgittanæ, & aliarum SS. Fœminarum potuerunt à Sede Apostolica probari, hoc ipso Agredanæ nequeunt à Theologo quodam ob suas imaginarias crises reprobari.

270 Canones tandem producit novus Canonum conditor, quorum aliqui in se inspecti, omnes verò, quatenus Revelationibus Agredanis applicantur, emendatione indigent. Et quidem emendabit ille, cui modò Canones condere convenit, nempe SS. D. N. BENEDICTUS XIV. aurea sua Sapientia Orbi & Urbi relicta in nunquam satis deprædicando Opere de Beatificatione & Canonizatione. Ex hoc igitur alios profero Canones, vel regulas in discutiendis Revelationibus, & aliis operibus observandas, sed à nostro Adversario perpetuò neglectas.

271 Regula prima. *In censendis Revelationibus Personarum in fama pietatis defunctorum debet modesta, & pia intelligentia adhiberi.* Hanc regulam comprobat S. Pontifex lib. 3. de Beatif. cap. ult. num. 15. ubi adducit pro sua sententia formulam approbationis Revelationum Birgittanarum factæ à Cardinali de Turrecremata sic sonantem: „Planè omnes & singulos (loquitur

tur de libris Revelationum) accurato satis studio juxta
 vires meas examinavi , & nullum eorum piè & modeste
 intellectum reperiens s. Scripturæ , aut Sanctorum Pa-
 trum adversum sententiis , sed consonum & conformem ;
 satis reputo , unumquemque , & omnes eos juxta modestam
 & piam intelligentiam esse admittendos , & posse legi in
 Ecclesia Sancta Dei eo modo , quo multorum aliorum li-
 bri , & Sanctorum Historia , & legendæ licentiantur legi
 fidelibus. Deinde quibusdam interjectis pergit idem
 Sanctissimus , ac Sapientissimus PONTIFEX : „ Notan-
 da sunt verba supra relata Cardinalis à Turrecrema-
 ta in approbatione Revelationum Sanctæ Birgittæ , piè ac
 modeste intellectarum ; quæ fortè respiciunt ea , quæ
 habentur lib. 4. dictarum Revelationum cap. 132. ubi
 inducitur Christus Dominus Sanctam alloquens , &
 de malis Sacerdotibus conquerens : *Perdiderunt cla-*
vem , qua miseris deberent aperire Cælum ; nec non alia,
 quæ habentur lib. 7. cap. 7. ubi sic legitur ; *dico , quòd*
Veri Presbyteri sunt , & verè conficiunt Corpus Christi Fi-
lii mei omnes illi Sacerdotes , qui non sunt hæretici , quam-
vis aliis sint pleni multis aliis peccatis. Benigna quippè
 & pia interpretatione , quæ modò relata sunt , ex-
 plicari debuerunt , hoc est , malos Sacerdotes perdi-
 disse clavem , qua miseris deberent aperire Cælum ,
 non quia , si potestate data utantur , debita intentione
 , ac materia intercedente unà cum forma , validè
 non absolvant , sed quia Sacerdotibus malis admi-
 nistratio Sacramentorum jure prohibetur ; item ,
 Presbyteros hæreticos non conficere Corpus Christi ,
 non quia , si ritè & rectè initiati sint , & intentionem
 habeant , & utantur debita materia & forma , validè
 non consecrent , sed quia illis conficiendi , & conse-
 crandi exercitium jure pariter prohibetur , quemad-
 modum explicat Durantus ad *citata Capitula Revela-*
tionum.

Huc faciunt quoque, quæ Laudatissimus PONTIFEX lib. 2. de Beat. cap. 20. num. 9. scribit: „Be-
 „ nignitatem debent, quantum fieri potest, severitati
 „ adjungere, & meminisse celeberrimi dicti Petri Abe-
 „ lardi, qui in suo *Apologetico*, seu *fidei confessione* ait:
 „ *Notum proverbium est, nil tam bene dictum, quod non*
 „ *possit depravari*: & profectò, sicuti prudentis est cautè
 „ omnia perpendere, ut, quantum potest, errorem,
 „ aut errorum, atque vitiorum causam in libris dam-
 „ net; sic à prudentia abest, qui tam cautè agere vult,
 „ ut in scrupulos postea, & cavillationes, & asperita-
 „ tem nimiam se proripi, non animadvertat. Debent
 „ quoque de alienis sententiis judicium non ex sua,
 „ vel suorum ferre, sed agnoscere libenter probabili-
 „ tatem doctrinæ, à qua alioquin abhorrent.

Modestam, piam, & benignam intelligentiam, vel attentionem si Criticus Revelationibus Agredanis indifferente animo impenderet, suos Canones haud opponeret iisdem. Nihil enim in iis deprehenderet, quod foret proclive ac versatile in sensum erroneum, naturalem, & obvium; nihil, quod perpetuo Commentario indigeret, nihil, ex quo à pari aut simili, vel per connexionem pronum est inferre consecutaria periculosa, aut quod impediret reductionem hæreticorum, ac periculo generalis contemptus involveret Ecclesiam. Certè si pensantur inutiles, & vanæ crises Adversarii, quibus ejusdem partus Anti-Agredani turgent, statim clarescet, in eo vel maximè desiderari piam, modestam, & benignam interpretationem. Dein ut jam in justa Defensione monui, puncta talia, & tam dura nulla reperiuntur in Civitate Mystica, qualia illa duo fuere à BEATISSIMO PATRE recitata ex Revelationibus Birgittanis, quæ tamen benigna, & modesta expositione sunt donata; cur ergo aliqua minus difficilia in

Civitate Mystica non in mitiore sensu accipiantur, & exponantur?

272 Regula secunda. *Scriptoris mentem non ex aliqua particula, sed ex tota Scripturæ textura Revisores pronuntiabunt.* Photio siquidem authore, Sanctus Eulogius Alexandrinus in libro contra Severum, & Timotheum legem constituit, *Scripta dijudicare non oportere ex parte, neque fragmenta quedam sumendo ex his detorta, de Scriptoris mente ferendum judicium: ita SS. D. N. lib. 2. de Beat. cap. 28. num. 9.* Quare, juxta hanc regulam auream, tota series doctrinæ per totam Civitatem Mysticam deducta considerari debet, ut de libro hoc aptum judicium feratur: si verò totus liber attento, ac modesto, & benigno atque indifferente animo legatur, & textus cum textibus conferantur, nullus erit locus ejus, qui prudentem suspicionem excitare possit de doctrina haud sana, bonis moribus, ac fidei nostræ repugnante, prout jam declaravi pag. 612. & 827. just. Defens. & recoctam crisin præsentem Amortianam jam confutavi.

273 Regula tertia. *Revelationibus privatis, etsi approbatis, non debet, nec potest à nobis (id est illis, quibus non sunt immediatè factæ) adhiberi assensus fidei Catholicæ, sed tantum fidei humanæ juxta Regulas prudentiæ, juxta quas prædictæ Revelationes sunt probabiles, & pie credibiles.* Hanc regulam tradit BEATISSIMUS PATER lib. 2. de Beatif. cap. 32. num. 11. & lib. 3. cap. ult. num. 15. ubi eam adductis pluribus testimoniis aliorum comprobat: aliqua hæc excerpo. Sic ibi SUMMUS PONTIFEX pergit: „ De assensu fidei Catholicæ hisce Revelationibus non adhibendo ita loquitur Melchior Cano de *Locis Theologicis lib. 12. cap. 3.* Quia verò nihil Ecclesiæ refert ea credere, an non, quæ Birgitæ, Catharinæque Senensi visa sunt, nullo certè modo

„ do

„ do ad fidem illa referuntur. Cardinalis Cajetanus tom.
 „ 2. Opusculorum, tract. 31. cap. 1. Catholicis Revelatio-
 „ nibus, quæ factæ sunt Apostolis, & Prophetis, docet
 „ esse inhærendum, tanquam fidei nostræ fundamen-
 „ tis; at Revelationibus privatis, quæ factæ sunt San-
 „ ctis, licet approbatis, ait tanquam probabilibus
 „ esse inhærendum: *Revelationibus Catholicis inheremus,*
 „ *tanquam necessariis, ita quod se hereticum comprobat,*
 „ *quicumque pertinaciter alicui earum adversatur. Revela-*
 „ *tioni autem factæ Sanctis, quorum doctrinam Ecclesia sus-*
 „ *cipit, tanquam probabilibus inheremus, ut Divus Au-*
 „ *gustinus, Thomasque scripserunt, & magistra rerum ex-*
 „ *perientia continuo testatur. Concordat Martinus del*
 „ *Rio Disquisit. Magicar. lib. 4. cap. 1. quæst. 3. sect. 4.*
 Hæc BENEDICTUS XIV. pro confirmatione quoque
 allegans superius adductam formulam approbationis
 Revelationum Birgittanarum factæ à Cardinali Turre-
 cremata, in qua dicitur, quòd Revelationes privatae
 tantum permittantur legi, sicut multorum aliorum li-
 bri, & historiae. Ex his subin CELEBERRIMUS, ac
 in materia Revelationum VERSATISSIMUS Moder-
 nus SS. D. N. infert sequentem doctrinam, quæ sit

274 Regula quarta. *Potest aliquis salva & integra*
fide Catholica assensum Revelationibus prædictis (id est pri-
vatis) non præstare, & ab eis recedere, dummodò id fiat
cum debita modestia, non sine ratione, & citra contemptum.
 Ita Laudatissimus lib. 3. de Beatif. cap. ult. num. 15.
 ubi hanc assertionem suam sic stabilit ulterius scribens:
 „ Dum Romæ annis præteritis ageretur de resumenda
 „ causa Tirafonen. Beatificationis, & Canonizationis
 „ Venerabilis Servæ Dei Sororis Mariæ à Jesu de Agre-
 „ da, & de ipsius Revelationibus examen instituendum
 „ esset, Theologorum Scraphicæ Religionis, & causæ
 „ Postulatoris opus vulgatum est typis Cameralibus

„ impressum anno 1730. ubi pag. 297. hæc habentur:
 „ Theologi, & Mystici fatentur, quod Revelationes priva-
 „ tæ, quamvis probatæ, & receptæ, etsi ab illis, qui tales
 „ Revelationes patiuntur, credi debeant, apud alios contra-
 „ riæ (sermo est de sententiis, quæ dictis Revelationi-
 „ bus aduersantur) eamdem retinent probabilitatem, quam
 „ ante Revelationem habebant. Hurtado in supra cit. tract.
 „ 5. cap. 6. §. 5. num. 836. & sequentibus, post relatas
 „ approbationes Revelationum Sanctæ Birgittæ factas à
 „ Summis Pontificibus subjicit: Non volunt isti Summi Pon-
 „ tifices, quòd hujusmodi Revelationibus non possimus dis-
 „ sentire; siquidem Cardinalis de Turrecremata, qui fuit va-
 „ lidus defensor harum Revelationum, & refert verba Pon-
 „ tificum, dissensit Revelationi Sanctæ Birgittæ factæ, quòd
 „ Virgo Beata fuit concepta sine peccato originali, scribens
 „ tractatum integrum, quod fuerit in originali concepta.
 „ Hæc iterum nunquam satis laudandus SUPREMUS
 „ ECCLESIAE PASTOR. Ex cujus placitis hic com-
 „ memoratis fluuit alia sequela alibi ab EODEM asser-
 „ ta: quæ proin sit

275 Quinta Regula. Neque ex Revelationum pri-
 vatarum inter se contrarietate ulla absurditas deduci potest.
 Ita docet lib. 2. de Beat. cap. 32. num. 11. sic discurrens:
 „ Nec enim ex earum (loquitur de Revelatio-
 „ nibus privatis) aliquando inter se contrarietate ulla
 „ absurditas deduci potest, sicuti bene explicat Gerso-
 „ in Libello, cui titulus, QUÆ VERITATES CRE-
 „ DENDÆ SINT NECESSITATE SALUTIS, ubi:
 „ Sicut dicit Aristoteles, nihil refert, quedam falsa proba-
 „ biliora esse quibusdam veris, ita nihil refert, quedam
 „ falsa piè credi. Non quòd ea ratione, qua falsa sunt, vel
 „ si sciuntur esse falsa, credi possint; procul hoc à pietate
 „ fidelium: sed cadit existimatio, vel pia credulitas non su-
 „ per veritate, vel falsitate, sed tantummodo super appa-

,, rentia , vel probabilitate. Et hoc utique non est periculo-
 ,, sum , vel falsum ; quia constat de apparentia , & proba-
 ,, bilitate , dum falsitas , vel veritas ignota est. Propterea
 ,, Sapientissimè dicit Hieronymus , quòd de talibus eligibi-
 ,, lius est piè dubitare , quàm temerè definire. Sicut stat,
 ,, quodlibet contradictorium esse probabile , & unum stat
 ,, cum altero non in veritate , sed in probabilitate ; sic di-
 ,, versis respectibus utrumque contradictorium credi potest
 ,, cum fidei puritate , dum tamen sit animus ab assertione
 ,, pertinaci alienus. Respicit autem iste gradus legendas , &
 ,, miracula Sanctorum (non discussa videlicet , nec per
 ,, Sanctam Sedem approbata) vitas Patrum , visiones de-
 ,, votarum Personarum , Recitationes , & opiniones Sacro-
 ,, rum Doctorum : quæ omnia suscipit Ecclesia , & legi per-
 ,, mittit , non quòd determinet , talia de necessitate salutis
 ,, esse credenda , sed quia proficiunt ad commovendos affe-
 ,, ctus pios fidelium , & in edificationibus ipsorum ; dum in
 ,, talibus nihil de certitudine scitur esse falsum , quamvis
 ,, etiam nesciatur , illud certitudinaliter esse verum , quòd
 ,, oportet credere , nec ut tale credendum proponitur. Ha-
 ,, tenus verba SANCTISSIMI.

276 His regulis prælibatis facili negotio de Canonibus
 Amortianis iusta fertur sententia , quòd nempe eorum
 aliqui omnino falsi , vel certè limitandi , omnes verò
 malè applicati sint Revelationibus Agredanis. Sic
 enim limitanda est propositio , quòd in genere Revela-
 tionum non sint permittendæ propositiones similes,
 aut affines propositionibus falsis. Nam si sermo dun-
 taxat sit de propositionibus , quæ merè probabiliter sunt
 similes falsis , tunc hic Amortianus Canon fallit: si-
 quidem , quæ probabiliter solum sunt falsa , vel falso
 similia , ea probabiliter possunt quoque esse vera , &
 sic revelari , vel saltem tolerari possunt in Revelatio-
 nibus privatis , in quibus sola probabilitas sufficit , non

obstante probabilitate pro parte opposita.

Tali modo falsum prorsus est suppositum sic dicti Canonis sexti, quod ex multitudine talium Revelationum privatarum irrisioni acatholicorum Ecclesia exponatur, reductio hæreticorum impediatur &c. quomocunque enim augeatur numerus similium Revelationum, verum semper manet, quod ab aliis, quibus non sunt factæ, non debeatur ipsis assensus fidei Catholicæ, quod possit aliquis ipsis absque læsione fidei dissentire, quod solum permittantur legi, sicut alii libri non Canonici, qui nihil habent contra fidem, & bonos mores. Unde non video, qua ratione aliquid fide nostra indignum, & justæ irrisioni acatholicorum subjectum &c. possit sequi ex permissio-
ne, & lectione similium Revelationum, etsi multarum. Sicut enim copia aliorum librorum, à Catholicis editorum, qui probabilitatibus scatent, talia mala non procreat intra vel extra Ecclesiam, ita neque illorum causa erit multitudo Revelationum privatarum, quæ solum ad normam aliorum librorum legi permittuntur, & probantur. Si scandalum aliquod timendum est, illi forsan magnam materiam ministrabunt partus Amortiani, quos continuo protrudit contra Revelationes Agredanas à tot, & tantis Viris in Ecclesia, etiam Diocesi Augustana probatas, & honoratas, præsertim dum hoc facit stylo mordaci, ac Religiosum, & Christianum minimè decente &c. de quo jam plura sunt dicta in justa Defensione.

Falso quoque supposito nititur putatitius Canon septimus. Si enim propositiones privatim revelatæ per Revelationem non acquirunt apud Doctos majorem probabilitatem, quàm antea habuerunt, quomodo per Revelationes ejusmodi possunt turbari ratiocinia in Theologia, & Historia Ecclesiastica? Vani sunt hi

scrupuli, quos sibi fingit Criticus, dum nihil solidum ipsi, quod scriberet, occurrit, sed caveat, ne deinceps ejusmodi imaginarios Canones Doctrinæ illius, cui modo Canones condere competit, penitus adversos erudito orbi proponat; si enim sic pergeret, Canonibus suis sibi solum, non verò Ven. Scriptrici maculam ampliorem conscisceret.

Neque reliqui Canones obfunt Scriptis Agredanis, utpote quæ juxta antea Regulas ex Sapientissimis libris ERUDITISSIMI PONTIFICIS depromptas examinata, gaudent ea probabilitate, quæ in Revelationibus privatis exigitur, ut partim ostensum est in Defensione justa sub finem seu §. ultimo, & partim ex dictis, & dicendis patefiet. Unde hujusmodi Canones (si tamen hoc nomen ipsis convenit) ad minimum male applicantur Scriptis Agredanis. Optandum foret solummodo, ut ab Adversario notaretur jam tacta

277 Regula 6. Censores Revelationum, & aliorum librorum non inhæreant pertinaciter proprio judicio, sed agnoscant libenter probabilitatem Doctrinæ alienæ, à qua alioquin abhorrent. Hæc regula jam fuit inclusa primæ, & ex ibi laudatis testimoniis Pontificis clarè sequitur. Verùm quia regulæ hujus observantia summè videtur necessària nostro Adversario, qui sibi nefas duceret cedere alicui, vel ostendere, quòd ab aliquo ejus rationes fuerint solutæ, aut solidè illis fuerit satisfactum: hinc volui eam roborare exemplis sanè pulcherrimis moderni SUMMI PONTIFICIS, qui dum libenter aliorum, etiam Franciscanorum, ad suas objectiones datis responsis, & solutionibus acquiescit, & eorum honorificè in suis libris meminit, laudi suæ nihil detrahit; sed eam auget vel maximè, demonstrans, se non contentionis, & vanæ

existimationis, sed solius veritatis studio scribere, ac scientiam maximam conjungere cum virtute summa, ac humilitate profundissima. Exemplum primum desumo ex lib. 2. de Beatif. cap. 24. §. 36. num. 132. & seq. ubi refert, se tunc fidei Promotoris munus agente, graves fuisse propositas difficultates contra cultum immemoriam nostrum B. Liberati de Lauro. Subdit verò, *sed mirum est, quot fuerint rationes à Postulatoribus allatae quantaque eorum momenta pro hujus objecti propulsatione.* Dein relatis responsis Postulatorum ita concludit: *quæ omnia in Sacra Congregatione exposita, ac discussa sufficientia visa sunt ad discernendum, ne quid innovaretur supra cultum etiam tunc præstitum servo Dei Liberato de Lauro, Sancto nuncupato.*

Alterum paradigma præbet IDEM lib. 4. de Beat. Part. 1. cap. 30. num. 19. & seq. quo in loco fatetur, se Postulatoribus ob rationem ibi adductam opposuisse, cum ab his incorruptio corporis S. Jacobi de Marchia continuata post Beatificationem æquipollentem proponeretur tanquam miraculum novum pro ipsa Canonizatione: adjungit nihilominus, quòd continuatio illa incorruptionis fuerit agnita ceu novum miraculum pro Canonizatione in Decreto edito 2. Februarii 1726. ubi quoque Doctrinam suæ difficultati, & objectioni contra hoc miraculum factæ contrariam mirè dilucidat; ut ibi videre licet, vel si aurea Opera hujus Sapientissimi Urbis & Orbis Doctoris ad manum haud sint, placeat explorare meam justam Defensionem pag. 371. ubi quædam ex laudato loco afferuntur.

278 Utinam hæc exempla imitaretur Criticus, & certè altercationes ejus aliquando finem consequerentur. Agitur hic præcisè de probabilitate, & probatur pluribus, quòd Revelationes Agredanæ sint ea-

tenus probabiles, quatenus ad earum permissionem, & approbationem requiritur, seu quòd nihil contineant contra fidem, bonos mores, aut sanam doctrinam, nihil contra pietatem, quam suis doctrinis Asceticis potius mirum in modum foyent, nihilque contra assertionem certam, seu quòd certæ falsitatis postulari possët. Hanc probabilitatem agnoscunt innumeri ferè, scientia & pietate & dignitate etiam Ecclesiastica clarissimi Viri, Cardinales, Episcopi, Doctores, Universitates, Collegia &c. ut Art. 1. §. 1. justæ Defensionis ostensum est, & his omnibus resistit Criticus: cùm enim semel arma inimica adversus Civitatem Mysticam vibrarit, sine dedecore putat ea non amplius posse deponi. Loquitur, clamat, antilogias ac falsitates multiplicat, sua dicta in omnem versat partem, sicut & V. Scriptricis, veritatem etiam agnitam vel dissimulat, vel dedita opera occultat, vel omnino negat, quæ omnia hoc & prius meum Opusculum lustranti sunt in aprico. Deus & Deipara tandem illuminent oculos hujus viri, & videbit haud dubiè, quòd Revelationes Agredanæ in *sensu obvio, stricto, ac proprio*, paucis, in *sensu*, quem *Ecclesia & Doctores in Revelationibus his possunt exigere*, sint verè probabiles, ac piè credibiles. Id quod magis probatum eo, percurrendo particularia responsa Critici. Sit itaque

ARTICULUS II.

EXCUTIUNTUR PRIMI DUO NUMERI
ex Parte Quinta Adversarii.

279 **P**Rioribus suis, nunc à me excusis assertis D. Amort ista subjungit: *Ut verò præter hanc responsionem generalem, etiam in particulari ad notabilia Apologista loca respondeam, errat, vel calumniatur insignius in sequentibus.* Quibus mihi errores & calumnias tribuit: ast excusis conscientiam meam, & Defensionem, nec tamen calumniæ me ullius verè reum invenire potui. Id solùm deprehendi, Dominum Amort (cujus calamitas nimium prurit in imputandas suis Adversariis calumnias) veritatis candidam quoque ac modestam ostensionem, sæpe calumniæ loco habere. Sed videamus puncta, in quibus erraverim, aut calumniatus fuerim insignius.

Sic ergo Anti-Agredanus prosequitur suam à me modò excutiendam excusationem: „ Primò (sunt verba „ Adversarii) negat, exaudita esse mea vota, ut Re- „ velationes Agredanæ subjiciantur novo examini „ Sedis Apostolicæ. Cur hoc negat Apologista? Quia, „ inquit, id factum independentè à meo voto & li- „ bro. Sit ita. Evenisse tamen, quod optaveram, & „ quod Agredani non optaverant, eventus docet. „ Verum quidem est, Summum Pontificem noluisse „ novo examini quatuor Universitatum subjicere Re- „ velationes Agredanas; sed ex hoc vehementer gau- „ deo, quia sic expeditius triumpho ex judicio Sedis „ Apostolicæ, cujus hujus meæ spei certas habeo ex „ Italia & Roma, quas edere possem Litteras.

II DEFENSIO.

280 **C**Riticus isto, & sequenti numero respondet meis dictis Part. 5. just. Defens. Art. 1. §. 1. Verum responsio hæc sat manca est, ut cuilibet meum prius opusculum volventi erit exploratum. Docui ibi prius, & adductis Testibus omni exceptione majoribus contra Amortium probavi, *Revelationes Agredanas tales non esse, quæ videantur notabiliter mutare statum Religionis in materia fidei, & morum contra sensum communem Ecclesiæ.* Verum has meas probationes omnes præterit, haud dubiè illis convictus. Unde jam præcipuum paragrapho illo primo intentum finem sum assecutus, qui fuit amovere à Scriptis Agredanis suspicionem etiam levissimam mutandæ per ea Religionis nostræ in materia fidei, & morum &c. In reliquis, quæ Criticus hic adducit, non tantum convictum, sed etiam confessum reum habemus: fatetur enim, verum esse, quod ego adversus ipsum constanter affirmavi, nempe S. Pontificem Modernum noluisse novo examini quatuor Universitatum subijcere Revelationes Agredanas. Dum autem sic liberè à me assertam confitetur veritatem, simul fatetur se prius in sua Controversia falsò repetitis vicibus, videlicet fol. 507. & 509. pronunciasse, quòd Revelationes Agredanæ novo examini quatuor Universitatum nimirum Lovaniensis, Tolosanæ, Complutensis, & Salmanticensis sint à SS. D. N. commissæ. Videantur verba Adversarii in justa Defensione pag. 582. & meorum refutatio, & patebit falsitas Amortiana, ab ipso suo Authore nunc in excussionis recenti opusculo agnita.

281 Ut quoque satisfaciam primis hoc numero

affertis Amortianis, sciendum est, me solùm voluisse, quòd S. Pontifex examinari curans in particulari Congregatione SS. Rituum Civitatem Mysticam, minimè ad crises, & vota Adversarii, sed præcisè ad preces Regum Hispaniæ, & Siciliæ, ac Decretum URBANI VIII. respexerit. Quod verum est: & laudatis ipsis verbis Epistolæ, & Decreti BEATISSIMI PATRIS BENEDICTI XIV. demonstravi in justa Defensione pag. 589. & seq. item pag. 598. Neque Agredanis hoc examen displicet, utpote quod nullatenus libris V. Scriptricis præjudicat, cùm istud etiam subire debeant jam antea à Congregatione indicis approbati libri, & Scripta illorum, de quorum Beatificatione Romæ agitur, ut citato fol. 589. just. Defens. est ostensum: ubi præter alia hæc attuli: „ Dicit ulterius (Adversarius) „ *Sanctissimum D. N. vota ipsius exaudiisse, & novo* „ *examine quatuor Universitatum Lovaniensis, Tolosanae,* „ *Salmanticensis, ac Complutensis subjecisse libros Civitatis* „ *Mysticæ. Ast hoc omnino falsum est: Nam in litteris* „ *SS. D. BENEDICTI XIV. ad nostrum Reverendis-* „ *simum Generalem, solùm dicitur, quod velit omnia* „ *hujusmodi judicii capita cum judiciis Academicarum* „ *præfatarum pensare: non loquitur autem ibi de ju-* „ *diciis primùm ferendis, sed jam latis, & aliunde* „ *constat, quòd novam censuram ab his Universita-* „ *tibus non expetierit: vel nominet, & proferat Ad-* „ *versarius ejusmodi Decretum Pontificium, quo nova* „ *censura, à quatuor illis Universitatibus exigitur.* „ *Ast nullum proferre potest. Fallitur ergo in hoc* „ *puncto Adversarius, qui etiam non credat, exami-* „ *na, quæ de Civitate Mystica à particulari Congre-* „ *gatione Rituum continuantur, ipso Authore, vel* „ *suasore fieri; ut enim ex litteris ad nostrum Reve-* „ *rendissimum Generalem, & ex actis illustrissimi fi-* „ *dei*

„ dei Promotoris tam Controversiæ Anti-Agredani
 „ insertis pag. 19. quàm huic opusculo num. 24. pa-
 „ lam est, hujus discussionis motivum est Decretum
 „ URBANI VIII. juxta quod privativè à Congrega-
 „ tione SS. Rituum in libros hos debet priùs inquiri,
 „ quàm ad alia in causa Beatificationis Ven. Ancillæ
 „ Dei procedatur. Hæc discussio debet fieri à prædicta
 „ Congregatione, etiamsi libri priùs jam sint appro-
 „ bati: hinc (ait SS. D. BENEDICTUS in epistola
 „ illa eruditissima ad nostrum Reverendissimum Ge-
 „ neralem) *Hinc est, quòd, licèt Ven. Servus Dei Rober-*
 „ *tus Cardinalis Bellarminus præclaros suos Controversia-*
 „ *rum libros non sine præviis approbationibus, & permis-*
 „ *sionibus vivens in lucem emisserit; iidemque post typogra-*
 „ *phicas editiones in Congregatione indicis novo examini*
 „ *subjecti fuerint; cùm tamen actum fuerit de promovenda*
 „ *causa Beatificationis & Canonizationis ejusdem Servi*
 „ *Dei, necesse omnino fuit Postulatoribus eosdem libros,*
 „ *unà cum aliis scriptis iterum exhibere in præfata Congre-*
 „ *gatione SS. Rituum examinandos. Ex quo*

„ Habes primò, hoc examen SS. Rituum Con-
 „ gregationis nullatenus libris Agredanis præjudicare,
 „ cùm ad hoc etiam scripta probatissima, à Congre-
 „ gatione Indicis quoque permessa edi iterum debeant
 „ revocari, ut exemplum habemus in lib. Ven. Servi
 „ Dei Bellarmini. Habes secundò, privativè hoc exa-
 „ men spectare ad SS. Rituum Congregationem, non
 „ ad privatum quempiam, aut D. Amort. Habes
 „ tertio, hanc discussionem fuisse futuram ad effectum
 „ Beatificationis, licèt D. Amort nec verbulum de Re-
 „ velationibus scripsisset.

282. Nunc recitatis in justa Defensione plura sub-
 junxi, quibus de se glorientem, ac non satis modestè
 de aliis scribentem calamum Amortianum excussi.

Quæ pag. 590 & seq. iust. Defens. legenda Criticus nunc alto silentio premit. Unum haud valet concoquere, unde id in me (quem, licet innocentem, iterum calumniæ arguit) regerit. Sic sonant

VERBA ULTERIORA ADVERSARII.

„ II. **N**Egat Apologista, contrarium esse tran-
 „ quillo ductui Spiritus sancti, si Roma
 „ contra suam inclinationem & morem cogatur ob
 „ preces potentes Reginarum & Principum sua Decre-
 „ ta, quoad executionem suspendere in materia re-
 „ ceptiva tolerantia. Et unde hoc probat? Quia, in-
 „ quit, etiam ad processus Beatificationum interve-
 „ niunt potentes, preces Principum. Verùm ingens est
 „ disparitas inter preces Principum *devotas*, & *humiles*
 „ necdum emanato Sedis Apostolicæ iudicio; & inter
 „ preces potentes ad Decreta Romana sapienter edita
 „ iterùm revocanda vel suspendenda. Illæ preces devo-
 „ tionem Principum commendant, istæ indifferentiam,
 „ quam Deus circa res ejusmodi purè Ecclesiasticas re-
 „ quirat in precibus, Principum, minimè ostendunt.
 „ Aliud ergò insinuat, dum INNOCENTIUS XI.
 „ protestatur, se Decreto jam edito *super sedendum*
 „ *ducere, quamvis S. Inquisitionis ratio, & stylus aliter sua-*
 „ *deret.* Cæterùm, quod ego in meis libris non sum inju-
 „ riosè Summis Pontificibus, prout calumniatur Apologi-
 „ sta, colliget benevolus Lector ex sequenti extractu Epi-
 „ stolæ, quam SS. D. N. BENEDICTUS XIV. sub dato
 „ 19. Julii 1749. rescribere dignabatur. In ea conti-
 „ nentur sequentia: *In eo, quod attinet ad novum tuum*
 „ *opus de Controversia circa Revelationes Agredanas, nos*
 „ *illud legere incepimus, & multa in eo deprehendimus uti-*
 „ *lia, docta, prudentia repleta, & quæ tum nobis, tum*
 „ *aliis,*

„ aliis, cùm iterùm agendum erit de operibus Agredantis,
 „ non modico sanè poterunt esse adjumento. Occasione ita-
 „ que futura revisionis prædictarum Revelationum adim-
 „ pleri poterunt ea, quæ tu proponis adimplenda, examen
 „ videlicet propositæ falsitatis Æræ Vulgaris. Addis in ulti-
 „ mo Apologiæ folio, te editurum esse Theologiam Moralem
 „ & Scholasticam ad mentem Sanctorum Patrum, & Theo-
 „ logorum veterum. Si ea ad nos deferatur ante editionem,
 „ cordatis censoribus ejus examen commitemus, ut tuæ
 „ satisfaciamus petitioni. Perge itaque dilectè fili, per se-
 „ mitam, per quam hucusque ambulasti. Laborasti enim in
 „ vinea Domini, nec fuisti villicus inutilis, prout & nos,
 „ & reliqui, qui tua Opera legimus, libenter attestamur.
 „ Hæc proferre impudentia Apologiæ compulit, dum
 „ fol. 596. num. 409. scribere non erubescit: Non ar-
 „ bitror, in tota Germania vel etiam Ecclesia facile aliquem
 „ esse reperire verè addictum Religioni Catholicæ, qui ejus-
 „ dem cum ipso sit opinionis, qui tam abjectè de Regibus,
 „ de Inquisitione florentissima Hispaniæ ac Summis Ponti-
 „ ficibus sentiat.

283 Hæc noster Criticus. Qui ne errasse videatur,
 meam Defensionem obfuscat, ac priorem injuriam de-
 nudò repetit. Ne autem putet, se dicteris suis victo-
 riam obtinuisse, ipsius priora, & præsentia incautè
 scripta in compendium contraho, & cum meis assertis
 in libra æquitatis ponderanda limato cujusvis pruden-
 tis & indifferentis Lectoris intellectui offero.

Itaque D. Amort pag. 573. Controversiæ auda-
 cter affirmat primò, ab Inquisitione Hispanica invita,
 & ad potentes preces Reginæ ac Regis Catholici non
 suadente intellectu, sed suadente voluntate scilicet Regis
 ac Reginæ post quindecim annorum examen fuisse re-
 laxatum sequestrum Civitatis Mysticæ, & eam legi per-
 missam. Secundò: Summos Pontifices motu proprio
 agen-

agentes nunquam aliquid in favorem Revelationum Agredanarum decrevisse, quidquid autem in bonum earum decreverint, id fermè totum egisse ad *potentes preces* Regias, sicque Causam Agredanam non subjici lento ductui Spiritus sancti, & tranquillo iudicio Ecclesiæ. Tertio ducit argumentum à pari ex variis causis Ecclesiasticis antiquis & Recentioribus Arianorum, Semi-Arianorum, Monothelitarum; unde ni fallor Reges Hispanos patrocinantes Causæ Agredanæ comparare nititur cum illis, qui Causæ Arianorum, Semi-Arianorum, Monothelitarum auxilium tulerunt.

Hæc asserta Amortii perstringens dixi primò, illis ostendi ignorantiam, dum tranquillo Spiritus S. ductui adversum existimatur, si in Causa Beatificationis, & Canonizationis (qualis etiam est Agredana) apud Sedem Apostolicam interveniunt preces Regum & Principum: eas enim ordinariè interponi stylus receptus Romanæ Curiaë probat. Quod testantur non solum Clarissimi Canonistæ à me citati, sed & plures Bullæ adductæ, quarum tenorem quis legere poterit in *justa Defens.* pag. 593.

Ex his intuli duo. Primum est: si secundum Ecclesiæ praxin admittuntur preces Regum & Principum, eæ non repugnant lentæ, & suavi directioni Spiritus Sancti Ecclesiam regentis. Secundum est: si in causa majore soli Sedi Apostolicæ reservata, cujusmodi est Canonizatio, justè, & piè, ac rationabiliter recepto Ecclesiæ usu preces Regiæ fiunt, quidni in minore quoque, quando agitur apud Senatum Inquisitionis, ut liber aliquis licitè legi possit?

Sed ait Criticus distingui debere inter preces *Potentis Principum*, & *inter humiles, ac devotas* &c. quibus continuat suam dicacitatem erga Monarchas Hispanos, quæ statim puncto mox sequente retundetur.

284 Dixi itaque secundò in justa Defensione: D. Amort aggressus est honorem SS. Pontificum, Piissimorum Regum, ac Doctissimorum Theologorum, dum nil aliud asseruit, quàm quòd Reges Catholici &c. ab *invitis* Pontificibus, ac Senatu Inquisitionis Hispanicæ per potentes preces quasi vi, vel (ut aliàs solemus loqui) per fas, & nefas extorserint suspensionem prohibitionis, & permissionem Revelationum Agredanarum, ac fermè quævis Decreta Pontificia his Revelationibus faventia: item, quòd præfati Reges, & Reginæ instantiis suis nisi fuerint repugnare, aut resistere tranquillo ductui Spiritus S. regentis Ecclesiam, petierintque approbationem, & permissionem, quam Ecclesia, vel Inquisitio justè, ac secundum intellectum, seu rationabiliter impertiri non poterat. Quid quòd Criticus preces Piissimorum, & verè Catholicorum Regum videatur comparare cum technis, & violentiis, quas interdum Principes Ariani &c. vel Arianis partibus faventes ad sectas nefarias promovendas?

Nonne hæc dicta Amortiana mordent honorem Piissimorum de re Catholica semper insigniter meritorum Regum? Profectò tanti Monarchæ, dum pro similibus gratiis preces suas porrigunt, non volunt, ut *suadente eorum voluntate*, sed etiam ut *suadente intellectu* ipsorum petitis annuatur, si nempe justitia, & ratio permittat ea exaudiri. Quis enim præsumat, aut de illis affirmare audeat, quòd aliquid justitiæ, aut rationi non consonum postulare velint?

Injuriam istam etiam redundare in Summos Pontifices, qui in favorem Causæ Agredanæ aliquid statuerunt, uti & in Sapientissimos Viros, qui Senatum Florentissimæ Inquisitionis tunc constituerunt, dum ab eodem libri Agredani sunt legi permisi, quis non
vi-

videt ? Hi enim omnes non ex blando Spiritus S. ductu, non suadente intellectu, seu non rationabiliter, coacti per preces potentes, tanquam servi respectus humani, lectionem librorum Agredanorum permiserunt, & alia, quæ ipsis favent, decreverunt. Hæc antea jam dixeram in justa Defensione pag. 595. ubi quoque sequens dilemma formavi, cujus cornua timens Criticus, nec verbulum ad illud, sicut ad alia plura, reposuit. Ita sonat : „ Vel affirmat Adversarius, „ quòd Tribunal illud celeberrimum S. Inquisitionis, & „ SS. Pontifices instantis Regiis moti solùm ex respectu „ humano egerint, non attendendo æquitatem causæ: „ vel admittit, quòd precibus his solùm permoti fuerint „ ad decernendos, & indulgendos eos favores in causa „ Agredana, quos justè, & rationabiliter poterant „ concedere: si secundum dicit, seipsum confodit, ac „ contra se fatetur, S. Inquisitionem Hispanicam, & „ INNOCENTIUM XI. justè ac rationabiliter fecisse, „ dum iste suspendit prohibitionem, & illa removit se- „ questrum Revelationum Agredanarum, ut adeò hæ „ licitè à fidelibus hætenus legi potuerint. Ex hoc au- „ tem sequitur, quòd nihil fidei, bonis moribus, aut „ doctrinæ sanæ repugnans, aut meritò reprehensibile „ in Civitate Mystica fuerit repertum; aliàs enim justa „ & rationabilis non fuisset ista remotio prohibitionis, „ & sequestri, sed debuissent libri isti positivè prohiberi, „ maximè si propositiones hæreticas, hæresibus faventes, prout non semel illis imputat D. Amort, continerent, aut si duntaxat de talibus erroribus, ac „ doctrina haud sana suspectæ forent. Id quod cuilibet „ consideranti, & scienti modum procedendi Ecclesiæ, „ ac illius Sapientissimæ Inquisitionis certum est. Ergo „ secundum hoc assertum non admittet Adversarius, „ utpote sibi contrarium. Ast dum evitat charybdin,

„ incidit in scyllam, & affirmat, quòd Inquisitio His-
 „ panica longè clarissima, & Summi Pontifices faven-
 „ tes causæ Agredanæ in suis Decretis non ad æquita-
 „ tem causæ, non ad id, quod ratio, sed quod *voluntas*
 „ Regum postulabat, attenderint, seu non *suadente*
 „ *intellectu*, id est, non secundùm rationem, sed *sua-*
 „ *dente voluntate*, ac respectu humano processerint.
 „ Igitur Censor Anti-Agredanus Supremos Ecclesiæ
 „ Rectores plures, INNOCENTIUM XI. ALEXAN-
 „ DRUM VIII. BENEDICTUM XIII. quos citato
 „ loco nominat, ac Viros sapientia, & virtute cele-
 „ berrimos, qui Senatam Inquisitionis Hispanicæ con-
 „ stituunt, servos facit respectus humani in causa ma-
 „ ximè ardua, in qua agitur de libro licitè ab omnibus
 „ fidelibus retinendo, legendo &c. qui juxta Adver-
 „ sarium, ita sæpius protestantem, continet plures
 „ propositiones certò falsas, hæreticas, vel de hæresi
 „ suspectas, aut erroribus sectariorum faventes, me-
 „ ras nugas, fabulas muliebres, visiones, & promif-
 „ siones fictitias &c. Quis Pontifices illos, & Inqui-
 „ sitionem Hispanicam à grandi piaculo immunes pro-
 „ nunciabit, dum librum tam absurdum, & tali modo,
 „ prout eum describit D. Amort, constitutum non
 „ positivè voluerunt esse prohibitum, & Regibus ejus-
 „ permissionem petentibus non omnibus viribus re-
 „ stiterunt? Creditne Criticus Summos Pontifices, ac
 „ Inquisitionem Hispanicam tam pavidè esse animi, ut
 „ instantia, ac commendatione Regia ad aliquid Re-
 „ ligione Catholica indignum, ac haud rationabile se-
 „ flecti sinant? Id profectò credere & affirmare Adver-
 „ sarium, ex ejus dictis sequitur.

„ Ast hæc crediderit, hæc fecerit Censor Anti-
 „ Agredanus iste, de quo ipse viderit; non tamen ar-
 „ bitror in tota Germania, vel etiam Ecclesia facilè

„ aliquem esse reperire verè addictum Religioni Catho-
 „ licæ , qui ejusdem cum ipso sit opinionis , qui tam
 „ abjectè de Regibus , & Inquisitione florentissima
 „ Hispaniæ , ac Summis Pontificibus sentiat , qui ausit
 „ affirmare , quòd Reges Hispaniæ aliquid à Sede Apo-
 „ stolica , vel Senatu Inquisitionis petierint in causa
 „ Agredana concedendum , nisi suppositis supponen-
 „ dis , vel nisi rationabiliter , piè , ac justè fieri possit:
 „ item quòd Summi Pontifices ex solo respectu huma-
 „ no , ferme quævis Decreta causæ Agredanæ faventia
 „ dederint. Ista ex justa Defensione conceptis , quibus
 „ ibi sunt expressa , verbis repetii , ut conjicere possit
 „ benevolus Lector , me injurias Amortianas illatas SS.
 „ Pontificibus solum propulsasse , non verò calumnia
 „ aliqua petiisse Amortium.

285 At verò D. Amort evidenti Demonstratione
 injuriarum suarum , quibus in Suprema Ecclesiæ ca-
 pita , Reges , ac Inquisitionem Hispanam est debaccha-
 tus , haud emendatus , ne errasse videatur , iteratò in
 Reverentiam Summis Pontificibus , & Regibus Hispani-
 niæ debitam , peccare audet : confirmat enim in *nova*
sua Demonstratione , & Excussione priora sua incautè
 prolata dictèria verbis superius recitatis , quæ honestis ,
 ac catholicis auribus certè gravia esse debent.
 Nam illis hoc unicè intenditur , & significatur , quòd
 preces Regis ac Reginae Hispaniæ apud *INNOCEN-*
TIUM XI. factæ , non fuerint *humiles , nec devotæ* , sed
potentes , cogentes Piissimum Pontificem ad aliquid con-
 trarium ductui Spiritus Sancti , ac inclinationi suæ.
 Et quis neget , quòd similis locutio lædat famam Regis
 ac Reginae Devotissimorum Sedi Apostolicæ ? Unde
 probat Criticus , quòd preces istæ fuerint *potentes , &*
cogentes Romanis ad aliquid ductui Spiritus Sancti con-
 trarium ? Forfan minas inseruerunt Principes hi suis

Supplicibus libellis, aut omnino vim intulerunt Supremo Ecclesiæ Reçtori? Sed quis prudens de Principibus adeò Orthodoxæ fidei & Sedi Apostolicæ addictis tam temerè judicare præsumat? Si autem vim nullam fecerunt, minas nullas intenterunt, qua ergo ratione coegerunt INNOCENTIUM XI. ad aliquid ductui Spiritus Sancti, & suæ inclinationi contrarium?

Verùm apage ejusmodi injurias, quæ etiam famam INNOCENTII XI. rodunt! qui, Amortio giudice, se per *potentes* preces Regias cogi permisit ad aliquid decernendum contrarium ductui Spiritus Sancti; qui, tanquam mancipium respectus humani erga Reges, tranquillum ductum Spiritus Sancti neglexit, & contra illum suadente scilicet voluntate, non suadente autem intellectu, seu non rationabiliter statuit in Causa Agredana, quæ non deceret statuere. Hæc sanè (& utinam etiam sana!) est mens Amortiana in novo opusculo, & anteriore Controversia ad nauseam usque omnium verè fidelium declarata. Dixi ad nauseam usque omnium verè fidelium: siquidem Heterodoxi, & alii ipsis faventes rident, & applaudunt, dum sic proscindi cernunt Summos Ecclesiæ Pastores, ceu servos respectus humani, qui etiam per preces Regum ad illicita ac Ecclesiasticis institutis, & tranquillo ductui Spiritus sancti contraria se cogi sinant. Hæccine sunt elogia, quæ vir Ecclesiæ devotus Romanis Pontificibus tribuit? Forsan istam scribendi methodum hausit ex suis per quàm familiaribus Authoribus Oudino, & Caveo, inimicis maximis Sedis Apostolicæ?

286 Ne dicas: Rex & Regina Hispaniæ petierunt, ut Decretum Romæ sapienter editum revocaretur, & INNOCENT. XI. protestatur, *se Decreto edito supersedendum ducere, quamvis S: Inquisitionis ratio, & sylus aliter suaderet.* Quid enim ex hoc sequitur? fors
san

san quòd Regiæ preces sollicitarint, & S. Pontifex concesserit aliquid iniquum, quod justè ac rationabiliter non potuit peti, aut concedi? Quis autem existimet, Pontificem tantum, tot laudibus ob felicissimum suum regimen celebratum, ad aliquid irrationabile, ac iniquum se flecti permisisse? Nemo profectò verè catholicus, nisi solus D. Amort, ex cujus scriptis sequela hujusmodi calamo Theologi catholici indignissima necessariò fluit. Neque ratio Amortiana aliquid ponderis habet, cui quisvis Theologiæ moralis tyro, qui primis labiis tractatum de legibus degustavit, faciliè satisfacit. Hic enim absque ulla hæsitatione Anti-Agredano dicet, constare ab experientia quotidiana, quòd Decreta Pontificia sapienter edita, sapissimè ob novam emergentem circumstantiam &c. mutantur, revocentur, suspendantur; aliquoties etiam circa ea, quæ aliàs ordinariè fieri deberent secundum stylum Curia Romanæ, dispensetur in particularibus quibusdam casibus. Exempla hujusmodi passim in Casistis, & Canonistis leguntur, ad quos Amortium remitto; nolo enim moras trahere in re omnibus notissima. Unum tamen alterùmve textum, qui scrupulum Amortianum abigit, ei notandum prælego.

Extravag. 70. ANNIS XXII. Quia nonnunquam = de verborum signif. sic habetur: quia nonnunquam, quod conjectura profuturum credidit, subsequens experientia nocivum ostendit, non debet reprehensibile judicari, si Canonum Conditor, Canones à se vel suis Prædecessoribus editos, vel aliqua in eisdem contenta Canonibus revocare, modificare, vel suspendere studeat, si ea obesse potius, quàm prodesse viderit. Huc faciunt quoque illa capit. Alma Mater 24. de Sentent. Excomm. in 6. ubi dicitur: Alma Mater Ecclesia plerumque nonnulla rationabiliter ordinat, & consuetè, quæ suadente subjectorum utilitate postmodum (NB)

consultius, ac rationabilius revocat, in meliusve commutat;
 Atque adeò rationabiliter, & conformiter ductui blando Spiritus Sancti Ecclesiam dirigentis, vel omnino rationabilius nova emergente causa prius sapienter constituta Decreta Pontificia revocantur, vel mutantur. Quod & in præsentì materia factum esse eo confidentius affirmo, quo minus sine temeritate contrarium de tanto Pontifice, nimirum INNOC. XI. licet præsumere. Intellexit nempe Laudatissimus Ecclesiæ Pastor ex Oratoribus Regis ac Reginae Hispaniæ, ex suspensione, & prohibitione librorum Agredanorum antea tam solemniter à variis maximi nominis, etiam in Ecclesiastica dignitate constitutis viris, & aliis piissimis, ac sapientissimis Doctoribus probatorum, *non leves oriri in populo Christiano dissensiones cum animarum scandalo, præsertim in regnis Hispaniæ, & Lusitaniæ, ut in actis Agredanis refertur, proinde censuit esse acquiescendum precibus Regiis, tam rationabilibus, ac suspendendam prohibitionem, & discussionem ulteriorem S. Inquisitionis Romanæ. Quamvis verò hic aliquid præstiterit INNOC. XI. contra stylum S. Inquisitionis, non tamen excessit limites potestatis Pontificiæ, à qua uti originem trahit ejusmodi stylus, ita & ab eadem potest modificationem accipere. Neque novum est, quòd Principes in causis etiam Ecclesiasticis soleant suas interponere preces; ut patet in materia variarum dispensationum, & aliorum negotiorum, præsertim Canonizationis, & Beatificationis, quæ semper cum causa librorum Agredanorum concurrit. Ita quoque recentissimè BENEDICTUS XIV. contra stylum consuetum S. Congregationis Rituum, ac præscriptam ab URBAN. VIII. formam, in favorem Cause Agredanæ quædam indulgit, ut videre est in Epistola SS. D. N. BENEDICTI XIV. inserta controver-*
sia

sæ Agredanæ ; tantum videatur pag. 102. ejusdem Controversiæ §. *pendente autem.* Qui propterea nihil egit adversum blando ductui Spiritus Sancti, etsi usus plenitudine *Apostolicæ autoritatis*, & *liberalitatis* (ut ipse loquitur) aliquid contrarium stylo, & mori recepto S. Congregationis statuerit. Idem dicat Adversarius de suspensione prohibitionis à S. Inquisitionis Officio factæ, & discat melius judicare de factis Summorum Pontificum.

287. Laudat quidem Criticus pro se sapius Litteras Romanas, & etiam Pontificias ; quidquid de istis sit, expecto cum Agredanis, donec Opera Anti-Agredana integrè Romæ lecta, & cum vindiciis Agredanis collata fuerint. Profectò SS. D. N. non probabit tot falsitates, antilogias, & alias technas, quas Criticus singulariter circa Chronologiam data opera adhibuit ad veritatem supprimendam. Expectet igitur & ipse Adversarius, & non toties triumphet ante victoriam. Neque aestimet, omne, quod modo splendet, esse aurum, etiam in igne justi & exacti examinis sibi constans. Calumnia à me nulla affectum esse Criticum, sed nudam veritatem fuisse propositam, ex hæcenus discussis, & mea justa Defensione liquidum erit indifferentibus ac probè catholicis Lectoribus ; quorum ne unus quidem (ut iterum repeto) imò nec unus verorum fidelium cum Anti-Agredano in hac materia, quam modo tractavi, sentire poterit.

Demum Anti-Agredanus nihil dicit ad ea, quæ contra ipsum scripsi pag. 598. just. Defens. & seq. ubi ostendi, falsò ab eo esse assertum, quòd *Summi Pontifices*, *quandocunque egerunt motu proprio* (id est juxta Adversarium, sine instantia Regum) *ediderint Decreta non faventia his Revelationibus.* Videatur citato loco, quo falsitas dictorum Amortianorum clarè demonstratur.

ARTICULUS III.

EXCUTITUR NUMERUS TERTIUS*Anti-Agredani.*

288 **N**umerus tertius apud Criticum hic est:
 „ Tertio asserit (Apologista) me imi-
 „ tari naturam aranæ, quæ venenum ex optimis flori-
 „ bus exugere solet, dum ostendo, reverà in Revela-
 „ tionibus Agredanis B. Virginem non tantum more
 „ Patrum tropicè per modum causæ mediatae, sed
 „ etiam in sensu rigoroso per modum causæ immédia-
 „ tæ, utut dignificatæ per merita Christi, vocari Re-
 „ demptricem, & Conredemptricem generis humani.
 „ Verène ego sensum Agredanum attigerim; vel utrùm
 „ propositio sic in sensu proprio accepta tolerari pos-
 „ sit, vel, cum sit versatilis, tolerari decenter debeat,
 „ judicabit Sedes Apostolica. Judicare autem intereà
 „ benevolus Lector poterit, si legerit meam Historiam
 „ Controversiæ cum ipsis Revelationibus quoad loca
 „ à me allegata. Error Apologistæ, quem fol. 607. n.
 „ 416. prodit, consistit in eo, quòd esse causam digni-
 „ ficatam per merita, non sit esse causam immediatam.
 „ Sed hoc ejus suppositum falsum est. Sancti enim &
 „ fideles sunt causa immediata suorum bonorum ope-
 „ rum, etiam si causa sint dignificata per merita Christi.
 „ Neque melius est aliud effugium ejus, dum ostensu-
 „ rus, quòd B. Virgo in Revelationibus dicatur esse
 „ causa mediata; id fol. 608. probat ex eo, quòd V.
 „ Scriptrix in alio loco dicat, quòd B. Virgo ad re-
 „ demptionem quidem *manum & operam contulerit*, li-
 „ cèt in Christo solo vera virtus & adæquata causa univer-

„salis redemptionis fuerit. Nam in primis in versione
 „Germanica, cui magis fido, quam Latinæ & Galli-
 „cæ à Franciscanis factæ, atque in pluribus locis cor-
 „ruptæ, non correspondet terminus, qui idem sonet,
 „ac adæquata; non enim dicitur, *die alleinige Ursach*,
 „id est, *sola causa*, prout sonat in Latino. Dein etiam
 „in anima est virtus, & adæquata causa vitæ & motus,
 „& tamen etiam corpus est immediata concausa ope-
 „rationum vitalium ac sensationum, saltem in prin-
 „cipiis Philosophiæ Peripateticæ. Sic etiam homo est
 „immediata causa operum justorum, licet virtus &
 „causa primò justificativa sit adæquatè in Christo.
 „Neque ulteriùs Apologista Revelationes sufficienter
 „expurgat à titulo *Redemptricis immediatæ* ex eo, quia
 „vocatur Mediatrix. Nam etiam Christus est Media-
 „tor inter Deum & hominem, licet sit causa imme-
 „diata redemptionis. Immo verò in causis moventi-
 „bus, quæ movent ut motæ ab alio, illa potius di-
 „citur causa immediata, quæ ultimò movet. Hacten-
 „us dicta Amortiana.

DEFENSIO.

289 **I**STO in numero Anti-Agredanus tria præ-
 stat. Primò efficaciam meæ Defensionis
 nec tangere audet. Secundò corrumpit Civitatem My-
 sticam falsatione nova, in antecedentibus Operibus
 Anti-Agredanis nondum commissa. Tertiò sua priora
 dicta ipse destruit.

Exordior à primo. Pagina 601. & sequentibus
 just. Defen. expendi titulos *Redemptricis*, & *Mediatricis*
 à V. Scriptrice Virgineæ Matri attributos, & ostendi
 duo, quòd scilicet V. Maria de Agreda eadem lingua
 in præsentì materia cum SS. PP. Doctoribus, ac Reve-

lationibus aliis jam approbatis utatur, & quidem loquatur juxta mentem SS. Patrum, & Ecclesiæ. Præter integrum apud Gonzalezium videndum Catalogum SS. PP. salutantium Deiparam Redemptricem &c. adduxi INNOC. III. Serm. 2. de Assumpt. S. Ephrem Orat. ad Virg. & plures alios apud Eximium Doctorem tom. 2. in Part. 3. disp. 23. sect. 1. legendos, qui similibus elogiis non obscure honorant SS. Cœlorum Reginam. Addidi, cum SS. Patres hujusmodi prædicatis condecorantes Dei Genitricem nihil contra mentem Ecclesiæ, & sanam doctrinam affirmant, sed intelligendi sint cum debita proportionē, & restrictione, quam subjecta materia petit, idem esse dicendum de V. Scriptrice, non aliter loquente.

290 Pro majore declaratione attuli verba Petri Canisii l. 3. de Deipara c. 27. quibus ille docet, in titulis, & epithetis, quæ jam Deo, jam sanctis tribuuntur, non nuncupationem, sed significationem spectandam, ac vulgatissimis distinctionibus, *primario & secundo, per se & per accidens, proprie & similitudinaliter, adæquatè & inadæquatè, &c.* rem explicandam esse. Adjunxi exemplum ex Scriptis Amortianis petitem de cruce, quam Ecclesia sic honorificè alloquitur: *O Crux ave spes unica, piis adauge gratiam, reisque dele crimina, salva præsentem ceteram.* Ubi encomia hæc crucis in sensu proportionato, & cruci competente accipiuntur: idem ergo cum proportionē asserendum, si in libris, vel Revelationibus B. Virgo appellatur *Redemptrix, Conredemptrix, Mediatrix, vel Coadjutrix nostræ salutis*: hæc enim quivis fidelis audiens, non in sensu æquali, quo Christo adscribuntur, sed inferiore de B. V. Maria intelligit, quatenus nempe aliquo, suam conditionem non excedente, modo cooperata est Christo ad nostram Redemptionem, &

salutem. Quem modum à pag. 609. justæ Defensionis ex ipsis Scriptis Agredanis explicavi, & placitis Doctoris Eximii, ac ratione comprobavi, quamvis ibi à me dicta Criticus omnia transfiliat, cum videat suas inutiles crises illis penitus everti. Nihilominus velit indifferens Lector benevolum oculum indulgere tam paginae citatæ, quàm alteri, nempe 611. ubi ex Scriptis Agredanis deduxi, quòd B. V. Maria tribus modis ad salutem nostram cooperata fuerit, primò nimirum merendo de congruo incarnationis circumstantias; secundò petendo, orando, ac de congruo merendo nostram salutem; tertio gignendo nostræ salutis Authorem: ubi addidi ex Suarezio, quòd propter ista Deipara dicatur à SS. Patribus causa nostræ salutis &c. videatur ibi.

Deinde allegavi Revelationes approbatas, quæ ponderosis verbis illibatam Virginem deprædicant Redemptricem. S. Catharina Senensis orat. 17. vocat eam *Redemptricem generis humani*. In Revelationibus verò Birgittanis l. 1. c. 35. SS. Cœlorum Regina sic loquitur ad Ancillam suam: *sicut Adam & Eva venderunt mundum pro uno pomo, sic filius meus, & ego (NB) redemimus mundum quasi cum uno corde.* Si itaque Revelationes Birgittanæ, & Scripta S. Catharinæ Senensis, licet hunc titulum assignent B. Virgini, sunt probata ab Ecclesia, neque idcirco damnanda erunt Scripta Agredana.

Ad hæc filet Criticus, nec jota unum reponit, sicut & ad sequentia. Demonstravi clarissimè textibus Civitatis Mysticæ, quòd tales tituli à Ven. Scriptrice restringantur ad eum ordinem, & proportionem, quæ B. Virginis dignitatem non superat. Ita pag. 609. laudavi numerum 1183. P. 2. Civitatis Mysticæ, quem Anti-Agredanus pro se, sed haud

ap̄tè allegavit. Hic ita habet : „ Christus (in cœnaculo
 „ lo) pro mortalibus sequentem in modum peroravit.
 „ Pater mi! jam humanæ Redemptionis pensum con-
 „ summatum eo, atque ut in excelsum hoc propositum
 „ consentire digneris, te precor, meo in primis, &
 „ dein omnium Adami nepotum nomine, atque huic
 „ mortalium petitioni omnia humanitatis meæ opera
 „ interpono, omnes vitæ afflictiones, *Passionem, mortem*
 „ *et c.* Hanc orationem Deipara etiam comitata
 „ est. Et licet quoad intensiorem ad Theandricam Chri-
 „ sti opera meritum aliquod conferre non potuerit,
 „ attamen Divinam Misericordiam (NB) quodammodo
 „ fovit, ac permovit, æterno Patre cum eo (Unige-
 „ nito suo) semper etiam Sacratissimam ejus Matrem
 „ respiciente. Respexit verò ambos, & suo modo, ac
 „ proportionem factas ab utroque pro hominum salute
 „ preces acceptavit. His verbis V. Scriptricis citato
 folio justæ Defensionis subdidi ista: quòd voces *quodam-*
modo, suo modo, ac proportionem cooperationem B. Virginis
ad nostram salutem limitent, ea ratione, qua aliàs Theologi
ejusmodi assertiones restringere solent, ut Eximius Suarez,
qui Tom. 2. in P. 3. D. Th. disp. 32. Sect. 1. fol. 208
dicit; quòd B. Virgo impetrando, merendo de congruo, (S)
ad Incarnationem (NB) suo modo cooperando, ad nostram
salutem (NB) aliquo modo cooperata sit.

292 Prius jam, id est, pag. 606. produxi adhuc
 efficaciorum textum Ven. Scriptricis, quem hìc inte-
 grum cum meo inde illato ratiocinio repetere com-
 pellit Criticus, eundem, ac mea asserta corrumpens.
 Unde ad secundum hujus mei discursus punctum sen-
 sim delabor. Hæc igitur Scripsi in justa Defensione
 pag. 606. & sequent. „ At verò (Venerabilis Scrip-
 „ trix) non eget aliena explicatione, quam ipsa suis
 „ dictis præstat, clarè indicans, quòd non in sensu

„ perverso, qui eidem ab Adversario affingitur, sed
 „ verè catholico ac sano talia encomia accipiat. Audia-
 „ mus ergo ipsam Ven. Mariam de Agreda, sua hac su-
 „ per re sensa clarissimè dilucidantem part. 2. Civit.
 „ Myst. n. 787. ubi hæc leguntur: oportebat, ut sicut Pri-
 „ mus Adam Matrem nostram *EYam* in culpa Sociam ha-
 „ buit, quæ & adjuvit, & ad comittendum peccatum
 „ permovit, & sicut in illo, veluti capite suo, totum genus
 „ humanum vitiatum, & perditum est, ita vicissim in
 „ restaurando tanto excidio conveniens erat, ut Secundus,
 „ & Cœlestis Adam Christus D. N. Virginem suam Geni-
 „ tricem Sociam, & adjutricem in Redemptione haberet,
 „ quæ quidem manum & operam ad remedium conferret,
 „ licet (NB) in Christo solo, qui est Caput Nostrium, (NB)
 „ vera virtus, & (NB) adæquata causa universalis Re-
 „ demptionis fuerit. At Verò, ut hoc mysterium ea propor-
 „ tione, & dignitate, qua par erat, ipso opere deducere-
 „ tur, necessum fuit, ut in Christo D. Nostro, Sanctissi-
 „ maque Ejus Matre id impleretur, quod altissimus rerum
 „ Conditor in creatione de primis Parentibus dixit: Non
 „ est bonum hominem esse solum, faciamus ei adjuto-
 „ rium simile sibi. Atque adeò Dominus ita fecit, ut
 „ jam hoc modo, si ipse tanquam secundus Adam loqui
 „ vellet, dicere planè posset: hoc nunc os ex ossibus
 „ meis, & caro de carne mea: hæc virago, quoniam
 „ de viro sumpta est. Hæc V. Scriptrix addens: *Simi-
 „ litudo Christi per se facilis est intellectu.*

„ Nunc quæro, quid magis conforme principiis
 „ nostræ Religionis dici posset? Sed, ut rei veritas
 „ magis elucescat, conferamus dicta Ven. Scriptricis
 „ cum illis, quæ Adversarius ejusdem libris impingit,
 „ ac simul expendamus ad trutinam Theologicam.
 „ Primò impingit Adversarius Scriptis Agredanis,
 „ quòd juxta eam B. Virgo fuerit propriè & in rigore Re-
 „ dem-

„ demptrix; atqui hoc falsum esse demonstrat textus
 „ allatus: nam *proprie & in rigore* dicta Redemptrix
 „ est illa, in qua est proprie talis, seu vera virtus Re-
 „ demptionis universalis, atqui hæc vera & proprie
 „ talis virtus juxta textum laudatum fuit in solo Chri-
 „ sto, non in B. Virgine: ergo juxta hunc textum V.
 „ Scriptricis B. Virgo non est *proprie & in rigore* dicta
 „ Redemptrix. Secundò affingit Criticus V. Scriptri-
 „ ci, quòd doceat, B. Virginem esse causam imme-
 „ diatam, & autoritativam Redemptionis, & gra-
 „ tiarum, quod iterum falsum esse constat. Nam in-
 „ primis Revelationes dicunt, in solo Christo esse
 „ causam adæquatam, & veram virtutem Redemptio-
 „ nis universalis, & hîc loquuntur de causa, & vir-
 „ tute utique immediata, quæ, non autem mediata,
 „ Christo conveniebat: ergo cum hæc in solo Christo
 „ fuisse affirmetur, eo ipso negatur fuisse in B. Virgi-
 „ ne. Item causa immediata, & autoritativa nostræ
 „ Redemptionis debet adscribi *nostro Capiti*, quale in
 „ cit. textu dicitur Christus, non verò Deipara. Adde:
 „ ibi in sensu Mystico ille textus *hoc os ex ossibus meis*
 „ &c. accipitur de Adamo, & B. Virgine; quòd nempe,
 „ sicut Eva ex Adamo esse accepit naturale, ita
 „ B. Virgo esse suum supernaturale, ac gratiam, qua
 „ ipsius merita, quæ pro nobis obtulit, dignificantur,
 „ habuerit à Christo, & ejus meritis, ac intuitu Chri-
 „ sti, tanquam Mater ejus: ergo eo ipso asseritur fuisse
 „ causa mediata nostræ salutis, nempe mediante
 „ Christo dignificantem, & merita ejus pro nobis
 „ oblata &c. Tertio ex hoc ipso ruit aliud assertum
 „ pag. 512. Controverliæ, quòd B. Virgo fuerit par-
 „ tialis immediata concausa, & motivum Redemptio-
 „ nis. Nam hoc non affirmari à Revelationibus Agre-
 „ danis, ostendunt illa verba Ven. Scriptricis: *quæ*

,, (Deipara) quidem manum, & operam ad remedium,
 ,, id est, Redemptionem conferret, licet (NB) in Christo
 ,, solo, qui est caput nostrum, vera virtus, & (NB) adæ-
 ,, quata causa universalis Redemptionis fuerit. Si enim
 ,, B. Virgo etiam fuerit concausa partialis immediata
 ,, Redemptionis, non posset dici, quod in solo Christo
 ,, fuerit causa adæquata Redemptionis. Deinde, vel
 ,, Adversarius, dum dicit B. Virginem fuisse concau-
 ,, sam immediatam Redemptionis, intendit, quod in
 ,, eodem ordine & gradu cum Christo fuerit concau-
 ,, sa, & cooperata ad Redemptionem, vel solum asse-
 ,, rit, quod in inferiore ordine hæc cooperatio à
 ,, Beatissima sit præstita? si secundum, nihil dicit ad
 ,, propositum, quia & ipse admittit hanc inferioris
 ,, ordinis cooperationem ad salutem, ut ex ejus verbis
 ,, paulò post allegandis est evidens. Si primum sustinet,
 ,, falsum affingit Ven. Scriptrici, quæ soli Christo in
 ,, ordine eminenti & supremo, ceu capiti, ac veræ
 ,, virtuti, & causæ adæquatæ in acceptis refert Redemp-
 ,, tionem universalem. Quartò ex hoc ipso textu
 ,, Agredano indubitatum est, perperam affingi V.
 ,, Scriptrici assertam ab ea æqualitatem inter Christum,
 ,, & Mariam. Tum quia Ven. Scriptrix solam simili-
 ,, tudinem adstruit, quæ stat cum inæqualitate, ut par-
 ,, tim dictum est, & pluribus ostenditur in sequenti-
 ,, bus. Tum quia ipse textus loquens de Christo & B.
 ,, Virgine, illum solum Caput nostrum, veramque ac
 ,, adæquatam causam universalis Redemptionis affir-
 ,, mat, proinde hoc de B. Virgine negat; quod pro-
 ,, fectò magnæ inæqualitatis indicium est. Tum quia
 ,, textus laudatus adstruit, sic se habuisse Christum,
 ,, ac B. Virginem ad Redemptionem, sicut Adam &
 ,, Eva concurrere ad nostram ruinam. At certum est,
 ,, quod Adam principaliter, & immediatè ac ut caput

„ morale totius generis humani causa extiterit labis
 „ illius, quæ totum genus humanum infecit. Itaque
 „ & pariter ex textu Agredano certum est, quod
 „ Christus, ceu alter & melior Adam, principaliter,
 „ immediatè, & ut caput nostrum extiterit causa re-
 „ medii liberantis ab illo lapsu, cui nos posteros suos
 „ involvit Protoparens noster. Hæc non solius V.
 „ Scriptricis, sed etiam Eximii Suarezii est doctrina
 „ Tom. 2. P. 3. D. Thom. Sect. 1. fol. mihi 208. ubi
 „ in illa verba INNOCENTII III. superius laudata:
 „ quod damnavit Eva, salvavit Maria, ita scribit: *quæ*
 „ *comparatio (Mariæ cum Eva) prædictum sanctorum*
 „ *sensum exponit, Eva enim non fuit (NB) propria, di-*
 „ *recta causa humani casus, quia in ea populus peccavimus;*
 „ *dicitur autem causa nostræ ruine, quia Adamum ad*
 „ *peccandum induxit. Ita igitur B. Virgo non fuit (NB)*
 „ *per se causa nostræ salutis, nec nos redemit (scilicet per*
 „ *se, immediatè, & principaliter) nec de condigno no-*
 „ *bis meruit. Dicitur ergo causa, quia nobis Christum ge-*
 „ *nuit, & aliquo modo nobis promeruit, & obtinuit. Vide*
 „ *sis, quanta inæqualitas, & disparitas à Civitate My-*
 „ *stica adstruatur inter Christum, & Beatissimam circa*
 „ *concursum ad Redemptionem nostram; quomodo*
 „ *Christus tanquam causa immediata, ac per se, &*
 „ *principalis, Beat. Virgo ut causa mediata, secun-*
 „ *daria, ac multò inferior designetur. Hucusque mea*
 „ *justa Defensio, evidenter demonstrans, quod V. Scrip-*
 „ *trix nihil à sensu Ecclesiæ, SS. PP. & Doctorum, ac*
 „ *verè fidelium alienum admittat, optimèque sua asserta*
 „ *cœrceat, ita, ut Christo remaneat suprema præroga-*
 „ *tiva, ac Deipara in inferiore duntaxat ordine coope-*
 „ *rata dicatur ad nostram salutem, & Redemptionem,*
 „ *atque in hoc sensu sit Redemptrix, Mediatrix, Coadju-*
 „ *trix nostræ salutis &c.*

293 Ut lucem istam clarissimæ, & omnino sanæ Doctrinæ fugeret Criticus, latibula quærit, & effugia. Unum ad secundum, reliqua ad tertium modernæ Defensionis punctum spectant. Quod hîc excutio, est nova corruptio Civitatis Mysticæ Augustæ vindelicorum germanicè editæ.

Non est animus hîc referre, quæ de versione Germanica hoc opusculo num. 49. sunt dicta, & hîc inutiliter repeterentur, neque laudibus volo extollere versionem Gallicam, aut Latinam Augustanam: hoc mihi sufficit, quòd ille ipse Presbyter doctus, & pius (quem D. Amort, licèt falsò, Authorem facit versionis Germanicæ) editionem Latinam Augustanam, cujus, non verò Germanicæ, insignis promotor fuit, præferat eidem Germanicæ, ut ex ejusdem litteris ad alium quemdam Virum pietate, & doctrina summè conspicuum datis didici. His missis solam ex proposito ab Adversario factam corruptionem versionis Germanicæ, cui tantopere fudit, expendo. Sic ait Criticus: *in versione Germanica, cui magis fido, quàm Latinæ & Gallicæ à Franciscanis factæ, atque in pluribus locis corruptæ, non correspondet terminus, qui idem sonet, ac adæquata; non dicitur Die alleinige ursach, prout sonat in Latino.* Quibus decipere potest Italos, ac Hispanos, vel alios Germanicæ linguæ ignaros, non verò Germanum quempiam. Falsum enim est; quòd tò *adæquata* exactè in Germanicum idioma vertatur per tò *Alleinige*; cum *adæquata* causa idem sit, ac *vollige ursach*. Quam vocem *vollige* Civitas Mystica Germanica adhibet. Paucis: Germanica editio cum Latina quoad hoc punctum apprime concordat, & eundem sensum facit, ut testabuntur Germanicæ, ac Latinæ linguæ periti: ita enim in Germanica editione redduntur ista verba: *Licèt in Christo solo, qui est caput nostrum, vera virtus, & adæquata*

causa universalis Redemptionis fuerit: Obuvollen nur allein in Christo, Der da ist unser Haupt, die Tugend. Krafft, und (NB) vollige ursach der erlosung hafftere.

Proinde Criticus verè iterum nova corruptione suos labores Anti-Agredanos data industria contempravit. Ast quis fidem habeat similibus opusculis Amortianis, in quibus falsitates falsitatibus cumulantur? Erubescerem sanè coram honestatis amante mundo talia scripta juris publici facere. Neque mirari satis possum, qua ratione tales partus, quibus falsitati unice litatur, & veritati manifestum bellum movetur, possint probari, & tolerari.

294. Progrediendo ad tertium punctum, suas crises D. Amort ipse ostendit nullius esse momenti, dum sic contra me, vel veriùs contra se loquitur: „ Error „ Apologistæ, quem fol. 607. num. 416. prodit, consistit in eo, quòd esse causam dignificatam per merita Christi non sit esse causam immediatam. Sed „ hoc ejus suppositum falsum est. Sancti enim, & fideles sunt causa immediata suorum bonorum operum, „ etiamsi causa sint dignificata per merita Christi. Hæc Criticus, quibus planè ostendit se in cortice verborum hædere, nucleo veritatis relicto. Quæro enim, quid impugnet per hoc, quòd dicat, juxta Scripta Agredana B. Virginem fuisse causam immediatam nostræ salutis? Vel solùm vult sic dici B. Virginem causam nostræ salutis, sicut homines justi sunt respectu suorum meritorum, quæ præstant adjuti per gratiam Christi, ita tamen, ut Beatissima Virgo dignificata, & adjuta à suo filio in longè inferiore ordine concurrerit ad nostram redemptionem, quàm ipse filius? & tunc Ven. Scriptrix cum ipso sentit; sed tali modo nihil, quod est contra sanam doctrinam, admittit, ut patet. Si verò per causam immediatam intelligit pri-

mariam, auctoritativam, vel intelligit Redemptricem in rigore, & ea sub eminentia, sub qua fuit Christus; tunc falsum imputat Ven. Scriptrici, ut ex recensitis ejus textibus clarum est.

Explico ulterius rem istam, usurpando exemplum Adversarii. Non præjudicat dignitati, & meritis Christi, quòd justì dignificati per gratiam Christi suis meritis immediatè mereantur augmentum gratiæ, & gloriæ, & sic sint causâ immediata meritoria augmenti gratiæ &c. quia hoc non obstante Christus manet caput Justorum, eos, & eorum opera per suam gratiam dignificans, & virtutem suam illis communicans: ergo etiam non præjudicat dignitati Christi, quod B. Virgo dignificata per gratiam, & merita Christi, potuerit esse causâ immediata nostræ salutis, eam quodammodo de congruo merendo; quia hoc non obstante Christus manet caput nostrum, & ipsius B. Virginis, & consequenter causâ principalis nostræ salutis, ac redemptionis, dignificans B. Virginem, eique virtutem cooperandi ad nostram salutem communicans. Vel brevius propono aliter hoc argumentum iisdem ferè verbis, quibus jam contra Adversarium objeci in justa Defensione fol. 627. ubi sic argumentabar: defacto non derogamus meritis Christi, dum iis addimus nostram cooperationem, & hæc unà cum meritis Christi immediatè movet Deum ad gratiam & gloriam nobis conferendam: ergo etiam non derogat dignitati Christi, si cum hujus meritis, etiam merita B. Virginis moveant immediatè Deum ad salutem nobis conferendam.

Adhibuit Criticus aliud exemplum de anima, quod certè ejus crisin prorsus exanimat. Licèt enim concedatur, quòd corpus etiam sit concausâ immediata operationum vitalium & sensationum, anima tamen est

omnino principalis causa, & in longè eminentiori gradu influit in illos actus vitales, quàm corpus. Ita quoque est in prasenti materia: licèt B. Virgo cum Christo etiam per orationes suas, meritorumque oblationem pro nobis factam, fuerit immediatè cooperata ad salutem nostram, Christus tamen in eminentiori gradu eam est operatus. Et ut prius exemplum resumam: licèt quilibet homo adultus immediatè debeat cooperari ad suam salutem, tamen Christus per sua merita est causa immediata principalis, neque Christo præjudicat, quòd hominem admittat ut concausam immediatam. Sunt ergo mera inutilia verba, quæ profert Criticus contra asserta PP. Doctorum, Revelationum aliarum approbatarum, quæ immediatum concursum meritorum B. Virginis ad nostram salutem in proportione debita gratis concedunt, ut vidimus. Dein titulum Redemptricis immediatæ, non authoritativæ, & minùs principalis nunquam probavi ex encomio Mediatricis immediatæ, ut mihi affingit: sed Mediatricem (scilicèt in gradu incomparabiliter minore, quam est Christus Mediator) iisdem ex rationibus appello B. Virginem, ex quibus eam minùs principalem, ac secundariam, ab ipso Christo ceu capite dignificatam, & dependentem conredemptricem affirmo, cujus tamen merita (ut limitat sapienter superiùs citata Ven. Scriptrix) nunquam ad rationem Theandricam, aut dignitatem meritorum, & operum Christi ascenderunt. Fingit itaque Criticus, dum ait, me Revelationes Agredanas non sufficienter expurgare à titulo *Redemptricis immediatè* ex eo, quia vocatur Mediatric.

A primo igitur usque ad ultimum colligere licet, quòd Criticus nucleum sensus Agredani, qui est sensus fidelium omnium rectè, ac piè de Matre Altissimi

existimantium, præsertim SS. PP. & Doctorum, nec tetigerit quidem, atque Doctrinam Agredanam omnino sanam sub cortice inanum verborum, ac falsitatum suarum tantum abscondere laboraverit, & sibi etiam contradixerit. Nam pag. 480. suæ Controversiæ ait: *Ego non dubito, quod ad omnia bona Ecclesiæ promerenda* (proin etiam ad salutem & redemptionem in Ecclesia obtinendam) *suas actiones, & passiones* (B. Virgo) *obtulerit, & quod etiam idoneè fuerit exaudita, ut merito intentionaliter potuerit* (NB) *simul cum Christo movere Deum ad ea conferenda.* Si autem simul cum Christo, tunc etiam *immediatè* sicut Christus movit Deum. Videatur pag. cit. just. Defens.

ARTICULUS IV.

EXCUTITUR QUARTUS NUMERUS

Adversarii.

295. **N**umerus quartus Critici hic est: „Apologista §. 3. mecum altercatur, an
 „ rectè scripserim, in Revelationibus doceri, quod
 „ B. Virgo sit passà pro genere humano: egone rectè
 „ sensum verborum Ven. Scriptricis attingam, judi-
 „ cent alii. Si enim est redemptrix generis humani,
 „ si se ad omnes passiones pro genere humano per-
 „ ferendas obtulit, idque per quandam conformatio-
 „ nem cum oblatione sui filii in passionem; si insuper
 „ ea conoblatio cum filio fuit per modum commotivi
 „ immediati acceptata à Deo Patre, quæ omnia patent
 „ ex textibus Agredanis, manifestum est, quod B.
 „ Virgo sit passà pro genere humano. Sed Apologista
 „ petit, ut hanc propositionem ipsi ostendam in ter-

„minis explicitis, vel implicitis. Si per terminos im-
 „plicitos intelligit eos, ex quorum combinatione ne-
 „cessaria connexionē alia veritas deducitur, id jam
 „ostensum est. Ita Anti-Agredanus.

DEFENSIO.

296 **A**ltercari me ait D. Amort, sed noverit,
 me non altercationis, benè verò ve-
 ritatis studio scripsisse. An idem Amortius dicere
 possit de se, facillè discernet, qui ejus Scripta Anti-
 Agredana paulò attentiore mente percurrerit, ac cum
 vindiciis meis contulerit. Provocat ad iudicium alio-
 rum, ego verò invito Lectores benevolos ad recolend-
 um meum §. 3. P. 5. Art. 1. iust. Defensionis. Ex
 ibi citatis textibus V. Scriptricis clarissimè constabit,
 Dominum Amort finxissè solum, dum hanc propo-
 sitionem: *B. Virgo passa est pro genere humano sicut
 Christus*, voluit ex quibusdam Civitatis Mysticæ, nil
 minus quàm hoc dicentibus, locis inferre. Ipse quo-
 que Adversarius videtur agnoscere errorem suum,
 dum suam observationem prius in libro Observatio-
 num, & Controversia propositam, non audet am-
 plius integram producere: omittit enim verba præci-
 pua: *sicut Christus*: quæ tamen unicè ab Agredanis
 impugnantur tanquam non asserta à Civitate Mystica
 in citatis, & variè inter se combinatis ab Adversario
 textibus illius, ut loco allegato Defensionis iustæ su-
 persuè ostensum est. Proin nihil ferè habeo addere ad
 iustam meam Defensionem, quia ibi dicta Criticus nec
 levi digito fuit loco movere ausus. Respondeat de
 textu ad textum, & quidem in sensu argumenti ibidem
 agitati.

297 **O**bjicit quidem I. B. Virgo secundum Scri-
 pta

pta fuit Redemptrix generis humani. Verùm edisserat, ubi asserat V. Scriptrix, quòd Mater Divina fuerit Redemptrix generis humani, sicut Christus. Simile nihil in Civitate Mystica, ne quidem implicitè contentum invenitur, immò positivè contrarium, ut superiore paragrapho ex ipso textu Agredano intelleximus. Secundùm Scripta Agredana, & sensum Ecclesiæ, in hoc puncto Scriptis Agredanis omnino conformem, Deipara fuit aliquo modo Redemptrix generis humani, vel Coadjutrix Redemptionis humanæ, vel, quod idem sonat, ad salutem nostram, & Redemptionem cooperata est; primò de congruo merendo Incarnationem, saltem quoad circumstantias aliquas; secundo, petendo, & de congruo merendo nobis salutem; tertio, gignendo nobis Redemptorem, ita tamen, ut principalis, adæquata, & vera virtus Redemptionis universalis in Christo fuerit. Sed quis sanæ mentis inde infert, quòd B. Virgo fuerit passâ, sicut Christus? SS. PP. Revelationes Birgittanæ, & Doctores grato animo in hoc sensu confitentur, B. Virginem esse Redemptricem, vel causam nostræ salutis, inde ineptè duntaxat quis inferret, quòd B. Virgo sit passâ, sicut Christus pro genere humano.

298 Objicit 2. B. Virgo se ad omnes passiones pro genere humano perferendas obtulit. Quid inde sequitur? ergo omnes pertulit? ergo passâ est sicut Christus? Si D. Amort cum Petro, vel Andrea vellet in crucem agi, & se offerret Deo ad crucis supplicium; essetne propterea cruci affixus sicut Petrus & Andreas? Respondeat ad hanc instantiam jam in justa Defensione objectam.

299 Objicit 3. quòd se B. Virgo obtulerit per quamdam conformationem cum Filio. At verò, quòd adducendo istam conformationem à scopo longè aber-

ret, & textum P. 2. Civit. Myst. num. 33. in sensum minimè intentum detorqueat, ostensum est in justa Defensione. Paucis: in illo textu, ex quo illam conformationem cum Filio in passione exculpere conatur Criticus, nihil de passione Filii, sed tantum de conformatione Matris cum Filio in pietate & misericordia dicitur.

300 Objicit 4. ea conoblatio cum Filio fuit acceptata à Deo Patre per modum commotivi immediati. Verùm & nostræ oblationes, & cooperationes unà cum meritis Christi immediatè acceptantur per modum commotivi, & tamen non sequitur, quòd patiamur sicut Christus. Inter hæc commotiva datur magna diversitas: merita Christi, & ejus passio supremum & Theandricum ordinem tenent, ad quem nec Matris Dei merita assurgunt, quamvis simul cum meritis Christi acceptentur. Præterea cum meritis, & passione Christi possunt Deo offerri, & ab eo acceptari non solæ pœnæ, v. g. crucifixio, flagellatio, ad normam & æqualitatem passionis Christi toleratæ, sed alii quivis virtutum actus ritè peracti: ergo ex conoblatione B. Virginis cum Filio, acceptata à Deo per modum commotivi immediati, non sequitur, quòd B. Virgo fuerit passã sicut Filius. Sed quid Lectorem & me detineo? nulla responsione opus est. Violentiã illata sensui Agredano in allegatis ineptè ab Anti-Agredano, & malè applicatis textibus Civitatis Mysticæ circa hanc materiam ita manifesta est legenti meam justam Defensionem à pag. 616. ut nil clarius esse possit. Combinat quidem Adversarius variè textus, minimè ex mente Ven. Scriptricis combinabiles, ut figmentum aliquod componat, & miram turbet connexionem, quam tota Civitas Mystica inter se servat. Nihilominus per ejusmodi attentatas fraudes Scriptis
Agre-

Agredanis nihil, suæ famæ verò plurimum nocet. Ex quibus consequitur primò, textus citatos ab Amortio minimè hoc dicere, quod ipse affirmat ab illis asseri. Concluditur secundò, neque alibi in Civitate Mystica asseri B. Virginem esse passam sicut Christum in sensu Amortii, qui per ejusmodi dicta intendit affingere Scriptis Agredanis assertam æqualitatem inter merita & passionem Christi ac B. Virginis, æqualemque utriusque concursum ad nostram Redemptionem, ut patet ex disputatis hactenus. Verùm hoc longè esse à mente & calamo Agredano, palpat quivis, qui hucusque in isto opusculo discussa, & ipsam Civitatem Mysticam perlegit.

ARTICULUS V.

EXAMINATUR NUMERUS QUINTUS *Anti-Agredani.*

301 **N**umerus quintus à D. Amort ita instruitur. „ Apologista altercatur, an „ rectè dixerim, B. Virginem juxta Revelationes Agredanas meruisse Incarnationem quoad substantiam. „ An non est hoc mereri Incarnationem quoad substantiam, esse causam, sine qua non fuisset posita Incarnatio? Atqui hoc de B. Virgine Revelationes dicunt; nam Part. 2. num. 788. dicitur: *nisi magna hæc Virgo accessisset, & promovendæ huic legi (gratiæ in Christo) dignam contulisset operam, planè nos homines gratiæ legem non haberemus.* Hucusque verba Amortiana.

DEFENSIO.

302 **A**dducta responsione sua Criticus tum argumenti sui imbecillitatem, tum efficaciam meæ Defensionis pag. 618. & seq. in priori opusculo à me propositæ satis superque indicat. Imbecille profectò argumentum est, quod ut prius fuit formatum, penitus solutum jam est, vel ipso tacitè consentiente, & fatente Adversario, qui nec unum quidem ex illis textibus Civitatis Mysticæ, quos tam in Observationibus, quàm Controversia pro se allegavit, & ex quibus prius unicè suum argumentum confecit, audet ampliùs allegare, nec à me dictis oppone- re aliquid: sed desperans de eruendo argumento ex anterioribus textibus, nunc ad novum hæctenus in hac materia non citatum (& ipsum penitus ineptum) cogitur confugere, ut saltem loqui adhuc possit, licèt verba ejus ad rem haud sint.

Attulit in Observationibus, & Controversia ex Parte 1. Civit. Myst. numerum 330. Ex Parte 2. numeros 87. & 93. Item ex Parte 1. numeros 522. ac 161. & præter hos textus nullum citavit. Jam verò, ut ex ipsiis verbis Civitatis Mysticæ à me pag. 618. & seqq. just. Defens. relatis liquet, omnes hi textus nihil de substantia Incarnationis dicunt: unus prorsus nihil ad propositum habet, reliqui solum de circumstantiis hujus mysterii tractant. Unde mirum non est, quòd nec verbulo ampliùs horum locorum Agredanorum D. Amort meminisse velit; eos enim sibi omni ex parte contrarios, & illis se de falsatione convictura cernit.

Novus quoque locus in novo moderno opusculo tantum de lege gratiæ, seu Evangelica loquitur; ut

verba Civitatis Mysticæ à Critico superius allegata produnt, & ex ipso toto Capite VII. secundæ Partis, & libri V. Civitatis Mysticæ, ex quo illæ pauca lineæ citatæ sunt excerptæ, sicut ex præcedentibus capitibus magis elucescit. Jam verò licet juxta hunc textum merita fuisset B. Virgo legis Evangelicæ institutionem; nihilominus tantum esset promerita modum vel circumstantiam, aut aliquod, quod tanquam accessorium comitatur Incarnationis substantiam. Certè lex Evangelica lata à Christo non est substantia Incarnationis, sed hanc constituit unio humanitatis cum Verbo Divino in unitatem Personæ, seu in concreto est Christus, qui ut Author ac causa legis gratiæ, hanc præcedit tanquam operationem, & effectum suum accidentalem. Itaque textu adducto Revelationes non dicunt, quòd sine B. Virgine non fuisset posita Incarnatio quoad substantiam, etiamsi affirmant juxta Criticum, Virgineam Matrem tot gratiis & donis præventam, & in tanto apice sanctitatis constitutam, fuisse causam legis Evangelicæ modo jam explicato.

Porro quare Anti-Agredanus obmutescit ad illa, quæ sub finem Paragraphi quarti subjunxi? Conclusi ibi, Observationem Anti-Agredanam inutilem esse, etiamsi V. Scriptrix assereret, quòd Virgo illibata quoad substantiam merita sit Incarnationem. Hæc enim propositio defenditur ab insignibus Theologis. Unde potuisset Criticus omittere ejusmodi crisin, nihil obstantem Revelationibus Agredanis, quamvis hæc tenerent, quod ipsis impingitur. Sed, ut hic & in justa Defensione vidimus, neque id elicitur ex Civitate Mystica, quòd Virginica Mater meruerit Incarnationem quoad substantiam.

ARTICULUS VI.

NUMERUS SEXTUS AMORTIANUS
expenditur.

303 **S**IC sonat citatus numerus: „ Apologista
 „ altercatur, an rectè scripserim, quòd
 „ juxta Revelationes Agredanas omnes gratiæ tam na-
 „ turales, quàm supernaturales profluant ex B. Virgi-
 „ ne. Qui legerit textus Agredanos, indubitato sentiet
 „ pro me: qui non legerit, non temerè judicet in fa-
 „ vorem unius partis non audita, vel lecta altera par-
 „ te. Gaudeo, quòd Apologista fol. 627. citet me ip-
 „ sum contra me allegando, quo sic scripseram: *Non*
 „ *dubito, quòd B. Virgo ad omnia bona Ecclesiæ promerenda*
 „ *suas actiones & passiones obtulerit, & quod etiam*
 „ *idoneè fuerit exaudita. Quid sequitur? An sequitur,*
 „ *quòd etiam ordine executionis omnia ab ea bona pro-*
 „ *manent? de hoc enim quæritur. Errat Apologista,*
 Hucusque altercatur D. Amort.

DEFENSIO.

304 **N**ON contendo cum Critico, an rectè
 scripserit, sed an rectè negarit, vel
 censuræ subjecerit assertum hoc Agredanum, tot Pa-
 trum, & Doctorum testimoniis confirmatum, quòd
 omnes gratiæ, & favores cœlestes redundantes in ge-
 nus humanum, descendant per Mariam. Quod ut ritè
 facerem, & simul clarè mentem V. Scriptricis omnium
 oculis exponerem, textus, quos Adversarius pro suis
 Observationibus illam propositionem perstringentibus
 ad-

adduxit, allegavi propriis, quibus in Civitate Mystica continentur, verbis.

His vero locis Agredanis fol. 623. & seq. just. Defens. laudatis affirmantur hæc tria. Trimum est, quod omnia principaliter propter Christum, secundario vero, & *suo modo* propter B. Virginem sint condita. Secundum est, quod Christus, & B. Virgo *suo modo* fuerint exemplaria reliquiarum rerum creatarum. Tertium est, quod omnes gratiæ & favores cœlestes redundantes in genus humanum descendant per Mariam. Omnia tria puncta, quæ in Revelationibus Agredanis adstruuntur, à pag. 624. & seq. just. Defens. ita probavi, ut D. Amort ad ibi adducta testimonia Patrum, & Theologorum omnino conticescat, & ut fucum faciat, ac si nihil solidum à me pro placitis his Civitatis Mysticæ esset allatum, solum ait, me altercari cum ipso, an rectè scripserit, quod juxta Revelationes omnes gratiæ &c. profluant ex B. Virgine, cum tamen mens mea nunquam fuerit contendendi, an rectè hoc ab Amortio scriptum, seu imputatum fuerit V. Scriptrici, sed tantum, an rectè in dubium fuerit vocata talis doctrina tam solemniter in libris probatissimis proposita. Nihilominus, quia Criticus monet, ne iudicium feratur in favorem unius partis non audita altera, velit Marianus lector dicta Amortiana & mea in justa Defensione inter se librare, & videre, quænam præponderent. Intercè donec hoc fiat, silentium Adversarii pro signo victoriæ, quam reportat doctrina Agredana, accipere liceat. Ast quamvis ad allegationem Patrum, & Theologorum altum fileat, nihilominus ad propria dicta adducta vocem premere haud potest. Pronunciat itaque ex suis dictis non sequi, quod etiam *ordine executionis* omnia bona promanent à Maria. Verùm sic duntaxat interrogo, an actiones & passio-

siones Virginæ oblatae ad omnia Ecclesiæ bona promerenda, & exaudita, fuerint efficaces, & impetrarint, quod petierunt, vel non fuerint sic efficaces? alterum est contra Criticum, qui non dubitat, quin preces illæ fuerint exaudita. Si autem primum affirmat, tales actiones, & passiones verè moraliter tanquam causa moralis, & meritoria influxerunt in executionem talium bonorum, vel executio & collatio talium bonorum meritis Deiparæ tanquam causæ meritoriae adscribi potest. Et quis neget, ipsam actualem & executivam collationem gratiæ, quam intuitu meritorum nostrorum recipimus, promanare à meritis nostris tanquam à causâ morali? aliàs executivè non mereremur gratiam, sed tantum in ordine intentionis &c. Neque obstat, quòd merita Christi, & B. Virginis, & nostra tantum sint causæ morales; nam & causa moralis verè, & actu causat, & moraliter actu, seu executivè in effectum influit, ut Philosophi sciunt.

Porro recolligat se Criticus, quòd textus tales Agredanos pro suo firmando scrupulo circa hanc materiam attulerit, qui etiam respiciunt ordinem intentionis; unde mirum non est, si aliqua verba, quæ fortè ordinem intentionis ex mente Critici spectant, contra eum afferuntur, maximè si ex tali intentione efficaci inferri debeat, & possit ipsa actualis executio.

ARTICULUS VII.

NUMERUS SEPTIMUS ADVERSARI.

305 **H**ÆC habet: „ Apologifta hoc loco circa
 „ corticem hæret , nucleo relicto.
 „ Quæftio bimembris confiftit in eo ; utrùm in Reve-
 „ lationibus Agredanis B. Virgini afferatur univerfale
 „ in omnes creaturas tam rationales , quàm irrationa-
 „ les dominium ? Et num concessio hoc univerfali do-
 „ minio neceffarium fit , rogare B. Virginem potius
 „ pro interceffione ad imperrandas à Deo , quàm pro
 „ flectenda ipsius pietate ad largiendas vi fui domini
 „ gratias ? Primum adeò luculenter demonftravi ex
 „ textibus Agredanis in *Historia Controverfiæ* fol. 539.
 „ ut ipfemet Apologifta fol. 634. in patrocinium Agre-
 „ danæ fententiæ invocare cogatur A. R. P. Virgilium
 „ Sedlmayr , qui in tractatu fuo quodam in subsidium
 „ Apologiftæ his verbis advolat : *Christus , & B. Virgo*
 „ *Mater ejus habuerunt verum & abfolutum dominium di-*
 „ *rectum rerum singularum univerfi , quantum ad jus &*
 „ *potestatem.* Quoad alterum quæftionis membrum , feu
 „ potius confectarium , res ipfa loquitur. Quis enim
 „ ab abfoluto ac vero rerum domino unquam sine
 „ contumelia rogat , ut intercedat potius pro obtinen-
 „ da ab alio , quàm ut flectatur pro largienda fuo nu-
 „ tu gratia ? Nec valet effugium , quòd hoc dominium
 „ fit concessum à Deo. Nam & feuda , & emphiteufis,
 „ & vitalitia , ac ipfa bona allodialia , immò & regna
 „ veniunt quandoque ex gratia , ac difpofitione alterius
 „ gratuita , nec tamen quis feudatarium , emphiteu-
 „ tam , usufructuarium , Dominum , ac Regem sine con-

„ tumelia rogaverit, ut intercedat apud eum, qui do-
 „ natione libera concessit dominium. De hoc con-
 „ sectario maximo, & necessario dignum est, ut iudicet
 „ Sedes Apostolica. Contra hæc sit sequens

DEFENSIO.

306 **C**RITICUS iterum respuit nucleum doctri-
 næ Agredanæ, & meæ Defensionis, &
 delectatur haud sapido cortice quorundam verborum,
 ad rem istam non servientium.

Præprimis Adversarius iterum tacet ad objectam
 ipsi corruptionem textus, ac sensus Agredani: ad eoque
 tacendo se reum fatetur, sicque verum manet, quod
 falsò affinxerit V. Scriptrici hæc ab ea nullibi tradi-
 tam propositionem: *B. Virgo fuit reddita æqualis potentie
 ipsius Dei, cujus erat ætypon.*

307 Deinde nihil ferè, præter sterilem paritatem
 inferius solvendam, reponit ad reliqua mea dicta, qui-
 bus partim genuinum sensum Ven. Scriptricis adductis
 pluribus textibus ejusdem declaravi, partim etiam asser-
 ta illius pluribus probationibus gravissimis, ac autho-
 ritate non solius P. Virgilii, sed aliorum quoque pri-
 mæ notæ Theologorum, & SS. PP. communivi. In
 synopsi do cuncta mea asserta. Igitur primò V. Scrip-
 trix B. Virgini Mariæ ceu Reginae Cœli & terræ tribuit
 universale & absolutum jus in omnia creata, sed sub
 Deo, & Christo, & cum subordinatione & dependen-
 tia à Deo. Neque hæc Agredana assertio est tam jeju-
 na, & ad eò destituta ratione, ac autoritate, ut præ-
 ter clarissimum Virgilium Sedlmayr nullum alium Pa-
 tronum inveniat. Recensco solos illos, quos Adver-
 sarius in mea justa Defensione à pag. 633. nominatos,
 omnes præterit. Allegavi ibi verba disertæ Revelatio-
 num

num S. Birgittæ ab Ecclesia approbatarum, quæ si non plus, certè idem affirmant. Revelationibus addidi Doctorem Eximium Suarezium, Eminentiſſimum Cardinalem de Lugo, Vasquezium, Paulum Mezger, ac Bernardinum Vetrveis, horum citationes & aſſerta dictis Agredanis prorsus conſona citato loco legere potes. Præter Theologos ibidem laudavi SS. PP. Damascenum, Athanaſium, deinde etiam Anſelinum, vel alium, qui author eſt libri de Excellentia Virginis. Horum ſententiâs ex Suarezio deſcriptas attuli; quibus accedunt SS. Bernardus, & Petrus Damiani, aliique plures. Nucleum iſtum ſaniſſimæ doctrinæ nauſeat Criticus, ut cortice immoderatæ criſis ſe occupare poſſit.

308 Secundò ex plurimis, & clariſſimis textibus Civitatis Myſticæ à fol. 635. commemoratis evidenter oſtendi, quòd abſolutum Matris Divinæ dominium, quantum iſtud ordinatur ad diſpenſanda creaturis beneficia, & gratias, *regulariter* ſit ſitum in quadam particulari aſſiſtentia Divina, qua Deus paratus eſt producere ea bona, & conferre hominibus, quæ B. Virgo ſua efficaciffima interceſſione pro his exorat. Unde ſeundùm Scripta Agredana, Marianum dominium in omnia creata non eſt in hoc ſenſu abſolutum, ut per illud *regulariter* cuncta bona, & gratiæ à B. Virgine diſpenſentur ſine interventu interceſſionis ejuſdem apud Deum. Hic rursus noſtro Adverſario hæret aqua, cum textus adèd luculentos Civitatis Myſticæ ſine reſponſione tranſeat.

309 Tertiò docui ex Leſſio & Herinex, & ratione Theologica non eſſe B. Virgini à Theologo Chriſtiano denegandam facultatem ſubveniendi aliquoties per ſe ipſam, aut ſuum imperium ſine interceſſione ejus, quamvis hæc plerumque interponatur. Cum D. Amort ad iſta Theologica ſibi oppoſita aſſerta nihil

reponat, censetur ea approbare, sicut & alii verè catholici, utpote in Sacro Codice fundata, probabunt libentissimè.

310 Tandem ostendit, quòd istæ formulæ *miserere nobis*, & *per Christum Dominum nostrum* in sensu illo, quò ordinariè ab Ecclesia usurpantur, soli Christo etiam juxta Scripta Agredana convenient. Nam his formulis ordinariè designatur Mediator & Redemptor Primarius, ac Christus Dominus, seu Deus-Homo, ut ex Tridentino, & SS. D. N. BENEDICTO XIV. probavi: ast ex dictis, & in justa Defensione superflue ostentis evidens est, B. Virginem non esse Redemptricem, & Mediaticem Primariam, non esse Christum, aut Deum-Hominem; sed esse puram Creaturam, quæ etsi habeat dominium universale in omnes creaturas, istud tamen sub Deo est, & ab hoc in cunctis dependet; hinc & *regulariter* precibus opus habet ad impertienda clientibus suis beneficia: quare ordinariè ad ipsam clamamus: *S. Maria ora pro nobis*. Quo non obstante in sensu proportionato cum Ecclesia in adventu possumus ad eandem dicere: *peccatorum miserere*: dummodo similes preces ad illam solum dirigantur tanquam ad puram Creaturam, dependentem à Deo, & cum dependentia à Divina voluntate nobis opitulantem. Quæ pluribus deducta in justa Defensione pag. 638. & seqq. Criticus insoluta relinquit, & se convertit ad aliam novam (ut ipsi videtur) crisin, depromptam ex feudis, & aliis bonis, quæ interdum ex dispositione gratuita alteri obveniunt. Verùm claudicat multum ista paritas, vel similitudo, si ea transferatur ad Deum conferentem B. Virgini, vel alteri creaturæ aliquod dominium. Creatura enim una alteri potest ita conferre jus, ut illo se penitus privet, & altera accipiens in dispositione ac usu juris concessi,

Nullatenus dependeat à dantis voluntate. Ast hoc Deus nec facit, nec facere potest, manente semper penes ipsum supremo rerum omnium dominio, ea quidem ratione, ut omnes creaturæ, quaecunque dominium possideant, istud tantum exercere valeant, Deo volente, & annuente, ac cooperante: seu omne dominium creatum, etiam B. Virginis Mariæ est essentialiter Deo subordinatum, ac à nutu voluntatis Divinæ indispensabiliter dependens, ut aliunde notum est, & Ven. Scriptrix non negat, quæ ob hanc causam meritò etiam admittit, saltem regulariter, intercessionem B. Virginis apud Deum interponendam ad dispensanda clientibus suis illa bona, quorum accepit dominium, utpote Deo ex natura sua subordinatum, & ab ipso impedibile. Dein istam novam suam, ut credit, objectionem solvere potuisset Criticus ex illis, quæ pag. 645. just. Defensionis addidi, & sic sonant: *sicut Rex aliquis potest habere absolutum jus imperandi toti Regno, ita tamen, ut in regimine suo omnino dependeat à Deo, & Christo, cui major, & adhuc magis absoluta potestas in idem regnum convenit: sic & B. Virgo pollet potestate & jure excellenti præ Regibus, & Dominis aliis inferioribus, sed ea conditione, ut hoc ejus dominium adhuc subordinatum maneat dominio Dei, & Christi.* Hæc satis sint ad aliunde & jam antea in justa Defensione satis superque excussam crisin.

ARTICULUS VIII.

EXCUTTUR NUMERUS VIII. CRITICI.

311 **N**umero VIII. sic discurrit Anti-Agre-
 danus. „ Apologista impeccabilita-
 „ tem in B. Virgine concedit, sed majorem, quàm re-
 „ peritur in Angelis beatis, negat doceri in Revela-
 „ tionibus. At verò, si Revelationes negant majorem
 „ impeccabilitatem, fundatam in jure materno ad-
 „ gratias semper congruas, eo ipso loquuntur incon-
 „ sequenter. Impeccabilitas enim B. Virginis, seu im-
 „ potentia peccandi, si non fundatur in titulo mater-
 „ nitatis, nulla est. Si autem fundatur in hoc titulo,
 „ eo ipso angelica major est.

DEFENSIO.

312 **I**mpeccabilitatem concedo B. Virgini in
 vita, & via, sed non aliam, quàm ad-
 missam à gravissimis Doctoribus, quos allego nume-
 ro marginali 557. just. Defens. & seq. Majorem, quàm
 in Beatis nego, quia etiam nec Revelationes Agreda-
 næ (quas denuò corrumpit in hoc puncto Adversa-
 rius) nec alii Doctores adstruunt. Nec juvat Amori-
 tium, quòd ista impeccabilitas fundetur in Maternita-
 te Dei. Hoc enim non obstante ea est proportionata
 statui viæ, in quo Virginea Mater nondum saltem con-
 stanter habuit visionem beatificam; unde ei non con-
 gruebat illa impeccabilitas, quæ conditioni Beatorum
 convenit, multominus major, ut nemo, qui princi-
 pius Theologicis imbutus est, negaverit. Si mihi fi-
 dem

dem non adhibet, explicet clarissimum P. Anton. Mayr de duplici Adventu Christi num. 45. ita discurrerentem: „ Quæritur hîc à Doctoribus, an B. Virgo
 „ fuerit impeccabilis: & respondetur, eam in hac vita
 „ non quidem fuisse impeccabilem ab intrinseco, ut
 „ sunt beati in coelo: sed tamen ex speciali Dei provi-
 „ dentia, & protectione habuisse à prima sanctifica-
 „ tione talia auxilia gratiæ, ac dona, ut infallibili-
 „ ter nunquam peccaret: & hoc fuisse speciale privi-
 „ legium, quod Tridentinum docet ipsi concessum.
 „ Accepit tamen B. Virgo in prima sanctificatione gra-
 „ tiam habitualem, itemque virtutes omnes in ea
 „ perfectione, aut intensione, ut ejus confirmationi
 „ in gratia essent proportionatæ. Ex quo concluditur,
 „ B. Virginem non fuisse minùs impeccabilem in pri-
 „ ma sanctificatione, seu sua Conceptione, quàm fa-
 „ cta fuerit in sanctificatione secunda, seu in Conce-
 „ ptione Christi Domini; quia in utraque semper
 „ mansit intrinsecè peccabilis: extrinsecè autem, & in
 „ sensu composito gratiarum specialium ipsi collata-
 „ rum, in neutra fuit peccabilis. Hæc vir clarissimus:
 qui aliam, & quidem minorem, quàm Beati habent,
 impeccabilitatem ter Immaculatæ Virgini in via tri-
 buit, nempe talem, quæ tantùm ab extrinseco redde-
 ret illam impeccabilem, licèt ab intrinseco peccare
 posset, quod tamen beatis quàm talibus non convenit,
 qui ob ipsum statum beatitudinis nec ab intrinseco
 manent peccabiles. Unde sunt magis impeccabiles,
 quàm Deipara fuit in via. Cùm Laudato Doctore
 consentit optimè Ven. Scriptrix, ut pluribus deduxi
 pag. 646. & seq. item 757. just. Defens. quare nunc
 plura dicere non est opus.

Dein Criticus nullum textum Agredanum ostendere poterit, qui B. Virgini tribuat majorem impecca-

bilitatem, quàm illa est Beatorum. Recolatur iusta Defensio cit. pag. 646. & seq. & apparebit, quòd se quidem torqueat Anti-Agredanus, ut queat Civitatem Mysticam in sensum alium detorquere, & tamen nihil efficiat. Refundit ibi impeccabilitatem Virgineam in fidem, & Sanctitatem Mariæ intrinsecam: quod cum docuissèm esse apertè contra Scripta V. Mariæ de Agreda, modò ad Maternitatem Divinam refugit varius, ac inconstans Criticus. Intercè, ut ex ibi & hic dictis patet, nullatenus abolet corruptionem sensus Agredani ab ipso commissam, nec defendit suam minus inter se cohærentia asserta, quæ citato loco iust. Defens. perstrinxi.

ARTICULUS IX.

NUMERUS NONUS ADVERSARIUM.

313 **H**ÆC dicit: „ Apologista in B. Virgi-
 „ ne concedit ex Revelationibus scien-
 „ tiam omnium possibilium. Intuli ego: ergo est *æqua-*
 „ *lis* scientiæ Divinæ. Verùm Apologista hoc absur-
 „ dum recusat. Scientiam enim Dei asserit esse matuti-
 „ nam, scientiam autem B. Virginis esse vespertinam.
 „ Permitto Agredanis verba, mihi de rebus sermo est.
 „ Hoc enim est, in quo consistit meum argumentum.
 „ Si in B. Virgine datur clara ac distincta scientia om-
 „ nium possibilium, ea scientia creata est commensu-
 „ rabilis cum scientia Dei, quam commensurabilita-
 „ tem Geometriæ æqualitatem vocant.

DEFENSIO.

314 **C**Riticus tenebras rursus affundit luci, ut eam obscuret, & veritatem claram obnubilet. In hoc argumento nec ipsi, nec Ven. Scriptrici erat controversia de scientia possibilium omnium, sed solarum rerum à principio mundi actu gestarum, & reipsa gerendarum usque ad finem mundi; ut certum est ex ejus observationibus Anti-Agredanis primo vulgatis pag. 553. & Controversia, qua impugnatas ab Agredanis observationes tueri conatus est pag. 676. Cùm ergo videat laborem suum fuisse vanum, & vindicias meas à se impugnari haud posse, aliud fingit argumentum, sibi ipsi contrarius.

Repeto ejusdem argumentum in observationibus formatum his conceptis verbis: *Ipsa (SS. Virgo) scivit omnia, quæcunque à principio mundi gesta sunt, & usque ad finem mundi gererentur, nulla prorsus excepta cogitatione, aut affectione ullius hominis. Et ea vidit tam clarè, quàm clarè sunt delineata in mente Dei.* Hæc observatio Anti-Agredana, in qua nihil de possibilibus, sed actualibus gestis & gerendis usque ad finem mundi, quæ utique non sunt omnia possibilium. Decipit itaque D. Amort, dum nunc ait, argumentum suum fuisse factum de scientia omnium possibilium. Qui

315 Præterea à Gonzalezio, & me imputatam corruptionem textus ac sensus Agredani eò magis ipse agnoscit, quo minus pro ea expungenda, vel verbulum amplius respondere audeat. Ex Civitate Mystica pag. 680. just. Defens. omnes textus, quos pro se citavit, protuli, nec unum inveni, qui diceret, quòd illa gesta, & gerenda B. Virgo cognoverit ea claritate, qua sunt delineata in mente Dei. Quod punctum uni-

cè (non verò priora dicta) in illo argumento , & observatione , tanquam à Ven. Scriptrice nulla affirmatum ratione allegato Defensionis justæ loco recusavi. Occasione autem ejusdem argumenti etiam Defensionem ejus , in controversia superius jam citata pagina susceptam , ad trutinam vocavi , præsertim hæc verba Amortiana ibi prolata : *Neque datur major claritas ea cognitione , qua res in se ipsis cognoscuntur , nisi aut Divina , aut Divinæ similissima sit.* Quæ minùs Theologicè dicta pag. 654. just. Defens. ex D. Augustino , & Honorato Tournely paucis ita confutavi.

316 Retuli duplicem scientiam ; una est , qua creaturæ in se ipsis cognoscuntur , vel cujus objectum immediatum sunt ipsæ creaturæ : quam etiam Theologi vocant vespertinam , ad indicandam differentiam , & minorem claritatem , quam habet in comparatione alterius multò excellentioris , & ideo *matutinæ* à Theologis appellatæ , qua creaturæ videntur in Deo prius cognito , & cujus objectum immediatum est Deus , mediatum verò creaturæ. Pro confirmatione hujus doctrinæ à Theologis communiter traditæ attuli D. Augustinum lib. 11. de Civitate cap. 7. (prout illum adducit Tournely tract. de Ang. q. 3. art. 4.) sic dicentem : *cognitio creaturæ (NB) in se ipsa decoloratior est , ut ita dicam , quàm cum in Dei sapientia cognoscitur , vel ut in arte , per quam facta est ; inde vespera congruentius dici potest.* Ex his præactis ita intuli in mea Defensione folio designato : „ Nemo ergò Theologorum dixerit , hanc vespertinam cognitionem , qua creaturæ in se ipsis intelliguntur , esse adeò perfectam , ut major claritas , & distinctio non detur , nisi aut cognitio Divina sit , aut Divinæ simillima , vel ut cum observatione loquar , nisi ea , tam clarè videantur omnia , quàm clarè sint in mente Dei delineata. Etenim aliàs à „for-

„ fortiori cognitio *matutina*, seu visio Beatifica Ange-
 „ li, aut alterius Beati, quæ longè clarior & perfe-
 „ ctior est, quàm vespertina, deberet creaturas om-
 „ nes, tam clarè in Verbo videre, quàm clarè sunt in
 „ mente Dei, & deberet esse cognitio Divina, aut Di-
 „ vinæ similissima, quod tamen falsum esse Theologi
 „ norunt. Itaque multò minus tantam claritatem ha-
 „ buit cognitio illa, de qua in cit. textu Ven. Mariæ
 „ de Agreda loquitur; cùm hæc non fuerit intuitiva,
 „ sicut visio Beatifica, sed abstractiva alia luce, & in-
 „ tuitu inferiore quidem ipsa visione Beatifica &c. ut
 „ textus laudatus habet. Hæc in justa Defensione: unde
 „ liquidum est, mihi non de nudis verbis, sed verè de
 „ rebus sermonem fuisse, & Criticum rem intactam reli-
 „ quisse, & insolutam, ac solis verbis ad rem nihil fa-
 „ cientibus veritatem occultare voluisse, quod amplius
 „ patebit illi, qui benevolo oculo integrum §. 8. in mea
 „ just. Defensione P. 5. Art. 1. relegere, & ibi citatos tex-
 „ tus Civitatis Mysticæ legere dignabitur.

ARTICULUS X.

NUMERUS DECIMUS ADVERSARI.

317 **H**IC est, „ Apologista explicaturus pro-
 „ positionem Agredanam, quòd per
 „ B. Virginis merita aliquando extinguendæ sint omnes
 „ hæreses, hoc explicat de sufficientia mediiorum ge-
 „ neralium, præparatorum à B. Virgine adversus hæ-
 „ reses. Verùm illa præparatio mediiorum jam est
 „ præterita, non futura. Si autem de extinctione hæ-
 „ resum omnium in mundo effectiva sermo est, meri-
 „ to dubitatur, an ea propositio unquam verificanda

„ sit. Zizania namque , per quæ significantur hæreses,
 „ Christus Math. 13. imperat primum colligi in con-
 „ summatione sæculi.

DEFENSIO.

318 **N**E chartam , & atramentum frustra
 perdam , invito Marianum Lectorem
 ad Part. 5. Art. 1. §. 9. meæ justæ Defensionis , ubi
 videbit vanas Adversarii sine viribus iras jam esse
 omni ex parte contractas. Paucula duntaxat fragmen-
 ta ex ibi dictis huc transfero , ut inde sensus V. Scrip-
 tricis , & meæ Defensionis (quem utrumque Criticus
 offuscare intendit) patefcatur.

Primò pag. 655. justæ Defensionis hæc scribo:
 „ Ven. Scriptrix loco per Adversarium citato, scilicet
 „ P. 2. num. 362. affirmat B. Virginem suis victoriis,
 „ meritis , & precibus obtinuisse , ne Zizania errorum
 „ in majori adhuc copia in mundo disseminarentur,
 „ utque exortæ jam sectæ , & hæreses aliquando ex-
 „ tirpentur : subjungit tamen num. 363. hanc promif-
 „ sionem de extirpandis aliquando hæresibus haud du-
 „ biè tacitè conditionatam esse , & à certis conditioni-
 „ bus per homines ponendis pendere : sic ibi inter alia
 „ habet textus Agredanus : *haud dubiè ista promissio Do-*
 „ *mini (de eliminandis omnibus hæresibus per Bea-*
 „ *tissimam Virginem) tacitè conditionata fuit.* Numero
 „ verò proximè sequente ait : *per illam idololatria ex-*
 „ *tincta est ab Evangelio : per illam aliæ sectæ , ut illæ*
 „ *Arii , Nestorii , Pelagii , & aliorum consumptæ sunt :*
 „ *per illam excitata fuit vigilantia , & solitudo Regum ,*
 „ *Principum , Patrum , & Doctorum Sanctæ Ecclesiæ.*
 „ Hæc Civitas Mystica. Jam sic discurrere liceat. Ven.
 „ Scriptrix hîc celebrat B. Virginem sub encomio uni-

„ versalis victricis omnium hæresum , si nempe ex
 „ parte hominum accedant illæ conditiones , quæ ab
 „ illis exiguntur : verum hoc ipsum etiam facit Eccle-
 „ sia in officio divino , dum festivè accinit Deiparæ :
 „ *gaude Maria Virgo cunctas hæreses sola interemisti in*
 „ *universo mundo :* & dum in lectione quarta recitanda
 „ festo SS. Rosarii ita dicit : *cui (B. Virgini) datum*
 „ *est cunctas hæreses interimere in universo mundo.* Atque
 „ adeò vel ista encomia in officio divino ab Adversa-
 „ rio quoque reprehendi , & observari debent , tan-
 „ quam talia , quæ videntur posse mutare statum Re-
 „ ligionis in materia fidei & morum , contra sensum
 „ communem Ecclesiæ : vel si in officio divino ejus-
 „ modi elogia non possunt , nec debent reprehendi ,
 „ neque in Scriptis Agredanis tali nota affici queunt.

319 Secundo subdidi postea alia Doctorum verè
 Christianorum effata , quibus B. Virgo haud aliter , ac
 dictis Civitatis Mysticæ salutatur venerabundo calamo
hæresum omnium interemprix. Dein explicavi ex Lau-
 rent. Chrysogono in mundo Mariano Discursu se-
 cundo , qua ratione à SS. PP. Doctoribus , & Ven.
 Scriptrice cum veritate hoc encomium Matri Inteme-
 rata adscribatur.

Tertiò inter alia respondi ad illam objectionem
 Critici : in Breviario , & officio B. Virginis *non de*
extinctione omnium hæresum in universo mundo sermo est.
alioquin Breviarii recitatio esset perpetuum palmare menda-
cium. Juvat aliqua ex mea ad istam objectionem res-
 ponsione repetere : ea sic sonant : „ Quæro , an Ad-
 „ versarius hoc fidei dogma absolvat à palmari men-
 „ dacio : quòd Christus suo sanguine omnes homines
 „ emundavit à peccato , illos omnes redemerit ab omni
 „ iniquitate , & servitute peccati , ac diaboli ? utique
 „ ita , ni velit in ipsa principia fidei delinquere : dicit

„ enim

enim Scriptura 1. Joann. Sanguis Jesu Christi Filii
 ejus emundat nos ab omni peccato. Cap. 2. Ipse est
 propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem
 tantum, sed etiam totius mundi. 1. ad Timoth. 1.
 venit Jesus peccatores salvos facere. Ad Titum 2. qui
 dedit redemptionem semetipsum pro nobis, ut nos munda-
 ret ab omni iniquitate &c. Atqui non obstante doctri-
 na hac fidei, quæ minimè mendax est, adhuc mul-
 ti sunt, & fuere antea inquinati peccato, multi
 etiam permanent in culpa originali, & non pauci
 immoriuntur peccatis suis, ac perseverant in perpe-
 tua servitute diaboli. Ergo & recitatio Breviarii ne-
 quaquam perpetuum palmare mendacium est, etiam
 si dicat, B. Virginem esse omnium hæresum inte-
 remptricem, non obstante quòd plures adhuc nu-
 merentur in mundo sectæ. Sicut enim ideò Christus
 dicitur emundare nos ab omni peccato, redimere
 omnes homines à servitute diaboli, quia suis meri-
 tis præparavit ea media, quibus, si ex parte homi-
 num nil desit, & debita accedat cooperatio, omnes
 ab omni peccato mundari, & à jugo dæmonis libe-
 rari possunt: ita juxta explicationem traditam, ideò
 Deipara bene salutatur interemptrix omnium omni-
 no hæresum, quia ipsa suis meritis, precibus &c.
 impetravit, & impetrabit, ac suppeditabit media
 sufficientia, quibus adhibitis hæreses illæ, quæ ex-
 tinctæ sunt, debellari potuerunt, & debellatæ sunt, &
 exstantes adhuc possunt profligari; dummodò con-
 ditiones, quibus mediantibus B. Virgini data est
 potestas extinguendi omnes hæreses, etiam adjun-
 gantur auxilio Virgineo, & impedimenta tollantur,
 quæ obstant, quo minus Cœlorum Regina per Di-
 lectum Filium suum valeat potentiam suam in actu
 secundo exercere. Hæc & plura alia in justa Defen-

fiōne adducta jam sustulerunt omnes scrupulos Amortii, & ostenderunt ei sensum veritati omnino consonum recitati elogii, Coelorum Reginae non modò à Ven. Scriptrice, sed etiam ab Ecclesia, & Patribus, ac Doctoribus adscripti. Accipiat itaque dicta V. Scriptricis in sensu ab ea intento, & non illo, quem sibi ipsi fingit contra mentem Ven. Authoris, & nihil habebit, quod in Civitate Mystica possit reprehendi.

ARTICULUS XI.

NUMERI AMORTIANI XI. XII. XIII. & XIV.

Numerus XI.

320 **T**alis est. „ Apologista hoc loco dicit:
„ Illa verba textus Agredani, quòd vita
„ B. Virginis *servire debeat* pro norma fidelibus, non
„ necessariò intelligenda esse de *debito strictè dicto*, aut
„ de vita B. Virginis in Revelationibus Agredanis des-
„ cripta. Verùm motiva conscribendæ hujus Agreda-
„ næ historiae de vita B. Virginis aliud petunt.

DEFENSIO.

Quid petant Revelationes Agredanæ circa præsen-
tem materiam, facilè patet lustranti eas: illud
autem ab iis non exigì, quod hic fingit Criti-
cus, vel ex eo liquet, quia, licèt plures citaverit pro
se textus D. Amort in observationibus, & controver-
sia, nullum tamen invenit, qui diceret, quòd debito
strictè dicto fidelibus pro norma vitæ *servire debeat*

Historia vitæ B. Virginis, prout hæc in Revelationibus Agredanis est descripta. Rogatum volo Marianum Lectorem, velit recolere integrum §. 10. Part. 5. justæ Defens. Art. 1. ibi videbit, quantum se, & Civitatem Mysticam torqueat Criticus, & quantum distent dicta Agredana ab imputata falsa doctrina Amortiana. Videbit pariter ibidem Lector benevolus, quomodo D. Amort præter corruptum sensum etiam dedita industria textum Agredanum mutilaverit. Cum ergo citato loco imaginariæ crises Adversarii jam sint deletæ, eas iterum discutere supervacaneus labor foret.

Numerus Anti-Agredani XII.

321 **E**ST iste: „ Apologista art. 2. §. 2. docet „ quòd omnibus se exercentibus per „ lumen naturale in virtutibus naturalibus Deus in- „ fundat virtutes supernaturales. An hoc exactè lo- „ quendo defendi possit, non concesserim. Nam etiam „ ad opera moraliter bona requiritur gratia saltem ex- „ trinsecè supernaturalis.

DEFENSIO.

322 **L**iceat sciscitari ex Critico, quo folio, quoque loco in just. Defens. docuerim, quòd omnibus se exercentibus per lumen naturale in virtutibus naturalibus, & quidem sine concursu auxilii supernaturalis, Deus infundat virtutes supernaturales? Postulavi Amortium citato loco corruptionis sensus, & textus Agredani, dum tam insulsam doctrinam Ven. Scriptrici affingere fuit ausus. Docui ex ipso fonte Civitatis Mysticæ, quòd juxta Ven. Scriptricem unà cum lumine naturali auxilium Theologicè super-

naturale debeat concurrere ad dispositionem pro virtutibus supernaturalibus. Id pluribus deduxi, & conclusi omnia pag. 678. hisce verbis inferens, „ V. Scrip-
 „ tricem nil aliud docere, quàm quod clarissimus P.
 „ Viva in suo cursu Theolog. P. 3. disp. 1. q. 9. num. 3.
 „ dixit: *Quoties consurgunt cogitationes naturales ad bene*
 „ *operandum, Deus simul gratis concedit in presenti pro-*
 „ *videntia ex meritis Christi Domini illustrationes superna-*
 „ *turales, quia semper stat ad ostium, & pulsat; si quis*
 „ *autem his illustrationibus adjutus faciat, quantum est in*
 „ *se, ulteriorem gratiam obtinebit, quousque ad gratiam*
 „ *habitualem, & gloriam pervenerit.* Ex his, & multis
 aliis in justa Defensione à pag. 670. à me dictis clarè
 consequitur, Criticum novæ falsitatis se reum fecisse,
 dum falsam doctrinam mihi affinxit.

Numerus XIII. Amortianus:

323 **I**TA intonat: „ Apologista art. 2. §. 1. ca-
 „ lumniosè exponit meam doctrinam.
 „ Ego enim docui & doceo, me confidere, quòd veri
 „ clientes Mariæ, qui in gratia Dei Deo, & B. Virgini
 „ castè ac piè serviunt, per ejus intercessionem in ar-
 „ ticulo mortis non sint per grave peccatum prolapsu-
 „ ri, ac amissuri gratiam, atque in eo sensu verum esse,
 „ quòd nullus verus cliens Mariæ æternum pereat. At
 „ verò Apologista meam doctrinam calumniosè sic
 „ proponit, quòd nullus peccator obtineat patrocini-
 „ nium B. Virginis, sed soli constituti in gratia. Re-
 „ vocet hanc enormem, aut ex crassa ignorantia, aut
 „ ex malitia profectam calumniam.

DEFENSIO.

324 **R**Evoco, id est, repeto mea dicta, quibus calumniam non intuli, sed veritatem nudam proposui. Nunquid Anti-Agredanus pag. 515. Controversiæ ista habet: „ Cum ergo Revelationes „ Agredanæ loquantur indefinitè de quovis genere beneficiorum, nec conditionem veri Clientis sufficienter restringant ab observationem mandatorum, & statum gratiæ, aut certè ad contritionem, & propositum efficax, quo tempore peraguntur devotiones „ erga B. Virginem Matrem, prout ipsemet Gonzalezius num. 508. concedit, non malè feci, eas promissiones Agredanas deferendo ad Theologorum Concilium, ut iudicio Sedis Apostolicæ, tanquam nimis generales, quæ Lectoribus, & peccatoribus, & Concionatoribus facilè ansam nimis latæ interpretationis præbeant, in lance prudentiæ legislativæ expendantur. Hæc sunt verba Critici, quæ primò loquuntur non de sola perseverantia finali, sed de quibusvis beneficiis, ac secundò exigunt indefinitè ad quælibet beneficia per Patrocinium Virgineum obtinenda, ut conditio veri clientis Mariani in petitionibus suis exaudiendi restringatur ad *observationem mandatorum, & statum gratiæ, aut certè ad contritionem & propositum efficax, quo tempore peraguntur devotiones ad B. Virginem Matrem.* Unde D. Amort calumniæ me accusat sine causâ, & ipse obligatur ad revocandam calumniam innocenti vel ex crassa ignorantia priorum dictorum, vel ex malitia impactam.

Ad hæc: Criticus debet responsionem meam integræ justæ Defensionis, quam Part. 5. Art. 2. §. 1. pag. 666. & seq. ejusdem Controversiæ Anti-Agredanæ objeci.

Ubi laudatis textibus V. Scriptricis luce meridiana clarius probavi, quòd promissiones in Civitate Mystica de Patrocinio B. Virginis relatæ clausulis debitis sint munitæ, & , prout decet , limitatæ. Nihil ad meo citato loco producta musitat Adversarius, sed altum filet, coactus, ut existimo, nimis patente, & sibi displicente veritate.

Numerus XIV. Adversarii.

325 **S**IC habet : „ Apologista negat, ex Revelationibus Agredanis consequi, quòd „ totum caput Proverbiorum octavum deberet explicari de B. Virgine. Ego verò contendo, de eadem „ Sapientia, de qua illud caput loquitur à versu vigesimo secundo, etiam totum caput explicandum esse, nempe de Sapientia increata, ex B. Virgine incarnata in Christo. Lector benevolus indifferens legat hoc caput, & facillè hanc expositionem Agredanam respuet. Neque enim in eodem capite sine necessitate transiliendum est ad objecta disparata, nullo ejusmodi transitu apparente vestigio, prout in meis *Prolegomenis Scripturæ*, Augustæ prouusu cleri Augustani editis, luculenter ostendi.

DEFENSIO.

326 **N**ihil novi affert adducta responsione. Adversarius, quod non est amplè solutum in Defensione / justa pag. 679. & seqq. unde ibi dicta recoquere esset nimis insipidum. Relegere placeat ibidem à me quidem asserta, ast non ex meo cerebro conficta. Siquidem transitum ab uno objecto ad aliud, à figura ad figuratum in eodem capite S. Scrip-

Scripturæ, præsertim in libro Proverbiorum stabilivi ex autoritate & placitis versatissimorum in Sacra Scriptura virorum, & SS. Patrum. Deinde Adversarius necdum purgat errorem, quem commisit in alleganda Sacra Scriptura, dum in suis observationibus initium capitis octavi Proverbiorum posuit: *Dominus possedit me*: cum tamen initium capitis ejusdem sit: *Nunquid non sapientia*, & primum versus vigesimus secundus inchoetur à prænominatis verbis: *Dominus possedit me*. Si D. Amort velit candidè agere, ad omnia mea dicta fideliter respondeat, & non aliqua confusè solum proferat, ac ipsam substantiam meorum assertorium intactam relinquat.

ARTICULUS XII.

NUMERUS DECIMUS QUINTUS

Critici

327 **S**equentia falsò enuntiat: „ Apologista
 „ art. 2. §. 4. defendit, quòd S. Joan-
 „ nes visionem Apocalypticam, quæ in Apocalypsi
 „ narratur c. 12. jam habuerit quinquaginta circiter
 „ annis, antequam scripserat Apocalypsin. Revela-
 „ tiones enim Agredanæ fingunt, eam visionem S.
 „ Joanni factam esse, ut gereret diligentem curam B.
 „ Virginis, quæ obiit quadraginta circiter annis ante
 „ Apocalypsin. Verùm D. Joannes non indiguit vi-
 „ sione ad gerendam curam B. Virginis. Suffecerat
 „ illi mandatam ultimum sui dilecti morientis in cru-
 „ ce.

DEFENSIO.

328

EX composito novam duplicem falsitatem priori adjicit Criticus. In sua enim Controversia, & observationibus corrumpit dicta Agredana, nunc verò cum illis pervertit etiam meam Defensionem. Ita enim agere oportet eum, qui signa inimica veritati inferre cogitat, vel qui non tam veritatis amore, quàm proprię existimationis & famę per fas & nefas aut obtinendę, aut conservandę studio in arenam descendit. Verùm an honesti candoris amans mundus consilium ejusmodi laudare, vel non reprobare possit, arbiter sit alius.

Prior in observationibus cusa, & in Controversia verbis parùm modestis recusa falsitas in eo erat sita, quòd affirmante Amortio ille textus Apocal. 12. *ŷ. 13. Data sunt mulieri alę, ut volaret in desertum, ubi alitur pertempus, & tempora, & dimidium temporis*, explicetur à Civitate Mystica de tribus ultimis annis vitę B. Virginis, in quibus vitam vixit contemplativam. Istam enim observationem esse contra mentem V. Scriptricis, & expressum ejus textum evidenter ostendi ex Civitate Mystica in justa Defensione pag. 687. & seq. Siquidem Part. 3. Civit. Myst. 595. assignatur finis hujus temporis à Joanne Apoc. 12. *ŷ. 13.* indicati, & dicitur fuisse annus Virginę vitę sexagesimus primus jam per duos menses, & paucos dies inchoatus. Unde evidenter concluditur, tempus illud non constituisse ultimos tres vitę annos illibatę Matris juxta Civitatem Mysticam; cùm secundum hanc Part. 3. num. 742. annus ultimus vitę Virginę non fuerit sexagesimus primus, sed septuagesimus, quem demptis viginti quinque, aut sex diebus (ita perhibente V.

Scriptrice loco laudato) complevit Deipara. Hæc prolixius in iusta Defensione citata; quæ proculdubio & Adversarium ipsum convicerunt, cum ad ea nec verbulum reddat, imò nec sui argumenti qualemcunque memoriam facere aufit.

329 Ne tamen victum se palàm fateri videatur, ex destinato mihi & Revelationibus Agredanis falsum affingit. Primò enim ait, me Part. 5. iust. Defens. art. 2. §. 4. defendere, quòd S. Joannes visionem, de qua Apocalypsis 12. jam habuerit quinquaginta circiter annis ante Scriptam Apocalypsin. Quàm palmaris hæc sit falsitas, noverit quivis, qui illum paragraphum ex iusta Defensione, vel levi oculo lustravit. Nec verbulum ejusmodi mihi excidit; totus enim in eo fui, ut corruptum ab Adversario textum demonstrarem, & simul defenderem illud tempus à Joanne cap. 12. num. 13. designatum, & à Ven. Scriptrice Vitæ Virgineæ applicatum, non fuisse ultimos tres annos, quos SS. Virgo in terris egit. His paucula duntaxat subdidi, quibus dicacitatem Adversarii planè haud tolerandam castigavi, non verò id à longè, vel unica voce insinuaui, quod modò sine ullo rubore mihi imputat Anti-Agredanus. Sola inspectione Defensionis iustæ opus est, & liquido constat de fraude isthac Amortiana.

Sed nec Civitati Mysticæ sua responsione parcit: fingit enim, quòd Revelationes Agredanæ asserant, visionem, de qua Apocalypf. 12. & hic Ven. Scriptrici sermo est, S. Joanni factam esse, ut gereret diligentem curam B. Virginis. Volvat, & revolvat benevolus Lector integram Civitatem Mysticam, & tamen nec minimum vestigium hujus figmenti Amortiani reperiet. Caput præfatum duodecimum quidem integrum à Ven. Scriptrice elegantissimè exponitur Part. 1. Civit. Myst. cap. 8. 9. & 10. nihil tamen ibi legitur de

de hoc, quod visio, illo capite 12. Apocalypseos descripta, fuerit manifestata Joanni eum in finem, ut diligentem curam gereret B. Virginis. Ast quid me multum implicio futilibus hujusmodi figmentis, quæ sponte sua evanescent?

Brevis Animadversio.

330 **P**riusquam ad numerum decimum sextum Adversarii manum admoveam, advertendum venit, Criticum transiisse paragraphos plures nempe quintum, sextum, septimum, & octavum, quos ultra recensitos adhuc numerat arte secundus partis quintæ just. Defens. & de quibus D. Amort. ne mentionem quidem facit. Eodem modo penitus præterit sequentem paragraphum primum articuli tertii. Manent igitur illi suo in vigore, nec defensione indigent, utpote minimè impugnati. Illis idcirco missis, properantem insequor Anti-Agredanum.

ARTICULUS XIII.

NUMERUS DECIMUS SEXTUS

Critici excutitur.

Numerus iste & sat longus est, & singularem reflexionem exigit; unde in plura puncta secandus est. Sit ergo

Initium Numeri decimi sexti Amortiani

331 **Q**uod sic habet: „ Apologista art. 3.
 „ non solum extra orbitam saltitat,
 „ sed etiam à via longissimè recedit.
 „ Scripseram ego occasione obedientiæ cœcæ, quam
 „ Ven. Scriptrix suis Superioribus præstiterat ad postu-
 „ landas à Deo revelationes, non semper præcipi ju-
 „ sta, & ubi talia Superiorum mandata juri naturali,
 „ vel divino repugnant, non habere locum meritum
 „ obedientiæ cœcæ; immo justo Dei judicio sic obe-
 „ dientes, etiamsi per ignorantiam invincibilem quan-
 „ doque non formaliter, sed materialiter peccent, re-
 „ linqui illusionibus dæmonum. Quòd non semper
 „ præcipiantur à Superioribus justa, ostenderam in
 „ exemplo, dum v. g. Superiores suis Lectoribus, aut
 „ Professoribus mandant, ut defendant ac tradant in
 „ Theologia sententiam de usu licito sententiæ nota-
 „ biliter minùs probabilis relicta probabiliore, vel de
 „ usu licito actus *per se* indifferentis, hoc est, dum
 „ quis se explicitè reflectit ad Deum, & referibilita-
 „ tem actus ad Deum. Addidi aliud exemplum his
 „ verbis conceptum: *Novi mendicantes, nulla habentes*
 „ *bona in communi, habentes tamen Capitalia, & census*
 „ *utrinque redimibiles, non semper concurrente titulo lucrì*
 „ *cessantis, damni emergentis, aut periculi, aut veri con-*
 „ *tractus censualis. An cooperari licebit ex mandato Su-*
 „ *terioris, hæc esse adiaphora declarantis? Per Deum*
 „ *non licet, nec cœca obedientia excusat, præsertim post*
 „ *declarationem SS. D. N. BENEDICTI XIV. de Usuris.*
 „ Hæc sunt, quæ scripsi. Quid opponit Apologista?
 „ Audacter defendit, rectè agi à Superioribus circa
 „ primum & secundum, si ejusmodi mandata impo-
 „ nant

11 niant Lectoribus. Opto, ut hanc liberam confessio-
 12 nem etiam Summus Pontifex audiat. Atque audiet
 13 fortassis. Circa tertium Apologista fingit, quod im-
 14 pugnaverim Capitalia Franciscanorum Provinciae
 15 Bavaricae. Hinc longè latèque per Decreta Summo-
 16 rum Pontificum probat, quòd liceat Franciscanis
 17 recipere legata, dummodo hæ conditiones concur-
 18 rant. 1. ut Fratres renuntient omni juri in talia le-
 19 gata aut fundationes. 2. ut Fratres in foro conten-
 20 tioso non exigant ejusmodi præstationes actione ju-
 21 diciali. 3. ut præstationes illas, si pecuniariae sunt,
 22 non recipiant per seipsos, sed per *amicos spirituales*,
 23 vel Syndicos Apostolicos. 4. ut talis præstatio, vel
 24 pensio sit moderata. Hactenus verba Amortiana.

DEFENSIO.

332 **D**icit *primò* Criticus, me extra orbitam
 saltitare, & longissimè à via recede-
 re. Verùm, si id factum sit, non meo vitio accidit,
 infecutus sum per avia & devia fugientem, & in om-
 nes partes, quæ à statu Controversiæ agitatae pluri-
 mùm declinabant, versantem se Adversarium. Unde
 recto tramite haud incedere potui, imitatus venato-
 rem, qui illam tantùm viam sibi seligit, quam ei ve-
 stigia feræ quæsitæ designant. Nonne exempla & pun-
 cta solùm illa examini subjeci, quæ D. Amort in Con-
 troversia sua Agredistis, & Civitati Mysticæ non sine
 injuria objecit? Ergo ipse sponte sua recessit à via lon-
 gissimè, uti continuò solet in materia Agredana, ego
 verò præter voluntatem meam, necessitate ductus à
 via aberrantem persequer, maximè, quia suis ad
 rem nihil facientibus exemplis, & dictis, honorem meæ
 Religionis ausus est enormiter aggredi: quem, ut in-

dignus ejus alumnus, jure optimo vindicare & potui, & volui.

333 Dicit 2. Scripseram ego occasione obedientiae caecae, quam Ven. Scriptrix suis Superioribus praestiterat ad postulandas à Deo revelationes, non semper praecipere iusta, & ubi talia Superiorum mandata juri naturali & divino repugnant, non habere locum meritum obedientiae caecae; immò iusto Dei judicio sic obedientes, etiamsi per ignorantiam invincibilem quandoque non formaliter, sed materialiter peccent, relinquere illusionibus daemonum. Ita Anti-Agredanus, semper inconstans, & sibi ipsi dissimilis. Rem paucis ab ovo declaro. In Observationibus anno 1744. vulgatis pag. 563. num. 10. dissertis verbis ait D. Amort: A Revelationibus Agredanis obedientia caeca erga Superiores, & Confessarios eorumque commendatur, ut si quis ipsis obediat, ne quidem possit errare materialiter. Prout habetur in Praef. Revel. ad Part. 1. num. 8. haec autem regula explicanda est, ne serviat ad Quietissimum. Ista est observatio Amortiana, quae initium & occasionem dedit praesenti Controversiae à me in justa Defensione à fol. 710. usque ad 731. prolixius deductae.

Cùm verò P. Landelinus egregiè ostendisset in textu Civitatis Mysticae non contineri ista verba, quòd obediens ne materialiter quidem possit peccare, & sic eum esse corruptum; item Ven. Scriptricem loqui de obedientia praestita Superiori legitime jubenti, & quando id, quod praecipitur, adiaphorum, seu indifferens est, ut concepta verba Agredana sonant, talique modo Doctrinam Agredanam ab illo Quietistarum errore esse remotissimam: cùm, inquam, Landelinus haec ostendisset, Adversarius reposuit, neminem per obedientiam excusari ab ignorantia vincibili.

Ast & istud effugium in justa Defensione à pag. 711.

& seq. est rejectum, & ex verbis Civitatis Mysticæ demonstratum, quod ipsa loquatur præcisè de obedientia legitimis Superioribus debite præstita, in materia vel bona, vel saltem indifferente, & in talibus circumstantiis, in quibus nulla ignorantia vincibilis de malitia talis objecti locum habet. Itaque animadvertens Criticus hic vagus, quod ab ignorantia vincibili nihil subsidii sperare possit, eam deserit, & ad invincibilem se confert. Sic saltat ab hoc ad illud, qui nullibi firmum pedem figere potest. Videatur justa Defensio citata. Quod autem neque ignorantia invincibilis Anti-Agredano suffragetur, ad finem præsentis Articuli dilucidabitur.

334. Repetit tertio Criticus exempla Theologica, quibus probare conatur, à Superioribus non semper præcipi justa. Verum, ut quilibet videt, his exemplis solum vult pungere, & perstringere regimen Superiorum quorundam Regularium, præsertim nostri Ordinis. Placeat tantum repetere ex mea justa Defensione, quæ scripsi pag. 715. & tota repetitio Amortii hic facta cum dictis ejusdem in Controversia ut fumus in auras abibit. Respondeat Criticus ad mea asserta in Defensione citata, solvatque meam rationem valde gravem.

Sed quid facio? cur non expavesco? Audiet fortassis SUMMUS PONTIFEX, rectè juxta me agi à Superioribus, dum præcipiunt suis Lectoribus, ut tradant sententiam de probabilissimo, & actu in individuo indifferente? Verum omnino opto, ut hanc liberam confessionem meam SAPIENTISSIMUS Orbis & Urbis THEOLOGUS SS. D. NOSTER audiat; neque enim EJUSDEM limatissimum judicium fugio. Novit ille (& cur non noverit DOCTOR MAXIMUS in omnibus libris versatissimus? Novit, inquam, ille pro-

habilissimum ut licitum in hodiernum diem à plurimis
 Professoribus è Cathedra Theologica prælegi, in pu-
 blicis Thesibus defendi, in libris editis sustineri: No-
 vit pariter usum licitum actus per se, & in individuo
 indifferentis à Schola Scotistica tota, & extra hanc à
 non paucis aliis doceri: & tamen nec illi, nec huic
 opinioni sua Authoritate Suprema se opponit, permit-
 tit utramque sententiam asseri. Quid ergo mihi timen-
 dum erit, si ad aures BEATISSIMI, & ERUDITIS-
 SIMI PATRIS pervenerit, me Patronis utriusque præ-
 fata sententiæ accessisse, & tenuisse, quòd Superiores
 ex rationabili causa, & ob majorem conformitatem
 doctrinæ inter suos habendam, rectè suis Lectoribus
 mandarint, ut tradant sententias affirmantes, esse lici-
 tum in materia honestatis usum sententiæ notabiliter
 minus, dummodò adhuc solidè, tam respectivè, quàm
 absolutè probabilis; item esse possibilem per se actum
 in individuo indifferentem? Siquidem Superiores id
 præcipere possunt suis, quòd ab his licitè fieri potest:
 cum ergo etiamnum licitè utraque sententia absque
 Pontificia prohibitione in Scholis legatur, eam ut le-
 gant aliqui Lectores, his à suis Superioribus mandari
 potest, ubi & Lectores ceu subditi acquiescere debent,
 ut patet ex communissimo Theologorum & Asceta-
 rum dogmate de obedientia à Religiosis debita suis Su-
 perioribus. Dein SS. PATER utique novit, quòd
 nostri Ordinis Lectoribus ex præscripto Constitutio-
 num Generalium, & Provincialium incumbat tradere
 sententias Scoti, inter quas etiam illa est de actu per
 se & individuo indifferente licito; & tamen propterea
 nec Ordinis Superiores corripit, nec Constitutiones
 nostras emendat. Minas igitur ejusmodi Adversarii eò
 minus pertimesco, quòd magis in hoc puncto à judicio
 Amortiano recedere videtur Celsissimum Ingenium Fe-

licissimè Regnantis PASTORIS totius Ecclesiæ. Hic enim lib. 2. de Beatif. cap. 28. num. 9. (ut superius in meo isto opusculo num. 271. jam allegavi) auream istam doctrinam tradit : *Debent (Revisores) de alienis sententiis iudicium non ex sua, vel suorum ferre, sed agnoscere libenter probabilitatem doctrinæ, à qua alioquin abhorrent.* Ita scribit SANCTISSIMUS, & ita solet agere; licèt enim in clarissimis suis operibus unam præ aliis non rarò sibi sectandam statuatur sententiam, oppositas tamen sibi minimè rejicit, ceu omni fundamento destitutas; ita aget etiam (ut spero) in præsentis casu: quamvis enim fortassis circa ambas prædictas Controversias sit mentis contrariæ, eas tamen non mox inter prorsus improbables, vel ipsa confixione dignas Theses ablegabit: *agnoscet, ut credo, libenter probabilitatem doctrinæ, à qua (forfan) alioquin abhorret.*

335 Interea Criticus hoc sibi quoque notet velim, eum in veritatem delinquere, si per illam Provinciam, in qua statutum est, ut ab omnibus Lectoribus doceatur, sequelam sententiæ notabiliter minus probabilis esse licitam, nostram Bavaricam intelligat. In hac enim huiusmodi statutum non exstat. Unde & ego ipse, cùm ex officio mihi à Superioribus Provinciæ imposito incumberet Ingolstadii tradere tractatum, ut vocamus, de actibus humanis, tam in scriptis meis, quàm publicis Thesis propugnari non esse licitum sequi sententiam notabiliter minus probabilem, & minus tutam in materia honestatis: immò etiamnum paratus sum ad hanc meam conclusionem privatim & publicè tuendam; quo non obstante, assertionem contrariam ab aliis Doctissimis defensam, adhuc suo in pretio relinquo, & licitè defendi posse affirmo, sectatus in hac materia Regulam auream, superius traditam, & exemplum celeberrimum SANCTISSIMI, & SAPIENTISSIMI D. NOSTRI,

Tertium exemplum, differo ad punctum secundum. Adversarii statim discutiendum; cum eo enim maxime cohæret. Quare sit

Prosecutio Numeri XVI. Amortiani.

336 **S**IC ulterius loquitur Anti-Agredanus
 „ Respondeo, in his omnibus Apolo-
 „ gistam saltare extra rhombum, hostemque sibimet
 „ ipsi fingere, quem feriat. Nam imprimis nullibi ego
 „ nominavi Ordinem Franciscanum aut Provinciam
 „ Boscam. Secundò; ego non improbavi capitalia,
 „ per amicos spirituales ad normam Constitutionum
 „ Apostolicarum in favorem hujus Ordinis elocata,
 „ sed improbavi modum usurarium, prout manifestum
 „ est expendenti mea verba. Cur alto silentio punctum
 „ quæstionis præterit, & nec verbulo tangit? an quia
 „ fatetur, reverà ea capitalia sic elocari nullo concur-
 „ rente particulari titulo, sed solum generali, quod
 „ respublica transferat pecuniarum censualium, & cen-
 „ suum dominium? Itaque me Apologista tota sua
 „ documentorum & exprobrationum mole nec tangit,
 „ nec angit; multò minùs ad restitutionem famæ,
 „ quam non læsi, jure obligat. Decet tamen, ut circa
 „ hanc rem unam ac alteram promam observationem,
 „ fortè utilem futuram pro bono Ecclesiæ, cujus pro
 „ decore & honestate, ut soleo, mentem meam liberè
 „ profero. Primò observo: juxta ea, quæ Apologista
 „ num. 519. & num. 325. scribit, dominium talium
 „ bonorum legatorum esse in dominio Summi Ponti-
 „ ficis, eumque de iis liberè posse disponere. Vellem
 „ ergo scire, an ipsimet Summi Pontifices, qui toties
 „ declararunt, census utrinque redimibiles usurarios
 „ esse, si non concurrat alius contractus verè distinctus

„ à mutuo, ad censum habeant per Syndicos Aposto-
 „ licos, & amicos Franciscanorum Spirituales Capitalia
 „ nullo concurrente particulari titulo, quo verè distin-
 „ guantur à mutuo? *Secundò* observo: si Summus Pon-
 „ tifex habet ejusmodi Capitalium dominium, ac po-
 „ testatem, de iis disponendi liberam, cur Apologista
 „ num. 525. scribit, suam Provinciam adèd patienter
 „ tulisse ablationem ejusmodi Legati, ut, inquit, nihil
 „ desuper in judicio moverimus, aut moveri à Syndico aut
 „ amico spirituali permiserimus? Vellem scire, an Pro-
 „ vincia habeat potestatem inhibendi Syndico jus
 „ agendi nomine Pontificis circa bona pertinentia in
 „ dominium Summorum Pontificum. Dubium hocce
 „ meum auget *INSTRUCTIO PRIVATA AMICIS*
 „ *SPIRITUALIBUS* communicata ab A. R. P. Con-
 „ cordio Zvvenger Ministro Provinciali in Bavaria.
 „ Titulus illius instructionis privatæ, cujus copiam ser-
 „ vo, est sequens: *Kurze Erklärung des amts, Gevvalts,*
 „ *Schuldigkeit &c. eines Syndici Apostolici, auch geistli-*
 „ *chen Freund deren PP. Franciscaneren*, id est, *Brevis*
 „ *declaratio officii, potestatis, & obligationis Syndici Aposto-*
 „ *lici, & spiritualis amici PP. Franciscanorum &c.* In hac
 „ instructione privata continentur sequentia verba:

„ 1. *Können und sollen die Pæbtsliche Syndici im Namen*
 „ *des Pabstens das eigenthum und herrschafft uber sich neh-*
 „ *men aller jener sachen, deren gebrauch denen Bruderen*
 „ *Zur erhaltung &c. Vonnothen sind.*

„ 2. *Seind Sie schuldig, gedachte sachen vvider*
 „ *jederman unrechter gevvalt, untreu, Betrug &c.*
 „ *Zu beschuzen, und Zvvar*

„ 3. *Selbe auch vor gericht, und da es nothig,*
 „ *dessentwegen auch (doch mit ausschlus der ærgernus,*
 „ *und mit vvissen und vvillen deren Oberen) im na-*
 „ *men des Pabts Zu Klagen, oder actiones anzustel-*

„ sen , und vvas hierzu erforderet vvird , doch nit
 „ aufeigne uncoften vorzunehmen : hucusque illa in-
 „ structio privata , quæ latino sermone ita sonat : Pri-
 „ mò , *Syndici Apostolici possunt , & debent nomine Summi*
Pontificis in se suscipere proprietatem & dominium omnium
illarum rerum , quarum usus Fratribus ad sustentationem
est necessarius. Secundo , tenentur tueri prædictas res ad-
versus vim injustam , infidelitatem , & dolos quorumvis ,
& quidem tertio , etiam coram iudicio , urgente necessitate
propterea , seu propter ejusmodi injustam vim , dolum &c.
nomine Summi Pontificis actionem instituendo &c. (NB)
secluso tamen scandalo , & scientibus , ac consentientibus
superioribus &c. Ita habet præfata instructio.

„ Cæterùm congratulor PP. Franciscanis ex ani-
 „ mo , quòd nacti sint occasionem opportunam sua
 „ jura publicandi ad compescendas imperitorum que-
 „ rimonia , iisque , & aliis omnibus , qui in materia
 „ censuum tutò procedere velint , ut posthac ineant
 „ contractum *Constitutionis Censuum* , in quo alienatur ca-
 „ pitale perpetuò , ita ut capitale ex parte emptoris
 „ sit irredimibile , census verò ex parte censuarii sit
 „ redimibilis. Censum enim utrinque redimibilem
 „ nullo concurrente particulari titulo , aut contractu
 „ alio , verè ac realiter distincto à mutuo , confor-
 „ miter ad constitutionem SS. D. N. Benedicti XIV.
 „ usurarium censeo.

DEFENSIO.

337 **D**UM Criticus recantare deberet inju-
 rias Franciscanis illatas , eas conti-
 nuat. Recensebo illas breviter , ne nimium molestus
 sim Lectori.

Ait i. me hostem mihi fingere , quem feriam , &

se non nominasse Ordinem Franciscanum in sua Controversia. Mira responsio : quamvis non nomine proprio appellem D. Eusebium Amort, si tamen iis eum coloribus depingam, ut à quolibet agnoscat, perinde videtur esse. Nomen reticuit ; nihilominus digito demonstravit S. Francisci familiam, quæ sui institutoris regulam sine dispensatione observat. *Novi* (inquit in sua Controversia pag. 518.) *mendicantes nulla habentes bona in communi, habentes tamen capitalia, & census utrinque redimibiles, non semper concurrente titulo lucri cessantis, damni emergentis &c. aut veri contractus censuales.* Quinam autem sunt illi mendicantes, qui nulla bona habent in communi ? nonne sunt omnium confessione tum Capucini, tum Franciscani Ministro Generali totius Ordinis Fratrum Minorum subiecti, seu Regularis & strictioris Observantiæ alumni ? quis de hoc dubitat ? ergo hos vel omnes, vel aliquos ex iis exagitat sua ad propositum satis inepta, & tantum ad id adhibita crisi, ut Religionem S. Francisci, erga quam malè affectum animum pluries prodit, possit in præcipuo capite sui instituti dieteriis proscindere, & famam ejus mordere. Saltat igitur D. Amort mordaci suo calamo longè latèque extra rhombum charitatis & justitiæ christianæ, ac modestiæ religiosæ, & se etiamnum novo titulo ad restitutionem famæ nostræ Religioni, & mihi ultimo ejus membro noverit obligatum. Quod ex sequentibus patebit. Etenim

338 Ait secundo jam in antecedentibus. *Circa tertium Apologista fingit, quod impugnaverim capitalia Franciscanorum.* Hæc inquit fingit Adversarius. Vitiō tribuo, quod Criticus nobis Franciscanis tribuerit capitalia, quæ non habemus, non verò quod impugnarit capitalia, quæ possideamus, cum omnis capitalis simus incapaces. Similiter probavi non aliter lice-

re nobis recurrere ad quasdam largitiones annuas, quàm ut ad eleemosynam puram sine ullo jure activo penes nos seu in communi, seu particulari spectatos, residente: unde etiam adduxi quatuor conditiones necessario observandas ex dispositione Summorum Pontificum, & à nobis observatas circa ejusmodi eleemosynas in annos singulos obventuras.

339 Ait tertio, „ Ego non improbavi capitalia,
 „ per amicos spirituales ad normam Constitutionum
 „ Apostolicarum in favorem hujus Ordinis elocata,
 „ sed improbavi modum usurarium, prout manifestum
 „ est expendenti mea verba. Cur Apologista alto si-
 „ lentio punctum quæstionis præterit, & nec verbulo
 „ tangit? an quia fatetur, revera ea capitalia sic elo-
 „ cari nullo concurrente particulari titulo, sed solum
 „ generali, quòd respublica transferat pecuniarum
 „ censualium, & censuum dominium? Itaque me
 „ Apologista tota sua documentorum & exprobratio-
 „ num mole nec tangit nec angit; multò minùs ad
 „ restitutionem famæ, quam non læsi, jure obligat.
 Ita injuriam à me in justa Defensione propulsatam
 instaurat, ac nos labis usurariæ arcessit. Et ut suam
 dicacitatem confirmet, addit, me alto silentio punctum
 quæstionis præterire, & nec verbulo tangere. Verùm
 ut videat Criticus me rem acu tetigisse, paucula solum
 delibo ex justa Defensione, in qua rem istam pro sua
 dignitate per plura folia incipiendo à pag. 717. tracta-
 vi, & ex Decretis Summorum Pontificum, nostraque
 vivendi norma ostendi; nos nec capitalia habere, nec
 census aut redditus annuos recipere, nec mutuum da-
 re, aut accipere, neque contractum ullum inire posse,
 aut re ipsa celebrare, indèque necessario expertes esse
 omnis lucri usurarii. Quibus latius expensis coronidis
 loco hæc subdidi pag. 729. *Quæ si maturius perpendis-*

set Criticus, forsitan adducta verba suæ haud inseruisset Controversiæ, neque tam incautè sub invocatione Divini Nominis exclamasset: Per Deum non licet; nec cæca obedientia excusat, præsertim post declarationem SS. D. N. BENEDICTI XIV. de usuris. Ad quid enim talis invocatio Divini Nominis & exclamatio? Declaratio SS. D. N. BENEDICTI XIV. de usuris Fratres Minores haud concernit, cum non habeant bona in communi, aut particulari, neque celebrent, neque celebrare possint aliquem contractum, neque mutuum dare, aut recipere, neque capitalium, neque censuum sint capaces: quomodo ergo vi mutui, aut ratione capitalium, & censuum possunt committere usuras à S. Pontifice prohibitas? Nolit Adversarius (per Deum enim, qui tales denigrationes gravissimè vetat, non licet) tanta crimina affingere Fratribus Minoribus. Hæc in Defensione, quæ utique tangunt punctum Controversiæ, & famæ læsæ arguunt Criticum.

340 De reliquo D. Amort suo mordaci, & omnia audente calamo non petit tam nos, quàm Reverendissimos Ordinarios; hi enim in nostra Provincia dominium & jus talium bonorum, Capitalium &c, unde nobis annuæ quædam moderatæ elemosynæ proveniunt, in se susceperunt, & annuas pensiones per suos Commissarios exigunt, ac in utilitatem Fratrum Minorum converti, & maximè pro cera, oleo, & alijs ad officia divina ritè celebranda necessariis, expendi faciunt. Hos ergo accusat Criticus usuræ, cum ipsi solum celebrent contractus illos censuales, qui ipsi videntur iniqui, & labe usuraria infecti. Sed facessant similes calumniæ! Non tam temerè judicandum, nec tam abjectè scribendum de tantis Principibus, de quibus non nisi bene: et quis sibi persuadeat, quòd illi aliquid admittant, vel ipsi perpetrent per suos speciatim designatos Commissarios, quod à crimine

ne usuræ non sit immune, aut cui non suffragetur justus titulus particularis à mutuo distinctus?

341 Neque Epistolam Encyclicam BENEDICTI XIV. obtrudat: quidquid enim in ea sapientis moderaminis occurrit, id respuit Criticus, atque conculcat. Abstinet SS. Dominus à decidendis, definiendisque controversiis, aliòsque ab iis acriore quadam crisi perstringendis abstinere jubet; Amortius verò quàm longissimè à moderatione Pontificia recedens, aliis, singulariter Franciscanis, eorùmque seu Syndicis, seu amicis spiritualibus, ac per sequelam omnino necessariam ipsis quibusdam Reverendissimis Ordinariis crimen usuræ affingere ausu sanè haud laudando præsumit. Discat ille saniora ex litteris verè Apostolicis Summi Ecclesiæ Pastoris BENEDICTI XIV. quibus ita hortatur omnes, qui in examen materiam istam vocant: *quod si (ita sonant verba ejus) disputatio insurgat, dum contractus aliquis in examen adducitur, nullæ omnino contumelia in eos confingantur, qui contrariam sententiam sequuntur, neque illam gravibus censuris notandam asserant, si præsertim ratione, & præstantium virorum testimoniis minimè careat: siquidem (NB) convitiis atque injuriæ vinculum christianæ charitatis infringunt, & gravissimam populo offensionem, & scandalum præferunt.* Ita Sapientissimus Urbis, & Orbis Magister, cujus aurea monita ut D. Amort deinceps majore in pretio habeat, & convitiis ac injuriis, quibus penitus charitatis christianæ oblitus, alios, peculiariter nostrum Ordinem, in hoc puncto læcessit, finem imponat, optandum est enixè, ne offensio fidelium, imò & heterodoxorum finitimorum inde ampliora sumat incrementa. Insuper & suo honori confuleret magis Criticus iste, si se alienarum Religionum negotiis non immisceret, ac quæ ignorat, non tam facile blasphem-

inaret, aut suis immoderatis censuris divexaret. Profecto parum ei videtur honorificum, si ineptè scribat aut loquatur de rebus Ordinis alterius sibi non plene perspectis, sicuti rursus fecit circa hoc, de quo agimus, caput; non satis æquo animo ferens, quòd Syndicum Apostolicum non permiserimus nomine S. Pontificis agere pro recuperanda quadam eleemosyna annua intuitu certarum missarum legendarum ex fundatione in nostram utilitatem à Syndico vel amico spirituali recepta, & dein ad alios Sacerdotes translata: ubi vult scire, an Provincia habeat potestatem inhibendi Syndico jus agendi nomine Pontificis. Talia certè Criticus non scriberet, si status nostri notitiam haberet: breviter igitur ignorantem instruo. Provincia non habet quidem potestatem inhibendi id Syndico, sed Summi Pontifices, quorum nomine & auctoritate Syndicus agere deberet, hoc in suis Constitutionibus inhibuerunt, ne unquam Syndicus causam aliquam in favorem Fratrum in judicio prosequatur, nisi scientibus & non repugnantibus Superioribus Ordinis Minorum. His enim incumbit judicare, an lis permittenda sit, an ex ea non sequantur incommoda aliqua noxia Religioni, vel etiam offensiones, & scandala perniciosa aliis &c. Id quod expressè docet memorata instructio privata ante complures annos defuncti A. R. P. Concordii Zvenger olim Provinciæ nostræ Ministri Provincialis, viri uti Doctissimi, ita & piissimi, ac maximi zelatoris observantiæ regularis. In illa dicitur: „ Seind sie (die Syndici) schuldig, gedachte „ sachen vvider jederman unrechter gevvalt, untreu, „ betrug &c. Zu beschuzen, und Zvvar selbe auch „ vor Gericht Zu behaubten, und da es nothig, des „ sentvvegen auch (doch mit ausschluss der ærgernus, „ und mit vvissen, und vvillen deren Oberen) im na-

„men des Pabsts zu Klagen , oder actiones anzustellen , und vvas alles hierzu erforderet vvird ; id est ,
renentur (*Syndici Apostolici*) *tueri prædictas res adversus vim injustam , infidelitatem , & dolos quorumvis , & quidem etiam coram judicio , urgente necessitate , propterea , seu propter ejusmodi vim , dolum &c. (secluso tamen scandalo , & scientibus , ac consentientibus Superioribus) nomine Summi Pontificis actiones instituendo &c.* Si de meis , & A. R. P. Concordii dictis dubium hæret Critico , adeat Expositores Regulæ nostræ : hic non vacat de quæstione ad rem non pertinente , & multum extra terminos opusculo huic præfixos vagante , plura dicere. Eadem de causa non est animus expendere , quæ de contractu *Constitutionis census* paucis adducit. Id enim aliis censendum relinquo , maximè Romanis Censoribus , quorum manibus , ut securè scio , multo fat tempore teritur Theologia Amortiana , jam impressa , in qua prorsus nova census hujus explicatio reperiri dicitur. Gratulor Eusebio Amort , si tota ejus Theologia , sicque & isthæc recens doctrina de censibus , & evitatione usuræ cum plausum Romæ ferat , quem sibi jam antea ubique cura & calamo sui Auditoris deprædicata promiserat.

343 At non solum gratulari , verùm & gratias agere oportet pro gratulatione Amortiana Franciscanis , nescio quo animo , facta. Congratulatur nobis , quòd aliquando fuerimus nacti occasionem nostra juratuendi contra querimonias imperitorum. Humanus planè modus agendi : prius afficere aliquem atroci injuria , ejusque licèt innocentis famam enormiter lædere , dein amaro joco sic læso gratulari , quòd tali modo nactus fuerit occasionem defendendi se suamque famam , ac jus contra maledicum detractorem ! Id loco gratulationis hujusmodi , jure Ordo Franciscanus

ab Adversario exigit, ut pro illatis eidem detractionibus satisfaciatur, & deinceps ab injuriis ulterioribus, quas querimonias imperitorum D. Amort vocat, abstineat.

Finis numeri memorati Amortiani.

344 **D**Enique sic concludit Adversarius: „ Verum relicto isto Parergo, quod Causæ Agredanæ nec hilum demit, vel addit, sequamur Apologistam redeuntem ad orbitam. De obedientia Monialium ad postulandas à Deo Revelationes Part. 3. art. 3. §. 2. exemplum Prophetarum præter tendit. Verum ubi ostendit, Prophetas unquam fuisse curiosa sectatos, quæ non postularet publica Ecclesiæ Dei tunc temporis ad paucos contrarietatis necessitas? Quæ autem Ecclesiæ necessitas postulat has Revelationes, quibus careret tranquillus, & quibus non habitis laboraret utilius? Ascetæ, quos objicit Apologista, inculcant quidem cœcæ obedientiam, sed circa objecta adiaphora, quæ non repugnant legibus juris naturalis, ad quas spectat reverentia erga Deum, ne postulentur supervacanea. Alioquin sequentur infinita confectaria, Scripturæ & traditioni contraria. Non enim per obedientiam cœcæ peccabant Judæi crucifigentes Christum, nec satellites Herodis interficientes parvulos, nec tyrannorum ministri persequentes Ecclesiam. Hucusque Crisis Amortiana.

DEFENSIO.

345 **N**ON inficior, totam præcedentem Controversiam, nec demere aliquid, nec addere causæ Agredanæ: verum ex hac candida Critici confessione sequitur, eum inutilibus ad propositum ineptis quæstionibus in impugnatione Scriptorum Agredanorum nimis indulgere. Ipse enim suis nostro Ordini impactis injuriis, ac exemplis planè nihil probantibus me adegit, ut extra fines & orbitam præfixæ materiæ vagantem persequerer, ac ad rectam, à qua deviavit, viam veritatis reducerem.

346 Quapropter dimissis aliquando extravagantibus, quæ prolixè satis adductis variis documentis tractata sunt in præcedente meo justæ Defensionis opusculo, & ibi legi possunt, ad caput rei redeamus. Hoc ut ritè evolvam, præmitto prius, Ven. Scriptricem equidem fuisse prorsus alienam à petendis Revelationibus, imò desiderasse serio, ut per viam communem sine ejusmodi singularibus favoribus cœlestibus duceretur, ac annis verè viginti restitisse B. Virgini, Confessariisque ad conscribendam Civitatem Mysticam impellentibus, quæ omnia partim ex actis Causæ Agredanæ justæ Defensionis insertis, partim ex ipsa Civitate Mystica pluribus locis sunt liquida, prout norunt, qui Scripta Agredana, & acta illa cum vita Ven. Scriptricis legerunt.

Id nihilominus certum est, Ven. Mariam de Agreda, postquam jussu Cœlorum Reginæ, ac suorum Superiorum conscribendæ Civitati Mysticæ manum apposuit, non quidem novas Revelationes postulasset sed tamen varia dubia circa Revelationes jam receptas proposuisse B. Virgini, ac ipsi Deo, & declara-

tionem aliquam rerum antea revelatarum humillimè exorasse, ut Part. 1. Civit. Myst. num. 320. 337. 353. & Part. 2. num. 298. 276. &c. habetur. Nec negandum est, eam interdum suorum Superiorum, vel consilio, vel mandato ad Deum aut B. Virginem confugisse pro obtinenda clariore prius revelatorum explanatione; cujus rei exemplum præbet mox citatus num. 276. Part. 2. Civitatis Myst. Si Criticus enumerata duntaxat V. Scriptrici tribuit, à veritate non aberrat, si plus ei imputat, & in Authorem Civitatis Mysticæ, & veritatem peccat. His præscitis,

347 Assero, V. Mariam de Agreda explicato modo de sibi revelatis Deum, ac Deiparam interrogando licitè & bene egisse, atque aded, ut id faceret, à Confessariis, ac Superioribus, seu præcepto, seu consilio animari potuisse. Alterum sequitur ex primo. Superiores enim consulere, ac præcipere suis possunt ea, quæ licita, quæque bona sunt. Ita est in confesso apud omnes Theologiæ, & Asceticæ peritos, nec probatione ulla indiget apud rerum intelligentes. Unde dum talia præcipiuntur, subditis quoque incumbit onus obediendi. Quod iterum concesserit Criticus, ni trita ab omnibus Sacræ Doctrinæ assertoribus sententiæ velit litem intentare.

Reliquum igitur est, ut primum membrum extra dubii ponatur aleam. Hoc ut exequar, rogo planè ab indifferente Civitatis Mysticæ Lectore, an in vestigium, vel minimum offenderit curiositatis vanæ? Ven. Scriptrix fecit istas interrogationes, habita jam ex variis effectibus experimentalis certitudine, se Divino regi instinctu, se verè esse à Deo destinatam, ut ad plurimorum Mariophilorum utilitatem Sacram Vitæ Virginicæ Historiam, prout ea ipsimet erat revelata, charitæ traderet. Deinde dum petiit quarundam rerum ma-

manifestatarum ampliozem declarationem, vel dubiorum ex revelatis conceptorum resolutionem, id præstitit non animo elato, non ex præsumptione, & vana intentione sectandi curiosa; sed mente demississima, ac ex motivo sanctissimo, ut perfectior à Deo revelatae doctrinae spiritualis cognitio habeatur, & ut omni ratione meliore suspicio fictæ novitatis excludatur, uti patet ex locis supra adductis ex Civitate Mystica, & ex Part. 2. num. 209. ejusdem Civit. Myst. &c. observantque illi, qui secluso partium studio Scripta Agredana percurrerunt.

348 Jam verò, quòd in prædictis circumstantiis, & ex simili motivo licite, & bene possit anima talibus donis cœlitus ornata, qualibus fuit præventa V. Scriptrix, ad Deum interrogando recurrere, facillè evinco. Exempla enim primò plura suggerit S. Scriptura, quorum aliqua recenset Gonzalezius num. 721. quibus & ego pag. 730. just. Defens. duo alia ex primo Regum cap. 14. & 30. adjunxi. Responsio, quam Criticus his ex S. Codice petitis gestis reddit, jam ex dictis rejecta est; etenim Ven. Scriptrix interrogando non fuit sectata curiosa, sed pro decore Ecclesiæ, & commodo Fidelium scripsit, & ut perfectius, utiliufque scriberet, Deum, ac Deiparam duxit necessariò aliquoties consulendos. Ne id ex me, vel meis Domesticis dictum esse crediderit Criticus, repetat ex justa Defensione pag. 584. & ex actis Agredanis ultimis censuras honorificentissimas, quibus Exteri, etiam Cardinalitia, & alia non mediocri dignitate ac scientia & pietate Clarissimi Viri condecorarunt Civitatem Mysticam, repetat, inquam, illas, & certè videbit, quòd Ven. Scriptrix suis Revelationibus ut plurimum rem Catholicam promoverit, promoveatque etiamnum. Quod ex uno Reverendissimi P. Thyrsi Gonzalez

Lez Præpositi Generalis Florentissimæ Societatis Jesu encomio abundè colligitur : fragmentum ejus resumò; sic habet : „ Hæc est illa Historia , cujus lectura reviviscit fides , augetur spes , accenditur charitas , & omnes Christianæ virtutes sumunt incrementum. Novi etenim plures qui permultum in his omnibus profecerunt. Novi tandem , qui sunt confessi , majora se huic Historiæ debere , quàm cœteris libris omnibus , in quorum lectione , & studio annos plurimos consumpserunt. Jure merito itaque videntur , ea esse aptissimum medium , ut peccatores propriam iniquitatem ingemiscant , justi in dilectione Dei , & proximi magis ferveant , & fideles omnes cogitationem omnem , & spem suam in Deiparam jactantes , triumphos adversus S. Fidei hostes obtineant.

349 Præter illa , quæ suppeditat S. Textus , & alia Revelationum privatarum exempla sunt in promptu. Siquidem in Revelationibus aliis privatis ab Ecclesia quoque approbatis legimus ejusmodi petitiones , & interrogationes : quoties hæc redeunt in Birgittanis? Sic lib. 1. cap. 47. ait ad Sponsam , id est , S. Birgittam Dominus : *Sed tu fortè potes querere à me. Nonne duo sunt panes , unus invisibilis , & spiritualis &c.* Et post , varias facit interrogationes ibi super Regula S. P. N. Dominici , & ejus Professoribus. Et lib. 4. cap. 3. alloquitur ipsa Dominum dicens : *O Domine , ne indigneris , si quero. Audivi ex Scriptura , quod nihil acquirendum est cum injustitia , &c.* Et iterum post medium : *O Domine , ne indigneris , si adhuc quero semel. Iste Rex habet duos filios , & duo Regna , &c.* Et cap. 77. sic ipsa interrogat Dominum : *Ego quero , quare tu , ò omnis gloriæ Rex , & omnis sapientiæ infusor , atque omnium virtutum operator , & ipsa virtus ad tale officium me vis assumere , &c.* plurimas alias hujusmodi interrogatio-

nes, ac propositiones dubiorum inveniet, qui laudatas Revelationes, vel etiam aliarum SS. Mulierum legere voluerit. Unde sic discorro: S. Birgitta licite proposuit has interrogationes &c. ergo eæ non pugnant contra jus naturale, nec sunt illicitæ. 2. Revelationes Birgittanæ non obstantibus talibus interrogationibus, & petitionibus potuerunt ab Ecclesia approbari: ergo si nihil aliud obstat, etiam Revelationes Agredanæ possunt approbari. 3. propter ejusmodi petitiones, & interrogationes, Revelationes Birgittanæ non sunt suspectæ de illusionibus: ergo neque Agredanæ. Hinc Arbiol (apud Gonzalezium num. 721. citatus) docet de Revel. Privat. disp. 2. art. 7. ex petitione Revelationis, vel ex proposito aliquo coram Deo dubio circa Revelationem receptam, non statim sequi, quod Revelatio illa sit falsa, aut persona eam habens, sit de illusionibus suspecta. Ex quibus inferitur, paradigma de Judæorum Christum in Crucem agentium &c. obedientia, omni ex parte claudicare, nec hilo esse melius reliquis ab Adversario haud convenientibus adductis paritatibus, quarum insufficientiam, vel cæcus palpat. Judæi enim in re mala, non adiaphora &c. obedierunt. Nostra autem Ven. Scriptrix morem gessit legitimis Superioribus rectè præcipientibus illud, quod secundum se erat bonum & licitum, & non tantum ex conscientia, sive vincibiliter, sive invincibiliter erronea credebatur licitum, ut partim hic, partim in Defensione justa circa hanc materiam dicta evincunt.

ARTICULUS XIV.

EXECUTIUNTUR BREVISSIME NUMERI
tres sequentes.

350 **S**cribit Anti-Agredanus ulterius: „ In
 „ residuis foliis Apologista ferme nihil
 „ aliud attingit nisi jam sufficienter refutata, circa
 „ quæ proin benevolum Lectorem ad Historiam Con-
 „ troversia remitto. Sic quidem sua jacta Criticus:
 „ sed Lectorem benevolum simul rogatum cupio, ut
 „ aurem, ac oculum etiam alteri parti reservet, justam-
 „ que Defensionem meam *Controversia Amortiana* (quam
 „ in recenti suo partu, nescio quo fine continuò *Histo-*
 „ *riam Controversia* nuncupat) oppositam pariter lustra-
 „ re velit, antequam sententiam pronunciet pro una
 „ inter se certantium parte. Hoc præscito

351 Accedo ad Numerum XVII. Critici, qui
 „ talis est: „ Apologista num. 531. lepidè excusat Re-
 „ velationes Agredanas, quòd in iis *V. Maria de Agre-*
 „ *da*, non suo, sed divino mandato præcipiat, ne Supe-
 „ rioribus postulantibus extraditionem manuscripti
 „ Agredani, tradatur totum simul, sed per partes. O
 „ obedientiam cœcam, respicientem ad mentem &
 „ nutus imperantis.

DEFENSIO.

352 **L**epidè, & ludentis more in re seria ite-
 „ rum agit Criticus, qui prioribus suis
 „ falsitatibus non contentus, nova falsitate meam cor-
 „ rumpit responsionem, quæ hæc erat: „ Anti-Agre-
 „ da

„ danus se non liberat à labe corruptionis , quam tex-
 „ tus ipse ab eodem citatus ad oculum demonstrat ; sic
 „ enim sonat num. 18. epist. ad Monial. *Rogo hujus*
 „ *Monasterii devotas Sorores, nolint unquam permittere,*
 „ *ut Conventui suo olim decedat hoc meum Authographum,*
 „ *seu originale scriptum: si autem necesse fuerit examini*
 „ *subjici, & censura, copiam, seu exemplar tradant; sin*
 „ *verò petatur ad conferendum exemplar cum scripto pri-*
 „ *mario, non dent totum ad declinanda hac ratione multa*
 „ *inconvenientia, & præsertim, quia hec est Domini, &*
 „ *Reginæ Cœli voluntas. Ubi hic præceptum, & quidem*
 „ *rigorosissimum? ut ait Anti-Agredanus in sua Con-*
 „ *troversia fol. 177. Estne rogare idem, ac strictis-*
 „ *simè præcipere? quinimò (inquit Anti-Agredanus)*
 „ *est præceptum non suum, seu Ven. Scriptricis, sed di-*
 „ *vinum, cum dicat, hanc voluntatem esse Dei &c.*

„ Ast repono ita discurrenti Critico : ergo saltem
 „ hoc jam falsum est, quòd ipsa V. Maria de Agreda
 „ præcipiat, prout tamen observatio allegata dicit.
 „ Secundò sit deinde voluntas divina, quid sequitur?
 „ an ne & consilia, quæ Deus dat, sunt voluntas ejus?
 „ ergò præcepta sunt rigorosissima? Tertio textus
 „ V. Scriptricis abstrahit à præcepto Superioris exi-
 „ gentis Authographum, sed solum dicit, si necesse
 „ sit examini subjici, non verò adjicit, si simul adsit
 „ præceptum Superioris, ut ipsum Authographum
 „ tradatur. Examen enim absolute fieri potest, etsi
 „ Authographum non tradatur, uti defacto multa
 „ circa Civitatem Mysticam examina fuere instituta,
 „ non adhibito Authographo. Quarto demum non
 „ rogavit, ne dent penitus Authographum, sed ut
 „ per partes detur: quæ nihil contra veram obedien-
 „ tiam continent. Hæc mea fuit responsio; sed num-
 „ quid diversa ab illa, quam mihi affingere haud erubescit
 „ D. Amort?

353 Numerus XVIII. Amortianus iterum mordet veritatem sic falso enunciens: „ Apologista num.
 „ 532. (voluit scribere 533.) asserit, dari duplicem
 „ sensum litteralem non verbo, sed facto. Verum
 „ nullibi in Scriptura reperitur, quod per eandem rem
 „ seu figuram simul in eodem loco figurentur duo
 „ objecta disparata; multò minùs in Scriptura repe-
 „ ritur, quod per rem nobiliorem figuretur objectum
 „ ignobilius, prout fieri deberet, si per Sapientiam
 „ increatam figuraretur B. Virgo, tanquam ideata in
 „ mente divina.

DEFENSIO:

354 **F**alsissimè iterum mihi affingitur, quod citato loco asseruerim, dari duplicem Scripturæ sensum litteralem non verbo, sed facto. Imò constanter ibi sustinui, citatis & ab Adversario impugnatís locis Civitatis Mysticæ, abstrahi à sensu litterali. Cætera, quæ addit Criticus, suam jam solutionem obtinuerunt in Defens. iusta Part. 5. Art. 2. §. 3. Item §. 7. ubi plura de fecunditate Sacræ Scripturæ, variòque ejus sensu, ex uno etiã textu eruen- do, necnon de digressione ab uno ad alterum sensum, sicut etiã de Sapientia qua figura B. Virginis sunt dicta, quæ omnia recollere non est necesse, ne frustra cumulem verba. Hoc unum ex Adversario quæro, an Ecclesia, dum varia encomia de Sapientia ex libris Sapientialibus accommodat B. Virgini, præscribens Lektionen inde desumptas, quæro, inquam, an Ecclesia per Sapientiam increatam figuret, vel intelligat figuratam Deiparam, vel non? quidquid dixerit, mihi serviet pro responso: nam V. Scriptrix loquitur in sensu Ecclesiæ, dum per Sapientiam in libris Sapien-
 tia-

tialibus descriptam Virgineam Matrem significat. Verum & hæc citatis locis jam sunt clarius proposita.

355 Numerus XIX. Anti-Agredani sic mihi objicit: „ Apologista num. 534. ex eo, quòd in Revelationibus dicatur, in Deo reperiiri *equitatem ac propensionem* ad se communicandum ad extra, & *quasi debitum*, & *velut necessitatem*, ait, non importari talem necessitatem, cui contraveniri non possit sine læsione divinarum perfectionum, & sine violentia. Sed cum Deus non possit agere contra *equitatem*, eo ipso sequitur, juxta Revelationes Agredanas dari in Deo aliquid æquivalens absolutæ necessitati, ita ut relinqueretur sola *libertas à coactione*. D. Thomas, quem Apologista invitum in suas partes trahit, nullibi dicit, quòd in Deo reperiatur *æquitas*, ac *quasi debitum*, aut *quasi necessitas* ad se communicandum ad extra; sed præcisè, quòd in Deo reperiatur summa convenientia ad communicandum se creaturis, ita tamen, ut etiam oppositum fuisset æquè convenienti; aut certè ut detur etiam in oppositum per modum æquilibrii infinita ratio sufficientiæ, prout Sapientiæ I I. v. 23. scribitur: *Tanquam momentum stateræ sic est ante te orbis terrarum, & tanquam gutta roris ante lucani, quæ descendit in terram.*

DEFENSIO.

356 **D**ICTIS mox adductis tantummodò voces àcupatur D. Amort, relicto sensu verborum. Ut ex num. 534. & seqq. just. Defens. & ibi fideliter ac integrè prolatis sententiis Civitatis Mysticæ perspicitur, solum affirmat V. Scriptrix, Bonitati Divinæ (NB) *pro equitate sua convenientissimum & quasi debitum*, ac *velut necessarium* (NB) *juxta nostrum*

concupiscendi modum (quæ ultima verba, tanquam sibi adversa consultè omittit Adversarius) *fuisse se communicare ad extra* per productionem creaturarum, præcipuè Unionis Hypostaticæ. Quo modo loquendi maxime concordat Ven. Virgo Agredana cum Doctore Angelico, qui, ut reliqua in iusta Defensione relata, & ibidem legenda fileam, P. 3. q. 1. art. 1. in corp. hæc conceptis verbis habet: „ Respondeo dicendum, „ quod unicuique rei conveniens est illud, quod com- „ petit sibi secundum rationem propriæ naturæ: sicut „ homini conveniens est ratiocinari, quia hoc conve- „ nit sibi, in quantum est rationalis secundum naturam „ suam. Ipsa autem natura Dei est essentia Bonitatis, „ ut patet per Dionys. 1. c. de Divinis Nominibus, „ Unde quidquid pertinet ad rationem boni, conve- „ niens est Deo, pertinet autem ad rationem boni, ut „ se aliis communicet, ut patet per Dionys. 4. c. de „ Divinis Nominibus: unde ad rationem summi boni „ pertinet, quod summo modo se creaturæ commu- „ nicet. Hæc D. Thomas. Qui sic loquendo nihil delinquit in libertatem Divinam, quam in operibus ad extra, seu productione creaturarum omnino illæsam cupit, etsi ad rationem summi boni pertinere censeat, ut se summo modo creaturæ communicet. Hinc pariter inferre licet, nec Ven. Scriptricem violentam eidem Divinæ Perfectioni injecisse manum, dum scripsit, *Summæ Bonitati (NB) pro æquitate sua* (ita enim solum sonant verba ejus) *convenientissimum esse communicare sese*, scilicet creaturis. Nonne creando Deus non egit contra æquitatem, nec egit aliter, nisi convenientissimè? & quis hoc deneget enti perfectissimo? Ast quid tero tempus excutiendo rem antea à V. Scriptrice jam satis detritam & excussam? Insalutatum relinquit Criticus textum à me in Defens. just. pag. 737. ex P. 1.

Civit. Myst. num. 518. desumptum. Cur autem taceat eum, facile conjiciet quivis, qui illum audierit: jugulum enim petit Critici. Ita sonat: *Equidem non assero charitatem (erga creaturas) liberam haud esse, aut (NB) Deum aliquid extra se ipsum operatum fuisse naturali necessitate compulsum; neque enim in hoc exemplum procedit, cum universa opera ad extra (quæ sunt creationis) in Deo libera sunt.* Hæc textus habet verè decretorius: quo percepto decernet absque ullo negotio Lector indifferens, quàm bene V. Scriptrix, & quàm malè D. Amort sua placita veritati conformet.

357 Numerus XX. Adversarii: „ Apologista num. „ 537. explicat Revelationes, quòd juxta illas visio „ intuitiva Dei à B. Virgine solum dimitti potuerit, „ & dimissa sit *ex speciali privilegio*. Sed hoc ipsum est, „ quod posse fieri negat sententia Thomistarum. Ergo „ iterum habemus reformationem Theologiæ.

DEFENSIO.

358 **H**Abuisse B. Virginem transeunter in via, & sic iterum dimisisse visionem Beaticam, sententia est gravibus Viris, & Theologis verè probabilis. Pro ea laudantur in actis Agredanis justè Defensionem insertis pag. ejusdem Defens. 117. Suarez in 3. Part. Disp. 19. Salazar, S. Bernardinus Senensis, S. Thom. de Villanova, Gerson, S. Antoninus, & alii plures. Illa toties revocata replica de reformatione Theologiæ, tam in præsentem, quàm anteriore justè Defens. opusculo ita ad nauseam usque est soluta, ut qui legerit utrumque, jam satur esse debeat.

ARTICULUS XV.

NUMERI XXI. XXII. & XXIII.

Anti-Agredani.

359 **N**umerus XXI. apud Criticum iste est:
 „ Apologista num. 538. cenſet, à
 „ Ven. Scriptrice non ſcribi aliquid in vilipenſionem
 „ ſæculi XVII. dum ſcribit, hoc ſuo tempore pleroſ-
 „ que mortalium peccatorum tenebris involutos. Cur
 „ ergo huic ſæculo propter abundantiam delictorum,
 „ præ aliis ſæculis, adſcribit ſuperabundantiam gratiæ,
 „ conſiſtentis in revelatione Hiſtoriæ Agredanæ de B.
 „ Virgine?

DEFENSIO.

A Ven. Scriptrice nihil fuiſſe exaratum, quod ce-
 deret in contemptum Eccleſiæ, ſequentibus
 ſuaſi. Licet enim deploraverit conditionem ſæculi
 illius, quo in terris agebat, quòd plurimi immò pleri-
 que mortales tunc temporis incurii ſalutis viverent;
 hæc nihilominus in contemptum Eccleſiæ non ver-
 gunt. Nam huius ſanctitati & decori non officit, ſi
 dicatur, plurima, vel pleraque ejus membra peccatis
 inquinari, cum neceſſe ſit venire ſcandala, maximè,
 cum illo loco addat V. Maria de Agreda, juſtos quo-
 que fuiſſe in Eccleſia. Dein ſimilia aut adhuc graviora
 ſcripſit S. Birgitta de ſtatu Eccleſiæ ſui temporis lib. 1.
 Revelationum cap. 55. 56. 59. & lib. 2. cap. 7. Et ta-
 men hæc Scripta Birgittana non ceſſerunt in contemp-
 tum Eccleſiæ. Hinc quamvis ita perhibente Civitate
 My-

Mystica abundaverint tali tempestate delicta, & idē etiam misericordia, & gratia superabundaverit &c. hoc non obstantē honorī Ecclesiæ nihil detrahitur.

360 Numerus XXII, his absolvitur: „ Utcumque se „ vertat Apologista num. 540. *destitutum esse auxilio* „ non est idem ac *nolle sibi opitulari.*

DEFENSIO.

ANti-Agredanus fugit lucem, nec mea, nec Ven. Scriptricis dicta audet exprimere. Ostendi in textu Agredano Part. I. num. 10. Civitatis Mysticæ, quem unice hic observavit Adversarius, sermonem esse de eo, qui in fine vitæ & impenitentia finali ex propria malitia constitutus, remedium & auxilium, quod quidem paratum haberet, liberè respuit, & non adhibet. Ex quo intuli, nihil in Scriptis Agredanis admitti, quod non esset consonum Dōctrinæ Catholicæ, aut viam sterneret ad errores Calvini & Jansenii. Videatur iusta Defensio à pag. 740. & num. 540.

361 Numerus XXIII. Amortianus hæc habet: „ Apo- „ logista num. 542. censet, ab Herodiano satellite „ nullos esse occisos infantes recenter natos ex utero. „ Unde hoc probat contra clarum textum Evangelii, „ nullos infantes à nece Herodiana excipientis à bima- „ tu & infra? Si ergo etiam recenter nati, siqui erant, „ fuerunt occisi, juxta Revelationes Agredanas, quæ „ omnibus infantibus ante martyrium tribuunt usum „ rationis, tales infantes necessariò se præpararunt ad „ martyrium in utero materno, aut certè in ipso egressu „ ex utero; quæ profectò absurda sunt. Dein, etiam „ supposito miraculo illustrationis divinæ de mysteriis „ fidei in omnibus illis infantibus, Ecclesia nunquam „ potuisset esse certa moraliter, quod omnes consen-

ferint motioni divinæ, adeoque nec potuisset ordinare cultum infantium illorum absque exceptione.

DEFENSIO.

§ 62 **N**E Criticus confundat mea, & aliorum Vindicum Civitatis Mysticæ dicta, resumò totam meam Defensionem. Impugnaui tanquam alienam à mente Agredana observationem tertiam propositionis decimæ Amortianæ illimitatè dicentem, quòd infantes (ab Herode occisi) jam in utero materno habuerint usum rationis. Nam licèt V. Scriptrix adstruat, omnes hos infantes antè mortem toleratam obtinuisse usum rationis, nullibi tamen asserit, accepisse eum in utero materno. Unde verè ab Adversario manet corruptus sensus ac textus Agredanus.

Cum verò cerneret D. Amort, sibi nihil solidi suppetere, quo à se amoliretur prædictam falsationem Scriptorum Agredanorum, ad hoc levissimum effugium se demisit, infantes recenter ex utero materno fusos peremptos esse. Ad quod respondi dupliciter. Primò dixi, non omnes certè infantes primo post natiuitatem momento esse interfectos; occidit enim Herodes à bimatu & infra: hinc intuli: ergo saltem non rectè dicitur sine limitatione, & indefinitè, parvulos pro Christo occisos, in utero materno jam habuisse usum rationis ex eo, quòd aliàs extra uterum matrum non habuerint tempus se præparandi per actus Theologicos ad martyriùm. Nam hoc de plerisque falsum esset, qui jam aliquot dies, septimanas, menses, aut unum annum, vel adhuc plus spatii post ortum suum expleverunt.

Respondi secundò, satellites utique non egissent stricto esse excubias ante parientes mulieres, expectan-

res foetum in ipso partu enecandum: sicque aliquod intervallum, et si forsan apud quosdam modicum intra partum & mortem cujuslibet intercessisse; atque hoc abundè suffecisse ad actus Fidei, Spei, Charitatis, & oblationis eliciendos, in parvulis peculiariter, & extraordinariè lumine infuso excitatis & illustratis: siquidem similes actus in subjectis taliter dispositis multa mora non egent, & uno alterove, vel saltem paucis instantibus elici possunt. Ista & alia jam sunt à me reposita crisi Amortianæ, & Adversario solvenda restant.

363 Ultima quoque instantia nec hilum valet, & jam est diluta in justa Defensione. Quæro ex Critico, cur Ecclesia non potuisset esse certa, quòd omnes parvuli bene usi fuerint ratione, & auxiliis Divinis consenserint? quia nempe aliqui potuerunt dissentire gratiæ concessæ, & libertate abuti ad suam perniciem: hanc rationem adstruxit in sua Controversia, & eam jam dissipavi in justa Defensione pag. 747. ubi sic urgebam Criticum. Usus rationis, & illustrationes Divinæ etiam adultis, quos modò inter Sanctos veneramus, potuerunt esse in ruinam: ergo illos modò non possumus colere ut Sanctos, quia nescimus, an illustrationibus consenserint, vel dissenserint? Verùm hoc dici non posse vel ex eo constat, quia illis usus rationis & auxilia Divina in ruinam non fuerunt, quos modò Ecclesia veneratur ut Sanctos: cum ergo Ecclesia nunc etiam omnes infantes illos ut Sanctos colat, omnes nullo excepto consensisse gratiæ, & bene usos fuisse usu rationis, si illum habuerunt, certi sumus: atque ex hoc etiam à posteriori quasi discimus, quòd omnes nullo dempto inter Martyres sint honorandi.

364 Neque Adversarius hic requirat certitudinem aliam, quàm fundatam in consuetudine universæ

Ecclesiae parvulos istos ut Sanctos colentis, absque
 omni dubio ex instinctu Spiritus Sancti, qui illam re-
 git, & in tanto puncto errare non permittit. Nam
 sunt illi pueri, & innocentes de classe veterum Sancto-
 rum, quorum Canonizatio peracta est non tanto cum
 rigore, qui certitudinem nobis pareret; si præcisè in
 humana discussione, quæ intervenit, quiescere oport-
 eret. Ut igitur indubitata habeamus notitiam de
 sanctitate, & vita in gratia conclusa &c. similium anti-
 quorum Sanctorum, ad Ecclesiae universalis (cui Spi-
 ritus S. assistit.) consuetudinem nos unicè reflectamus,
 est necesse. Si mihi hac in parte fidem negat Criticus,
 eam vel invitus tribuat SS. D. N. BENEDICTO XIV.
 cum Ven. Card. Bellarmino lib. 1. de Beat. cap. 6.
 num. 9. sub finem ita pronuncianti: „ De universali
 „ autem Canonizatione docui, veteres Sanctos non
 „ certa lege, sed consuetudine universalis Ecclesiae,
 „ non sine expressa, vel tacita Summorum Pontificum
 „ approbatione Canonizatos fuisse. Integer igitur sen-
 „ sus verborum meorum hic est, eos Sanctos, qui co-
 „ lebantur in particularibus locis Decreto particula-
 „ rium Episcoporum, coepisse paulatim coli in Ecclesia
 „ universali, non certa aliqua lege, vel Decreto, sed
 „ consuetudine à Summis Pontificibus consensu tacito
 „ approbata. Quod quidem verissimum esse non du-
 „ bito, nec omnino video, quòd contradici possit.
 „ Quæro enim, quis fecerit, ut Sanctus Martinus,
 „ Sanctus Nicolaus, Sanctus Hilarius, & innumerabi-
 „ les alii in universali Ecclesia publicè ita colantur,
 „ ut nefas sit de eorum sanctitate dubitare? Id enim
 „ Summos Pontifices fecisse certo Decreto non con-
 „ stat, neque Bullæ Canonizationum, neque Historiæ
 „ ullæ testantur. Episcopi autem particulares neque
 „ seorsum in Sedibus suis, neque in Conciliis congre-

gati toti Ecclesiæ legem dare possunt, neque eorum
 iudicium certam fidem facit, nisi accedat illius con-
 firmatio, cui Dominus ait: *Et tu aliquando conversus
 confirma fratres tuos.* Quærat igitur Author illius
 Scripti solidum fundamentum, si ei non placet uni-
 versalis Ecclesiæ consuetudo, quæ Sancto Augustino
 in ejusmodi observationibus pro lege semper fuit, ut
 videre est in Epist. 118. 119. & 120. & alibi. Quæ-
 rat, inquam, solidum fundamentum, super quo
 nitatur fides, quam de certa atque indubitata beati-
 tudine habemus veterum Sanctorum, qui non le-
 guntur à Summis Pontificibus nominatim canoni-
 zati. Sic discurret ex Card. Bellarmino SANCTIS-
 SIMUS.

Unde sive parvuli illi habuerint usum rationis,
 sive eo caruerint, de eorum tamen omnium ceu vete-
 rum Sanctorum æterna gloria, & sanctitate, cultu
 publico digna, nos universalis Ecclesiæ consuetudo,
 Ecclesiam verò Spiritus S. illam universam in tam no-
 tabili negotio ab errore præservans, certos reddit. Præ-
 sumere enim absque nota præsumptionis pessimæ haud
 licet, quòd Deus Ecclesiam totam aliquando permit-
 tat seduci in re tanta, quanta est ista de Canonizatio-
 ne, & publico sub præcepto indicto cultu complurium
 veterum Sanctorum, quos inter sunt omnes parvuli
 Innocentes. Imò neque præsumendum est, quòd
 Deus, si extraordinario privilegio parvulis illis ante-
 tempus consuetum usum rationis concessit ad majo-
 rem coronam, illos non prævenerit simul gratia effi-
 caci, cui quidem dissentire potuerint, non tamen dis-
 senserint. Voluit enim Deus ejusmodi singularissimo
 favore infantium promovere gloriam majorem, non
 eorum saluti quasi insidiari. Hæc pauca sufficiant pro
 crisi Amortiana excutienda. Plura desiderans de hoc

Argumento, videat pag. 49. & 743. just. Defens.

ARTICULUS XVI.

CONVELLUNTUR SUCCINCTE NUMERI
XXIV. XXV. XXVI. & XXVII.

Adversarii.

365 **N**umero XXIV. ita differit Criticus:
„ Apologista num. 548. 549. conce-
dit, quòd in B. Virgine juxta Revelationes Agreda-
nas ex transeunte visione intuitiva Dei remanserint
species. Has ille contendit, vocandas esse *abstracti-*
„ *vas*; ego, cum versentur circa objecta intellectualia,
„ contendo, vocandas esse *intuitivas*, quia intellectu-
„ lia non comprehenduntur differentiis locorum; de
„ qua re remitto Apologista ejusque fautores ad
„ meas *Vindicias Philosophiæ Peripateticæ* ante triginta
„ ferme annos à me editas, & annexas *Philosophiæ Pollin-*
„ *ganæ* Augustæ & Venetiis editæ, ubi de natura spe-
„ cierum circa objecta intellectualia fusè dissero.

DEFENSIO.

366 **B**reviter expedio Amortium, petens ab
eo, ut deleat corruptionem textus
imputatam, & satisfaciat meæ Defensionì, qua osten-
di, V. Scriptricem hæc duo, ab Anti-Agredano ipsi
afficta, non docuisse, nempe primò, quòd *visio Dei* fiat
per species; secundò, quòd contemplatio & recor-
datio visionis beatificæ, & intuitivæ jam transactæ per
species relictas habita, fuerit ipsa visio beata ejusdem
naturæ cum priorè. Suam obtrudit Adversarius Phi-

losophiam; ast præ illa honorem defero Doctori Exi-
 mio munito ponderosa Sanctorum Virorum autori-
 tate, ex cuius à me fol. 749. iust. Defens. allata do-
 ctrina clarè sequitur, memoriam visionis beatificæ ac
 intuitivæ Dei præhabitæ non esse quoque visionem
 beatificam ac intuitivam. Quid ait Criticus ad ratio-
 nem Philosophicam à me cit. loco ex Mastroio desump-
 tam? Ad hæc tacet, & me ablegat ad suas Vindicias
 Philosophiæ Peripateticæ. Verum hoc recursum haud
 ego, cum aliunde me certiore de his materiis reddi-
 derim. Nonne recordatio actus fidei habitæ est actus
 fidei? Nequaquam. Potest aliquis nunc non amplius
 fidelis recordari fidei prius habitæ, quin eliciat per hoc
 fidem. Divus Paulus ob species relictas meminit eo-
 rum, quæ in raptu suo vidit, quin iterum fuerit rap-
 tus, aut ad priorem visionem elevatus. Ita quoque
 ratiocinetur Criticus in re proposita, inferatque: ergo
 neque B. Virgo habuit visionem beatificam, ac intui-
 tivam Dei, dum ejus jam transactæ, ob species inde re-
 lictas memoriam recoluit. Rationem Anti-Agredani,
 qua species rememorativas ejusmodi ad ordinem in-
 titivæ Dei visionis extollit, planè non percipio. Spe-
 cies istas rememorativas contendit esse intuitivas, quia
 versantur circa intellectualia, quæ non comprehen-
 duntur differentiis locorum. Nova doctrina! ergo
 species, vel cognitio, quæ versatur circa intellectu-
 alia, intuitiva est? ergo Angeli in via dum fidem eli-
 cuere, quæ pro objecto habuit Deum intellectualem
 nulla loci differentia comprehensum, habuere visio-
 nem Dei intuitivam, imò dum dæmones (quos ab
 initio viæ fideles, & in gratia exstitisse probatum satis
 est) nunc recordantur ob species relictas fidei habitæ,
 & ipsi intuitivam cognitionem exercent. Versantur
 enim eorum species, & cognitio circa objecta intelle-
 ctua-

Qualia nullis differentiis locorum comprehensa. En
quàm elegantes consequentiæ ex nova ista Philosophi-
ca cognitionis intuitivæ declaratione promanent, quas
tamen soli earum authori sequendas, ruendasque re-
linquo.

367 Numerus XXV. Critici hic est: „ De corrup-
„ tione, quam Apologista num. 551. notabilem vo-
„ cat, jam in excussione Partis I. ostendi, eam funda-
„ ri in versione Germanica, & occasionatam esse non
„ temerè ab ipsismet Revelationibus, dum omnibus in-
„ fantibus ab Herode occisis tribuunt quoddam genus
„ Ectasis.

DEFENSIO.

Corruptionem istam notabilem verè ab Adversa-
rio in prioribus Scriptis Anti-Agredanis com-
missam, modò in novo opusculo nec per refugium in
versione Germanica, nec in usu rationis infantibus ab
Herode interfectis concessò deletam esse, supra in præ-
sente continuatione justæ Defensionis à num. 76. cla-
rissimè est deductum. Ubi videatur.

368 Numerus XXVI. Amortianus sic sonat:
„ Apologista num. 556. explicat piè quendam textum
„ Agredanum, ubi dicitur, omnes inclinationes in ho-
„ mine sic esse evellendas, *ut homo Angelus sit, & om-
„ nis malitia ignota sit.* Sed ex eo, quòd propositio in
„ pio sensu explicari possit, ex intentione loquentis
„ aliunde nota, ubi de hac re certò constat, non se-
„ quitur, eam propositionem non esse versatilem, im-
„ mò prioniorem in sensum erroneum.

DEFENSIO.

NIL exigitur, quàm attenta lectio textus Civitatis Myſticae, quem Criticus impugnat, & patebit, quòd tam ex mente Ven. Scriptricis, quàm secundum obvium ſenſum, quem verba ipſa cuilibet indifferenti Lectori ingerunt, textus ille ſanam omnino, & nullatenus in malum verſatilem doctrinam contineat. Reddo igitur textum illum cum quibuſdam additis ex mea juſta Defenſione pag. 755. quibus Criticus necdum ſatis reſpondit: ſic ſe habent illa: „ Textus Part.
 „ 2. num. 1032. Civit. Myſt. ab Adverſario allegatus
 „ hic eſt: *Præ omnibus autem volo* (loquitur B. Virgo ad
 „ Ven. Scriptricem) *ut eò contendas, ut omnis proprius*
 „ *amor, omniſque primi peccati affectus, ſeu nāvus in te*
 „ *extinguatur, omneſque illæ propenſiones in terram prone,*
 „ *quæ peccati fomitem ſequuntur, evellantur, indeque ad*
 „ *columbinæ cujuſdam ſinceritatis ac ſimplicitatis ſtatum*
 „ *enitaris, ubi omnis malitia, & duplicitas ignota eſt, ac*
 „ *peregrina; in ſumma: in univerſis tuis operibus Angelunz*
 „ *te eſſe oportet.* Hic textus non petit, ut fomes peccati in actu primo, & propenſiones ejus deliberationem, & libertatem prævenientes penitus exringuantur, ſed ut amor proprius, affectus, & propenſio terrena ab hoc fomite excitata voluntaria, quæ ſit nāvus, ſeu peccatum, duplicitas, ac malitia evitentur, & tali modò Angelica, ſeu immaculata vita agatur. Nam de motibus, & propenſionibus concupiſcentiæ involuntariis loqui haud poteſt, cum illæ non ſint nāvi, nec malitiam, vel duplicitatem in ſe contineant, nec noceant non conſentientibus, ſed potius ſint ad coronam, ut definit Trid. ſeſſ. 5. Can. 5:
 „ Idem docet D. Auguſtinus variis locis, & ſingulari-

ter lib. 2. de Gen. cont. Manich. cap. 14. prout ipsum Viva allegat proposit. 43. Quæsnell. num. 14. ibi: *Aliquando ratio viriliter commotam cupiditatem refrenat; quod cum fit, non labimur in peccatam, sed cum aliquantula luctatione coronamur.* Hunc esse sensum textus Agredani quilibet, qui cum mente sincera legit, facile, & obvîe intelligit, atque illum minimè esse proclivem ad errorem, sed Sacræ Paginæ conformem patet. Ex illo ad Ephes. 1. v. 4. *Elegit nos ante mundi constitutionem, ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus.* Et 1. Thessal. 4. v. 3. *Hæc est voluntas Dei sanctificatio vestra.* Et 1. Petri v. 15. *In omni conversatione Sancti sitis.* Ex quibus conjici potest, textum laudatum Civitatis Mysticæ nullo modo esse proclivem in errores, neque indigere ulteriore cautela sanæ explicationis, quam ipse textus sibi jam habet conjunctam.

369 Numerus XXVII. Adversarii ita loquitur: Apologista num. 557. dicit, circa impeccabilitatem B. Virginis me nec verbulum respondere Gonzalezio. Immò respondi monstrando, quòd Agredana propositio sit versatilis etiam in sensum erroneum, qualem illi propositioni actu attribuit P. Landelinus, dum B. Virginis impeccabilitatem fundat in exemptione à peccato originali; illa enim impeccabilitas extrinseca, seu jus ad gratias semper congruas, non fundatur in exemptione à peccato originali, quæ etiam alteri homini potuisset concedi, sed in sola *Mæternitate Dei.*

DEFENSIO.

370 **C**onstat legenti Controversiam Anti-Agredanam, adversus quam Revelationes Agredanas in meo priore, & hoc opusculo tuebar, Criticum nec mentionem Gonzalezii, nec responsionum Gonzalezianarum ad præsens argumentum datarum, fecisse. Unde assertio Agredana per Gonzalezium à num. 632, abundè manet defensa, maximè quia placitum V. Mariæ de Agreda ampla auctoritate apud eundem roboratur, cui, uti non potest, ita nec verbum reponit Criticus.

Quid P. Landelinus cum V. Scriptrice docuerit, demonstrant sequentia, quæ ex iusta Defensione reposito pag. 758; sic ibi sonant: „ Respondeo, P. Landelinum solum docere, quod à tempore immaculatæ Conceptionis B. Virgini à Deo jam concessa sint dona illa, & gratiæ auxiliantes, quibus stantibus, adeoque in sensu composito cum illis donis, peccare nunquam poterat, & in hoc sensu dicit, quod dona illa Deiparæ à Deo concessa, ne peccare possit, originem ducant ab ipsa immaculata, gratiaque plena Conceptione ejusdem; prout ex contextu toto, & remissionibus ibidem facilè colligitur: hoc supposito respondeo secundo, nec P. Landelinum, nec V. Scriptricem docere aliquid, quod sanæ Theologiæ repugneret, aut Jansenistis placere, aut ad horum dogma de sublatione libertatis indifferentiæ ad bonum, & malum, viam sternere posset.

„ Siquidem P. Landelinus id tenet, quod asserit V. Scriptrix, quæ Part. 1. num. 322. dicit *feri non potuisse, ut B. Virgo beneficiis, & gratis, quæ Deus in ejus anima operatus est, instructa* (adeoque stantibus his

„ gra-

gratiis, atque in sensu composito eum illis) in peccatum prolaberetur. Hanc autem doctrinam amplectuntur plures, etiam clarissimi Theologi, & Viri gravissimi: nominatim Eximius Suarez tom. 2. in 3. P. D. Thomæ disp. 4. sect. 4. sic habet: *Unde fit, simpliciter concedendum esse, in prima sanctificatione (quæ fuit in ejus Conceptione rationali, & immaculata) B. Virginem fuisse confirmatam in bono, ut nunquam peccaret; quia hæc confirmatio idem est cum prædicto privilegio, seu gratia speciali: (NB) ex quo fit etiam, ut in sensu composito peccare non potuerit; aperte enim repugnat, cum tali dono gratiæ peccatum existere seu componi, ut per se constat.* Ita Suarez doctissimus. Idem dicunt doctissimus Saavedra, Rupertus Tuitiensis, & Petrus Damiani, quorum concepta verba citato just. Defens. folio & seq. legi possunt. His subdidi confirmationis causa clarissimi P. Ant. Mayr de Advent. Chr. num. 45. sententiam, qua pronunciat, „ B. Virginem non fuisse „ minus impeccabilem in prima Sanctificatione, seu „ Conceptione sui, quàm facta fuerit in Sanctificatione „ ne secunda, seu in Conceptione Christi Domini, quia „ in utraque mansit intrinsecè peccabilis, extrinsecè „ autem, & in sensu composito in neutra fuit peccabilis. Hæc Vir laudatissimus.

371 Ex quibus consequitur primò, manifestè V. Scriptricem cum optimis & probatissimis Scriptoribus loqui & sentire, atque ejus placito nihil solidum opponi posse.

Infertur secundò, nec V. Scriptrici, nec Vindictibus ejusdem, laudato textu esse sermonem de jure & fundamento gratiarum illarum congruarum, cum quibus in sensu composito peccatum stare nequit, sed de ipsis hisce donis & gratiis supernis in dignitate Matris Dei, etiam juxta Scripta Agredana, fundatis. Proinde

Criticus dicta Civitatis Mysticæ ex industria iterum in alienum sensum detorquet, cum intellecta in sensu proprio & obvio, ea haud valeret in controversiam vocare.

ARTICULUS XVII.

EXCUTIUNTUR NUMERI AMORTIANI
XXVIII. & XXIX.

372 **N**umerus XXVIII. Critici sequentia continent: „ Apologista num. 559. contumaciter negat, eam impassibilitatem, quæ fundatur in temperamento corporis, dicendam esse naturalem. An ergo, si Deus per miraculum daret homini ossa vitrea, vel aurea, non essent naturaliter fragilia, & incombustibilia? An statua salis, in quam uxor Loth miraculosè conversa est, non est naturaliter falsa? An rosæ miraculosè productæ, & ex paradiso transmissæ S. Dorotheæ non sunt naturaliter odoriferæ? Si ergo Deus in Adamo & B. Virgine ex dono supernaturali produxit temperamentum, quod vi compositionis non necessariò dissolveretur, illa incorruptibilitas, seu impassibilitas manifestè erat naturalis. Argutatur Apologista, non esse idem: *Corpus ab intrinseco non necessariò dissolvitur & corpus ab intrinseco non posse dissolvi.* Lepida argutio! sunt enim hæc duo non quidem synonyma; sunt tamen convertibilia. Quidquid enim *ab intrinseco* non necessariò dissolvitur, nec potest *ab intrinseco* dissolvi: sicut substantia immaterialis, quæ ab intrinseco non necessariò moritur, nec potest ab intrinseco mori seu dissolvi. Sic etiam in entibus necessariis, quod

non

non necessario movetur ab intrinseco, non potest moveri ab intrinseco. Imperitè autem adducitur textus S. Augustini distinguentis duos status immortalitatis, unius, *qua quis non potest mori*, alterius, *qua quis potest non mori*. Nam in altero oppositionis membro, quod Adamo S. Doctor concedit, manifestè loquitur de potentia non moriendi per principia vitæ conservativa extrinseca, puta *lignum vitæ*, non per principia conservativa vitæ intrinseca, quale principium foret temperamentum, sublata in se contrarietate humorum & qualitatum. S. DOCTOR lib. 14. de Civit. cap. 26. hanc suam mentem aperte declarat his verbis: *Vivebat homo in paradiso, quamdiu volebat. Lignum vitæ aderat, ne illum senectû dissolveret.* Itaque frustra laborat Apologista non solum pro P. Landelino, sed etiam pro Gonzalezio, qui, cum doctrinæ meæ assenserit, solumque contra textum Agredanum à me allegatum exceperit, non de fallitate doctrinæ, sed solum de exceptionis vanitate conveniendus à me erat. Hunc autem exceptionis inanem prætextum, dum Landelino monstraverim, etiam Gonzalezio monstratum nemo est qui dubitet.

DEFENSIO.

373 **R**efricare oportet aliquantisper memoriam Critici, qui videtur nec argumentum suum amplius nosse. In observationibus fol. 567. illud ita proposuit: *Si homo non peccasset, non fuisset passus ullam molestiam à creaturis; oppositio creaturarum est poena peccati originalis.* Part. 2. num. 18. 19. 20. *Superflui humores in mulieribus sunt effectus peccati originalis.* Part. 2. num. 139. *Defatigatio, fames &c.*

etiam

etiam sunt poena peccati originalis. Part. 2. num. 1052. Hec doctrina non est vera, nisi limitetur, quia ignis utique ussisset propius accedentes, non sine dolore. Cum argumentum istud ab igne mutuatum Gonzalezius num. 644. haud aliter ac parvam flammulam uno habitu exsufflasset, ei D. Amort in sua Controversia nec verbulum reposuit; imò videtur, ipsum puduisse hujus suæ observationis, eum eam in priorè à se asserto, & à Gonzalezio bene impugnato sensu, non amplius attulerit in Controversia, aut defenderit; sed duntaxat ad aliquas cavillationes & crises imperimentes se converterit, affingendo P. Landelino, quod in sua responsione ad istam observationem Amortianam docuerit, *Carnem B. Virginis fuisse, tam impassibilem ab intrinseco, quam extrinseco; & impassibilitatem ab intrinseco, ita ut corpus ab intrinseco dissolvi non possit, homini collatam fuisse etiam in statu naturæ integræ in paradiso.* Unde pater, argumentum istud de immunitate à molestiis creaturarum &c. à suo Authore Amortio, fuisse prorsus desertum, & ejus loco figmentum aliud substitutum de intrinseca impassibilitate B. Virginis, & hominis in statu naturæ integræ, vi cujus homo ne potuerit quidem ab intrinseco dissolvi. Atque adeo Critico adhuc restat Defensio prioris argumenti verè à Gonzalezio expugnati.

374 Quod autem concernit afflictam Landelino doctrinam; jam ad superfluitatem probavi in Defensione justa à pag. 762. simile quid nec in Civitate Mystica, nec in Vindiciis Landelinianis reperiri. Ostendi ibi primò, quamcunque exemptionem à quibusvis molestiis, seu internis, seu externis homini in statu innocentiae non *ex conditione naturali*, sed *peculiari Dei privilegio naturæ humanæ aliàs indebito* convenisse, tam juxta Civitatem Mysticam, quam Landelinum. Osten-

di secundo, V. Scriptricem, & ejus Vindicem mox laudatum non aliter loqui, quam SS. Augustinum, Isidorum Hispalensem, ac Bonaventuram. Horum textus omnes citatos vide in Defensione justa. In quibus, sicut Scriptis Agredanis affirmatur, & ponitur quidem, quod corpus humanum in statu innocentiae ab intrinseco non necessario dissolvi debuerit, nullamquam autem dicitur, illud dissolvi non potuisse.

Ostendi tertio à speciali quoque Privilegio in statu innocentiae provenisse, quod homo in illo statu morbum nullum intrinsecum, nullam intemperiem humorum, aut pugnam qualitatum contrariarum sensisset, Deo per providentiam extraordinariam ita disponente, tam hominem ipsum, quam alia, quæ circa ipsum sunt, ne ipse proprio actu, aut alia creatura turbaret temperiem, aut concordiam humorum & qualitatum primarum, ad certum harmoniæ pondus in ipsa productione ex speciali favore reductarum, sed potius illa adhiberet media, quæ omnem corruptionem, morbum & molestiam &c. amoverent. Hac autem ratione solus actus secundus pugnae istius, actualisque morbus, vel intemperies fuit exclusa, non tamen potentia, quæ in carne ex se corruptibili, qualitibusque ex se contrariis &c. semper mansit. Nam sicut secundum Criticum ossa vitrea, quomocumque per miraculum conferantur, naturaliter manerent fragilia, quia vitrum ex natura sua fragile est: ita quoque corpus humanum utut per miraculum custoditum à morbo, vel alia corruptione in illo statu, tamen mansit corruptibile ex se; cum ex natura sua talibus partibus constiterit, quæ ex se corruptibiles fuerunt, & ad corruptionem propriam tetenderunt ab intrinseco, ab extrinsecoque ad illam impulsæ fuissent, nisi Deus ex speciali privilegio tale malum avertisset.

375 Ast audiamus, quid Criticus novi afferat contra meam Defensionem: ait, lepidam meam esse argutationem, qua dicebam, non esse idem: *Corpus ab intrinseco non necessario dissolvitur: & corpus ab intrinseco non potest dissolvi*; addit, hæc duo non esse quidem synonyma, esse tamen convertibilia: quidquid enim ab intrinseco non necessario dissolvitur, nec potest ab intrinseco juxta ipsum dissolvi. Me hercle lepidus sanè discursus! hæc duo sunt convertibilia: *Corpus ab intrinseco non necessario dissolvitur, corpus ab intrinseco non potest dissolvi*. Si hæc sunt convertibilia, & mutuo sese inferunt, tunc etiam ista: *hoc ab intrinseco non necessario fit: ergo ab intrinseco non potest fieri*. D. *Amort ab intrinseco non necessario scribit: ergo ab intrinseco non potest scribere*. D. *Amort ab intrinseco non necessario bene agit: ergo ab intrinseco non potest bene agere*. D. *Amort ab intrinseco non necessario peccat: ergo ab intrinseco non potest peccare*. Et sic sexcenta alia. Sciunt Tyrones Logicæ, tò non neesse, & tò contingens, item tò non necessarium, vel possibile, ac tò contingenter, vel possibiliter æquipollere. Unde ista propositio: *homo ab intrinseco non necessario dissolvitur*, æquipollet huic: *homo ab intrinseco contingenter, id est, possibiliter dissolvitur*; ast cum hac propositione non convertitur ista: *homo ab intrinseco non potest dissolvi, seu non dissolvitur possibiliter*, &c. Siquidem ista priori opponitur: atqui duæ propositiones oppositæ non sunt convertibiles: ergo &c.

376 Quapropter etiam cum hac propositione: *substantia immaterialis ab intrinseco non necessario moritur*, non convertitur ista: *substantia immaterialis non potest mori*. Insuper non bene & cum veritate enunciari potest: *substantia immaterialis non necessario moritur*: huic enim propositioni æquivalet ista: *substantia immateria-*

Es possibiliter, vel contingenter moritur, vel potest mori. Hinc Criticus, ut verum asserat, debet dicere: *Substantia immaterialis necessario non moritur; inde enim legitime inferitur ista convertibilis: ergo substantia immaterialis non potest mori.* Idem iudicium ferendum est de prioribus propositionibus. Cum itaque enunciatio illa, quam conformiter Scriptis Agred. ex D. Bonav. Landelinus & ego usurpavimus, non sic sonet: *homo in statu innocentie ab intrinseco necessario non moritur, necessario non dissolvitur &c.* sed ita se habeat: *homo in statu innocentie ab intrinseco non necessario moritur, vel non est necesse hominem mori; nihil omnino diximus, quod difforme est veritati, & sanæ doctrinæ.*

377 Ad hæc, aliqua verba Anti-Agredani sunt declaranda, ne Lectorem decipiant. Dicit Criticus: *Apologista contumaciter negat, eam impassibilitatem, quæ fundatur in temperamento corporis, dicendam esse naturalem.* Si istis asserit, à me admissum esse pro statu innocentie temperamentum tale, quod ex natura sua impossibile est cum corruptione, & passione, vel quod naturaliter impassibilitatem importat, falsum dicit, & fingit. Non enim temperamento corporis, secundum naturam suam spectato, talem impassibilitatem cum Landelino aut Ven. Scriptrice tribui. Si verò solum sustinet, me defendere, quòd temperamentum istud ex natura sua corpus non reddiderit impassibile, sed tantum divina speciali, & conditioni humanæ indebita assistentia ita in sua productione fuerit temperatum, & postea conservatum, ne humores aliàs corruptibiles, & qualitates ex natura sua corruptivæ ac inter se inimicæ mutua pugna corpus ita afficerent, ut in eo, vel corruptio, aut morbus, aut molestia sequeretur; si in hoc sensu loquitur, & me consentientem habet, & mecum Ven. Scriptricem, S. Au-

gustinum, D. Bonaventuram, & S. Thomam, quorum lingua & verbis solum in justa Defensione fui locutus, nec plus, nec aliud adstruens, quàm citati. In hoc igitur sensu necesse non erat, tunc hominem pati à qualitatibus contrariis, & per eas dissolvi, non quòd ex natura sua corruptivæ haud fuerint, aut homo, & caro humana corruptionis ex natura sua exsisterit expers; sed quia, Deo ita has qualitates in primo homine *ex speciali gratia* temperante, & conservante in accepta prima temperie, illarum nativa activitas corruptiva, & mutua pugna fuit impedita. Unde deducitur, exempla superius adducta, si paulisper rei præsentì accommodentur, pugnare contra suum Authorem, ut partim jam vidimus, partim adhuc ostenditur. Siquidem v. g. rosa in hyeme producta, & longiore tempore, quàm naturaliter est possibile, in suo flore primo supernaturaliter conservata, ex se & ex natura sua manet corruptibilis, etsi per virtutem supernam amoventem tam agentia extrinseca, quàm impediens qualitatibus corruptivarum intrinsecam actionem, sic in vigore suo perseveret. Ita in proposito discurrendum est.

378 Dicit ulterius, me imperitè adduxisse D. Augustinum *distinguentem duos status immortalitatis, unius, quo quis non potest mori, alterius, quo quis potest non mori*, aitque, S. Doctorem loqui de potentia non moriendi per principia extrinseca vitæ conservativa, puta lignum vitæ, non per intrinseca, seu per sublatam contrarietatem humorum & qualitatibus &c. adducit hunc in finem paucula verba. Verùm totum textum, quem ego ex S. Augustino fol. 764. justæ Defensionis protuli, afferre non audeo, utpote ipsi manifestè adversum: dicitur enim præter alia ibi, id est lib. 14. de Civit. cap. 26. *Nil corruptionis in corpore (hominis innocenti)*

neque ex corpore ulla molestias ullis ejus sensibus ingererat.
 (NB) nullus intrinsecus morbus, nullus ictus metuebatur,
 Summa in carne sanitas. Ecce! nulla corruptio, nullus
 morbus intrinsecus, sed summa tunc in carne sanitas
 fuisset: ergo intrinseca temperies humorum, & quali-
 tatum alias contrariarum, & corruptivarum, debuisset
 tunc quoque esse; hac enim sublata, & humoribus, &
 corruptivis qualitatibus pugnantibus in homine, exur-
 gunt morbi, putredo, & tandem corruptio.

379 Dicit tertio: „Itaque frustra laborat Apolo-
 „ gista non solum pro P. Landelino, sed etiam pro
 „ Gonzalezio, qui, cum doctrinae meae assenserit, so-
 „ lumque contra textum Agredanum à me allegatum
 „ exceperit, non de falsitate doctrinae, sed solum de
 „ exceptionis vanitate conveniendus à me erat. Hunc
 „ autem exceptionis praetextum, dum Landelino mon-
 „ straverim, etiam Gonzalezio monstratum nemo est
 „ qui dubitet. Haec audacter Criticus, non timens si-
 „ bi de palpabili, quam ita loquendo committit, falsita-
 „ te. Gonzalezius nullo modo excepit contra textum
 „ Agredanum ab Eusebio Amort allegatum, sed dunta-
 „ xat reprobavit crisin Amortianam, qua sine causa, ac
 „ non satis theologicè textum Ven. Scriptricis sanum
 „ ac irreprehensibilem divexavit. Brevitatis gratia ipsa
 „ verba Gonzalezii omitto; possunt autem non inutili-
 „ ter legi apud ipsum pag. 392. & num. 644. Jam su-
 „ perius notavi, quod Adversarius nec verbulum res-
 „ ponderit eidem Gonzalezio; videtur enim territus
 „ fuisse ejus Defensione, qua totum argumentum ex
 „ igne ascendens velut fumus evanuit: unde diverticu-
 „ la quaesivit, ac relicto argumento ipso, & textu Agre-
 „ dano nodum in scirpo, id est, in responsione Lande-
 „ liniana quaedam effugia quaesivit: quae cum ibi non in-
 „ veniret, novam difficultatem de impassibilitate in-

trinfeca in sensu tali, in quo de ea Landelinus nec cogitavit, eidem affinxit. Sic consuevit agere, qui veritatem etiam agnitam persequitur. Videatur iusta Defensio.

Numerus XXIX. Anti-Agredani.

380. **I**ste est: „ Apologista num. 561. negat „ „ ideo in Revelationibus à Deo occul- „ „ tatum aliquamdiu fuisse dæmoni formationem Ada- „ „ mi & Evæ, ne conaretur eam impedire; sed aliud „ „ hujus occultationis motivum prudens non insinua- „ „ tur in Revelationibus.

DEFENSIO

Corruptionem textus Agredani nondum expunxit Adversarius. Nam certum est, hoc motivum imprudens, quod Criticus affinxit Revelationibus Agredanis, in istis non contineri. Licet enim illæ adstruant Part. 1. num. 137. Deum noluisse fieri statim dæmoni manifestam Adæ, & Evæ formationem, non tamen dicunt, idè hoc factum esse, ne impediatur eam. Nec propterea, quia aliud motivum non insinuat, hoc statim fuit intentum, cum utique Deo non desint alii longè prudentiores fines. Et nunquid Deus imaginariis solum motivis Amortianis fuit alligatus? Videatur iusta Defensio pag. 769.

ARTICULUS XVIII.

NUMERUS XXX. AMORTIANUS

381 **T**Ria complectitur membra singillatim
 excutienda. Primum sic habet: „ Apo-
 „ logista num. 562. tres meas impugnat propositiones.
 „ Primò, quòd in dœmone non reperiatur *ingens exul-*
 „ *tatio*, qualem Revelationes Agredanæ prætendunt.
 „ Verùm exultationem *veram* præsertim *ingentem*, à
 „ spiritibus damnatis jure excludo.

DEFENSIO.

Falsum est, quòd Revelationes Agredanæ præten-
 dant *ingentem exultationem* in dœmonibus, id
 quod in justa Defensione folio 770. jam luculenter
 probavi. Adduco ibidem dicta, quæ sic sonant: „ Pri-
 „ mum jam dissolvit Gonzalezius à num. 670. ex Au-
 „ thographo Hispanico Civitatis Mystica, in quo non
 „ tribuitur dœmonibus *ingens exultatio*, immò nec exul-
 „ tatio ulla: nam verbum Hispanicum *alborozo* teste
 „ Gonzalezio non significat lætitiã, exultationem,
 „ gaudium &c. sed est signum externum, quo aliàs so-
 „ let indicari gaudium, propter consecutionem alicu-
 „ jus rei valdè concupitæ.

„ Jam verò possunt externè dari ejusmodi signa
 „ gaudii, vel mœroris, quin aliquis gaudeat, aut triste-
 „ tur. Fuit igitur (ut dicit Gonzalezius) in dœmone
 „ signum illud, Hispanicè *alborozo*, exultatio ex modo
 „ significandi; non ex parte rei significatæ. Unde Do-
 „ ctor Angelicus in 4. dist. 45. q. 2. art. 1. ad 4. loquens

„ de gaudio dæmonum ait : *Hoc gaudium non verum,*
 „ *sed phantasticum est, dum impletur.* Quæ confirmat
 „ Illustrissimus Herinex. Part. 1. Summæ Theol. Tract.
 „ 3. disp. 5. num. 46. ubi docet primò, certum non esse,
 „ quòd dæmones de nulla re verè gaudeant, nonnullis
 „ admittentibus verum gaudium in illis, aliis autem
 „ passim id negantibus. Cum posterioribus, inter quos
 „ etiam citat Alensem, Scotum, Angles, probabilius
 „ docet secundò, propriè dictæ lætitiæ in Angelis ma-
 „ lis locum non esse. Sunt namque continuò in im-
 „ mensa tristitia, cum qua non bene consistit gaudium,
 „ & quamvis cum illa consisteret, verisimile tamen est,
 „ Deum nolle ad gaudium ipsorum concurrere. Quæ
 „ proinde (ita prosequitur sermonem laudatus) de læ-
 „ titia dæmonum, etiam quandoque per cachinos
 „ ostensa referuntur, ad exteriorem gaudii simulatio-
 „ nem (prout homines amaritudine pleni ostentant læ-
 „ titiam, quam non habent) & interiorem complacen-
 „ tiam in rei desideratæ successu sunt referenda. Ita He-
 „ rinex. Plura de hac re habet Gonzalezius, quæ ibi
 „ videri possunt.

„ Porro in Revelationibus quoque S. Birgittæ lib.
 „ 6. cap. 31. dicitur : *Et multum letari videbatur de hoc*
 „ *diabolus, & cœpit plaudere manibus. Cui dixit Judex,*
 „ *quare letaris tantum?* Hæc textus Birgittanus, cujus
 „ notæ sunt quoque dignissimæ lectu.

Pergit Criticus cit. num. XXX.

382 „ **S**ecundò non approbat Apologiffa, quòd
 „ Lucifero, seniori dæmonum, negave-
 „ rim defectum memoriæ, qualem Revelationes Agreda-
 „ næ concedunt. Verùm jure eum defectum memoriæ
 „ in dæmonibus nego : cum enim sint spiritus intelle-

„ *Stuales*, qui simul uno obtutu cognoscunt, quæcun-
 „ que cognoscunt, in iis non habet locum potentia re-
 „ memorativa. Immo si in dæmone reperiretur po-
 „ tentia rememorativa, ea à Deo non ligaretur, nisi
 „ ita exigeret necessitas pro conservatione generis hu-
 „ mani, qualis tamen non apparet in casu ibi allegato
 „ necessitas.

DEFENSIO.

383 **J**ure defectum memoriæ in dæmonibus
 admitto. Nam primò probabiliter fal-
 sum est, quòd dæmones, & alii Angeli uno simplici
 obtutu omnia cognoscant, quæcunque cognoscunt.
 A Scotistis enim & aliis pluribus optimæ notæ Theo-
 logis conceditur dæmonibus compositio, divisio, &
 discursus, ut vocant, formalis, qui adus non simplici
 ac uno obtutu absolvuntur. Videantur de hac re P.
 Herinex Part. 1. Disp. 3. de Angelis, num. 32. & 33.
 P. Ant. Mayr Theol. Sch. tract. 2. n. 80. & alii.

Deinde demus, omnia sine divisione, compositio-
 ne, aut discursu per simplicem intuitum intelligi ab
 Angelis, ut defendunt probabiliter Thomistæ: ergo
 non datur memoriæ, vel potentia rememorativa in An-
 gelis? Qualis hæc consequentia: si hæc subsistit, Angeli
 non recordantur præteritarum prius habitatum cog-
 nitionum. Etiam à Thomistis formalem discursum in-
 tellectui Angelico negantibus, & ei meros simplices
 obtutus objectorum tribuentibus, adscribitur in An-
 gelis & dæmonibus successio quædam actuum, & co-
 gnitionum, ita ut Angelus non omnia objecta simul
 cognoscat, sed unum post aliud, & ab hujus objecti
 cognitione cessans ad alterius considerationem se trans-
 ferat, ut Joannes à S. Thoma, & Gonet tenent. Jam

fic infero. Angelus potest meminisse alicujus cognitionis antea habitæ, vel objecti prius cogniti, & à cujus consideratione jam pridem cessavit: quis enim hoc deneget Angelis, cum homo multò imperfectior habeat vim recordandi, & rememorandi cognitiones præteritas &c. ergo Angelus habet potentiam rememorativam rerum, & cognitionum præteritarum. Præterea species rememorativas, per consequens etiam potentiam rememorativam præteritorum intellectus in Angelis affirmat expressè P. Ant. Mayr Theol. Sch. tract. 2. num. 62. nec faciliè aliquem reperies, qui recordationem, & memoriam præteritorum antea cognitorum Angelis haud concedat.

384 Oblivionem quoque naturaliter in dæmone reperiri posse, Gonzalezius probat num. 680. sequenti discursu: „ Quòd autem Angelus, & præcipuè malus patiatur oblivionem, mihi indubitatum est: quia „ obliuio nihil aliud est, quàm non perseverare in „ cognitione rei præteritæ, quam quis semel habuit: „ quòd autem Angelus non semper perseveret in actuali „ cognitione, quam de re præterita aliquando habuit, negari non potest: & consequenter, quòd oblivionem patiatur, certum est, maximè loquendo de „ Angelis malis, qui ex intensa, & coacta consideratione, tum amissionis beatitudinis, tum ignis, & „ aliorum objectorum, in quibus violenter in pœnam peccati detinentur, impediti his considerationibus, non possunt uti expedire, & perfectè intellectiva potentia, nec speciebus, sive concreatis, sive acquisitis, „ unde magis expositi sunt oblivioni: præterquam „ quòd in nostro casu obliuio Luciferi speciali providentiæ, & protectioni Dei erga Virginem Matrem „ attribuenda videtur. Ita Gonzalezius, qui jam præoccupavit alteram crisin Amortianam. Nam pecu-

liaris protectio, & Providentia Divina erga Deiparam
 fuit sufficiens motivum interdum ligandi potentias
 dæmonum naturales, intellectum, & memoriam. Huc
 faciunt, quæ P. Herinex Disp. 3. de Angelis num. 12.
 habet, sic dicens: „ Nota, dæmones interdum divi-
 „ nitus ad bonum nostrum impediri, ne deprehendant
 „ illa, quæ manifestè non excedunt naturalem eorum
 „ industriam. Hoc modo ignorarunt, an Deipara
 „ fuisset Sponso Joseph commixta nècne, & an Chri-
 „ stus esset filius Joseph; quia videlicet non permitte-
 „ bantur accedere, vel attendere. Hinc Ignatius Mar-
 „ tyr & alii PP. tradunt, Mariam fuisse desponsatam,
 „ ut cœlestis ex Virgine partus celaretur diabolo &c.
 Hæc Illustrissimus Herinex, quibus & Gonzalezii di-
 ctis satisfit scrupulo alteri Amortiano. Videatur justa
 Defensio fol. 774.

Continuat Anti-Agredanus crisin suam

385. **H**isce verbis: „ Tertiò censet, SS. Tri-
 „ nitati rectè tribui in Revelationibus
 „ colloquium de B. Virgine tanquam Matre Unigeni-
 „ ti. Verùm, cùm objectum inadæquatum hujus col-
 „ loquii sit ipsum Verbum, vellem ex Scriptura mon-
 „ strari textum, in quo Verbum quæ tale, de seipso lo-
 „ quatur ad Patrem, ita ut reperiat in SS. Trinitate
 „ *Verbum Verbi* ad Patrem.

DEFENSIO.

Præmissis falsum est, quòd Verbum Divinum
 observatis à Critico locis loquatur ad Patrem.
 Quod liquet inspectis ambobus textibus, quos Adver-
 sarius hac nova, & aliis prioribus crisis carpebat.

Hi (ut ex Opere Observat. fol. 569. constat) sunt sequentes. Primus ex Part. 1. Civit. Myst. num. 220. sic ait : *In instanti, quo anima Virginis Sacratissime producta, corporique infusa fuit, Beatissima Trinitas majori affectu protulit verba illa à Moysè notata: faciamus Mariam ad imaginem, & similitudinem nostram, veram filiam, & Sponsam, Matremque Unigeniti substantiæ Paternæ futuram.* Et alter num. 221. ibidem hic est: *Virtute Divinorum horum verborum, & amoris, quo ea ex ore Omnipotentis prodire, creata, corporique Mariæ infusa fuit anima felicissima &c.* En ! neutro textu filius ad Patrem loquitur. Unde nova hac in parte additur falsitas antecedenti assertæ pag. 525. Controversiæ, ubi affirmavit Criticus laudatis, textibus exprimi opus Dei ad intra, & non ad extra.

386 Reduco in memoriam aliqua ex meis pag. 773. just. Defens. adductis, quæ simul profligant novam observationem Anti-Agredani mox commemoratam, vel veriùs demonstrant eam (si recentem falsitatem excipias) non esse novam. Sic ea nunc citato folio sonant: „ Expendamus quoque Argumentum Adversarii : *Hæc locutio, Faciamus Mariam Matrem Unigeniti substantiæ Paternæ futuram: Hæc locutio, ait, dum pro objecto habet se ipsum, utique non refertur ad extra: imò est cognitio reflexa supra se ipsum: & sic est Verbum Verbi: Quæ si Agredanus responderet Adversario, ab eo vapularet pessimè. Hæc locutio pro suo objecto directo terminativo habet formationem B. Virginis Mariæ, quæ B. Virgo est opus ad extra: non enim identificatur Deo: ergo hæc cognitio, & locutio respicit directè opus ad extra. Neque dicat, quòd indirectè etiam attingatur Filius Dei; quia Maria formanda, futura erat Mater Dei: quid enim ex hoc infertur? ergo productio Matris Dei non est* „ opus

„ opus ad extra ? Certè juxta omnes Theologos pro-
 „ ductio Incarnationis & unionis hypostaticæ est opus
 „ Dei ad extra , & quidem præcipuum , & tamen hæc
 „ operatio non potest intelligi , quin simul terminus
 „ hujus unionis Deus , vel Verbum Divinum intelli-
 „ gatur. Sic actus amoris Dei , quem Deus unà no-
 „ biscum efficit , est opus ad extra , quamvis concipi
 „ haud possit sinè ordine ad Deum : idem dic de pro-
 „ ductione Matris Divinæ. Deinde hæc locutio San-
 „ ctissimarum Personarum Divinarum Genes. 1. *Facia-*
 „ *mus hominem ad imaginem , & similitudinem nostram;*
 „ importat operationem ad extra : idque fatetur ipse
 „ Adversarius asserens in Controversia pag. 525.
 „ principii loco esse tenendum , quòd omnis locutio trium
 „ Personarum , quæ illis in Scriptura tribuitur , importet
 „ operationem ad extra. Si autem hæc locutio versatur
 „ circa operationem ad extra , si non est Verbum
 „ Verbi , si non se reflectit supra se ipsam , licèt etiam
 „ Deum , ad cujus imaginem creatus erat homo , attin-
 „ gat , neque illa locutio : *Faciamus Mariam Matrem*
 „ *Unigeniti substantiæ Paternæ futuram* : erit de opere
 „ ad intra &c. quamvis simul attingat Filium Divi-
 „ num , cujus Mater futura destinabatur Maria. Ast
 „ moras rumpo in re , aliunde vel terminos primos
 „ Theologiæ intelligentibus , notissima. Ostendit Ad-
 „ versarius , dum ejusmodi nil valentia argumenta ad-
 „ hibet , se nihil in Civitate Mystica invenisse , quod
 „ speciem alicujus veræ & solidæ difficultatis præfere-
 „ rat , moliminaque ipsius araneorum telis esse similia,
 „ quibus solæ muscæ capiuntur. Hucusque justa De-
 „ fensio , quam nondum concussit Criticus.

ARTICULUS XIX.

EXECUTITUR NUMERUS XXXI.

Critici.

387 „ **A** Pologista num. 566. improbat, quòd
 „ in V. Maria de Agreda asseruerim
 „ dispositiones ad illusionem dæmonis aut phantasiæ;
 „ ostendi namque, quòd frequenter Revelationes eam
 „ excitent ad considerandas perfectiones proprias, &
 „ quòd fuerit phantasiæ debilis ac timidæ. Apologista
 „ quidem bene præsumit, quòd nec per vanam sui
 „ complacentiam laudibus cesserit, nec timoribus an-
 „ xiis. Verùm, cùm etiam personæ sanctæ non ab
 „ omni levi quandoque defectu immunes sint, mora-
 „ lem impossibilitatem ejusmodi levis defectus non
 „ ostendit. Si ergo in V. Scriptrice non monstratur
 „ moralis impossibilitas levis alicujus incuriæ, aut in-
 „ advertentiæ vincibilis, vel ignorantia levis culpa-
 „ bilis, quibus justo Dei judicio patere potuerit illu-
 „ sioni phantasiæ, aut dæmonis, eo ipso non habetur
 „ moralis certitudo de divinitate omnium Revelatio-
 „ num contentarum in illo codice Revelationum. Si
 „ autem non habetur moralis certitudo de divinitate
 „ omnium earum Revelationum, eo ipso contra eas
 „ vim suam retinent *gravissimæ præsumptiones, & argu-
 „ menta moraliter certa* de earum falsitate. Quod si præ-
 „ sumptiones violentæ, & argumenta moraliter certa
 „ de earum falsitate robur suum retinent, nil juvat cau-
 „ sam Agredanam earum Revelationum *seorsim specta-
 „ ta probabilitas* ab Adversariis, prout n. 572. & 573.
 „ contestantur, unicè intenta, utpote quæ tollitur

„ comparative per præsumptiones violentas, & moralem
 „ certitudinem oppositam. Itaque etiam Apologistam
 „ nil juvat probabilitas aliarum Revelationum, v.gr.
 „ S. Birgittæ. Rectè enim probabilitas earum Eccle-
 „ siam movet ad earundem tolerantiam, quia illa pro-
 „ babilitas non enervatur per præsumptiones violentas,
 „ & moralem certitudinem argumentorum in
 „ oppositum. Multò minus Apologistam juvat proba-
 „ bilitas harum Revelationum extrinseca ex testimo-
 „ niis virorum doctrina, & pietate insignium. Illa
 „ enim extrinseca probabilitas non tollit violentas
 „ præsumptiones, & moralem certitudinem argumen-
 „ torum meorum nondum ab iis expensorum, quibus
 „ proin nuda probabilitas cedat, necesse est. Omnium
 „ verò maximè imbellis est illa perpetua Apologistæ in
 „ me retorsio, quòd, dum Adversarios meos calum-
 „ niarum reos ago, ipsemet calumniarum erga *Ven.*
 „ *Mariam de Agreda, & corruptionum* quoad illius tex-
 „ tus reus sim. Revelationes enim falsitatis convicis;
 „ corruptiones expunxi, immò ipsosmet Adversarios
 „ non rarò sensum textus Agredani corrupisse ostendi
 „ in versione Gallica, Latina, & Gonzaleziana, atque
 „ in Glossa Landeliniana, & Kikiana. Calumnia vacat,
 „ qui præsumptionibus violentis, & argumentis mora-
 „ liter certis pugnat; qui autem gravissimi criminis de
 „ non equa circa cultum *Immaculatæ Virginis* doctrina,
 „ aut de doctrina, quam nullus verè Catholicus doceat,
 „ publicè accusat virum cultus Mariani zelatorem, &
 „ toto suæ vitæ tempore defudantem pro fide & deco-
 „ re Ecclesiæ Catholicæ, & in probatione, sicut Apo-
 „ logista, deficit, veræ calumniæ reus est, de qua
 „ dabit rationem Deo. Finio, atque iudicio Sedis
 „ Apostolicæ, quid in hac causa ad ædificationem Ec-
 „ clesiæ, vel ad securitatem eorum publicam, qui nec

5, fabulas nec mulierum somnia amant, tandem expectat, diat, animo submisso ac indifferenti relinquo.

DEFENSIO.

388 **T**Andem finem respicit univèrsa justæ Defensionis (ut Anti-Agredanus appellat) excusio. Proin exposcit, ut & ego vela, & hætenus discussa contraham. Quam ob rem assero, me non tantum bene præsumere, sed per decursum justæ Defensionis bene quoque probare, quod Ven. Scriptrix fuerit immunis ab illusionibus dæmonis, & phantasiæ, omnique nota superbiæ, vanæ, ac inordinatæ anxietatis, aut timoris. Repetat, rogo, Lector benevolus, quæ in justa Defensione ex actis authenticis causæ Agredanæ, maximè à pag. 31. item 44. produxi, & quæ à fol. 776. usque ad finem citatæ justæ Defensionis dixi, & nullus ambigo, quin in meam sententiam manibus pedibusque sit concessurus. Probavère diligentissimè vitam, doctrinam, & spiritum V. Mariæ de Agreda adhuc viventis, non solum nostri Ordinis, sed & alii Viri in Ecclesia nominatissimi, ut Eminentissimi Cardinales Rospiliosus, postea CLEMENS IX. & Cæsar Montius Archi-Episcopus Mediolanensis, in Hispaniis Apostolicorum Nuntiorum munere præclare functi, Michael Escartin Episcopus Ordinaris laudatissimæ Ancillæ Dei, doctissimus Petrus de Ariola Ordinis B. Virginis de Mercede, sicut & eximiæ pietatis ac doctrinæ, & prudentiæ Theologus Joannes à S. Thoma Ordinis celeberrimi Prædicatorum, ac Catholico Regi à confessionibus, aliique: & hi omnes nihil, quod reprehensionem mereretur, invenerunt; contrà verò scientiam verè cœlitus infusam, vitam ad leges perfectionis christianæ ac religiosæ om-

modo compositam, ac ab illusionibus penitus alienam in famula Dei commendaverunt. Tantis testibus omni exceptione majoribus, contemporaneis, plus certe fidei admittendum est, quam Eusebio Amort tantum ea scribenti, quæ eidem sinistro affectu corruptus, & præjudiciis occupatus animus ad calamum dictat. Frustra igitur D. Amort moralem impossibilitatem levis cujusdam defectus, aut illusionis exigit, cum aliunde satis testatum habeamus, similes naves abfuisse à V. Scriptrice.

389 Verum ne multum abducar à præcipuo Defensionis meæ scopo, qui non est tueri, quòd Revelationes istæ sint certò Divinæ, sed quòd sint probabiles, & tales, quæ more aliorum librorum possint permitti, ut licitè legantur, proindèque non contineant doctrinam certò falsam, aut non sanam, vel regulis fidei, & morum in aliquo puncto contrariam. Affero ulterius, contra placita totius Civitatis Mysticæ, seu universim, seu singillatim considerata, nec ullam gravem præsumptionem, neque unum moraliter certum argumentum, quod illa falsitatis convinceret, ab Adversario hucusque esse allatum; quod faciliè inspiciet quis, qui tam justam meam Defensionem, quàm ejus continuationem in præsentì opusculo à me adornatam perlegerit. Unde & optimo fundamento frequenter exempli, & probationis gratia à me sunt adhibitæ aliæ Revelationes ab Ecclesia approbatæ. Quæ vel ideo sunt adpropositum, quia illas duntaxat adduxi pro refellendis illis Amortianis assertis, quæ Revelationibus ejusmodi jam ab Ecclesia approbatis adversabantur. Inde enim sequitur, illas ipsas doctrinas, quas Criticus in Scriptis Agredanis impugnat, esse jam antecederet à Sede Apostolica probatas, & edi ac legi permissas in aliis Revelationum libris.

390 Hinc etiam abs ratione excipit D. Amort contra testimonia efficacissima Virorum sanè omni pietate, & eruditione insignium, pro Civitate Mystica tanquam pro aris & focus militantium. Ista enim minimè infringuntur per violentas præsumptiones, & moralem certitudinem argumentorum Amortianorum. Scriptis enim Anti-Agredanis omnibus, quæ hucusque sunt ab Adversario protrusa, nihil inesse certitudinis, nihilque quod præsumptionem aliquam violentam contra asserta Agredana, sive conjunctim, sive seorsim inspecta gignere possent, vindiciæ in duobus meis opusculis (quorum alterum *Defensionem*, alterum *continuationem Defensionis* appello) luculenter comprobant. Liber à præconcepis opinionibus animus, & attenta evolutio utriusque operis, collatiòque cum oppositiõibus Amortianis solum requiritur in Lectore, & ut confido, in partes Agredanas abibit lubentissimè. Ulteriùs: quis sine nota præsumptionis haud levis poterit præsumere, quòd aliqua præsumptio violenta stet adversus Civitatem Mysticam à tot, tantæque Authoritatis, Dignitatisque Ecclesiasticæ, Pietatis, ac Doctrinæ Viris rigidissimè examinatum, ac in forma optima probatum, laudibusque maximis exornatum? Quis præsumat, solum Amortium vidisse nævos, quos, post accuratum studium omnibus viribus huic negotio impensum, plurimi in Ecclesia celeberrimi Doctores & Theologi deprehendere nequierunt? Profectò gravitas horum testium gravem, violentamque præsumptionem pro Scriptis Agredanis contra insultus Amortianos suppeditat, ostenditque, crises Adversarii sola in imaginaria, ac pertinaci aliis contradicendi libidine, proinde in arena, non vero in solida veritatis petra esse fundatas.

391 Calumniam intuli nullam Adversario, sed illa-

Illatas duntaxat ab eo V. Scriptrici, & Agredanis jure Defensionis justæ, ac omnibus licitæ propulsare sum conatus. Quòd Criticus verè corruerit textus non paucos Agredanos, & quòd nullam à me impactam corruptionem à se amoverit, sentiet quisvis, qui seposito partium studio ambo mea opuscula consideratè legerit. Fallitatum cumulum non parvum Scriptis Amortianis ingestum reperi, notaviq; ita tamen, ut nullibi invenerim me cujusdam corruptionis textus Agredani, aut fallitatis à Critico convictum; licèt enim ille ex insidiis meas, & V. Scriptricis assertiones aggressus, eas utut planas collo quasi obtorto in sensum à me, & V. Ancillæ Dei Mariæ de Jesu mente alienum pertrahere laboraverit; nihilofecius hoc totomisu suo id unum effecit, ut fallitates *suas* pristinas novis auxerit, easque maximum in numerum fecerit crescere.

392 Quàm vera sint illa, quibus Amortium postulavi de non æqua *circa cultum Immaculæ Virginis* Doctrina, ostendunt luce meridiana clariùs, quæ huic opusculo inferui à num. 226. ubi observavi quoque, Adversarium in allegandis Scriptis Eruditissimis Felicissimè Regnantis BENEDICTI XIV. nequaquam fidelem fuisse. Rectè etiam pronunciavi in Defensione justa, & in præsentè opusculo num. 282. & sequentibus confirmo, nullum vere catholicum circa ibidem tractatam materiam cum D. Amort sentire, & etiamnum persuasus sum, quòd nullus verè addictus Romanæ Ecclesiæ, cum ipso tam abjectè de Summis Pontificibus sentire possit. Veritatem locutus sum. Ast dum quis veritatem clarè ostendit Adversario, is recepto jam more calumniam sibi factam clamitare, & ad Divinum Tribunal provocare solet. Intereà hujusmodi inanes clamores non sunt attendendi. Me in

probatione assertorum non defecisse, Criticum verò defectus complures contra manifestam veritatem ac modestiam religiosam commisisse, ex præcedentibus colliget facili negotio Lector indifferens, cujus iudicium hac in parte imploro, meum suspendo, ne in propria causa iudex velim esse.

Non amo fabulas, nec eas amat, nec sectatur V. Scriptrix; fictiones tamen ab Amortio vendi pro veritate in re Agredana, non certum esse non potest volenti ejus Scripta Anti-Agredana, & conferenti ea cum Vindiciis Agredistarum. Desudaverit Criticus antea etæ vitæ tempore pro decore Ecclesiæ; pergat ergo, & inutilibus suis crisi- bus dimissis, quæ offensionibus non parvis viam apertam sternunt, ad utiliora convertatur. Cordi igitur ducat sui SS. Patris nempe D. Augustini aureum effatum ex Epist. ejus ad Januar. olim 118. nunc 54. depromptum: *Sensi* (ita loquitur S. Doctor) *sæpe dolens, & gemens, multas infirmorum perturbationes fieri. per quorundam fratrum (NB) contentiosam obstinationem, vel (NB) superstitiosam timiditatem, qui in rebus hujusmodi, quæ neque Scripturæ Sanctæ auctoritate, neque universalis Ecclesiæ traditione ad certum possunt terminum pervenire (tantum quia subest qualiscunque ratiocinatio cogitantis.) tam litigiosas excitant quæstiones, ut, nisi quod ipsi faciunt, nihil rectum existiment.* Hæc sibi imprimat Criticus, & à pertinaci, contentiosaque impugnatione Scriptorum Agredanorum, contra quæ solidum adhuc in medium protulit nihil, aliquando desistat, ne infirmis seu fidelibus, seu heterodoxis majoris scandali, aliis verò justis doloris amplio- rem materiam præbeat.

APPENDIX.

EXECUTITUR PROBLEMA
Amortianum.

DICTA AMORTIANA PROPONUNTUR.

Pagina 100. suæ, sic appellatæ, novæ demonstratio-
nis, excussio &c. Criticus hoc producit Pro-
blema: *Utrum plura incredibilia miracula contineantur in*
Pseudo-Evangelio de infantia Jesu, quàm in Revelationi-
bus Agredanis? Problema certè suo Authore dignum,
qui tantùm in id incumbit solertissimè, ut in causa
Agredana possit ludere, ac heterodoxis aperire cam-
pum insultandi rebus nostræ Religionis. Problemati
subjungit ipsum Pseudo-Evangelium de infantia Jesu
fabulis insulsißimis plenum, quod, ne offendiculo sit
aliis, hìc totum ponere non audeo, præsertim etiam
ea ex causa, quia ipse Anti-Agredanus sequentia dun-
taxat puncta ex Pseudo-Evangelio à se studiosè allato
Civitati Mysticæ potuit opponere: Ita enim pag. 125.
subdit Pseudo-Evangelio recitato: „ Hucusque Pseudo-
„ Evangelium *de infantia Jesu*, in quo patet multa
„ reperiri miracula, iis, quæ in Revelationibus con-
„ tinentur, non dissimilia. Sic enim primum, quod
„ Jesus in cunis jam fuerit locutus, reperitur sæpius
„ in Revelationibus Part. 2. num. 578. 625. 626. 635.
„ prout in argumento ex silentio scriptorum petito osten-
„ sum est. Ibidem reperitur, quod Simeon Jesum, &
„ & Mariam coruscòs viderit num. 599. prout etiam
„ in Pseudo-Evangelio annotatur num. VI. de mira-

„ culis in Ægypto patratís , si quædam ab hæreticís
 „ conficta excipiantur , multa quoad genus , & multi-
 „ tudinem miraculorum conveniunt cum iis , quæ ex
 „ Revelationibus I. cc. attuli. Itaque benevolo Le-
 „ ctori Problema proponitur , plurane in istis , quàm
 „ illo numerari queant incredibilia. Hactenus D.
 „ Amort.

DEFENSIO.

CRisis memorata Adversarii nec hilo melior est illa , quam discussi pag. 800. meæ justæ Defensionis , seu non est digna responsione. Nihilominus ne opinetur Criticus , se ejusmodi absurdís , & nihil ad propositum deservientibus commentis , silentium Agredanis imposuisse , aliqua eidem reddo.

Primò : si tot & tam absurda , ac tam falsa (ut fingit iterum Amortius) reperiuntur in Civitate Mystica , qua ratione Summi Pontifices , ac Florentissimæ Inquisitiones Hispanica , & Lusitana potuere permittere lectionem ejusdem ? Dein , quî potuere Cardinales , Episcopi , Doctoresque celeberrimi , & ipse Ordinarius quidam Reverendissimus Augustanus librum hunc probare , & tantis laudibus extollere ? Hi enim , si tam absona , qualia Anti-Agredanus affingit Scriptis Agredanis , dum ea comparat cum fabulis ineptissimis dicti Pseudo-Evangelií , permiscere legi , vel omnino commendavere encomiis , aut pessimi , aut certè ignorantissimi fuere. Quis enim , nisi ignorantia aut malitia duce , tam dissona regulis fidei & sanæ doctrinæ audebit probare ? Respondeat Criticus huic rationi jam tactæ in justa Defensione folio citato , neque ad talia , quæ ipsum aded præmunt , os & calamum ita comprimat , sicut in novo suo perfunctorio , & tumultuario opusculo fecit.

Secundo : quicumque legerit Pseudo-Evangelium, & contulerit cum Civitate Mystica, hanc ab illo, sicut coelum ab inferno discordare videbit. Ubi aliquid habetur in Civitate Mystica de anu à S. Josepho quaesita, ut B. Virgini in partu adesset, ubi aliquid de plurimis aliis gestis in Ægypto, & extra Ægyptum Christi & B. Virginis, quæ in Pseudo-Evangelio illo narrantur, vel verius finguntur? ubi, ut alia taceam, ista leguntur, quæ Criticus pag. 117. ex Pseudo-Evangelio profert, & sic habent?

„ XXXV. Alia ibidem mulier degebat, cujus filius
 „ à Satana vexabatur. Hic Judas nomine, quoties-
 „ cunque Satanus iste illum corripiebat, quosvis præ-
 „ sentes dentibus appetebat, ac, si neminem juxta se
 „ inveniret, suas ipsè manus & coetera membra mor-
 „ su vexabat. Audiens ergò mater hujus miseri, fa-
 „ mam divæ Mariæ, & filii ejus Jesu, surrexit prope-
 „ rè, ac filium suum Judam in ulnas sublatum ad Do-
 „ minam Mariam detulit. Interim Jacobus, & Joses
 „ commodum Dominum Jesum Infantem abduxe-
 „ rant, ut cum coeteris infantibus colluderent, ac do-
 „ mo egressi confederant, & cum illis Dominus Jesus.
 „ Accedebat verò Judas obsessus, & ad dexteram Jesu
 „ assidens, cum agitaret eum pro consuetudine sua
 „ Satanus, dentibus Dominum Jesum appetebat, &
 „ quoniam attingere non poterat, latus ipsius dexte-
 „ rum percutiebat, ita ut Jesus ploraret. Eademque
 „ hora fugiens exivit ex puero isto Satanus, cani rabi-
 „ do similis. Hic autem puer, qui Jesum percussit, &
 „ ex quo Satanus sub forma canis exivit, fuit Judas
 „ Ischariotes, qui illum Judæis prodidit; & idem ejus
 „ latus, in quo percusserat illum Judas, Judæi lancea
 „ confixerunt.

„ XXXVI. Cum verò Dominus Jesus septimum à

„ nativitate sua annum complevisset , die quodam cum
 „ aliis pueris sodalibus suis coætaneis versabatur , qui
 „ ludentes , varias ex luto formas fingeant , asinos,
 „ boves , volucres , & alia his similia ; & unusquisque
 „ jactans suum opus , super cæterorum plasmate efferre
 „ conabatur. Tunc Dominus Jesus dicebat pueris : ego
 „ illis , quas feci , figuris præcipiam ; ut incedant. Ro-
 „ gantibus verò pueris , numquid ipse creatoris esset
 „ filius , præcipiebat illis Dominus Jesus , ut incede-
 „ rent ; eademque hora subsiliebat , & cùm reverti
 „ illas juberet , revertebantur. Fecerat autem avium
 „ passerumque figuras , quæ cùm volare ipsas juberet ,
 „ volabant , & cùm stare juberentur , consistebant
 „ quòd si cibum , & potum illis porrigeret , edebant &
 „ bibebant. Cùm deinde abjissent pueri , & parenti-
 „ bus ista suis retulissent , dicebant illis patres ipso-
 „ rum : cavete in posterum , ò filii , à consortio ejus ,
 „ quoniam veneficus est ; fugite illum , & vitate , ne-
 „ que ab hoc momento unquam cum ipso collu-
 „ dite.

„ XXXVII. Quodam etiam die Dominus Jesus
 „ cum pueris ludens & discurrens , officinam tinctoris
 „ præteribat , cujus nomen erat Salem ; erantque in
 „ officina ejus panni plurimi civium illius urbis , quos
 „ variis coloribus imbuere parabant. Ingressus verò
 „ Dominus Jesus officinam tinctoris , pannos hosce
 „ universos sustulit , & in cortinam tinctoriam conj-
 „ ecit. Rediens Salem , pannosque perditos cernens ,
 „ voce maxima exclamare cœpit , & Dominum Jesum
 „ objurgare , dicens ; quid fecisti mihi , ò Fili Mariæ ?
 „ & me , & cives meos injuria affecisti ; quilibet enim
 „ commodum sibi colorem expetit , tu verò adveniens
 „ omnia perdidisti. Respondebat Dominus Jesus : cu-
 „ juscunque panni colorem mutare volueris , hunc

ego tibi immutabo ; statimque pannos ex cortina
 producere cœpit , singulos illo colore imbutos,
 quem tinctor desiderabat , donec omnes eduxisset.
 Hoc prodigium atque miraculum videntes Judæi
 Deum celebrabant.

„ XXXVIII. Josephus autem per totam urbem
 circumiens, Dominum Jesum secum ducebat, cum
 propter artificium ejus, homines illum accerferent,
 ut portas ipsis, aut mullitalia, aut cribra, aut ar-
 cas conficeret ; eratque cum ipso Dominus Jesus,
 quocumque proficisceretur. Quotiescunque ergo Jo-
 sepho aliquid operis sui longius aut brevius, latius
 sive angustius faciendum esset, Dominus Jesus ma-
 num suam versus illud extendebat, ac statim, prout
 vellet Josephus, res succedebat ; ita ut opus non esset
 ipsi quidquam manu sua perficere, quia nec admo-
 dum peritus erat artis fabrilis.

„ XXXIX. Quodam autem die accersivit illum
 Rex Hierosolymæ, & volo, inquit, Josephhe, ut so-
 lium mihi construas ad mensuram loci illius, in quo
 sedere consuevi. Paruit Josephus, ac statim operi
 manum admovens, biennium in Regia mansit, do-
 nec fabricam istius solii absolvisset. Cum itaque
 illud in sede sua collocaret, ab unoquoque latere
 duas illud spithamas à præfinita mensura deficere ad-
 vertit. Quo viso Rex Josepho admodum irasceba-
 tur, & Josephus iram Regis metuens incœnatus
 dormiebat, cum nihil omnino gustasset. Tunc ro-
 gante Domino Jesu, quare metueret? quoniam, in-
 quit Josephus, opus, in quo biennium integrum
 elaboravi, perdidi. Cui Dominus Jesus: omitte,
 inquit, timorem, neque animum abjice, tu unum
 istius solii latus apprehendes, & ego alterum, ut ad
 justam illud mensuram redigamus. Cumque fecisset

„ Josephus , quemadmodum dixerat Dominus Jesus , &
 „ uterque à latere suo validè traheret , paruit solium ,
 „ & ad jussam loci illius mensuram redactum fuit .
 „ Quod prodigium cùm cernerent adstantes , obstupef-
 „ cebant , & Deum celebrabant . Fabricatum verò erat
 „ solium hoc ex ligno illo , quod exstiterat tempore
 „ Soleimanis , ligno scilicèt variis formis & figuris in-
 „ signito .

„ XL. Alio quodam die Dominus Jesus in pla-
 „ team egressus , & pueros , qui ad ludendum conve-
 „ nerant , conspicatus , eorum se turbæ admiscuit .
 „ Quo viso illo cum sese occultarent , ipsique investi-
 „ gandos præberent , pervenit Dominus Jesus ad por-
 „ tam domus cujusdam , & stantes ibi mulieres roga-
 „ vit , quonam pueri isti adjissent ? Cùmque neminem
 „ ibi adesse responderent , iterùm Dominus Jesus : hi ,
 „ inquit , quos in fornace videtis , quinam sunt ? res-
 „ pondentibus illis , hædos esse triennes , exclamavit
 „ Dominus Jesus , dixitque : huc exite , ò hædi , ad
 „ Pastorem vestrum . Et confestim egrediebantur pueri
 „ hædis similes , & circa ipsum exultabant , quòd conf-
 „ picatæ mulieres istæ obstupuerunt admodum , ter-
 „ rorque ipsas , & tremor occupavit . Propere igitur
 „ Dominum Jesum adorabant , & obsecrabant dicen-
 „ tes : O Domine noster Jesu , fili Mariæ , tu reverà
 „ es Pastor ille bonus Israelis ! miserere ancillarum
 „ tuarum , quæ coram te consistunt , quæ minimè du-
 „ bitant , quin tu ò Domine noster ad sanandum , non
 „ verò ad perdendum veneris . Deinde , cùm respon-
 „ disset Dominus Jesus , filios Israelis esse inter popu-
 „ los , tanquàm Æthiopes , dicebant mulieres : Tu Do-
 „ mine omnia nosti , neque te quidquam latet ; nunc
 „ ergò te rogamus , & à pietate tua petimus , ut pue-
 „ ros istos , servos tuos , in pristinum ipsorum statum

„ restituas. Dicebat ergò Dominus Jesus: adeste ò
 „ pueri, ut abeamus & ludamus: & extemplo adstan-
 „ tibus hisce foeminis, hædi immutati sunt, & in for-
 „ mam puerorum redierunt.

„ XLI. Mense autem Adar congregavit Jesus pue-
 „ ros, eosque tanquam Rex disposuit; straverant enim
 „ vestes suas in terra, ut super illas consideret, & co-
 „ ronam è floribus confertam capiti ejus imposuerant,
 „ & satellitum instar, Regi adstantium, à dextris, &
 „ à sinistris coram ipso consistebant. Si quis autem per
 „ viam illam transfiret, illum vi abstraherent pueri,
 „ dicentes: huc ades, & Regem adora, ut felix tibi
 „ iter contingat. Hæc exempli gratia retuli ex Pseudo-
 „ Evangelio de Infantia Jesu, addens, quòd totus iste
 „ liber verè apocryphus à capite usque ad calcem hujus-
 „ modi figmentis sit refertus. Sed percontari liceat ite-
 „ rum, an similia quis legerit in Civitate Mystica? cer-
 „ tè quisquis eam evolvit, tam absurda haud invenit.
 „ Quanta ergò audacia viri hujus Eusebii Amort, qui
 „ adeò falsa & rationi, & Historiæ Evangelicæ, ac Digni-
 „ tati Christi nullo modo convenientia, Scriptis Agreda-
 „ nis comparare præsumit, cum tamen in his nec vesti-
 „ gium ejusmodi commentorum reperitur?

„ Ast sunt tamen aliqua, quæ non sunt absimilia
 „ relatis in Historia Civitatis Mysticæ? Quid inde sequi-
 „ tur? In Pseudo-Evangelio isto etiam recensentur quæ-
 „ dam, quæ leguntur in Evangelis veris: commemoratur
 „ enim Descriptio Orbis sub Augusto, Nativitas
 „ Christi Bethleemi peracta, adventus Pastorum ad Chri-
 „ stum Natum, Circumcisio ejusdem octavo die facta,
 „ Canticum *Nunc dimittis* &c. in templo à Simeone di-
 „ ctum, quod totum quoad sensum in isto Evangelio
 „ Apocrypho pag. 103. apud nostrum Adversarium ex-
 „ primitur, & alia hujusmodi: ergo ista non sunt vera,
 „ quia

quia sunt Scripta in Pseudo-Evangelio? Quis hoc dixerit? Ergo aliqua in Pseudo-Evangelio scripta, possunt esse vera.

Proinde non statim licet inferre: hic liber continet aliqua, quibus similia vel eadem reperiuntur in Pseudo-Evangelio: ergo hic liber est rejiciendus, & quæ in ipso continentur, præsertim, quæ similia sunt scriptis in Pseudo-Evangelio, sunt figmenta, sunt fabulæ. Etiam Pseudo-Evangeliis, & libris hæreticis quædam vera immisceri possunt. Videat Criticus illa, quæ jam superius tractans Part. 2. hujus opusculi, de libro Nativitatis Mariæ sub finem dixi.

Verùm ut noverit, istam nil falsi habentem objectionem prius fuisse solutam, quàm à suo Authore, cujus planè dignum est opus, fuit formata, hæc ex actis ultimis Romanis anno 1747. editis transcribo, ubi lit. A. fol. 50. ista ponuntur: „ Demùm, neque illud „ prætereundum est, quod aliquibus forsan obstare posse „ prædictæ approbationi videri possit, nimirum, Ven. „ Abbatissam aliqua ex apocryphis libris suis in scrip- „ tis desumpsisse. Pro qua re advertendum esse existi- „ mamus, non omnia, quæ in apocryphis libris con- „ tinentur, ea mala esse, & improbanda, immò & „ plurima in illis sæpius comprehendi, quæ bona sunt „ & laude digna, quæque possunt à Catholicis Viris „ in usum transferri, & quidem Catholicè, & piè. „ Quemadmodum enim ex Ethnicorum libris, quæ „ bona & probanda occurrebant, Apostolus ipse Pau- „ lus in usum suum convertebat, atque Arati, Me- „ nandri, & Epimenidis versus allegabat, ut patet *Act.* „ *cap. XVIII. Epist. ad Titum cap. I. & I. ad Corinth.* „ *cap. XV.* quin et si Clementi Alexandrino *lib. VI. Stro-* „ *matum* fides adhibenda sit, ad Sibillæ, & Histapis „ oracula Auditores amandabat; ita etiam ex apocry- „ phis

„ phis libris nonnulla, quæ in illis vera esse comperie-
 „ bant, in Canonicis libris Sancti Apostoli inferue-
 „ runt. Nam quod Sanctus Paulus refert de Joanne
 „ & Mambre Ægypti Magis, qui Moyfi restiterunt 2.
 „ *Timothei cap. 3. ver. 8.* id illum accepisse ex libro
 „ Joannis & Mambres, qui inter apocryphos relatus
 „ est à Gelasio in Decreto edito in Concilio septua-
 „ ginta Episcop. relat. in *Canon. Sancta Romana, dist.*
 „ 15. testatur Origenes *homilia 35. in Mathæum.* Si-
 „ militer quod asserit Sanctus Judas in Epistola Cano-
 „ nica *vers. 9.* de altercatione Michaelis Archangeli
 „ cum Satana, de Moyfis corpore, id etiam desumptum
 „ esse ex libro apocrypho, cui titulus, *Ascensio Moyfis,*
 „ quem citant Origenes *lib. 3. Periarchon, cap. 2.* &
 „ Clemens Alexandrinus *lib. 6. Stromatum,* senserunt
 „ multi ex antiquis apud Cornelium à Lapide *Com-*
 „ *ment. in Epist. Canon. S. judæ ver. 9.* quem librum
 „ inter apocrypha rejectum fuisse à Gelasio Papa scri-
 „ bit Sixtus Senensis *Biblioth. Sanct.* verbo *Moyfis Af-*
 „ *censo.* Idem Apostolus cit. Canonica Epistola *vers.*
 „ 14. citat prophetiam Henoch. At librum Henoch,
 „ cujus crebra mentio est apud antiquos Patres, & in
 „ apocrypho libro, de testamento duodecim Patriar-
 „ charum, utcumque antiquissimum sit, suppositi-
 „ tium, ac fabulosum testantur S. Hieronymus *lib. de*
 „ *Script. Ecclesiast. in juda,* & S. Augustinus *lib. 15. de*
 „ *Civitate Dei cap. 23. & lib. 18. cap. 38.*

„ Si quis autem dicat, ea, quæ in præfatis apocry-
 „ phis libris narrantur de Joanne & Mambre, de alter-
 „ catione Archangeli Michaelis cum diabolo, propter
 „ Moyfis corpus, ac de prophetiis Henoch, Apostolum
 „ Paulum, ac Judam, ex eisdem libris non desumpsisse,
 „ sed vel ex traditione accepisse, vel ex revelatione, ut
 „ sentiunt cum Cornelio à Lapide prædictis in locis

„ plu-

„ plurimi ex antiquis , libentissimè assentimur ; sed id
 „ evidenter probat , quòd multa in apocryphis possunt esse
 „ vera , ut inquit idem celebris Commentator in *Epist.*
 „ *Canonica Judæ vers. 9.* quæ proinde à Deo revelari
 „ possunt. Si igitur aliqua deprehenderentur in libris
 „ nostræ Ven. Abbatissæ , quæ in apocryphis contine-
 „ rentur , non illicò propterea rejicienda essent , & im-
 „ probanda tanquam falsa , ac minimè revelabilia , sed
 „ ea ipsa examinanda essent , num continerent errores
 „ contra fidem , & bonos mores , vel doctrinam pere-
 „ grinam , à communi Ecclesiæ sensu , ac consuetudi-
 „ ne alienam. Hucusque acta Agredana , quæ crisiâ
 „ Amortianam , ante ejus conceptum & ortum , jam suffo-
 „ carunt.

Puncta illa paucissima , quæ D. Amort adduxit
 pro inferenda inde similitudine , certè minima inter as-
 sertiones quasdam Agredanas , & illius Pseudo-Evange-
 lii in solo silentio Scriptorum fundantur ; verùm illud
 argumentum de silentio Authorum ita in Defens. justa
 pag. 446. & seqq. est protritum , ut & ipse Adversarius
 ad mea de hoc argumento ibidem dicta obmutuerit.
 Videatur ibi , ubi etiam pag. 812. alia de miraculis in
 Ægypto à Christo patratis legi possunt.

Quibus præmissis liceat Amortiano Problemati
 aliud substituere , scilicet hoc: *An in libris cujusdam Au-*
thoris verè fidelis plura falsa sit reperire , quàm in Scriptis
Anti-Agredanis Amortii ? Solutio hujus dubii & Proble-
matis sponte sua , & pleno alveo fluet ex præsentibus ,
& aliis Vindiciis Agredanis. His tandem expensis

Excutitur conclusio operis novelli
Amortiani.

SIC habet conclusio Adversarii: „Finio tandem,
 „postquam certatum satis est. Ex omnibus huc-
 „usque benevolus Lector colliget. 1. dari veras de-
 „monstrationes de falsitate Revelationum Agredana-
 „rum, v.g. ex annis Herodianis demonstratis ex con-
 „sensu Scriptorum veterum Judæorum, & Gentilium,
 „& ex falsitate Æræ Vulgaris, quam à Revelationi-
 „bus Agredanis adoptari convincenter à me ostensum
 „Parte tertia. 2. colliget, dari præsumptiones vio-
 „lentas contra Revelationes Agredanas, ductas par-
 „tim ex argumentis variis seorsim sumptis, partim ex
 „aggregato complurium probabilium. Finem Con-
 „troversia à Summo Pontifice expectamus, si illi tot
 „inter pro universa Ecclesia majores curas vires & an-
 „nos, pro quo clamamus quotidie in cœlum, provi-
 „dum Numen servârit & auxerit. Me quod attinet,
 „qui hos motus non incepti, utpote de materia Reve-
 „lationum modestissimè sine ullius injuria *Regulas &*
 „*difficultates* præcisè ostensurus, æquum est ut finiam.
 „Fautoribus verò Revelationum Agredanarum amicè
 „author sim, ut si Beatificationem V. Mariæ de Agre-
 „da promovere cupiant, eas Revelationes universas
 „ab omni illusionè saltem phantasiæ liberas esse tueri
 „desinant, sed eas potius in classè *piarum meditatio-*
 „*num*, & *insinuationum divinæ pietatis referant.*

DEFENSIO.

EXordium fumo à fine, seu ultimis lineis Criticis, quæ ejus ignorantiam in causa Agredana, & aliis ejusmodi manifestant. Nescit enim, vel fingit se nescire, quid hucusque fuerit agitatum. Ut autem deinceps sciat, id discat ex Sapientissimis Operibus SS. D. N. BENEDICTI XIV. qui lib. 2. de Beatif. cap. 32. n. 8. ait: „ De Meditationibus, Revelationibus, Visionibus, „ ac Prophetiis iudicium institui in Sacrorum Rituum „ Congregatione tribus de causis. Prima est, ut juxta „ Decreta Urbani VIII. inquiratur, an in eis aliqua in- „ sint contra fidem, & bonos mores, aut aliqua doctri- „ na nova à communi Ecclesiæ sensu, ac consuetudine „ aliena. Secunda, ut videatur, utrùm Visiones, Reve- „ lationes, ac Prophetiæ fuerint supra naturam, ideò- „ que recensendæ inter gratias gratis datas, necne. „ Tertia, ut constet, utrùm sint laudandæ &c. Ex tri- „ plici ergo inspectione, in quam quasi partiri diximus „ examen Visionum, Revelationum, & Prophetiarum, „ prima, quæ instituitur, ut videatur, an in eis aliquid „ insit contra fidem, & bonos mores, vel aliqua doctri- „ na in eis habeatur nova, & peregrina, atque à com- „ muni sensu Ecclesiæ aliena, fieri ante omnia, & ex- „ pleri necessariò debet in Sacrorum Rituum Congre- „ gatione, cum ab ea dependeat progressus Causæ ad „ ulteriora, vel silentium Causæ ipsi imponendum. Se- „ cunda verò, quæ ad id respicit, ut constet, an ille, „ vel illa, cui contigerunt Visiones, Apparitiones, & Re- „ velationes, fuerit gratis gratis datas à Deo illustratus, „ expletur tantum in eadem Sacra Rituum Congrega- „ tione, quando agitur de Virtutibus. Hæc SS. D. N. ex quo constat primò, in isto examine, quo SS. Ri-
tuum

tutum Congregatio etiamnum occupatur circa Civitatem Mysticam, non inquiri, an Revelationes Agredanae sint vera à Deo factæ Revelationes, consequenter, an sint immunes ab illusionibus. Quæstio enim moderna in eo versatur cardine, an materia Revelationum nihil contra fidem, & bonos mores, aut sanam doctrinam contineat, & sic non obstet ulteriori processui Beatificationis, secundum Decretum Urbani VIII. Id quod clarissimè patet ex actis mox adducendis.

Multò magis illa examina, quæ à Theologis instituantur, ad nihil aliud possunt collineare, quàm ut Doctrina Revelationum, & materia earum expendatur secundum pondus Sanctuarii, inquiraturque, an sit sana, nec fidei, aut morum regulis adversetur. Hoc enim ad Theologos pertinet. Reliqua, & an Visiones, ac Revelationes fuerint supernaturales, & à Deo verè procedant, non ad Theologorum privatorum, sed alia Tribunalia, ad hunc effectum à Sede Apostolica ordinata, spectant. Unde D. Amort, ni falcem velit mittere in alienam messem, à similibus examinibus abstinere, neque invitum se pertrahat ad controversiam alterius fori. Aliqua quidem, sed pauca inspersi justæ Defensionis de signis verarum Revelationum privatarum; illa autem non ex mente mea, bene ex mente Reverendissimi Ordinarii Ven. Scriptricis, actis Romanis, ac ex Scriptis & dictis illorum Virorum, qui Spiritum V. Scriptricis probavè, desumpsi, cogente ipso Adversario, qui, ut talia facerem, suis diceriis mihi ansam præbuit.

Hoc quoque secundo ex dictis Sapientissimi Pontificis notet Criticus, suum consilium, quod ad finem opusculi suggerit Agredanis, prorsus esse nullum, & ad rem nihil conferre. Si enim Civitatem Mysticam negaverimus esse veras Revelationes, & eas tantum in-

ter Meditationes, & alia scripta pietatem insinuantia, repositurimus, nihilominus idem examen restat: siquidem juxta Decretum Urbani VIII. & Doctrinam BEATISSIMI PATRIS NOSTRI laudatam, Meditationes scriptæ à V. Servo, vel Ancilla Dei etiam ad trutinam discussionis rigidissimæ à SS. Rituum Congregatione vocantur, antequam in Causa Beatificationis, vel Canonizationis progressus ad alia fiat. Et quidem hoc examen debet quoque fieri circa Scripta, & Libros jam antea solemniter à S. Congregatione etiam Indicis approbatos, ut ex SS. D. N. docui pag. 589. just. Defens.

Cæterum ut ignorantia Amortiana, quam hic vel habet, vel affectat, funditus tollatur, ista, quæ ex actis Agredanis afferro, bene suæ memoriæ commendet, ne iterum contra ea impingat cum tædio peritorum. Sic sonant: „ Ne approbationis nomen, quod satis am-
 „ biguum est, in animis nedum simplicium, sed etiam
 „ eorum, qui utcunque Docti, perspectos non habent
 „ varios modos, quibus ab Apostolica Sede approbari
 „ solent Opera, & Scripta Servorum Dei, anxietatem
 „ aliquam pariat, putantibus per approbationem à
 „ nobis exoptatam conari nos, ut cudantur tot articuli
 „ fidei, quot sunt Revelationes his in libris assertæ,
 „ vel ad præstandum assensum eisdem Revelationibus
 „ fideles adigantur; necessarium duximus qualitatem
 „ approbationis, de qua in præsentiarum agitur, expli-
 „ care. In primis enim hic non agitur de approbandis
 „ Apostolico judicio assertis Revelationibus tanquam
 „ veris, certis, ac divinis: hoc enim judicium appro-
 „ bativum numquam præstare consuevit Apostolica
 „ Sedes privatis Sanctorum hominum Revelationibus.
 „ Nam quamquam plurimæ Sanctarum Mulierum Re-
 „ velationes approbatæ ferantur ab Apostolica Sede,

ut Sanctarum Gertrudis, Ildegardis, Birgittæ, aliarumque, non idcirco tamen per hanc approbationem Revelationes illæ nactæ sunt infallibilem certitudinem, ut de illarum veritate ambigere non liceat: quippe non positivo Apostolicæ Sedis iudicio, sed negativo tantum, seu permissivo approbatæ fuerunt, servata cuique illis assentiendi, vel dissentiendi libertate, ut præclarissimè docet Sanctitas Tua &c. in aureo Opere de Beatific. & Canonizat. Sanctorum lib. 3. cap. 50. 52. & ultim. Integrum propterea est nobis post præfatam approbationem, modò superbè ac temerè Revelationes illas non contemnere, eis assensum nostrum accommodare, vel denegare, juxta humanæ prudentiæ regulas, ac solidæ pietatis dictamen; quippè nulla necessitate cogimur consensionem nostram eisdem præstare.

Secundò non hîc agitur de approbatione spiritus Servæ Dei circa Revelationes, quas ipsa à Deo se accepisse refert. Quippè non discutitur in præsentî, an reverà acceperit ex Divina Revelatione, quæ ipsa sibi à Deo revelata esse dicit, an potius in hoc decepta fuerit, & illusa, vel ab hominibus acceperit, quæ à Deo se accepisse dicit. Hanc enim discussionem ad aliud iudicium spectare, Te docente, Pater Beatissime, monuimus in exordio harum observationum; nimirum ad discussionem dubii super virtutibus in gradu heroico, ubi de gratiis gratis datis, ac de prophetiæ dono agendum erit. Ad hujusmodi autem approbationem obtinendam petenda sunt argumenta, non tantum ex irreprehensibilitate, ac integritate doctrinæ, quæ revelata asseritur, sed ex virtutibus Ven. Servæ Dei, & ex signis, quibus, juxta præstantissimorum Theologorum Doctrinam,

veræ & divinæ à falsis, & illusoriis Revelationibus discernuntur.

„ Approbatio igitur, quam nunc optant Postulatores, ea est, quæ non supra Revelationes ipsas, vel spiritum Ven. Abbatis, sed supra materiam, seu doctrinam fertur, quæ asseritur revelata, quocunque tandem spiritu, vel impulsu ipsa Ven. Scriptrix ducta fuerit ad scribendum ea quæ scripsit. Neque talis approbatio nunc exigenda est, juxta morem Sacrorum Rituum Congregationis, quæ aut doctrinam ipsam in tali gradu certitudinis constituat, ut nemini contra eam sentire liceat, aut illi certitudinem aliquam, aut robur addat præter id, quod ex se ipsa habeat; id est, non exigitur approbatio positiva, & confirmativa, sed negativa tantum, per quam id solum certum fiat, quod ejus Scripta permitti possunt, nihilque contineant, quod ulteriori ejus Causæ processui valeat obstare.

Denique concludendum est opusculum isthoc: quid enim super sit dicendum amplius, non video. Vidimus primò, novam (ita enim appellat) Demonstrationem Critici esse nil aliud, quam purum ex pluribus falsitatibus, & contradictionibus coalescens figmentum. Vidimus secundò, hallucinari admodum Criticum in suo ex libro Nativitatis Mariæ petito, & malè applicato Parallelo. Vidimus tertio, Excussionem meam justæ Defensionis esse omni ex parte excussam, in eaque complures contradictiones manifestas, contra Chronologiam ipsam Amortii, & alia ejus asserta, ac falsitates notabiles non paucas esse repertas. Vidimus tandem, à principio usque ad finem, ab Adversario nihil fuisse adductum, quod probabilitatem Revelationum Agredanarum concutere posset. Jactat quidem

Criticus sapius certitudinem, jactat & præsumptiones: aut nec certitudine aliqua, nec præsumptione sibi opposita gravari Scripta Agredana, certum erit volventi vindicias tam meas, quàm aliorum Agredistarum.

Rogo benevolum Lectorem quemvis, ne sibi imponi permittat Scriptis Anti-Agredanis Amortii. Certè enim evidentem vim veritati in iis continuò infert, non sollicitus, ut rectè, & verè loquatur, sed ut solum errata inexcusabilia tegat, & occultet, ac aliis falsitatibus augeat. Oro itaque, atque obsecro, ut, qui perlegunt vulgata à Critico adversùs Civitatem Mysticam, ea diligenter cum Apologiis Agredanis comparent, & perpendant, alioquin in plures eos errores induci est necesse. Amortio autem dictum sit, ne aliis suis falsitatibus in re Agredana aliàs satis abundantibus, & obviis, istam adjiciat, quòd *motus hos*, ipsum inter, & Agredistas, *agitados* non inceperit, quòdque *modestissimè* difficultates insinuaverit. Quis enim ex Agredanis ipsum provocavit? Nonne Sororem nostram V. Scriptricem, ab Amortianis priùs infixis moribus duntaxat vindicavimus? Injurias tantùm nostræ Sorori, & Religioni, plurimisque aliis honoratissimis Viris ab Amortiano calamo illatas, concedente jure naturæ, repulimus. Amortius ille est, qui ad crisin privatam retraxit Causam, jam in altiori Romano Tribunali pendentem, & libros tam solemniter, tam honorificè probatos à Cardinalibus, Episcopis, Doctoribus, & Universitatibus &c. insinulavit doctrinæ certò falsæ, propositionum periculosarum, si non hæreticarum, hæreticis tamen faventium &c. Et hoc est *modestissimè* difficultates insinuare? Si talia de ipso scriberet Agredantis, nonne calumniator audiret, ad Divinum, humanumque Tribunal evocandus?

Hanc itaque falsitatem, & alias deinceps crifes Anti-Agredanas plane non laudandas omittat Adversarius, audiâtque sequens monitum seria mente reputandum ex S. Hieronymo ad Ruffinum scribente excerptum, quod sic habet: *Melius est te poenitere facti tui, quam in errore persistere, nec erubescas de commutatione sententiae: non es tantæ autoritatis, & famæ, ut errasse te pudeat.* Erravit, & errores retractavit D. Augustinus, tantus Ecclesiæ Doctor, quidni & D. Amort utut doctus, & pius tanto tamen Doctore & Patriarcha tam pietate, quam doctrinâ multò inferior filius?

Hæc ad D. Amort. Illis, quæ mox sequuntur, rogatam atque monitum velim Lectorem indifferenter, ac benevolum, ne existimet, labores Agredanorum eò tendere, ut Civitas Mystica pro Dogmate fidei, Regulæque Sacræ, aut profanæ scientiæ, secundum quam dirimi petant sententiæ in Scholis etiamnum controversæ, suscipiatur. Id enim asserere in mentem nostram venit nunquam. Protestamur enim continuò, rem nobis solum esse de Revelationibus privatis, quæ tantum ut piè credibiles, ac probabiles, recepto more in Ecclesia probari, ac permitti solent, nec quæstionibus scholasticis seu Theologicis, seu Philosophicis, seu Historicis, adjiciunt, vel auferunt quid probabilitatis; sed eas in illo certitudinis, dubii, aut probabilitatis gradu relinquunt, quem ante exitum ejusmodi Revelationum possederunt, ut ad eò non obstantibus hisce, etiam à Sede Apostolica approbatis, cuilibet sua sentiendi integra maneat libertas. Quod per decursum præsentis, & alterius prioris mei opusculi ad tedium usque, ita adigente Adversario inculcatum est frequentissimè. Cujus etiam exemplum

in nostris, seu Agredanorum Scriptis tam Theologicis, quàm Philosophicis ministramus apertum, quibus hodiernum in diem usque sectamur placita Doctoris Mariano-Subtilis, circa non paucas conclusiones, evidenter contraria assertis Civitatis Mysticæ.

Præterea, quæ scripsi hucusque, præsertim in Causa Agredana, cuncta verbis mellifluis S. Bernardi prudentum, præcipuè Sacrosanctæ Ecclesiæ, judicio mente obsequentissima submissa esse affirmo. Sic ille suam 174. finit Epistolam, sic ego cum illo claudendo meam Defensionis (ut arbitror) justæ moderatam continuationem, publicè & dissertè ita contestans: *Quæ autem dixi, absque præjudicio sanè dicta sint sanius sapientis. Romana præsertim Ecclesiæ Authoritati, atque examini totum hoc, sicut & cætera, quæ ejusmodi sunt, universa refero: ipsius, si quid aliter sapio, paratus iudicio emendare.* Quem in finem etiam Decretum Apostolicum anno 1625. editum, & anno 1634. confirmatum, juxta Declarationem illius à SS. D. N. URBANO VIII. anno 1631. factam inviolatè servare volo, & ut omnes sciant, me velle illud observare, huic opusculo præmissam hic repeto protestationem, qua iterum iterumque profiteor, illis, quæ de Visionibus, Miraculis, Revelationibus, sanctitate, vel fama, & opinione sanctitatis cujuscunque à Sede Apostolica nec inter Beatos, nec Sanctos adhuc relati huic opusculo, & priori, quod jam anno 1750. à me vulgatum est, me nullatenus adstruere fidem quamdam Divinam, aut Ecclesiæ, vel Sedis Apostolicæ, sed præcisè humanam, quæ aliàs humanæ Historiæ, aut narrationi, pondus solum ab Authorum suorum fide obtinenti, convenit: nec velle me vel cultum, aut venerationem aliquam per similes meas narrationes ulli arrogare, vel famam,

& opinionem sanctitatis inducere, seu augere, nec quidquam ullius, nondum ab Ecclesia Sancti, aut Beati pronuntiati, existimationi adjungere, nullumque gradum facere ad futuram aliquando ullius Beatificationem vel Canonizationem, aut miraculi comprobationem, sed omnia in eo statu à me relinqui, quem seclusa hac mea lucubratione obtinerent, non obstante quocunque longissimi temporis cursu. Hoc tam Sanctè profiteor, quàm decet eum, qui Sanctæ Sedis Apostolicæ obedientissimus haberi cupit filius, & ab ea in omni sua scriptione, & actione dirigi.

Porrò omnes, quas hucusque pro Defensione Doctrinæ Agredanæ in Civitate Mystica propositæ exaravi Litteras, denuo Dei Omnipotentis, ac Deiparæ sine labe Conceptæ honoribus mente Devotissima consecratas, dicatâsque volo.

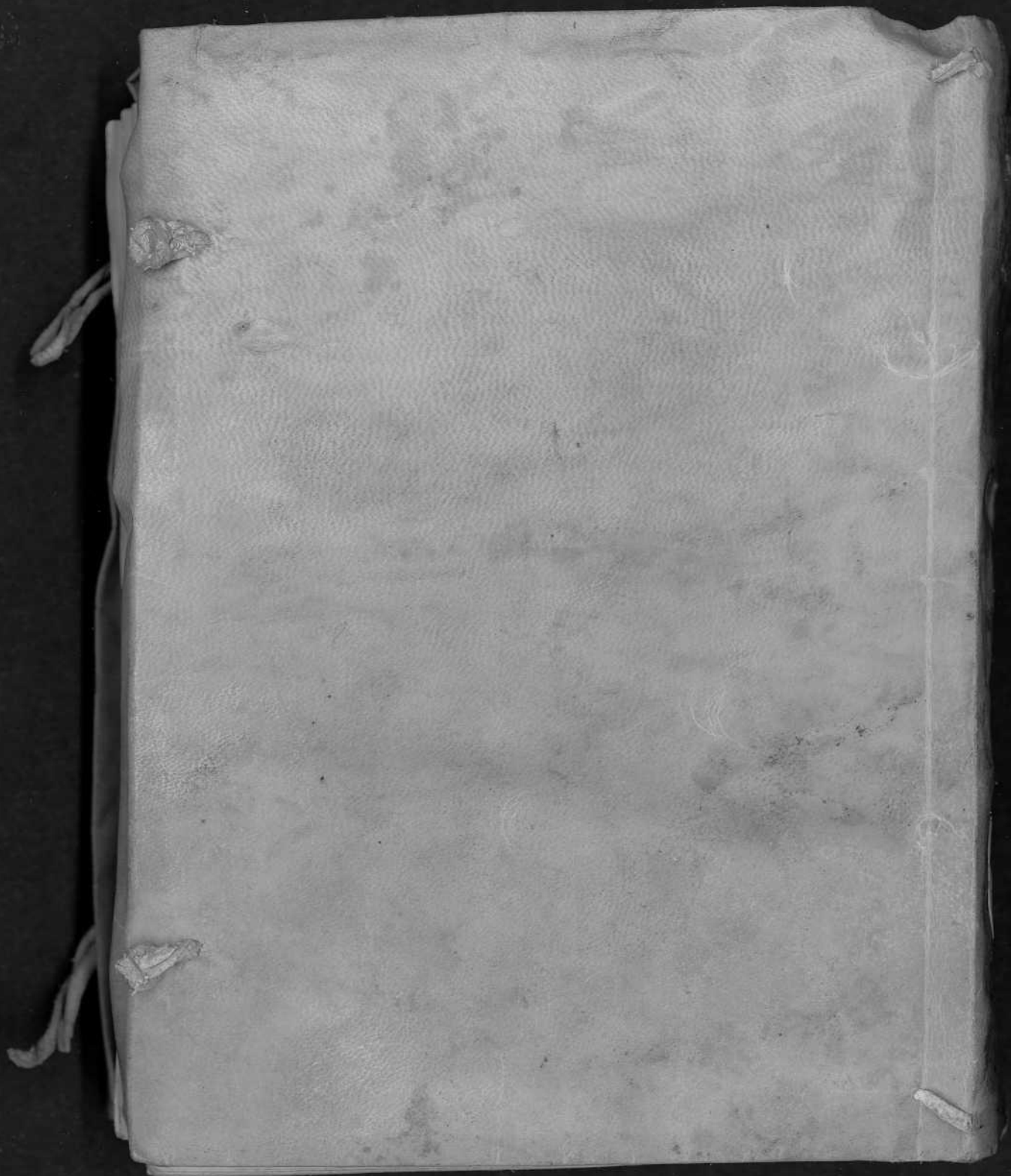
FINIS.

Padre

C

3

37

278